

ВП 3.90

ТАКТИКА

СЕРПЕНЬ 2016
ГЕНЕРАЛЬНИЙ ШТАБ ЗСУ

ВП 3.90

ТАКТИКА

Військовий Посібник 3.90
ТАКТИКА

Генеральний Штаб
Збройних сил України
Серпень 2016

Цей Посібник виданий за сприяння
Фонду Петра Порошенка

ТАКТИКА

Зміст

	ПЕРЕДМОВА.....	v
ЧАСТИНА ПЕРША	ОСНОВИ ТАКТИКИ.....	1-1
Розділ 1	МИСТЕЦТВО ТАКТИКИ.....	1-1
	Тактичний рівень війни.....	1-2
	Наука й мистецтво тактики.....	1-4
	Операції.....	1-7
	Вирішення тактичних проблем.....	1-13
Розділ 2	ЗАГАЛЬНІ ТАКТИЧНІ КОНЦЕПЦІЇ І	
	ЗАСОБИ ГРАФІЧНОГО УПРАВЛІННЯ.....	2-1
	Ієрархія доктрини.....	2-2
	Оперативна база.....	2-3
	Догмати сухопутних операцій.....	2-4
	Фактори МЕТТ-ТС	2-4
	Елементи оперативної розробки.....	2-5
	Системи бойового забезпечення.....	2-6
	Основні тактичні концепції.....	2-7
	Основні тактичні графічні засоби управління.....	2-13
ЧАСТИНА ДРУГА	НАСТУПАЛЬНІ ОПЕРАЦІЇ.....	3-1
Розділ 3	ОСНОВИ НАСТУПУ.....	3-1
	Характеристики наступальних операцій.....	3-2
	Типи наступальних операцій.....	3-2
	Загальні засоби управління.....	3-4
	Види маневру.....	3-13
	Загальне планування наступу.....	3-44
	Перехід.....	3-69

Розділ 4	РУХ ДО КОНТАКТУ.....	4-1
	Організація сил.....	4-3
	Засоби управління.....	4-7
	Планування руху до контакту.....	4-8
	Виконання руху до контакту.....	4-11
	Пошук і атака.....	4-24
Розділ 5	АТАКА.....	5-1
	Організація сил.....	5-2
	Засоби управління.....	5-5
	Планування атаки.....	5-6
	Підготовка атаки.....	5-17
	Виконання атаки.....	5-21
	Атаки спеціального призначення.....	5-42
Розділ 6	ЕКСПЛУАТАЦІЯ.....	6-1
	Організація сил.....	6-3
	Засоби управління.....	6-7
	Планування експлуатації.....	6-8
	Виконання експлуатації.....	6-14
Розділ 7	ПЕРЕСЛІДУВАННЯ.....	7-1
	Організація сил.....	7-3
	Засоби управління.....	7-7
	Планування переслідування.....	7-8
	Виконання переслідування.....	7-11
ЧАСТИНА ТРЕТЯ	ОБОРОННІ ОПЕРАЦІЇ.....	8-1
Розділ 8	ОСНОВИ ОБОРОНИ.....	8-1
	Типи оборонних операцій.....	8-2
	Загальні засоби управління в обороні.....	8-4
	Загальні міркування оборонного планування.....	8-13
	Загальні оборонні сценарії.....	8-42
	Перехід.....	8-58
Розділ 9	ПРОСТІРНА ОБОРОНА.....	9-1
	Організація сил.....	9-2
	Розвідка, спостереження і Recon.....	9-2
	Засоби управління.....	9-6
	Планування простірної оборони.....	9-7
	Підготовка простірної оборони.....	9-17
	Виконання простірної оборони.....	9-21

Розділ 10	МОБІЛЬНА ОБОРОНА.....	10-1
	Організація сил.....	10-2
	Засоби управління.....	10-5
	Планування мобільної оборони.....	10-7
	Підготовка мобільної оборони.....	10-9
	Виконання мобільної оборони.....	10-10
Розділ 11	РЕТРОГРАД.....	11-1
	Стимування ворога.....	11-3
	Відступ.....	11-24
	Вихід з бою.....	11-32
	CSS—тилове забезпечення.....	11-34
	Унікальні ретроградні ситуації.....	11-36

ТАКТИКА

Передмова

Доктрина забезпечує військову організацію загальною філософією, мовою, цілями та єдністю зусиль. Тактика – це мистецтво і наукові основи використання всіх доступних засобів для досягнення перемоги у битвах і боях. Зокрема, вона включає в себе дії командира підрозділу з організації підрозділів та їх діяльності відносно один до одного і противника.

МЕТА

FM 3-90 представляє основні принципи і заходи контролю, пов'язані з мистецтвом тактики. Цей посібник не може читатися відокремлено. Для розуміння FM 3-90, читач повинен розуміти оперативне мистецтво, принципи ведення війни, а також зв'язки між оперативним і тактичним рівнями війни, описані в FM 3-0 «*Операції*». Він повинен розуміти, як дії, описані в FM 3-07 «*Операції стабілізації*» та «*Підтримуючі операції*», переносяться і впливають на наступальні та оборонні операції і навпаки. Він повинен розуміти процес проведення операцій (планування, підготовка, виконання та оцінка), описаний в FM 6-0 «*Командування і контроль*», і яке відношення має цей процес до процесу прийняття рішення у військовій справі і процедур військового керівництва, описаних в FM 5-0 «*Планування і видача наказів у збройних силах*». FM 3-90 також відноситься до спільних публікацій НАТО. Ознайомлення зі спільними публікаціями, на які подано посилання, також сприятиме розумінню FM 3-90.

FM 3-90 фокусується на тактиці, що використовується для застосування доступних засобів з метою отримання перемоги в бою. Ці тактики вимагають судження при застосуванні. Здатність захопити і охороняти місцевість з її населенням і виробничими потужностями вирізняє сухопутні війська, що проводять вирішальні наступальні і оборонні операції. FM 3-90 представляє загальну дискусію щодо того, як командири рівня батальйонної тактичної групи в межах корпусу проводять тактичні наступальні й оборонні операції і їх підтримуючі тактичні уможливорюючі операції. Це має не наказовий, а вказівний та унапрямлючий характер.

Тактичні основи не змінюються з надходженням кожної нової одиниці обладнання у війська. Проте інтеграція нового обладнання і організацій, як правило, вимагає змін щодо пов'язаних з ними методів і процедур. FM 3-90 надає вказівки у формі перевічених в бойових умовах принципів та ідей, модифікованих для використання виникаючих можливостей сухопутних військ і загальної військових сил та засобів.

СФЕРА ЗАСТОСУВАННЯ

FM 3-90 фокусується на: організації (організації бойових дій) сил (військ), мінімальних необхідних заходах контролю і загальному плануванні, підготовці до ведення бойових дій та на умовах виконання завдань для кожного типу бойових операцій, на формах бойових операцій. Це є загальним орієнтиром для всіх, хто вивчає тактичне мистецтво, як в польових умовах, так і в системі навчальних закладів сухопутних військ. В групі похідних (підпорядкованих) керівництв розглядаються методи і процедури, які використовуються тактичними бойовими групами на рівні кожного ешелону. Принципи оцінки, що описані в FM 6-0 і FM 6-22 «Керівництво (командування) сухопутних військ», також застосовуються. Всі умови проведення операцій змінюються в міру необхідності для врахування специфічних факторів (Завдання, Ворог, Територія, Війська – Час, наслідки для Цивільного населення), існуючих під час кожної операції.

Тактичні уможливорюючі операції і спеціальні середовища, що описані в інших керівництвах, не повторюються в FM 3-90. Тому у FM 3-90 не розглядаються інформаційні операції (FM 3-13), операції перетину ріки (FM 3-97.13) і загальновійськові операції по пошуку, знешкодженню і ухиленню від інженерних перешкод та замінованих територій (FM 3-34.2).

АДМІНІСТРАТИВНА ІНФОРМАЦІЯ

Ті, хто вивчають FM 3-90, повинні знати, що правила, які стосуються використання наземних мін, постійно еволюціонують. Командир повинен знаходити правові принципи, що стосуються правил і нормативів (порядку використання) наземних мін, що застосовуються в даний час, перш ніж прийняти рішення на їх застосування. Правила застосування в ході бойового зіткнення, які він доводить своїм підлеглим, повинні відображати ці принципи.

Історичні приклади, що використані в FM 3-90, були свідомо обрані для ілюстрації того факту, що спеціалісти США з питань тактики повинні розширити свої галузі вивчення військової професії, з метою включення досвіду інших військ в різні часи.

В FM 3-90 термін «важкий» відноситься до бронетанкових, авіаційних, броні кавалерійських підрозділів та механізованої піхоти і пов'язаних з ними загальновійськових елементів. Термін «легкий» відноситься до повітрянодесантної, повітряно-штурмової та легкої піхоти і пов'язаних з ними загальновійськових елементів. Термін *сили спеціальних операцій* застосовується до десантних диверсійно-розвідувальних підрозділів, військ

спеціального призначення, авіації для спеціальних операцій, підрозділів по зв'язкам з цивільними організаціями, а також елементів психологічних операцій. Початкові бригадні бойові групи (IBCTs) є прототипами середньої сили і, відповідно, включені в обговорення важких і легких сил.

У FM 3-90 термін «*батальйон*» відноситься до батальйону, батальйонної тактичної групи або розвідувального батальйону, якщо відмінності в можливостях не вимагають назви конкретної організації. Термін «*рота*» відноситься до роти, ротної групи, батареї, або організації силами до роти.

FM 3-90 використовує загальний термін «*процес планування*», щоб акцентувати увагу на його поняття: 1. Як *процес прийняття рішення у військовій справі*, так і 2. *Процедури військового керівництва (управління)*. Підрозділи рівня батальйон і вище використовують термін *процес прийняття рішення у військовій справі*. Підрозділи рівня роти і нижче керуються *процедурами військового керівництва (управління)*.

Якщо не вказано інше, щоразу, коли у FM 3-90 використовується форма однини вирішальної операції або формуючої операції; форми як однини, так і множини включаються.

У глосарії перераховано більшість термінів, використовуваних у FM 3-90, які мають загальновійськові визначення або визначення СВ. Терміни, які вводяться FM 3-90 (як джерелом) позначені зірочкою. Визначення, які вводяться керівництвом FM 3-90, друкуються напівжирним шрифтом в тексті. Для інших визначень терміни подано курсивом, а номер посилання на джерело подано після визначення.

Для перехресних посилань використовується нова система нумерації бойових статутів. У бібліографічному списку бойові статuti подаються за новими номерами, за якими слідують старі номери.

Якщо не вказано інше, іменники чоловічого роду або займенники не відносяться виключно до чоловіків.

Штаб-квартира, Командування з розробки доктрини і бойової підготовки СВ США є автором даної публікації. Надсилайте коментарі та рекомендації щодо змін і обґрунтування цих змін: командувачу Загальновійськового центру і Форт-Лівенворт, Attn: ATZL-SWW, 1 Reynolds Road, Форт-Лівенворт, KS 66027-1352.

ЧАСТИНА ПЕРША

Основи тактики

Розділ 1

Мистецтво тактики

Війна, перш за все, це—мистецтво, що використовує науку у всіх її галузях, як свого слугу, але залежить. у першу чергу, від майстерності ремісника. Вона (війна) має свої власні правила, але не одне із них не є твердим і незмінним. В залежності від того, як розробляються нові інструменти, з'являються й нові методи її механічного проведення; але, більше за всі механічні засоби, вона спирається на складні чинники людської природи, які не можуть бути зведені до формул і правил. Правильне використання мислення і живих складових великої машини може бути передбачене тільки генієм і інстинктом командирів. Книги не можуть навчити цьому, і ніякі правила не визначають цього.

Капітан Френсіс В. Грін, 1883

Тактика — це порядок та способи застосування військових підрозділів в бою. Вона включає впорядковане (визначене рішенням командира) розташування і маневрування підрозділів відносно один до одного, до рельєфу місцевості і до противника з метою перетворення потенційної бойової міці (бойових можливостей) в переможні бої і битви (див.: ВП 3.0).

1-1. Цей посібник – є основним та керівним військовим підручником для наступальних і оборонних операцій на тактичному рівні. Це – посібник для професіоналів; він вимагає самовідданості і вивчення для оволодіння його змістом. Він має офіційний характер і надає вказівки у формі перевірених у бою принципів та ідей, модифікованих для використання виникаючих можливостей загальновійськових сил та засобів, зосередивши увагу на тактиці, що використовується для застосування доступних засобів

ЗМІСТ

Тактичний рівень війни.....	1-2
Наука і мистецтво тактики.....	1-4
Наука.....	1-3
Мистецтво.....	1-5
Операції.....	1-8
Вибір і компроміси.....	1-8
Зниження ризику.....	1-11
Рішення тактичних завдань.....	1-14

задля отримання перемоги в бою. Ці прийоми не мають наказову природу, але вимагають судження при застосуванні.

1-2. Тактика, методи та процедури підтримки, що описані в цьому посібнику, є лише відправними точками для тактика, який повинен розуміти різницю між тактикою і методами та процедурами. Тактика завжди потребує судження і адаптації до унікальних умов конкретної ситуації. Методи та процедури – це встановлені типові дії, які можуть бути застосовані повторно практично без судження в різних обставинах. Тактика, методи і процедури забезпечують професіонала-тактика набором інструментів для використання при розробці рішення тактичного завдання. Рішення будь-якої конкретної задачі є унікальним поєднанням різних форм тактичних дій, методів і процедур або створення нових на основі критичної оцінки ситуації. Тактик-професіонал визначає своє рішення шляхом ретельного оволодіння змістом доктрини і існуючих тактик, методів і процедур, загартованих, перевірених і відточених досвідом, накопиченим в ході виконання визначених заходів підготовки і ведення операцій. Він використовує свій творчий підхід для розробки рішення, до якого противник не готовий і, з яким він (противник) не в змозі впоратися.

Тактика — це порядок (способи) застосування підрозділів в бою.

Методи — це загальні і детальні методики, що використовуються військами і командирами для виконання поставлених завдань і функцій, зокрема, методики використання (застосування) обладнання (засобів ОВТ) і особового складу.

Процедури — це стандартні і детальні способи дій, які описують порядок (алгоритм) виконання завдань.

ТАКТИЧНИЙ РІВЕНЬ ВІЙНИ

1-3. Рівні війни – це доктринальне бачення, яке уточнює взаємозв'язок між стратегічними цілями, оперативними завданнями та тактичними діями. Хоча не існує кінцевих обмежень або меж між ними. Цими трьома рівнями є: *стратегічний, оперативний і тактичний*. Вони застосовуються до всіх видів військових операцій.

1-4. *Тактичний рівень війни* – це рівень війни, на якому битви і бої є запланованими і виконуються для досягнення військових цілей, поставлених перед тактичними підрозділами або оперативно-тактичними групами. Діяльність на цьому рівні фокусується на впорядкованому (спланова-

ному) розташуванні і маневруванні бойових елементів відносно один до одного, до рельєфу місцевості і до противника для досягнення бойових цілей, шляхом виконання бойового завдання (*JP 1-02*). Важливо розуміти тактику в контексті та у взаємозв'язку до рівнів війни. Стратегічний і оперативний рівні забезпечують контекст (підґрунтя) для тактичних операцій. Без цього контексту тактичні операції зводиться до ряду незв'язаних і не зосереджених дій. Бої пов'язані з битвами. Одна або кілька битв пов'язані з отриманням перемоги в основних операціях і кампаніях, що призводить до оперативного успіху, що може привести до стратегічного успіху. (FM 3-0 розглядає головні операції та кампанії.)

1-5. *Битва* складається із сукупності взаємозалежних боїв, які тривають довше і включають більші сили й засоби, ніж бій (ВП 3.0). Битви можуть вплинути на хід кампанії або основної операції. Битва відбувається, коли командир дивізії, корпусу, або армії бореться за одну або більше значущих цілей. Битви, як правило, є оперативно значущими, якщо не оперативно вирішальними.

1-6. *Бій* являє собою невеликий тактичний конфлікт (бойові дії) між ворогуючими ударними силами і, як правило, проводиться на рівні бригади і нижче (ВП 3.0). Бій зазвичай триває лише короткий час – хвилини, години або день. Це може бути результатом спланованого наступального руху однієї зі сторін проти противника або випадкового бойового зіткнення між двома противниками – такого, як зустрічний бій. Бій може бути самостійною подією або одним з декількох взаємопов'язаних боїв, що складають битву.

1-7. Рівні командування, розмір підрозділів, типи обладнання (ОВТ), типи сил або компонентів (комплект військ) не пов'язані з певним рівнем війни. Національні засоби такі, як: розвідувальні супутники і супутники зв'язку, які раніше розглядалися, головним чином, в стратегічному контексті, є важливим доповненням до тактичної операції. Дії є стратегічними, оперативними або тактичними на основі їх впливу або внеску при виконанні стратегічних, оперативних або тактичних завдань. Багато разів точність цих позначень може бути визначена тільки в ході історичних досліджень.

1-8. Досягнення в галузі технології, медіа-звітності інформаційної ери, а також стиснення просторово-часових відносин сприяють посиленню взаємозв'язку між рівнями війни. Рівні війни допомагають командирам “візуалізувати” (спланувати, спрогнозувати, змодельювати; “*battlefield visualization*” – див.: ВП 1.0) логічну послідовність операцій, розподіляти

ресурси (людські, ОВТ, МТЗ), а також призначати завдання відповідно-му командуванню (військовим частинам і підрозділам видів ЗС). Проте, командири на всіх рівнях повинні знати, що в світі безперервних і безпосередніх комунікацій та можливостей, будь-яка подія може перетнути зазначені три рівні (див.: ВП 3.0).

НАУКА Й МИСТЕЦТВО ТАКТИКИ

1-9. Тактик повинен розуміти й опанувати науку й мистецтво тактики – два абсолютно різних, але нероздільних поняття. **Тактик – це особа віддана оволодінню наукою і мистецтвом тактики.** Командувачі на всіх ешелонах (командири всіх рівнів) і підтримуючі офіцери (офіцери управління і штабів), уорент-офіцери та сержантський склад штабів повинні бути тактиками, щоб вміло керувати своїми солдатами у ході проведення повного спектру операцій (про повний спектр операцій див.: ВП 3.0).

НАУКА

1-10. **Наука про тактику охоплює розуміння тих військових аспектів тактики – можливості, методи і процедури – які можуть бути виміряні і кодифіковані.** Наука про тактику включає в себе фізичні (бойові) можливості своїх і ворожих організацій (військ) і систем таких, як порядок визначення і скільки часу потрібно для переміщення дивізії на певну відстань. Вона (наука) також включає в себе: методи і процедури, які використовуються для виконання конкретних завдань таких, як тактичні терміни і графічні засоби управління, які складають мову тактики. Не будучи легкою, наука про тактику є досить простою. Багато з того, що міститься в цьому посібнику, є наукою про тактику – методи і процедури для використання різних елементів загальновійськових формувань задля досягнення більшого ефекту.

1-11. Майстерне володіння наукою про тактику необхідно спеціалісту з питань тактики для розуміння фізичних і процедурних обмежень, при яких він повинен працювати. Ці обмеження включають вплив рельєфу місцевості, часу, простору і погоди на свої і ворожі сили. Проте, через те, що бойові дії є в основному людською діяльністю, рішення тактичних завдань не можуть бути зведені до формули. Це усвідомлення вимагає вивчення мистецтва тактики.

МИСТЕЦТВО

1-12. **Мистецтво тактики** складається з трьох взаємопов'язаних аспектів: творчого і гнучкого комплексу засобів для досягнення поставлених завдань, прийняття рішень в умовах невизначеності, при зіткненні з розумним противником, і розуміння людського виміру – впливу бойових дій на солдатів. Мистецтво, на відміну від науки, вимагає застосування інтуїтивних здібностей, які не можуть бути набуті лише шляхом вивчення. Тактик повинен регулювати своє навчання і розвивати свою майстерність за допомогою різних форм відповідного практичного досвіду. Чим більше досвіду тактик отримує з практики при різних обставинах, тим вища його майстерність в мистецтві тактики.

1-13. Тактик використовує мистецтво тактики для вирішення тактичних завдань відповідно до намірів (здуму) свого командира (*commander's intent*; див.: ВП 1.0), обираючи з наступних взаємопов'язаних варіантів:

- ▶ Види і форми операцій, форми маневру і тактичні завдання місії.
- ▶ Розподіл доступних сил і засобів для виконання задачі з метою розподілу обмежених ресурсів.
- ▶ Організація та вибір засобів управління (*control measures*).
- ▶ Темп операції.
- ▶ Ризики, які командир готовий прийняти.

1-14. Ці параметри є початковою точкою для тактика для вироблення унікального рішення, пов'язаного із виконанням конкретного тактичного завдання. Кожне рішення є вибором із цілого ряду варіантів. Кожне рішення урівноважує конкуруючі вимоги, що вимагає судження на кожному етапі. В той час, коли можуть існувати переліки методів і процедур, не існує будь-яких переліків вирішень тактичних завдань. Командир не повинен шукати перелік підходів до тактики; натомість, він повинен використовувати свій досвід і творчий потенціал, щоб перехитрити ворога.

1-15. Існує три аспекти мистецтва тактики, які визначають грамотного тактика. Першим з них є творче і гнучке застосування інструментів, доступних командиру, таких, як: доктрина, тактика, методи, процедури, підготовка, організація, матеріальна частина (ОВТ) і солдати з метою зробити ситуаційну тактику противника неефективною. Тактик повинен розуміти, як готувати і використовувати свої сили в повному спектрі операцій. **МЕТТ-ТС** фактори [(див.: ВП 1.0) – Завдання (*Mission*) Ворог (*Enemy*), Територія і погодні умови (*Terrain*), Війська, їхня кількість та спроможність

(*Troops*), Час (*Time*), а також наслідки для Цивільного населення (*Civilian*)] постійно змінюються. Безліч варіантів цих змін разом утворюють нову тактичну схему (в *FM 6-0 METT-TC* фактори розглядаються детально.). Вони ніколи не створюють ідентичної ситуації. Таким чином, не може існувати будь-яких стандартних переліків тактичних рішень, які належним чином відповідали б кожній унікальній ситуації. Через зміни сил і засобів) противника та їхнє підлаштування (зміна районів розташування сил і засобів, тактичних дій і маневр вогнем) до пересувань дружніх сил під час планування, підготовки і виконання операції, немає ніякої гарантії, що методи, які спрацювали в одній ситуації, спрацюють знову. Кожне тактичне завдання є унікальним і повинно бути вирішене за рахунок власних сприятливих характеристик (бойових можливостей сил і засобів дружніх сил і мистецтва відповідного командира використати всі інші сприятливі фактори для досягнення перемоги над противником).

1-16. Другий аспект мистецтва тактики – це прийняття рішень в умовах невизначеності й обмеженого часу, що характеризується зіткненням протилежних прагнень – жорстокої боротьби між двома ворожими, мислячими і незалежними протиборчими командирами з непримиреними цілями. Кожен командир хоче нав'язати свою волю противнику, порушити його плани і перемогти свого противника, знищивши його сили. Бойові дії складаються із взаємного протиборства між цими двома командирами, коли кожен з них прагне виконати своє завдання, не дозволивши противнику зробити те ж саме. Кожен командир повинен використати високий рівень творчості і ясності думки для перевершення у воєнній тактиці свого противника, який також прагне перемоги. Він (командир) повинен швидко застосувати своє судження (зробити висновки з оцінки обстановки, що склалася) в умовах неповної загальної оперативної картини, представленю йому його системою **C2** (*Command and Control* — Командування й Управління; див.: ВП 1.0), щоб спрогнозувати наслідки і можливості, що надаються йому ситуацією. Командир завжди використовує самі останні розвідувальні відомості для полегшення “візуалізації” противника і оточуючого середовища (району, ділянки місцевості). Ця ж система **C2** передає рішення командира, що впливають із його розуміння ситуації, особам і підрозділам, які необхідні для зіткнення і знищення противника.

1-17. Третім, і останнім, аспектом мистецтва тактики є розуміння людського виміру, що відрізняє реальні бойові дії від проблем, що виникають в процесі підготовки і в класній кімнаті. Бойові дії є одним з найскладні-

ших видів діяльності людини, що характеризується насильницькою смертю, конфліктністю, невизначеністю та випадковістю. Успіх залежить, принаймні, настільки ж від людського фактору, як і від будь-якої чисельної та технологічної переваги.

1-18. Тактик не може ігнорувати людський фактор. Він прагне розпізнати і використовувати ознаки страху і слабкості противника, і перемогти волю противника, оскільки солдати залишаються ключем до генерації бойової потужності. Більше, ніж будь-яка інша людська діяльність, тривалі бойові дії проти розумного противника впливає на солдатів, сильно напружуючи їх фізичну та психічну витривалість. Це викликає у солдатів відчутні і невідчутні ефекти мужності, страху, бойового досвіду, виснаження, ізоляції, впевненості в собі, спраги і гніву. Якщо залишити їх без уваги, ці ефекти можуть призвести до зниження пильності, ослаблення сприйняття, нездатності до концентрації уваги, труднощів в спілкуванні і нездатності виконати завдання вручну.

1-19. Лідери (командири) повинні бути уважними до ознак втоми, страху, відходження від стандартів дисципліни, а також зниження морального духу своїх і ворожих солдатів. Вони повинні працювати над протидією ефектам (негативного впливу) на свої сили, водночас вживати заходи щодо підвищення негативного впливу на противника. Коли свої (дружні) сили мають ініціативу, вони можуть змусити противника проводити тривалі операції з реагування, а потім використати результати цих тривалих операцій. Ці умови можуть мати кумулятивний ефект на підрозділи, що може призвести до колапсу. Тактик повинен розуміти, як вони впливають на людську витривалість, і враховувати це в своїх планах. Він повинен розуміти межі людської витривалості в бою. В цьому полягає тонка різниця між примушуванням солдат до перевищення меж їх можливостей, з метою розвитку успіху, в порівнянні з наданням їм відпочинку для запобігання руйнуванню єдності підрозділу. (у FM 6-22.5 розглядаються наслідки тривалих бойових дій.)

1-20. (Пропускається)

ОПЕРАЦІЇ

1-21. **Операція, яка вимагає негайного вирішення і реагування** – це операція, в якій командир направляє свої наявні сили, використовуючи корегуючі (уточнені) накази (*FRAGO* – див.: ВП 1.0) для здійснення

діяльності з мінімальною підготовкою, плануванням і часом на підготовку до швидкості виконання. *Завчасна операція* є операцією, в якій детальна розвідка командира про бойову обстановку дозволяє йому розробляти і координувати детальні плани, в тому числі кількох родів військ. Він детально організовує завдання своїх сил для операції, щоб забезпечити повністю синхронізовані загальновійськові дії і управління операцією. Він проводить великі репетиції (тренування) під час планування проведення операцій, щоб забезпечити умови для проведення вирішальної операції.

1-22. Більшість операцій лежать десь в площині континууму (включає спектр конфліктів і операційну тематику – ВП 3.0) між цими двома крайнощами. Захоплення 9-ю бронетанковою дивізією моста на Remagen у березні 1945 року ілюструє один кінець операції, яка вимагає негайного вирішення, проведена з безпосередньо доступними силами. З протилежного боку континууму є завчасно підготовленою операцією, такі операції як прорив 1-ї піхотної дивізії під час перших годин операції Буря в пустелі. Поточні удосконалення систем інформації і **C2** постійно допомогатимуть розробляти загальну оперативну картину дружніх і ворожих сил, полегшуючи процес прийняття рішень і передачі цих рішень дружнім силам. Ці удосконалення можуть допомогти звузити різницю між операціями, які вимагають негайного вирішення і реагування та завчасно підготовленими операціями; але вони не можуть цілковито стерти цю різницю.

ВИБІР І КОМПРОМІСИ

1-23. Командир повинен вибрати правильну точку в площині континууму (оцінивши спектр конфлікту) для вибору форми проведення операції. Його вибір передбачає балансування кількох конкуруючих факторів. Він обґрунтовує своє рішення стосовно вибору виду операції (або операцію для негайного вирішення і реагування, або завчасно підготовлену операцію), базуючись на своїх поточних знаннях (усвідомлення висновків з оцінки обстановки, що склалася): про становище противника і його оцінку; чи є наявні активи (включаючи час); чи є достатньо засобів для координації і синхронізації цих активів для виконання завдання. Якщо в наявності недостатньо наявних активів і засобів для координації і синхронізації цих активів, командир вимагає додаткового часу для планування і підготовки до операції або залучення додаткових сил для вирішення цієї проблеми. Командир робить цей вибір в умовах невизначеності, яка завжди тягне за собою певний ризик.

1-24. Командиру, можливо, доведеться діяти на підставі тільки наявної бойової інформації в умовах обмежених часових параметрах. *Бойова інформація* – це неперевірені дані, які можуть швидко помінатися. З огляду на це, а також – із врахуванням критичного стану тактичної обстановки, такі дані не можуть бути вчасно оброблені та перетворені у цінну розвідувальну інформацію або в інший штабний продукт, щоб достатньо виконати інформаційні вимоги командира (**CCIR** – “*commander's critical indormation requirements*” – “критичні інформаційні вимоги командира” – див.: ВП 1.0; FM 6.0). Командир повинен розуміти, що існує певний ступінь ризику, якщо діяти лише на основі бойової інформації, оскільки така інформація може бути вразливою і може бути використана як елемент оманних операцій противника та неправильно утлумаченою на будь-якій стадії через канали звітності. Співробітники підрозділу зі збору оперативної (розвідувальної) інформації допомагають командиру визначити рівень достовірності бойової інформації, яку він використовує в процесі прийняття рішень.

1-25. Невизначеність і ризик притаманні тактичним операціям і не можуть бути усунені. Командир не може бути успішним без уміння діяти в умовах невизначеності, врівноважувати різні ризики і використовувати переваги певних можливостей. Хоча командир прагне максимізувати свої знання про свої сили, рельєф місцевості і погодні умови, наслідки для цивільного населення та ворога, він не може дозволити паралізувати себе в умовах браку розвідувальної інформації. Чим більше командир має розвідувальних відомостей про противника, тим краще він зможе оцінити його. Менше розвідувальної інформації означає, що командир має більший ризик прийняти необґрунтоване (неефективне) рішення для конкретної ситуації. Командир ніколи не володіє досконалою розвідувальною інформацією, але вміння тактика-професіонала прийняти доцільне рішення, коли у нього є достатньо розвідувальної інформації від вищого командира у вигляді пропозицій (наказів і розпоряджень), є частиною мистецтва тактики і є однією з найважливіших навичок командира.

1-26. Командир повинен витратити мінімум часу, необхідного в процесі планування та підготовки операції (бойових дій), щоб забезпечити розумний шанс на успіх. Знижена координація на початку операції призводить до використання менших оптимальних бойових можливостей (наявних сил і засобів), що застосовуються проти ворога, але часто дозволяє збільшити швидкість і імпульс у разі проведення несподіваної атаки. Командир повинен збалансувати наслідки зниженої координації з ризиком

того, що з часом наслідки посиленої координації не будуть відповідати поліпшеному становищу противника. Чим більше часу командир бере для підготовки до операції, включаючи покращення свого розуміння ситуації, тим більше часу є у противника для підготовки і переміщення додаткових підрозділів в межах діапазону підтримки або відстані. Крім того, це зменшує час підлеглим для проведення свого власного планування і на підготовку. Якщо противник може поліпшити своє розташування швидше, ніж дружні війська, – затримки у виконанні завдань (початок операції) зменшують шанси командира на успіх.

1-27. Краще допустити помилку щодо швидкості, зухвалості, раптовості і імпульсу, ніж допустити помилку щодо обережності при проведенні військових операцій при інших рівних умовах. Сміливі рішення дають кращий шанс на успіх; проте, необхідно усвідомлювати різницю між прорахованими (можливими) ризиками і військовою авантюрою. *Прорахований (можливий) ризик* є передбачувана (прогнозована) умова операції, в якій успіх не є беззаперечним фактом, але, при цьому, гарантовано прийнятим командиром рішенням те, що у разі впливу цього ризику на хід бойових дій стане провал операції, то залишиться достатньо сил і засобів, щоб впоратися з тими ситуаціями, які виникли (*FM 6-0*). Готовність взяти відповідальність на себе за прорахований ризик вимагає військової розсудливості (якісного обґрунтування), щоб зменшити цей ризик шляхом передбачення і ретельного планування. У таких ситуаціях командир має визначитись – чи варто піти на ризик, щоб не втратити швидкоплинної можливості. *Військова авантюра* є операцією, яка може привести або до перемоги, або до повного руйнування своїх сил (*FM 6-0*). Можуть виникати рідкісні ситуації, коли навіть авантюра може бути виправданою; наприклад, коли поразка є лише питанням часу, і єдиний шанс полягає в операції з великим ризиком.

1-28. Командир може бути менш розважливим у плануванні та підготовці до операції, коли стикається з явно менш здатними і менш підготовленими силами противника. У цих умовах командир може відмовитися від детального планування, великих репетицій (тренувань) і значних змін в організації завдань. Наприклад, оперативно-тактична група атакуючого батальйону, що зіштовхується з форпостами противника просто переміщуючись на позицію буде проводити атаку з метою негайного знищення форпосту без втрати імпульсу. З цього випливає, що проти більшого і більш підготовленого противника командирі потрібно більше часу на підготовку і більших сил для досягнення успіху. Якщо командир визначає, що він не

може перемогти ворога з наявними силами, він повинен визначити, які додаткові заходи він повинен здійснити для досягнення успіху. Ці заходи можуть включати в себе деякі або всі чинники континууму.

1-29. Це не означає, що командир проводить операцію, яка вимагає негайного вирішення і реагування, відмовляється від переваг, що надаються його бойовій групі. Командир, який вибирає проведення операцій, що вимагають негайного вирішення і реагування, синхронізує роботу своїх сил в голові, коли дає корегуючі накази (**FRAGO** – див.: ВП 1.0). Він використовує матеріальні та нематеріальні фактори, такі як: рівень підготовки і досвід своїх підлеглих, свій власний досвід; сприйняття (усвідомлення, прогнозування) того, як противник буде реагувати; розуміння часово-віддалених факторів і знання сильних сторін кожного підлеглого та опорного вузла для досягнення необхідного ступеню синхронізації.

ЗНИЖЕННЯ РИЗИКУ

1-30. Важливим фактором у зниженні ризику командира є те, скільки розвідданих у нього є про противника. З надходженням розвідувальної інформації, командир (після її оцінки) визначає, який вид операції потрібно провести для виконання задачі: операцію, яка вимагає негайного вирішення і реагування, чи завчасно підготовлену. Немає набору правил, щоб визначити це. Будь-який вибір тягне за собою ризик. Якщо командир приймає рішення виконати операцію, яка вимагає негайного вирішення і реагування, основним показником якої є наявність обмеженої розвідувальної інформації, він ризикує проводити неузгоджену операцію проти ворога, про якого його знання недостатні. Крім цього, наявних сил командира може бути недостатньо для виконання визначеного завдання з мінімальними втратами. Це може привести до часткового виконання визначеного завдання з потенційно прогнозованими втратами своїх сил. Командир повинен всебічно обґрунтовано прийняти варіант рішення на проведення операції в очікуванні атаки для зменшення ризику, урахувавши при цьому, що час на планування операції і на її підготовку дає і ворогові час для зміцнення оборони та проведення додаткової підготовки.

1-31. Коли вищий штаб визначає час, щоб почати операцію наступу, або в обороні, коли противник ініціює (розпочинає) операцію, командир має мало часу щодо вибору виду операції: чи ту, яка вимагає негайного вирішення і реагування, чи завчасну операцію. У таких ситуаціях він повинен використовувати весь час, відведений для проведення планування та підготовки. Хоча процес прийняття рішень військовими, який використо-

вується в умовах обмеженого часу середовища (в умовах обстановки, що склалася) такі ж, як і в повному процесі прийняття рішень, багато з них приймаються командиром із залученням меншої кількості посадових осіб. Кожен командир вирішує по-своєму, як скоротити процес прийняття рішення. Командир може використовувати весь процес розробки плану, в той час як підлеглий штаб скорочує процес. (Див *FM 5-0* для обговорення прийняття рішень в умовах обмеженого часу.)

1-32. Командир може зменшити ризик, пов'язаний з будь-якою ситуацією, шляхом підвищення рівня свого знання про навколишню територію і про обстановку дружніх, нейтральних та ворожих сили. Він має більший ризик прийняти погане рішення, якщо його розуміння ситуації є неповним або хибним. Якщо командир не має достатньої інформації, щоб зробити усвідомлений вибір, його першим пріоритетом повинно бути здобуття необхідної розвідувальної інформації з метою прийняття обґрунтованих рішень, при цьому, вжити відповідні заходи для захисту своїх сил від несподіваної атаки противника. Під час раптової сутички (бойового зіткнення) з противником часто застосованим та прийнятним способом отримання розвідданих є проведення швидкої атаки для визначення складу і розташування сил противника. Командир адаптує зусилля розвідки до існуючої ситуації і вибирає відповідні інструменти для здобуття розвідданих, що будуть відповідати його критичним інформаційним вимогам (**CCIR**). Наприклад, командир може поставити іншу задачу своїм розвідувальним підрозділам або збільшити розмір розвідувальних зусиль.

1-33. Командир, підкріплений цифровою **C2** системою, яка може надавати йому доступ до точної інформації в режимі реального часу, використовує переваги краще опрацьованого операційного середовища, ніж того, яким може користуватися командир з аналоговою **C2** системою. Відмінно кращий рівень знання про ворога та обстановку дружніх сил підвищує ефективність ведення прицільного вогню, проведення рішучого маневру силами і засобами в розширених діапазонах, а також допомагає командиру надавати своєчасну гнучку підтримку своїм силам. Інтеграція передових інформаційних технологій в діяльність високопрофесійних командирів, наявність і використання гнучких організаційних систем знижує ризики і підвищує ефективність проведення будь-яких операцій усього спектра.

1-34. Зниження ризику досягається не завжди за рахунок підвищення рівня знання про противника або наявності достатнього часу. Командир може частково компенсувати недостатність розвідувальної інформації шляхом гнучкого розташування своїх військ за рахунок збільшення глибини району оборони, розміру і кількості одиниць оборони (районів,

рубежів і позицій), а також за рахунок розміру призначеного резерву. Створення командиром бойових і рухомих формувань забезпечують гнучкість початкового контакту з противником найменшими можливими силами. Це надає найбільшої гнучкості при зустрічі з непередбаченими розташуваннями противника. Інший спосіб компенсувати підвищений ризик – дати час і ресурси підлеглим для якісного планування операції і підготовки сил до ведення бойових дій.

1-35. Оскільки існує невизначеність у всіх воєнних операціях, кожне військове рішення містить ризик. Командир виявляє тактичне мистецтво, коли він вирішує, який ризик прийняти. Командир має кілька методів для зниження рівня ризику, пов'язаного з конкретною операцією. Деякі з цих методів для зниження ризику беруть ресурси від вирішальної операції, що знижує концентрацію ефектів у вирішальні точці.

1-36. Командир має можливість переорієнтувати зусилля сил, що раніше використовувалося для зниження ризику в бік посилення його вирішальної операції, коли надходить більше розвідувальної інформації. У будь-якій операції зв'язки між розвідувальною інформацією, невизначеністю, ризиком, розміром резервів і сил оборони та диспозицією головних сил можуть часто змінюватися. Командир повинен постійно враховувати цей баланс і вносити корективи в свої рішення в межах необхідного.

1-37. Ці корегування в рішеннях можуть створювати проблеми. Занадто багато змін або зміни в організації виконання (нових, уточнених) задач, завдань та пріоритетів, зроблені дуже швидко, можуть мати негативний вплив на процес проведення операцій. Наприклад, якщо командир змінює організацію виконання завдання своєї сили занадто часто, сили не можуть розвинути гнучкість, що забезпечується спільною роботою. З іншого боку, якщо він не зможе змінити організацію виконання завдання, коли це продиктовано обставинами, силам бракує гнучкості для адаптування до цих умов, що змінюються. Якщо командир не буде ефективно реагувати на переміщення противника з метою концентрації ефектів (зосередження зусиль) дій своїх сил, то не буде досягнуто успіху при виконанні операційного завдання.

ВИРІШЕННЯ ТАКТИЧНИХ ПРОБЛЕМИ

1-38. Успіх вирішення тактичних проблем походить від наполегливого, розумного і рішучого застосування бойових можливостей своїх сил в умовах невизначеності, безладу, насильства і небезпеки. Командир виграє, діючи в наступі, якщо буде ініціювати бій на своїх умовах – за своїм рішенням визначає час і місце початку операції та завершення виконан-

ня завдання. Він ніколи не повинен поступатися ініціативою, як тільки отримує її. Він швидко подає імпульс, щоб виграти за рахунок швидкого і рішучого використання наявних бойових можливостей своїх сил, що діють, всередині циклу прийняття рішень противником, застосовуючи переходи в тактичних діях від оборони до наступу і навпаки. Ці загально-вказівні правила дозволяють командирю максимізувати свої зусилля щодо використання бойових можливостей своїх сил і звести до мінімуму бойову міць противника, не допускаючи противника до бойових дій, із використанням ним елементів “комбінованої (об’єднаної) зброї” (*combined arms*).

1-39. Наступальні дії є ключем досягнення вирішальних результатів. Тактичні командири проводять наступальні операції для досягнення поставлених завдань і цілей – знищуючи сили противника або захоплюючи позиції – що сукупно забезпечують виконання завдань тактичного рівня, необхідного командирю оперативного рівня. Обставини можуть вимагати оборони; *однак, тактичний успіх, зазвичай, вимагає переходу до наступу якомога швидше*. Наступ закінчується, коли сили, які його здійснюють, виконали свої завдання, досягли своєї межі просування (рубежу виконання завдання) або доходять до завершення завдання. Ці сили потім консолідується (об’єднуються, перегруповуються), відновлюють атаку або готуються до інших операцій.

1-40. Командир повинен ініціювати бій на власних умовах, щоб мати важливі переваги. Це дозволяє йому збільшити ефективність і результати використання бойових можливостей своїх сил проти окремих нижчих і ізольованих ворожих сил в їх уразливих місцях. Перевага у використанні цієї ініціативи дозволяє командирю постійно шукати вразливі місця противника і, з появою такої можливості, переносити в ці уразливі місця вирішальну операцію (стрімко і рішуче атакувати для прориву). Командир захоплює, утримує і використовує ініціативу шляхом:

- ▶ Здійснення швидкого маневру (швидше, ніж противник) з метою отримання позиційної переваги над ворогом (оволодіння місцем (районом, позицією), де наслідки вогневого ураження є найбільш руйнівними.
- ▶ Використання вогневої міці з метою підтримки своїх сил і ефективного використання позиційної переваги.
- ▶ Забезпечення стійкості своїх сил до, під час і після бойового зіткнення з противником.
- ▶ Досягнення та утримання інформаційної переваги.

- Планування за межами початкової операції і прогнозування можливих подальших дій.

Командир ніколи не повинен поступатися ініціативою, як тільки її отримав. Він чітко і рішуче повинен впливати на хід операції. Командир приймає на себе ризик, керуючи підлеглими, і втілює план операції, вичерпно використовуючи свої бойові системи для виконання місії.

1-41. Тактик, незважаючи на його статус командира або штабного офіцера, шукає шляхи і напрямки швидкого нарощування і зосередження зусиль для перехоплення ініціативи шляхом формування (перегрупування сил), демонструючи витримку і рішучі дії при проведенні операцій у високому темпі. Швидке нарощування зусиль допомагає зберегти і наростити ініціативу. Зосередження бойових можливостей своїх сил у вирішальному місці і у вирішальний час ламає противника і дає контроль над ситуацією. Швидке нарощування зусиль забезпечує умови для стрімкого маневру з метою створення невідгідних умов для противника. Швидке нарощування зусиль дозволяє тактикам створити можливості для раптового ураження противника із напрямків, звідки він їх не очікує, з непередбаченими результатами. Захопивши ініціативу, тактик продовжує контролювати швидке нарощування зусиль, вживаючи заходів для підтримки уваги і тиску, контролюючи темп операції, а також створюючи і використовуючи можливості, при цьому, завжди оцінюючи ситуацію і приймаючи розрахункові ризики.

1-42. Командир системи **C2** сприяє швидкому нарощуванню зусиль, що дозволяє йому бачити і оцінювати ситуацію настільки швидко, щоб його сили змогли діяти на випередження до того, як ворожі сили зможуть відреагувати на наявну ситуацію. Процес проведення операції фокусується на виконанні і досягненні цілей завдання, а не плануванні. Сучасні інформаційні системи дозволяють здійснити планування у стислі терміни і надають додаткові ефективні можливості корегування плану під час виконання завдання. Це дозволяє силам командира швидше адаптуватися до імовірних загроз по ходу їх виявлення. Військові частини, де командири спроможні приймати і реалізовувати рішення швидше, навіть в мінімальній різниці за інших командирів, отримують перевагу, що згодом накопичується і стає істотною з плином часу. Прийняття рішень швидко, навіть з неповною інформацією, має вирішальне значення.

1-43. Тактик вибирає з низки тактичних варіантів той варіант для прийняття кінцевого рішення, що є найбільш доцільним для вирішення тактичної

задачі, що стоїть перед ним. (У розділі 2 перераховані ці варіанти як типи і форми воєнних операцій і форми маневру). Незважаючи на те, що командир вирішує конкретну тактичну задачу, що стоїть перед ним, дотримуючись загальних принципів, викладених в цьому посібнику, все одно немає єдиного, доктринально правильного, процедурно отриманого рішення до будь-якої ситуації. Тактик, який використовує більш доцільну тактику, враховуючи існуючу ситуацію, має явну перевагу над своїм противником, навіть якщо їх сили мають однакову бойову міць.

1-44. Тактик використовує свою майстерність мистецтва і науки про тактику, своє розуміння ситуації і своє рішення щоб знайти унікальні рішення, відповідні завданню та іншим специфічним факторам **МЕТТ-ТС**. Є, як правило, кілька рішень, які могли б працювати, хоча деякі з них будуть більш ефективними. Тактик шукає рішення, яке забезпечить перемогу над ворогом у відведений час з найменшими втратами людей і техніки. Це повинно бути вирішальне рішення, яке готує військові сили для майбутніх завдань та забезпечує найбільшу гнучкість своїх сил до відповідного реагування на імовірні непередбачувані дії противника. Прийняте рішення повинно відповідати намірам вищого командира (*comander's intent*). Глибоке розуміння противника суттєво допомагає командирю в розробці, прийнятті рішень і їх виконанні. “Командирська візуалізація” (*comander's visualization*) є доктринальним терміном для цього процесу. (FM 6-0 описує командирську візуалізацію; також див.: ВП 1.0)

1-45. Тактик вчиться пізнавати визначальну суть кожної тактичної ситуації, визначати її важливі елементи, і засновувати свої рішення на цих важливих елементах в процесі навчання і оволодіння своєю професією. Уміння та навички робити це не здобувається за ніч. Тактик розвиває це уміння після декількох років навчання, самостійного вивчення та практичного застосування, що в кінцевому підсумку розвиває інтуїтивні здібності, необхідні для вирішення тактичних завдань. Він рідко отримує можливість практикувати науку і мистецтво тактики в реальних бойових умовах.

1-46. Вчення вимагає людських суджень при застосуванні у конкретній ситуації. Під час прийняття рішення щодо виконання тактичного завдання тактика стримують не стандартні методи і процедури, а чинні закони і нормативні акти, завдання, закони фізики і людської поведінки та матеріально-технічні реалії. Справжньою перевіркою рішення тактика є не те, чи використовує він конкретні методи або процедури, що містяться в цьому посібнику, а те, чи були використані методи і процедури відповід-

но до ситуації. Тактичні знання не визначаються майстерністю письмової доктрини, а визначаються вмінням використовувати доступні засоби, щоб виграти битви і бої. Рішення може не збігатися з будь-яким попереднім доктринальним прикладом; однак, мова, яка використовується для передачі концепції, повинна бути технічно точною і доктринально послідовною, використовуючи, зазвичай, зрозумілі і прийняті доктринальні терміни і поняття.

1-47. Переходи між типами і формами операцій важкі і, під час виконання, можуть створювати несподівані можливості для дружніх військових сил або сил противника. Тактик повинен швидко розпізнавати такі можливості. Він розвиває переходи як гілки в процесі планування і діє на них відразу ж, як вони виникають. Перехід від одного типу або форми операції до іншої є складним операційним процесом.

1-48. Тактична перемога відбувається, коли сили противника більше не можуть запобігти дружнім силам виконати своє завдання. Це є кінцевою метою усіх військових операцій. Вирішальна тактична перемога настає, коли противник вже не має засобів протистояти дружнім силам. Це також відбувається, коли противник визнає поразку і погоджується з тим, щоб в ході переговорів визнати закінчення воєнних дій. Історично склалося так, що стрімка тактична перемога призводить до меншої кількості дружніх втрат і скорочених витрат ресурсів. Проте, тактик уникає спекуляції своїми силами і втрат дружніх об'єднаних сил в пошуках швидкої перемоги.

1-49. На закінчення: вирішення тактичних завдань – це колективні зусилля. Успіх залежить від рішень командира, вироблення успішного плану і вміння підлеглих його виконувати. Командир повинен бути впевненим в професійності своїх підлеглих в питаннях мистецтва і науки тактики та їх спроможності виконати прийняте командиром рішення. (Див *FM 6-0* для всебічного обговорення цієї концепції.)

Розділ 2

Загальні тактичні концепції і засоби графічного управління

Під час війни, неясність і плутанина—норма. Пізніше, перебільшену або ту, що вводить в оману, інформацію, несподівані ситуації, а також контр-накази слід очікувати.

Піхота в битві, 1939

Тактик повинен розуміти загальні тактичні концепції і визначення, що використовуються у військовій професії під час проведення наступальних і оборонних операцій. У цьому розділі розглядається доктринальна ієрархія, яка формує основу, на якій ґрунтується цей посібник. Поняття і терміни в цій главі є загальними для більшості операцій. У цьому посібнику обговорюються ці поняття і терміни, що відносяться до типу або форми операцій у відповідній главі. Наприклад, в розділі 4 обговорюються цілі як засіб управління.

ЗМІСТ

Ієрархія доктрини.....	2-2	Основні тактичні графічні засоби управління.....	2-13
Оперативна база.....	2-3	Повітряний коридор.....	2-15
Принципи війни.....	2-4	Зона бойових дій і її межі.....	2-15
Догмати сухопутних операцій.....	2-4	Район зосередження (збору)	2-25
Фактори МЕТТ-ТС.....	2-4	Контрольний перепускний пункт....	2-26
Елементи оперативної розробки.....	2-5	Точка контакту.....	2-27
Системи бойового забезпечення.....	2-6	Критична зона своїх військ.....	2-27
Основні тактичні концепції.....	2-7	Засоби управління прямого вогня..	2-27
Об'єднані роди військ.....	2-7	Дальня, близька і тилова ділянки....	2-33
Вирішальний бій.....	2-8	Координаційні засоби вогневої підтримки.....	2-37
Ураження ворога частинами.....	2-8	Цілі вогневої підтримки.....	2-42
Фланги.....	2-9	Передова лінія власних сил.....	2-44
Маневрування.....	2-10	Лінія контакту.....	2-45
Взаємна підтримка.....	2-10	Визначений район призначення.....	2-45
Операція.....	2-11	Засоби контролю перешкод.....	2-45
Введення по частинам.....	2-11	Етапна лінія (Phase Line).....	2-50
Відновлення.....	2-11	Позиційний район артилерії.....	2-52
Правила ведення бойових дій.....	2-12	Маршрут.....	2-53
Опорна відстань.....	2-12	Район підвищеного інтересу.....	2-53
Опорна дальність.....	2-13		
Тактична мобільність.....	2-13		

ДОКТРИНАЛЬНА ІЕРАРХІЯ

2-1. Малюнок 2-1 на стор 2-2 показує доктринальну ієрархію і взаємозв'язок між типами і підлеглими формами операцій. У той час операції мають переважуючі характерні позначення і можуть бути наступальними, оборонними, стабілізаційними або операціями підтримки. Різні підрозділи, що беруть участь в цій операції, можуть проводити різних типів і допоміжні форми операцій, і часто швидко переходить від одного типу або допоміжної форми в іншу. Командир швидко переходить від одного типу або виду операції на інший, щоб постійно вибивати супротивника з рівноваги при позиціонуванні своїх сил для досягнення максимальної ефективності. Гнучкість в процесі переходу сприяє успішній операції. Вправний тактик вибирає правильні комбінації об'єднаних сил, аби поставити противника в максимально несприятливе становище.

Малюнок 2-1. Доктринальна ієрархія операцій

ОПЕРАЦІЇ	НАСТУПАЛЬНА	ОБОРОННА	СТАБІЛІЗУЮЧА	ПІДТРИМУЮЧА
	ФОРМИ МАНЕВРУ <ul style="list-style-type: none"> • Охоплення • Розвертаючий рух • Фронтальний штурм • Проникання • Інфільтрація 	ТИПИ ОБОРОННИХ ОПЕРАЦІЙ <ul style="list-style-type: none"> • Простірна оборона • Мобільна оборона • Ретроградні операції <ul style="list-style-type: none"> ○ Затримуючі ○ Відступаючі ○ Покидаючі 	ТИПИ СТАБІЛІЗУЮЧИХ ОПЕРАЦІЙ <ul style="list-style-type: none"> • Мирні • Закордонні/внутрішня оборона • Безпекової допомоги • Гуманітарної допомоги • Підтримка повстання • Анти-терористичні • Евакуаційні • Контроль зброї • Демонстрація сили 	ФОРМИ ПІДТРИМУЮЧИХ ОПЕРАЦІЙ <ul style="list-style-type: none"> • Надання допомоги • Підтримка правопорядку • Допомога громадам
ТИПИ ОПЕРАЦІЙ ТА ЇХНІ ПІДРЯДНІ ФОРМИ	ТИПИ НАСТУПАЛЬНИХ ОПЕРАЦІЙ <ul style="list-style-type: none"> • Рух до контакту <ul style="list-style-type: none"> ○ Пошук і штурм • Штурм <ul style="list-style-type: none"> ○ Засідка ○ Рейд ○ Контраатака ○ Демонстративний напад ○ Збавляючий напад ○ Удаваний удар • Експлуатація • Переслідування 	Штурм спеціального призначення		ТИПИ ПІДТРИМУЮЧИХ ОПЕРАЦІЙ <ul style="list-style-type: none"> • Внутрішні • Закордонні/Гуманітарні
ТИПИ УМОЖЛИВЛЮЮЧИХ ОПЕРАЦІЙ	ІНФОРМАЦІЙНІ ОПЕРАЦІЇ <ul style="list-style-type: none"> • Ресон операції <ul style="list-style-type: none"> ○ Зона ○ Простір • Безплатові операції <ul style="list-style-type: none"> ○ Прикриття ○ Охорона ○ Покриття ○ Маршрут ○ Ресон силою (в бою) ○ Простір (включаючи маршрут і конвой) ○ Локальні 		ОПЕРАЦІЇ БОЙОВОЇ ПІДТРИМКИ Й ОБСЛУГОВУВАННЯ – CSS <ul style="list-style-type: none"> • Рух військами <ul style="list-style-type: none"> ○ Адміністративний рух ○ Марш на підхід ○ Марш дорогою • Пролоні операції об'єднаною зброєю • Операції перетину ріки • Операції надання допомоги на місці • Перетин ліній • Тактичні інформаційні операції 	
ТИПИ ТАКТИЧНИХ УМОЖЛИВЛЮЮЧИХ ОПЕРАЦІЙ				

2-2. Командир проводить тактично допустимі операції, що дозволяють надавати допомогу з планування, підготовки та виконання будь-якого з чотирьох видів військових операцій (наступ, оборона, стабілізація і під-

ФАКТОРИ *METT-TC*

2-8. Шість факторів **METT-TC**—завдання, противник, місцевість і погода, наявні війська і підтримка, наявний час і вивчення наслідків для цивільного населення—описують унікальну ситуацію, в якій тактик використовує науку і мистецтво тактики. Аналіз факторів **METT-TC** має вирішальне значення в процесі прийняття військових рішень (**MDMP**—див.: ВП 1.0). Аналітична основа **METT-TC** корисна при оцінюванні планування операцій, підготовки і виконання. Тактик розглядає ці шість чинників для будь-якого типу операцій. Їх вплив на операції буде відрізнитися, але кожен з них повинен розглядатися як фактор у процесі візуалізації командира. Це міркування включає в себе науку і мистецтво тактики. Наприклад, вплив рельєфу місцевості і погодних умов на швидкість пересування і витрати палива піддаються вимірюванню і, отже, є частиною науки про війну. Вплив рельєфу і погодних умов на бойовий дух солдатів в повному обсязі не підрахуєш, і це є частиною воєнного мистецтва. (Див.: *FM 6-0*.)

METT-TC

- ▶ **M (Mission)** — Завдання
- ▶ **E (Enemy)** — Противник
- ▶ **T (Terrain)** — Місцевість і погода
- ▶ **T (Troops)** — Війська і підтримка
- ▶ **T (Time)** — Час
- ▶ **C (Civilian)** — наслідки для Цивільного населення

ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНОГО ПРОЕКТУВАННЯ

2-9. Велика операція починається з ідеї, яка направляє проведення (план, підготовка, виконання та оцінка) операції. Операційне проектування забезпечує концептуальну єдність наслідків, шляхів і засобів. Елементи операційного проектування є інструментами для надання допомоги командирі у візуалізації великих операцій і формуванні його намірів. Вони допомагають командирі прояснити і уточнити своє бачення, забезпечуючи основу для опису роботи з точки зору завдання і цілі. (Кожен з цих елементів визначений у ВП 3.0; *FM 3-0*.) Їх корисність зменшується з кожною наступною тактичною ланкою. Те, що передбачається як вирішальна точка коман-

ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНОГО ПРОЕКТУВАННЯ

- ▶ Кінцевий стан (*End state*) і військові умови
- ▶ Центр Тяжіння
- ▶ Вирішальні точки і цілі
- ▶ Лінії операції
- ▶ Кульмінаційна точка
- ▶ Операційне досягнення, підхід і паузи
- ▶ Одночасні і послідовні операції
- ▶ Лінійні і нелінійні операції
- ▶ Темп

дувачем сухопутними силами, стає чітко окресленим завданням для батальйонної тактичної групи.

БОЙОВІ ОПЕРАЦІЙНІ СИСТЕМИ

2-10. Є сім систем бойового забезпечення (*battlefield operating system—BOS*; див.: *FM 7-15*):

- ▶ *Система розвідки*—це вид бойового забезпечення військ завданням якого є здобування відомостей про противника та місцевість у районі майбутніх дій, що необхідні командирю для планування, підготовки і проведення операцій.
- ▶ *Система маневрування*—це переміщення сил з метою зайняття вигідної позиції щодо сил противника. Ця система включає в себе використання сил на полі бою в поєднанні з прямим вогнем або вогневим потенціалом. Ця система також включає проведення тактичних завдань, пов'язаних з перекиданням військової сили (*force projection*).
- ▶ *Система вогневої підтримки* охоплює колективне і скоординоване використання даних цільового придбання, непрямой вогнепальної зброї, літаків, наступальних інформаційних операцій і інших летальних і нелетальних засобів проти цілей, розташованих по всьому операційному просторі (**АО**).
- ▶ *Система ППО* є застосуванням усіх активних заходів, спрямованих на зведення нанівець або зниження ефективності нападу ворожих літаків і ракет в повітрі.
- ▶ *Система мобільності, контр-мобільності противника (протидія і живучості).*
 - ▶ Операції мобільності зберігають свободу маневру своїх сил.
 - ▶ Операції протидії мобільності противника сковують мобільність військ противника.
 - ▶ Операції по забезпеченню живучості військ(сил) захищають власні сили від впливу систем озброєння противника.

БОЙОВІ ОПЕРАЦІЙНІ СИСТЕМИ

- ▶ Розвідка
- ▶ Маневр
- ▶ Вогнева підтримка
- ▶ Повітряна оборона
- ▶ Мобільність, протидія, живучість
- ▶ Бойова підтримка—**CSS**
- ▶ Командування та управління—**C²**

- ▶ Система бойової підтримки й обслуговування (**CSS**) є підтримка і служби, що надаються для забезпечення сил під час війни та інших, крім воєнних, військових операцій.
- ▶ Система командування та управління (**C²**) включає в себе всі колективні задачі, пов'язані з підтримкою здійснення повноважень та спрямування належним чином призначеним командиром над визначеними і наявними силами при виконанні завдання.

Види бойового забезпечення забезпечують СВ загальною систематикою найважливіших тактичних заходів.

Вони забезпечують командира і його штаб засобами оцінювання планування, підготовки і виконання операції.

ОСНОВНІ ТАКТИЧНІ КОНЦЕПЦІЇ

2-11. У наступних абзацах містяться основні тактичні концепції, загальні для наступальних і оборонних операцій. Ці концепції, поряд з принципами війни, догматами воєнних операцій, факторами **МЕТТ-ТС**, оцінками, внесками з боку інших командирів, а також досвід і судження командира дозволяє йому візуалізувати проведення операцій, при виконанні призначеного йому завдання.

“КОМБІНОВАНА ЗБРОЯ” (*COMBINED ARMS*)

2-12. *Комбінована зброя* (об'єднані роди військ)—це синхронне або одночасне застосування декількох родів військ, таких як піхота, бронетанкові підрозділи, артилерія, інженери, ППО і авіація—для досягнення більшого ефекту проти ворога, ніж ефект, отриманий від застосування кожного із родів військ окремо, або за послідовністю (див.: ВП 3.0; *FM 3-0*). Зброя і підрозділи є більш ефективними, коли вони діють узгоджено. Жодна дія, зброя, вид або рід військ самостійно не генерує достатньої потужності для досягнення ефектів, необхідних для встановлення верховенства над противником.

2-13. *Комбінована зброя*—це більше, ніж просто роди військ, які працюють разом. Кожен рід військ надає унікальні можливості, які доповнюють інші роди. *Комбінована зброя* складається з двох або більше родів, що підтримують один одного. Командир бере доступні бойові війська, війська бойової підтримки (**CS**), а також служби тилового забезпечення військ

у бою (CSS) і формує команду комбінованої зброї, орієнтовану на досягнення завдання. Правильне поєднання дій і систем у команді комбінованої зброї є сутністю комбінованої зброї. Застосування комбінованої зброї забезпечує допоміжні і підсилювальні ефекти і може мати асиметричний ефект на ворожу силу. (Див.: ВП 3.0/FM 3-0 для отримання додаткової інформації про симетричні і асиметричні ефекти.)

2-14. Бронетанкові, штурмові вертольотні і піхотні підрозділи, як правило, є ядром сил комбінованої зброї. При цьому, нові можливості дозволяють командирів використовувати будь-який бойовий підрозділ, наприклад, артилерію і авіацію, щоб сформувати це ядро. Командир використовує свої бойові війська у різних комбінаціях, щоб забезпечити гнучкість у проведенні різних видів операцій на різній місцевості. Наприклад, командир може мати піхоту, яка виконує провідну роль в горах і містах при переміщенні у пішому порядку, в той час як його бронетанкові війська відіграють провідну роль на відкритій місцевості. Бойові вертольоти можуть доставити велику кількість високоточних боєприпасів по всьому АО. Командир може проводити рішучі операції з використанням ракетних систем залпового вогню, польової артилерії і гармат, доповненої ефектами авіації з нерухомим крилом, при умові, що для цього існують відповідні умови. Артилерія ППО знищує ворожі літальні засоби, щоб допомогти вільному руху своїх сил. Інженери підвищують мобільність своїх сил, погіршують мобільність противника, а також сприяють забезпеченню живучості своїх сил. Війська бойової підтримки і служби тилового забезпечення команди (сил) комбінованої зброї належним чином підтримують комбіноване ядро об'єднаних родів військ шляхом поєднання своїх можливостей.

ВИРІШАЛЬНИЙ БІЙ

2-15. *Вирішальний бій (decisive engagement)*—це бій, в якому підрозділ вважається повністю та незворотно задіяний і не може самостійно маневрувати або вийти із свого становища. При відсутності допомоги ззовні, необхідно боротися до кінця і виграти або програти наявними силами (JP 1-02). Завданням підрозділу є те, що, зазвичай, призводить до прийняття рішучого бою, а не фізична здатність підрозділу вийти із свого становища. Наприклад, підрозділ може мати вирішальне значення в бою за утримання ключової місцевості, нанесення поразки певним ворожим силам або забезпечення безпеки конкретної цілі. Менш поширеним є вирішальний бій в обороні, метою якого є відкинути ворога у невідповідну позицію.

УРАЖЕННЯ ВОРОГА ЧАСТИНАМИ

2-16. **Ураження ворога частинами** (*defeat in detail*) досягається за рахунок концентрації переважної бойової сили проти окремих частин війська, а не усіх військ відразу. Менша сила може використовувати цей метод, щоб домогтися успіху проти більшого ворога. Ураження ворога частинами може відбуватися послідовно (ураження окремих елементів по одному за раз). Наприклад, командир може масувати сильні ефекти бойової сили проти ворожих елементів за межами опорної відстані решти сил противника. Це дозволяє командиру знищити задані елементи противника, перш ніж він може бути ефективно підсиленим.

ФЛАНГИ

2-17. **Фланги** є правими або лівими межами підрозділу. Для стаціонарного підрозділу, вони позначаються з точки зору фактичного або очікуваного місця розташування ворога. (Дивіться малюнок 2-2.) Для рухомого підрозділу, вони визначаються напрямком руху. Командир намагається не дати можливостям противника вести бій по своїм флангам, тому що війська не можуть зосередити стільки прямого вогню на флангах, як на передньому краї. Командири прагнуть залучати ворожі фланги з тієї ж причини.

Малюнок 2-2. Фланги стаціонарного підрозділу

2-18. **Вразливий фланг** піддається атаці або оточенню (охопленню). Ці дії виконуються за результатами оцінки умов місцевості, слабкості сил і технічних можливостей противника (вертикальне охоплення) або наявності зазору (проміжку) між сусідніми підрозділами. Якщо один фланг розташований на досить обмежувальній місцевості, а інший фланг—на відкритій місцевості, то останній негайно визнається як вразливий фланг для важких сухопутних військ. Фланг на обмежувальній місцевості може бути уразливий для легкої сили. Атакуючим військам потрібно достатньо

місця для маневру, щоб уразити фланг. Підрозділ може не мати вразливого флангу, якщо обидві сторони поєднуються з іншими силами. Коли командир має вразливий фланг, він може спробувати відмовитися від нього, використовуючи різні методи, такі, як додаткові позиції.

2-19. Флангова позиція є географічне положення сили на фланзі, де можна розмістити ефективний вогонь по флангу. Атакуючий командир маневрує з метою зайняти флангові позиції проти військ противника, щоб розмістити нищівний вогонь безпосередньо на його слабкі місця. Командир, що захищається, маневрує з метою зайняти флангові позиції в напрямку флангів ворожого маршруту заздалегідь з тієї ж причини. Флангова позиція, яку наступаючий противник може легко уникнути, має мале значення для захисника, поки противник не зрозуміє, що вона зайнята.

МАНЕВРУВАННЯ

2-20. Маневрування є використання сил на полі бою у русі в поєднанні з вогнем, або вогневим потенціалом, щоб зайняти вигідне положення відносно противника для виконання завдання (JP 1-02). Маневрування створює і піддає слабкі сторони противника масовому впливу власної бойової потужності. Командир використовує елементи бойової потужності симетричними і асиметричними способами таким чином, щоб досягти позиційної переваги над ворогом і бути здатним застосовувати ці масові ефекти.

ВЗАЄМНА ПІДТРИМКА

2-21. Взаємна підтримка—це підтримка, яку надають підрозділи один одному у протистоянні ворогу з метою виконання покладених на них завдань, їх позиції відносно один до одного і до ворога і властиві їм можливості (JP 1-02). Взаємна підтримка існує між двома або більше позиціями, коли вони підтримують один одного шляхом прямого або непрямого вогню, тим самим не даючи противнику можливості нанести удар по одній із них, не будучи обстріляним, при цьому, з однієї або декількох сусідніх позицій своїх сил. Те ж саме стосується і підрозділів, що рухаються разом, за винятком маневрування з метою отримати позиційну перевагу для досягнення цієї підтримки. Ці дії, як правило, поєднують вогонь і рух (маневр), хоча можуть стосуватися надання **CS** і **CSS** підтримки.

2-22. В обороні командир вибирає тактичні позиції для досягнення максимального ступеня взаємної підтримки. Взаємна підтримка підвищує міцність оборонних позицій, не дає противнику можливості перемогти

атакуючі дружні сили по частинам, і допомагає запобігти прориву позицій. В обороні командир маневрує власними силами з метою забезпечення такою ж підтримкою атакуючі елементи.

ОПЕРАЦІЯ

2-23. *Операція*—воєнні дії або виконання стратегічного, тактичного, тилового, підготовчого або адміністративного воєнного завдання (*JP 1-02*). Вона включає в себе: процес планування, підготовки, виконання та оцінки тих наступальних, оборонних, підтримуючих операцій, необхідних для досягнення мети бою, битви, основних воєнних дій або кампанії. Вона також включає в себе заходи, які дозволяють виконання повного спектру операцій, таких, як: безпека, розвідка і пересування військ.

ВВЕДЕННЯ ПО ЧАСТИНАМ

2-24. *Введення по частинам (piecemeal commitment)*—це негайне застосування підрозділів в бою, як тільки вони стають доступними, замість створення великих скупчень підрозділів для забезпечення маси, або несинхронізованого застосування наявних сил з метою найбільш ефективного використання їх бойової сили. Введення по частинам піддає менші сили ураженню і унеможлиблює масування і синхронізацію бойової сили з наступними бойовими елементами і елементами бойової підтримки. Проте, введення по частинах може бути вигідним для збереження імпульсу і збереження або/і використання цієї ініціативи. Командир може вимагати фрагментарного введення по частинах, щоб зміцнити переривчасту операцію, особливо, коли введення невеликих підрозділів забезпечить всю бойову силу, що необхідно для запобігання катастрофи. Методика "накопичування", пов'язана з пошуковими і штурмовими операціями, використовує фрагментарне введення військ. (Дивіться розділ 5 для обговорення пошукових та штурмових операцій—*search and attack operation*.)

ВІДНОВЛЕННЯ

2-25. *Відновлення (reconstitution)*—це ті дії, які командири планують і здійснюють для відновлення підрозділів до необхідного рівня бойової ефективності, відповідного до вимог завдання і наявних ресурсів. Відновлювальні операції включають регенерацію і реорганізацію (*FM 4-100.9*). Відновлення—це загальний процес. Це не тільки **CSS** операція, хоча **CSS** відіграє важливу роль. Командир здійснює відновлення, коли один з його підлеглих підрозділів стає бойово-неефективним (небоездатним),

або коли він може підняти бойову ефективність підрозділу ближче до бажаного рівня шляхом зміни наявних ресурсів. Крім звичайних заходів підтримки, відновлення може включати:

- ▶ Виведення підрозділу з бою.
- ▶ Оцінювання його зовнішніми активами.
- ▶ Відновлення ієрархії командування
- ▶ Підготовка підрозділу для майбутніх операцій
- ▶ Відновлення єдності та злагодженості підрозділу.

2-26. Відновлення виходить за межі звичайних щоденних дій підтримки сил. Тим не менш, воно використовує існуючі системи і підрозділи з цією ж метою. Не існує ніяких виключних ресурсів для відновлення. (Див.: *FM 4-100.9.*)

ПРАВИЛА ВЕДЕННЯ БОЙОВИХ ДІЙ

2-27. *Правила ведення бойових дій (rules of engagement—ROE)*—це директиви, видані компетентним військовим органом, які окреслюють обставини і обмеження, при яких збройні сили ініціюватимуть або/і продовжуватимуть бойові зіткнення з іншими силами (*JP 1-02*). Експлуатаційні вимоги, політика і закон визначають правила ведення бойових дій командиром. Правила ведення бойових дій впливають на те, як командир проводить свої операції у всіх чотирьох типах воєнних операцій, накладаючи політичні, практичні, оперативні та правові обмеження на його дії. Вони можуть поширюватися на критерії ініціювання зіткнень (боїв) з певними системами вогню, такими, як: використання невідслідкованого непрямого вогню в межах задньої частини ешелону, або яким чином реагувати на напади. Вони завжди визнають право на самооборону і право командира і обов'язок захищати призначений особовий склад. Командири оперативного рівня можуть, за необхідності, змінити правила ведення бойових дій у відповідь на фактори МЕТТ-ТС.

ОПОРНА ВІДСТАНЬ

2-28. *Опорна відстань (supporting distance)*—це відстань між двома підрозділами, яка може бути пройдена одним підрозділом, щоб прийти на допомогу іншому. Для невеликих підрозділів це є відстань між двома підрозділами, яку можна ефективно покрити їхнім вогнем (див.: ВП 3.0; *FM 3-0*). Опорна відстань є фактором бойової потужності, розташування, можливостей зв'язку та тактичної мобільності власних військ і військ противника.

ОПОРНА ДАЛЬНІСТЬ

2-29. *Опорна дальність (supporting range)* є відстанню, на яку один підрозділ може бути географічно відокремлений від другого, але, при цьому, залишатися в межах досягнення максимальної дальності систем озброєння непрямого вогню другого підрозділу. (див.: ВП 3.0; FM-3-0). Основними факторами, які впливають на опорну дальність, є: рельєф місцевості, дальність систем озброєння опорного вузла і їх розташування відносно позиції підрозділу підтримки.

ТАКТИЧНА МОБІЛЬНІСТЬ

2-30. *Тактична мобільність* є здатність швидко переміщатися з однієї частини поля бою до іншої відносно противника. Тактична мобільність є функцією рухливості по пересічній місцевості, вогневої потужності і захисту. Рельєф місцевості, умови ґрунту і погодні умови впливають на мобільність по пересічній місцевості. Наземні підрозділи маневру важкої техніки мають добру тактичну мобільність, за винятком обмежувальної місцевості, в поєднанні з вогневою потужністю і захистом. Вони можуть рухатися на полі бою проти більшості ворожих сил, якщо не зіткнуться з ворогом, який може перемогти їх захист і не може бути придушений дружнім вогнем. Легкі наземні підрозділи маневру мають тактичну перевагу мобільності проти важких сил противника в обмежувальній місцевості, але обмежену вогневу міць і захист. Підрозділи маневру авіації мають добру тактичну мобільність в більшості типів місцевості, добру вогневу міць, але обмежений захист. Екстремальні погодні умови можуть обмежити тактичну мобільність авіаційних частин збройних сил.

ОСНОВНІ ТАКТИЧНІ ГРАФІЧНІ ЗАСОБИ УПРАВЛІННЯ

2-31. У цьому підрозділі встановлюються основні тактичні графічні засоби управління (*tactical graphic control measures*), загальні для наступальних і оборонних операцій. Відповідні розділи цього посібника обговорюють ці графічні засоби управління, які застосовуються тільки до одного типу військової операції. Наприклад, в розділі 3 розглядаються цілі (*objectives*) в якості основного наступального засобу управління, оскільки ціль—це графічний засіб управління, який застосовується лише в наступальних операціях. Ці графічні знаки застосовуються в автоматизованих системах і, також, на дисплеях або пласмасових накладках (*overlay*), на яких потрібно їх наводити вручну. В цьому підрозділі відображаються засоби

управління для використання на ситуативних картах, накладках і анотованих аерофотознімках. Ці засоби управління також є стандартом для всіх симуляцій.

2-32. Підрозділи, які виконують тактичні операції, повинні мати чітко визначені завдання і обов'язки. Командир використовує засоби управління з метою визначення конкретних обов'язків, які не дозволяють підрозділам протидіяти один одному і накладають необхідні обмеження. Засоби управління можуть мати *дозвільний* характер (дозволяють певну дію) або *обмежувальний* характер (обмежують деякі способи дій). Засоби управління можуть бути графічними, такі, як визначення меж (зон) відповідальності підрозділів, або процедурними, такими, як пріоритети по ураженню цілей. Командир повинен встановити тільки мінімальні засоби управління, що забезпечать дотримання необхідних заходів щодо координації і уникнення конфлікту між підрозділами. Засоби управління не повинні надмірно обмежувати підлеглих у виконанні ними своїх завдань. При виникненні відповідних умов, командир повинен зняти обмежувальні заходи контролю якомога швидше. FM 1-02 обговорює правила для зображення засобів управління при нанесенні на накладці чи карті.

ОСНОВНІ ТАКТИЧНІ ГРАФІЧНІ ЗАСОБИ УПРАВЛІННЯ

- ▶ Повітряний коридор і пункти управління повітряним рухом
- ▶ Зона бойових дій та її межі
- ▶ Райони збору
- ▶ Контрольно-пропускний пункт
- ▶ Точка зіткнення
- ▶ Вразливі (критичні) власні зони
- ▶ Заходи контролю прямого вогню
- ▶ Глибинні, близькі і тиліві райони
- ▶ Зона ведення бойових дій
- ▶ Заходи координації вогневої підтримки
- ▶ Цілі вогневої підтримки
- ▶ Передова лінія власних військ
- ▶ Лінії зіткнення
- ▶ Пріоритетні напрямки (райони)
- ▶ Заходи контролю перешкод
- ▶ Фазові лінії
- ▶ Позиційні райони для артилерії
- ▶ Маршрути
- ▶ Зона особливого значення цілі

2-33. Добре продумані засоби управління сприяють більш ефективному проведенню поточних і майбутніх операцій. За необхідності, командир регулює свої засоби управління для підтримки синхронізації і забезпечення виконання завдань з розвитком тактичної обстановки. При виникненні потреби введення нових графічних засобів управління, командир повинен також враховувати наскільки такі зміни нанесуть елементу "напруження" між підрозділами, які виконують свої визначені тактич-

ні завдання в загальному операційному плані. Нові зміни повинні бути донесені одночасно всім підлеглим командирам. Інакше, необхідна синхронізація дій може бути втрачена.

2-34. Заходи контролю застосовуються до всіх видів військових сил: бойових, **CS** і **CSS** підрозділів. Командир має забезпечити включення всіх засобів управління вищого ешелону (напр., фазові лінії чи контрольно-пропускні пункти) до його графічних засобів управління. Під час доповіді вищому штабу він посилається лише на засоби управління, що встановлені цим штабом.

ПОВІТРЯНИЙ КОРИДОР І ПУНКТИ УПРАВЛІННЯ ПОВІТРЯНИМ РУХОМ

2-35. Повітряний коридор є обмеженим повітряним маршрутом польоту, що визначений для використання літака своїх сил і призначений з метою запобігання обстрілу дружніми військами цього літака (*JP 1-02*). Він використовується для уникнення конфлікту між позиціями (районами) артилерійської стрільби з напрямком авіаційного руху. Транзитні маршрути низького рівня, маршрути мінімального ризику, маршрути польоту стандартного використання армійської авіації, а також маршрути БПЛА є видами повітряних коридорів. Повітряний коридор завжди включає в себе пункт управління повітряним рухом. Пункт управління повітряним рухом—це легко ідентифікована точка на місцевості або електронна навігаційна допомога, що використовується для забезпечення необхідного контролю під час повітряного руху. Пункти управління повітряним рухом, як правило, позначаються в кожній точці, де маршрут польоту або повітряний коридор робить певну зміну в напрямку і в будь-якій точці, де необхідно, для контролю часу або контролю операцією (*FM 3-52*). (На малюнку 2-4 зображено загальний повітряний коридор і пункти управління повітряним рухом. Дивіться *FM 3-52* для отримання додаткової інформації про засоби повітряного управління.)

Малюнок 2-4. Повітряний коридор

ОПЕРАЦІЙНИЙ ПРОСТІР (АО) І ЙОГО МЕЖІ

2-36. Операційний простір—**АО** (*area of operations*) є основним заходом контролю для всіх типів операцій. **АО**—це операційна зона, що визначена командувачем спільними силами сухопутних і військово-морських військ. Як правило, операційний простір не покриває всю операційну зону командувача спільних сил. **АО**, натомість, повинен бути достатньо великим, щоб командири відповідних військово-бойових компонентів, які задіяні в операції, могли виконати свої завдання та захистити підлеглі їм сили (*JP 1-02*). Командувач кожного компонента, в свою чергу, призначить своїм підлеглим свої **АО**. Ці підлеглі будуть додатково призначити своїм підлеглим їхні **АО** аж до рівня батальйону або роти, з врахуванням факторів **МЕТТ-ТС**. Підрозділ, якому призначити **АО**, вважається “підрозділом-власником” того **АО**. Командир такого підрозділу-власника не може в своєму **АО** поміняти засоби управління, які встановлені вищим штабом. Тим не менш, він може встановити додаткові засоби управління для координації і синхронізації своїх операцій.

2-37. Призначення **АО** підлеглому штабу максимізує децентралізоване виконання завдань шляхом розширення можливостей підлеглих командирів використовувати власну ініціативу для досягнення поставлених завдань. Такий підхід заохочує застосування безпосереднього командування (*mission command—див.: FM 6-0*) при виконанні завдання. У той же час, максимізація децентралізації додає обов'язків командирам нижчого штабу, перерахованих в абзаці 2-40. І навпаки, відмова командира призначити підлеглі **АО** посилює централізоване виконання та обмежує тактичні можливості підлеглих. Останній вибір повинен бути зроблений тільки тоді, коли це зумовлено факторами **МЕТТ-ТС**. Наприклад, командир бригади, відповідальний за блокування просування противника уздовж одного шляху підходу, може призначити бойові позиції підлеглим батальйонам з метою підтримки “простору бойового зіткнення” (*engagement area—EA*) бригади замість того, щоб поділити **АО** бригади та шлях підступу на батальйонні **АО**.

2-38. Вищий штаб позначає **АО** за допомогою меж. Як правило, він призначає **АО** маневруючому підрозділу, але він також може призначити **АО CS** або **CSS** підрозділам. Призначення **АО** як обмежує, так і полегшує переміщення підрозділів і використання вогню. Це обмежує підрозділи, на які не покладено відповідальність за **АО**, у переміщенні через **АО**. Це також обмежує підрозділи, які розташовані поза межами **АО**, здійснювати

вогневе ураження на територію **АО**, або—таким чином, що їхній вогонь може вплинути на ситуацію в **АО**. Обидва ці обмеження можуть бути послаблені шляхом координації з підрозділом-власником (якому призначено це **АО**). Це полегшує пересування і вогонь підрозділу, на який покладено відповідальність за **АО** або який є підрозділом-власником **АО**. Призначений **АО** повинен включати в собі достатньо простору, аби командир зміг виконати своє завдання і захистити власні сили.

2-39. В ідеалі, **АО** є менший за зону бойового впливу (*area of influence*) командира. Зона бойового впливу—це географічний простір, в якому командир здатний безпосередньо впливати на операції за рахунок маневрування або систем вогневої підтримки, зазвичай, під його командуванням та управлінням (*JP 1-02*). Якщо зона бойового впливу командира менша, ніж його **АО**, він повинен розглядати додаткові можливості для розширення розміру своєї зони бойового впливу. Ці додаткові можливості включають наступні методи:

- ▶ Зміна географічного розміщення своїх наявних систем, з метою збільшення розміру своєї зони бойового впливу і забезпечення охоплення ключових районів, установок і систем.
- ▶ Запит на отримання додаткових сил і засобів.
- ▶ Запит на корегування меж, або на зменшення розміру своєї **АО**.
- ▶ Прийняття підвищеного ризику, пов'язаного з неможливістю забезпечити захист по всій території **АО**.
- ▶ Фазове пересування своєї зони бойового впливу, з метою послідовного охоплення всього **АО**.

2-40. Всі підрозділи, яким призначено **АО**, мають наступні обов'язки:

- ▶ Управління (контроль) територією.
- ▶ Управління (контроль) рухом.
- ▶ Ведення вогню.
- ▶ Безпека.

Окремі ешелони мають додаткову відповідальність за забезпечення командування й управління повітряним простором.

Управління (контроль) територією

2-41. Командир, якому призначено **АО**, несе відповідальність за управління (контроль) територією в межах того ж **АО**. Вищий штаб може розпо-

рядити іншому підрозділу зайняти позицію в межах **АО** підпорядкованого підрозділу, але командир, котрому призначений цей **АО**, зберігає право остаточного рішення щодо точного розміщення іншого підрозділу. Це гарантує, що командир підрозділу, який управляє (здійснює контроль) **АО**, знає, які підрозділи знаходяться в його **АО**, і де вони розташовані, для того, щоб він міг організовувати взаємодію між ними в операціях, управляти їхнім рух та запобігти ураженню своїх військ. Тільки командир підрозділу-власника **АО** призначає межі підпорядкованих підрозділів в межах цього **АО**.

Управління (контроль) рухом.

2-42. Підрозділи не можуть перетинати межі **АО** іншого підрозділу без отримання дозволу від цього командира підрозділу-власника цього ж **АО**. Після призначення **АО**, командир підрозділу-власника управляє рухом по всьому **АО**. Позначення, обслуговування, безпека маршрутів й управління рухом по маршрутам в межах **АО**—це відповідальність підрозділу-власника **АО**, якщо координуючі інструкції вищого ешелону не передбачають інше. Командир може визначити маршрути руху, як відкритий, контрольований, врегульований (*dispatch*), зарезервований, або заборонений маршрут. Позначення кожного маршруту залежить від факторів **METT-ТС**. (Див.: *FM 4-01.30* на предмет планування руху і засоби управління.)

Ведення вогню.

2-43. В рамках свого **АО**, підрозділ-власник може використовувати будь-які системи прямого чи непрямого вогню, не отримуючи для цього додаткового дозволу від вищого штабу. Існує три виключення: першим, і найбільш поширеним, є той факт, що підрозділ не може використовувати боєприпаси в межах свого **АО** без отримання відповідного дозволу, якщо ефект використання цих боєприпасів поширюється за межі його **АО**. Наприклад, якщо підрозділ хоче використати дим, його дія не повинна перетинати межі іншого **АО**, якщо це не погоджено з сусіднім підрозділом-власником. По-друге, вищий штаб може напряму обмежити використання певних боєприпасів в межах **АО** або його окремих частин, наприклад: дистанційно керовані міни тривалої дії. По-третє, вищий штаб може застосовувати обмежувальний “координаційний засіб вогневої підтримки” (*fire support coordinating measure—FSCM*) з метою прикриття окремого активу чи об’єкту, такого як: площа абсолютної заборони вогню навколо табору, де живуть цивільні переселенці. Такі

FSCM, як правило, є лінійними за своєю природою в суміжних **АО**, коли в несуміжних **АО** вони ймовірно окреслюють певний територіальний простір.

2-44. Командир не може відкривати непрямий вогонь за межі без отримання дозволу від підрозділу-власника **АО**, який буде вражений таким вогнем. Він може без дозволу відкривати прямий вогонь за межі своєї по конкретним точковим цілям, які чітко і позитивно ідентифіковані як противник.

Безпека

2-45. За безпеку всіх підрозділів, що діють в межах певного **АО**, несе відповідальність командир підрозділу-власника цього **АО**. Цей факт не вимагає від командира проведення безпекової операції по всій площі його **АО**. (Див.: Розділ 12 для ознайомлення з особливостями відповідальності за забезпечення безпеки **АО**.) Він повинен запобігати дії ефекту несподіванки і забезпечувати обсяг часу, необхідний всім підрозділам, розташованим в його **АО**, для ефективного реагування на дії противника, розташувавши сили безпеки навколо цих підрозділів. Якщо командир не може або вирішує не забезпечувати безпеку по всьому своєму **АО**, він повинен чітко поінформувати всіх зацікавлених осіб про те, коли, де і за яких умов він не буде виконувати цю функцію. Командир, як правило, описує ці місця, використовуючи дозвільні **FSCM**. Кожен командир підрозділу несе відповідальність за забезпечення локальної безпеки свого підрозділу.

Командування і управління повітряним простором

2-46. Командування і управління повітряним простором сухопутних військ (*Army airspace command and control—A²C²*) представляє собою ті дії, які забезпечують синхронне використання повітряного простору та покращене командування і управління військами, що використовують повітряний простір (див.: *FM 3-52*). Командир наземного маневрування управляє повітряним простором нижче координуючої висоти, використовуючи процедурні засоби управління і засоби підтверджуючого управління, які застосовуються його службою обслуговування повітряного руху. Корпуси та дивізії є ешелонами, які, зазвичай, несуть **A²C²** відповідальність, хоча командир може надати ресурси для виконання цієї функції бригаді, яка діє самостійно.

2-47. Комунікації, стандартизовані процедури, а також зв'язкова взаємодія (*liaison*), зазвичай, забезпечують командира необхідним йому поєднанням з повноважними органами управління повітряним простором театру бойових дій. Командир забезпечує надійний зв'язок у мережі комунікацій його зони. Він контролює дії в повітряному просторі за допомогою стандартних процедур для запобігання конфліктів в режимі реального часу між різними користувачами повітряного простору, водночас досягаючи необхідної гнучкості для забезпечення найбільшої бойової ефективності. Відділення **A²C²** загону координації поля бою, поєднаного з центром спільних повітряних операцій, забезпечує командирів цю можливість зв'язку з органом із контролю повітряного простору. (Див.: *FM 3-52* і *JP 3-52* для отримання додаткової інформації щодо доктрини управління повітряним простором.)

2-48. Вертикальний вимір або повітряний простір **AO** за своєю суттю є дозвільним, тому що всі види збройних сил і служби потребують використання повітряного простору. Існують процедурні та позитивні засоби управління повітряним простором (*airspace control measures—ACM*), за допомогою яких можна синхронізувати військові операції в повітряному просторі над **AO**. До процедурних **ACM** належить координуюча висота, яка відокремлює літальні апарати з нерухомим крилом від гвинтокрилих шляхом визначення висоти, нижче якої літаки з нерухомим крилом і вище якої гвинтокрилі літальні апарати, як правило, не літають. Це дозволяє командирів наземних сил використовувати повітряний простір над його **AO** для його притаманних авіаційних активів, з метою доповнення сил наземного маневрування, але це не є межею, за яку він несе відповідальність. Орган з контролю повітряного простору, як правило, в особі командувача об'єднаними повітряними силами, повинен визначити координуючу висоту, довести її через план управління повітряним простором, узгодити її з управлінням над повітряним простором, і включити буферну зону для невеликих відхилень по висоті. Координуючі висоти є дозвільними **ACM**.

Межі

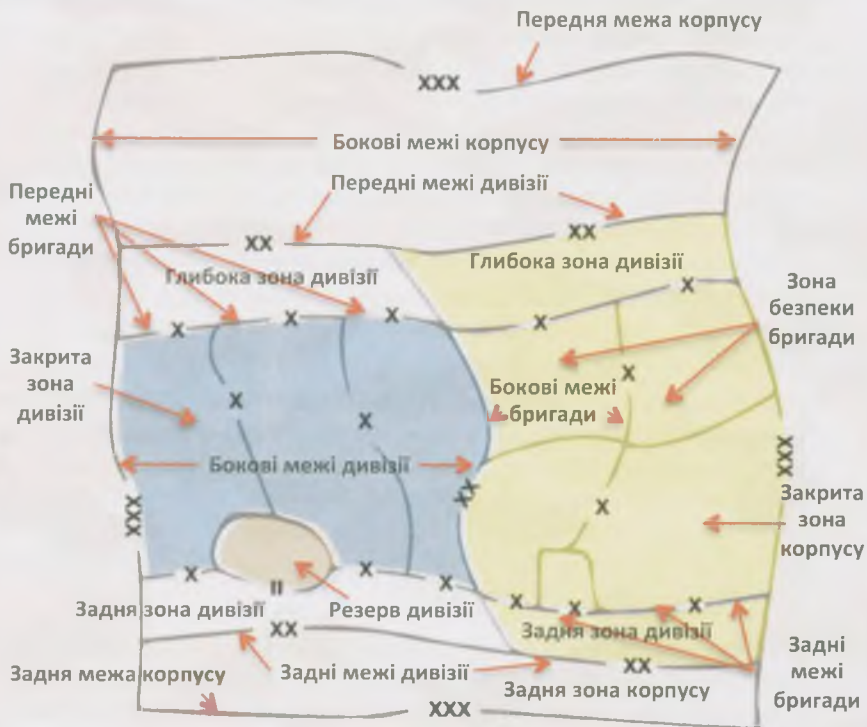
2-49. *Межа* є лінією, яка розмежовує площі поверхні, з метою сприяння координації та усуненню конфліктних ситуацій при проведенні операцій між суміжними підрозділами, формуваннями або зонами (див.: *JP 0-2*). Командир використовує графічні засоби управління для визначення меж **AO** і, відповідно, встановлює, за що відповідають наземні війська.

Він використовує **АСМ** для управління вертикального виміру. Командир встановлює межі своїх підлеглих, базуючись на чітко визначених особливостях рельєфу. Ця вимога є менш важливою, якщо всі підрозділи в **АО** мають можливості високоточної навігації. Межі не повинні розділяти (перетинати) дороги, ріки або залізниці. Відповідальність за шлях підходу (*avenue of approach*) і командну ділянку місцевості повинна належати тільки одному підрозділу. Командир корегує свої межі в міру необхідності, в залежності від того, як розвивається тактична ситуація. Будь-які ділянки, що не закріплені за підлеглими, залишаються під відповідальністю командира.

Суміжні і несуміжні АО

2-50. **Командир має суміжний АО, якщо всі операційні простори підпорядкованих йому сил мають одну або кілька спільних меж. Командир має несуміжний АО, якщо один або кілька операційних просторів підпорядкованих йому сил не мають спільної межі.** Проміжна ділянка між несуміжними **АО** залишається під відповідальністю вищого штабу. Командир може організовувати свій **АО** так, щоб його підлеглі мали суміжні або несуміжні зони бойових дій.

2-51. *Передня межа (forward boundary)* ешелону в першу чергу призначена для розподілу обов'язків між ним і його наступним вищим ешелonom. *Вирішальні (decisive)* або *формуючі (shaping)* операції, спрямовані проти сил противника, що виходять за передню межу ешелону, є під відповідальністю наступного вищого ешелону. Штаб вищого ешелону, зазвичай, визначає передню межу для нижчого ешелону, ґрунтуючись на схемі маневру вищого ешелону. Здатність виявляти і атакувати цілі на ділянці між передньою межею своїх підлеглих і передньою межею самого ешелону визначає точне положення цієї передньої межі. Наприклад, якщо дивізія визначає передню межу для бригади, то дивізія проводить операції за передньою межею бригади. Цей простір між передньою межею бригади і передньою межею дивізії є *глибокою зоною (deep area)* дивізії. *Задня межа (rear boundary)* визначає тиллові межі зони підрозділу. Це, як правило, також визначає початок тилової зони наступного ешелону. *Бокові межі (lateral boundaries)* простягаються від задньої межі до передньої межі підрозділу. (Див.: Малюнок 2-5.)

Малюнок 2-5. Корпус з суміжними АО

2-52. Прийняття командиром рішення щодо встановлення суміжних АО базується на аналізі факторів МЕТТ-ТС. Підрозділи з суміжними АО, як правило, знаходяться в межах відстані підтримки один від одного і можуть бути в межах дальності підтримки. Інші причини, з яких командир встановлює суміжні АО, включають:

- ▶ Обмежений розмір АО по відношенню до кількості дружніх сил.
- ▶ Вирішальні точки в тісній фізичній наближеності одна до одної.
- ▶ Політичні межі або концентрація ворожих сил вимагають встановлення суміжних АО.
- ▶ Зниження ризику ураження по частинам через неповноту оперативної картини, або коли сили противника значно переважають чисельно.
- ▶ Більша концентрація бойової потужності уздовж одного шляху підходу або коридору руху (*movement corridor*).

2-53. Несуміжний **АО** не має виразних передньої, тилової і бокових меж. Такий **АО** визначається межею, що охоплює всю зону. Підпорядковані межі будуть безперервними, на 360 градусів, наближені до зони бойового впливу підлеглого підрозділу. Наприклад, командир традиційно розмістить несуміжну межу бригади на межі обстрілу спостережуваних цілей для своїх сил безпеки. Оскільки несуміжні межі повинні забезпечувати кругову охорону, вони, зазвичай, дозволяють меншу концентрацію бойової потужності уздовж однієї осі. Командир бригади, дивізії або корпусу, який встановлює несуміжні **АО** для своїх підлеглих, також визначає задню зону (*rear area*) ешелону. Бойові позиції не є операційними просторами, оскільки підрозділу не забороняється виходити за межі своєї бойової позиції. Командир, який розміщує своїх підлеглих на бойових позиціях, не проводить несуміжні операції. (Див.: Розділ 8—бойова позиція.)

2-54. Операції, спрямовані проти ворожих сил і систем за межами несуміжних **АО**, є відповідальністю організації, якій належить це місце. Наприклад, на Малюнку 2-6 за середню дивізію противника відповідає корпус, оскільки вона не перебуває в межах ні однієї із **АО** двох дивізій корпусу.

2-55. Командир базує своє рішення про встановлення несуміжних **АО** на аналізі факторів **МЕТТ-ТС**. Існує ризик, пов'язаний зі встановленням несуміжних **АО**, оскільки підрозділи з несуміжними **АО**, як правило, знаходяться за межами дальності підтримки один від одного. Подолання цього ризику вимагає глибоке ситуативне розуміння і високий рівень тактичної мобільності. Причини, з яких командир встановлює несуміжні **АО**, включають:

- ▶ Охоплення ключових і тактично вирішальних ділянок місцевості в межах своєї зони бойового впливу, коли командир має обмежену чисельність своїх сил відносно розміру свого **АО**. **Ключова ділянка місцевості (key terrain)**—це будь-яка ділянка, або район, захоплення або утримання якого дає помітну перевагу обом протиборчим сторонам. **Тактично вирішальна ділянка місцевості (decisive terrain)**, коли вона є в наявності, є ключовою ділянкою місцевості, захоплення і утримання якої є обов'язковим для успішного виконання завдання.
- ▶ Порівняна слабкість противника—означає, що підлеглі підрозділи не потребують залишатися в межах дальності або відстані підтримки один від одного і можуть скористатися кращим

Малюнок 2-6. Корпус з несуміжними зонами бойових дій

ситуативним розумінням і тактичною мобільністю.

- ▶ Концентрація сил противника по розкинутих ділянках вимагає відповідної концентрації дружніх сил.
- ▶ Наявність великих забруднених територій в межах АО командира.

2-56. Використання несуміжних АО вимагає, в першочергу, використання інноваційних засобів для проведення операцій із забезпечення (*sustaining operations*), в тому числі, поповнення запасів з повітря. Командир, чий підлегли мають несуміжні АО має три основні варіанти вибору для створення переривчастих наземних ліній зв'язку (*lines of communication—LOC*) зі своїми підлеглими:

- ▶ Призначити підлеглому підрозділу завдання забезпечити охорону кожного конвою.
- ▶ Призначити підлеглому підрозділу завдання забезпечити охорону

кожного маршруту забезпечення (*sustainment*).

- ▶ Піти на ризик, визначивши, що командування тилової підтримки корпусу управляє конвоями, використовуючи лише їх штатні можливості для самозахисту, одночасно призначаючи іншому підрозділу завдання реагувати на зіткнення з противником за межами можливостей самозахисту конвою.

РАЙОН ЗБОРУ

2-57. **Район збору (*assembly area—AA*) являє собою ділянку, яку займає підрозділ для підготовки до операції.** В ідеалі, район збору забезпечує:

- ▶ Приховування з повітря і наземного спостереження.
- ▶ Прикриття від прямого вогню.
- ▶ Простір для розходження; відокремлення кожного **AA** на достатню відстань від інших **AA**, з метою виключення взаємних перешкод.
- ▶ Адекватні входи, виходи і внутрішні маршрути.
- ▶ Хороший дренаж і умови ґрунту, які можуть витримати рух транспортних засобів підрозділу і окремих солдатів.
- ▶ Використання маскуючих властивостей місцевості для електромагнітних сигнатур.
- ▶ Місцевість, що дозволяє проводити спостереження за наземними і повітряними підходами до **AA**.
- ▶ Безпечний район від ударів ворожої артилерії середньої дальності, за рахунок свого розташування за межами дальності вогню противника.

2-58. Командир призначає кожному підрозділу свій власний **AA**. Район збору підрозділу, як правило, знаходиться в межах **AO** іншого підрозділу. Ділянка **AA**, як правило, розглядається як несуміжний **AO**. Це означає, що підрозділ має ті ж обов'язки в межах призначеного йому району збору, як і в будь-якому іншому операційному просторі.

2-59. Правильне розташування районів збору в значній мірі сприяє як безпеці, так і гнучкості. Воно повинно полегшувати майбутні операції таким чином, щоб пересування до наступних позицій могло відбуватися плавно і швидко прихованими шляхами. Через їх меншу сигнатуру, легкі підрозділи можуть використовувати райони збору ближче до супротивника, ніж важкі підрозділи без надмірного ризику бути

виявленими противником. Тактична мобільність важких підрозділів дозволяє їм займати райони збору на більшій відстані від лінії відходу, ніж легкі підрозділи.

Малюнок 2-7. Райони збору

КОНТРОЛЬНИЙ ПЕРЕПУСКНИЙ ПУНКТ

2-60. **Контрольний перепускний пункт** (блокпост; *checkpoint—CP*)—це задане місце на землі, яке використовується для управління рухом, тактичного маневру і орієнтацію. Підрозділи можуть використовувати визначенні пункти як засіб управління вогня (*fire control measure*), замість більш переважним засобом упровадження—пункту для визначення цілі (*target reference point*). Контрольні перепускні пункти є корисними для орієнтації. Підрозділи можуть використовувати пункти для доповнення або заміни “етапних ліній” (*phase lines—PL*). Вони також використовуються при проведенні *CSS*. Малюнок 2-8 зображує контрольний перепускний пункт 13.

Малюнок 2-8. Контрольний пункт 13

ТОЧКА КОНТАКТУ

2-61. Точка контакту (*contact point*)— це точка на місцевості, яку легко ідентифікувати, де двом або більше наземним підрозділам потрібно здійснити контакт. Командир встановлює точку контакту, де етапна лінія (PL) перетинає бокову межу або на іншій місцевості, яку легко ідентифікувати, як метод забезпечення координації між двома підрозділами. Він визначає дату й час для здійснення фізичного контакту. Малюнок 2-9 зображує точкуЦ контакту 8.

Малюнок 2-9. Точка контакту 8

КРИТИЧНА ДРУЖНЯ ЗОНА

2-63. **Критично дружня зона** (*critical friendly zone—CFZ*)—це ділянка, як правило, дружній підрозділ, чи місцевість, яка визначена командиром маневру як критична зона для захисту певного активу, втрата якого може поставити під серйозну загрозу виконання всієї операції. Точний розмір і форма CFZ відображає технічні характеристики покриття датчика і змінюється відповідно до місцевості. Конкретної графіки для CFZ не існує. Визначення CFZ вимагає наявності датчика виявлення і захоплення цілі (*target acquisition sensor*) для покриття цього району і системи вогневої підтримки для здійснення вогневої протидії. Автоматизовані системи вогневої підтримки підрозділів підтримуючої польової артилерії прив'язані до цього датчику, з метою надання місцезнаходженню зброї, з якої ведеться вогонь по CFZ, пріоритету по відношенню до всіх інших цілей, для здійснення вогневої протидії. Це призводить до негайного виклику вогню, якщо оператор системи вручну не скасовує автоматизований виклик вогню. (Для отримання додаткової інформації про застосування CFZ див.: FM 3-09.12.)

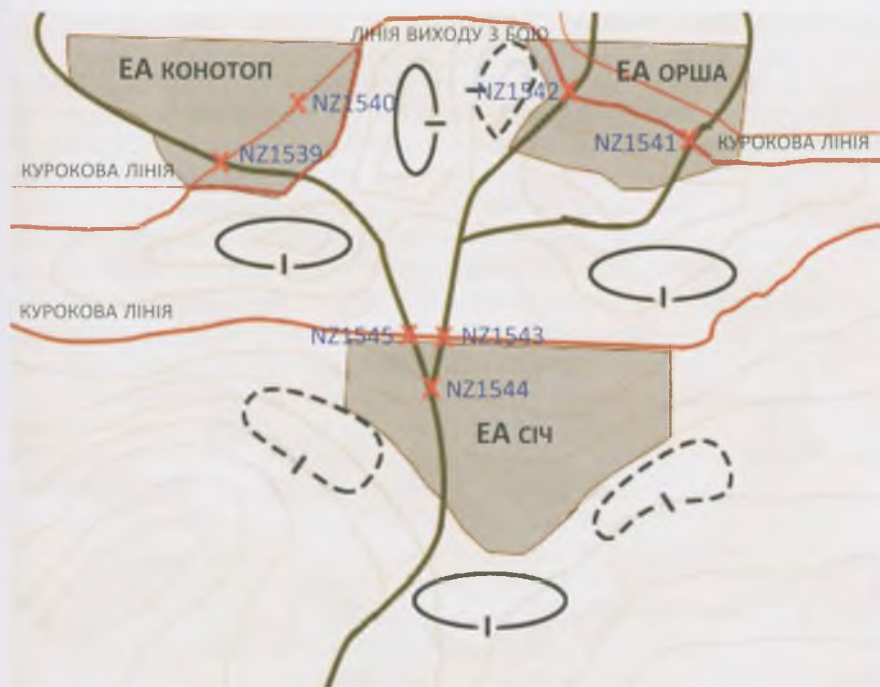
ЗАСОБИ УПРАВЛІННЯ ПРЯМОГО ВОГНЯ

2-64. Командир невеликого підрозділу передає своїм підлеглим порядок, спосіб і час для початку, маневру і зосередження вогню, і коли виходити з бою за допомогою засобів управління прямого вогня (*fire control measures*). Командир повинен управляти вогонь свого підрозділу, щоб могли з максимальним ефектом застосовувати його проти ворожих систем. Командир використовує методи “підготовки поля бою розвідкою” (*in-*

telligence preparation of the battlefield—IPB) та “рекогносцировки” (*reconnaissance—Recon*) для визначення найбільш переважливого способу використовувати засоби управління прямого вогню з метою нагромидження ефектів проти ворога, а також, щоб зменшити небезпеки ураження дружніх військ від систем прямого вогню. Він повинен розуміти всі характеристики зброї, озброєння і наявних боєприпасів (наприклад, небезпека для незахищених солдат, коли танки використовують боєприпаси з піддоном, що відокремлюється, над їх головами або поруч з ними). Засоби управління прямого вогню, визначені в цьому посібнику, включають критерії бойового зіткнення (*engagement criteria*), пріоритети ведення бою, сектори вогню і орієнтири для застосування засобів ураження (*target reference points*).

Ділянка бойового зіткнення

2-65. **Ділянка бойового зіткнення** (*engagement area—EA*)—це ділянка, де командир має намір стримати і знищити сили противника за рахунок нагромидження ефектів всіх наявних вогневих засобів і систем підтримки. Це включає притаманні системи прямого вогню і системи підтримки, такі як “близька авіаційна підтримка” (*close air support*). Малюнок 2-10 зображує кілька **EA**, використовуваних в контексті оборони батальйону. Командир визначає розмір і форму **EA** враховуючи умови безперешкодної взаємної видимості систем озброєння на їх вогневих позиціях і максимальної дальності дії цієї зброї. Командир призначає **EA** для ураження кожного шляху підходу (*avenue of approach*) противника до його позиції. Крім того, він може використовувати їх для позначення відомих або імовірних місць розташування противника. Після того, як командир вибрав **EA**, він зосереджує свої сили на позиціях, щоб сконцентрувати пригнічуючий ефект на ці райони. Він стандартно поділяє свої **EA** на менші ділянки бойового зіткнення для своїх підлеглих, використовуючи один або декілька орієнтирів для застосування засобів ураження або характерні особливості місцевості. Командир призначає сектори вогню підлеглим, з метою запобігання ураженню своїх військ, але відповідальність за шляхи підходів до цієї ділянки або сумісну ділянку місцевості ніколи не розділяє. Ці сектори, як правило, не впливають на маневри дружніх сил. Командири підрозділів розміром до батальйонної тактичної групи зазвичай використовують ці засоби управління.

Малюнок 2-10. Ділянки бойового зіткнення

Критерії бойового зіткнення

2-66. **Критерії бойового зіткнення** (*engagement criteria*)—це протоколи, які визначають обставини для ініціювання бойового зіткнення з ворогом. Наприклад, командир роти може наказати його 1-му взводу чекати, поки три ворожі танки не досягнуть орієнтирів для застосування засобів ураження цілі в межах його **EA** до того, як наказати відкрити вогонь. Іншим прикладом є командир батальйону, який наказує одному з командирів його рот не вступати в бій з підрозділом противника, що наближається, поки цей підрозділ не опиниться на шляху підходу до позиції. Командир встановлює свої критерії бойового зіткнення в плані ведення прямого вогню. Командири і начальники невеликих тактичних підрозділів використовують критерії бойового зіткнення у поєднанні з пріоритетами бойового зіткнення та іншими засобами управління прямого вогню, з метою нагромадження вогню і управління його розподілом.

Пріоритет бойового зіткнення

2-67. **Пріоритет бойового зіткнення** (*engagement priority*) визначає порядок, в якому підрозділ відкриває вогонь по засобам ураження або особовому складу противника. Командир призначає пріоритети бойового зіткнення, виходячи з типу або рівня загрози в різних діапазонах, з метою вибору відповідних своїх засобів ураження, виходячи з можливостей їх застосування у даній обстановці, проти противника. Пріоритети бойового зіткнення є ситуаційно залежними. Командир використовує пріоритети з метою швидкого і ефективного ведення вогню. Підпорядковані підрозділи можуть мати різні пріоритети вводу в бій. Як правило, підрозділи спершу відкривають вогонь по найбільш небезпечним цілям, а потім по цілям в глибину

Сектор вогню

2-68. **Сектор вогню** (*sector of fire*)—це та ділянка, відведена для одного підрозділу, системи озброєння, що обслуговується командою, або окремі зброї, в межах якої вони будуть вражати цілі, по мірі їх виявлення відповідно до встановлених пріоритетів бойового зіткнення. (Див.: Малюнок 2-11.) Батальйони і менші

Малюнок 2-11. Сектори вогню

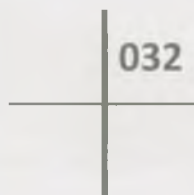
підрозділи в першу чергу використовують цей засіб управління прямого вогню. Кожен сектор вогню може простягатися від вогневої позиції до відмітки максимальної дальності стрільби, або це може бути спеціально відведений простір на відповідній відстані від вогневої позиції. Для підвищення своєї здатності зосереджувати вогонь в певній ділянці, командир повинен призначити кожному підрозділу або кожній системі озброєння первинний і вторинний сектори вогню. Первинний сектор вогню це та основна ділянка, в якій відповідний підрозділ, індивідуальна зброя або система озброєння несуть основну відповідальність за входження в бій з ворогом та його остаточне знищення. Вогонь переходить на вторинний сектор, за наказом, коли в первинному секторі цілі відсутні, або коли командир повинен прикривати рух іншого дружнього елемента.

Цей вторинний сектор вогню повинен відповідати первинному сектору вогню іншого підрозділу для встановлення взаємної підтримки. Підлеглі командири можуть вводити додаткові засоби управління вогню по мірі необхідності.

Орієнтир для визначення цілі

2-69. **Орієнтир для визначення цілі** (*target reference point—TRP*)—це легко пізнавана точка на землі, наприклад споруда або транспортний вузол, яка використовується в поєднанні з ділянками бойового зіткнення та секторами вогню, з метою наведення, корегування, розподілу та управління вогнем. TRP може бути природна риса місцевості, штучний об'єкт, наприклад будівля, або маркер встановлений підрозділом. Командири маневруючого підрозділу рівня батальйону і нижче позначають такі TRP щоб визначити підрозділ або сектори

вогню та спостереження, як правило, в межах EA. TRP може також визначати центр ділянки, де командир планує швидко розподіляти або зводити в одну точку вогонь. Командир оперативної-тактичної групи призначає TRP для своїх ротних команд. Командири рот призначають TRP для своїх взводів, відділень, а також, в деяких випадках, для окремих систем озброєння. Командири взводів або підпорядковані командири можуть призначати додаткові TRP для своїх елементів, відповідно для необхідності здійснення управління прямого й непрямого вогню. Офіцер вогневої підтримки ешелону може також призначити TRP як цілі непрямого вогню за допомогою стандартних символів для позначення цілей буквами і цифрами. Малюнок 2-12 зображує символ для TRP 032.

Малюнок 2-12.
Орієнтир для
застосування засобів
ураження цілі

Курокова лінія

2-70. **Курокова лінія** (*trigger line*)—це етапна лінія, яка використовується для відкриття і зосередження вогню на ділянці бойового зіткнення або по цілі в заданому діапазоні для всіх або можливих засобів ураження озброєння. Вона розташована на місцевості, яку легко ідентифікувати, як і всі етапні лінії, що перетинають EA, напрямком атаки (*direction of attack*), або вісь просування (*axis of advance*). Командир може призначити одну курокову лінію для всіх систем озброєння або—для кожного типу системи озброєння. Командир визначає критерії бойового зіткнення

для цієї конкретної ситуації. Ці критерії можуть визначатися за часом або за подією, наприклад, за певною кількістю або типами бойових машин, які повинні перетнути курокову лінію до початку бойового зіткнення. Командир може зберегти за собою право ініціювати бойове зіткнення шляхом пострілу з власної зброї або оголошенням команди відкрити вогонь.

Малюнок 2-13. Курокові лінії

2-71. Командир визначає **PL** куроковою лінією для його систем вогневої підтримки. Він розташовує курокову лінію відповідно до факторів **МЕТТ-ТС**, з урахуванням в тому числі змінних чинників, як час польоту снарядів, позиція гармат, а також наявність каналів зв'язку швидкого виклику вогню. Розташування цієї лінії буде змінюватися в залежності від ситуації. Її позиція відображає відстань, яку сили противника можуть пройти за час від моменту виклику вогню до вогневих ударів. (Див.: Малюнок 2-13.) Таким чином, системи вогневої підтримки матимуть достатньо часу, щоб відповісти на перший виклик вогню.

2-72. Командир може встановити іншу курокову лінію для його найбільш точної далекобійної системи вогню в безпосередній близькості від району вогневого ураження, для того, щоб скористатися асиметричною атакою. Проте, пил і уламки від артилерійського вогню можуть завадити його системам прямого вогню ввійти в бойове зіткнення з противником. Він встановлює інші курокові лінії та **TRP** для систем з меншим радіусом дії. Він може дати вказівки надзвичайно досвідченим екіпажам про ураження противника на більшій, ніж звичайній, відстані або дати їм інші пріоритети бойового зіткнення, ніж решті сил, наприклад, віддаючи пріоритет ураженню систем протиповітряної оборони або інженерним системам для створення проходів. Це може привести до втрати ефекту, яке має раптове застосування нагромадженого вогню на противника.

2-73. Коли противник досягає найближчих курокових ліній, командир повинен визначитись та прийняття рішення щодо того, будуть системи з більшою дальністю продовжували вести вогонь в глибину або зосередять

вогню на одній точці. Багато факторів впливають на його рішення, більшість з яких стосуються противника та його маневрів і ефекту вогню сил, що обороняються.

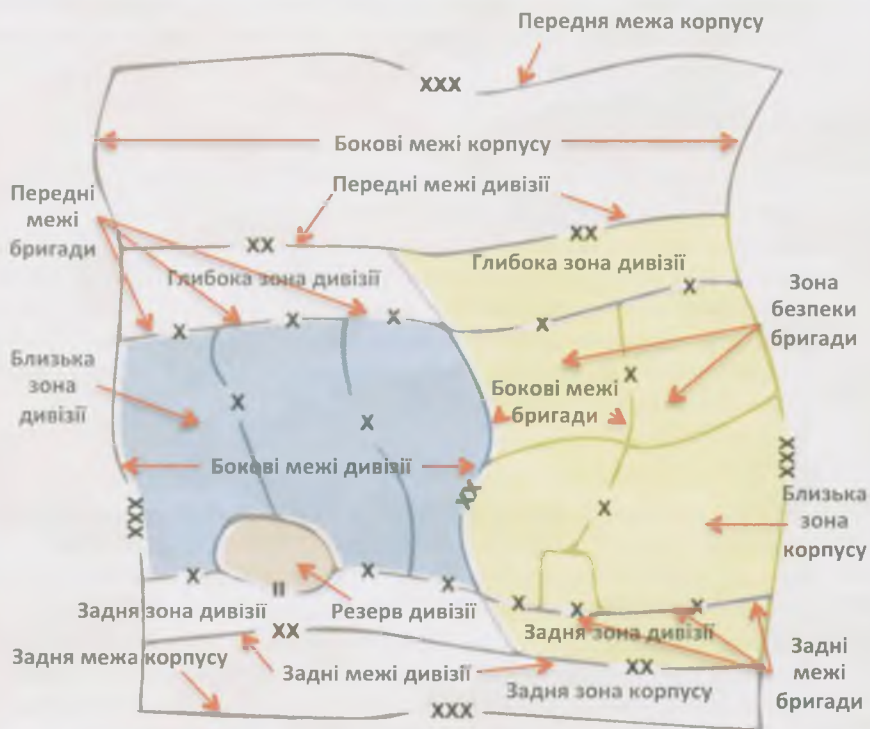
ГЛИБОКА, БЛИЗЬКА І ЗАДНЯ ЗОНИ

2-74. Є моменти, коли фактори **МЕТТ-ТС** викликають необхідність просторової організації всього **АО**. Корея є прикладом великого числа дій ворожих підрозділів, зосереджених та ешелонованих на сусідніх фронтах по всьому півострову. Рельєф місцевості, можливості і доктрина сусідніх підрозділів вимагає використання просторової організації. За таких умов командири проводять одночасні вирішальні (*decisive*), формуючі (*shaping*) та забезпечуючі (*sustaining*) операції в межах дальніх, близьких і задніх зонах. (Див.: Малюнок 2-14.)

Глибока зона

2-75. *Глибока зона (deep area)*, коли вона призначена, є зоною перед близькою зоною (*close area*), яку командири використовують для "формування" (*shape*) сил противника, перш ніж з ними ввійти в контакт або до бойового зіткнення з ними в близькій зоні (див.: ВП 3.0; FM 3-0). Вона простягається від передньої межі (*forward boundary*) підлеглого ешелону до передньої межі управляючого (контролюючого) ешелону. Таким чином, глибока зона відноситься до близької зони не тільки з точки зору географії, а й з точки зору розташування цілей та часу виконання завдань. Протяжність глибокої зони залежить від відстані, на якій сили можуть вести спостереження, маневрувати і вражати цілі. Командири можуть розміщувати свої сили або застосовувати ефекти в глибокій зоні для проведення формуючих операцій (*shaping operations*). Деякі з цих операцій можуть включати близький бій (*close combat*). Проте, більшість маневруючих сил наземного застосування залишаються в близькій зоні.

2-76. Нові системи зброї і передові інформаційні технології продовжують збільшувати здатність сухопутних військ вести бій з силами противника в глибину. У минулому, атаки в глибину, були спрямовані на уповільнення і припинення наступу противника. Сьогодні сили сухопутних військ можуть вести бої з противником, використовуючи влучний вогню на значних відстанях від близької зони. Ця можливість дозволяє командирів використовувати більшу глибину і одночасність дій, ніж будь-коли раніше при проведенні операцій.

Малюнок 2-14. Глибока, близька і задня зони

Близька зона

2-77. *Близька зона (close area)*, коли вона призначена, є місцем, де сили знаходяться в безпосередньому контакті з противником і відбуваються бойові дії між введеними в бій частинами, підрозділами і доступними тактичними резервами обох протидіючих сторін, або там, де командири передбачають можливість близького бою. Як правило, близька зона, яка визначена для маневруючої сили, простягається від задніх меж (*rear boundary*) її підлеглих підрозділів до її власної передньої межі (див.: ВП 3.0; FM 3-0). Як правило, близька зона знаходиться там, де відбувається основна частина близького бою. Ця зона також поширюється на діяльність сил, що безпосередньо підтримують бойові підрозділи, такі як польова артилерія безпосередньої підтримки і елементи логістичного забезпечення. Як показує практика, близька зона є єдиним місцем, де

командир міг проводити свою вирішальну операцію. Один підрозділ може проводити вирішальну операцію, а інший проводити формуючу операцію в близькій зоні. Командири дивізій, чиї **АО** складають близькі зони корпусу мають можливість призначати свої власні дальні, близькі і задні зони. (Малюнок 2-14 ілюструє цей варіант.)

Задня зона

2-78. На відміну від близьких і дальніх зон, *задня зона (rear area)* може бути призначена командиром, незалежно від організації його **АО** в суміжні або несуміжні підпорядковані **АО**. У разі призначення в контексті суміжних **АО**, задня зона для командування будь-якого рівня простягається від його задньої межі вперед до задньої межі наступного підрозділу нижчого рівня. Ця зона використовується в першу чергу для виконання функцій підтримки і знаходиться там, де відбувається основна частина операцій забезпечення (*sustaining operations*) (див.: ВП 3.0; FM 3-0). Командир призначає особу, відповідальну за проведення його операцій забезпечення в межах задньої зони, насамперед, врахувавши фактори **МЕТТ-ТС**. Він забезпечує цю особу ресурсами командування і управлінням, необхідними для керування операціями забезпечення ешелону. На рівні ешелонів корпусу і дивізії, це тиловий командний пункт. Ці операції включають наступні функції, що забезпечують свободу дій і безперервність ведення операцій:

- ▶ бойова підтримка й обслуговування—**ССS**;
- ▶ безпека задньої зони і бази;
- ▶ управління рухом через **АО**;
- ▶ управління тереном всього **АО**;
- ▶ розвиток інфраструктури.

Ця уповноважена особа може бути заступником командира корпусу, заступником командира дивізії з логістики, або командиром передового батальйону забезпечення, в залежності від ешелону.

2-79. Незалежно від конкретних операцій забезпечення, що виконуються підрозділом, який займає задню зону, його концентрація на інших операціях, а не на бойових, залишає його більш уразливим, порівняно з підрозділом у близькій зоні. Командири можуть захистити **CS** і **ССS** підрозділи та об'єкти у задній зоні, використовуючи для цього свої бойові сили. Географічні та інші обставини зумовити командира призначити несуміжню задню зону. Це ускладнить потребу забезпечення безпеки

задньої зони, через фізичну відокремленість від бойових частин, які, в іншому випадку, мали б займати суміжну близьку зону.

2-80. Між суміжними і несуміжних **АО**, командир вибирає ту організацію району ведення бою, що найкраще підходить для тактичної ситуації. Наприклад, в районі оборони близькість противника, дислокація та щільність дружніх сил, а також необхідність захистити функції забезпечення, дозволяють командирю візуалізувати вирішальні, формуючі та запезпечуючі операції відносно окремих ділянок. На противагу цьому, в контексті пошуково-ударних операцій, відсутність інформації про противника, необхідність блокувати відхід противника, існування несуміжних задніх зон, а також властивості **АО** може унеможливити організації та веденню бою на конкретно виділених близьких, глибоких і задніх зонах.

КООРДИНАЦІЙНІ ЗАСОБИ ВОГНЕВОЇ ПІДТРИМКИ

2-81. Командири підрозділів, котрим призначено **АО**, проводять координаційні засоби вогневої підтримки (*fire support coordinating measures—FSCM*) для своєчасного ураженню цілей і одночасного забезпечення безпеки дружніх сил. Такі засоби мають дозвільний (*permissive*) або обмежувальний (*restrictive*) характер. Межі операції є основним **FSCM**. Координатор вогневої підтримки рекомендує відповідні **FSCM** командирю на основі його вказівок, місць зосередження, районів дій дружніх сил, схеми маневру і імовірних дій противника. Після того, як командир встановлює **FSCM**, вони надходять або розміщуються на дисплеях командування і в базах даних. (*FM 3-09* пояснює використання всіх **FSCM** більш докладно).

Дозвільні **FSCM**

2-82. Основним призначенням дозвільних заборів є сприяння атаки на цілі (*targets*). Після того, як вони визначенні, подальша координація не являється потрібною для ураження цілей, по яким ці засоби застосовуються. Дозвільні **FSCM** включають скоординовану лінію вогню (*coordinated fire line—CFL*), лінію координації вогневої підтримки (*fire support coordination line*) і зона вільного вогню (*free-fire area*).

2-83. *Скоординована лінія вогню (CFL)*—це лінія, за якою звичайні прямі і непрямі наземні засоби вогневої підтримки можуть вести вогонь в будь-який час з врахуванням меж, встановлених визначальним

штабом, без додаткової координації. Призначенням CFL є забезпечення швидкого проведення наземної атаки ("Земля-Земля") на об'єкти противника за межами CFL без координації з командиром наземних сил, який є власником того ж АО, в якому розташовані ці цілі (див.: JP 3-09). Як правило, CFL встановлюють бригади або дивізії, хоча маневруючий

батальйон також може встановити її. Вона розташовується якомога ближче до підрозділу, який її встановлює, не перешкоджаючи маневруючим силам, щоб, таким чином, відкрити район за її межами для вогневої підтримки. Підрозділ вищого ешелону може змінювати CFL підлеглих підрозділів. Якщо це стається, будь-які зміни щодо CFL підлеглих підрозділів узгоджуються з підлеглим штабом. (Дивіться малюнок 2-15.)

Малюнок 2-15. Лінія координовано вогневогневої підтримки

2-84. *Лінія координації вогневої підтримки (fire support coordination line—FSCl) є FSCM, який встановлюється і регулюється відповідним командиром наземних або морських десантних сил в межах його зони та узгоджується з вищестоящими, підлеглими, підтримуваними команди-рами і тими, на яких такий засіб впливатиме. [Див.: Малюнок 2-16.] FSCl полегшує проведення стрімкої атаки визначених об'єктах противника за межами*

Малюнок 2-16. Лінія координації вогневої підтримки

координаційного засобу. Окрема FSCl не ділить АО шляхом визначення межі між близькими та глибинними операціями або окрему ділянку для близької авіаційної підтримки (close air support). Будь-яка FSCl відноситься до вогню всіх повітряних, наземних та морських систем зброї, що використовують будь-який тип боєприпасів. Сили, що атакують цілі за межами FSCl, повинні проінформувати всіх командирів, які знаходяться в цьому районі заздалегідь, надавши достатнього часу, щоб забезпечити необхідну реакцію для уникнення ураження своїх військ. Війська, які підтримують основні сили операції та атакують цілі за межами FSCl

повинні впевнитися, що атака не призведе до несприятливих наслідків на цій лінії або її задній частині. Всі повітряно-наземні та наземні наступальні операції, на яких не поширюється **FSCL**, управляються відповідними командирами наземних або морських десантних сил. **FSCL** повинна слідувати чітко визначеним особливостям місцевості. Координація атак за межами **FSCL** особливо важлива для командирів повітряних, наземних і сил спеціальних операцій. У виняткових випадках, неможливість проведення такої координації не виключає атаки цілей за межами **FSCL**. Проте, нездатність зробити це може збільшити ризик ураження дружніх військ і витрачання обмежених ресурсів (див.: *JP 3-09*).

2-85. Командир, що позначає **FSCL** залишається відповідальним за встановлення пріоритетів, ефектів і термінів ведення вогню за межами цієї лінії. Координація атак за межами **FSCL** здійснюється відповідно до наказу про постановку задач авіації. Відповідний командир наземних або морських десантних сил здійснює управління атаками поблизу **FSCL**.

2-86. *Зона вільного вогню (free-fire area—FFA)*—це визначена окрема ділянка, по якій будь-яка система зброї може вести вогонь без додаткового узгодження зі штабом, що її встановив (див.: *JP 3-09*). Як правило, підрозділ або вищестоящий штаб встановлюють цю зону на місцевості, що легко ідентифікувати.

Обмежувальні координаційні засоби вогневої підтримки.

2-87. Обмежувальний **FSCM** унеможливорює веденню вогню в або поза того ж засобу управління без детальної координації. Основна мета обмежувальних засобів є забезпечення безпеки своїх сил. Обмежувальні **FSCM** включають зону координації повітряного простору, зону абсолютної заборони вогню, зону обмеження ведення вогню і лінію обмежування вогню. Встановлення обмежувального засобу ставить певні вимоги до спеціальної координації до ураження тих цілей, на які вплине цей засіб.

2-88. *Зона координації повітряного простору (airspace coordination area—ACA)* являє собою тривимірний блок повітряного простору в районі цілі, що встановлюється відповідним командиром наземних сил, в якій дружні літаки знаходяться в достатній безпеці від вогню дружніх наземних сил. Зона координації повітряного простору може бути формальною або неформальною (див.: *JP 3-09.3*). Час, простір, або висота відокремлює літаки і непрямий вогонь. Призначенням **ACA** є забезпечення одночасної атаки цілей, що знаходяться поруч одна з одною, літаками з нерухомими

крилами і іншими засобами вогневої підтримки. Кілька методів можуть бути використані в цьому випадку. Метод вибирається залежно від наявного часу, тактичної ситуації, встановлених оперативних процедур (*standard operating procedures—SOP*; див.: ВП 1.0) підрозділу і стану підготовки. (див.: FM 3-52)

2-89. Орган управління повітряним простором встановлює формальні **ACA** на запит відповідного командира наземних сил. Це, як правило, командир окремої бригади або підрозділу вищого ешелону. Формальні **ACA** вимагають детального планування. Розташування вертикальних і бічних меж зони координації повітряного простору дозволяє збільшити свободу дій повітряних і наземних сил вогневої підтримки щодо нанесення ураження більшості можливих цілей.

2-90. Секція планування вогневої підтримки, сумісно з центром управління польотами і центром управління вогнем, координує розташування і протяжність засобу координації повітряного простору. Вона розташовується над районом цілі, як це рекомендовано зв'язковим елементом в секції планування вогневої підтримки. Розмір зони визначається типом повітряного судна і боєприпасами. Життєво важлива інформація, що визначає формальну **ACA** включає мінімальні і максимальні висоти, базову лінію, яка визначена сіткою координат на кожному кінці, ширину цієї зони по обидва боки від базової лінії, а також ефективні терміни часу. (Див.: Малюнок 2-18.)

Малюнок 2-18. Формальна ACA

2-91. Командир, який здійснює маневр, може створити неформальну АСА. Він може відокремити вогонь з повітря і наземний вогонь за рахунок відстані (бокової, по висоті, або їх комбінації) або—шляхом визначення часових параметрів. Бокове відокремлення є ефективним для координації вогню по цілям, які належним чином віддалені, принаймні на відстані одного кілометра від маршрутів польотів з метою забезпечення захисту літаків від ураження дружнім вогнем. Прикладом методу бокового відділення є: “Літаки залишаються на заході від лінії координатної сітки 62.” Відокремлення по висоті є ефективним для координації вогню, коли літаки залишаються вище траєкторій дружнього вогню та їх ефектів. Цей метод є ефективним, коли льотний екіпаж і вогневі засоби ведуть вогонь по одним і тим же або сусіднім цілям. Приклад відокремлення по висоті є: “Літаки залишаються вище 3000 футів середнього рівня моря в квадраті на північний захід координатної сітки РК7325.”

2-92. Поєднання бокового відокремлення і по висоті є найбільш обмежувальним методом для застосування літаків і може потребуватися, коли літак повинен перетнути лінію вогня підрозділу, який веде вогонь. Відокремлення по часовим параметрам вимагає найбільш детальної координації і може знадобитися, коли літаки повинні летіти поблизу траєкторій непрямого вогню або вражаючої дії боеприпасів. Командир повинен координувати синхронізацію наземного вогню з маршрутом літака. Це гарантує, що навіть незважаючи на те, що авіаційний і наземний вогонь може вестися по одному і тому ж району, вони не будуть робити це одночасно. Наземний вогонь і повітряно-наземний вогонь повинні бути синхронізовані. Весь час ведення наземного вогню буде ґрунтуватися на конкретному часі дії літака. Особовий склад підрозділів вогневої підтримки і офіцери управління діями тактичної авіації повинні вибрати метод відокремлення, який вимагає найменшої координації без шкоди для своєчасного ведення вогню або здатності льотного екіпажу безпечно виконати завдання.

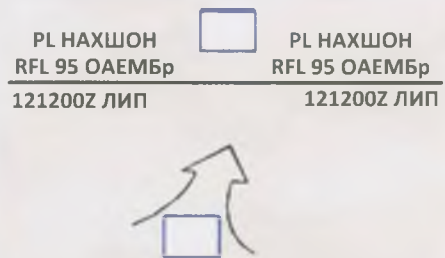
2-93. *Зона абсолютної заборони вогню (no-fire area—NFA)*—це район, визначений відповідним командиром, по якій ведення вогню або дія наслідків його влучання заборонені (див.: *JP 3-09*). Командир використовує цю зону для захисту підрозділів, що самостійно діють, такі як передові спостерігачі (корегувальники; *forward observer*) і сил спеціального призначення. Крім того, він може використовувати таку зону, щоб захистити свої сили в задній зоні або з гуманітарних причин, таких як запобігання випадковому ураженню районів збору переміщених

цивільних, а також для захисту важливих районів, які мають пам'ятники культури. Є два винятки з цього правила:

- ▶ Штаб, що призначає **NFA**, може погодити ведення вогню в межах зони абсолютної заборони вогню, виходячи з вимог окремого тактичного завдання.
- ▶ Коли сили противника в межах **NFA** вступають у бій з дружньою силою, дружня сила може відкривати вогонь по незаперечно ідентифікованим силам противника, щоб захистити себе.

2-94. *Зона обмеженого вогню (restrictive fire area—RFA)*—це область, в якій накладаються певні обмеження і в яких ведення вогню, який обходить ці обмеження, не буде здійснюватися без узгодження зі штабом, що встановив цю зону (див.: *JP 3-09*). Призначення **RFA** полягає в регулюванні стрільби в зоні відповідно до зазначених обмежень, наприклад, відсутність некерованих звичайних боеприпасів або боеприпасів, які—по їхнім технічним специфікаціям—не розірватися. Батальйон, що здійснює маневрування, або більші наземні сили зазвичай встановлюють зони обмеженого вогню. У деяких випадках рота, що працює на окремому напрямку, може встановити зону обмеженого вогню. Як правило, вона розташована на місцевості, яку легко ідентифікувати, за координатною сіткою або радіусом (в метрах) від центральної точки. Обмеження **RFA** можуть бути показані на карті або прозорій пластиковій накладці, що використовується для нанесення тактичної обстановки на карту, або—може бути зроблено посилання на бойовий наказ, який містить ці обмеження.

2-95. *Лінія обмежування вогню (restrictive fire line—RFL)*—являє собою лінію, що встановлюється між дружніми наземними силами, що сходяться, для заборони ведення вогню або дії його наслідків по всій цій лінії (див.: *JP 3-09*). Обидві або тільки одна з цих сил, що сходяться, можуть переміщатись. Вогонь та наслідки його дії можуть перетинати **RFL**, коли це узгоджено з штабами, підрозділами, що встановлюють зону, або з тими, на яких така лінія може вплинути. Метою цієї лінії є запобігання зіткнення між дружніми

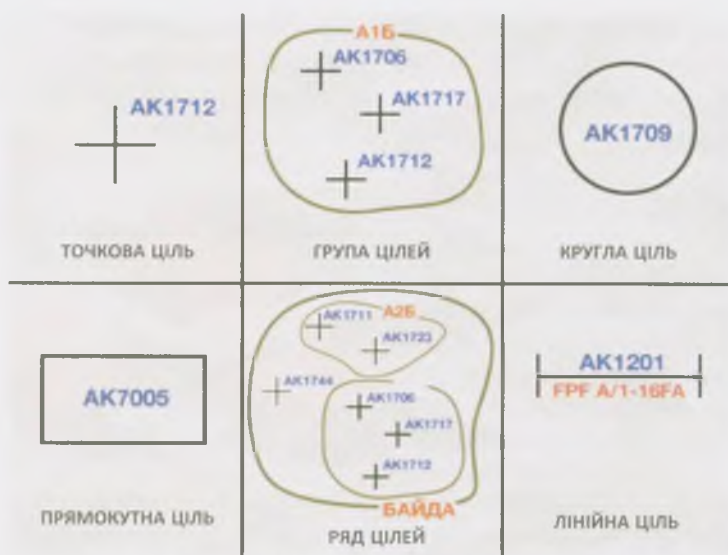

Малюнок 2-21. Лінія обмежування вогню

силами, що сходяться, як, наприклад, під час операції з'єднання. Вищий спільний командир підрозділів, що сходяться, встановлює **RFL**. Вона зазвичай розташовується на місцевості, що легко ідентифікується, ближче до стаціонарних підрозділів, якщо такі є, ніж до підрозділів, що переміщуються. В якості альтернативи, командир може використовувати лінію обмежування вогню для захисту важливих районів, таких на яких знаходяться пам'ятники культури. (Див.: Малюнок 2-21)

ЦІЛІ ВОГНЕВОЇ ПІДТРИМКИ

2-96. У контексті вогневої підтримки, *ціль*—це район, який визначений і позначений номером для майбутнього ведення вогню (див.: *JP 1-02*). Існують графічні символи нанесення для точкових цілей (*point target*), кругових цілей (*circular target*), прямокутних цілей (*rectangular target*) і (*linear target*) лінійних цілей. Малюнок 2-22 зображує ці символи. Командир визначає цілі вогневої підтримки, використовуючи код з двох літер і чотирьох цифр, встановлений у доктрині польової артилерії. Він може згрупувати дві або більше цілі для одночасного ураження. Він також може атакувати окремі цілі і групи цілей послідовно або в заздалегідь запланованій послідовності. Коли це відбувається, це називається групою цілей (*series of targets*). (Див.: Малюнок 2-22)

Малюнок 2-22. Цілі

2-97. Доктрина класифікує кожную ціль вогневої підтримки як заплановану або як незаплановану ціль. Незаплановані цілі не плануються заздалегідь і вражаються по тому, як вони з'являються відповідно до встановлених критеріїв вводу в бій і правил бойового зіткнення. Плановані цілі—це ті, по яким заздалегідь підготовлене ведення вогню, хоча ступінь цієї попередньої підготовки може бути різною.

2-98. Індивідуально заплановані цілі вогневої підтримки, можуть бути розділені на ті, які внесені в графік, і ті, які значаться за викликом вогню. Цілі “по-графіку”—це заплановані цілі, по яких польова артилерія і інші засоби вогневої підтримки ведуть вогонь відповідно до заздалегідь встановленого графіку і послідовності. Цілі “за викликом вогню”—це заплановані цілі, по яким відкривається вогонь у відповідь на виклик вогню, а не відповідно до встановленого графіка. Цілі “за викликом вогню” вимагають менше часу для реакції, ніж цілі “по-графіку”. Ступінь попередньої підготовки для стрільби по цілі “за викликом” вогню впливає на час реакції від виклику до виконання—чим більше попередня підготовленість, тим коротший час реакції. Пріоритетні цілі є прикладом цілей “за викликом вогню”, які мають короткий час реакції на відкриття вогню, оскільки на кожную пріоритетну ціль визначений артилерійський підрозділ, коли він не бере участі у виконанні інших вогневих завдань. (Див.: FM 3-09 для отримання додаткової інформації щодо вогневої підтримки.)

ПЕРЕДОВА ЛІНІЯ ВЛАСНИХ СИЛ

2-99. *Передова лінія власних сил* (*forward line of own troops—FLOT*) являє собою лінію, яка вказує на найбільш просунуті позиції дружніх сил в будь-якій військовій операції в певний час. Передова лінія власних сил зазвичай ідентифікує передне розташування сил заслону (*covering forces*) і прикриття (*screening forces*) (Див.: JP 1-02). В обороні, це може бути за межами, на, або близько до переднього краю бойового простору (*forward edge of the battle area—FEBA*), в залежності від тактичної ситуації. (Див.: Розділ 9) Вони не включають активи близької

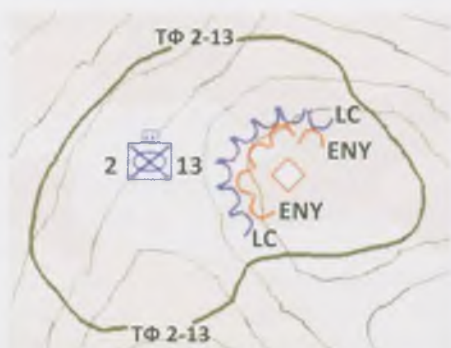
Малюнок 2-23. Передова лінія власних сил

та глибокої розвідки і аналогічні сили, що залишаються на позиціях після відводу військ. На дружні сили попереду від **FLOT** може бути накладено обмежувальний засіб координації вогню, як, напр., RFA, Щоб уникнути уряження дружніми силами. Малюнок 2-23 зображує символ для **FLOT**.

ЛІНІЯ КОНТАКТУ

2-100. **Лінія контакту** (*line of contact—LC*) є загальна смуга, що позначає місце, де дружні і ворожі сили вступають в бій.

Командир визначає **LC** сторону противника абрєвіатурою—“**ENY**” (ворог). В обороні, **LC** часто асоціюється з **FLOT**. У наступі, лінія контакту часто поєднується з лінією відходу (*line of departure—LD*; див.: Розділ 4). Малюнок 2-24 зображує графічний символ для лінії контакту.

Малюнок 2-24. Лінія контакту

ВИЗНАЧЕНИЙ РАЙОН ЗАЦІКАВЛЕННЯ

2-101. **Визначений район зацікавлення** (*named area of interest—NAI*)—це географічна область, де може бути зібрана така інформація, де можна отримати таку інформацію, яка задовольнить конкретний критерій “інформаційним вимогам” (*information requirement*; ці критерії визначені командиром в його “критичних інформаційних вимогах”—*commander's critical information requirements—CCIR*; див.: ВП 1.0). Як правило, критерій обрання якогось конкретного **NAI**—це можливість отримати на тій ділянці конкретну інформацію, яка вказуватиме на “курс розвитку подій” (*course of action—COA*), яким керується противник. Ця інформація, також, може бути пов’язаною з умовами на полі бою, або обставинами навколишньої місцевості. Командир підбирає форму символу **NAI** відповідно до фактичної площі, яку він хоче спостерігати, замість використовувати наперед визначену форму. Можна перекваліфікувати **NAI** в цільовий район зацікавлення (*targeted area of interest*), після підтвердження діяльності противника в межах району, що дозволить командиру зосередити ефекти його бойової потужності на даному районі.

ЗАСОБИ УПРАВЛІННЯ ПЕРЕШКОД

2-102. *Перешкоди*—це будь-які завади, що призначаються або використовуються для зривання, “фіксування”, розвертання або блокування руху підрозділів противника, а також—для нанесення додаткових втрат військам противника та його бойовому оснащенню. Перешкоди можуть бути природними або штучними, чи комбінацією обох (див.: *JP 1-02*). **Засоби управління перешкод** (*obstacle control measures*) є конкретні заходи, які спрощують надання повноваження по встановленню перешкод, водночас забезпечуючи контроль над ними. Вони складаються із:

- ▶ зон
- ▶ смуг
- ▶ груп
- ▶ обмежень.

Малюнок 2-26 підсумовує ці графічні заходи контролю. Лише у випадку, якщо командир є старшим командувачем сухопутного компоненту в театрі операції, то командир, якому визначили **АО**, не має повноважень для встановлення інших, крім захисних, перешкод, якщо на це спеціально не надано повноваження вищого штабу.

2-103. Процедурні засоби включають обмеження конкретних перешкод за типом, боєприпасами та місцем знаходженням згідно з усним або письмовим наказом. Вони також включають задачі, видані вищим командуванням підлеглим підрозділам, щодо встановлення або виконання конкретних перешкод. Це є т.зв. “вказані” (*directed*) або “запасні” (*reserve*) перешкоди, які значаться в наказі, виданому підрозділу. *FM 3-34.1* обговорює детальні процедурні методи, як обмежити і спрямувати створення перешкод.

Зони перешкод

2-104. *Зона перешкоди* (*obstacle zone*) є засобом командування й управління на рівні дивізії. Як правило, вони графічно позначаються з метою визначити конкретні ділянки місцевості, де підпорядкованим підрозділам дозволено використовувати тактичні перешкоди (див.: *JP 1-02*). Командири корпусів і дивізій використовують їх, щоб надати повноваження по встановленню перешкод бригадам (в тому числі розвідувальним полкам та іншим основним підпорядкованим підрозділам). Зони перешкоди є дозвільними

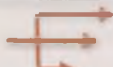
засобами управління; вони надають бригадам можливість розміщувати інженерні підкріплюючі перешкоди для підтримки їхньої схеми маневру, але, водночас, вони не заважатимуть майбутнім операціям.

ЗАСІБ УПРАВЛІННЯ ПЕРЕШКОДАМИ	УПОВНОВАЖЕНИЙ		ГРАФІКА	ПРИКЛАД
	ВІД	ДО		
ЗОНА	КРПС	ДИВ	Визначення літерою	
	ДИВ	БГД	Графічний ефект (на вибір)	
ПОЯС	КРПС	БГД*	Визначення цифрою	
	ДИВ	БГД*	Графічний ефект нормальний	
	БГД	БГ		
ГРУПА	ДИВ	БГД**	Визначення літерою	
	БГД	БГ**		
	БГ	РОТА	Символ-ефект є в графіці	
ЗОНА ОБМЕЖЕНА ПЕРЕШКОДОЮ ORA	всі			

* — Рідко виконується корпусами й дивізіями, але можливо.

** — Виконується лише на виконання команди та інтегрується з вогневим планом корпусу чи дивізії.

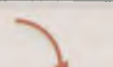
СИМВОЛИ
ГРАФІЧНОГО
ЕФЕКТУ

Зірвати

Виправити

Розвернути

Заблокувати

Малюнок 2-26. Графічне зображення заходів контролю перешкод

2-105. Якщо зона перешкод охоплює всю **АО** бригади, інше графічне зображення є непотрібним. Командири можуть визначити усю **АО** як зону перешкод, а межі підрозділу визначають географічні межі зони. Зони перешкод не перетинають межі бригади. Командири призначають зони перешкод одному підлеглому підрозділу, щоб забезпечити єдність зусиль, так само, як вони б призначали оборонні **АО** або бойові позиції. Це тримає тактичну відповідальність за перешкодами на тих самих лініях, як і управління прямого і непрямого вогню. Це звичайно не створює уразливості на межах між підрозділами, так як командир обслуговує своє призначення обох підлеглих **АО** і зон перешкод на визначених напрямках підходу (*avenues of approach*).

2-106. Командир зазвичай не визначає “перешкоду-ефект” (блокування, фіксування, розвертання або зривання) в зоні перешкод. Це надає його підлеглим командирам гнучкості у використанні перешкод. Командир повинен організовувати будівництво і пріоритети виділення ресурсів між різними зонами перешкод.

Смуги перешкод

2-107. *Смуга перешкод (obstacle belt)* є засобом командування і управління на рівні бригади, як правило, дається у графічному вигляді, щоб показати, де в межах зони перешкод командир тактичного рівня сухопутних сил планує обмежити роботу над власними перешкодами і зосередитися на підготовку оборони (див.: *JP 1-02*). Він визначає задум плану перешкод і забезпечує необхідні вказівки щодо загального ефективного встановлення перешкод в межах смуги. Смуги перешкод визначаються в межах виділених зон перешкод для надання повноважень по встановленню перешкод їх основним підпорядкованим підрозділам. Смуги перешкод також зосереджують перешкоди для підтримки схеми маневру бригади і забезпечення того, щоб перешкоди не заважали маневру будь-якого вищого штабу.

2-108. Смуги перешкод мають обмежувальний характер, але вони також вказують підлеглому підрозділу встановити одну або декілька перешкод для досягнення ефекту у цьому районі. Вони не уточнюють тип або кількість перешкод. Смуги перешкод не перетинають межі **АО** підрозділу через ті ж причини, як і з зонами перешкод. Один підрозділ відповідає за смугу; проте командир може призначити більш, ніж одну смугу підрозділу.

2-109. Командир бригади зазвичай призначає перешкоду-ефект та пріоритет кожній смузі перешкод. Як і з зонами перешкод, мета і відносне розташування очевидні. Додавання пріоритету конкретній перешкоді визначає мету і призначення при плануванні перешкод на рівні батальйонної оперативно-тактичної групи. Коли командири бригади визначають перешкоду-ефект, вони гарантують, що перешкоди в межах смуги доповнюють план вогню бригади.

2-110. Командир корпусу, дивізії або бригади може дозволити встановлення певних видів захисних перешкод за межами зон або смуг перешкод. Як правило, командир дозволяє ротним і старшим опорних пунктів встановлювати захисні перешкоди в межах 500 метрів від своїх позицій, залежно від факторів **МЕТТ-ТС**. Командир, як правило, обмежує типи перешкод, які підрозділ може використовувати як захисні перешкоди, які виходять за межі заходів контролю перешкод. Наприклад, він може дозволити тільки дротяні і дистанційно-керовані міни за межами засобів управління щодо захисних перешкод. Крім того, він може вимагати, щоб мінні поля були огорожені з усіх сторін, щоб запобігти небезпеки для власних військ.

Групи перешкод

2-111. **Групи перешкод** (*obstacle groups*) є одна або декілька окремих перешкод, згрупованих, щоб забезпечити конкретний ефект застосування перешкоди (перешкода-ефект—*obstacle effect*). Оперативно-тактичні групи використовують групи перешкод для того, щоб команди рот встановлюючи окремі перешкоди, підтримували схеми маневру оперативно-тактичної групи. У деяких випадках бригади, дивізії і навіть корпуси можуть використовувати групи перешкод для конкретних тактичних перешкод. Крім того, підрозділи інтегрують групи перешкод з планами прямого і непрямого вогню. Командири бригади і оперативно-тактичної групи можуть планувати їх розміщення, відповідно, в будь-якому місці зони або смуги перешкод.

2-112. На відміну від зон або смуг перешкод, групи перешкод не є конкретними територіальними ділянками, а відносним місцем розташування для реальних перешкод. Командири зазвичай встановлюють групи перешкод, використовуючи графічні інструменти, щоб вказати на такі перешкоди-ефекти на операційній карті. У випадку, коли є можливість провести ґрунтовніше планування (з включенням

обширного наземного **Recon**), командири можуть вказувати на групи перешкод на операційні карті, використовуючи графічні показики окремих перешкод.

2-113. Командир роти та інженер можуть відрегулювати розміщення перешкоди у групі, лише у випадку, якщо це не вплине на намір та зв'язок з планом вогню. Командири роти можуть вносити незначні зміни до схеми перешкод та засобів управління вогню, виходячи із певних нюансів місцевості та навколишнього терену. Наприклад, командир може перемістити “фіксуючу” групу перешкод і **TRP** (*target reference point*; орфентир для визначення цілі) прямого вогню на сто метрів, щоб уникнути їх прикриття горбистою тереном. Основна зміна у розташуванні групи перешкод вимагає дозволу командира, який дав наказ на встановлення групи перешкод.

Окремі перешкоди

2-114. Кожен тип окремої перешкоди, такі як: засіки, протитанковий рів, міни-пастки, міни і мінні поля, контрольно-пропускні пункти, ями і дротяні загородження—має пов'язане з ним графічне зображення. Після того, як підрозділ встановлює окрему перешкоду, розташування перешкоди контролюється і доповідається по вищим командуванням. Командири повинні доповідати про окремі перешкоди досить докладно, так щоб будь-який підрозділ, що переміщається визначеним районом, зміг обійти окремі перешкоди або зменшити саму перешкоду без надмірного ризику. Кожен штаб несе відповідальність за забезпечення інформацією точного місця розташування перешкод всіх підпорядкованих підрозділів. Графічне зображення окремих перешкод рідко показують на картах вище батальйонного рівня і не зображені в цьому посібнику. (див.: *FM 3-34.1.*)

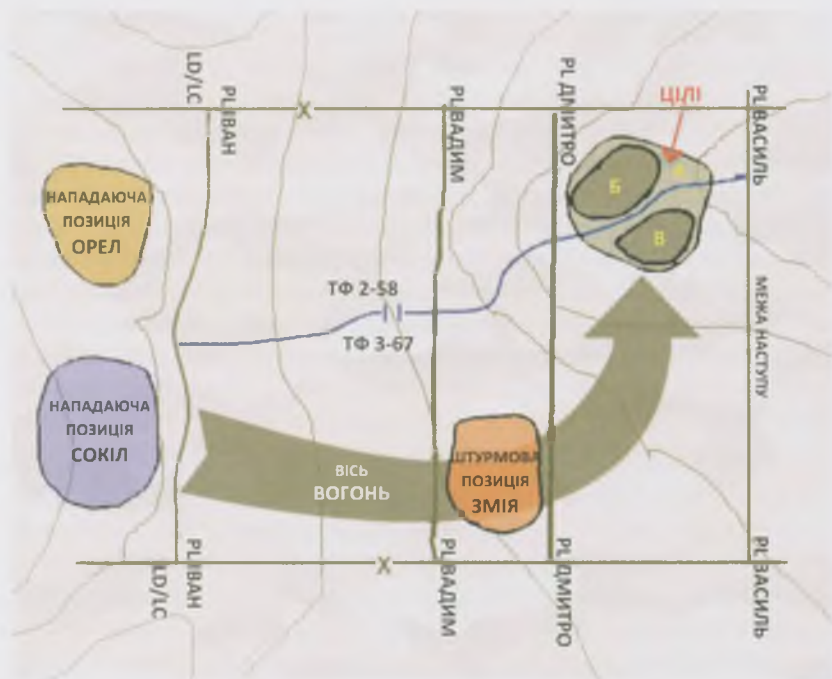
Перешкодне обмеження

2-115. Командири можуть використовувати перешкодні обмеження (*obstacle restriction*) для забезпечення додаткового контролю над перешкодами, а також обмеження певних типів перешкод, які використовуються. Ці обмеження встановлюються для того, щоб підлеглі не використовували перешкоди з властивостями, які можуть пошкодити майбутнім операціям. Це також дозволяє командирам зосередити використання ресурсів для вирішальної операції шляхом обмеження їх використання деінде. Зона обмеження перешкод (*obstacle restricted area—ORA*) є заходом командування і управління, який використовується

для обмеження типу або кількості перешкод в межах визначеного району (див.: *JP 1-02*). Командир з повноваженнями щодо встановлення перешкод використовує **ORA**, щоб обмежити розміщення перешкод.

ЕТАПНА ЛІНІЯ

2-116. *Етапна лінія (phase line—PL)* є лінія, яка використовується для управління і координації воєнних дій. Як правило, **PL** виставляється із врахуванням певної властивості терену, яка поширюється через весь операційний простір. (Див.: Малюнок 2-27.) Командир встановлює **PL**, щоб управляти маневрами своїх підрозділів. Етапні лінії не є межами, якщо такими вони не позначені, і не встановлюють будь-яких конкретних обов'язків між підрозділами. Командир, по можливості, розміщує їх вздовж легко пізнавальних елементів терену, такими як дороги, залізничні колії, річки і хребти, щоб можна було легко їх пізнати. Як і з межами, цей елемент пізнавальності менш важливий, якщо усі підрозділи оснащені високоточними навігаційними пристроями.

Малюнок 2-27. Рубежі регулювання, які використовуються з іншими заходами контролю

ПОЗИЦІЙНИЙ РАЙОН АРТИЛЕРІЇ

2-117. *Позиційний район артилерії* (*position area for artillery—РАА*) є ділянка, призначена артилерійському підрозділу для проведення маневрування окремими артилерійськими системами з метою підвищення їхньої “живучості” (*survivability*). РАА не є АО артилерійського підрозділу, що займає його. Командир призначає район артилерії з метою здійснення територіального управління. Створення РАА вказує іншим підпорядкованим підрозділам на те, що вони повинні уникати займати ту ж місцевість, що дозволить уникнути ворожих контрударів. Точний розмір РАА залежить від чинників МЕТТ-ТС.

2-118. Офіцер з операційного планування (**G3** або **S3**) маневруючого ешелону, який є підрозділом-власником АО, встановлює РАА. Артилерійський підрозділ, що займає район, не має таких повноважень і обов'язків щодо РАА, які має підрозділ, якому призначений АО. До прикладу, інші підрозділи не потребують окремого дозволу від артилерійського підрозділу, щоб рухатися через РАА. Артилерійський підрозділ, що займає РАА, встановлює взаємодію (*liaison*) з підрозділом, якому належить АО, де знаходяться РАА. Така взаємодія, як правило, встановлюється офіцером вогневої підтримки у відповідності до стандартних співвідносин командування і підтримки. (Для обговорення спільних співвідносин управління і контролю див. *FM 6-0*. Для обговорення артилерійських завдань див. *FM 3-09*.)

2-119. Рішення про створення РАА також впливає на систему командування та управління повітряних сил. РАА є основою, на якій базуються майбутні сітки рубежів ураження цілей, вказавши повітряним силам на ділянки, з яких буде запускатися артилерійний вогонь високого або низького кута.

МАРШРУТ

2-120. Маршрут є запропонованим курсом, який повинен бути пройдений з певного пункту відправлення до конкретного пункту призначення (див.: *JP 1-02*). (Див.: Маршрут “Залізо” на Малюнку 2-29.) Маршрути можуть мати різні цілі. Ці цілі можуть додаватися як прикметники, щоб вказати різні типи маршрутів. Приклади таких маршрутів включають обхідний маршрут (*passing route*) і основний маршрут забезпечення (*main supply route—MSR*). Командир може додатково призначити MSR як відкритий (*open*), контрольований (*supervised*), маршрут відправлення (*dispatch*),

запасний (*reserved*), або заборонений (*prohibited*). Командир може присвоювати імена, цифри або буквено-цифрові позначення на маршрутах в межах його АО. (Див.: FM 4-01.30 для отримання додаткової інформації, що стосується класифікації маршрутів та маркування.)

Малюнок 2-29. Маршрути

ЦІЛЬОВИЙ РАЙОН ЗАЦІКАВЛЕННЯ

2-121. *Цільовий район зацікавлення* (*targeted area of interest—TAI*) є географічна область або точка вздовж коридору переміщення, де успішна перегорода змусить ворога відмовитися від певного напрямку дій або вимагатиме від нього використання спеціалізованого інженерного забезпечення для продовження пересування. Це місце, де дружні сили зможуть зустріти противника та ввійти з ним в бойове зіткнення. Командир призначає **TAI**, де як він вважає, його підрозділ зможе найкраще атакувати критично-важливі об'єкти противника. Штаб підрозділу готує **TAI** протягом процесу націлювання, виходячи з наявних продуктів, отриманих застосованим процесом “підготовки поля битви розвідкою” (*information preparation of the battlefield—IPB*). Ці **TAI** надалі уточнюються в ході воєнних модулювання і нарешті затверджуються командиром в ході затвердження **COA** (див.: ВП 1.0). Форма **TAI** відображає тип цілі і систему озброєння, призначену для ураження цієї цілі. Вони, як правило, виявляються засобами спостереження, включаючи БПЛА, групою спостереження за полем бою за допомогою лазерних пристроїв, підрозділами глибинної розвідки, літаками-розвідниками, використовуючи різну розвідувальну апаратуру, та сили спеціальних операцій. Командир може призначити район підвищеного інтересу для будь-якого з його штатних або допоміжних систем, в тому числі **CAS** (*close air support—*близька авіаційна підтримка).

ЧАСТИНА ДРУГА

Наступальні операції

Розділ 3

Основи наступу

Рухатися швидко, енергійно вдарити, і забезпечити всі плоди перемоги, це є секрет успішної війни.

Томас Дж. "Стоунвол" Джексон, 1863

Наступальні операції спрямовані на знищення або завдання поразки ворогу. Командир може також проводити наступальні операції, для позбавлення ворога ресурсів, захоплення важливої території, введення в оману або для того щоб відвернути увагу противника, розвинення розвідки, або утримання противника на позиціях. У цьому розділі розглядаються основи наступу. Основи, розглянуті в цьому розділі, застосовуються до всіх видів наступальних операцій.

ЗМІСТ

Характеристики наступальних операцій... 3-2	Пункт зброю..... 3-12
Типи наступальних операцій..... 3-2	Позиція підтримки-вогнем..... 3-12
Рух до контакту..... 3-3	Час атаки..... 3-13
Атака..... 3-3	Види маневру..... 3-13
Експлуатація..... 3-3	Охоплення..... 3-14
Переслідування..... 3-4	Розвертаючий рух..... 3-19
Загальні засоби управління..... 3-4	Інфільтрація..... 3-24
Штурмова позиція..... 3-4	Проникнення..... 3-34
Штурмовий час..... 3-4	Фронтальна атака..... 3-41
Позиція атаки-вогнем..... 3-5	Загальне планування наступу..... 3-44
Позиція атаки..... 3-5	Розвідка..... 3-45
Вісь просування..... 3-6	Маневр..... 3-47
Напрямок атаки..... 3-7	Вогнева підтримка..... 3-55
Остання координаційна лінія..... 3-7	Протиповітряна оборона..... 3-58
Граничний рубіж просування..... 3-8	Мобільність/контрмобільність/ живучість..... 3-59
Лінія відходу..... 3-9	Підтримка бойового обслуговування.. 3-64
Ціль..... 3-10	Командування і управління..... 3-66
Пункт відходу..... 3-11	Перехід..... 3-69
Вірогідна лінія розгортання..... 3-11	

3-1. Командир захоплює, зберігає і використовує ініціативу при проведенні наступальних операцій. Навіть в обороні, захопивши ініціативу у противника потребує наступальних операцій.

3-2. Наступальні операції є орієнтованими або на ворожу силу, або на місцевість (teren). Операції, орієнтовані на силу, зосереджуються на противникові. Операції, орієнтовані на місцевість, зосереджені на захопленні і утриманні контролю над місцевістю (тереном) і спорудами.

3-3. Несподіваний напад, концентрація, темп і зухвалість характеризують наступ. Ефективні наступальні операції базуються на точній розвідці та іншій відповідній інформації щодо сил противника, погодних умов і місцевості. Командувач маневрує свої сили на вигідні позиції перед контактом. Операції по забезпеченню безпеки і оборонні інформаційні операції перешкоджають та унеможливають отримання точної інформації про дружні сили противником. Контакт з ворожими силами перед вирішальною операцією є навмисним, розроблений для формування оптимальної ситуації для вирішальної операції. Вирішальна операція є раптовою, нищівною, яка використовує перевагу з ініціатив підлеглих і з загальної оперативної картини (*common operational picture—COP*), щоб розгорнути на всій території зони бойових дій. Командир виконує намічений план насильно, не вагаючись, щоб зломити волю противника або знищити його. (Див.: ВП 3.0 [FM 3-0]—чотири характеристики наступальних операцій.)

ХАРАКТЕРИСТИКИ НАСТУПАЛЬНИХ ОПЕРАЦІЙ

- ▶ Несподіванка
- ▶ Концентрація
- ▶ Темп
- ▶ Зухвалість (відвага)

3-4. (Пропускається)

ТИПИ НАСТУПАЛЬНИХ ОПЕРАЦІЙ

3-5. Чотири типи наступальних операцій—рух до контакту, атака, експлуатація та переслідування. “Відкриваюча операція” (*entry operation*; це, по суті, десантна операція, яка проводиться під ворожим обстрілом і яка спрямована на захоплення певної десантної площадки (*lodgement*) у ворожому або потенційно ворожому операційному просторі з метою відкриття можливості безпереривного десанту дружніх сил та оснащення, а також—для встановлення простору маневру для майбутніх операцій;

ТИПИ НАСТУПАЛЬНИХ ОПЕРАЦІЙ

- ▶ Рух до контакту
- ▶ Атака
- ▶ Експлуатація
- ▶ Переслідування

див.: *JP 3-18*) хоч і має наступальний характер, є однією з шести форм операцій “перекидування” сили (*force projection*). Операції перекидування сили виконують завдання оперативного рівня і виходять за межі даного посібника.

РУХ ДО КОНТАКТУ

3-6. *Рух до контакту (movement to contact)* є видом наступальної операції, спрямованої на розвиток ситуації і встановлення або відновлення контакту з противником (див.: ВПЗ.0; *FM 3-0*). Командир проводить рух до контакту, коли позиція противника нечітка або недостатньо конкретна, щоб провести атаку. Пошук і атака є спеціалізованим методом проведення руху до контакту в середовищі несуміжних **АО**. (Див.: Розділ 4.)

АТАКА

3-7. *Атака (attack)*—це наступальна операція, метою якої є знищення або ураження сил противника, захоплення і утримання місцевості, або усе вище зазначене разом (див.: ВП 3.0; *FM 3-0*). Рух, підтриманий вогнем, визначає проведення атаки. Однак, ґрунтуючись на аналізі чинників **МЕТТ-ТС**, командир може прийняти рішення про проведення атаки, використовуючи тільки вогонь. Атака відрізняється від руху до контакту, тим що основні бойові порядки противника принаймні частково відомі, що дозволяє командиру досягти більшої синхронізації. Це дає йому можливість більш ефективно нагромаджувати ефекти бойової сили атакуючих військ, ніж з рухом до контакту.

ВИДИ АТАКИ

- ▶ Засідка
- ▶ Відволікаюча атака
- ▶ Контратака
- ▶ Рейд
- ▶ Демонстративний штурм

3-8. Види атаки із особливим призначенням є засідка, відволікаючий удар, контратака, рейд, удавана атака, демонстративний штурм. Намір командира (*commander's intent*) і фактори **МЕТТ-ТС** визначають, які з цих форм атаки використовуються. Командир може проводити кожну з цих форм атаки, за винятком рейду, як операції, які вимагають негайного вирішення і реагування, або як завчасні операції. (У Розділі 6 йдеться про атаку і її форми.)

ЕКСПЛУАТАЦІЯ

3-9. *Експлуатація (exploitation)* є тип наступальної операції, яка швидко

слідуює після успішного завершення атаки і призначена дезорганізувати противника в глибині (ВП 3.0; FM 3-0). Призначенням експлуатація полягає в повному розвалі противника. (Див.: Розділ 6.)

ПЕРЕСЛІДУВАННЯ

3-10. *Переслідування (pursuit)* є наступальна операція, призначена захопити або відрізати противника при спробі до втечі, з метою його знищення (*JP 1-02*). Переслідування зазвичай слідує за успішною експлуатацією. Однак, якщо стає очевидним, що опір противника зламано повністю, і ворог відступає, будь-який інший вид або форма наступальної операції може перейти в переслідування. (У розділі 7 йдеться про переслідування.)

ЗАГАЛЬНІ ЗАСОБИ УПРАВЛІННЯ НАСТУПАЛЬНИХ ОПЕРАЦІЙ

3-11. Нижче визначаються ті загальні засоби управління, які командир використовує для синхронізації ефектів бойової потужності. Командир використовує мінімальні засоби управління, необхідні для успішного виконання завдання, забезпечуючи при цьому гнучкість, необхідну для реагування на зміни в ситуації.

ШТУРМОВА ПОЗИЦІЯ

3-12. *Штурмова позиція (assault position)*—це захищена і прихована позиція, наближена до цілі, з якої забезпечуються остаточна підготовка до атаки на ціль. В ідеалі, вона включає прихованість і маскуваність. Остаточна підготовка може включати тактичні міркування, такі як короткі зупинки для координації останнього штурму, переформування підрозділів, після понесених бойових втрат або внесення необхідних корективів в положення атакуючих сил. Ця підготовка може також включати технічні елементи, такі як інженери, які проводять остаточну перевірку вогневих систем знищення перешкод. Така штурмова позиція може бути розташована поруч з останньою координаційною лінією (*final coordination line—FCL*) або—біля правдоподібною лінії розташування (*probable line of deployment—PLD*). (Див.: абзаци 3-18 і 3-23.)

ШТУРМОВИЙ ЧАС

3-13. *Штурмовий час (assault time)* встановлює момент, щоб атакувати початкові цілі в межах географічної сфери діяльності. Він визначається вищим штабом в операціях для досягнення результатів одночасно

кількома різними підрозділами. Він синхронізує момент, коли противник відчуває ефекти дружньої бойової потужності. Він аналогічний часу відкриття одночасного зосередженого вогню, використовуючи польову артилерію. Командир використовує його замість часу атаки (визначеного в пункті 3-26) через різні відстані, які повинні подолати його сили, відомі перешкоди, а також відмінності в тактичній мобільності кожного підрозділу.

ПОЗИЦІЯ АТАКИ-ВОГНЕМ

3-14. **Позиція атаки-вогнем** (*attack-by-fire position*) позначає загальну позицію, з якої підрозділ виконує тактичну задачу атаки-вогнем. Призначення таких позицій—нагромадження ефектів систем прямого вогню на одне або декілька місць розташувань противника. Позиція атаки-вогнем не визначає конкретне місце. Позиції атаки-вогнем рідко застосовуються до підрозділів, більших за роту. Малюнок 3-2 зображує позицію атаки-вогнем “Конотоп”.

Малюнок 3-2.

ПОЗИЦІЯ АТАКИ

3-15. **Позиція атаки** (*attack position*)—це останнє положення (позиція), яке атакуюча сила займає чи через яку проходить до перетину “лінії відходу” (*line of departure—LD*). Позиція атаки полегшує розгортання і останній час приготування атакуючих сил, перш ніж вони перетинають LD. Вона розташована зі дружньої сторони LD і забезпечує прихованість і маскуванню атакуючої сили. Вона використовується в основному на рівні батальйону і нижче. По можливості, підрозділи рухаються через позицію атаки не зупиняючись. Атакуючий підрозділ займає позицію атаки через цілу низку причин; наприклад, коли підрозділ очікує конкретні результати від проведення вогневої підготовки атаки або коли необхідно додатково узгодити порядок дій. Якщо атакуючий підрозділ займає позицію атаки, він залишається там протягом найкоротшого проміжку часу, щоб не перетворитися у відкриту, уразливу ціль для ворога. (Малюнок 3-3 показує позиції атаки ЖОВТИЙ і СИНІЙ, які використовуються в поєднанні з іншими загальними засобами управління наступальних операцій.)

Малюнок 3-3. Позиції атаки, використані з іншими загальними засобами управління наступом

ВІСЬ ПРОСУВАННЯ

3-16. *Вісь просування (axis of advance)* визначає загальну територію, через яку необхідно перемістити основну частину бойової потужності підрозділу. Є три основні причини, чому командир використовує вісь просування. По-перше, щоб направити в обхід місць, які могли б затримати хід наступаючих військ, такі як відомі захоплені території. По-друге, щоб вказати територію, яку спроможен очистити, наступаючими силами без зусиль. Його сила буде потрібною,

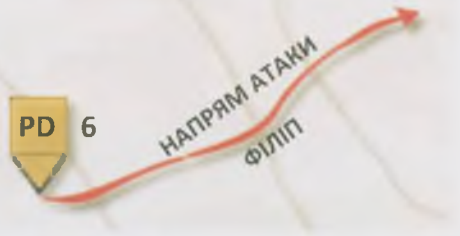

Малюнок 3-4. Вісь просування

щоб очистити вісь шляхом визначених критерій обходу. Третя—основна причина— полягає у скеруванні підрозділу, що бере участь у наступальних операціях оточення, експлуатації або переслідування, до швидкого руху у напрямку до цілі. (Малюнок 3-4 зображує вісь просування ТІРЕКС.)

НАПРЯМ АТАКИ

3-17. **Напрямок атаки** (*direction of attack*)—це конкретний напрям або визначений маршрут, який сили використовують і від якого не відхиляються під час атаки. Це обмежувальний засіб управління. Використання командиром напрямку атаки збільшує його контроль над пересуванням свого підрозділу, і він часто використовує цей засіб під час нічних атак, інфільтрацій, і при атаці через димову завісу. Командир визначає напрям атаки за допомогою різних засобів, таких як цільові орієнтири, контрольно-пропускні пункти, системи глобального позиціонування (GPS) маршрутних точок, використовуючи радар наземного спостереження, щоб відстежувати атакуючі сили, і влучність артилерійських пострілів. Цільові орієнтири, розміщені на розвіданій місцевості, забезпечують командира можливістю швидко змінити напрямок вогню і переорієнтувати свій маневр військами. При використанні напрямку атаки, командир позначає пункт відходу (*point of departure—PD*). (Малюнок 3-5 зображує напрям атаки ФІЛІП і пункт 6.)

Малюнок 3-5. Напрямок атаки

Командир визначає напрям атаки за допомогою різних засобів, таких як цільові орієнтири, контрольно-пропускні пункти, системи глобального позиціонування (GPS) маршрутних точок, використовуючи радар наземного спостереження, щоб відстежувати атакуючі сили, і влучність артилерійських пострілів. Цільові орієнтири, розміщені на розвіданій місцевості, забезпечують командира можливістю швидко змінити напрямок вогню і переорієнтувати свій маневр військами. При використанні напрямку атаки, командир позначає пункт відходу (*point of departure—PD*). (Малюнок 3-5 зображує напрям атаки ФІЛІП і пункт 6.)

ОСТАННЯ КООРДИНАЦІЙНА ЛІНІЯ

3-18. **Остання координаційна лінія** (*final coordination line—FCL*)—це етапна лінія (*phase line—PL*), яка виставлена близько до ворожих позицій і яка використовується для того, щоб координувати припинення й переміщення підтримуючого вогню з остаточним розташування маневруючих елементів. Остаточні коригування вогневої підтримки, необхідні для відображення фактичної і запланованої тактичної ситуації, відбуваються до перетину цієї лінії. Вона повинна легко розпізнаватися по особливостях терену. **FCL** не є засобом координації вогневої підтримки. (Малюнок 3-6 показує **PL** БОГДАН як **FCL** для 4-ї бригади.)

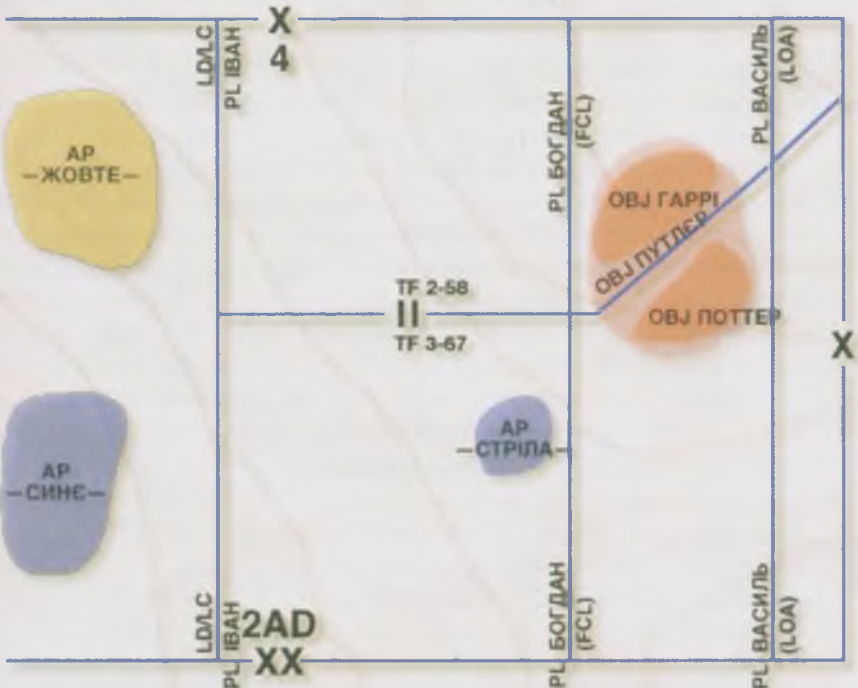

Малюнок 3-6. FCL БОГДАН, використана з іншими загальними засобами управління наступом

ГРАНИЧНИЙ РУБІЖ ПРОСУВАННЯ

3-19. *Граничний рубіж просування (limit of advance—LOA)*—це етапна лінія для управління передовим просуванням атаки. Атакуючий підрозділ не дозволяє жодному з його елементів висуватися за межі цього рубежу. Однак атакуючий підрозділ може висунути свої сили безпеки до цього рубежу. Командир, як правило, вибирає лінійну особливість навколишнього терену, перпендикулярну до напрямку атаки, на дальній стороні цілі як LOA, оскільки легко ідентифікувати таку особливість. Командир використовує LOA, щоб оникнути розтягання атакуючих сил і зменшити ймовірність ураження своїх військ вогнем, що підтримує атаку. Командир розміщує LOA досить далеко за межами цілі, щоб підрозділ зміг захистити ціль. LOA не дозволяє підрозділам в розралі успіху розпочинати переслідування; тому командир повинен використовувати її, якщо він не хоче, щоб підрозділ проводив експлуатацію

або переслідування. Передня межа (*forward line*) завжди є **LOA**, але **LOA** не обов'язково є передньою межою. Насправді, **LOA** і передня межа підрозділу повинні рідко збігатися через обмеження, які передня межа накладає на вогонь підтримки за межами передньої межі. (Малюнок 3-7 показує етапну лінію **ВАСИЛЬ**, яка використовується як граничний рубіж просування 4-ї бригади.)

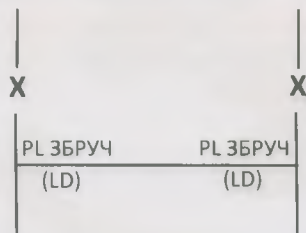

Малюнок 3-7. **LOA ВАСИЛЬ**, використана з іншими загальними засобами управління наступом

ЛІНІЯ ВІДХОДУ

3-20. **Лінія відходу** (*line of departure—LD*) є етапна лінія, яку перетинають у встановлений час війська, починаючи наступальну операцію. Призначенням **LD** є координація просування атакуючих сил таким чином, щоб їх елементи ударили ворога бажаним чином і у потрібний час. **LD** також зазначає, де підрозділ переходить від руху (*movement*) до маневру (*manuever*). Командир може також використовувати його для коор-

динації вогню. Як правило, ця лінія повинна бути перпендикулярною напрямку, по якому пересуватиметься атакуюча сила на шляху до визначеної цілі. Дружні війська повинні контролювати LD. Командир аналізує навколишній терен до призначення LD. Різні підрозділи мають різні швидкості руху, залишаючи ділянки збору (*assembly area*—AA), у залежності від їх власних характеристик мобільності і особливостях місцевості, яку вони перетинають. Командир розглядає ці різні характеристики при визначенні LD, щоб операційну синхронізацію. Коли це можливо, командир обирає LD так, щоб місцевість, якою атакуючий підрозділ проходить до перетину LD, забезпечувала достатню прихованість для остаточного розгортання атакуючого підрозділу в бойовий порядок до перетину LD. У багатьох випадках вихідний LD є також лінією зіткнення (*line of contact*), оскільки підрозділ, який ввійшов в контакт з противником, проводить атаку з боку своїх нинішніх позицій. (Малюнок 3-8 зображує PL ЗБРУЧ як LD.)

Малюнок 3-8. PL ЗБРУЧ як LD

ЦІЛЬ

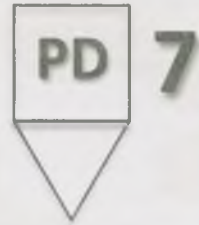
3-21. **Ціль** (*objective*) є конкретне розташування на землі, що використовується для орієнтації операцій, етапних операцій (*phase operations*), а також—для сприяння змін напрямку і забезпечення єдності зусиль. Ціль може бути орієнтованою на місцевість або на ворожі сили. Орієнтовані на місцевість цілі повинні легко ідентифікуватись на землі, щоб полегшити їх розпізнавання. Командир визначає орієнтовані на силу цілі, виходячи із тих позицій ворога, про які йому відомі. Командир зазвичай призначає підлеглим командирам тільки їх кінцеві цілі, але може призначити проміжні цілі в міру необхідності. (Малюнок 3-9 зображує ціль ПУТЛЕР, яка далі розбивається на дві підлеглі цілі: ГАРРІ і ПОТТЕР.)

Малюнок 3-9. Ціль ПУТЛЕР

ПУНКТ ВІДХОДУ

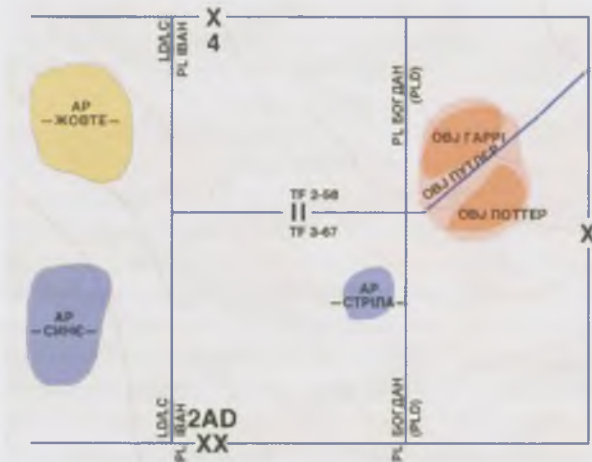
3-22. *Пункт відходу* (point of departure—PD) є пункт, де підрозділ перетинає LD і починає рухатися по напрямку атаки (direction of attack). Підрозділи, які здійснюють **Reson** та безпекові патрулі та інші операції в умовах низької видимості, зазвичай використовують **PD** як засіб управління. Як **LD**, він позначає пункт, де підрозділ переходить від руху до маневру в умовах обмеженої видимості. (Малюнок 3-10 зображує **PD 7**.)

Малюнок 3-10. PD 7

ВІРОГІДНА ЛІНІЯ РОЗГОРТАННЯ

3-23. *Вірогідний лінія розгортання* (probable line of deployment—PLD) є етапною лінією, яку командир визначає як місце, де він має намір повністю перегрупувати свій підрозділ в бойовий порядок перед початком атаки. **PLD** використовується в основному на рівні батальйону і нижче, коли підрозділ не перетинає **LD** в бойовому порядку для атаки. Це, як правило, лінійна особливість місцевості, перпендикулярна до напрямку атаки; вона повинна бути легко пізнавальною в умовах обмеженої видимості. **PLD** повинна розташовуватися за межами дальності, з якої противник може накрити атакуючі сили прямим вогнем. (На малюнку 3-11 **PLD** БОГДАН також є **PLD**).

Малюнок 3-11. **PLD** БОГДАН, використана з іншими загальними засобами управління наступом

ПУНКТ ЗБОРУ

3-24. **Пункт збору (rally point)** є легко розпізнаваним пунктом на землі, де підрозділи можуть зібратися та перегрупуватись, якщо вони були розгруповані. Також у цьому пункті можуть зібратися та перегрупуватись екіпажі і пасажери після інциденту, що вимагає вимушеної посадки. Сили, що здійснюють патрулювання або інфільтрацію зазвичай використовують цей захід контролю. Призначенням пункту збору є встановлення легко розпізнавального пункту на землі, де всі підрозділи збираються і готуються до атаки цілі. Пункт збору, як правило, встановлюється поблизу точки бойового зіткнення; однак немає ніякої стандартної відстані від цілі до пункту збору. Він повинен бути досить далеко від цілі, щоб противник не виявив хід підготовки підрозділів, який здійснив інфільтрацію та готується до атаки. (Малюнок 3-12 зображує пункт збору 14.)

Малюнок 3-12.
Пункт збору 14

ПОЗИЦІЯ ПІДТРИМКИ-ВОГНЕМ

3-25. **Позиція підтримки-вогнем (support-by-fire position)** встановлюється разом з основною позицією, з якої підрозділ проводить тактичне завдання з підтримки-вогнем. Призначення цих позицій полягає в збільшенні свободи маневру підтримуваних сил шляхом наведення прямого вогню по цілі, яку збираються штурмувати дружні сили. Позиції підтримки-вогнем розташовані в межах максимальної дальності дружнього прямого вогню по позиціям противника. Командир вибирає їх так, щоб рухомі штурмові сили не перебували на лінії вогню підтримуючого підрозділу. Для цього, позиції підтримки-вогнем, як правило, розташовані на фланзі штурмових сил, і, якщо це можливо, на гірці або іншій топографічній позиції, яка на вищій висоті, ніж сама ціль. Позиції підтримки-вогнем рідко застосовуються для підрозділів більших, ніж рота. (Позиція підтримки-вогнем—ОРША, графічно зображена на малюнку 3-13, показує загальне розташування та напрямки, в якому підрозділ забезпечує вогонь; вона не вказує на конкретне місце.)

Малюнок 3-13. Позиція підтримки-вогнем ОРША

ЧАС АТАКИ

3-26. Час атаки (time of attack)—це момент, коли передові елементи основних сил перетинають LD, або—у випадку нічної атаки—PD. Командир використовує його при проведенні одночасної операції, коли формуюча операція (shaping operation) повинна виконати своє завдання, щоб створити умови для успіху вирішальної операції (decisive operation). При визначенні часу нападу, командир розглядає час, необхідний його підлеглим, щоб:

- ▶ провести необхідний Recon, підготувати плани і видати накази;
- ▶ синхронізувати плани між усіма підлеглими частинами;
- ▶ закінчити підготовку до атаки, таку як передбійову інспекцію;
- ▶ переміститись до LD або PD.

3-27. Накази зазвичай визначають час атаки, як *годину Ч*. Це, як правило, коли основні сили перетинають LD. Проте, *година Ч* може також визначати час для здійснення фази операції, такої як десантування або повітряного штурму. Планування штабом наступальної операції визначає точне значення цього терміна. Це, як правило, є частиною “встановленої оперативної процедури” (standard operating orders—SOP; див.: ВП 1.0) підрозділу.

ВИДИ МАНЕВРУ

3-28. Видами маневру є: охоплення (*envelopment*), розвертаючий рух (*turning movement*), фронтальна атака (*frontal attack*), проникання (*penetration*) і інфільтрація (*infiltration*). Військові організації об'єднаної зброї (*combined arms organizations*), при їхньому намаганні виконати завдання, синхронізують внески всіх бойових операційних систем

ВИДИ МАНЕВРУ

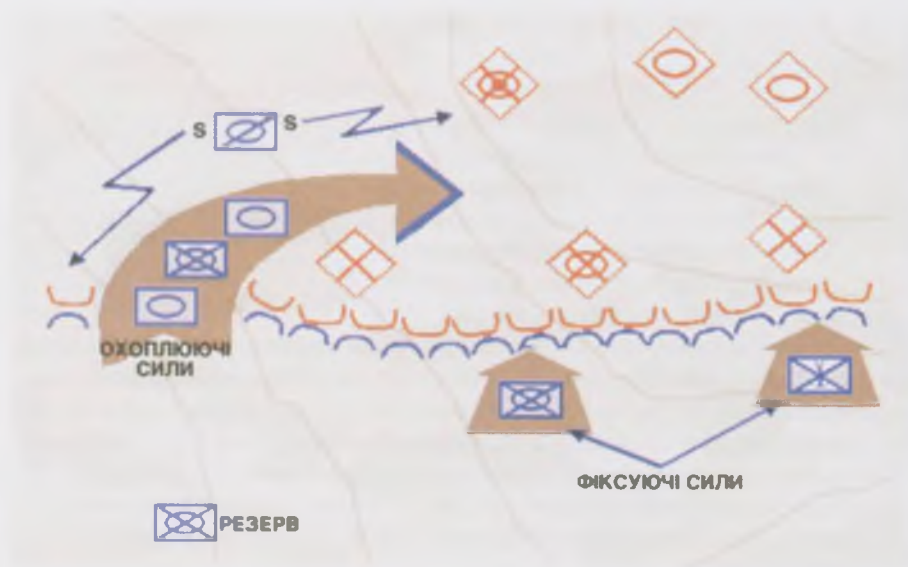
- ▶ Охоплення
- ▶ Розвертаючий рух
- ▶ фронтальна атака
- ▶ Проникання
- ▶ Інфільтрація

(*battlefield operating systems—BOS*), щоб виконати зазначені типи маневрів. Командир, як правило вибирає один тип, на якій він будує план бойових дій. Вищий командир рідко визначає конкретний тип наступального маневру. Проте його керівництво і задум (*commander's intent*; див.: ВП 1.0), включно із завданням, при виконанні якого передбачені конкретні задачі, встановлює певні обмеження, такі як, час, безпека, і напрям атаки, які, у свою чергу, звужують типи наступального маневру до однієї можли-

вої альтернати. Крім того, характеристики **АО** і розташування противника також допоможе визначити тип наступального маневру. Одна операція може містити кілька типів наступальних маневрів, таких як фронтальна атака, щоб очистити область безпеки з наступним прониканням, щоб відкрити пролом в обороні противника. Охоплення слідує після знищення першої лінії оборони противника.

ОХОПЛЕННЯ

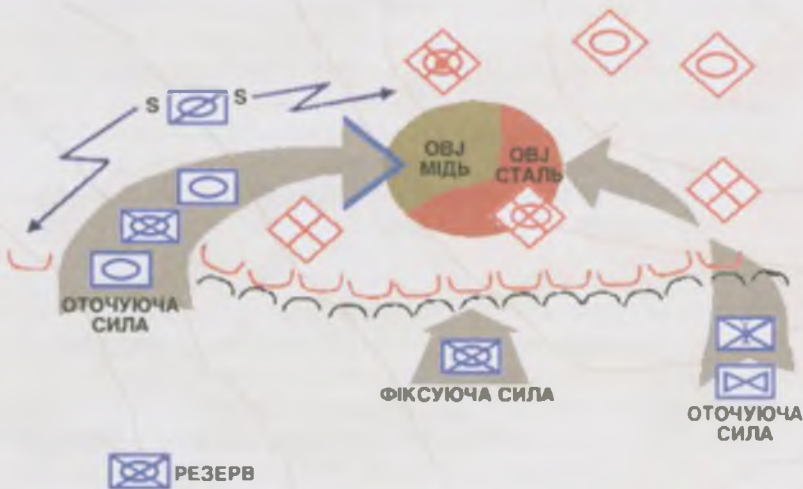
3-29. Охоплення є формою маневру, в якому атакуюча сила орієнтована на те щоб уникнути основну оборону противника шляхом проходу цілі в тил ворога, щоб знищити ворога в його поточній позиції. На тактичному рівні, охоплення зосереджується на захопленні місцевості, знищуючи певні сили противника, і перехоплення шляхів відходу противника (див.: ВПЗ.0; *FM 3-0*). Крім того, на тактичному рівні, повітряно-десантні та повітряно-штурмові операції є вертикальним охопленням. Вирішальна операція командира зосереджується на нападі на вразливий фланг. Він уникає міцності його противника—передній край—де наслідки його вогню та перешкоди є найбільшими. Як правило, командир вважає за краще проводити охоплення замість проникнення або фронтальної атаки, тому що атакуюча сила, як правило, зазнає менше жертв, маючи найбільшу

Малюнок 3-14. Поодинокое охоплення.

кількість можливостей, щоб знищити ворога. Охоплення також приносить великий психологічний шок на ворога. Якщо вразливі фланги відсутні, атакуюча сила створює такий. Існують чотири різновиди охоплення: поодинокі охоплення, подвійне охоплення, оточення, і вертикальне охоплення. (Див.: Малюнки 3-14 і 3-15.)

3-30. Поодинокі і подвійні охоплення змушують противника боротися по двом або декільком напрямкам одночасно, щоб відбити затискаючу динаміку атаки. Подвійне охоплення, як правило, вимагає значної переваги наступаючих сил і важко управляти таким маневром. Сила, прагнуча виконувати подвійне охоплення, повинна також мати істотну перевагу мобільності над військами, які обороняються. Підрозділ виконує подвійне охоплення, провівши фронтальну атаку, як формуючу операцію в центрі, щоб скувати, чи “зафіксувати” противника (*fix the enemy*) на місці, одночасно оточуючи обидва ворожих фланги. З огляду на необхідність задіяння великої кількості військових сил в такій операції, звичайно тільки дивізії та більші підрозділи мають достатньо ресурсів для проведення подвійного охоплення.

Малюнок 3-15. Подвійне охоплення.

Організація сил

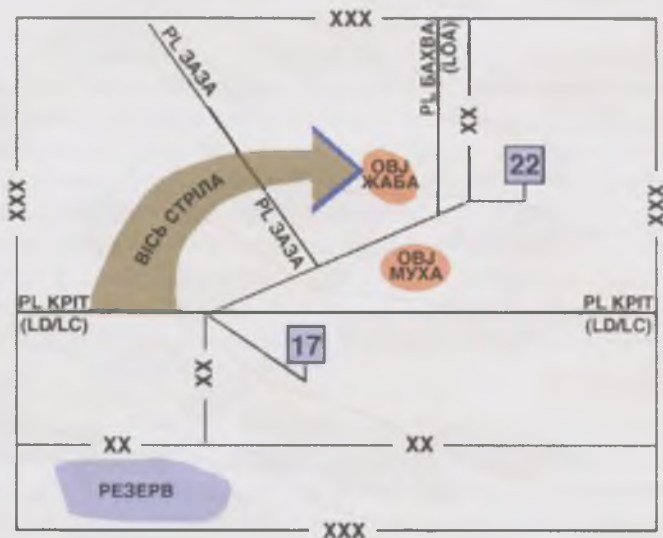
3-31. Командир, який планує поодиноким охоплення, організовує та ділить свої сили на дві основні частини: оточуючий (*enveloping*) елемент та фіксуєчий (*fixing*) елемент. Він також виділяє сили для ведення операцій— **Recon**, безпеки (*security*), резерву й забезпечення (*sustainment*). Оточуючі війська, які проводять вирішальну операцію (*decisive operation*), атакують вразливий фланг противника уникаючи зіткнення з його головними силами на шляху до цілі. Фіксуєчі війська проводять фронтальну атаку, як формуєча операція (*shaping operation*), для того, щоб зафіксувати ворога в його поточних позиціях, щоб не дозволити йому відступити і зменшити його здатність реагувати на оточуючі сили. Командир, що виконує подвійне охоплення формує два угруповання охоплення, які фіксують війська противника. Також, командир визначає **Recon** сили, та сили безпеки, резерву й забезпечення. Командир зазвичай визначає основне угруповання з двох, як основний підрозділ в плані ресурсів. Ця оточуюча сила також буде основою для проведення вирішальної операції за планом командира.

Засоби управління

3-32. Командир, як мінімум, визначає **AO** із визначеними межами для кожного підрозділу, який бере участь в охопленні. Він також визначає **PL**, позиції підтримки-вогнем і атаки-вогнем, пункти контакту, а також відповідні заходи управління вогню, такі як лінії обмеження вогню або межі між оточуючими силами, а також будь-які інші засоби управління, які він вважає необхідними для управління охопленням. (Малюнок 3-16 наводить приклади засобів управління, що використовуються при проведенні єдиного охоплення.)

Планування охоплення

3-33. Успішне планування охоплення залежить від знання і розуміння противника і його можливостей. Командир прагне здійснити маневри його сил охоплення навколо або над головними силами оборони противника, з метою оволодіння об'єктами наступу по флангам або у тилу противника. З цих об'єктів наступу сили охоплення можуть використовувати свою позиційну перевагу для використання переважаючої бойової міці проти противника, який буде зорієнтований в неправильному напрямку. Командир використовує свої активи та особовий склад розвідки, щоб визначити його розташування та його спроможності виявити хід проведення дружніх операцій і реагувати на них.

Малюнок 3-16. Засоби управління для виконання охоплення.

3-34. Командир планує, щоб сили, що проводять охоплення, залишалися в межах опорної відстані від фіксуючих сил. (Якщо сили охоплення планують вийти за межі опорної відстані, вони, ймовірно, здійснюють розветачий маневр (*turning movement*), а не охоплення.)

3-35. Забезпечення (*sustainment*) безперервності дій сил охоплення вимагає обдуманого планування, оскільки можуть існувати тільки переривчасті заземлені лінії зв'язку (*lines of communication—LOC*) між задньою зоною (*rear area*) і силами охоплення. Лінія зв'язку—це маршрут по землі, воді або/і повітря, який з'єднує діючу військову силу з базою, і вздовж якого рухаються військові сили і постачання (див.: *JP 1-02*).

3-36. Командир планує, як він буде використовувати успіх свого охоплення по тому, як він оточує противника або переходить у переслідування, з метою завершення знищення сил противника. Ці плани розробляються в якості варіантів розгалуження (*branches*) і продовження (*sequels*) операції охоплення.

Виконання охоплення

3-37. Успішне охоплення багато в чому залежить від ступеня раптовості (несподіванки), якого командир досягає проти свого противника або за наявності переважаючої бойової потужності. Імовірність успішного охоплення зростає, коли сили командира мають переважаючу тактичну мобільність, володіють перевагою у повітрі, мають значно кращі інформаційні ресурси, та проведені формуючі операції фіксують більшість ворожих сил в їхніх поточних позиціях. Командир використовує свої системи розвідки, спостереження і рекогносцировки для забезпечення безперервного надходження розвідувальної і бойової інформації для виявлення змін в **СОА** противника протягом виконання всього охоплення охоплення.

3-38. Як правило, підрозділ спрямовує більшу частину своєї бойової потужності у напрямку, де він розраховує вступити в бій із силами противника, одночасно розміщуючи менше бойової потужності на своїх флангах. Таким чином, фланги більшості підрозділів більш уразливі до атак. Командир створює вразливий фланг, використовуючи будь-які необхідні засоби. Після цього сили охоплення швидко переміщуються, з метою використання ситуації, готуючи позиції в глибину і тримаючи мобільні сили в резерві, перш ніж противник зміцнить свій вразливий фланг. Стикаючись із загрозою охоплення, командир сил противника може перемістити свої резерви назустріч силам охоплення. Таким чином, швидке пересування навколо флангу противника має важливе значення, щоб перешкодити йому зайняти заздалегідь підготовлені позиції. Стрімкі формуючі операції, що проводяться наземними і повітряними активами, будуть перекривати ворогу можливість перегрупувати свої резерви з інших частин його фронту.

3-39. Противник може спробувати відрізати сили охоплення і подовжити свій фланг за межі району, по якому сили охоплення намагаються атакувати. Намагаючись обійти розтягнуті лінії противника, сили оточення можуть самі занадто розтягнутися, перемістившись за межі опорної відстані від фіксуючих сил. Тому, як правило, для сил охоплення краще скористатися таким становищем противника і, як наслідок, його слабкістю, проникнувши на слабо утримувану ділянку фронту противника, ніж розосереджуватися в спробі повністю обійти позицію противника.

3-40. Противник може спробувати провести фронтальну контратаку у відповідь на спробу охоплення. В цьому випадку фіксуючі сили захищають

себе або проводять затримуючу операцію в той час, як сили охоплення продовжують охоплення.

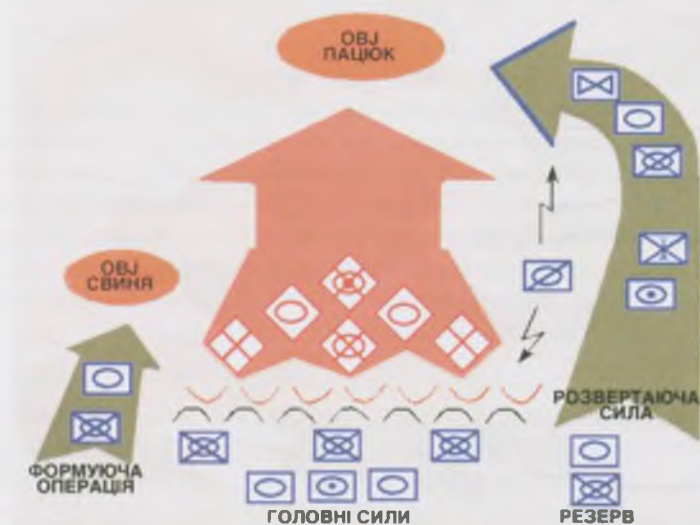
3-41. Після початкового охоплення одного флангу, яке ставить противника в не вигідне становище, командир має багато варіантів. Він може обрати створення сприятливих умов для переходу до подвійного охоплення з використанням резервів або скористатися з свого успіху, посиливши бойову потужність по тій же самій осі. Як альтернатива, він може знищити або перемогти охоплені сили противника на місці, або перейти до іншого виду операції, такого як експлуатація або переслідування.

РОЗВЕРТАЮЧИЙ РУХ

3-42. *Розвертаючий рух (turning movement)* є формою маневру, в якому атакуючі сили прагнуть уникнути основні оборонні позиції противника шляхом захоплення об'єктів у тилу противника і змушуючи противника вийти з його поточних позицій або змінити напрямок головних сил, щоб зустріти загрозу (див.: *FM 3-0*). Проте, командир може використати вертикальне охоплення за допомогою повітряно-десантних і десантно-штурмових сил для здійснення розвертаючого руху. Командир використовує цю форму наступального маневру, щоб захопити життєво важливі ділянки в тилу противника до того, як головні сили противника зможуть відійти або отримати підтримку чи підкріплення. (Див.: Малюнок 3-17 для ознайомлення з графічним зображенням розвертаючого руху.) Ця форма наступального маневру часто переходить з атаки в експлуатацію або переслідування. Розвертаючий рух відрізняється від охоплення тим, що сили, які здійснюють такий маневр, прагнуть змусити ворога зміститися з його поточної позиції, в той час як сили охоплення прагнуть вступити в бій з противником на його поточних позиціях з несподіваного напрямку.

Організація сил

3-43. Командир, що направляє сили для здійснення розвертаючого руху, організовує свої ресурси таким чином, щоб утворити розвертаючу силу, головну силу, і резерв. Кожна з цих сил проводить операції із захисту і Resop. Як розвертаючі сили, так і головні, можуть проводити вирішальну операцію ешелону, в залежності від фактори METT-TC. Розвертаючий рух особливо підходить для підрозділів розміру дивізії або більше, що володіють високим ступенем тактичної мобільності. Щойно отримавши доступ до ресурсів цих ешелонів командир матиме достатньої бойової потужності, щоб оснащити та забезпечити таку розвертаючу силу, яка

Малюнок 3-17. Розвертаючий рух; розвертаюча сила виконує вирішальну операцію.

зможу діяти за межами опорної дальності від його головних сил. Таким чином, розвертаюча сила матиме достатньо ресурсів для того, щоб змусити ворожі підрозділи залишити свої поточні позиції. При визначенні конкретних бойових задач для цих сил, командир опирається на фактори МЕТТ-ТС, а також—на власній операційній концепції для виконання розвертаючого руху.

3-44. Маневр розвертаючої сили—це те, що змушує противника покинути свої позиції. Розвертаюча сила зазвичай проводить більшу частину своїх операцій за межами опорної дальності (*supporting range*) від головних сил і, можливо, за межами опорної відстані (*supporting distance*). Таким чином, обхідні сили повинні мати достатнього рівня бойових спроможностей, а також—спроможностей бойової підтримки (*combat support—CS*) і підтримки бойового обслуговування (*combat service support—CSS*), щоб діяти незалежно від головних сил протягом певного періоду часу. Як правило, таке можливе лише на рівні щонайменше дивізійного ешелону.

3-45. Командира організовує задачі його головної сили для забезпечення успіху розвертаючої сили. Головні сили проводять операції, такі як атаки,

призначені відволікти увагу противника від району, де розвертаюча сила проводить свої операції. Операції головних сил можуть бути як вирішальними, так і формуючими операціями ешелону. Командир організовує свій резерв, з метою скористатися з успіху операцій розвертаючої сили або головної. Резерв також забезпечує команду запоруку проти несподіваних дій противника.

Засоби управління

3-46. Командир призначає **АО** для кожного підрозділу, який бере участь в розвертаючому русі шляхом встановлення меж. Він також призначає додаткові засоби управління, необхідні для синхронізації операції його підлеглих. Ці додаткові засоби управління включають: етапні лінії (**PL**), контактні пункти (*contact points*), цілі, LOA і відповідні засоби по координації вогню. (На Малюнку 3-18 показані ці засоби управління, які використовуються для синхронізації розвертаючого руху, в якому задіяна повітряно-десантна дивізія як розвертаюча сила.)

Малюнок 3-18. Засоби управління для розвертаючого руху.

Планування розвертаючого руху

3-47. Вибір географічної цілі розвертаючого руху має найважливіше значення для успіху операції. Схема маневру командира в розвертаючому русі може змінюватися в залежності від конкретної ситуації і факторів **МЕТТ-ТС**. На додаток до загальних міркувань планування наступальних дій, командир, проводячи розвертаючий рух, приділяє особливу увагу плануванню “розгалужень” (*branch*) і “продовжень” (*sequel*)¹ розвертаючого руху, включаючи:

- ▶ Оборонні операції розвертаючих сил.
- ▶ З’єднуючі операції між розвертаючими і головними силами.
- ▶ Ретроградні операції для розвертаючої сили.

Суттєве значення для планування розгалужень і продовжень має зв’язок між розгалуженням та продовженням і конкретними моментом, коли потрібно прийняти рішення щодо проведення таких операцій розгалуження або продовження, виходячи із розвитку ситуації.

3-48. Після розробки свого тактичного плану, командир планує, яким чином розвертаюча сила повинні маневрувати до своєї цілі. Командир розробляє свої плани руху, завантаження і відправлення, якщо буде потрібно витребувати зовнішні транспортні активи. Він може запланувати зайняти важливу ділянку місцевості, яка буде загрозувати виживанню противника, або залишатися мобільним і шукати способи розвинути успіх розвертаючої сили. Перед початком операції, командир планує, як розвертаюча сила зможе скористатися із свого успіху.

3-49. При виконанні розвертаючого руху, який передбачає раннє з’єднання з головними силами, в нормальних умовах розвертаюча сила планує захищати тільки ту місцевість, яка їй необхідна для свого захисту. Після підсилення або з’єднання з головними силами командир планує, як використовувати розвертаючу силу для продовження атаки або—він вирішує дати цій силі можливість відпочити, щоб вона могла приготуватися до виконання наступних завдань.

3-50. Відстані між силами і наявність переривчастих **ЛОС** збільшують

¹“Розгалуження” (*branch*): резервний план, або—опції, які вбудовані в основний план. “Продовження” (*sequel*): наступні операції, виходячи з можливих результатів чи наслідків поточної операції.

проблеми, щодо надання **CSS** бойовій силі під час проведення розвертаючого руху. Тому, при плануванні розвертаючого руху командир особливу увагу приділяє поповненню запасів, технічному обслуговуванню обладнання, евакуації поранених, реєстрації могил і поводженню з військовополоненими для того, щоб могли вчасно й ефективно вирішувати ці ймовірні проблеми. Розфасовані комплекти поповнення запасу для підрозділів розміру роти і батальйону можуть полегшити виконання операцій забезпечення (*sustainment*) в періоди, коли **CSS** підрозділи повинні доставити постачання до бойових частин.

3-51. Особи, задіяні в плануванні операції, повинні розглядати питання про забезпечення всіма матеріалами і устаткуванням, необхідними для виконання завдання, в якості складової частини тактичного планування. Командир планує і організовує свої **CSS** операції для підтримки швидкого темпу високо-мобільних і широко розкинутих операцій. Не завжди можна застосовувати традиційні доктринальні опорні відстані і обов'язки до розвертаючого руху. Особи, які займаються **CSS** плануванням розуміють це і коригують свої плани, використовуючи наявні ресурси. Лише ті запаси, які необхідні з огляду нагальних потреб підрозділу, переносяться в ділянку бойових дій операції. Зайві запаси й обладнання можуть перевантажувати підрозділ. Штаби встановлюють необхідний рівень запасів і підтримують визначений цей рівень в ділянці бойових дій шляхом етапних поставок в цю ділянку, подальшого спостереження (автоматичного і за викликом) і на регулярній основі. Медична евакуація, авіаційне поповнення запасу і підсилення можуть бути необхідними для забезпечення бойових операцій підрозділу. Боєприпаси і нафтопродукти, масла й мастила (пально-мастильні матеріали) зазвичай являють собою основні елементи тоннажу. Обмеження повітряних перевезень впливають на те, що може бути поставлено за допомогою вертольотів і літаків.

Виконання розвертаючого руху

3-52. Основні передумови успішного розвертаючого руху—це переміщення розвертаючих сил до району знаходження цілі без виникнення неприйнятних втрат і забезпечення сили необхідною бойовою потужністю і підтримкою. Командир може зменшити свої втрати, діючи в умовах переваги своїх сил, коли його підрозділ діє в умовах переваги дружньої авіації та маючи явну інформаційну перевагу. Таким чином, він зможе придушувати ворожий вогонь, встановивши перевагу в мобільності над противником.

3-53. Основними джерелами військової потужності для придушення ворожого вогню є літаки, штурмові гелікоптери, генератори перешкод і реактивні системи залпового вогню, які охоплюють весь маршрут обхідних сил. До інших джерел належать підрозділи вогневої підтримки надводних кораблів та артилерійські підрозділи, які супроводжують розвертаючу силу.

3-54. Опинившись під загрозою розвертаючого руху, командир противника опиняється у безвихідному положенні. Його первинний план оборони є недоречним. Він повинен перемістити сили з їх початкових позицій назустріч новій загрозі. Часто він повинен направляти свої вільні резерви проти нової загрози. Він піддає ці сили загрозі враженню вогнем дружніх сил, коли ослаблює свою оборону і переміщає свої сили. Тепер він повинен задіяти інші сили на ділянці, яку він не обирав або не підготував. Коли це можливо, командир дружніх сил намагається досягти вирішального розташування, уникаючи зіткнення з противником. Методи для досягнення цієї мети включають: обхід флангу противника або використання повітрянодесантних, десантно-штурмових та морських десантних засобів для уникнення посилених позицій противника. Після того, як дружні сили знаходять шлях в глибину тилу противника, розвертаюча сила швидко рухається, щоб скористатися ситуацією. Вона прагне виконати своє завдання до того, як противник зможе змінити позицію своїх введених або не введених сил для реагування. Рішуче проведені формуючі операції не дозволяють противнику переміщувати свої резерви або війська з інших частин його фронтових ліній.

3-55. Противник може контратакувати, намагаючись відрізати і знищити розвертаючу силу і запобігти успішному завершенню розвертаючого руху. У цьому випадку безпекові елементи розвертаючої сили здійснюють оборону зони або мобільну оборону, або беруть участь у стримуючих діях в той час, як інша частина розвертаючої сили продовжує виконувати завдання. З іншого боку, противник може спробувати вивести свої сили на позиції, де його **LOC** є поза загрозою.

ІНФІЛЬТРАЦІЯ

3-56. *Інфільтрація (infiltration)* є видом маневру, в якому атакуюча сила здійснює приховане переміщення через або в ділянку, зайняту силами противника, з метою встановлення вигідної позиції в тилу противника, відкриваючи, при цьому, тільки невеликі елементи дружніх сил воро-

жому оборонному вогню. (див.: *FM 3-0*). Інфільтрація також є методом походу, який використовується в зружній території для переміщення сил невеликими групами з тривалими або нерегулярними інтервалами.

3-57. Інфільтрація відбувається по суші, воді, повітрю або комбінованим способом. Приховане переміщення сил по ворожій позиціям займає значну кількість часу. Для успішної інфільтрації війська повинні уникати виявлення і зіткнення з противником. Оскільки ця вимога обмежує розмір і потужність сил, що здійснюють інфільтрацію, і ці сили рідко можуть перемогти ворога самостійно—інфільтрація зазвичай використовується в поєднанні з іншими видами наступальних маневрів. Історично так склалося, що масштаб завдант для сил, які виконують інфільтрацію, був обмеженим.

3-58. Командир наказує здійснити інфільтрацію для переміщення всього підрозділу або його частини через розрив лінії оборони противника, з метою—

- ▶ Розвідування відомих або стандартних позицій противника і проведення спостереження визначеного району зацікавлення (*named area of interest—NAI*; див.: абзац 2-101) і цільового району зацікавлення (*targeted area of interest—TAI*; див.: абзац 2-121).
- ▶ Проведення атаки утримуваних противником позицій з несподіваного напрямку.
- ▶ Зайняття вогневих позицій для здійснення вогневої підтримки вирішальної операції.
- ▶ Забезпечення захисту важливої ділянки місцевості.
- ▶ Проведення засідок і рейдів, з метою знищення життєво важливих об'єктів і порушення структури оборони противника, атакуючи його резерви, а також—нанесення ударів проти ворожих систем вогневої підтримки і ППО, вузлів зв'язку і засобів догістичної підтримки.
- ▶ Здійснення прихованого проходу через перешкоди або комплекси перешкод.

3-59. Сили спеціальних операцій і легкі піхотні підрозділи до розміру бригади найкраще підходять для проведення інфільтрації. У деяких випадках важкі сили, що діють невеликими підрозділами, можуть проводити інфільтрацію. Однак, оскільки поширення технологій призводить до

покращення розуміння ситуації, це повинно підвищити здатність важких сил уникати зіткнення з противником і рухатися непоміченими через ворожі позиції. В майбутньому командир зможе проводити інфільтрацію важкими силами у взаємодії з вогневою підтримкою атаки.

Організація сил

3-60. Зазвичай, для отримання успіху, сили, що здійснюють просочування, повинні уникати виявлення, принаймні, поки вони не досягнуть свого місця збору в районі об'єкта дій. Таким чином, розмір, міць і склад сил, що здійснюють інфільтрацію, як правило, є обмеженими. Командир підрозділу, що здійснює інфільтрацію, розподіляє свої головні сили в одну або більше груп, що здійснюють інфільтрацію. Найбільший за розміром елемент, у відповідності з вимогою скритності і легкості руху, проводить інфільтрацію. Це збільшує спроможності командира управляти операцією, прискорює виконання інфільтрації, а також забезпечує оперативну бойову міць. Точний розмір і кількість елементів, що здійснюють інфільтрацію, залежать від ситуації.

3-61. Командир приймає до уваги наступні фактори при визначенні того, як організувати свої сили. Менші за розміром елементи, що здійснюють інфільтрацію, мають менший ступінь ризику виявлення, і можуть пройти через менші розриви лінії оборони. Навіть виявлення противником одного або двох невеликих елементів не перешкоджатиме виконанню підрозділом свого завдання в більшості випадків. Більші елементи, що здійснюють інфільтрацію, легше виявити і їх викриття ставить під більшу загрозу успіх операції. Крім того, вони вимагають більших розривів ліній оборони для здійснення інфільтрації. Підрозділ з великою кількістю невеликих елементів, що здійснюють інфільтрацію, вимагає більше часу для завершення інфільтрації і потребує більшої кількості точок з'єднання, ніж аналогічний за розміром підрозділ з лише кількома елементами, що здійснюють інфільтрацію. Великою кількістю таких елементів також важче управляти, ніж меншою кількістю більших елементів.

3-62. Командир виділяє окрему силу безпеки, яка рухається попереду, по флангам, або в тилу кожного інфільтруючого елемента головної сил. Цим силам безпеки можуть бути надані завдання здійснювати прикриття або охорону. Розміри і напрямки дій елементів безпеки також є ситуаційно залежними. Кожний елемент, що здійснює інфільтрацію, відповідає за свої **Recon** заходи.

3-63. Забезпечення (sustainment) сил, що здійснюють інфільтрацію, як правило, залежить від наявного загального запасу в підрозділі, а також— від тих медичних і обслуговуючих активів, які супроводжуватимуть інфільтруючу силу. Після виконання завдання, командир знову відкриває LOC для проведення звичайних забезпечуючих операцій.

3-64. Заходи управління, які використовуються в інфільтрації, є (як мінімум):

- ▶ **АО** для підрозділу, що здійснює інфільтрацію;
- ▶ одну або кілька смуг інфільтрації (*infiltration lines*);
- ▶ **LD** або пункт відходу;
- ▶ маршрути руху з пов'язаними з ними вихідними пунктами (*release points*) та напрям (*direction*) або вісь (*axis*) атаки;
- ▶ пункти з'єднання (*linkup*) або збору (*rally*), в тому числі—цільові місця збору (*objective rally points—ORP*);
- ▶ штурмові позиції;
- ▶ одна або кілька цілей;
- ▶ **LOA**.

Командир може вдаватися до інших засобів щоб управляти інфільтрацією, в тому числі: контрольно-пропускні пункти (*checkpoints*), **PL** і штурмові позиції по флангу або тилу позицій противника. Якщо не потрібно, щоб вся інфільтруюча сила перегрупувалася для виконати завдання, ціль може бути розбита на кілька дрібніших цілей. Тоді кожен елемент, що здійснює інфільтрацію, рухатиметься безпосередньо до своєї цілі для проведення операцій. (Більшість з цих заходів управління були описані вище.) У наступних пунктах описано використання смуг інфільтрації і пунктів з'єднання.

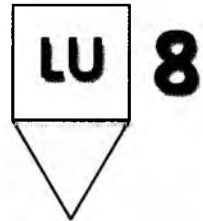
3-65. **Смуга інфільтрації є засобом управління, яким координується рух вперед (*forward movement*) та латеральний рух (*lateral movement*) інфільтруючих підрозділів, а також—яким встановлюється обов'язки планування вогневого ураження.** Командир вибирає смуги інфільтрації, які дозволяють уникнути противника, забезпечують прикриття та маскування і полегшують орієнтування. (Малюнок 3-19 зображує графічне позначення смуги інфільтрації.) Кожний підрозділ, призначений своєю смугою інфільтрації, вибирає власні маршрути в межах смуги і змінює ці марш-

рути по мірі необхідності. Ліва і права межі смуги інфільтрації виступають в якості бокових меж підрозділу, що здійснює інфільтрацію. Атаки вертольотів або літаків, вогонь з закритих вогневих позицій, або наслідки використання боеприпасів, які впливають на смугу інфільтрації повинні бути скоординовані з підрозділом, що здійснює інфільтрацію. Підрозділи, які покидають призначену їм смугу, ризикують бути ураженими дружнім вогнем. Підрозділам розміру роти, як правило, призначається одна смуга інфільтрації, хоча вони можуть використовувати більш ніж одну смугу. Більшим підрозділам, розміру батальйону і більше, завжди призначається більше однієї смуги інфільтрації.

Малюнок 3-19.
Смуга інфільтрації.

3-66. **Пункт з'єднання** (*linkup point*)—це місце, де два елементи, що здійснюють інфільтрацію по одній або різних смугах інфільтрації, планують зустрітися для консолідації своїх сил перед подальшим продовженням виконання їх завдань. (Малюнок 3-20 зображує пункт з'єднання 8.) Пункт з'єднання зазвичай розташовується в тилу противника або уздовж одного з його флангів. Він повинен бути досить великим для збору всіх елементів, що здійснюють інфільтрацію, і повинен забезпечувати прикриття і маскування для цих елементів. Це повинна бути точка на місцевості, яку легко ідентифікувати. Командир повинен розташовувати свої пункти з'єднання на придатній для оборони місцевості, розташованій віддалено від звичайних маршрутів пересування ворожих військ.

Малюнок 3-20.
Пункт з'єднання.

Планування інфільтрації

3-67. Діяльність і функції, пов'язані з процесом планування інфільтрації, такі ж, як і для будь-якої іншої бойової операції. Це планування використовує можливості підрозділу залишатися непоміченим для досягнення ефекту раптовості та несподіванки для противника. В процесі планування синхронізуються дані всіх **BOS**, які підтримують інфільтруючу силу, надаючи їй, зокрема, високоточні розвідувальні дані, з високою роздільною здатністю. Без точних, ретельних розвідувальних даних маневри інфільтрації стають операціями зондування з високим ступенем ризику, які

можуть потребувати великих затрат коштів і часу. Ретельне планування, повне узгодження результатів збору інформації, спостереження і розвідки, детальний аналіз, і безпека наступальних операцій можуть дозволити підрозділу, що здійснює інфільтрацію, уникати сили противника, мінімізувати ризик безпосереднього зіткнення, і максимізувати ефект раптової у визначений командиром спосіб.

3-68. Після виявлення розривів ліній або слабких місць оборонних позицій противника, командир призначає смуги інфільтрації, пункти зіткнення, і цілі підлеглим підрозділам. Ці цілі дозволяють силам, що здійснюють інфільтрацію, зайняти найбільш вигідні позиції щодо розположення противника і не повинні обов'язково знаходитися географічно в тилу сил противника. Кожний підлеглий командир підрозділу вибирає один або кілька маршрутів в межах призначеної йому смуги і встановлює додаткові точки зіткнення, пункти збору, пункти штурму, а також інші засоби управління відповідно до вимог. Командир прагне, щоб кожен з маршрутів на смузі інфільтрації знаходився досить віддалено один від одного, так, щоб один із інфільтруючих елементів на одному маршруті не бачив інші інфільтруючі елементи, але достатньо близько, щоб інфільтруючий елемент зміг поміняти свій маршрут, якщо того вимагає ситуація. Командир прагне, щоб кожен маршрут забезпечував прикриття і маскування його елементам, що здійснюють інфільтрацію, уникаючи при цьому відомого противника і відомі цивільні об'єкти та маршрути руху, в максимально можливій мірі. Якщо це можливо, командир підлеглого підрозділу вибирає свої точні маршрути під час етапу підготовки після рекогносцировки кожної смуги інфільтрації. Він вирішує, чи буде його підрозділ здійснювати інфільтрацію як підрозділ, чи меншими елементами, чи, навіть, спарованими командами двох, в залежності від щільності і сил противника.

3-69. Командир може використовувати одну або кілька смуг інфільтрації, в залежності від розміру сил, що здійснюють інфільтрацію, об'єму детальної інформації про розташування противника, доступну місцевість та час, і кількість наявних смуг. Окрема смуга інфільтрації—

- ▶ полегшує орієнтування, управління і повторний збір;
- ▶ потребує наявності або створення тільки одного розриву лінії позиції противника;
- ▶ зменшує площу, яка вимагає детальної розвідки.

3-70. Декілька смуг інфільтрації—

- ▶ вимагають наявності або створення більшої кількості розривів ліній в зоні безпеки противника;
- ▶ знижують ймовірність компрометації всієї сили;
- ▶ збільшують труднощі зі збереженням контролю.

3-71. Розміри і кількість елементів, що здійснюють інфільтрацію, є головними критеріями для командира, коли він вирішує, чи слід використовувати одну смугу або кілька смуг інфільтрації. Якщо інфільтрація відбувається з використанням декількох елементів, варіанти планів повинні враховувати наступні ситуації:

- ▶ передовий елемент (*lead element*) (авангард), вступає в контакт, але замикаючі елементи (*trailing elements*) (ар'єргард) не розпочали свої дії по інфільтрації позицій ворога;
- ▶ передовий елемент здійснює успішну інфільтрацію, але ставить під загрозу один або кілька замикаючих елементів;
- ▶ пункт з'єднання скомпроментований.

3-72. Командир використовує наявні технології, які допомагають йому планувати інфільтрацію і уникати ненавмисного зіткнення з противником або— з цивільним населенням під час інфільтрації. Це може бути настільки ж просто, як і перебування всіх підрозділів, що використовують одну смугу інфільтрації, на одній і тій же частоті, що, у свою чергу, допомагає уникати зіткнення з противником. Точне зображення ворожих систем і позицій, поруч з швидким аналізом рельєфу місцевості, можуть графічно зобразити мертві зони поля бою у системі спостереження противника. Далі командир може планувати, як розкрити ці існуючі мертві зони в смуги інфільтрації за рахунок високоточної атаки визначених елементів і систем противника.

3-73. У плані також розглядаються такі питання:

- ▶ Наявність вогневої підтримки, в тому числі вертольотами та літаками, і наступальних інформаційних операцій, особливо атак з використанням електронних засобів, протягом всієї операції, під час інфільтрації та атаки на ціль.
- ▶ З'єднання або виведення підрозділу, що здійснює інфільтрацію, після виконання завдання.

- ▶ Забезпечення інфільтруючих сил під час операції, включаючи евакуацію поранених чи загиблих.
- ▶ Операції з введення противника в оману, такі як дії інших підрозділів, призначених відвернути увагу противника від району, обраного для інфільтрації.
- ▶ З'єднання різних інфільтруючих елементів.
- ▶ Командування та управління (C²), включаючи сигнали розпізнавання.
- ▶ Визначення місцезнаходження бойових машин для підтримки інфільтруючих елементів.
- ▶ Використання обмеженої видимості і особливості терену для маскуванню руху і зменшення ймовірності виявлення.
- ▶ Інфільтрація найбільших елементів, які піддіються управлінню.
- ▶ Репетиції.
- ▶ Особливо необхідна підготовка, така як удосконалення SOP підрозділу щодо бойового навантаження солдата для виконання завдання. При інфільтрації у пішому порядку підрозділи несуть тільки необхідне обладнання.
- ▶ Критерії передчасного припинення операції.
- ▶ Критичні дружні зони.

3-74. Заплановані сигнали розпізнавання і процедури з'єднання для інфільтрації мають бути простими і швидкими. З відсутності вогню або будь-якого іншого шуму, сигнали не повинні порушувати правил звукомаскування і світломаскування. Проте, за умови проведення наступальних дій, наявності вогню артилерії і стрілецької зброї, сигнали, такі як свист і спалахи, можуть бути використані в якості допоміжних засобів з'єднання. Брак часу і невелика відстань під час багатьох операцій інфільтрації може зробити дотримання формальних процедур з'єднання неможливим.

Підготовка до інфільтрації

3-75. Після того, як командир вибирає об'єкт атаки, смуги інфільтрації і пункти з'єднання або збору, він спрямовує операції зі збору інформації, спостереження і розвідки, для оновлення і підтвердження деталей, на яких він засновує свій план. Він ідентифікує датчики і системи спостере-

ження противника. Потім він переглядає план з урахуванням поточних умов в **АО**.

Виконання інфільтрації

3-76. Приховане переміщення під час інфільтрації вимагає значної кількості часу. Інфільтруючий підрозділ переміщається зі свого **АА** або своєї поточної позиції через вихідний пункт (start point), а потім продовжує рух по маршруту інфільтрації до пункту розгортання (release point). Якщо групи або невеликі елементи здійснюють інфільтрацію, підрозділ використовує серію пунктів з'єднання для повторного об'єднання в єдиний підрозділ. Підрозділи можуть використовувати різні навігаційні засоби, такі як GPS, щоб залишатися в межах запланованої смуги інфільтрації, що зводить до мінімуму ризик їх виявлення противником. У той же час, вони повідомляють про своє просування і стан використовуючи системи зв'язку, які автоматично надають цю інформацію до всіх командних вузлів, які потребують цю інформацію.

3-77. Якщо цілий підрозділ здійснює інфільтрацію, передові сили безпеки першим починають свій рух, а за ними—головні сили. Відстань між передовими силами безпеки і головними силами залежить від чинників **МЕТТ-ТС**. Авангард повинен бути досить далеко попереду головних сил, таким чином щоб мати змогу розгорнутися або переміститися на інший маршрут, якщо передові сили безпеки виявили противника. Передові сили безпеки в процесі інфільтрації повинні мати достатньо часу, щоб рухатися у прихований і безпечний спосіб. Ворожі підрозділи не повинні бути в змозі рухатися непоміченими у проміжку між силами безпеки і головними силами.

3-78. Під час руху інфільтруючого підрозділу, авангард доповідає командирі щодо прикриття і маскуванню кожного маршруту, дії противника, місцезнаходження небезпечних районів і точок з'єднання, дії противника на об'єкті наступу й іншу бойову інформацію. Підрозділ намагається уникати зіткнення з противником і цивільним населенням; однак, зіткнення не завжди ставить операцію під загрозу. Інфільтруючий підрозділ спочатку наносить удар по цілям з закритих вогневих позицій, з метою уникнення виявлення його присутності і точного місця розташування. Ведення цього вогню включає проведення наступальних інформаційних операцій, спрямованих на засліплення засобів збору інформації, спостереження і розвідки противника і запобігання діям противника по коор-

динації ефективного реагування на фільтрацію.

3-79. У разі необхідності, передові сили безпеки проводять зіткнення в той час, як головні сили переміщуються на інший маршрут, перерозподіляють передові сили безпеки, і продовжують виконання завдання. Якщо головні сили вступають у зіткнення несподівано, вони або розбивають сили противника, якщо противник має меншу бойову міць, або обходять його і продовжують виконувати своє завдання. Під час інфільтрації, підрозділ ігнорує мало ефективний вогонь противника і продовжує рухатися. Командир може використовувати вогонь для придушення противника, з метою прикриття звуків просочування або відволікання уваги противника на інші ділянки, щоб залишилося непоміченим розташування смуг інфільтрації.

3-80. Інфільтруючі елементи підрозділу рухаються до **AA** або **ORP** для зміцнення своєї бойової потужності, уточнення плану, і проведення будь-яких останніх дій з координації перед продовженням операції. Далі підрозділ виконує задачі, які необхідні для виконання призначеного йому завдання, а це може бути—атакою, рейдом, засідкою, захопленням ключових ділянок місцевості, захопленням в полон, або збором конкретної бойової інформації.

3-81. Командир, можливо, буде вимушений перервати операцію інфільтрації, якщо **МЕТТ-ТС** чинники змінюються так стрімко під час інфільтрації, що інфільтруючі сили будуть нездатні виконувати своє завдання. Приклади змін, які могли б викликати таке рішення включають:

- ▶ Значні частини бойової потужності інфільтруючої сили губляться через помилки у навігації, дії противника, аварії або збої технічного обслуговування.
- ▶ Переміщення або значне посилення об'єкту, на який зорієнтовані сили.
- ▶ Виявлення інфільтрацію противника.
- ▶ Зміни в тактичній ситуації, через які операція стає зайвою, наприклад, ініціювання ворожої атаки.

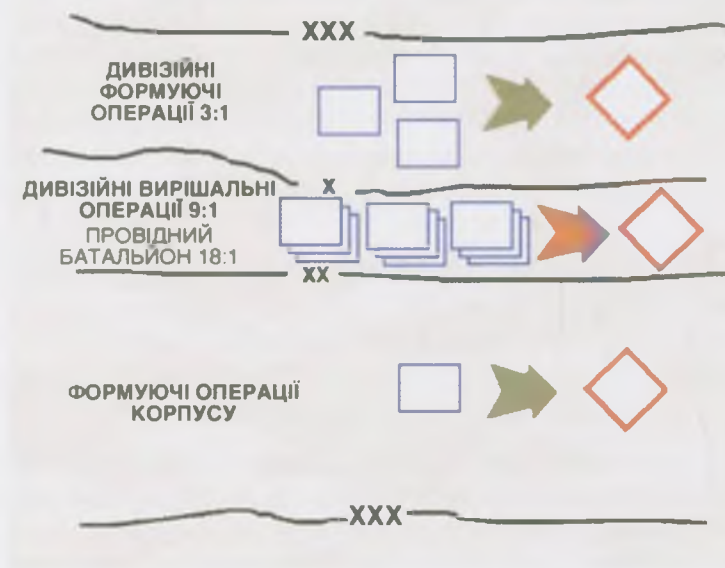
Критерії переривання операції розробляються в процесі планування. Рішення перервати інфільтрацію передається всім відповідним штабам для їх подальших дій та інформації.

ПРОНИКНЕННЯ

3-82. Проникнення (penetration) є видом маневру, в якому атакуюча сила прагне розірвати лінію оборони противника на вузькому фронті, з метою зруйнування його системи оборони (див.: ВП 1.0/*FM 3-0*). Знищення безперервності цього захисту дозволяє подальшу ізоляцію і поразку противника по частинам (*defeat in detail*), шляхом використання дружніх сил. Проникнення простягається від зони безпеки противника через його основні оборонні позиції в його тил. Командир використовує проникнення, коли у противника немає вразливого флангу, оборона противника розтягнута і виявлені слабкі місця в його позиціях, або—часові параметри не дозволяють провести охоплення.

Організація сил

3-83. Проникнення в добре організовану позицію вимагає переважаючої бойової потужності в ділянці проникнення і бойової переваги для продовження темпу атаки. (Дивіться малюнок 3-21.) Командир призначає сили для здійснення прориву, підтримки і штурму. Він може призначити ці елементи для кожної оборонної позиції, в яку він повинен проникнути. Він повинен використати всю свою бойову міць в початковому проник-

Малюнок 3-21. Проникнення: відносна бойова потужність.

нення, щоб гарантувати успіх такої операції, хіба що в нього є достатньо бойової потужності для проведення додаткового проникнення.

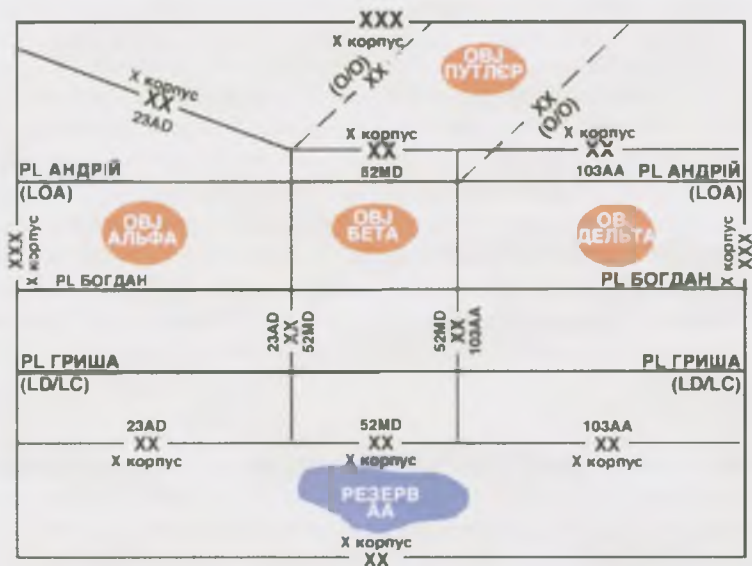
3-84. Командир спрямовує свій резерв до вирішення проблем, пов'язаних з очікуваними або неочікуваними обставинами, такими як контра-таки противника, для того, щоб не відволікати штурмові елементи від наступу на кінцевий об'єкт проникнення. Він призначає додатковим підрозділам завдання "супроводу і підтримки" (*follow-and-support*) або завдання "супроводу і перебрання" (*follow-and-assume*) по швидкій експлуатації початкового успіху загальної операції. Він призначає сили для фіксування резервів противника на їх поточних позиціях і ізоляції сил противника в межах зони, обраної для проникнення.

Засоби управління

3-85. Командир призначає, як мінімум, **AO** до кожного маневруючого підрозділу, **LD** або **LC**; час атаки або час штурму; етапні лінії; ціль і **LOA** для управління і синхронізації атаки. (Командир може використовувати "лінію передачі" (*handover line*) замість межі просування, якщо він знає, де він хотів би застосувати сили "супроводу і перебрання".) Бокові межі підрозділу, що проводить вирішальну операцію вузько окреслені, з метою створення переважаючої бойової потужності, необхідної на ділянці проникнення. Командир розміщує **LOA** поза межі головної оборонної позиції противника, щоб забезпечити завершення прориву. Якщо результат операції уможлиблює експлуатацію успіху і переслідування розбитого противника, командир регулює існуючі межі відповідно до нової ситуації. (Дивіться малюнок 3-22.)

3-86. Командир використовує графічні позначення, пов'язані з проривом об'єкту, такі як розриви ліній і смуги, на дрібномасштабних картах, використовуваних для управління маневром своїх сил в кожній точці, де він проникає скрізь оборону противника. (*FM 3-34.2* визначає графічні позначення.)

3-87. Інші засоби управління, наявні в розпорядженні командира, включають контрольно-пропускні пункти, позиції підтримки-вогнем (*support-by-fire*) та атаки-вогнем (*attack-by-fire*), ймовірні лінії розгортання, координуючі засоби вогневої підтримки, позиції атаки, позиції штурму і час штурму. В **AO** підрозділу, командир може використовувати або вісь наступу або напрям атаки для подальшого управління маневром.

Малюнок 3-22. Проникнення: графічні засоби управління.

Планування проникнення

3-88. Успіх проникнення залежить насамперед від скоординованого і узгодженого за часом плану—стрімко виконаного у швидкому темпі для досягнення раптовості й несподіванки—проти порівняно слабкої оборони противника. Проте, місцевість позаду виділеної для проникнення ділянки повинна дозволити здійснення проникнення від прориву до вирішальної цілі.

3-89. Глибина позиції противника і пов'язана з ними потужність атакуючих ешелонів визначають ширину проникнення. Наявність артилерії, повітряної підтримки і інших засобів підвищення бойової ефективності атакуючих сил допомагає командирі визначити відносну бойову міць. Більш широкі розриви ліній дозволяють дружнім силам просуватися глибше, тим самим ускладнюючі намагання противника закрити розрив. Чим глибше проникнення, тим легше підрозділу захопити ціль і атакувати внутрішні фланги противника, які відкриваються завдяки прориву, і тим менше ймовірність того, що противник буде в змозі, відступивши, відновити свій фронт.

3-90. Плани проникнення на оборонні позиції включають ізоляцію, придушення і знищення вогнем (включаючи наступальні інформаційні операції) сил противника на ділянці, обраній для проникнення. Ці плани повинні також вирішувати, як ізолювати ділянку проникнення від підтримки або підкріплення силами противника, розташованими за межами ділянки. Ці міркування включають—спосіб фіксування резервів противника і його зброї далекої дії на їх поточних позиціях. Розташування своїх засобів таким чином, щоб командир міг збільшити ефективність їх бойової потужності для досягнення цих результатів, не виказавши розташування ділянки проникнення, також є критичною частиною плану.

3-91. Командир планує розмістити більшу частину своїх сил і засобів в місцях, де ефект їх бойової потужності може бути відчутним на ділянці, обраній для проникнення. План командира для проникнення зазвичай складається з трьох етапів:

- ▶ Прорив основних оборонних позицій противника.
- ▶ Розширення розриву лінії, створеного для забезпечення безпеки флангів, за рахунок охоплення одного або обох щойно відкритих флангів.
- ▶ Захоплення цілі з подальшою її експлуатацією.

3-92. Планування послідовності цих етапів залежить від конкретної ситуації. У деяких ситуаціях, якщо є слабкі місця або розриви ліній фронту противника, для важких сил існує можливість прорвати оборону противника і перейти прямо до цілі. Одночасно легкі підрозділи можуть проводити операції з локального охоплення і експлуатації. В інших ситуаціях, командир використовує свої легкі сили для створення прориву, тримаючи важкі сили спочатку в резерві, з метою використати розриви ліній в обороні противника, створені легкими силами.

3-93. Командир планує формуючі операції за межами зони проникнення, з метою стримування противника на флангах проникнення і фіксування його резервів на їх поточних позиціях. Узгодження за часом ефектів вертольотів і літаків, артилерійського вогню і маскувальної димової завіси, з метою затримування або припинення переміщення на нові позиції сил є прикладом таких формуючих операцій. Ці формуючі операції включатимуть—підтримку безпеки операцій і проведення операцій по введенню противника в оману. Командир, як правило, намагається проникнути на оборонні позиції противника вздовж меж підрозділу, тому що засоби за-

хисту уздовж меж, як правило, менш ефективні.

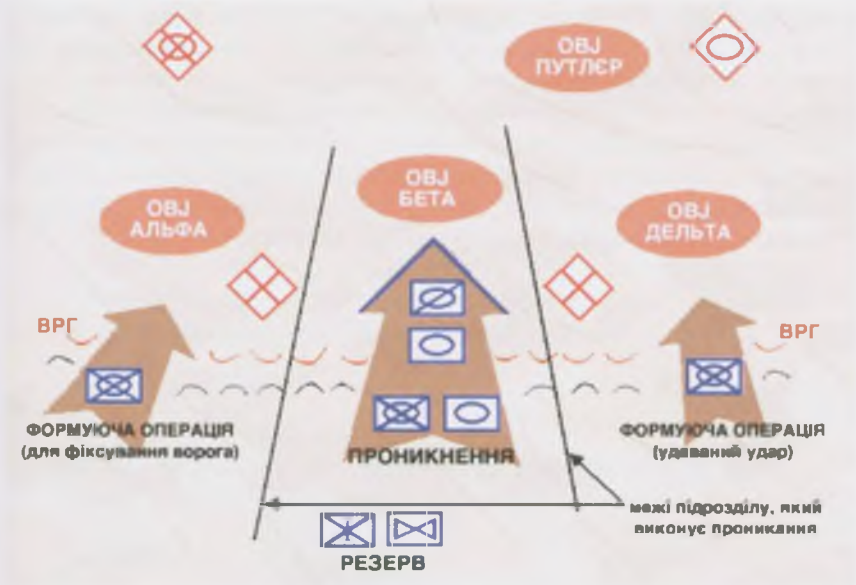
3-94. Командир планує проникнення, з метою прорватися через оборону противника, щоб він не зміг відновити свій захист на більш тилкових позиціях. До тих пір поки це не відбудеться, командир не хоче відволікати потужність своїх атакуючих підрозділів для розширення розриву, щоб забезпечити безпеку флангів проникнення. Тим не менш, він повинен розробити плани, спрямований на непередбачувані обставини, такі як ворожі контратаки проти флангів проникнення. План повинен передбачати сприяння атакуючим елементам після того, як вони зближуються з противником, і підтримку атаки, поки сили опору противника не знищуються.

Виконання проникнення

3-95. Після першого прориву основної лінії опору противника, послідовність останніх двох етапів визначається **МЕТТ-ТС** факторами. Якщо противник знаходиться на слабкій оборонній позиції, у ведучій атакуючій сили з'являється можливість захопити кінцеву ціль проникнення, одночасно розширюючи первинний прорив. В інших ситуаціях, командир повинен чекати, перш ніж захопити кінцеву ціль, допоки прорив не стане достатньо широким для використання інших сил, таких як резерви і сили "супроводу та перебрання". Командири на всіх рівнях повинні використовувати успіх відповідно до задумів командира (*commander's intent*) вході проникнення.

3-96. **Прорив головної оборонної позиції противника.** Командир розпочинає фактичне проникнення на порівняно вузькому фронті. (Дивіться малюнок 3-23.) Він звужує **АО** підрозділу або підрозділів, які проводять його вирішальну операцію—проникнення—шляхом узгодження бокових меж підрозділів до точної точки або точок, де він планує прорвати оборону противника. Це дозволяє силам, що проводить проникнення, зосередити переважаючу бойову міць. Командир призначає його штурмовим силам найближчу ціль. Його сили підтримки знаходять місця, де вони можуть підтримувати вогнем як прорив, так і штурмові сили. Найближчі резерви тримаються в готовності для проведення передового проходу через або навколо підрозділів, атака яких уповільнилась або зупинилась.

3-97. Формуючі операції на решті ворожого фронту фіксують противника на його поточних позиціях і запобігають його виходу з бою, з метою підсилення підрозділів, що протистоять вирішальній операції. Командир

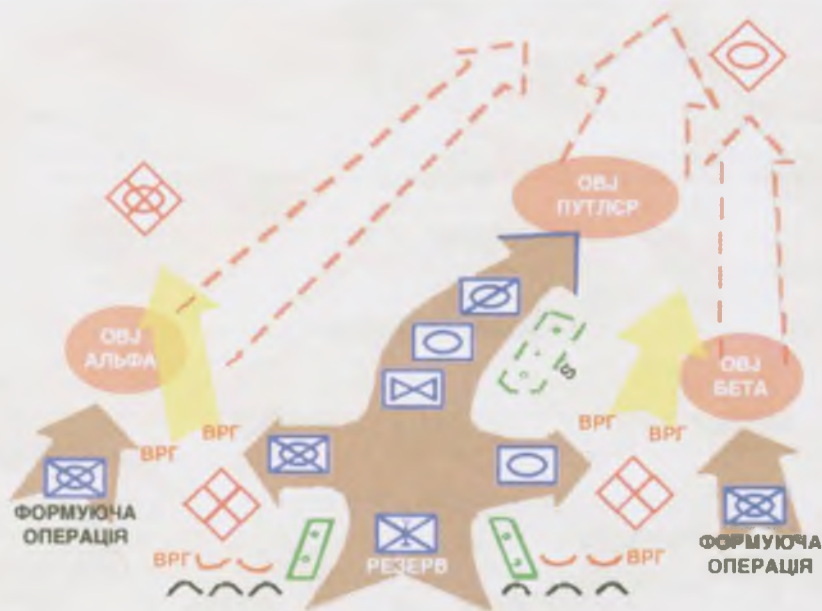
Малюнок 3-23. Проникнення: прорив.

відстежує розвиток бою, з метою впевнитися, що його сили повністю здійснили проникнення через головні оборонні позиції противника, а не тільки зону безпеки противника.

3-98. Противник зазвичай намагається уповільнити або зупинити прорив, щоб виграти час для реагування на мінливу ситуацію. Тому командир атакуючих сил швидко використовує і закріплює успіх. Він збирає ресурси і додаткові підрозділи по мірі необхідності, щоб забезпечити завершення проникнення через оборонні позиції противника. Він також проводить наступальні інформаційні операції, з метою запобігти синхронній реакції противника.

3-99. Розширення прориву для забезпечення безпеки флангів. Після того, як атакуючі сили здійснюють проникнення в основні захисні сили, вони починають розширювати проникнення оборонних позицій противника, проводячи серію неглибоких охоплень, з метою розширення ділянки прориву. (Дивіться малюнок 3-24). Завдання розширення початкового розриву, де здійснюється проникнення, зазвичай призначається силам супроводу і підтримки. Це завдання також може бути призначено резерву у якості непланової задачі. Якщо командир ставить резерву це завдання, він повинен

переформувати свій резерв з іншої частини своїх сил. В якості альтернативи, він може взяти на себе ризик не мати резерву в момент, коли буде необхідно виконати це завдання. Командир планує дати відсіч контратакам противника, переміщуючи вогонь або задіявши його резерви чи сили супроводу та вживання заходів. Підрозділи можуть використовувати перешкоди на флангах проникнення в якості підвищення бойової ефективності для допомоги в нанесенні поразки будь-яким локальним контратакам противника і забезпеченні додаткової безпеки сил.

Малюнок 3-24. Розширення проникнення.

3-100. Захоплення об'єкту наступу і подальша експлуатація. Завдання захоплення цілі (а це може бути конкретними силами противника) з метою знищення безперервності оборонної позиції противника, як правило, є вирішальною операцією після завершення проникнення. Часто ця ціль знаходиться так далеко від ділянки проникнення, що підрозділ або підрозділи, які спочатку проводили проникнення, не можуть захопити її без паузи. У цьому випадку командир планує спочатку передати свій резерв або сили супроводу атакуючим силам, залишаючи використання ділянки за межами об'єкта експлуатації вищим ешелонам. Хоча точне поєднання

сил залежить від **МЕТТ-ТС** факторів, танкові, механізовані і авіаційні сили, як правило, підходять для подальшої експлуатації.

3-101. У великих групах, сили можуть розпочати атаку шляхом одночасного початку двох або більше проникнень, які збігаються, у слабкі місця на ворожому фронті. Часто цей метод атаки допомагає ізолювати надзвичайно сильну, ворожу оборону. Командир призначає формуючі операції на підходах до територій, що містять будь-які добре укріплені ділянки противника. Коли чисельні атак в результаті достатньо просунулися, проникаюча сила послаблює обходжені ворожі сили та об'єднує проникаючі атаки в одну вирішальну операцію.

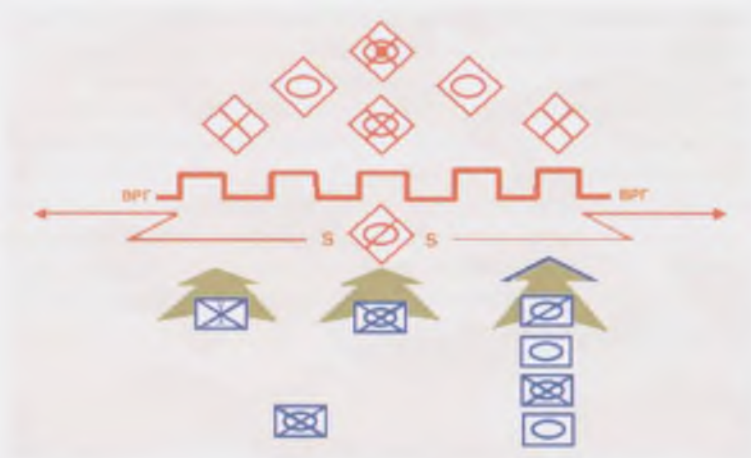
ФРОНТАЛЬНА АТАКА

3-102. *Фронтальна атака (frontal attack)* є видом маневру, в якому атакуюча сила прагне знищити більш слабкі сили противника або зафіксувати більші сили противника на місці на широкому фронті (див.: ВП 3.0; FM 3-0). На тактичному рівні, атакуючі сили можуть використовувати фронтальну атаку, щоб швидко захопити слабкі сили противника. Командир зазвичай використовує фронтальну атаку як формуючу операцію в поєднанні з іншими формами маневру. Він зазвичай використовує фронтальну атаку з метою—

- ▶ Зачистки сил безпеки противника.
- ▶ Знищення розбитого ворога під час експлуатації або переслідування.
- ▶ Фіксування сил противника, як частини формуючої операції.
- ▶ Проведення **Recon** силою.

(Малюнок 3-25 зображує фронтальну атаку.)

3-103. Крім того, необхідно проводити фронтальну атаку, коли у ворога не помічаються вразливих флангів. Там, де проникнення відбувається у формі різкої атаки, призначеної для розриву позиції противника, командир планує фронтальну атаку, щоб підтримувати постійний тиск по всьому фронту, поки не відбудеться прорив або атакуючим силам вдається відкинути противника назад. Фронтальні атаки, що проводяться без переважаючої бойової потужності рідко бувають вирішальними. Отже, вибір командира провести фронтальну атаку в ситуаціях, коли він не має переважаючу сил, рідко буває виправданим.

Малюнок 3-25. Фронтальна атака.

Організація сил

3-104. Не існує унікальної організації сил, пов'язаних з цією формою маневру. Командир, який проводить фронтальну атаку, організовує свій підрозділ в елемент для проведення операцій з розвідки і забезпечення безпеки, головні сили і резерв. **МЕТТ-ТС** фактори диктують конкретну організацію задач підрозділу.

Засоби управління

3-105. Командир, який проводить фронтальну атаку, може не потребувати яких-небудь додаткових засобів управління на додачу до тих, які встановлені для управління загальною операцією. Вони як мінімум включають—**АО**, яка визначається межами підрозділу, і ціль. Командир може також використовувати будь-які інші засоби управління, які на його думку є необхідними для управління атакою, а саме—

- ▶ Позиції атаки.
- ▶ Вихідна лінія.
- ▶ Етапні лінії.
- ▶ Штурмові позиції.
- ▶ Межу просування.

Напрямок атаки або вісь наступу для кожного маневруючого підрозділу.

Підрозділ, що проводить фронтальну атаку, зазвичай має більш широку **АО**, ніж підрозділ, що здійснює проникнення.

Планування фронтальної атаки

3-106. У командира рідко є можливість застосувати достатній тиск, щоб розбити противника, використовуючи фронтальну атаку, так як вона вражає противника уздовж значної частини його фронту. Основна мета цих сил полягає в підтримці тиску і в допомозі у Фіксуванні сил противника. Зусилля командира з планування повинні відображати ці два міркування. При розгляді питання про використання фронтальної атаки в процесі формуючої операції, командир повинен також розглянути інші засоби для утримання противника на позиціях, такі як удавані удари і демонстрацію сили з використанням вогню з закритих вогневих позицій, з метою запобігання надмірних втрат.

Проведення фронтальної атаки

3-107. Підрозділ, що проводить фронтальну атаку, просувається на широкому фронті, як правило, з його підлеглими наземними маневруючими елементами в одному ешелоні (за винятком резерву). Це очищує зону безпеки противника його сил забезпечення безпеки і рекогносцировки, розвідки, спостереження і засобів виявлення цілей при просуванні дружніх сил до основних оборонних сил противника. Після того, як підрозділ вступає в бій з противником, підлеглі елементи атакуючих сил стрімко розвивають ситуацію і негайно повідомляють командира про розташування противника, щоб він міг використати слабкі місця противника. Атакуючі сили фіксують сили противника на їх поточних позиціях і прагнуть отримати переважуючу позицію, щоб знищити їх за допомогою вогню і переміщення.

3-108. Якщо атакуючий підрозділ виявляє розрив у лінії оборони противника, командир намагається використати цю слабкість і порушення цілісності оборони противника. Після оцінки ситуації, щоб переконатися, що це не пастка, командир може задіяти свій резерв, щоб використати цю можливість. Він узгоджує за часом застосування діями інших його бойових підрозділів, **CS** та **CSS** підрозділами для запобігання можливості ізоляції і знищення підлеглих елементів його сил контратакуючими силами противника.

3-109. Коли підрозділ, що проводить фронтальну атаку, вже не може рухатися вперед, він займає оборонну позицію. Командир може потребувати від нього допомоги при проходженні вперед ліній іншими підрозділами. Він продовжує виконувати розвідку позицій противника, з метою виявлення розривів ліній або вразливих флангів.

ВИВЧЕННЯ ЗАГАЛЬНОГО ПЛАНУВАННЯ НАСТУПУ

3-110. Спроможність “візуалізувати” (*visualize*), описувати, та унапрялювати—все це є особливостями керівництва, властивими для всіх командирів. Тактичний командир починає з призначення **АО**, визначення завдання і призначення сил (військ). Командир розробляє і видає керівні вказівки з планування, засновані на його візуалізації з точки зору фізичних засобів для виконання завдання.

3-111. Наступ є основою формою ведення бойових дій. Тільки рішучим наступом, проведеним у високому темпі і на велику глибину, досягається повне знищення противника. Наступ має ряд незаперечних переваг. Основною перевагою є володіння ініціативою. Ініціатива дозволяє командиру вибрати час, місце і конкретні тактики, методи і процедури, що використовуються атакуючою силою. Наступаючі сили мають час і можливість розробити план, сконцентрувати дію своїх сил і ретельно підготувати умови для досягнення успіху, коли вони мають ініціативу. Командир вражає ворога несподіваним чином у неочікуваний час і місці. Він зосереджений на атаці правильного поєднання цілей, не обов'язково найбільшої або найближчої. Ці атаки швидко виконуються, стрімко проводяться, непередбачувані за своєю природою і дезорієнтують противника. Вони посилюють здатність командира нав'язати свою волю ворогу і, таким чином, домогтися вирішальної перемоги.

3-112. Командир підтримує темп, швидко слідуючи за своїми атаками, щоб не дати противнику змоги відновитися. Він не дає противнику ніякої можливості пристосуватися до своїх дій, незважаючи на відчайдушні спроби противника зробити це. Він змінює свої заходи і методи, перш ніж противник може пристосуватися до тих, які використовуються в даний час. Темп його операцій повинен бути досить швидким, щоб запобігти ефективній протидії. Він «диригує» неослабним напруженням, регулюючи комбінації для задоволення постійно мінливих потреб наступу. Він підтримує невпинне напруження і використовує його вигоди, щоб зробити постійним будь-який тимчасовий успіх на полі бою.

3-113. Кожна битва або бій (бойове зіткнення), навіть ті, які відбуваються одночасно в рамках однієї і тієї ж кампанії, має свої унікальні особливості, які визначаються реальними умовами ситуації. Широке застосування високоточної і смертоносної зброї, високий ступінь тактичної мобільності, динамічна природа, швидкі зміни ситуації, а також непослідовний і великий просторовий розмах АО підрозділу—усе це характеризує сучасну загальновійськову війну. Командир, який першим зможе побачити поле бою, зрозуміти наслідки існуючих власної і ворожої операційних картин і вжити ефективні заходи, щоб нав'язати свою волю ситуації, буде мати тактичний успіх.

3-114. Наступне обговорення використовує ці матеріальні ресурси—солдатів, організації та обладнання, які складають сім систем бойового забезпечення (*battle operating systems—BOS*), визначених у *FM 7-15* як основи для обговорення питання планування, які застосовуються до всіх видів і форм тактичних наступальних операцій. Командир синхронізує ефекти усіх *BOS* як частину процесу візуалізації, опису, унапрявлення і оцінки.

РОЗВІДКА

3-115. Командир використовує продукти проведеної “розвідувальної підготовки поля битви” (*intelligence preparation of the battle field—IPB*), щоб визначити будь-яку складову в межах його *АО* або “ділянки зацікавлення” (*area of interest*), які будуть впливати на виконання його завдання. *Ділянка зацікавлення*—це той простір, який викликає занепокоєння у командира, включаючи простір впливу (*area of influence*), інші ділянки, які примикають до нього і простягаються в глиб території противника до цілей поточних або запланованих операцій. Ця область також включає—райони, зайняті силами противника, які могли б поставити під загрозу виконання завдання (див.: *JP 2-03*).

3-116. Весь штаб, на чолі зі штабом ешелонованої розвідки, використовує *IPB* процес для виявлення будь-яких складових операційного простору або ділянки зацікавлення, які будуть впливати на операції ворога, на дружні операції, чи на операції третьої сторони. *IPB*—це за своєю природою спільний процес, який вимагає інформації від всіх штабних елементів та деяких підлеглих підрозділів. Всі штабні та підлегли елементи використовують результати та продукти *IPB* процесу для планування. (*FM 2-01.3* описує *IPB* процес.)

3-117. Командир використовує свої **ISR** активи (*intelligence, surveillance, and reconnaissance*—розвіддані, результати спостереження, та **Recon**-дані) для вивчення території і підтвердження або спростування чисельності противника, його диспозицій і ймовірних намірів, особливо там, де і якою силою противник буде захищатися. Ці активи також збирають інформацію, що стосується цивільного населення в межах **АО**, щоб підтвердити або спростувати їх кількість, розташування та ймовірні наміри, особливо щодо надання притулку або порятунку від бойових дій.

3-118. Вивчаючи терен місцевості, командир намагається визначити основні важкі і легкі шляхи підходу до своєї мети. Він також намагається визначити найбільш вигідну зону, яку противник буде використовувати для оборони, маршрути, які супротивник може використати для проведення контратак, і інші фактори, такі як спостереження та сектор обстрілу, шляхи підходу, ключовий терен, перепони, прикриття та маскуванння (*observation and fields of fire, avenues of approach, key terrain, obstacles, and cover and concealment*—**ОАКОС**). (Див.: *FM 6-0* для обговорення компонентів **ОАКОС**.) Навряд чи командир має повне уявлення про наміри противника; тому він повинен проводити **ISR** заходи безперервно в ході бою.

3-119. Ешелонні офіцери розвідки та операцій, координуючи свої дії з всім штабом, повинні розробити інтегрований **ISR** план, який задовольить вимоги командира до маневру, націлення вогню, та інформації. Ці інформаційні вимоги продиктовані **МЕТТ-ТС** факторами, але зазвичай включають:

- ▶ Місцезнаходження, склад, засоби, сильні і слабкі сторони оборонних сил противника, в тому числі пріоритетні цілей і ворожі **ISR** спроможності.
- ▶ Місця розташування можливих ділянок збору противника.
- ▶ Розташування збройних систем та підрозділів непрямого вогню противника.
- ▶ Розташування розривів і вразливих флангів.
- ▶ Розташування ділянок для проведення можливих дружніх і ворожих повітряних нападів.
- ▶ Місцезнаходження підрозділів ППО противника.
- ▶ Місцезнаходження ворожих підрозділів РЕБ.

- ▶ Вплив погодних умов і рельєфу місцевості на поточні і сплановані операції.
- ▶ Кількість, маршрути і напрямки руху переміщеного цивільного населення.
- ▶ Шляхи відходу (відступу) для ворожих сил.
- ▶ Графіки часової діаграми для вірогідних **COA** противника та інших можливих **COA**.
- ▶ Місця розташування **C²** та **ISR** систем противника, з виявленням частот, на яких вони працюють.

Якщо дружні **ISR** системи не спроможні відповідати на інформаційні вимоги командира, його штаб розвідки може витребувати таку інформацію у вищому, чи сусідньому штабі, або—командир може задіяти додаткові ресурси, щоб отримати необхідну інформацію, або—в крайньому випадку—він може вирішити виконувати свою наступальну операцію без цієї інформації.

МАНЕВР

3-120. Командир проводить маневр, щоб уникнути зіткнення з сильним противником і створити можливості щодо збільшення ефективності його вогню. Він забезпечує раптовість, виконуючи неочікувані маневри, швидко змінюючи темп поточних операцій, уникаючи спостереження, а також з використанням обманних методів і процедур. Він прагне знищити ворога одним або декількома несподіваними ударами, перш ніж противник встигне зреагувати в організованому порядку. Це відбувається тоді, коли він здатний знищити позиції противника що обороняється, якщо атакуючі сили перебувають у вигірній позиції по відношенню до угруповання противника, що обороняється, таких, як знищення противника з флангів. Його сили безпеки запобігають ворогу викрити переміщення дружніх сил, можливість і наміри, або втручання в підготовці до нападу. Нарешті, він маневрує, щоб атакувати і знищити супротивника у ближньому бою та від психологічного удару. Ближній бій (*close combat*)—це бій який ведеться зброєю прямого вогню, з підтримкою непрямого вогню, вогнем повітряної підтримки і нелетальними засобами ураження. Ближній бій уражає і знищує ворожі сили, або захоплює і утримує територію. (див.: ВП 3.0; FM 3-0). Ближній бій включає всі дії дружніх сил у безпосередньому зіткненні з противником, де командир використовує всі види вогню, щоб нанести ураження або знищити війська противника, або захопити і

утримати територію.

3-121. Командир може придушити ворога до початку захоплення і утримання ключової і вирішальної території, яка забезпечує перевагу спостереження, прикритті та маскування, і зручний сектор обстрілу, щоб полегшити маневр своїх сил. Якщо є вирішальний район, командир визначає його важливість в процесі прийняття рішення операції, спочатку доводить для штабу, а потім до підлеглих командирів. Свої війська повинні контролювати вирішальну територію для успішного виконання завдання.

Бойові порядки

3-122. Бойовий порядок (combat formation)—це впорядковане розташування сил для конкретної мети і описує загальну конфігурацію підрозділу на землі. Командир може використовувати сім різних бойових порядків залежно від **МЕТТ-ТС** факторів:

- ▶ Колона (*Column*).
- ▶ Лінія (*Line*).
- ▶ Ешелон (*Echelon*) (вліво або вправо).
- ▶ Коробка (*Box*).
- ▶ Діамант (*Diamond*).
- ▶ Клин (*Wedge*).
- ▶ “Ві” (*Vee*—від англійської букви—“V”).

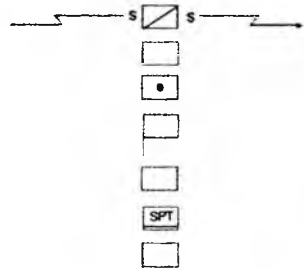
Характеристики місцевості і видимість визначають доцільний порядок і розташування особового складу та транспортних засобів підрозділу в рамках даного бойового порядку.

3-123. Бойові порядки дозволяють підрозділу пересуватися на полі бою в строю, який найбільше відповідає намірам старшого командира та завданню. Підрозділ може використовувати ряд бойових формувань в ході атаки; кожен з них має свої переваги і недоліки. Підлегли підрозділи в межах бойового формування можуть також використовувати свої власні бойові порядки, відповідно до їх конкретної ситуації. Командир розглядає переваги та недоліки кожної побудови в контексті **C2**, визначення напрямку щільності вогню, здатність до масованого вогню, і гнучкість при визначенні належної побудови для даної ситуації.

3-124. Використання командиром стандартних бойових порядків дозволяє йому швидко змінити свій підрозділ від однієї побудови до іншої, даючи йому додаткову гнучкість при внесенні коректив у залежності від змін в **МЕТТ-ТС** факторах. (Це відбувається в результаті коли командир тренує свій підрозділ, так що він може змінити побудову з використанням стандартних реакції на зміну ситуації, такі як дії на контакт.) При визначенні бойової побудови, яку він планує використовувати, командир—

- ▶ Встановлює географічний взаємозв'язок між підрозділами.
- ▶ Визначає, як він планує реагувати, як тільки противник вступає в контакт з бойовим порядком.
- ▶ Визначає рівень безпеки при необхідності.
- ▶ Встановлює переважний напрямок для своїх систем озброєння.
- ▶ Позичонує свої сили до атаки.

3-125. **Колона.** Підрозділ переміщається колоною, коли командир не очікує контакт з противником, ціль знаходиться на віддаленні, а швидкість і управління мають вирішальне значення. (Дивіться малюнок 3-26.) Розташування підрозділів вогневої підтримки усередині колони відображає довжину колони і діапазон цих систем вогневої підтримки. Використання побудови колони—

Малюнок 3-26. Колона.

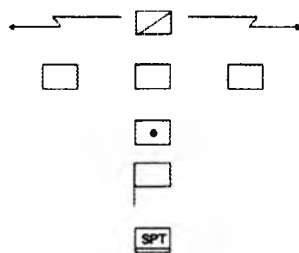
- ▶ забезпечує кращий порядок переміщення великих сил швидко, особливо обмеженими маршрутами і за обмеженої видимості;
- ▶ вступає в зіткнення з противником невеликою частиною загальних сил, полегшуючи управління і дозволяючи командиру швидко підготувати решту свого підрозділу;
- ▶ забезпечує основу для легкого переходу до інших бойових порядків;
- ▶ працює на обмеженій ділянці місцевості.

3-126. Недоліком використання колони є те, що більша частина військової потужності колони може бути негайно застосована тільки на флангах колони. Довжина колони впливає на управління пересуванням та тере-

ном. Крім того, виникає небезпека, що підрозділ, який рухається колоною, може ненароком обійти ворожих підрозділів чи позицій, таким чином оголюючи фланги підрозділу або—він може загнатися стрімголов у ворожі позиції, які розташовані перпендикулярно напрямку руху колони.

3-127. **Лінія.** У лінійному бойовому порядку наземні підлеглі маневруючі елементи рухаються поруч один з одним. (Дивіться малюнок 3-27.) Командир використовує цей бойовий порядок, коли він нападає на ціль, тому що він концентрує вогневу потужність на фронт у напрямку руху. Лінійний бойовий порядок також—

- ▶ сприяє швидкості і психологічно впливає на противника при зближенні;
- ▶ сприяє покриттю широких фронтів;
- ▶ полегшує зайняття позицій атаки-вогнем або вогневої підтримки.

Малюнок 3-27. Лінія.

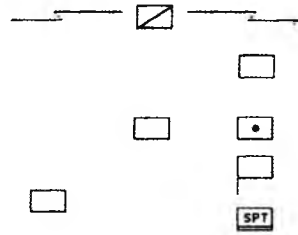
3-128. Є також недоліки бойового порядку лінійної побудови:

- ▶ звужує гнучкість маневру, коли порівняти з іншими бойовими порядками, так як ця побудова не розподіляє підрозділи в глибину;
- ▶ лінійне розгортання дозволяє підрозділу, який розгортається у лінію, доставити лише обмежену вогневу міць на будь-який фланг;
- ▶ уможлиблює лише обмежений або цілком відсутній резерв;
- ▶ обмежує сили в проведенні спостереження за місцевістю;
- ▶ обмежує управління підрозділом, який застосовує лінійну побудову на обмеженому терені або в умовах обмеженої видимості.

3-129. **Ешелон.** Командир, який знає про потенційне місце розташування противника, може використовувати ешелон для розгортання маневру свого підлеглого підрозділу по діагоналі вліво або вправо. (Дивіться малюнок 3-28 і 3-29.) Підрозділи, що працюють на фланзі більшого формування, зазвичай використовують цей бойовий порядок.

- ▶ Використання ешелону:
- ▶ полегшує контроль на відкритій місцевості;

- ▶ дозволяє концентрації військової потужності підрозділу вперед і у фланг в напрямку ешелону;
- ▶ дозволяє силам, які не вступають у бій з противником, проводити маневрування на фоні відомого противника, так як всі елементи, ймовірно, не вступатимуть у бій одночасно.

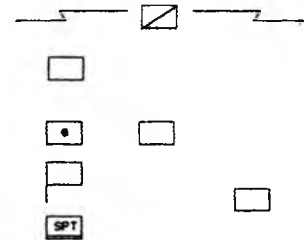

Малюнок 3-28. Ешелон з побудовою вліво.

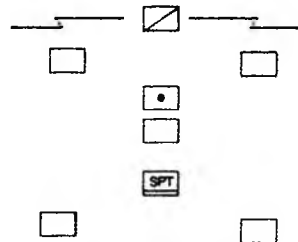
3-130. Основними недоліками ешелону є те, що важче, порівняно з колоною, зберегти контроль над підрозділом на обмеженій території. Також, протилежний бік ешелону буде послаблений, через відсутність безпеки та бойової сили на тому боці такого бойового порядку.

3-131. **Коробка.** Побудова коробки розміщує підрозділ з двома елементами маневру попереду і двома позаду. (Дивіться Малюнок 3-30.) Підрозділ з трьома маневруючими елементами не може виступати коробкою. Підлеглі елементи коробки зазвичай рухаються колоною з обороною флангів. Цей бойовий порядок часто використовується при виконанні маршу на підході (*approach march*), при експлуатації або переслідуванні, коли командир володіє тільки загальною інформацією про ворога. Використання бойового порядку коробки—

- ▶ дозволяє підрозділу швидко і легко перейти на будь-який інший бойовий порядок;
- ▶ полегшує швидкий рух, але, при тому, забезпечує кругову безпеку;
- ▶ забезпечує вогневу потужність на фронті і фланги;

Малюнок 3-29. Ешелон з побудовою вправо.

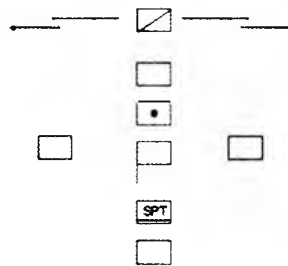

Малюнок 3-30. Коробка.

- ▶ забезпечує легший контроль в порівнянні з лінійним бойовим порядком.

Основними недоліками бойового порядку коробка є те, що він вимагає достатнього простору для маневру для розосередження і наявності декількох маршрутів.

3-132. **Діамант.** Бойовий порядок діамант розміщує підрозділ з одним елементом попереду, одним позаду і по одному на кожному фланзі. (Див.: Малюнок 3-31.) Підлеглі елементи діаманту зазвичай рухаються колоною з охороною флангів. Він найбільш ефективний при марші на підході, експлуатації або переслідуванні, коли командир володіє тільки загальною інформацією про противника. Використання бойового порядку діамант—

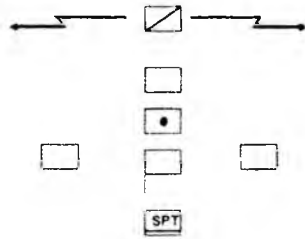
Малюнок 3-31. Діамант.

- ▶ дозволяє командиру проводити негайні маневри вліво або вправо, без першої зміни позиції, незалежно від того, чи вступає підлеглий елемент в бій з противником. (Це є головною перевагою і різницею між діамантом і квадратом);
- ▶ уможливлює контакт з противником із використанням найменшої можливої сили, але забезпечує кругову оборону;
- ▶ забезпечує вогневу потужність на фронті і на флангах;
- ▶ легко і швидко переходить у інший бойовий порядок;
- ▶ полегшує швидкість руху, залишаючись при цьому легко контролюваним;
- ▶ забезпечує незадіяну силу для використання як резерв.

3-133. Основними недоліками цього бойового порядку є те, що:

- ▶ потрібно достатньо простору для розосередження в боковому напрямку і в глибину;
- ▶ потрібно чотири підлеглих елементів маневру;
- ▶ вимагає наявності декількох маршрутів.

3-134. **Клин.** Бойовий порядок клин вибудовує сили, щоб атакувати противника, який з'являється на фронті і флангах. (Див.: Малюнок 3-32.) Підрозділ тільки з трьома підлеглими елементами маневру може прийняти побудову бойового порядку клин. Командир використовує клин, коли бій з противником можливий або очікуваний, але його (ворожі) місця розташування і дислокації невизначені. Цей бойовий порядок найбільш прийнятний для руху до контакту, коли підрозділ зорганізований з трьома підлеглими маневруючими підрозділами, оскільки в контакт з противником входить один підрозділ при збереженні двох інших підлеглих незадіяних підрозділів для подальшого маневру, щоб далі розвивати тактичну бойову ситуацію. У межах клину підпорядковані підрозділи використовують бойовий порядок, який найкраще підходить для місцевості, видимості і ймовірного контакту. Використання бойового порядку клин—

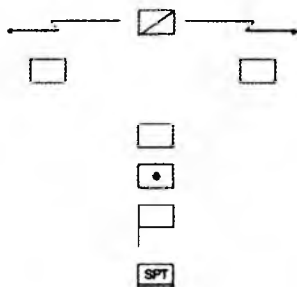
Малюнок 3-32. Клин.

- ▶ забезпечує максимальну вогневу потужність вперед і дозволяє використати велику частину вогневої потужності підрозділу на флангах;
- ▶ дозволяє швидко перетнути відкриту місцевість, в умовах відсутності зіткнення з противником;
- ▶ полегшує контроль;
- ▶ дозволяє швидкі зміни в місцезнаходженні сил;
- ▶ полегшує швидкий перехід у лінію, "ві", ешелон або колону.

3-135. Основні недоліками бойового порядку клин є те, що—

- ▶ потрібно достатньо простору для розосередження по фронті і в глибину;
- ▶ вимагає наявності декількох маршрутів;
- ▶ бракує легкості управління на обмеженій території або за умов поганої видимості.

3-136. **“Ві”**. Бойовий порядок “ві” розміщує підрозділ з двома маневруючими елементами попереду і одного або більше підрозділів позаду. (Див.: Малюнок 3-33.) Такий порядок добре підходить для наступу проти відомої загрози з фронту. Командир може використовувати цей порядок, в очікуванні зіткнення з противником, коли він знає розташування і дислокацію противника. Використання бойового порядку “ві”:

Малюнок 3-33. “Ві”.

- ▶ забезпечує максимальну вогневу міць попереду і хорошу вогневу міць на флангах, але вогнева міць на флангах менша порівняно з клином;
- ▶ полегшує продовження маневру після бою і швидкий перехід до штурму;
- ▶ дозволяє підрозділу швидко перейти у лінію, клин або колону.

Основними недоліками цього бойового порядку є—

- ▶ важче переорієнтувати напрямок руху, напр., здійснити 90-градусний поворот, ніж при використанні клина;
- ▶ робить контроль на обмеженій території і за умов обмеженої видимості важким;
- ▶ потрібно достатньо простору для розосередження в сторони і в глибину.

Умови обмеженої видимості

3-138. Здатність боротися в нічний час і за умов обмеженої видимості є важливим аспектом проведення маневру. Командир проводить польові навчання за умов обмеженої видимості, щоб гарантувати, що його підрозділ вміє це робити в рамках своєї стандартної програми навчання. Командир проводить наступальні операції в нічний час або за умов обмеженої видимості, коли денна операція продовжується в нічний час або коли операція може призвести до важких втрат, якщо проводиться в денний час. Наступальні операції, що проводяться в цих умовах, можуть мати перевагу раптовості та несподіванки, можуть забезпечити захоплення території, необхідної для подальших операцій, і можуть звести

нанівець спроможності противника візуального виявлення цілей, при тому помножуються переваги дружніх сил, які володіють спроможностями ведення нічного бою.

3-139. Усі операції, що проводяться за умов обмеженої видимості або несприятливих погодних умов, вимагають більшого часу на планування і підготовку, ніж зазвичай. Вони вимагають призначення опорних точок і встановлення навігаційних засобів, таких як GPS шляхових точок. Командир гарантує, що системи нічного бачення і навігації, які потрібні для маневру за цих умов, наявні і функціональні. Командир проводить репетиції цих операцій перед виконанням, щоб забезпечити повне узгодження дій і за часом плану. Репетиції також забезпечують те, що солдати мають необхідні навички для виконання завдання. Будь-які проблемні моменти мають бути вирішені до початку операції.

3-140. Нічні операції погіршують спроможність солдатів і підрозділів. Когнітивні здібності деградують швидше, ніж фізична сила і витривалість. Прилади нічного бачення зменшують сприйняття глибини користувачем. Це зниження продуктивності відбувається всього лише після 18 годин тривалої спільної роботи. (Додаткова інформація про вплив розширених операцій на солдат і підрозділ можна знайти в *FM 6-22.5*.) План повинен надати час солдатам і підрозділам для відновлення сил після проведення нічної атаки перед виконанням інших операцій. Вага, яку солдати повинні нести, також безпосередньо впливає на їх витривалість. Командир ретельно визначає бойове навантаження своїх солдат, беручи до уваги **МЕТТ-ТС** чинники і обмежує бойове навантаження своїх солдат, які проводять нічні операції. Устаткування, що переносяться солдатом протягом тривалого періоду не повинне перевищувати одну третину від ваги його тіла.

ВОГНЕВА ПІДТРИМКА

3-141. Вогнева перевага повинна досягатися і зберігатися протягом усіх наступальних операцій. Вогнева підтримка використовує різні методи, сили і засоби, щоб виснажити, затримати і розбити сили противника і дозволити здійснювати маневри своїх військ. Використання вогневої підготовки, контрудару, придушення і застосування нелетального озброєння забезпечує командира численними варіантами для отримання і підтримки вогневої переваги. Командир використовує свої далекобійні артилерійські системи і повітряну підтримку з метою нанесення поразки противнику на всю глибину його позицій.

3-142. Поряд з резервом, атаки з закритих вогневих позицій і застосування безпосередньої авіаційної підтримки є одними з основних заходів впливу командира на поточні дії. Така підтримка допомагає створити умови, необхідні для успішного виконання завдання, і відіграє ключову роль у здатності командира реагувати на несподівані ситуації. Розосередження виконання задач підлеглими частинами і підрозділами характеризує використання вогню при проведенні наступальних операцій. Підлеглі повинні мати прямий доступ до достатньої вогневої потужності, щоб адекватно підтримувати свої маневруючі елементи. Одночасно командир зберігає контроль над засобами вогневої підтримки, що дозволить йому узагальнити їх вплив у критичний час і місці, для надання підтримки у вирішальній операції або відреагувати на протидію противника.

3-143. Планування вогневої підтримки є тривалим процесом аналізу, розподілу і планування вогню. Він визначає, як використовуються вогонь, які типи цілей атакувати, які засоби використати для виявлення і відслідковування цих цілей, які засоби використовувати для атаки цілі і які засоби підтвердять результат ураження цілі. Таке планування не зупиняється на цілі або межі атаки. Командир приділяє увагу флангам і потенційним прихованим позиціям противника. Координація між елементами вогневої підтримки та належним використанням координуючих заходів вогневої підтримки мають вирішальне значення для запобігання ураження своїх військ.

3-144. Координатор вогневої підтримки (*fire support coordinator—FSCOORD*) об'єднує вогневу підтримку в схему маневру підрозділу для командира. **FSCOORD** підтримує маневр підрозділу шляхом планування вогневої підготовки атаки, виснажливого вогню, фіксуючого вогню, підтримуючого вогню, стримуючого вогню, придушуючого вогню, вогню для введення в оману. Цей вогонь може зумовлюватися часом або подією. **FSCOORD** планує вогонь на відомі і можливі позиції противника, які можуть включати в себе шаблонні позиції противника. Успішний масований вогонь з закритих вогневих позицій і повітряні атаки потребують елементи вогневої підтримки, які вміють відслідковувати усі позиції і переміщення батареї і знають максимальні вимоги по вісі ординат. Він також вимагає тактичне управління повітряним простором, яка вміє надати вчасну безпосередню авіаційну підтримку. Планування вогню узгоджує планування зверху-вниз і доопрацювання знизу-вверх.

3-145. У міру того як атакуюча сила рухається вперед, вогнева підготовка атаки послідовно нейтралізує, придушує або знищує ворожі позиції. Командир повинен зважити всі ймовірні наслідки, щодо досягнення більшою мірою раптовості проти ворога, особливо в умовах обмеженої видимості, при визначенні вогню в ході артилерійської підготовки. Він може прийняти рішення використовувати керовані або високоточні боєприпаси для знищення вибраної першочергової цілі або використовувати ці боєприпаси в масованому вогні проти ділянки оборони противника, щоб полегшити прорив і звести нанівець потребу в тривалій вогневій підготовці атаки з використанням загальних боєприпасів.

3-146. Командир може обрати провести початкову атаку без вогневої підготовки атаки для досягнення тактичної несподіванки. Проте вогонь завжди планується для підтримки операцій кожного підрозділу таким чином, що він був наданий, якщо це необхідно. Вогнева підготовка атаки—це, як правило, вогонь у великих обсягах, наданий протягом короткого періоду часу, щоб отримати максимально несподіваний і шоківий ефект. Вогнева підготовка атаки також включає проведення наступальних інформаційних операцій. Він може продовжуватися під час маневрів наземних бойових елементів. Це міркування стосується всіх видів і форм наступальних операцій.

3-147. Артилерія і міномети повинні займати позиції, задля підтримки передових сил і флангів або маневруючих сил, щоб забезпечити відповідний вогонь з закритих вогневих позицій. Командир вивчає, який ефект надання вогневої підтримки для пересування ешелону або батареї. Командир повинен підтримати вирішальну операцію свого підрозділу першочерговою вогню. Його основні зусилля до початку вирішальної операції матиме пріоритет вогню, якщо операція містить етапи. Він ставить координовані лінії вогню (*coordinated fire line—CFL*) якомога ближче до власних маневруючих сил і планує CFL на етапних лініях, так щоб вони змогли швидко змінитися з переміщенням сил. Це дозволяє провести оперативне знищення цілі за межами CFL максимальною кількістю доступних систем.

3-148. Ефективне призначення передових спостерігачів (*forward observer*) і частин та підрозділів для визначення цілі для відкриття вогню біглого вогню або ексклюзивні сітки також забезпечують відповідний вогонь. Мережі швидкого вогню дозволяють провідним спостерігачам безпосередньо взаємодіяти з конкретним підрозділом польової артилерії або мі-

нометного вогню. Такі механізми зв'язку посилюють реагування вогневої підтримки за допомогою обтічних мережевих структур і зосереджених пріоритетів. Планування зв'язку повинне також включати потребу мереж зв'язку для зачистки цілей гелікоптерами та авіацією.

3-149. Наступальні інформаційні операції виконують кілька функцій для підтримки наступу. Так як, дружні війська рухаються через зону безпеки противника і в безпосередньому наближенні до його основних оборонних позицій, засоби подавлення зосереджують для нейтралізації ворожих систем управління вогнем, захват та супроводження цілі і системи збору розвідувальної інформації. Командир вводить противника в оману, щоб не дати противнику можливості визначити місця розташування і кінцеву ціль його вирішальної операції. Крім того, засоби РЕБ продовжують розвідку і наведення на ціль для засобів РЕП і летальним системам для ведення вогню з закритих вогневих позицій, щоб атакуючі частини могли знешкодити управління ворога, розвідувальні засоби, вогневу підтримку, а також інші вагомні цілі. Командир узгоджує час і проведення своїх наступальних операцій, так щоб вони досягали максимальної ефективності.

ПРОТИПОВІТРЯНА ОБОРОНА

3-150. Операції протиповітряної оборони виконуються усіма членами об'єднаних військ; однак наземні артилерійські підрозділи ППО виконують більшу частину завдань протиповітряної оборони Сухопутних військ. Розподіл артилерійських активів ППО у складі підрозділу залежить від чинників **МЕТТ-ТС**. Командир на кожному ешелоні встановлює свої пріоритети ППО на основі замислу операцій, схеми маневру, повітряної обстановки і пріоритетів протиповітряної оборони, встановлених вищим штабом. Як правило, перевага покриття ППО своєї вирішальної операції і встановлення захисного коридору над місцевістю, яку проходить підрозділ, проводячи цю вирішальну операцію. Командир має можливість збереження всіх сил і засобів, що знаходяться під його безпосереднім контролем, або розподілу сил і засобів підпорядкованих підрозділів. Управління усіх частин і підрозділів ППО вимагає повного і своєчасного зв'язку для забезпечення належного стану зброї для захисту свого повітряного простору.

3-151. Пасивні заходи протиповітряної оборони є невід'ємною частиною повітряного і ракетного оборонного планування на всіх рівнях. Усі підрозділи проводять пасивні дії в поєднанні з визначеними їм завданнями. Пасивні дії знижують ефективність повітряної загрози противника.

3-152. Цілі, обрані для підтримки ешелону тактичних зусиль ППО, включають наступне:

- ▶ безпілотні літальні апарати з їх пусковими установками і вузлами керування;
- ▶ вертольоти та літаки;
- ▶ об'єкти, які підтримують повітряні операції противника, такі як: аеродроми, стартові майданчики, об'єкти логістичного забезпечення, об'єкти технічної підтримки, передові пункти поповнення боєприпасами та пункти дозаправки ПММ, навігаційні засоби, а також пункти управління.

Цими об'єктами, як правило, займаються маневрені і елементи вогневої підтримки, а не підрозділи ППО. (Див. *FM 3-01* для отримання додаткової інформації про використання активних і пасивних заходів протиповітряної оборони у наступі.)

МОБІЛЬНІСТЬ/КОНТРОЛЬ МОБІЛЬНІСТІ/ЖИВУЧІСТЬ

3-153. Ця система управління бойовими діями має три основні цілі. Вона зберігає свободу маневру дружніх сил. Вона ускладнює маневр противника в районах, де вогонь і рух може знищити його. Нарешті, вона сприяє живучості (*survivability*) дружніх сил. Час, обладнання та матеріально-технічне забезпечення можуть обмежити обсяг роботи, виконаної до, під час і після проведення наступальної операції. План командира повинен реально відображати ці обмеження. План повинен забезпечити бажаний баланс між цими трьома основними цілями і визначити пріоритети підтримки серед підпорядкованих підрозділів. Як правило, пріоритет підтримки повинен бути зосереджений на підрозділ або на підрозділи, які проводять вирішальну операцію, а не розподілятися рівномірно по всім силам. Ця підтримка буде спрямована на підтримку мобільності сил, що проводять вирішальну операцію при забезпеченні живучості **C²** системи.

Мобільність

3-154. Мобільність є ключовим моментом успішних наступальних операцій. Її основний акцент робиться для того, щоб свої війська могли вільно переміщуватись на полі бою. Командир хоче мати здатність рухатися, розвивати успіх (*exploit*) і переслідувати ворога по широкому фронту. Під час атаки він хоче сконцентрувати вплив бойової потужності в обра-

них місцях. Це може зажадати від нього поліпшити або побудувати бойові проходи через простори, де не існує доріг. Несподівана атака, що досягається шляхом атаки непрохідними просторами, може виправдати зусилля, витрачені на будівництво цих проходів. Сила обходить існуючі перешкоди та мінні поля, виявлені перед початком наступальної операції, а не розмінує їх щоразу, коли це можливо. Підрозділи позначають обійдені мінні поля, коли фактори **МЕТТ-ТС** на це дозволяють.

3-155. Збереження темпу наступальної операції вимагає, щоб сили швидко подолали перешкоди, як тільки стикаються з ними. Це призводить до навмисної спроби захопити мости та інші ворожі зарезервовані недоторкані перешкоди. Використання повітряно-штурмових і повітряно-десантних військ є ефективним методом для досягнення цієї мети. Переважний метод боротьби за наявності оборонних перешкод є використання прориву з ходу (*in-stride breach*), оскільки це дозволяє уникнути втрати часу і темпу, пов'язаного з проведенням попередньої підготовки прориву. Командир планує, як і де його сили проводять операції прориву. Він планує свої операції прориву з використанням зворотної послідовності планування від цілі до району збору. (*FM 3-34.2* розглядає операції прориву більш детально.)

3-156. Річки залишаються серйозними перешкодами, незважаючи на успіхи високо мобільних систем озброєння і широкій авіаційній підтримці. Переправи через ріки є одними з найбільш важливих, складних і вразливих загальновійськових операцій. Річки переходять з ходу як продовження атаки, коли це можливо. Розмір річки, так як для ворожих так і для дружніх сил, диктуватимуть характерну тактику ведення бойових дій, методи і процедури, що використовуються при проведенні переправи. Інженерні війська бригади містять більшість тактичних мостових сил і засобів. (Див *FM 3-97.13* для отримання додаткової інформації про проведення запланованих переправ та переплав з ходу.)

Контрмобільність

3-157. Операції контрмобільності (протидії мобільності ворога) мають життєво важливе значення, щоб допомогти блокувати поле бою і захистити атакуючі сили від ворожої контратаки, хоча мобільність сил в наступальних операціях зазвичай має першочерговий пріоритет. Перешкоди забезпечують безпеку своїх сил, коли бій розвивається в глибині оборони противника. Вони забезпечують захист флангів і перекривають маршрути контратак противника. Вони допомагають дружнім силам у нанесенні

поразки ворогу по частинах (*defeat in detail*) і можуть мати життєво важливе значення в зниженні кількості сил, необхідних для забезпечення безпеки даної області. Крім того, вони можуть дозволити зосередження сил для наступальних операцій, в першу чергу, дозволяючи відносно невеликій силі захистити великий **АО**. Командир забезпечує використання перешкод повністю узгоджене за часом з його замислом операцій і не перешкоджає мобільності атакуючої сили.

3-158. Під час візуалізації командир визначає шляхи підходу, які забезпечують природний захист флангам атакуючої сили, такі як річки або хребти. Штаб забезпечує підтримку цього процесу. Фланги захищені шляхом руйнування мостів, закладання мінних полів, а також за допомогою мінування для ізолювання доріг і стежок. Болота, канали, озера, ліси і уступи є природними особливостями місцевості, які можна швидко підсилити для безпеки флангів.

3-159. Наступальні плани контрмобільності повинні підкреслити швидке розташування і гнучкість. Інженерна підтримка повинна йти в ногу з наступаючими маневруючими силами і бути готовою встановлювати перешкоди поруч з ними. Час і ресурси не дозволять розробки повного оборонного потенціалу місцевості. Командир в першу чергу враховує можливі реакції противника, а потім планує, як блокувати ворожі підступи або відступи з перешкодами. Він також планує використання перешкод для стримування ворожих елементів, яких обійшли і не дозволяє противнику відступати. План включає перешкоди, які використовуються для ідентифікації контратаки противника. Швидкість і можливості перехоплення є життєво важливими характеристиками перешкод, які використовуються. Командир направляє планування мін авіа- і артилерійської доставки на маршрути контратаки противника. Система вогневої підтримки доставляє ці боєприпаси попереду або зверху на передові елементи противника, коли вони використовують один із маршрутів. Пристрої для швидкого утворення воронок (ПЗМ) і поверхневі мінні поля (встановлені на поверхню ґрунту) забезпечують інші відмінні можливості.

3-160. Контроль за мінами і перешкодами, а також точна передача інформації усім підрозділам мають життєво важливе значення. Перешкоди будуть заважати як власним маневрам, так і маневру противника. Впевнене управління необхідне для запобігання передчасної активації мінних полів і перешкод. (Див. *FM 3-34.1* для отримання додаткової інформації про використання перешкод контрмобільності у наступі.)

Живучість

3-161. Не дати противнику шанс запланувати, підготувати і виконати ефективну відповідь на наступальні операції своїх сил за рахунок підтримки високого темпу використання є важливим засобом, який командир використовує для забезпечення живучості (survivability) його сил. Використання декількох маршрутів, розосередження, високомобільних сил, дроблення ізольованих наступаючих сил противника, заплановане переміщення, зміна військ і розумне використання місцевості—все це є методами для підтримки високого темпу наступальних операцій. Точні методи, які використовуються у конкретній ситуації повинні відображати чинники **МЕТТ-ТС**.

3-162. Командир захищає свою силу, щоб позбавити противника спроможності змінити хід поточної операції. Цей захист також виконує свої юридичні та моральні зобов'язання перед своїми солдатами. Для того, щоб захистити свою силу, командир—

- ▶ зберігає високий темп операцій;
- ▶ проводить операції по забезпеченню безпеки зони;
- ▶ проводить процедури скритності дій;
- ▶ виконує операції перехоплення;
- ▶ проводить оборонні інформаційні операції;
- ▶ застосовує камуфляж, покриття і прикриття;
- ▶ створює позиції живучості для непереміщених систем та витратних матеріалів;
- ▶ проводить операції для захисту від застосування противником ядерної, біологічної та хімічної зброї.

Хоча цей список не є вичерпним, він узагальнює заходи, які командир вживає для забезпечення захисту своїх сил під час наступальних операцій.

3-163. Програма ешелону операцій безпеки (скритності) і будь-які зусилля перехоплення або живучості повинні приховати від противника або ввести його в оману щодо місця розташування дружніх сил, вирішальної операції, розташування сил, а також часу проведення наступальної операції. Це має тенденцію не дати противнику можливості застосувати ефективні упереджуючі атаки. (Див. *FM 3-13* для отримання

додаткової інформації про операції безпеки(скритні), перехоплення і оборонні інформаційні операції.)

3-164. Командир зазвичай розглядає вплив напрямку будівництва захисних укріплень для артилерії, ППО, а також концентрації логістики в рамках свого процесу планування. Це відбувається, хоча підрозділи не використовують захисні позиції в наступі настільки широко, як в обороні. Командир може вимагати зміцнення ключових об'єктів управління, особливо з визначеними електронними підписами. Маневрені підрозділи встановлюють якомога більше бойових (вогневих) позицій, коли вони зупиняються або призупиняються під час наступальних операцій. Вони покращують існуючу місцевість шляхом зменшення вогневих уступів (зворотних нахилів стрільби) або щілин, коли це можливо. (Див *FM 3-34.112* для отримання додаткової інформації про побудову захисних позицій.) Сили, які проводять наступальні операції, будуть продовжувати використовувати камуфляж, укриття і прикриття. (Див. *FM 3-24.3* для отримання додаткової інформації на ці теми.)

3-165. **IPB** процес сприяє живучості шляхом розробки продуктів, які допомагають командирі захистити свої сили, в тому числі розробка схем і шаблонів ситуації. “Прикриття невидимості” (*invisiblity overlay*) допомагають захистити силу. Якщо ворог не може спостерігати за дружніми силами, він не може знищити дружні сили прямим вогнем. Шаблони ситуації також допомагають захистити силу. Якщо командир знає, як швидко ворожа сила може відреагувати на його наступальні операції, він може упорядкувати свої операції у часі і місці, де противник може найменш ефективно відреагувати. Це відбувається за допомогою визначення ворожої дальності артилерії, час руху між розташуваннями резервного району збору противника і наступаючих дружніх сил, а також інших пов'язаних з ними елементів розвідки.

3-166. Командир об'єднує міркування щодо ядерної, біологічної та хімічної оборони в свої наступальні плани. Реалізація багатьох заходів ядерної, біологічної та хімічної оборони уповільнює темп, знижує бойову міць, а також може підвищити вимоги до логістики. Ядерна, біологічна та хімічна розвідка споживає ресурси, особливо час. Особовому складу у захисному спорядженні важче працювати або боротися. Основний момент усієї діяльності ядерної, біологічної та хімічної оборони—уникнути ядерних, біологічних та хімічних атак і їх впливу, коли це можливо. Уникнення включає в себе пасивні і активні заходи уникнення. Інші основи ядерної,

біологічної та хімічної оборони є захист і знезараження. Уникнення і захист тісно пов'язані між собою. (Див. *FM 3-11* для отримання додаткової інформації про міркування ядерної, біологічної та хімічної оборони.)

ПІДТРИКА БОЙОВОГО ОБСЛУГОВУВАННЯ

3-167. Призначення системи підтримки бойового обслуговування (*combat service support—CSS*) у наступальних операціях полягає в наданні допомоги командирів частини в збереженні темпу наступу. Командир хоче скористатися вікнами можливостей і запуску наступальних операцій з мінімальним часом попередження просування. Таким чином логістика та особовий склад з планування і оператори повинні передбачити ці події і зберегти гнучкість, щоб підтримати план наступу відповідним чином. Ключ до успішних наступальних операцій є здатність передбачати вимогу висунути підтримку вперед, зокрема, щодо боєприпасів, палива і води. **CSS** командири повинні діяти, а не лише реагувати на вимоги підтримки. Існування звичних відносин підтримки полегшує здатність передбачати.

3-168. **CSS** підтримує темп атаки, доставляючи припаси якомога далі вперед. Командир може використовувати пропускну здатність розподілу і заздалегідь запланованих і заздалегідь зібраних пакетів предметів першої необхідності, щоб допомогти зберегти свою наступальну динаміку і темп. Командир перевіряє основні вантажі свого підрозділу, щоб визначити його відповідність для підтримки операції. Він визначає бойове навантаження, витратні матеріали, що переносяться окремими солдатами і бойовими машинами. Його навантаженням життєзабезпечення складається з того, що залишилося від його основного навантаження після того, як його бойове навантаження вираховується. Його тактичні транспортні засоби перевозять вантажі самозабезпечення. Командир також визначає запаси, необхідні для можливих непередбачених обставин. Він визначає розподіл навантаження матеріалів, необхідних для ситуації, щоб запобігти знищенню усіх запасів одного типу харчування від руйнування втратою єдиної системи.

3-169. **CSS** підрозділи й оснащення залишаються поблизу до маневруючої сили, щоб забезпечити у короткий час поставки і послуги. Це включає завантаження якомога більшого стратегічно важливого матеріально-технічного забезпечення, таких як паливно-мастильних матеріалів і боєприпасів, як це можливо і координації, щоб запобігти спробу захоплення частини місцевості більш ніж одним підрозділом. Коман-

дир приймає рішення, розглядаючи можливість того, що **CSS** підготовка для атаки буде виявлена ворожими силами і доведеться відкласти свої тактичні плани.

3-170. Наявність достатніх запасів і транспорту для підтримки операції стає стратегічно важливим у ході операції. **LOC**, по якими доставляється запаси до передової, будуть напруженими, а вимоги до ремонту і заміни систем озброєння потрібно виконувати. Вимоги, щодо забезпечення паливно-мастильних матеріалів збільшуються через відстані, які бойові машини сил маневру можуть ймовірно долати. **CSS** підрозділи в безпосередній підтримці маневруючих підрозділів повинні бути такими ж мобільними, як і сили, які вони підтримують. Один із способів забезпечення безперервної підтримки—доручити організувати елементи **CSS** підрозділів або цілі **CSS** підрозділи з тими маневруючими формуваннями, які вони підтримують відповідно до вимог чинників **METT-TC**.

3-171. Різноманітність і складність наступальних операцій вимагає, щоб армія створила гнучку і адаптивну транспортну систему. Там може бути широке розосередження сил і подовження **LOC**. Необхідні можливості включають: управління переміщеннями, видимість в дорозі здійснюваних поставок, періодичні операції та звичайні операції.

3-172. Активи технічного обслуговування рухаються так само далеко вперед, як вимагає тактична ситуація відремонтувати непрацездатне і пошкоджене обладнання і повернути його в бій якомога швидше. Екіпажі продовжують виконувати свої технічні огляди і проводити технічне обслуговування відповідно до клімату і місцевості, в якій вони знаходяться. Оцінка ступеню пошкодження в ході бойових дій можуть мати вирішальне значення для підтримки наступальних операцій. Екіпажі, а також команди технічного забезпечення проводять оцінку ступеню пошкодження в ході бойових дій, щоб швидко повернути пошкоджене обладнання на поле бою за допомогою фіксуючих, обхідних або інших компонентів. Вони відновлюють мінімальні необхідні бойові можливості, необхідні для підтримки конкретного бойового завдання, або для того, щоб обладнання самостійно відновилося.

3-173. Навантаження на медичні ресурси збільшується за рахунок інтенсивності операцій і збільшених відстаней, на які потрібна підтримка у ході просування сил. Командир перерозподіляє медичні засоби в ході зміни тактичної обстановки. Медичні підрозділи можуть передбачити велику кількість постраждалих протягом короткого періоду часу через можли-

вості сучасних звичайних систем озброєнь і застосування зброї масового знищення. Ці ситуації з масовими пораненнями, ймовірно, перевищують можливості місцевих медичних підрозділів і вимагають від них змінити свій нормальний обсяг операцій, щоб забезпечити найбільше користі для найбільшого числа поранених. Ключовими факторами для ефективного управління масовими пораненнями є сортування на місці, екстрена реанімаційна допомога, раннє хірургічне втручання, надійний зв'язок і майстерна евакуація повітряними і наземними ресурсами.

3-174. Створення поповнення запасів повітрям і передових логістичних баз може виявитися необхідним для підтримання маневру операцій, таких як експлуатація та переслідування, проведених на великій відстані від постійної бази підрозділу. Діяльність підрозділу або забезпечення в точці виникнення повітряної висадки несе відповідальність за отримання необхідної упаковки, транспортування і строп вантажопідйомного обладнання. Він готує вантаж для повітряного транспорту, готує зону навантаження, а також проводить повітряно-навантажувальні роботи. Підрозділ, розташований в місці призначення повітряної висадки, відповідає за підготовку зони посадки для розміщення авіаційного поповнення запасів і для прийому вантажу.

3-175. Рейди, проведені наземними маневруючими силами в глибину тилу противника, як правило, зухвалі, високошвидкісні і нетривалі. Логістична підтримка мінімальна; підрозділи переміщують стільки паливно-мастильних матеріалів і боєприпасів, скільки можливо, використовуючи в своїх інтересах будь-які захоплені запаси противника. Після того, як сили, що виконують рейди перетинають LD, тільки обмежене, невідкладне авіаційне поповнення запасу особливо необхідних матеріалів та медичної евакуації здійснюються через відсутність закритих каналів зв'язку. Командир повинен ретельно планувати повітряні поповнення запасу рейдових сил, оскільки це тягне за собою більший ризик, ніж звичайні операції. У цих умовах, підрозділи знищують пошкоджене обладнання, яке не в змозі підтримувати темп операції.

КОМАНДУВАННЯ І УПРАВЛІННЯ

3-176. Завдання командира і його задум визначають схему маневру і розподіл наявних ресурсів. Командир зменшує обсяг початкового завдання, якщо доступні тільки кілька ресурсів. Наприклад, командир міг сказати своїм підлеглим очистити район операцій від усіх ворожих розміру взводу і більше сил замість того, щоб очистити їх території дії від всіх сил про-

тивника, якщо у нього не вистачає часу або сил, необхідних для досягнення останнього завдання.

3-177. Все планування наступальних операцій базується на чинниках **МЕТТ-ТС** з особливим акцентом на—

- ▶ позиціях противника, чисельності і можливостях;
- ▶ завданнях і цілях для кожного підлеглого елемента, а також—на задачах і призначенні кожного **BOS** керівника;
- ▶ задумі командира (*commander's intent*);
- ▶ **АО** для використання кожного підлеглого елемента з пов'язаними з цим інструментами графічного управління;
- ▶ часі, коли операція повинна початися;
- ▶ схемі маневру;
- ▶ спеціальних завданнях, необхідних для виконання завдання;
- ▶ ризику;
- ▶ варіантах виконання завдання.

Командир і його штаб переводять поставлену задачу підрозділу в конкретні цілі для всіх підлеглих, щоб включити резерв. Ці цілі можуть включати будь-який тип або вид операцій. Якщо тип призначеної операції має пов'язані типи операцій, командир може вказати, які типи використовувати, але потрібно звести до мінімуму обмеження свободи дій своїх підлеглих. (FM 5-0 розглядає процес військового прийняття рішень і формат планів і наказів.)

3-178. Попереднє планування і підготовка, які призводять до синхронізації семи **BOS**, підвищують ефективність підрозділу при виконанні операцій. Проте текучий характер бою вимагає від командира керування діями своїх підлеглих під час етапу виконання. Командир розміщується там, де він може найкращим чином відчувати потік операції і вплинути на стратегічно важливі пункти, перенаправивши ефекти залучених сил або застосувавши резерв. Це зазвичай означає, що він перебуває в бойовому строю, як правило, з силами, призначеними для проведення вирішальної операції. Після того, як він вступає в зіткнення з противником, він швидко переміщається в зону контакту, оцінює ситуацію і чинить відповідні агресивні дії, для продовження напрямку наступальної операції.

3-179. Крім призначення цілей, командири всіх ешелонів розглядають, як використовувати переваги, які виникають під час операцій, і захоплення проміжних і кінцевих цілей. Командир розвиває успіх, наполегливо виконуючи план, скориставшись ініціативою молодшого командира, а також використовуючи навчені підрозділи, здатні швидко виконувати стандартні вправи. Свій резерв також надає гнучкі можливості для використання непередбаченої переваги.

3-180. Командир завжди у пошуку можливості здійснити несподівану рапову атаку ворожих позицій. Інформаційні операції, такі як перехоплення і вибір несподіваного напрямку або часу для проведення наступальної операції, можуть відкрити таку можливість. Несподівана атака затримує реакції противника, перевантажує і збиває з пантелику управління противника, викликає психологічний шок, а також знижує послідовність його захисту. Оперативна несподіваної атаки важче досягти, коли військові дії починаються, але це все ще можливо. Командир досягає тактичної несподіваної атаки, нападаючи в погану погоду і над, здавалося б, непрохідною місцевістю, проводячи удавані удари і демонстраційні штурми, швидко змінюючи темп.

3-181. Командир повинен передбачити будь-які умови перенести основні зусилля під час наступу, щоб отримати перевагу в бою і вивести противника з рівноваги. Командир розробляє пункти прийняття рішень для підтримки цих змін з використанням людських та технічних засобів для узгодження пунктів прийняття рішень.

3-182. Командир зберігає здатність швидко сконцентрувати сили ефекту, такі як вогонь, по всій протяжності **АО** в ході наступальних операцій. Ця можливість також критично важлива для командира, коли його сили перетинають лінійні перешкоди. Проходи і проміжки, які виникають в результаті операцій прориву об'єднаних сил або зустрічаються в природі, як правило, є пропускними пунктами. Існує тенденція: кожен підлеглий елемент виходить незалежно один від одного після завершення свого проходу через пункт пропуску. Цей незалежний рух зменшує здатність всієї сили швидко сформувавши бойову міць на протилежному боці перешкоди.

3-183. Командир доводить свій план і плани суміжних підрозділів і вищих ешелонів командирам своїх підрозділів і солдатам. Це допомагає підрозділам і солдатам, які рухаються в непередбачуваних місцях, спрямувати свої зусилля на виконання завдання. Такий обмін інформацією відбувається у всіх операціях.

3-184. Вільна подача інформації між усіма силовими елементами повинна підтримуватися протягом усієї наступальної операції. Це вимагає від командира підтримання зв'язку з усіма елементами свого підрозділу. Він планує, як розмістити і переміщати свої інформаційні системи для підтримки загальної оперативної картини протягом усієї операції. Командир планує, як розширити покриття зв'язку на більшу відстань, з просуванням сил вперед. Відповідно він забезпечує резервними засобами зв'язку, в тому числі дрогового, радіо, видимого і ультрафіолетового світла, тепла, диму, чутного звуку, посильними і подієво-орієнтованого зв'язку, таких як вражаючі пристрої, які ініціюють засідку.

3-185. Підрозділ з передовими інформаційними системами і автоматизованими засобами прийняття рішень мають скорочений час бою і вдосконалений процес планування. Це допомагає командирі підрозділу контролювати оперативний темп бою і залишатися в рамках циклу прийняття рішень противником. Значно покращені знання про противника і положенні своїх військ полегшують бойове застосування високоточного вогню і рішучого маневру в розширених діапазонах. Ці цифрові системи також збільшують свободу переміщення командира на полі бою, де він може найкращим чином вплинути на битву у відповідальний час і місці.

ПЕРЕХІД

3-186. Перехід (*transition*) до оборони відбувається, коли командир робить оцінку того, що він повинен перемістити увагу з одного виду воєнної операції на інший. У наступних абзацах пояснюється, чому командир, в першу чергу проводячи наступальні операції, буде переходити до оборони, і описуються методи, які командир може використовувати, щоб полегшити такий перехід.

3-187. Командир зупиняє наступальну операцію тільки тоді, коли це призводить до повної перемоги і закінчення воєнних дій, або коли вона досягає кульмінаційної точки, або у випадку, якщо надійшли до командира зміни до завдання від свого вищого командування. Ця зміна до завдання може бути результатом взаємозв'язку інших елементів державної влади, таке як політичне рішення.

3-188. Усі наступальні операції, які не досягають повної перемоги, досягають кульмінаційної точки, коли баланс сил зміщується від атакуючих сил до противника. Як правило, наступальні операції втрачають темп, коли дружні сили стикаються із сильно захищеними районами, які не можна

обійти. Вони також досягають кульмінаційної точки, коли поповнення запасів палива, боєприпасів та інших предметів постачання не в змозі йти в ногу з витратами, солдати стають фізично виснаженими, зростають втрати живої сили і обладнання, а також ремонт і заміна не відбуваються вчасно. Через несподівані атаки противника наступальні операції також зриваються, коли резерви не доступні, щоб продовжити наступ, захисник отримує підкріплення або він контратакує зі свіжими військами. Деякі з цих причин можуть об'єднуватися щоб зупинити наступ. У деяких випадках підрозділ може відновити свій темп, але це відбувається тільки після важкого бою або після операційної паузи.

3-189. Якщо атакуючий не може передбачити забезпечення вирішального завдання, перш ніж його сила досягає своєї кульмінаційної точки, він планує паузу, щоб поповнити свою бойову потужність і відповідно поділити операцію на етапи. Одночасно він не дає противнику можливості дізнатися, коли дружні сили стають перенавантажені.

3-190. Після початку наступальних операцій атакуючий командир намагається відчувати, коли він досягає або збирається досягти кульмінаційної точки. До досягнення цього моменту він повинен перейти до якогось іншого виду воєнної операції. Командир має велику свободу вибору, де і коли він хоче припинити атаку, якщо він відчуває, що його сили наближаються до кульмінації. Він може спланувати свою майбутню діяльність, щодо забезпечення оброну, та мінімізувати вразливість до атаки, а також сприяти відновленню наступу, як він переходить до частин або продовжень операції. Наприклад, щоб запобігти перевантаженню розширених **ЛОС** в результаті просування на значну відстань від постійної бази, деякі підлеглі підрозділи командира можуть переміщатися в райони збору, перш ніж він закінчує наступ, щоб почати підготовку до наступної оборонної операції.

3-191. Затишшя в бойових діях часто супроводжує перехід. Цивільні можуть показати себе доброзичливими до дружніх сил у цей період. Командир повинен подумати, як він буде зводити до мінімуму втручання цих цивільних у воєнні операції, водночас захищаючи цивільних від майбутніх ворожих дій. Він повинен також розглянути загрози, які вони представляють для його сил і його операцій, якщо агенти розвідки противника або диверсанти є важливою частиною цивільного населення.

3-192. Командир, передбачаючи припинення його наступальної операції, готує накази, які включають час або обставини, за яких наступ перехо-

дить до іншого типу воєнної операції, таких як: оборона, завдання та розташування підпорядкованих підрозділів, а також С² засоби. При переході від наступу до оборони командир виконує наступні дії:

- ▶ підтримує зближення і спостереження за противником, використовуючи взаємодію розвідувальних підрозділів і сил і засобів спостереження для розробки необхідної інформації для планування майбутніх дій;
- ▶ встановлює область безпеки і місцеві заходи безпеки;
- ▶ повторно розгортає сили і засоби вогневої підтримки для забезпечення підтримки сил безпеки;
- ▶ повторно розгортає сили на основі ймовірного майбутнього використання;
- ▶ зберігає або відновлює контакт із сусідніми підрозділами в суміжних АО і вирішує, щоб його підрозділи залишались здатними на взаємопідтримку в несуміжній АО;
- ▶ переносить інженерні війська, переключаючи акцент з мобільності на контрмобільність і живучість;
- ▶ закріплюється на місцевості і перегрупується;
- ▶ пояснює своїм солдатам обґрунтування переходу від наступу.

3-193. Командир повторно розгортає свої засоби ППО для прикриття позицій оборони своїх сил. Перехід до оборони може вимагати від командира зміни пріоритетів протиповітряної оборони. Наприклад, його головним пріоритетом може бути прикриття маневрених підрозділів у наступі. Це може змінитися на прикриття засобів дальнього контролю і зброї дальнього радіусу дії в обороні.

3-194. Командир проводить будь-які необхідні перегрупування і поповнення запасів одночасно з вищевказаною діяльністю. Це вимагає переходу в заходах логістики, зі зміною уваги із забезпечення здатності сил рухатися вперед (паливно-мастильні матеріали і передовий ремонт з технічного обслуговування і бойових втрат), щоб забезпечити здатність сил обороняти вибране місце розташування (передове будівництво складів, бар'єрів, а також перешкод матеріалів і боєприпасів). Перехід—зазвичай це час, коли можна провести обслуговування обладнання. Додаткові сили і засоби можуть бути також задіяні для евакуації поранених і надання медичної допомоги за умови зниження темпу.

3-195. Командиру не варто надто довго чекати переходу від наступу до оборони, оскільки його сили наближаються до кульмінаційної точки. Без попереднього планування перехід до оборонних дій після досягнення кульмінаційної точки є вкрай складним через кілька причин. Оборонні приготування вимагають негайного реагування, і сили не налаштовані належним чином для оборони. Оборонна реорганізація вимагає більше часу, ніж противник, ймовірно, дозволить. Як правило, атакуючі сили розосереджені, витягнуті в глибину і в ослабленому стані. Тим паче, перехід до оборони вимагає психологічної адаптації. Солдати, які вже звикли до просування вперед, тепер повинні зупинитися і боротися в обороні—іноді відчайдушно—за нових і часто несприятливих умов.

3-196. Командир може використовувати два основні методи, коли він переходить до оборони. Перший метод—провідні елементи здійснюють просування своїх сил і переміщення вперед з метою захоплення достатньої території, щоб створити зону безпеки, для утворення оборони місцевості. Основна сила рухається вперед або назад по мірі необхідності, займає ключову місцевість і переходить до поспішної оборони, яка перетворюється на завчасно підготовлену оборону, якщо дозволяє час і ресурси. Другий метод полягає у створенні зони безпеки в основному уздовж кінцевих позицій підрозділу, переміщуючи основні сили назад до обороздатної місцевості. Сили безпеки рідшають, а інші сили розгортають оборону. В обох методах зона безпеки повинна бути досить глибокою, щоб утримувати основні сили поза діапазоном дії артилерії середньої дальності і ракетних систем противника.

3-197. У першому методі зоні безпеки часто не вистачає глибини, так як силам не вистачає достатньої бойової потужності, щоб захопити необхідну місцевість. У другому методі сили противника, ймовірно, будуть точним шаблоном передових сил дружніх підрозділів і взаємодіятимуть з артилерією та іншими системами вогневої підтримки. Ці дії часто призводять до втрати додаткових своїх солдат і обладнання та витрати додаткових ресурсів.

3-198. Якщо командир визначає, що необхідно припинити наступальну операцію і провести операцію ретрограду, його підрозділи зазвичай проводять оборону зони своїх поточних розташувань, поки він не синхронізує операцію ретрограду. Обсяг зусиль, що витрачаються при встановленні зони оборони, залежить від конкретних факторів **МЕТТ-ТС**.

Розділ 4

Рух до контакту

Коли війська наближаються одне до одного, все вирішує, хто володіє тільки землею, на якій він стоїть або спить, і хто володіє всім іншим.

Уїнстон Черчилль: *"Їх зор'яний час"*, 1949

Рух до контакту (*movement to contact—МТС*) є видом наступальної операції, спрямованої на розвиток ситуації і встановлення або відновлення контакту (жив.: FM 3-0). Командир проводить цей тип наступальної операції, за умови неясності тактичної ситуації або коли противник уникає контакту. Правильно проведений рух до контакту розвиває бойову ситуацію і підтримує свободу дій командира після досягнення контакту. Ця гнучкість має важливе значення в підтримці ініціативи. Всі тактичні принципи, засоби управління, а також спотупуження при плануванні, представлені в 2 і 3 розділах застосовуються до руху до контакту. Багато з міркувань щодо підготовки атаки, наведені в розділі 5 також застосовуються.

4-1. Цілеспрямоване і стрімке переміщення, децентралізоване управління і поспішне розгортання загальновійськових формувань від маршу до атаки або захисту характеризують рух до контакту. В основі цього маневру відносяться -

- ▶ Зосередження всіх зусиль на виявленні противника.

ЗМІСТ

Організація сил.....	4-3
Сили безпеки.....	4-4
Головні сили.....	4-6
Засоби управління.....	4-7
Планування руху до контакту.....	4-8
Виконання руху до контакту.....	4-11
Отримання і підтримання контакту з противником.....	4-15
Підривання противника.....	4-18
Фіксування противника.....	4-19
Маневр.....	4-20
Продовження.....	4-20
Пошук і атака.....	4-21
Організація сил.....	4-21
Засоби управління.....	4-21
Планування пошуку і атаки.....	4-22
Виконання пошуку і атаки.....	4-24

- ▶ Вступ у попереднє зіткнення з найменшими можливими силами, з огляду на потребу забезпечити захист своїх сил.
- ▶ Вступ у попереднє зіткнення з малими, мобільними, автономними силами, з метою уникнення рішучого зіткнення з головними силами на ділянці обраній противником. Це надає командирів максимальну гнучкість щодо розвитку ситуації.
- ▶ Організація задач сил і використання руху формувань для розгортання і швидкого наступу в будь-якому напрямку.
- ▶ Тримання сил на опорній відстані для забезпечення гнучкого реагування.
- ▶ Підтримка контакту, незалежно від ходу бою, набутого по досягненню контакту.

Близька авіаційна підтримка (*close air support*), ізоляція району бойових дій з повітря та протиповітряні операції мають важливе значення для успіху масштабного руху до контакту. Локальна перевага в повітрі або, як мінімум, паритет у повітрі мають життєво важливе значення для успіху такого виду операції.

4-2. Покращені можливості засобів розвідки, спостереження і рекогносцировки (*intelligence, surveillance, reconnaissance—ISR*) зменшують потребу у задіяні корпусів і дивізій для проведення **МТС**, оскільки повністю модернізовані підрозділи зазвичай мають загальне уявлення про розташування значних сил противника. Тим не менше, використання противником місцевості зі складним рельєфом і наступальні інформаційні операції, спрямовані на погіршення точності загальної оперативної картини дружніх сил буде як і раніше вимагати невеликих тактичних підрозділів для проведення **МТС**.

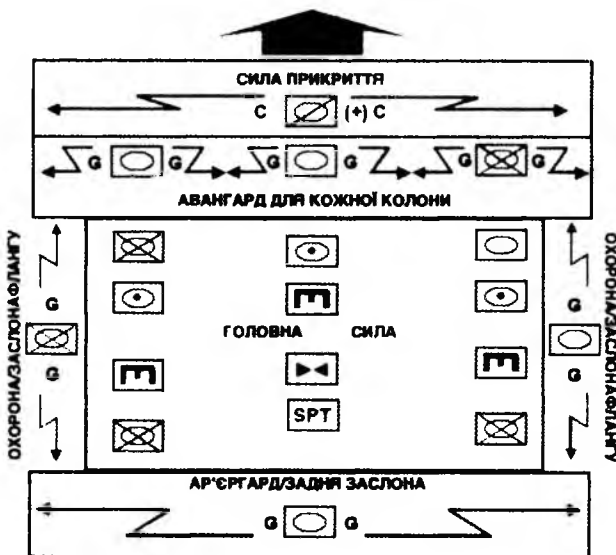
4-3. *Зустрічний бій (meeting engagement)* є бойовою дією, яке виникає, коли сила, що рухається, вступає в бій з противником в неочікуваний час і в несподіваному місці (див.: ВП 3.0; *JP 3-0*). В результаті проведення **МТС** відбувається зустрічний бій. Сили противника можуть бути стаціонарними або мобільними. Такі зіткнення часто стаються в ході операцій невеликих підрозділів, в результаті неефективної розвідки. Сила, яка першою реагує на несподіваний контакт, як правило отримує перевагу над своїм противником. Проте, зустрічний бій може також відбутися, коли противники знають один про одного, і обидва вирішують негайно атакувати, щоб отримати тактичну перевагу або захопити ключову або вирішальну

територію. Зустрічний бій може також статися, коли одні сили намагаються розгорнути поспішну оборону в той час, як інші сили атакують до того, як його противник зможе організувати ефективний захист. Системи виявлення цілей може виявити противника до того, як сили забезпечення безпеки може вступити в контакт. Незалежно від того, як сили вступають в контакт, захоплення ініціативи залишається першочерговою необхідністю. Швидке виконання бойових навчань на рівні взводу і нижче, а також стандартні дії по вступу в контакт для більш великих підрозділів може забезпечити ключову ініціативу дружнім силам.

4-3. Пропускається

ОРГАНІЗАЦІЯ СИЛ

4-5. Рух до контакту організовується як мінімум з використанням наступальних сил прикриття або авангардом, у якості передового елемента забезпечення безпеки, і головних сил. Частина головних складає базову підтримку командира. На основі **МЕТТ-ТС** факторів, командир може збільшити свої сили безпеки, маючи наступальні сили прикриття і авангард для кожної колони, а також безпекові сили для флангів і тилу (зазвичай прикриття або охорону). (Дивіться малюнок 4-2.)

Малюнок 4-2. Рух до контакту: організація сил.

4-6. Завдання на виконання руху до контакту вимагають від командира не входити в контакт з головними силами противника. Проте, командир може знати, де знаходяться принаймні деякі сили резерву і сили другого ешелону противника. Якщо командир корпусу або дивізії має достатньо розвідувальної інформації, для націлювання на не введені в бій сили, резерви або операцій з підтримки противника, він зазвичай призначає силам, таким як артилерійським системам дальнього радіусу дії і ударним вертольотам, нанести удар по відомим ворожим елементам незалежно від їх географічного розташування в межах його **АО**. Увесь час передові захисні елементи і головні сили проводять розвідку.

СИЛИ БЕЗПЕКИ

4-7. Командир корпусу або дивізії, проводячи **МТС**, як правило, організовує його елемент безпеки в сили прикриття, щоб захистити переміщення головних сил і розвинути ситуацію перед використанням головних сил. Сили прикриття отримують завдання щодо виконання конкретних завдань незалежно від головних сил відповідно до **МЕТТ-ТС** факторів, такі як операцій мобільності й прориву. Ці сили прикриття доповідають безпосередньо призначеному командирі.

4-8. Якщо сила, що проводить **МТС**, не в змозі виділити сили прикриття для незалежних операцій з забезпечення безпеки, вона може використати авангард замість сил прикриття. Авангард—це загальновійськовий підрозділ, що організується для виконання завдання, або загін, який передує колоні для захисту головних сил від наземного спостереження або ефекту раптовості з боку противника. Це зазвичай відбувається, коли бригада або батальйон проводить **МТС**. У випадках, коли вищий ешелон (корпус або дивізія) створює сили прикриття, підлеглі елементи можуть розташувати авангард за силами прикриття і попереду головних сил. Це зазвичай відбувається, коли підлеглі підрозділи просуваються в декількох паралельних колонах. У цьому випадку кожна колона головних сил, як правило, організовує свій власний авангард.

4-9. Авангард діє попереду головних сил, з метою забезпечити його безперебійне просування за рахунок зменшення перешкод для створення смуги проходження, ремонту доріг і мостів, або місцезнаходження обходів. Авангард також захищає головні сили від раптової атаки і фіксує противника, щоб захистити розгортання головних сил, коли вони вводяться в дію. Елементи, що входять до складу авангарду, повинні мати рівну або бажано переважаючу мобільність, від головних сил. З цієї причини, ме-

ханізовані, **Recon** і бронетанкові підрозділи є найбільш підходящими для використання в авангарді. Активи мобільності сил інженерного забезпечення повинні також складати частину авангарду, але головні сили також можуть надавати іншу підтримку.

4-10. Авангард рухається так швидко і енергійно, наскільки це можливо, але, на відміну від сил прикриття, залишається в межах дальності підтримки систем озброєння головних сил. Ці сили змушують противника відступити або знищують невеликі групи противника, перш ніж вони зможуть завадити просуванню головних сил. Коли авангард зустрічає великі сили противника або сильно захищені райони, це його спонукає до швидких і енергійних дій для розвитку ситуації і, в межах можливостей, перемоги над противником. Командир авангарду повідомляє про місцезнаходження, сили, розташування і побудову противника і намагається знайти фланги і розриви ліній противника, або інші слабкі місця в його позиціях. Після цього головні сили можуть приєднатися до атаки. Загальновійськовий командир, як правило, визначає, як далеко попереду від його сил повинен діяти авангард. Він зменшує ці відстані на закритій місцевості і в умовах низької видимості.

4-11. Коли тил або фланги командування не захищені суміжними підрозділами або підрозділами, що слідує за ним, воно повинне визначити свої власні сили безпеки флангів і тилу. Командування може добитися цього шляхом створення прикриття або охорони на його флангах або в тилу. Колони по флангах головних сил зазвичай надають ці елементи безпеки флангів; наприклад, лівий фланг бригади забезпечить прикриття лівого флангу для **МТС** дивізії. Ар'єргард зазвичай призначається з одного з підлеглих елементів корпусу або дивізії і доповідає безпосередньо в штаб корпусу або дивізії. Корпус може здійснювати прикриття флангів, якщо існує чітко визначена, значна загроза з флангу. Прикриття флангів вимагає значних ресурсів, які недоступні головним силам. Авіаційні підрозділи або розвідувальні системи можуть забезпечувати прикриття флангів, якщо дозволяють **МЕТТ-ТС** чинники; проте, це збільшує ризик для головних сил. У той час як авіаційні підрозділи можуть використовувати свою бойову міць для стримування ворожих сил, розвідувальні системи можуть забезпечити лише раннє оповіщення, вони не можуть віддати територію з ціллю виграшу часу, для реагування головних сил. (Для отримання більш детальної інформації стосовно розвідувальних операцій див. *FM 3-55*.)

ГОЛОВНІ СИЛИ

4-12. Головні сили складаються з сил, які не зобов'язані забезпечувати безпеку. Бойові елементи головних сил готуються реагувати на контакт з противником з силами забезпечення безпеки підрозділу. Ударні вертолітні підрозділи зазвичай залишаються під контролем корпусу і дивізії, поки не відбудеться зіткнення. Якщо ситуація дозволяє, командир може призначити завдання “супроводу і підтримки” (*follow and support*) одному зі своїх підлеглих підрозділів. Це дозволяє підлеглому підрозділу звільнити свої сили безпеки від таких завдань, як спостереження за силами противника, яких обійшли, вирішення питань, пов'язаних з переміщеними цивільними особами, а також зачистки маршрутів. Це запобігає відволіканню його сил безпеки від виконання свого основної завдання.

4-13. Командир позначає частину головних сил для використання в якості його резерву. Розмір резерву засновується на **МЕТТ-ТС** факторах і ступеня невизначеності щодо противника. Чим більше неясною є ситуація щодо противника, тим більший розмір резерву. Резерв, як правило, становить приблизно від одної чверті до однієї третини сил всієї сили. При контакті з противником, резерв забезпечує гнучкість реагування командира на непередбачені обставини і дозволяє підрозділу швидко відновити свій рух.

4-14. Командир налаштовує свої засоби забезпечення (*sustainment*) до завдання. Він децентралізує виконання завдань бойової підтримки у сфері забезпечення, але така підтримка має бути потійно доступною для головної сили. Це включає використання запланованих комплексів логістичної підтримки. **Комплекс логістичної підтримки** (*logistic package—LOGPAC*)—це група декількох категорій транспортних засобів постачання і поставок під керуванням одного командира конвою. Щоденні **LOGPAC** містять стандартизований розподіл поставок. Спеціальні **LOGPAC** також можуть бути відправлені в міру необхідності.

4-15. Командир часто приходиться до висновку, що його основні маршрути поставок стають надто видовженими у ході операції. Поповнення запасів з повітря може також знадобитися для підтримки великомасштабного **МТС** або для збереження темпу головних сил. Тиловий транспорт батальйонів першого ешелону, що містить паливо, боєприпаси, медичні засоби та засоби технічного обслуговування рухається разом з командами свого батальйону або роти. Запаси пального і боєприпасів залишаються завантаженими у бойових транспортних засобах тилових підрозділів першого

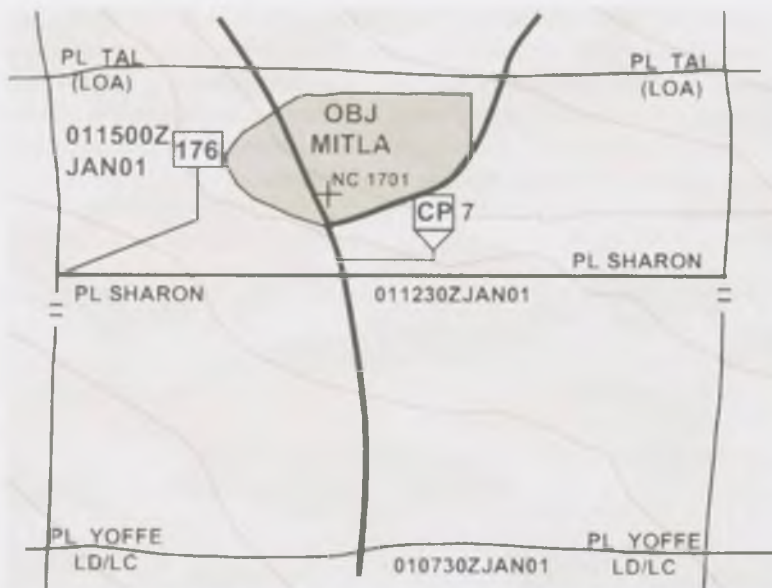
ешелону, щоб вони могли миттєво переміщатися при необхідності. Тиловий транспорт другого ешелону батальйону рухається в більшій глибині разом з передовим батальйоном підтримки у складі головних сил кожної бригади. Авіаційні підрозділи використовують передові пункти поповнення боеприпасами і дозаправки паливом, щоб зменшити час необхідний на повне обслуговування і загрузку.

ЗАСОБИ УПРАВЛІННЯ

4-16. Командир використовує мінімальну кількість і тип засобів управління можливих у **МТС** через недостовірність відомостей про противника. Ці заходи включають в себе призначення **АО** з лівою, правою, передньою і задньою межами, або окремого **АО**, обмеженою безперервною межею (несуміжні операції). Командир далі розподіляє **АО** на зони підпорядкованих підрозділів для полегшення їхніх дій.

4-17. Операція зазвичай починається від лінії відходу (*line of departure*—**LD**) в терміни, зазначені в операційному наказі (*operations order*—**OPORD**; див.: ВП 1.0). Командир керує **МТС** за допомогою етапних ліній, пунктів контакту, а також контрольних-пропускних пунктів відповідно до вимог. (Див.: Малюнок 4-3.) Він контролює глибину зближення з противником, за допомогою граничного рубежу просування (*limit of advance*—**LOA**) або передньої межі. Малюнок 4-3 зображує **LOA**, а не передню межу. Командир може призначити одиницю або декілька цілей, з метою обмеження протяжності **МТС**, а також— щоб зорієнтувати свої сили. Тим не менш, ці об'єкти часто визначаються з урахуванням умов місцевості і використовуються тільки для управління руху. Хоча **МТС** може привести до захоплення цілей терену-місцевості, основний акцент повинен бути зроблений на силах противника. Якщо командир володіє достатньою інформацією щодо виявлення місцезнаходження значних ворожих сил, він повинен планувати інший тип наступальних дій.

4-18. Командири корпусів, дивізій або бригад використовують межі, щоб розподілити різні військові елементи руху до контакту та з метою встановлення чіткого розподілу обов'язків між різними формуваннями. Командири батальйонних тактичних груп використовують підтверджуючі засоби управління маневруючих підрозділів в поєднанні з тактико-стройовими навчаннями і бойовим вишколом. Командирам рот (ротних груп) зазвичай не призначають їхні операційні простори при проведенні руху до контакту.

Малюнок 4-3. Рух до контакту: засоби управління.

4-19. Командир може призначити ряд етапних ліній, які можуть послідовно стати новою задньою межею передових елементів забезпечення безпеки по мірі того, як ці сили просуваються. Кожна задня межа стає передньою межею головних сил і зміщується по мірі того, як сили забезпечення безпеки рухаються вперед. Тилова межа головних сил визначає межу відповідальності тилового елемента безпеки. Ця лінія також зміщується по мірі того, як головні сили рухаються вперед.

4-20. Командири можуть використовувати вісь просування в умовах обмеженої видимості. Проте, існує ризик не виявлення сил противника поза межами осі, і, таким чином, їхнього ненавмисно обходу.

ПЛАНУВАННЯ РУХУ ДО КОНТАКТУ

4-21. Командир проводить операції з розвідки, спостереження і рекогносцировки (**ISR**) для визначення місця розташування і намірів противника при проведенні безпекових операцій для захисту головних сил. Це включає використання наявних літаків. Це дозволяє головним силам зосередити своє планування і підготовку, з метою включення репетиції з проведення швидких, атак з ходу (*hasty attack*), обхідних маневрів і

поспішного заняття оборони (непідготовленої оборони—*hasty defense*). План охоплює не тільки дії, очікувані командиром на основі наявної розвідувальної інформації, а також проведення зустрічних боїв в очікуваний час і очікуваних місцях, де вони можуть відбутися.

4-22. Командир прагне вступити у бій, застосовуючи по-можливості найменші елементи. Цими елементами, як правило, є наземні або повітряні розвідувальні засоби, але можуть бути також безпілотні літальні апарати (БПЛА) або інші розвідувальні системи. Він може таким чином зорганізувати задачі між своїми розвідниками, щоб вони їх виконували посиленою бойовою потужністю, щоб, таким чином, вони могли самі розвивати тактичну ситуацію. Намічений бойовий порядок руху підрозділу має сприяти досягненню мети щодо здійснення першого зіткнення з можливими найменшими силами противника. Це повинно також забезпечити ефективний рух сил і відповідний резерв. Командир має вибір, чи всі або частина його сил проводить марш-підхід (*approach march*) в рамках руху до контакту, з метою забезпечення ефективного переміщення. Марш-підхід може полегшити прийняття рішень командира, забезпечуючи свободу дій і пересування головних сил.

4-23. Ширина фронту призначена підрозділу у **МТС** повинна дозволяти йому створювати достатню бойову потужність для збереження темпу операції. Зменшення ширини фронту зазвичай дає підрозділу відповідну бойову потужність для розвитку ситуації у бою, зберігаючи при цьому необхідний темп. Командири як сил прикриття, так і авангарду, повинні мати незадіяні сили, доступні для розвитку ситуації без необхідності розгортання головних сил. Командир спирається насамперед на засоби вогневої підтримки для визначення бойової потужності провідного елемента, які надають йому додаткові бойові фактори підвищення ефективності, необхідні для виконання завдання. Система вогневої підтримки допомагає розвивати вогневу перевагу при правильній організації задачі на відкриття негайного вогню на придушення, щоб допомогти маневруючим силам дістатися області для ведення прямого вогню.

4-24. Розвідувальні дії можуть відбуватися швидше в ході зближення з противником, ніж в полосі дії підрозділу, так як основний упор робиться на зіткненні з противником. Проте, командир повинен усвідомлювати, що за рахунок збільшення швидкості розвідувальних дій, він збільшує ризик, пов'язаний з операцією.

4-25. Критерії обходу повинні бути чітко визначені і залежать від **МЕТТ-ТС** факторів. Наприклад, командир бригади у відкритій пустельній місцевості може заявити, що можуть бути пропущені піхотні підрозділи противника не більше взводу. Всі інші сили будуть виявлені на осі просування (*axis of advance*) бригади. Будь-які сили, що обходять ворожий підрозділ, повинні вступати в зіткнення з ним до моменту передачі його іншому дружньому елементу, якому, як правило, призначається завдання супроводу і підтримки (*follow and support*). Командир дає завдання його передовим силам безпеки проводити розвідку маршрутів, які будуть перетинати головні сили.

4-26. Офіцеру розвідки ешелону (**G2**—корпус, дивізія, або **S2**—бригада, батальйон), за сприяння представників штабів інженерних військ і військ протиповітряної оборони, необхідно ретельно проаналізувати місцевість, з метою включення повітряних шляхів підходу. Він визначає найбільш небезпечний ворожий **СОА** при проведенні воєнного моделювання, як частини **MDMP** (див.: ВП 1.0) З огляду на уразливість дружніх сил, **G2** не повинен недооцінювати противника під час руху до контакту. Ретельно проведена розвідувальна підготовка поля битви (*intelligence preparation of the battlefield—IPB*)—за рахунок розробки модифікованої комбінованої схем (“оверлей”) перешкод, включно зі схемами (“оверлей”) взаємної видимості і іншими продуктами, такими як еталона схема оптимальних дій для конкретного варіанта операції—підвищує безпеку сил за рахунок зазначення небезпечних областей, де сили, швидше за все, можуть вступити в бій з противником. Це також допомагає визначити час руху між етапними лініями й іншими місцями. Потенційними небезпечними областями, швидше за все, є оборонні позиції противника, зони зіткнення, спостережні пости і перешкоди. Система вогневої підтримки націлюються на ці області, і вони стають першочерговими цілями за спеціальним наказом, що задіяні і скасовуються по мірі того, як ведучі елементи підтверджують або спростовують наявність противника. План розвідки і спостереження, що підтримує рух до контакту, повинен забезпечити покриття цих небезпечних зон. Якщо сили розвідки і спостереження не можуть очистити ці області, потрібні більш цілеспрямовані методи зближення.

4-27. Командир розробляє точки прийняття рішень для підтримки змін у побудові сил, що рухаються, або зміни від маршу-підходу до бойового порядку. Використовуючи як людські, так і технічні засоби для затвердження точок прийняття рішень, командир повинен визначити ступінь

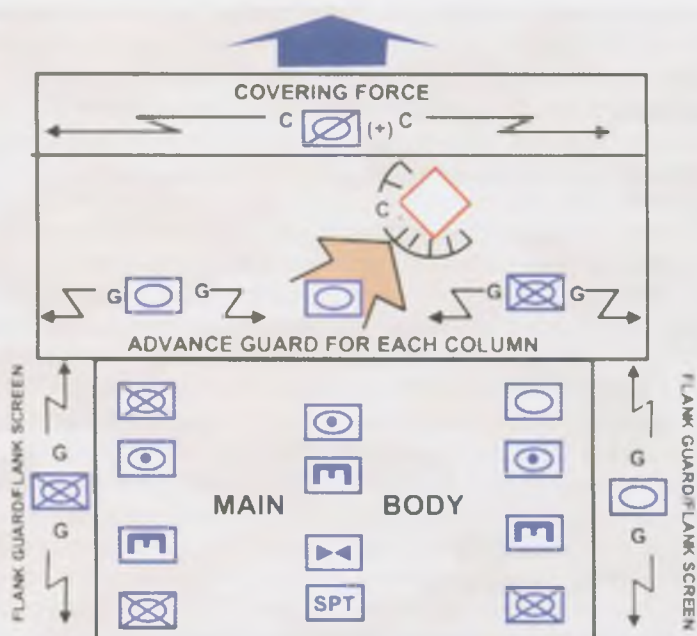
ризик, який він готовий прийняти засновуючись на його завданні. Впевненість командира в засобах процесу розвідувальної підготовки поля бою і ризик, який він готовий прийняти, визначають його схему бойової побудови і схему маневру. У середовищі з високим ступенем ризику, як правило, краще збільшити відстань між передовими елементами і головними силами, ніж уповільнити швидкість просування.

4-28. Корпуси і дивізії можуть виконувати формуючі операції як частину руху до контакту, хоча, за визначенням, сили проводять рух до контакту, коли відомості про противника розпливчасті або повністю відсутні. Це відбувається, коли необхідна інформація щодо резервів і військ другого ешелону противника є в наявності, але інформація щодо сил противника в безпосередній близькості від дружніх сил відсутня. Як і в будь-якому іншому виді операції, командир планує зосередити свої операції на пошуку противника, а потім на стримуванні, його розпорошенні і знищенні кожного елемента сил противника якомога більше, перш ніж вони потраплять на поле бою, де ведеться прямиий вогонь. Це дозволяє силам, що задіюються у близькому бою, підготуватися до зіткнення з підрозділами противника до його прибуття.

ВИКОНАННЯ РУХУ ДО КОНТАКТУ

4-30. Кожен елемент сил узгоджує за часом свої дії з суміжними підрозділами і підрозділами підтримки, підтримуючи контакти і узгоджує дії, як це вказано в наказах і в встановлених оперативних процедурах (*standard operating procedures—SOP*) підрозділу. Авангард підтримує контакт з силами прикриття. Провідні елементи головних сил підтримують контакт з авангардом. Ар'єргард і елементи забезпечення безпеки флангів підтримують контакт з головними силами і орієнтуються на їхнє переміщення. Ці сили безпеки запобігають непотрібній затримці головних сил і відкладають розгортання головних сил якомога довше. Розвідувальні елементи діють на фронті і флангах авангарду кожної колони і підтримують контакт з силами прикриття. Командир може доручити авангарду кожної колони усунути невеликі осередки опору, об'єднені передовими силами забезпечення безпеки. (Див.: Малюнок 4-4.)

4-31. Командир авангарду вибирає бойовий порядок, враховуючи **МЕТТ-ТС** фактори, щоб встановити контакт з найменшими можливими силами, забезпечуючи при цьому гнучкість маневру. Яке б бойове формування не було обрано, воно повинно бути здатним розгорнутися належним чином після того, як командир стане відомо про розташу-

Малюнок 4-4. Авангард колони, яка атакує з метою знищення оточених сил противника

вання противника. Він переконується, що маршрут або вісь просування, по яким рухаються головні сили, вільні від ворожих сил. Вони можуть рухатися безперервно або перебіжками. Вони рухаються перебіжками, коли зіткнення з противником неминуче і місцевість сприятлива. Деякі засоби для ведення вогню з закритих вогневих позицій, такі як мінометний взвод або артилерійська батарея і група спостереження за полем бою за допомогою лазерних пристроїв, можуть бути розташовані в бойових порядках. Група спостереження за полем бою за допомогою лазерних пристроїв може допомогти прикрити рух авангарду, і вогонь з закритих вогневих позицій зосереджується на придушенні зброї противника, загородженні постів спостереження противника і прикритті руху дружніх сил.

4-32. Головні сили зберігають достатню дистанцію між собою і своїми передовими елементами безпеки для підтримки гнучкості маневру. Ця відстань залежить від рівня командування, рельєфу місцевості і наявності інформації про противника. Головні сили можуть виконати марш-підхід для зближення з противником для всіх елементів або частки, з метою

ефективного використання доступної мережі доріг або скорочення часу, необхідного для переміщення з одного місця в інше. Командні пункти та тилові підрозділи пересуваються по високо-мобільним маршрутам в АО і займають поспішно обладнані позиції в міру необхідності.

4-33. За цими передовими елементами забезпечення безпеки, головні сили рухаються декількома паралельними маршрутами з численними бічними відгалуженнями, щоб залишатися гнучкими і скоротити час, необхідний для початку маневру. (Хоча батальйону бажано використовувати кілька маршрутів, батальйони і більш дрібні підрозділи можуть продовжувати рухатися тільки одним маршрутом.) У МТС, розташування головних сил на марші повинні забезпечувати максимальну гнучкість для маневрування під час руху і при вступі в контакт з силами противника.

4-34. Системи вогневої підтримки командира, як правило, зосереджені на завданнях придушення, з метою розбити ворожі сили під час бойового зіткнення, і на завданнях задимлення, з метою приховування або маскуванню дружніх сил при проведенні зближення з противником. Командир складає графік руху систем вогневої підтримки узгоджуючи за часом з рухом іншої частини сил. Системи вогневої підтримки, які не можуть відповідати рухливості бойових частин по пересіченій місцевості, змушують їх сповільнити швидкість просування. Якщо ці підрозділи не сповільнюються, вони ризикують випередити їх вогневу підтримку. Командир узгоджує за часом дії безпосередньої авіаційної підтримки для запобігання відновленню балансу противником в той час, як наземні засоби вогневої підтримки командира змінюють позиції. Головні сили оновлюють свій список пріоритетних цілей під час проведення операцій руху до контакту.

4-35. Ті ж міркування відповідають протиповітряної оборони, коли противник має повітряні спроможності. Командир має впевнитися, що його сили залишаються в межах прикриття засобів протиповітряної оборони, які забезпечується активами корпусів і дивізій.

4-36. Противник має ускладнення з виявленням та націлюванням на головні сили під час їх зближення до моменту зіткнення за рахунок його інтенсивності, темпу і розосередження; і тієї обставини, що командир повинен відволікати увагу на контроль електромагнітних випромінювань. Після того, як сили вступають у бій і концентрують нанесення свого удару по виявленим силам противника, вони стають вразливими для ударів звичайної зброї противника і його зброї масового знищення. Вони повин-

ні швидко зосереджувати свої бойові сили і знову їх розсіювати відразу після подолання опору для уникнення контрдії противника.

4-37. Рух має бути настільки швидким, настільки це дозволяють рельєф місцевості, мобільність сил і можливості противника. Відкрита місцевість забезпечує простір для маневру в різні сторони від напрямку руху і полегшує високошвидкісне пересування. Це також забезпечує більше розсіювання і, як правило, більшу відстань між передовими елементами охорони і головними силами, ніж це дозволяє обмежений рельєф місцевості. Командир ніколи не повинен спрямовувати свої головні сили на місцевість, де можливий тільки обмежений рух в певному напрямку, перш ніж передові елементи безпеки не просунуться досить далеко, щоб гарантувати, що головні сили не будуть сковані (зафіксовані) в межах цієї місцевості. Противник може також встановлювати засоби управління вогневою підтримкою, які дозволяють йому використовувати не спостережуваний виснажливий вогонь (*harassing fire*) і загороджувальний вогонь (*interdiction fire*) для перешкоджання дружнім силам скористатися вузькими проходами. У міру того як ситуація щодо противника стає відомою, командир може скоротити відстань між елементами сил для зменшення часу реагування, або він може розгорнути сили, щоб підготуватися до зіткнення.

4-38. На рівні батальйону і роти, сили, що пересуваються, повинні рухатися по прикритим або прихованим маршрутам з однієї прикритої або прихованої позиції на іншу, використовуючи рельєф місцевості для зведення до мінімуму своєї вразливості до ворожої зброї. Далі, сили прикриття повинні прикривати сили, що рухаються. Незалежно від конкретного використовуваного методу пересування, обидві сили повинні надавати одна одній взаємну підтримку і бути добре обізнаними про сектори вогню аналогічних їм сил.

4-39. Сили повинні намагатися подолати будь-які перешкоди, з якими вони стикаються, без втрати темпу, шляхом проведення проривів з ходу (*in-stride breach*). Командир використовує свої передові сили безпеки намагаючись захопити неушкоджені мости, коли це можливо. Провідні елементи безпеки обходять або долають перешкоди якомога швидше, щоб зберегти темп руху. Якщо ці провідні елементи не можуть подолати перешкоди, командир направляє наступні елементи головних сил з завданням обійти перешкоду і прийняти на себе роль провідного елемента. Ці сили можуть також знищувати перешкоди, які заважають притоку засобів забезпечення підрозділу.

4-40. Командир розташовується далеко попереду у бойовому порядку підрозділу, що пересувається. Після того, як формування вступає в бій з противником, він може швидко переміститися до області зіткнення, проаналізувати ситуацію і рішуче спрямувати удар. Підрозділи командира по забезпеченню безпеки вступають у бій, з метою розвинути ситуацію, як тільки вони виявляють противника. Після того, як вони вступають у бій з противником, відбувається ряд дій, які були розділені у наступній послідовності. (Підрозділи, оснащені повністю цифровими системами управління, можуть об'єднати або пропускати один або кілька етапів у цій послідовності. Ці підрозділи будуть проводити маневр і залишатися в межах відстані підтримки один від одного зі значно більшими АО, ніж підрозділи, оснащені аналоговими системами.)

ОТРИМАННЯ І ПІДТРИМУВАННЯ КОНТАКТУ З ПРОТИВНИКОМ

4-41. Всі **ISR** активи зосереджені на визначених напрямках позицій противника і забезпечують командира поточними розвідувальними даними і відповідною бойовою інформацією; це гарантує, що він може залучати дружні сили в найвигідніших умовах. Командир використовує всі доступні джерела бойової інформації, для знаходження розташування і бойових порядків противника, на додаток до його розвідувальних систем. Корпуса та дивізії використовують підрозділи глибинного спостереження і загопи в поєднанні з даними, наданими наявними силами спеціальних операцій, спільними та багатонаціональними засобами, на додаток до їх власних **ISR** активів. Командир може використовувати свої системи спостереження для спрямування проведення повітряної і наземної розвідки.

4-42. Відомості про противника стають чіткішими після того, як передові елементи безпеки вступають у зіткнення з противником, з метою швидкого розвитку ситуації відповідно до плану і намірів командира. За рахунок визначення чисельності, розташування і позицій сил противника, ці елементи безпеки дозволяють командиру зосередити ефект бойової потужності головних сил проти головних сил противника. Загальні сили повинні залишатися гнучкими, щодо використання розвідувальної і бойової інформації. Сили безпеки не повинні дозволити силам противника уникнути зіткнення, якщо тільки вони не отримують наказ від командира. Коли потужні сили прикриття не слідують за авангардом, вони повинні захопити місцевість, яка дозволяє проводити необхідне спостереження.

4-43. Зіткнення з противником є серію одночасних бойових дій, при контакті з противником, з метою розвитку ситуації. Дії при контакті з противником є наступні:

- ▶ Розгорнути й доповісти.
- ▶ Оцінити й розвинути ситуації.
- ▶ Обрати **COA**.
- ▶ Виконати обраний **COA**.
- ▶ Рекомендувати вищому командуванню **COA**.

4-44. Після того, як провідні частини сил, які проводять зближення з противником вступають з ним в зустрічний бій, вони виконують дії при зіткненні. Підрозділ сприймає перешкоди, як контакт з противником, оскільки він припускає, що перешкоди прикриваються вогнем. Підрозділ виконує ці дії при контакті з противником незалежно від того, чи противник виявив їхню присутність. Сили безпеки підрозділу часто отримують тактичну перевагу над силами противника, використовуючи темп і ініціативу при проведенні цих дій при контакті з противником, що дозволяє йому вступити в зіткнення з противником і підтримувати контакт, не вступаючи в рішуче зіткнення. Те, наскільки швидко підрозділ розвиває ситуацію, безпосередньо пов'язано з його безпекою. Цей темп безпосередньо пов'язаний з використанням підрозділом добре відтренованих ("відрежесерлванних") **SOP** і тренувань.

Розгорнути й доповісти

4-45. Коли елемент безпеки підрозділу зустрічає підрозділ противника або перешкоду, він розгортається на прикритій позиції, що забезпечує спостереження і сектор обстрілу. Якщо елемент безпеки знаходиться під вогнем противника, він використовує прямий вогонь і з закритих вогневих позицій для придушення противника і відновлення свободи маневру. Одночасно командир елемента безпеки доповідає про зіткнення, використовуючи формат доповіді з місця подій (*spot report format*), щоб надати вищому штабу всю наявну інформацію про ситуацію. Це попереджає командира і дозволяє йому розпочати необхідні дії. (*FM 6-99.2* надає інформацію про формат доповіді з місця подій.)

Оцінити й розвинути ситуацію

4-46. Сили безпеки підрозділу швидко розвивають ситуацію в рамках об-

межень завдання з використанням методів, починаючи від непомітної, пішої розвідки до розвідки вогнем, яка використовує зброю для ведення прямого вогню прямою та з закритих вогневих позицій. Якщо це можливо, командир продовжує виконувати завдання по забезпеченню безпеки з іншими елементами, що в цей час не в зіткненні з противником, після оцінки ситуації. Це допомагає розвивати ситуацію по фронту і забезпечує більший простір маневру для виконання подальших дій. У міру розвитку ситуації, сили безпеки надають додаткові доповідні.

Обрати **COA**

4-47. Після того, як сили безпеки вступають в зіткнення з противником, їх командир збирає інформацію, проводить оцінку і обирає **COA**, що узгоджується з намірами його вищого командира і в межах можливостей підрозділу. Підрозділ веде прямий вогонь та з закритих вогневих позицій, щоб отримати перевагу, якщо ураження противника є необхідним. Це дозволяє силам безпеки відновити свої дії на виконання поставленого завдання якомога швидше. Командир не може дозволити невеликим силам противника затримувати рух сил безпеки. Як правило, розвідувальні дані і замисел операції визначають **COA**, якого слід дотримуватися. Для перешкод, не охоплених вогнем, підрозділ може або знайти обхід, або створити необхідну кількість смуг для підтримки свого маневру або маневру підтримуваного підрозділу. Після того, як відбулося зіткнення з противником, ці **COA**, як правило включають проведення атаки, обхід, оборону, затримку або відхід. У випадку перешкод, що покриваються вогнем, підрозділ може або шукати обхід, або проводити операції прориву, як частину атаки з ходу.

Виконати обраний **COA**

4-48. Командир сил безпеки повинен швидко визначити: обійти противника чи атакувати. Сили безпеки атакують (див. розділ 5), якщо вони мають достатню, в готовності до негайних дій бойову міць, щоб придушити противника, і атака не буде відволікати від виконання завдання. Такі атаки, як правило, необхідні для подолання спроби противника уповільнити рух сил безпеки. Якщо ця перша атака не зможе подолати оборону противника, командир сил безпеки повинен розглянути й інші варіанти, наприклад, проведення більш підготовленої атаки або перейти до оборони, продовжуючи при цьому з'ясовувати якомога більше про позиції противника.

4-49. Сили забезпечення безпеки можуть обійти противника, якщо вони не мають достатньої бойової потужності або атака може поставити під загрозу виконання завдання. Вони повинні запросити дозвіл на обхід сил противника, якщо порядок ведення операції не передбачає критерії обходу. Командир сил безпеки повинен доповісти про обійдені сили противника у вищий штаб, який після цього приймає на себе відповідальність за їх знищення або стримування. З іншого боку, сили безпеки можуть тримати мінімальні сили в контакті з обійденим противником для того, щоб він не міг вільно переміщатися по полю бою.

4-50. Якщо сили безпеки не можуть провести або атаку з ходу, або обхід, вони намагаються розгорнути оборону (див розділ 8). В обороні, сили безпеки підтримують контакт з противником, продовжують проводити розвідку і готуються підтримувати інші сили. Коли командир сил безпеки вирішує захищатися, відповідальність за подальші дії несе його вищий командир. У разі коли інші **СОА** ведуть до рішучих зіткнень або руйнувань, сили безпеки проводять ті заходи, що є необхідними для забезпечення самозбереження, такі як стримуючі дії або відхід (див. розділ 11), але підтримують контакт з противником, якщо вищий командир не наказує інше.

Рекомендувати **СОА** вищому командиру

4-51. Після того, як командир сил безпеки обирає **СОА**, приймаючи до уваги задум свого командира, він доповідає про це своєму вищому командиру, який має право заборонити цей **СОА**, виходячи з того, що такий новий **СОА** може негативно вплинути на виконання завдання. Для уникнення відстрочення у виконанні завдання, стандартні операційні процедури підрозділу можуть забезпечувати автоматичний дозвіл на ті чи інші дії. Якщо вищий командир бере на себе відповідальність за продовження розвитку ситуації, сили безпеки підтримують його дії відповідно до наказу. Вище командування повинне бути обережним, щоб не стати надмірно зосередженим на початкових боях з забезпечення безпеки, що може пошкодити операціям, націленим проти головної сили противника.

ПІДРИВАННЯ ПРОТИВНИКА

4-52. Після зіткнення з противником, командир головних сил спрямовує пригнічуючий вогонь на противника, з метою запобігання від прове-

дення ним упереджуваного удару або організації ним міцної оборони. Командир сил безпеки проводить маневр якомога швидше, щоб знайти розриви ліній оборони противника. Командир використовує свої **ISR** активи, щоб отримати якомога більше інформації, про диспозиції, чисельність, можливості і наміри противника. Чим більше розвідувальних даних стають доступними, командир головних сил проводить атаку, з метою знищення або підірвання **C²** центрів противника, вузлів управління вогнем, а також мереж зв'язку. Командир головних сил проводить операції, з метою запобігання переміщення резервів противника для проведення контрдії.

ФІКСУВАННЯ ПРОТИВНИКА

4-53. Командир намагається ініціювати маневр зі швидкістю, якій противник не може відповідати, оскільки успіх у зустрічному бою залежить від ефективних дій при зіткненні. Командир сил забезпечення безпеки не дозволяє противнику виконувати маневр проти головних сил. Побудова, розмір і бойова міць сил забезпечення безпеки є основними факторами, що визначають розмір ворожих сил, які він може перемогти без розгортання головних сил.

4-54. Командир використовує свої активи повітряного маневру і вогневої підтримки (в тому числі наступальних інформаційних операцій), з метою фіксування противника на його поточних позиціях, безпосередньо атакуючи його бойові та командні системи і встановлюючи ситуаційні перешкоди. Пріоритетами, як правило, є атака ворожих сил при зіткненні, об'єкти управління й управління вогнем, засоби вогневої підтримки, і рухомі сили противника, які ще не вступили в зіткнення, наприклад, сили другого ешелону і резерви. Ці пріоритети змінюються залежно від факторів **МЕТТ-ТС**. Ударні вертольоти і літаки безпосередньої повітряної підтримки, що діють в об'єднаних групах ППО, ідеально підходять для ураження противника по всій глибині його операційного простору.

4-55. Методи, які використовує командир для фіксування противника, коли обидві сили рухаються, відрізняються від тих, коли сили противника не переміщуються під час зустрічного бою. В обох випадках, коли сили безпеки не можуть захопити противника, проводячи фронтальну атаку з ходу, командир повинен розгорнути частину головних сил. Коли це відбувається, підрозділ вже проводить не рух до контакту, а атаку.

МАНЕВР

4-56. Якщо сили безпеки не можуть захопити противника фронтальною атакою, командир швидко проводить маневр його головних сил, з метою проведення проникнення або охоплення. (Дивіться розділ 5 для ознайомлення з атакою.) Він робить це, щоб придушити сили противника, перш ніж вони зможуть ефективно відреагувати або посилитися. Командир намагається перемогти ворога по частинам (defeat in detail), зберігаючи при цьому темп свого просування. Після успішної атаки, командир головних сил відновлює рух до контакту. Якщо він не отримує перемогу над противником, у нього є три основні варіанти: обхід, перехід до більш підготовленої атаки або виконання якогось виду оборони. У всіх випадках, він докладає всіх зусиль для збереження ініціативи і запобігання стабілізації противником ситуації шляхом проведення насильницької і рішучої атаки. Одночасно він повинен зберегти свій темп шляхом синхронізації дій його бойових, **CS** і **CSS** елементів.

4-57. Елементи головних сил швидко розгортаються в безпосередній близькості від місця зіткнення, якщо командир ініціює фронтальну атаку. Командири маневрених підрозділів в міру необхідності, при зіткненні, координують проходження вперед через позиції дружні сил. Мета полягає в тому, щоб здійснити напад до того, як противник зможе розгорнутися або посилити свої задіяні в бою сили. Командир може наказати провести атаку з похідної колони для однієї з колон головних сил, в той час як інша частина головних сил розгортається. Командир також може чекати, не проводячи атаку, поки він зможе перемістити велику частину головних сил вперед. Він уникає введення сил в бій по частинам, за винятком випадків, коли швидкість дій має важливе значення, або існує та може зберегатися протягом всієї атаки бойова перевага в життєво важливих точках, або коли розрізнена місцевість диктує такий **COA**.

4-58. При спробі провести охоплення, командир спрямовує свою увагу на атаці флангів і тилу противника, перш ніж він зможе підготуватися до протистояння цим діям. Командир використовує сили безпеки для фіксування противника в той час, як головні сили маневрують, шукаючи вразливий фланг, або він використовує головні сили, щоб зафіксувати противника в той час, як сили безпеки знаходять вразливий фланг.

ПРОДОВЖЕННЯ

4-59. Якщо противник переможений, підрозділ переходить назад до **МТС**

і продовжує рухатися вперед. Рух до контакту закінчується, коли підрозділ досягає кінцевої цілі або межі просування, або він повинен перейти до більш цілеспрямованої атаки, оборони, або відійти. (Для більш докладного ознайомлення з цими типами операцій, дивіться відповідні розділи в цьому посібнику.)

ПОШУК І АТАКА

4-60. *Пошук і атака (search and attack)* є метод виконання руху до контакту, який має багато спільних характеристик, що присутні в просторних безпекових операціях (*area security operation*; див.: ВП 3.0; FM 3-0). Командир використовує цю форму руху до контакту, що проводиться головним чином легкими силами і часто за підтримки важких сил, коли противник діє невеликими, розсіяними елементами, або коли завдання полягає в тому, щоб позбавити противника можливості рухатися всередині даної зони. Батальйон є елементом оперативної побудови, який зазвичай проводить пошук і атаку. Бригада допомагатиме своїм підлеглим батальйонам шляхом забезпечення наявності вогнем з закритих вогневих позицій та інших видів підтримки.

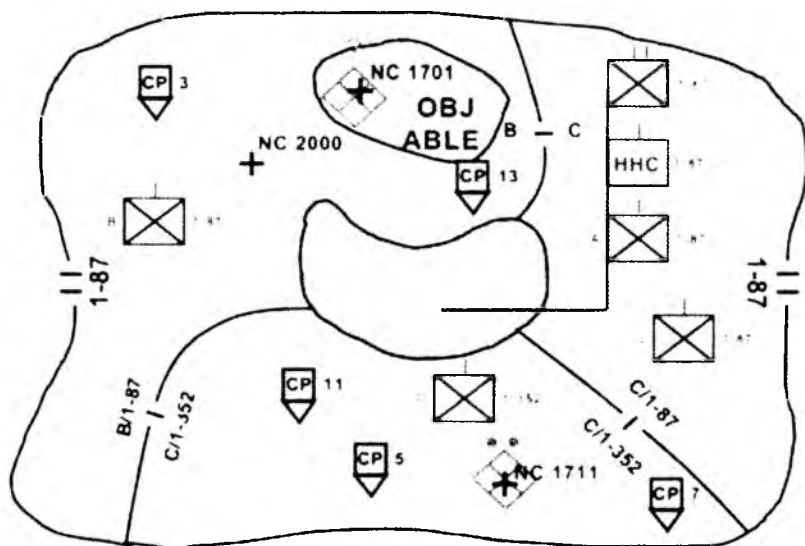
ОРГАНІЗАЦІЯ СИЛ

4-61. Командир організує свої сили відповідно до задач **Recon**, задля фіксування і завершення дій, кожна з яких має певне призначення. Розмір Recon сил базується на доступних розвідувальних даних про чисельність ворожих сил в **АО**. Чим менше відомо про ситуацію, тим більша Recon сила. Recon сили, як правило, складаються з розвідників, піхоти, авіації і засобів радіоелектронної боротьби. Сили фіксування повинні мати достатню бойову міць, щоб ізолювати противника, як тільки **Recon** сили знаходять його. Сили завершення дій (*finishing force*) повинні мати достатню бойову міць, щоб здобути перемогу над тими силами противника, які, як очікується, будуть розташовані в межах **АО**. Командир може спрямовувати кожен підлеглий підрозділ для збереження сил завершення дій, або він може тримати ці сили в своєму бойовому порядку. Командир може змінювати ролі його підлеглих елементів щодо розвідки, сковування і завершення дій. Проте, зміна ролей може потребувати зміни в організації відповідно до задач і додаткового часу для підготовки і репетицій.

ЗАСОБИ УПРАВЛІННЯ

4-62. Командир встановлює засоби управління, що забезпечують розосе-

редження дій і ініціативу невеликих підрозділів в максимально можливій мірі. Мінімальні засоби управління для пошуку і атаки є **АО**, орієнтири для застосування засобів ураження (*target reference point—TRP*), ціль, контрольні пункти і точки контакту. (Див малюнок 4-5.) Використання орієнтирів для застосування засобів ураження забезпечує гнучку систему вогню з швидким реагуванням після того, як **Recon** сили вступають в контакт з противником. Командир використовує ціль і контрольні пункти для спрямовування руху підлеглих елементів. Пункти координації вказують на конкретне місце для координації вогню і переміщення між сусідніми підрозділами. Командир використовує інші засоби управління, такі як етапні лінії, по мірі необхідності. (Дивіться розділи 2 і 3 для ознайомлення з визначенням доступних засобів управління.)

Малюнок 4-5. Пошук і атака: засоби управління.

ПЛАНУВАННЯ ПОШУКУ І АТАКИ

4-63. Командир проводить пошук і атаку з однією або декількома з наступних причин:

- ▶ Знищення ворога: зробити ворожі підрозділи в **АО** небоєздатними.
- ▶ Позбавлення противника можливості використовувати місцевість:

запобігти безперешкодним діям противника в даній зоні; наприклад, в будь-якій зоні, яку противник використовує для базового табору або для матеріально-технічного забезпечення.

- ▶ **Захист дружніх сил:** не дати противнику можливості зосередити сили для розпорошення або знищення дружніх військових або цивільних операцій, обладнання, майна і важливих об'єктів.
- ▶ **Збір інформації:** отримати інформацію про противника і місцевість для підтвердження **СОА** противника, прогнозованого внаслідок **IPB** процесу.

4-64. Результати **IPB** процесу мають вирішальне значення для проведення пошуку і атаки. Вони зосереджують зусилля **Recon** сил на місцях ймовірного розташування противника.

4-65. План пошуку і атаки ставить сили завершення дій (*finishing force*), як вирішальну операцію, де вони можуть маневрувати найкращим чином, з метою знищення сил противника або важливих об'єктів, відразу після їхнього виявлення засобами розвідки. Як правило, сили завершення дій займають центральне положення в **АО**. Проте, **МЕТТ-ТС** фактори можуть дозволити командирі розташувати сили завершення дій поза зоною пошуку і атаки. Командир визначає значимість цієї вирішальної операції за рахунок використання найважливіших вогневих задач та визначення ступенів важливості підтримки для інших своїх доступних бойових факторів підвищення ефективності, таких як інженерні елементи і транспортна підтримка вертольотами. Командир встановлює засоби управління в міру необхідності для закріплення підрозділів і зосередження бойової потужності сил перед атакою. Після того, як **Recon** сили визначають місцезнаходження противника, сили фіксування і завершення дій можуть зафіксувати і знищити його. Командир також розробляє план на випадок непередбачених обставин в тому випадку, якщо **Recon** сили будуть скомпрометованими.

4-66. Плани вогневої підтримки повинні забезпечувати гнучкість і швидкість нанесення вогню для досягнення бажаного для командира ефекту по всій **АО**. Командир розташовує свої засоби вогневої підтримки таким чином, щоб вони могли підтримувати підлеглі елементи по всій **АО**. Командир повинен встановити процедури для швидкого відкриття вогню. Для цього, командні пункти та командири невеликих підрозділів повинні відстежувати і повідомляти про розташування всіх підлеглих елементів. Через невизначені відомості про противника, командир обережний щодо чіткого визначення особливостей вогневої підтримки.

ВИКОНАННЯ ПОШУКУ І АТАКИ

4-67. Кожен підлеглий елемент, що діє в своїй власній **АО**, отримує завдання знищити противника в межах своїх можливостей. Командир повинен дотримуватися раніше встановлених засобів управління і засобів зв'язку між будь-якими елементами, що наближаються, щоб запобігти ураженню дружнім вогнем. **Recon** сили проводять рекогносцировку зони, з метою розвідування виявлених визначених районів зацікавлення (*named area of interest—NAI*).

4-68. Після того, як **Recon** сили знаходять сили противника, сили фіксування розвивають ситуацію, а потім виконують одне з двох варіантів завдань, базуючись на вказівках командира і **МЕТТ-ТС** факторах. Перший варіант полягає в блокуванні визначених маршрутів, які виявлений противник може використовувати для втечі або швидкого спрямування сил підкріплення. Сили фіксування підтримують контакт з противником і розташовують свої сили, щоб ізолювати і зафіксувати противника до того, як сили завершення дій (*finishing force*) здійнять атаку. Другий варіант полягає в проведенні атаки, щоб зафіксувати противника на його поточних позиціях до прибуття сил завершення дій. Сили фіксування атакують, якщо ця дія відповідає задуму командира (*commander's intent*), і вона може формувати достатню бойову міць проти виявленого противника. Залежно від мобільності противника і ймовірності компрометації **Recon** сил, командир може знадобитися розташувати його сили фіксування до входу його **Recon** сил в **АО**.

4-69. Бригади (і, можливо, батальйони) можуть встановлювати бази вогневої підтримки в рамках операцій їх сил фіксування, щоб забезпечити покриття вогневою підтримкою всієї території операційного простору під час операцій пошуку і атаки, що проводяться на обмеженій території. Ці позиції повинні бути взаємно підтримувані і підготовлені до кругової оборони. Вони розташовані на позиціях, які полегшують повітряне поповнення запасів. Створення цих позицій залежить від **МЕТТ-ТС** чинників, тому що воно вимагає відволікання бойової потужності для забезпечення захисних засобів вогневої підтримки та інших засобів, розташованих в межах таких баз.

4-70. Якщо умови не підходять для використання сил завершення дій для атаки виявленого противника, **Recon** сили чи сили фіксування можуть продовжувати вести спостереження і рекогносцировку, з метою подальшого розвитку ситуації. Щоразу, коли це відбувається, сили, що

підтримують спостереження, повинні бути обережними, щоб уникнути виявлення і можливих засідок противника.

4-71. Сили завершення дій можуть переміститися за силами **Recon** і фіксування, або вони можуть розташуватися в зоні посадки десанту і здійснити десантування з повітря в зону висадки поблизу противника відразу після його виявлення. Сили завершення дій повинні бути достатньо оперативними для ураження противника, перш ніж він зможе уникнути контакту з **Recon** силами або силами фіксування. Офіцер розвідки ешелону надає командирю свою оцінку щодо ймовірного часу, який противнику буде потрібен для переміщення з його виявленого місця розташування. Командир забезпечує додаткові засоби мобільності для того, щоб сили завершення дій могли відреагувати протягом цього терміну.

4-72. Командир використовує свої сили завершення дій для знищення виявленого і зафіксованого противника під час пошуку і атаки шляхом проведення атак з ходу або підготовлених атак, маневрування, з метою блокування маршрутів втечі противника в той час, як інший підрозділ проводить атаку, або шляхом використання вогню з закритих вогневих позицій або безпосередньої авіаційної підтримки для знищення противника. Командир може наказати його силам завершення дій створити зону засідки і використовувати його сили **Recon** і фіксування, з метою спрямування противника в ці засідки.

Розділ 5

Атака

Я схвалюю всі методи нанесення ударів за умови, що вони направляються в точку, де армія противника є найслабшою і де рельєф місцевості сприяє їй найменше.

Фредерік Великий

Атака (attack)—це наступальна операція з метою знищити або завдати по-разки силам противника, захопити і забезпечити надійну оборону і охорону місцевості, або перше і друге разом (див.: ВП 3.0; FM 3-0). Коли командир приймає рішення атакувати або можливість атаки виникає під час бойових дій, виконання цієї атаки повинно масувати вплив переважної бойової сили проти окремих частин сил противника з темпом і інтенсивністю, які не можуть бути підібрані противником. Бій, що виникає, не повинен бути змаганням між приблизно рівними. Нападник повинен шукати рішення на місцях за своїм вибором шляхом синхронізації та застосування його команди комбінованої зброї (*combined arms team*).

ЗМІСТ

Організація сил.....	5-2	Отримання та підтримування	
Сили безпеки.....	5-2	контакту з противником.....	5-22
Головна сила.....	5-2	Підрив противника.....	5-24
Резерв.....	5-3	Фіксування противника.....	5-26
Сили забезпечення.....	5-4	Маневр.....	5-27
Засоби управління.....	5-5	Розвиток успіху.....	5-40
Планування атаки.....	5-6	Атаки спеціального призначення.....	5-42
Розвідка.....	5-7	Засідка.....	5-42
Маневр.....	5-9	Мантраатака.....	5-50
Вогнева підтримка.....	5-14	Демонстраційні дії	
Командування і управління.....	5-16	та удавані атаки.....	5-54
Підготовка атаки.....	5-17	Рейд.....	5-55
Виконання атаки.....	5-21	Збавляюча атака.....	5-56

5-1. Атаки відбуваються вздовж діапазону, визначеному з однієї сторони коригуючими наказами (*fragmentary order—FRAGO*), які визначають виконання швидко виконуваних бойових навчань негайно доступним силам. Видані, деталізовані накази з декількома напрямками і продовженнями; глибокі знання усіх аспектів ворожих розташувань; сила, яка спеціально призначена для цієї операції; та проведення широкомасштабних репетицій—визначають іншу сторону цього діапазону. Більшість атак проводяться між цими кінцями діапазону. (Розділ 1 обговорює цей континуум між діями, які вимагають негайного реагування, і запланованими діями.)

ОРГАНІЗАЦІЯ СИЛ

5-2. Після того, як командир визначає схему маневру, він визначає задачі для виконання своїм силам з метою надати кожному підрозділу достатньо бойової потужності для виконання свого завдання. Він зазвичай формує сили безпеки, головну силу, резерв і силу забезпечення. Він повинен завершити будь-які зміни щодо постановки завдань вчасно, щоб дозволити підрозділу провести репетиції з доданими або підтриманими підрозділами. Найкраще місце і час для атакуючої сили провести постановку задач—це дянка збору (*assembly area—AA*).

СИЛИ БЕЗПЕКИ

5-3. За звичайних обставин командир призначає сили безпеки під час атаки, тільки якщо атака оголює один або кілька флангів або тил атакуючої сили у ході просування військ. У цьому випадку командир призначає сили безпеки на флангах або в тилу із завданнями охороняти або прикривати залежно від **МЕТТ-ТС** чинників. Зазвичай атакуючий підрозділ не потребує великих передових сил безпеки; більшість атак проводяться з позицій контакту з противником, що зменшує корисність окремої передової сили безпеки. Виняток трапляється, коли атакуючий підрозділ переходить від оборони до наступу, попередньо встановивши зону безпеки як частину оборони.

ГОЛОВНА СИЛА

5-4. Командир об'єднує головну силу в загони комбінованої зброї для проведення його вирішальної операції і необхідних формуючих операцій. Командир спрямовує вирішальну операцію на негайне і рішуче знищення сил противника, його волі до опору, захоплення цілі на місцевості

або щоб зірвати план противника. Його схема маневру визначає спрямованість вирішальної операції. Усі наявні ресурси цих сил взаємодіють, щоб забезпечити успіх вирішальною операції. Підлеглий підрозділ або підрозділи, призначені для проведення вирішальної операції, можуть змінюватися в ході атаки. Командир призначає штурмову силу, сили прориву і сили підтримки, якщо він розраховує провести операцію прориву (*breach operation*) під час атаки.

5-5. Якщо немає можливості визначити спочатку, коли або де буде проводитися вирішальна операція ешелону, наприклад, під час атаки з ходу (атаки, що вимагає негайного реагування), командир зберігає гнучкість, організуючи свої сили в глибину, виділяючи сильні резерви, підтримуючи зосереджений контроль над системами вогневої підтримки дальнього радіусу. Як тільки тактична обстановка прояснюється настільки, щоб дозволити командиру призначити вирішальну операцію, він спрямовує свої ресурси для того, щоб вирішальна операція досягла своєї мети. Ворожі дії, незначні зміни в ситуації або відсутність успіху інших елементів не повинні відволікати ні сили, ні їх ефекти від вирішальної операції.

5-6. Командир, можливо, буде потрібно призначити підрозділ або підрозділи для проведення формуючих операції для створення можливостей для виконання його вирішальної операції. Він виділяє підрозділу або підрозділам, призначеним для проведення формуючої операції, мінімальну бойову потужність, необхідну для виконання завдання, так як він не може використовувати скрізь переважаючу бойову потужність. Підрозділи, які проводять формуючі операції, як правило, мають більш широкий **АО**, ніж ті, які проводять вирішальну операцію. Якщо командир має достатньо сил, задіяних в його формуючій операції, він може призначити завдання супроводження і прийому (*follow and assume*) або супроводження і підтримки (*follow and support*) підлеглим підрозділам.

РЕЗЕРВ

5-7. Командир використовує резерв, щоб розвинути успіх, розбити контратаки противника або відновити темп наступу, який зупинився. Дії резерву, як правило, посилюють вирішальну операцію ешелону, і командир докладає всіх зусиль для відновлення ще одного резерву з підрозділів, які стають доступними у певній ситуації. Часто найважче і найважливіше рішення командира стосується часу, місця і обставин створення резерву. Резерв не приймає участь в бойових діях, він не використовується як сила супроводження і прийому або сила супроводження і підтримки.

5-8. В атаці, бойова потужність, що виділяється резерву, залежить насамперед від рівня невизначеності щодо противника, особливо через якісь очікувані ворожі контратаки. Командиру потрібен лише невеликий резерв для реагування на непередбачені реакції противника, коли у нього є детальна інформація про противника. Коли ситуація відносно зрозуміла і можливості противника обмежені, резерв може складатися з невеликої частини групи військ. Коли ситуація невизначена, резерв може спочатку складати більшу частину бойової потужності командира.

5-9. Крім того чисельність і склад резерву змінюються залежно від запроектованих завдань резерву, наявних сил і виду обраних наступальних маневрів, місцевості і можливого ризику. Наприклад, при атаці з ходу резерв може складати до однієї третини бойової потужності цих сил. З іншої сторони, при завчасно підготовленій (запланованій) атаці резерв зазвичай має достатньо сил щоб зірвати контратаку противника. Командир не повинен створювати резерв за рахунок ослаблення вирішальної операції. Резерв повинен мати мобільність, що дорівнює або більша, ніж найнебезпечніша наземна ворожа загроза, і бути в змозі боротися з цією загрозою.

5-10. Під час здійснення атаки командир, як правило, розміщує резерв в тилу підрозділу, який проводить вирішальну операцію в місці, яке забезпечує максимальний захист від ворожого спостереження і вогню. Однак резерв повинен бути в змозі швидко переміщатися в райони, де він потрібен через різні непередбачувані обставини. Це, швидше за все, відбудеться, якщо противник має сильні сили для контратаки. Для важких резервних сил, ключовим фактором є мобільність по пересіченій місцевості або дорожніх мережах. Для легких сил, ключовим фактором є дорожня мережа, якщо є в наявності вантажівки, або наявність зон посадки для повітряних десантів. Командир віддає перевагу розміщенню резерву для посилення успіху вирішальної операції, а потім для протистояння контратаці противника.

СИЛИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

5-11. Командир розподіляє ресурси операцій забезпечення для підтримки атакуючої сили. Командир батальйону розміщує свою систему підтримки бойового обслуговування (*combat service support—CSS*) і інші логістичні активи серед систем бойового і польового постачання. Командири вищих ешелонів призначають когось управляти операціями забезпечення в задніх ділянках їхнього ешелону. Під час атаки командир намагається

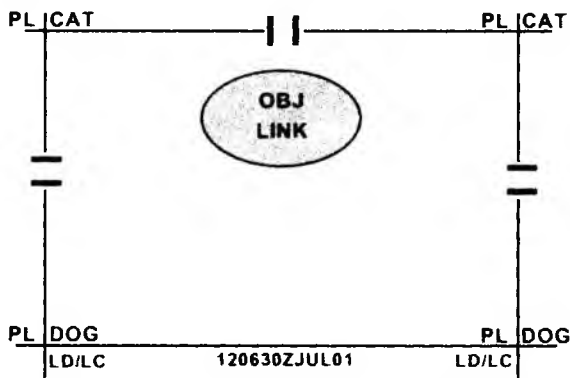
ся розмістити свої **CSS** підрозділи попереду. З цих передових місць вони можуть забезпечувати атакуючі сили, надаючи пріоритетність підтримки підрозділам, які проводять вирішальну операцію. У міру просування атакуючої сили, **CSS** підрозділи переміщуються вперед за необхідності, щоб скоротити лінії поставок, використовуючи різні методи переміщення для забезпечення безперервної підтримки маневруючих підрозділів. Величина сили, яку командир виділяє для забезпечення безпеки задньої ділянки залежить від ступеню занрози для задньої ділянки атакуючої сили.

ЗАСОБИ УПРАВЛІННЯ

5-12. Підрозділам, які здійснюють наступальні операції, визначена **AO**, в межах якої проводяться операції. У межах **AO** командир зазвичай визначає наступні заходи контролю незалежно від того, працює він у суміжному чи несуміжному середовищі:

- ▶ Операційні простори (**AO**) для підлеглих підрозділів (розміром батальйону або більші);
- ▶ Етапна лінія як вихідний рубіж для наступу (**LD**), яка також може бути лінією зіткнення з ворогом (**LC**);
- ▶ Час початку операції;
- ▶ Ціль.

При необхідності командир може використовувати або вісь просування (*axis of advance*), або напрямок атаки (*direction of attack*), щоб додатково управляти своїми маневруючими силами. (На малюнку 5-1 показані мінімальні засоби управління для атаки.)

Малюнок 5-1. Атака: мінімальні засоби управління.

5-13. Командир може використовувати будь-які інші засоби контролю, необхідні для управління атакою. Перед **LD/LC** командир може визначити ділянки збору (*assembly area*) та позиції атаки, де підрозділ готується до наступальних операцій або чекає необхідних умов для ініціювання атаки. За межами **LD/LC**, з метою посилення управління завершального етапу атаки, командир може визначити контрольні-пропускні пункти, етапні лінії (**PL**), вірогідну лінію розташування (*probably line of deployment—PLD*), штурмові позиції, а також—підтримуючі засоби координації прямого і непрямого вогню. Між **PLD** і ціллю він може використати останню координуючу лінію (*final coordination line—FCL*), штурмові позиції, позиції підтримки-вогнем (*support-by-fire*) та атаки-вогнем (*attack-by-fire*), час штурму. Поза ціллю він може накласти граничний рубіж просування (*limit of advance—LOA*), якщо він не хоче, щоб підрозділ проводив експлуатацію або переслідування. (Розділи 2 і 3 обговорюють ці засоби управління. Вони описують, як командир може використовувати позиції атаки, осі просування, бойові побудови, напрям атаки, граничний рубіж просування, вихідний рубіж для наступу, цілі, вірогідну лінію розташування і час атаки, щоб могли краще управляти операцією. Розділ 3 описує використання **АО**, ділянок збору, лінії контакту, етапних ліній і загальних засобів координації прямого і непрямого вогню.)

5-14. Під час атаки за умов обмеженої видимості командир хоче повний контроль за рухом усіх атакуючих елементів. Він, як правило, вводить додаткові засоби управління, крім тих, які використовуватиме в денний час атаки. Ці додаткові засоби можуть включати використання пункту відходу (*point of departure—PD*) і напрям атаки.

ПЛАНУВАННЯ АТАКИ

5-15. Під час атаки дружні сили прагнуть поставити противника в положення, де він може бути легко переможений або знищений. Командир прагне не дати противнику привести в порядок свої війська, постійно знижуючи його варіанти дій. Під час атаки командир спрямовує ефекти маневру, підтримувані іншими системами управління бойовими діями, на ті ворожі сили, які заважають йому завершити своє завдання і захопити ціль. Планування допомагає командиру узгоджувати за часом ефекти його бойової потужності в рамках процесу прийняття військових рішень (*military decision making process—MDMP*), викладеного у ВП 1.0 тв *FM 5-0*, і процедур військового керівництва (*troop leading procedure—TLP*), викладених у ВП 1.0 та *FM 6-0*.

5-16. У даному розділі розглядаються ці міркування, унікальні для атаки **BOS**. Немає ніяких унікальних прикмет, які стосувалися б виключно планування ППО, мобільності/контрмобільності/живучості, або щодо планування **CSS BOS**, і які застосовуються тільки до атаки. Ці **BOS** особливості планування розглянені у розділі 3 і вони також дійсні по відношенню до атаки.

5-17. Вогнева перевага—це той ступінь домінування вогню однієї сили над іншою, що дозволяє цій силі проводити маневр в певний час і в певному місці, і якому виключається втручання противника. Командир планує зосередити ефекти дружніх систем для досягнення вогневої переваги і утворити для дружніх маневруючих сил можливість прориву мережі оборони противника. Атакуюча сила повинна встановити й підтримувати вогневу перевагу в стратегічно важливих точках під час атаки. Вогнева перевага дозволяє командирі маневрувати свої сили без неприпустимих втрат. Командир отримує вогневу перевагу, використовуючи різні тактики, методи і процедури. Це включає використання контр-вогню і прицільного вогню, пригнічуючи ворожі позиції і знищуючи стратегічно важливі об'єкти та активи. Досягнення вогневої переваги вимагає, щоб командир скористався—

- ▶ Діапазоном і летальністю доступних систем озброєння.
- ▶ Наступальними інформаційними операціями, щоб не дати можливості командирі противника узгоджувати за часом ефекти наявної бойової потужності.
- ▶ Рухом з метою перемістити противника у невігідну позицію, де його зброю можна знищити поступово або усю одразу з мінімальним ризиком для дружніх систем озброєння.

РОЗВІДКА

5-18. Для того, щоб використовувати відповідні можливості і тактику, командир повинен мати детальні знання про склад сил, обладнання і тактику противника. Він повинен розуміти сильні і слабкі сторони противника. В ідеалі ці знання застосовуються в процесі прийняття військових рішень **MDMP**. Командир і штаб розробляють варіанти зміни обстановки і зброї противника на основі аналізу усіх наявних бойових інформаційних і розвідувальних даних. Ці варіанти допомагають визначити які **COA** доцільно застосовувати для того, щоб здобути переважаючу позицію.

5-19. Перед атакою підрозділ проводить **ISR** операції, щоб встановити ті вимоги до інформації, які викладені в пункті 3-111. Інші **ISR** вимоги можуть включати:

- ▶ Розташування та глибину резервів противника;
- ▶ Розташування та протяжність забруднених (заражених) територій;
- ▶ Розташування та протяжність перешкод, можливих місць проривів і ділянок бойового зіткнення з противником;
- ▶ Розташування ділянок, де атакуючі частини можуть стати дезорієнтовані, такі як нерівна або обмежувальна місцевість;
- ▶ Найбільш сприятливі маршрути підходу до цілі;
- ▶ Ділянки, які атакуючі сили можуть використовувати для флангового вогню і маневру, такі як позиції підтримки-вогнем і атаки-вогнем;
- ▶ Придатність запланованих дружніх позицій для штурму, підтримки, артилерії і **CSS**;
- ▶ Ворожі операції ведення в оману.

Командувачі усіх ешелонів особисто беруть участь у цьому процесі.

5-20. Командир використовує будь-яку можливість отримати і поновити бойову інформацію щодо противника. Він використовує доступні **ISR** активи для збору бойової інформації і обробляє її. Інформація, зібрана в ході етапу планування в циклі—планування, підготовка, виконання—є особливо корисною при визначенні життєздатності кожного розробленого **COA**. Як правило, якщо командир не має надійної розвідки і, отже, не знає, де розташована переважна більшість підрозділів і систем противника, він не може проводити цілеспрямовану (завчасно підготовлену) атаку. Він повинен провести рух до контакту, виконати атаку з ходу або зібрати більше бойової інформації.

5-21. Два основних використовуваних методи для розвідки в атаці є: **“Recon-тягнути”** і **“Recon-пхати”** (*reconnaissance-pull*: пошукова рекогносцировка і *reconnaissance-push*: рекогносцировка боєм). У першому варіанті, *reconnaissance-pull*, мета рекогносцировки є знайти слабкі місця у ворожих позиціях, якими можуть скористатися основні сили. Рекогносцировка запускається по широкій області, що дозволяє **Recon** елементам виявити слабкі місця противника, якими можна скористатися, і ворожі

сили, які можна уникнути. Після того, як вони визначені, командир використовує ситуацію, вибираючи **COA**, який дозволяє його вирішальній операції атакувати слабкі сторони противника і використати розриви (прогалини) в обороні противника. Командир може потім залучити війська, щоб збільшити розрив (прогалини) і охопити противника. Елементи **Recon** продовжують рухатися, шукаючи шляхи найменшого опору і витягаючи основні сили глибоко в тил противника.

5-22. У другому варіанті—*reconnaissance push*—рекогносцировка боєм, мета розвідки полягає у виявленні перешкод і сил противника, які атакуючі сили повинні подолати, щоб атакувати ціль в заздалегідь обраному місці відповідно до **COA**, обраного раніше, ніж рекогносцировка. Після того, як дружні елементи **Recon** отримують контакт з противником, вони розвивають ситуацію в межах своїх можливостей. Якщо ціль— це сили противника, **Recon** елемент орієнтується на нього, щоб підтримувати контакт і визначити, якомога більше про його диспозиції.

5-23. Командир забезпечує рекогносцировку і спостереження за оборонними позиціями противника і будь-якою місцевістю, критично важливою для схеми маневру, протягом усієї атаки. Якщо противник намагається змінити свою оборону, ці дії будуть виявлені. У свою чергу, це дозволяє командирі відкорегувати свою схему маневру, оскільки ситуація щодо ворога стає зрозумілішою. Командир може використовувати людські та технічні засоби, діючи окремо або у взаємодії, щоб забезпечити необхідний ступінь рекогносцировки й спостереження.

5-24. Притаманна спроможність командира отримати інформацію про противника і середовище **AO** відрізняються від одного ешелону до іншого. В ешелоні корпусу ці активи включають бригадну військову розвідку (*military intelligence—MI*), броньований **Recon** полк (*armoured cavalry regiment—ACR*), а також частини майже кожного великого підлеглого командування всередині корпусу. Навіть рота проводить **Recon** патрулі. (Для отримання більш детальної інформації про **Recon** операції див. FM 3-55.)

МАНЕВР

5-25. У своєму плані атаки(нападу), командир прагне раптової атаки свого ворога, вибираючи несподіваний напрямок, час, види або сили для атаки і за рахунок використання успіху воєнних операцій щодо введення противника в оману. Раптова атака затримує реакції противника,

перевантажує і збиває з пантелику управління противника, викликає психологічний шок у противника, а також знижує послідовність оборони противника. Командир досягає тактичної раптової атаки, нападаючи в поганій погоді і над, здавалося непрохідною місцевістю, проводячи удавані удари і демонстраційні дії, підтримуючи високий темп, знищуючи ворожі сили і використовуючи звукові операції безпеки (**OPSEC**). Він може планувати різний час атаки вирішальної і формуючої операції, щоб ввести противника в оману і дати змогу помінати вогневу підтримку послідовним атакуючим ешелонам. Проте, одночасні атаки забезпечують засоби для максимального збільшення впливу маси в початковому нападі. Вони також не дають можливості ворогу зосередити вогонь проти послідовних атак.

5-26. Під час планування командир і підлеглі йому керівники зосереджуються на маршрутах, бойових порядках і навігаційних засобах, які вони будуть використовувати, щоб пройти землю від **LD** або **PD** до цілі. Деякі місця розташування на місцевості можуть вимагати, щоб атакуючі підрозділи змінили бойовий порядок, напрямок руху або техніку пересування, коли досягають цих місць. Підрозділ може розміщувати вартових у цих критичних точках, щоб забезпечити збереження контролю над рухом.

5-27. Командир атакує цілі по всій глибині оборони противника, щоб вибити його з рівноваги і обмежити свободу дій. Проте в момент вирішальної операції командир хоче сконцентрувати бойовий потенціал проти ворога, щоб зруйнувати злагодженість його захисту. Командир вирішує цю задачу шляхом застосування бойової потужності проти ворога такої сили і таким чином, що він не може зрівнятися по силам. Наприклад, командир міг зосередити батальйон важких танків для психологічного впливу і вогневої потужності проти спільно підготовленої оборонної позиції одного стрілецького взводу противника. (ВП 3.0/*FM* 3-0 обговорює симетричну і асиметричну атаки більш докладно.)

5-28. Інший аспект коцентрації—здатність швидко сконцентрувати бойовий потенціал, такий як вогонь та наступальні інформаційні операції, під час руху. Це особливо важливо при перетині лінійних перешкод. Кожен підлеглий елемент має здібність рухатися самостійно, коли він завершує прохід через вузькі пункти. Цей незалежний рух зменшує здатність усієї сили швидко сформувати бойову потужність на протилежному боці перешкоди.

Атаки у денний час

5-29. Атаки у денний час дозволяють дружнім силам ефективно використовувати своє обладнання, полегшуючи управління і контроль. Вони є найменш психологічно і фізично стресовими для наступаючих підрозділів. Одним з основних недоліків є те, що противник може ефективно використовувати свої системи, щоб протистояти атаці. Іншим недоліком є те, що він не використовує чудові можливості тепловізорів.

Атаки в умовах обмеженої видимості

5-30. Чинники **МЕТТ-ТС** зазвичай вимагають, щоб атака, яка проводиться в умовах обмеженої видимості, була більш спланованою за характером, за винятком випадків, коли це відбувається в рамках продовження атаки у денний час або як частини операції експлуатації або переслідування. Командир, який планує нічну атаку, вивчає, наскільки обмежена видимість ускладнює управління підрозділами, солдатами і вогнем; виявлення та ураження цілей; навігацію та пересування без виявлення; розташування, надання медичної допомоги та евакуацію поранених; і виявлення і обхід або знешкодження перешкод .

5-31. Командири атакують в умовах обмеженої видимості, щоб скористатися перевагою нічного бачення і навігації по відношенню до більшості наявних сил і засобів сухопутних сил противника. Ретельно підготовлені і оснащені для такого бою сили мають значні переваги над ворогом, який не готовий до бою в умовах обмеженої видимості. Якщо можливості операцій дружніх сил в умовах обмеженої видимості значно більші, ніж у противника, то атаки в умовах обмеженої видимості можуть бути нормою. Таблиця 5-1 містить переваги і недоліки проведення атак в умовах обмеженої видимості.

5-32. Висококваліфіковані (добре підготовлені) підрозділи, оснащені сучасними приладами нічного бачення, проводять атаки в умовах обмеженої видимості аналогічно тому, як вони проводять атаки у денний час. Підрозділи без ефективних приладів нічного бачення можуть використовувати темноту в своїх інтересах, щоб приховати своє пересування, наближаючись якомога ближче до позицій противника, якщо противник також не має ефективної можливості нічного бачення. Війська, які добре підготовлені до операцій в умовах обмеженої видимості і в повній мірі використовують перевагу приладів нічного бачення, мають значні тактичні і психологічні переваги під час атаки противника в нічний час або

Таблиця 5-1. Переваги та недоліки атак в умовах обмеженої видимості.

ПЕРЕВАГИ

- ▶ Оборона більш сприйнятлива до зачистки.
- ▶ Темрява може приховати пересування (перегрупування) великих сил.
- ▶ Фізичні та психологічні фактори сприяють нападнику, оскільки легше досягти шоку, дезорієнтації та ізоляції
- ▶ Повітряні сили і засоби можуть працювати більш безпечно, оскільки повітряні захисники, які оснащені лише прибоами для нічного бачення, мають великі труднощі захоплення цілей в нічний час.
- ▶ Можливість несподіваної атаки може збільшитися, тому що легше обманути захисників такими методами, як фіктивні (імітуючі) вогні, шум, дим і вогонь.
- ▶ Захисник не може використовувати свої резерви так само швидко в нічний час, як у денний час.

НЕДОЛІКИ

- ▶ Управління і контроль більш ускладнені.
- ▶ Захисник може легше реагувати на зміну ситуації (обстановки).
- ▶ Нападник зазнає труднощів у визначенні кордонів систем перешкод.
- ▶ Складніше пройти територію з обмеженнями.
- ▶ Світло, дим, шум, і вогонь можуть ввести атакуючого в оману.
- ▶ Нападник втрачає темп, тому що він атакує знизивши швидкість, щоб підтримувати узгодженість свого підрозділу.
- ▶ Наземна навігація, без GPS, є більш складною в нічний час; підрозділи можуть відділятися, взаємодія може втрачатися, а елементи підтримки можуть переміщатися на неправильні позиції.
- ▶ Противник може змінити позиції або встановлювати перешкоди в темний час доби, не будучи виявленим дружньою розвідкою, спостерігачами і засобами розвідки.
- ▶ Атакуючим підрозділам легше влаштувати засідку в нічний час.
- ▶ Регулювати ведення вогню прямою наводкою важко, навіть з приладами нічного бачення або освітлення.
- ▶ Підрозділам потрібно значно більшої кількості сигнальних боєприпасів, таких як дим, трасери, спалахи і освітлювальні патрони.
- ▶ Завдання виявлення і евакуації жертв набагато важче виконати.
- ▶ Може збільшитися ризик ураження своїх військ.

в інших умовах обмеженої видимості. Командир повинен розуміти різні можливості нічного бачення всіх елементів, які беруть участь в атаці, щоб врахувати можливості нічного бачення противника і зробити будь-які коригування, необхідні для його плану на основі цих відмінностей. Командир повинен скористатися чудовою перевагою нічного бачення щоразу, коли це можливо.

5-33. Основний склад сил для атаки в умовах обмеженої видимості або нічної атаки такий, як і для будь-якої іншої атаки. Проте зміна існуючої організації завдань в умовах обмеженої видимості вимагає набагато більше часу і зусиль, ніж у денний час доби. Малі тактичні групи, такі як бойові екіпажі і піхотні відділення, повинні бути забезпечені ресурсами якомога ближче до основної сили, навіть якщо це означає зменшення загального числа цих малих тактичних груп.

5-34. Наявність або відсутність освітлення характеризує перебіг атак в умовах обмеженої видимості. Неосвітлені атаки пропонують кращий шанс провести несподівану атаку. Освітлення, однак, як правило, планується для кожної атаки в умовах обмеженої видимості, так щоб воно могло бути легко доступним за потреби. Командир може вибрати провести неосвітлену атаку, поки його сили мають зіткнення з противником. У цей момент, він може підсвічувати цілі. Противник може також вибрати використання освітлення, щоб підвищити ефективність своїх оборонних зусиль. Підрозділи, як правило проводять неосвітлені атаки, хоча вони завжди планують освітлення. Всі командири атакуючого підрозділу повинні розуміти час, умови і необхідні повноваження для використання освітлення.

5-35. Підсвічені, підтримані атаки майже як денні атаки. Вони найбільш ефективні, коли суттєва швидкість, час для розвідки обмежений або противник слабкий і дезорганізований. Якщо командир використовує підсвічування, воно повинно тривати доти, поки сила не забезпечить надійну охорону і оборону цілі. Командир повинен розмістити освітлення за межі об'єкту атаки, щоб підсвітити ціль. Це допомагає атакуючій силі бачити і наносити вогонь на відступаючі або контратакуючі сили противника. Командир може також використовувати освітлення в декількох місцях, щоб збити з пантелики противника про точне місце нападу.

5-36. Командир планує операції в умовах обмеженої видимості таким же чином, як і операції у денний час, з акцентом на:

- ▶ Простоті плану.
- ▶ Додатковому часі для розвідки.
- ▶ Використанні легко розпізнаваних особливостей місцевості, таких як дороги і залізничні колії, при встановленні засобів управління.
- ▶ Використанні проміжних цілей, необхідних для контролю і підтримки правильного напрямку руху під час атаки.
- ▶ Приховану підготовку;
- ▶ Планування початкових навчань в денний час з кінцевими навчаннями у нічний час.

5-37. Для спрощення завдань управління, командир може надати перевагу його силам підтримки за рахунок зменшення штурмової сили, щоб, таким чином, зменшити кількість дружніх солдатів, які рухаються в напрям цілі в темноті. Розробка плану, який не вимагає, щоб підрозділ змінив свій напрямок рух після того, як перетне **LD/PD**, допомагає спростити виконання плану.

5-38. Під час проведення атаки в умовах обмеженої видимості, командир повинен припустити, що противник має, принаймні в обмеженій кількості, одні і ті ж можливості спостереження в умовах обмеженої видимості, як його власні сили, тим більше—якщо відсутня інформація про протилежне. Використання місцевості, щоб замаскувати пересування і розгортання, залишається критичним, оскільки обмежена видимість може створити помилкове відчуття захищеності від спостереження противника. Під час пересування, командири зменшують відстані між транспортними засобами або окремими солдатами за необхідності, щоб дозволити одній системі або солдату спостерігати за іншими. Це зменшує час, необхідний на реагування на зіткнення з противником. Атакуюча сила хоче зберегти темп; і тому вона не зберігає вирівнювання підрозділів в межах обраного бойового порядку за рахунок додаткового часу. Однак вона повинна ближче триматися до плану нападу, ніж в умовах денного освітлення.

ВОГНЕВА ПІДТРИМКА

5-39. Процес планування має синхронізувати маневри підрозділу із забезпеченням вогневої підтримки. План повинен визначити основний час і місце, де командир потребує максимального бойового потенціалу від своїх активів вогневої підтримки. Командир об'єднує свій маневр з

вогнем з метою масувати бойову потужність, досягти несподіваної атаки, знищити сили противника і отримати суттєві результати. Його керівництво містить спеціальні критерії атаки для сил і засобів вогневої підтримки, тим самим зосереджуючи планування і виконання зусиль в ті критичні моменти і події. Точно визначені критерії атаки є обособлені дані керівництва командира, бажаного бойового потенціалу і першочергових цілей та пріоритетів атаки. Час, наявний для планування операції, обмежує здатність командира синхронізувати операції вогневої підтримки, які використовують добре-організований бойовий потенціал усіх доступних сил і засобів проти першочергових цілей.

5-40. Метою критеріїв атаки, визначених командиром, є концентрація вогню для швидкого захоплення ініціативи. Командир підкреслює прості і швидко інтегровані плани вогневої підтримки. Це досягається за допомогою методів планування швидкого вогню і зрозумілими встановленими оперативними процедурами (standing operating procedures—SOP). Командир об'єднує сили і засоби вогневої підтримки якомога далі вперед в формуванні руху з метою сприяння якнайшвидшому встановленню вогневих позицій. Вогонь масується на передових елементах противника, щоб дозволити маневруючим силам наблизитися до позицій противника. Вогнева підтримка відокремлює передові ворожі елементи, використовуючи далекобійну артилерію, авіаційну підтримку і радіоелектронну боротьбу.

5-41. Вогонь полегшує маневр підрозділу шляхом знищення або нейтралізації потужних ворожих сил і позицій. Система вогневої підтримки повинна повною мірою використовувати наявний час підготовки для досягнення цих критеріїв, які потребують бойового потенціалу. Плани вогневої підтримки мають такі характеристики:

- ▶ Цілі, які підтверджені або спростовані **ISR** зусиллями.
- ▶ Призначення цільових каналів зв'язку від датчика до стрілка (пускового пристрою).
- ▶ Можливе використання підготовчого і пбманливого вогню для визначення побудови оборони противника.
- ▶ Авіаційна підтримка з метою знищення першочергових об'єктів цілі, з переходом на враження підсилених ворожих підрозділів, артилерійських сил і засобів, а також **C²** вузлів.
- ▶ Придушення зусиль ППО противника.

- ▶ Підготовка вогню, який переводиться, коли маневруючі сили досягнуть цілі.
- ▶ Плану вогневого придушення і маскуванню для підтримки операцій прориву.
- ▶ Попередньо розташовані розфасовані боєприпаси, для швидкої доставки.
- ▶ Інтеграція нелетального вогню, такого як електронна атака і психологічні операції, в матрицю керівництва атаки.
- ▶ Об'єднання зусиль основного і резервного спостерігачів щодо виявлення першочергових цілей.
- ▶ Заходи координації вогневої підтримки, з врахуванням ризиків зближення та інших технічних обмежень, щоб дозволити силам маневру якомога ближче наблизитися до мети, перш ніж нанести вогонь.
- ▶ Сигнали припинення та переносу вогню на цілі, в першу чергу бойової мережі радіо і візуального зв'язку як резервного засобу.

Ці останні засоби координації вогневої підтримки повинні також сприяти масуванню вогню, в тому числі близькою авіаційною підтримкою (*close air support*—**CAS**), проти першочергових цілей по всьому **АО**.

КОМАНДУВАННЯ Й УПРАВЛІННЯ

5-42. Командир визначає бажаний бойовий вплив вогню на системи озброєння противника, такі як придушення або знищення, як частину процесу планування. Він призначає завдання підлеглим підрозділам і накладає ті заасоби управління, які необхідні для синхронізації всіх елементів операції та забезпечення управління нею.

5-43. Використовуючи раніше розроблені шаблони обстановки і зброї противника, командир визначає його вірогідну лінію контакту куракову лінію (*trigger line*). При визначенні розташування його підлеглих елементів для формування поля битви, командир підбирає системи озброєння, відповідні ворожим, щоб визначити **PLD**. Після того, як він встановлює свій **PLD**, він визначає, скільки часу потрібно, щоб переміститися від **LD** до **PLD**. Командир також встановлює будь-які позиції підтримки-вогнем, які будуть потрібні, щоб виконати атаку. Він вирішує, коли і де його сили повинні переміщатися в діапазоні ведення прямого вогню противника.

5-44. Крім виконання завдання, кожен план атаки повинен містити положення, що стосуються експлуатації успіху або будь-яких переваг, які можуть виникнути під час операції. Командир розвиває успіх, чітко виконуючи план, сприяючи ініціативності підлеглих командирів і використовуючи підрозділи, які можуть швидко виконати бойові навчання.

ПІДГОТОВКА АТАКИ

5-45. Навіть під час мінливих ситуацій, атаки краще організовувати і скординовувати у ділянках збору (*assembly area*). Якщо командир приймає рішення, що негайне реагування важливе для збереження тактичної переваги, він може вибрати не використовувати ділянку збору. Детальне попереднє планування, в поєднанні із цифровим зв'язком, **SOP** і бойовими навчаннями, може зменшити негативні наслідки такого рішення.

5-46. Ще не будучи в ділянці збору, атакуючий підрозділ рухається туди на етапі підготовки. Підрозділ переміщається з якомога більшою секретністю, як правило, в нічний час і за маршрутами, які запобігають або погіршують можливості противника візуально спостерігати чи іншим чином виявити рух. Це дозволяє уникнути переважаності ділянки збору і зайняти його за мінімально короткий проміжок часу. В районі збору кожний підрозділ проводить свої заходи наземної безпеки та ППО.

5-47. Підрозділи, які переміщуються в ділянки збору, розсилають свої служби розквартирування і зв'язуються зі своїми напрямківцями в спеціально відведених місцях. У той час, як підлегли підрозділи переміщуються до і займають ділянки збору, командир завершує процес планування і координації атаки.

5-48. Атакуючий підрозділ повинен продовжувати виконувати свої процедури військового керівництва (*troop leading procedures—TLP*) пріоритетні роботи, поки обстановка і завдання на це дозволяють перед рухом до атакуючих позицій. Ця підготовка включає, але не обов'язково обмежується—

- ▶ Захист сил.
- ▶ Виконання організації розподілу задач.
- ▶ Проведення рекогносцирки.
- ▶ Уточнення плану.
- ▶ Постановка задач військам.

- ▶ Проведення репетицій, включаючи перевірку зброї.
- ▶ Переміщення логістичної підтримки вперед.
- ▶ Виділення часу для відпочинку для командирів і солдатів.
- ▶ Позиціонування сили для подальших дій.

В межах **TLP** керівники усіх рівнів повинні особисто провести рекогносцировку займаємої місцевості. Якщо планується атака в умовах обмеженої видимості, вони також повинні розвідати місцевість в нічний час.

5-49. Ретельна рекогносцировка цілі, її переднього краю, а також інших позицій противника є важливою частиною підготовки атаки. Командир використовує всі наявні **ISR** активи, щоб отримати необхідну інформацію. Це включає—запит до відповідних служб на предмет можливого ворожого пересування чи супутникові картини ворожих перешкод. **Recon** сили проникають через зону безпеки противника, щоб провести рекогносцировку зони. Вони можуть використовувати високоточні боеприпаси і вогонь з закритих вогневих позицій, щоб знищити виявлені ворожі аванпости, залишаючись при цьому непоміченими. Вони знаходять і намагаються проникнути в основні оборонні позиції противника, щоб підтвердити його розташування. При правильній постановці завдання, сили, які проводять **Recon**, також можуть одержати завдання здійснити скриті прориви через комплекси перешкод противника, щоб полегшити швидкий рух вирішальної або формуючої операції.

5-50. На цьому етапі командир розташовує артилерійські станції виявлення і цілевказівки, щоб забезпечити підтримку протягом усього АО. Дивізії і корпуси встановлюють скорострільні канали між датчиками, такими як контрбатареїні радари і вогневі підрозділи, щоб швидко знейтралізувати ворожі системи непрямого вогню. Ці канали не змінюють порядок підлеглості або пріоритет вогню.

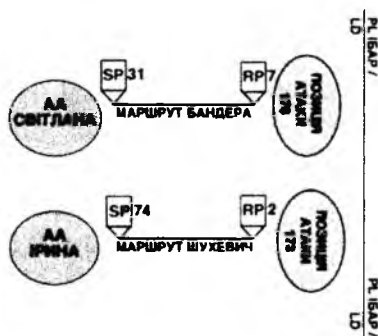
5-51. Командир здійснює і вдосконалює плани маневру і вогню під час репетицій, які є важливою частиною забезпечення координації і синхронізації плану бойових дій. Під час репетицій командир і його підлеглі переглядають передбачувану послідовність бою, щоб переконатися, що всі підрозділи розуміють план, залежність між вогнем і пересуванням, а також синхронізація критичних подій. Ці критичні події включають—

- ▶ Переміщення із ділянки збору до **LD**.
- ▶ Маневрування від **LD** атаки до **PLD**.

- ▶ Займання позицій підтримки-вогнем.
- ▶ Проведення прориву.
- ▶ Штурм цілі.
- ▶ Закріплення на цілі.
- ▶ Експлуатація успіху або переслідування відступаючого противника.
- ▶ Дії резервів ешелону.

Підрозділ повинен проводити репетиції за якомога більшої кількості видів несприятливих умов з часовими та іншими обмеженнями для виявлення і підготовки підрозділу справлятися з проблемами. На нижчих тактичних ланках, репетиція включає бойові навчання, такі як прокладення проходів через мінні поля.

5-52. Зі своїх ділянок збору (*assembly area—AA*) атакуючі підрозділи переміщуються до відповідних вихідних **LD**. (Див.: Малюнок 5-2.) Підрозділи переміщуються з ділянок збору до **LD** атаки так само, як під час будь-якого іншого тактичного руху. Кількість колон, якими підрозділ переміщується, залежить від наявності відповідних маршрутів і дружньої та ворожої обстановки. В першу чергу тактична обстановка і порядок, в якому командир хоче, щоб його підлеглі підрозділи вийшли на позиції атаки, регулюють бойові порядки. Використання **LD** полегшує одночасне ініціювання атаки у встановлений час усіма атакуючими підрозділами.

Малюнок 5-2. Рух з AA до LD.

5-53. Легкі піхотні підрозділи повинні переміщатися на бойових транспортних засобах в максимально можливій мірі, щоб уникнути передчасного виснаження своїх солдатів. Проте легкі піхотні сили не повинні просуватися дуже далеко вперед на бойових транспортних засобах. Ворог може виявити шум і інші тактичні розпізнавальні ознаки, пов'язані з використанням транспортних засобів, на більшій відстані, ніж він може виявити піших піхотинців, і, ймовірно, відреагує на присутність бойових транспортних засобів системами прямого й непрямого вогню. Командир

повинен зважити необхідність забезпечення безпеки та час, необхідний для проведення марш-кидку і результати його впливу на солдатів.

5-54. Підрозділи швидко переміщуються через свої позиції атаки і через **LD**, що повинно бути під контролем дружніх сил. Підрозділ використовує призначену позицію атаки тільки як виняток, наприклад, коли він повинен заправитися до перетину **LD** для забезпечення достатньої кількості палива, щоб дійти до цілі або якщо умови, необхідні для забезпечення успіху запланованого маневру, ще не встановлені. Підрозділ не займає свої позиції атаки більше ніж за 10-15 хвилин до початку дій, щоб захистити себе і підвищити живучість, наприклад, розгортання місцевої оборони і маскувальних сіток, початок створення бойових позицій і позицій живучості. При необхідності підрозділ може використовувати гідів, щоб зайняти позиції атаки. Ці гіді можуть надходити зі штатних ресурсів або з іншого підрозділу.

5-55. Підрозділам, які наступають у пішому порядку, використовують проникнення і скритність, командир може призначити пункт відходу (*point of departure*—**PD**) для атакуючих підрозділів замість **LD**. Бронетанкові підрозділи і механізовані піхотні підрозділи зазвичай використовують прогалини або смуги через дружні позиції, щоб дати їм можливість розгорнутися в бойові порядки, перш ніж вони перетнуть **LD**.

5-56. Підготовчі операції для атаки можуть включати використання підготовчого вогню і заміна підрозділів при зіткненні, виконуючи заміну на місці (*relief in place*) або—передній перетин ліній (*forward passage of lines*). Заміна підрозділів можуть знадобитися, щоб продовжити інтенсивність атаки зі свіжими військами, змінити напрямок атаки, використовувати слабкі місця позиції противника резервними силами або почати наступ на стабілізованому фронті.

5-57. Командир використовує наявну артилерію, міномети, безпосередню авіаційну підтримку і наступальні інформаційні операції для проведення підготовчого вогню. Підготовчий вогонь розгортається зверху вниз, з доработкою знизу вгору. Підлеглий командир, підрозділ котрого найближчий до зон ураження такого вогню, повинен рішуче загострити процес уточнення знизу-вгору. Підготовчий вогонь може виконувати такі функції—

- ▶ Знищити ворога.
- ▶ Придушити, нейтралізувати або зірвати особливо-важливі чи першочергові цілі.

- ▶ Здобути вогневу перевагу.
- ▶ Придушити противника на його оборонних позиціях.
- ▶ Сприяти маневру атакуючих сил .
- ▶ Вести в оману ворога.

5-58. Якщо атакуючі сили знаходяться в зіткненні із зоною безпеки противника, підготовчий вогонь може спочатку знищити або зірвати тільки розвідку і передові підрозділи і позиції противника. У будь-якому випадку, контрудар та контрбатарейний вогонь як частина підготовчого вогню, служить для знищення систем вогневої підтримки противника і допомагає в досягненні вогневої переваги.

5-59. Командир гарантує, що його маневруючі сили мають сили достатні **CS** і **CSS** активи, необхідні для проведення операції і підтримують інтенсивність атаки як частина процесу підготовки. Ця підтримка бойового потенціалу повинна передбачати майбутні маневри, щоб забезпечити безперерйне тилове забезпечення маневруючої сили.

ВИКОНАННЯ АТАКИ

5-60. Ряд просувань і штурмів з боку атакуючих частин характеризують атаку до остаточного захоплення кінцевої цілі. Командири усіх рівнів повинні використовувати власну ініціативу для швидкого перегрупування основних бойових сил між підрозділами, щоб скористатися можливостями і інтенсивністю з метою забезпечення швидкого знищення противника. Атакуючі підрозділи переміщуються якомога швидше, слідуючи за Reson елементами або по розвіданим прогалинам в обороні противника. Вони проводять ротацію сил, щоб зміцнити успіх і заглибитися в тил противника. Командир не затримує атаку, щоб зберегти вирівнювання підпорядкованих підрозділів або тісно дотримуватися визначеного плану атаки. У цьому посібнику розглядається проведення атаки у п'ятиступеневій послідовності:

- ▶ Отримати й підтримувати контакт з противником.
- ▶ Підривання противника.
- ▶ Фіксування противника.
- ▶ Маневр.
- ▶ Продовження (розвиток успіху).

Ця послідовність використовується тільки для обговорення і не є єдиним способом проведення атаки. Читач повинен розуміти, що окреті етапи цієї послідовності дій перекривають одна одну під час проведення атаки.

5-61. Командир не повинен ставати настільки прив'язаним до початкового плану, щоб нехтувати можливостями. Він готовий відмовитися від невдалих атак і розвивати будь-які непередбачені успіхи або використовувати помилки противника, призначивши іншому підрозділу проведення вирішальної операції у відповідь на зміну тактичної обстановки.

5-62. Під час маневрування силами командир прагне зберегти свободу дій, захищаючи свої сили. Незважаючи на те, що він може мати детальний план, як перемогти ворога, командир постійно шукає будь-яку можливість атакувати з метою нанести поразки, знищити або зменшити бойову потужність ворога або зруйнувати його злагодженість і волю до боротьби. Командир уникає чіткого дотримання плану, який уже не відповідає поточним умовам на полі бою. Різниця між успіхом і провалом в бою часто залежить від здатності командира скласти план, який відповідає існуючим обставинам, а не намагатися зробити так, щоб обставини відповідали плану.

ОТРИМАННЯ ТА ПІДТРИМУВАННЯ КОНТАКТУ З ПРОТИВНИКОМ

5-63. Вступити в зіткнення з противником і утримати його, коли противник вирішив розірвати контакт, має життєво важливе значення для успіху наступальних операцій. Як правило, противник, який обороняється, встановлює зону безпеки навколо своїх сил для віддаленого контакту з атакуючою силою, щоб встановити спроможності такої атакуючої сили, її задум, обраний **СОА**, а також—для того, щоб сповільнити й затримати їхнє проходження. Командир противника хоче використати свою зону безпеки, щоб ввести в оману **Recon** дружніх сил і приховати свої позиції, можливості і наміри. Його мета полягає в тому, щоб змусити атакуючі сили виконати рух до контакту проти його сил, які знають точне місцезнаходження атакуючих сил.

5-64. Командир використовує свою бойову потужність, щоб розбити сили противника відповідно до його ситуативного розуміння обстановки. Однак ешелони, нижчі ніж дивізія, зазвичай не мають засобів виявлення і відстеження та систем озброєння, необхідних для проведення вирішальних або формуючих операції, спрямованих проти сил противника, в даний час не задіяних у близькому бої. Спосіб, яким підроз-

діл отримує та підтримує контакт з противником залежить від того, чи такий підрозділ є в контакті з ділянкою безпеки противника або з його лінією супротиву та ешелонам підрозділу у вкоріненних шарах **Recon** і безпеки. Наприклад, намір **Recon** сил є визначити диспозицію, склад, напрям руху і швидкість руху значних сил противника. Механізований полк корпусу, діючи як сили прикриття або авангард, може боротися у зоні безпеки, розвивати ситуацію, підтверджувати інформацію, надану технічними засобами, а також змусити противника розкрити більше інформації, ніж можна отримати виключно за допомогою технічних засобів розвідки. Ця додаткова інформація також включає місцезнаходження резерву противника. На нижчому рівні, батальйон, що є авангардом основних сил, може використовувати свій **Recon** взвод для проведення рекогносцировки зони, яка спрямована на отримання оновленої інформації щодо ворожих позицій і перешкод.

5-65. Здатність командира відчувати дії противника після отримання та підтримання контакту з усіма основними частинами ворожої сили, включати резерви відстеження противника, його вогневу підтримку у і резервні сили підвищує безпеку атакуючих сил. Спроби противника перегрупувати основні сили або почати контратаку будуть виявлені. Крім того, висилаючи сили для проведення рекогносцировки території з наказом бути готовими до проведення задачі щодо забезпечення безпеки, командир може не дозволити **Recon** активам противника виявити рух дружніх сил, таким чином, загостривши ризики для противника. Ризики для сил противника збільшуються до тієї ж міри, що дружні сили перешкоджають або цілковито нейтралізують **ISR** активам противника. Поєднання цих факторів призводить до забезпечення атакуючого командира додатковим часом, щоб скористатися перевагами мінливої тактичної обстановки. Вклинення в цикл прийняття рішень противника дозволяє командиру скористатися його успіхами і перейти до експлуатації та переслідування, щоб завершити остаточне знищення противника.

5-66. Можливості цифрових **C²** систем управління надають додаткові методи, які командир може використовувати для отримання та підтримання контакту з противником. Покращена загальна оперативна картина, надана цими системами, підвищує розуміння тактичної обстановки і забезпечує швидкий чіткий зв'язок між наказами і рішеннями на операцію, тим самим зменшуючи плутанину, туман і розбіжності бою. Розвинені сухопутні війська і спільні інформаційні системи, що живлять ці системи управління, дозволяють йому виявляти і відстежувати ворожі сили у да-

ному районі бойових дій, не даючи силам вступити у фізичний контакт з противником. Здатність командира побачити і зрозуміти обстановку раніше противника дозволить йому діяти першим і маневрувати поза контактом з противником у високому темпі. Це дозволяє йому розмістити свої сили, де вони можуть пригнітити визначені елементи ворожих сил, щоб зірвати атаку і знищити команду комбінованої зброї противника. Такі атаки—проведені одночасно з високим ступенем точністю повітряними, наземними і військово-морськими системами по всій ширині, висоті і глибині поля бою—приголомшують противника і швидко приводять до його поразки.

ПІДРИВ ПРОТИВНИКА

5-67. Підрив однієї або кількох частин об'єднаних родів і з'єднань противника послаблює всю його силу і дозволяє командиру дружнього підрозділу атакувати сили противника, які залишилися, асиметричним чином. Оцінювання і рішення щодо того, що підривати, коли підривати, і з якою метою, є критичними. Наприклад, мета підриву системи вогневої підтримки противника—дозволити дружнім силам маневрувати і масувати бойову потужність своїх систем озброєння проти противника, не будучи ураженим непрямим вогнем противника. Атакуючі сили можуть досягти цього шляхом атаки ворожих передових спостерігачів (forward observer), центрів коректування вогню, командних пунктів, артилерійських і ракетних систем або ворожої логістичної системи поставки боєприпасів. Кожен комплект цілей вимагає різної кількості ресурсів. Імовірність успіху, ефективність атаки і час, необхідний для досягнення бажаного впливу на об'єкти, залежить від кожного комплекту цілей.

5-68. Після будь-якого контакту з противником —навіть за допомогою датчиків—командир хоче використати елемент несподіваної атаки для проведення формуючої операції, яка наносить удар по противнику, підриваючи як його команду комбінованої зброї, так і його здатність планувати й управляти своїми силами. Коли вже розпочався цей процес підривання, він триває протягом всієї атаки. Командир використовує всі існуючі технологічні переваги над противником в наступних областях, щоб посилити цей процес підриву:

- ▶ Наступальні інформаційні операції.
- ▶ Вплив летальної вогневої потужності.
- ▶ Дальність зброї прямого вогню.

- ▶ Захист.
- ▶ Мобільність на полі бою.
- ▶ Управління інформацією.
- ▶ С² системи.

5-69. Незалежно від виду пориву, яке має місце, це допомагає командирі захопити, зберегти і використовувати ініціативу; зберегти свою свободу дій; нав'язати свою волю противнику; встановити умови і вибрати місце для битви. Таке поривання також дозволяє командирі використовувати ворожі слабкі місця і реагувати на зміну тактичної обстановки і несподівані події швидше, ніж противник. Це підривання зусиль, як правило, відбувається на рівні дивізії і вище, тому що нижні ешелони не мають ті активи, які потрібні для належного **Recon**, встановлення об'єктів для вогневого ураження, аналізу розвідданих, а атаки об'єктів, щоб входити у бойове зіткнення із силами, які не задіяні у близькому бою.

5-70. Командир планує, щоб його формуючі операції відбулися в тому місці і у той час, необхідний для встановлення умов вирішальної операції. Цілями-об'єктами формуючої операції є: ворожі С² об'єкти, **ISR** активи, системи вогневої підтримки, резерв і логістичне забезпечення. Якщо командир виконує формуючу операцію занадто рано, противник встигає відновитися і відповісти раніше, ніж дружні сили, які проводять вирішальну операцію, зможуть завершити маневр.

5-71. Командир планує наносити знесилюючий, придушуючий або стримуючий вогонь (*harrassment, suppressive, interdiction fires*) по позиціях, які можуть містити першочергові цілі, з метою підриву оборону противника. Цей вогонь не дозволяє противнику необмежено використовувати навколишню місцевість, а також—він може перегородити можливість вступу в бій його резерву до тоно, як атакуюча сила зможе захопити ціль. Додаткові переваги можуть виникнути в результаті цього вогню з плином часу, в тому числі підвищений психологічного тиску на противника і зниження його розумових і фізичних здібностей, порушуючи їх сон і відпочинок.

5-72. Несподівана атака не дає можливості противнику зосередитися і синхронізувати свою бойову потужність проти атакуючої сили. Вона не дозволяє противнику масувати свої сили або вогонь у критичні, можливо, вирішальні, місце і час. Замість належного опору, несподівана атака

може призвести до плутанини, страху і часткового опору. Фактори, що сприяють несподіваній атаці: темп і інтенсивність у виконанні плану атаки і використання несподіваних факторів, таких як вибір менш оптимального ходу подій, мінливих оперативних тактик і методів, проведення операцій омани і забезпечення заходів забезпечення таємності операцій.

ФІКСУВАННЯ ПРОТИВНИКА

5-73. Основне призначення фіксування противника—це ізолювати тих сил, які проводять вирішальну операцію ешелону, і не дати ворогу можливості перегрупуватися, щоб підсилити підрозділ, призначений для знищення. Оскільки війна є змагання між думаючими противниками, противник буде протидіяти спробам дружнього командира зафіксувати сили противника. Кожен дружній крок змушує противника протистояти цьому кроку. Командир робить все, що в його силах, щоб обмежити доступні противнику варіанти. Фіксування противника в тій чи іншій позиції або замороження його на якомусь одному **COA** і встановлення контролю над його пересуваннями обмежують його можливості і зменшують ступінь невизначеності на полі бою.

5-74. Зниження невизначеності дозволяє дружнім силам використовувати маневр для масування ефектів бойової потужності на частини противника. Це дає командиру більше часу змінити свій план по мірі необхідності та контролювати рівень задіяності в бої своїх сил. Це дозволяє йому масувати сили в одному місці, використовуючи економію заходів сили в інших районах. Командир також може спробувати зафіксувати ворожий підрозділ, наприклад, як ворожий резерв або підтримуючі сили, щоб запобігти перегрупуванню або маневруванню проти тих його сил, які проводять вирішальну операцію.

5-75. Фіксування противника повинно проводитися з мінімальною кількістю сили. Командир зазвичай надає більшу частину своєї бойової потужності силам, які проводять вирішальну операцію, оскільки фіксуючі операції є, за необхідності, формуючими операціями, які демонструють економію сили як принцип ведення бойових дій. Тому командир повинен ретельно розглянути, які ворожі елементи фіксувати і визначити тільки ті, які можуть істотно вплинути на результат бою. Чим довше потрібно для фіксування цих сил, тим більше ресурсів потрібно командиру для виконання завдання. Як правило, потрібно фіксувати сили противника доти, поки вони не зможуть відповісти на дії підрозділу, який проводить вирішальну операцію вчасно, щоб вплинути на результат. Це може вима-

гати, щоб командир сповільнив швидкість маршу підрозділу противника, щоб запобігти його впливу на результат бойового зіткнення або битви.

5-76. Один із способів ізоляції цілі полягає в тому, щоб провести формуючу операцію з використанням летальної і нелетальної зброї. Летальний вогонь може бути різний—від снайперського вогню до спільного плану вогню розробленого, щоб повністю знищити обрану частину ворожих сил. Нелетальна зброя, така як електронне подавлення, може позбавити противника можливості отримувати накази або життєво важливі розвіддані і бойову інформацію.

5-77. Перерізання ліній зв'язку противника протягом тривалого проміжку часу за допомогою засобів перехоплення (*interdiction*) є ще одним способом фіксування противника. Ці заходи можуть бути різними— від повітряного перехоплення, яке руйнує мости і залізниці до засідок, проведених шляхом інфільтрації бойових патрулів.

5-78. Інший спосіб фіксування противника—це вставити перешкоди на існуючій місцевості і уповільнити пересування резервів противника. На нижчих тактичних ешелонах нанесені мінні поля, які використовуються відповідно до правил ведення бойових дій, можуть ізолювати цілі від можливого посилення противника або контратак і нейтралізувати дії противника на флангах. Операції і заходи обману, такі як демонстраційні дії і удавані удари, можуть фіксувати противника. Використання широких димових екранів і макетів транспортних засобів з метою обману також може допомогти у фіксуванні сил противника.

МАНЕВР

5-79. Командир переміщує (маневрує) свої сили, щоб отримати позиційну перевагу з метою захопити, зберегти і використовувати ініціативу. Він уникає оборонних сил противника. Він використовує тактику, яка наносить поразку противнику, нападаючи через точку відносної слабкості, такі як фланг або тил.

5-80. Атакуючий маневр прагне домогтися вирішального масування ефектів у вирішальну точку, або в декількох вирішальних точках, якщо доступна достатня бойова потужність. Командир застосовує маневр—

- ▶ Використовуючи максимальну перевагу мертвого простору і покритих і прихованих маршрутів, щоб наблизитися до ворога.

- ▶ Використовуючи переваги ефективної дальності стрільби систем озброєння.
- ▶ Швидко перепозиціонувавши дружні сили.
- ▶ Переходячи точно по пересіченій місцевості.
- ▶ Отримуючи розуміння обстановки дружніх і ворожих місць розташування.
- ▶ Вживаючи ефективні заходів безпеки.
- ▶ Узгодити взаємодію усіх **BOS** в той час і у тому місці на полі бою, щоб максимізувати їхні ефекти.

5-81. Ключ до успіху—вдарити сильно і швидко, розтрити частину сил противника, а потім швидко перейти до наступної цілі або етапу, зберігаючи тим самим інтенсивність атаки без зниження тиску. Командир повинен зберегти свободу пересування з декількома **COA** протягом усієї операції, а також—належний рівень **CSS**. Крім того, він повинен докласти всіх зусиль, щоб знайти і відстежувати резерв противника і сили другого ешелону, щоб запобігти дружнім силам від несподіваної атаки значних сил противника. Це дає час командирів затримати, зірвати або знищити ці сили противника, перш ніж вони можуть перешкодити атаці.

5-82. Залежно від умов **METT-TC**, артилерія і міномети можуть просуватися атакуючим бойовим порядком або рухатися вперед скачками. Координатори вогневої підтримки на рівні ешелону (*echelon fire support coordinators—FSCOORDs*) забезпечують безпосередню підтримку і зміцнення позицій артилерії за погодженням з маневруючими командирами. Штаби сил польової артилерії, як правило, штаби дивізії або корпусу артилерії, координують райони позиції артилерійських підрозділів загальної підтримки і загальної підсилюючої підтримки через офіцерів вогневої підтримки корпусу, дивізії і бригади. Командир розглядає маневр його активів вогневої підтримки разом з його маневруючими силами, щоб забезпечити належну і постійно доступну вогневу підтримку.

5-83. Процес маневру зазвичай відбувається у такій послідовності:

- ▶ Рух від LD до PLD.
- ▶ Дії на PLD, позиції штурму або FCL.
- ▶ Операції прориву (обговорюється в FM 3-34.2).
- ▶ Дії на цілях.

Пересування від ділянки збору до LD, яке передувє безлічі атак, є рухом військ і обговорюється в Розділі 14.

Пересування від LD до PLD

5-84. Підрозділ переходить від руху військ до маневру, коли він перетинає LD. Він рухається наступально й настільки швидко, наскільки рельєф місцевості і ситуація противника дозволяють. Він просувається вперед, використовуючи відповідні методи руху за сприяння вогню підрозділів підтримки. Вогонь і рух тісно об'єднані і скоординовані. Ефективний загороджувальний вогонь полегшує рух, і рух сприяє більш ефективному вогню. За будь-якої можливості атакуючий підрозділ використовує шляхи підступу (*avenue of approach*), які дозволяють уникнути сильні оборонні позиції противника, використовує усі доступні покриття і прикриття, а також розміщує підрозділ на флангах і у тилу противника, який обороняється. Де покриття і прикриття недоступні, підрозділ використовує димові боєприпаси, щоб приховати свій рух. Будь-які затримки в створенні задимлення і загороджувального вогню до перетину PLD потребують від атакуючого підрозділу зайняти свої штурмові позиції.

5-85. Артилерія та інші сили і активи вогневої підтримки переміщуються за необхідності, щоб гарантувати, що атакуючий підрозділ залишається в межах діапазону підтримки. Раніше проведений аналіз часу, який потрібен маневруючому підрозділу, щоб перейти від LD до PLD і покритої відстані, гарантує, що системи вогневої підтримки готові надати вогневу підтримку, перш ніж маневруючий підрозділ переміститься всередину ефективного діапазону систем прямого вогню прямою противника. Командир використовує удар, що наноситься вертольотами і літаками, і автономні можливості функціонування модернізованих артилерійських систем, щоб допомогти протистояти будь-якій перевазі діапазону противника.

5-86. Якщо командир розраховує вступити в контакт з противником на LD, або недалеко за нею, він розгортає підрозділ, щоб змогти підтримувати максимальну вогневу потужність по відомим позиціям противника. Він вибирає бойовий порядок, що найкраще об'єднує бойову потужність, темп, безпеку і контроль у конкретній ситуації. Командир має можливість розгортання підрозділів безпеки перед атакуючим підрозділом. Він також може використовувати сили прикриття флангу або задню (тилову) силу безпеки, якщо такого вимагає обстановка противника. Командир може не захотіти змінити бойовий порядок під час атаки через можливу втрату інтенсивності в результаті таких змін. Якщо командир вважає за

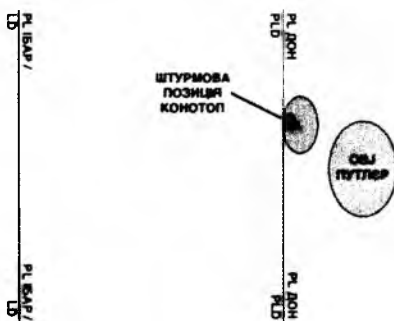
необхідне перехід від одного бойового порядку до іншого, він повинен засновувати перехід на ретельно відпрацьованих навчаннях. Якщо контакт з противником очікується, він переходить до методу обмежувального спостереження за пересуванням. (Глава 14 розглядає методи руху.)

5-87. Між **LD** і **PLD**, атакуючий підрозділ захоплює проміжні цілі лише для того, щоб ліквідувати ворожі позиції або нанести додатковий придушуючий вогонь. Сили і активи вогневої підтримки знищують будь-які цілі, які доступні. Командир використовує безпосередню авіаційну підтримку і артилерію, щоб знищити сили прикриття противника. Коли підрозділ підходить до підозрілих ворожих позицій або небезпечних зон, командир направляє свої сили, щоб зайняти раніше визначені позиції підтримки-вогнем. Вогнева підтримка, придушення і задимлення є ключовими компонентами, які дозволяють сдружнім ілам зайняти ці позиції. Командири використовують вогонь з цих позицій, щоб придушити сили противника в той час як підрозділ продовжує своє просування до мети.

5-88. Командир вступає в бій з відомими силами противника з максимально можливою бойовою потужністю, щоб знищити їх якомога швидше. Атакуючий підрозділ, який стикається з невеликими ворожими підрозділами на шляху до цілі або швидко розбиває їх, або їх обходить, якщо вони відповідають критеріям обходу. Атакуючий підрозділ потім доповідає про місцезнаходження обійдених ворожих елементів вищому штабу і підтримує контакт, поки вони не передаються силам "продовження" (*follow*) і силам підтримки. Командир використовує мінімальні сили для підтримки цього контакту, щоб уникнути істотного ослаблення сили, яка проводить вирішальну операцію.

Дії на **PLD**, позиції штурму, або **FCL**

5-89. Атакуючий підрозділ підтримує темп просування, коли наближається до свого **PLD**. (Див.: Малюнок 5-3.) Атакуючий підрозділ розбивається на одну або кілька штурмових сил і сили підтримки, як тільки він досягає **PLD**, якщо раніше це не зроблено. На **PLD** піхотинці спішуються зі своїх бойових машин піхоти відповідно до вимог тактичної обстановки. Всі сили, які

Малюнок 5-3. **PLD** та штурмова позиція.

підтримують штурм, повинні зайняти свої позиції підтримки-вогнем до перетону **PLD** штурмовими силами. Командир синхронізує захоплення цих позицій вогневої підтримки маневром підтриманого атакуючого підрозділу, щоб обмежити вразливість сил, які займають ці позиції. Командир застосовує тактичні **PLD** свого підрозділу, умовні сигнали, ділянку бойового зіткнення (*engagement area—EA*), і цілові пункти призначення (*target reference points—TRP*) для управління прямим вогнем від цих позицій підтримки. Він застосовує обмежувальні лінії вогню між силами, які сходяться.

5-90. **PLD** може знаходитися поряд із штурмовою позицією. (Див.: Малюнок 5-3.) Командир забезпечує, щоб останні приготування його сил прориву на штурмовій позиції не затримували маневр до пункту прориву, як тільки складаються умови. При можливості штурмові сили швидко проходять штурмову позицію. Цим силам, можливо, доведеться зупинитися на штурмовій позиції, коли відбувається коректування вогню. У цьому випадку, якщо противник очікує штурм, штурмові сили розгортаються на прикритих позиціях, прикривають свої позиції димом і чекають того, щоб атакувати. До тих пір поки штурмові сили залишаються на штурмовій позиції, допоміжні сили продовжують свій придушуючий вогонь (*suppressing fire*) по цілі.

5-91. Після того, як сили підтримки створюють сприятливі умови, сили прориву зменшують, коректують і позначають необхідну кількість проходів через тактичні перешкоди противника для підтримки маневру штурмових сил. Командир повинен чітко визначити умови, які дозволяють силам прориву просуватися, щоб уникнути плутанини. З **PLD** штурмові сили маневрують впритул або навколо противника, щоб скористатися силами підтримки для придушення визначених позицій противника. Сила підтримки використовує прямий та непрямий вогонь на визначені позиції противника, щоб знищити, придушити, приховати або нейтралізувати ворожу зброю і прикрити пересування штурмових сил. Штурмові сили повинні уважно стежити за підтримуючим вогнем, щоб захопити місцевість, яка надає позиційну перевагу. Цей **COA** зазвичай призводить до найменшої кількості жертв.

5-92. Важливим моментом щодо просування вперед, коли штурмові сили є під прямим вогнем противника, є розвернути ефективний вогонь, який перешкоджає противнику наносити ефективний вогонь по рухомим штурмовим силам. Руйнівний або придушуючий вогонь є найбільш ефективним

ми при стрільбі по нерухомій підтримуючій силі. Цей вогонь не дає противнику ефективно стріляти по рухомих штурмових силах. Після того, як сила підтримки займає позицію, а штурмові сили готові просуватися, сила підтримки наносить вогонь великої щільності по ворогу, щоб знищити, нейтралізувати, або придушити його. Здатність сил підтримки перейти до місцевості, яка надає переваги, має вирішальне значення для забезпечення успіху штурмових сил. Так, як вони подавляють ворожі позиції, це зменшує свою швидкість стрільби до прийняттого рівня з метою збереження боєприпасів, коли штурмові сили наближаються до цілі, таким чином гарантуючи, що залишаться достатньо боєприпасів для підтримки штурму. Коли штурмові сили наближаються до цілі, сили підтримки збільшують темп стрільби, щоб забезпечити постійне придушення противника. Це дозволяє штурмовим силам атакувати позицію до того, як противник може зреагувати. Або по сигналу або коли починається штурм, сили підтримки припиняють вогонь, переносять вогонь на інший цільовий район, або наносять вогонь вдовж через ціль попереду штурмових сил.

5-93. Командир використовує дим з метою приховати підрозділи і окрему зброю. Він виводить з ладу лазерні станції підсвітки цілі противника, далекоміри і зброю з лазерним наведенням. Плануючи використовувати дим, командир пам'ятає, що дим може мати той же ефект на дружні як і на ворожі сили. Якщо можливо, під час штурму командир використовує димовий завіс, щоб засліпити противника і підсвітити дружнє просування до цілі. Затінення наноситься в передній частині ворожих позицій, на дальній стороні від перешкод, а також в районах, які обмежують маневр. Командир може використовувати димову завісу над задніми ділянками, щоб обмежити спостереження противника. Знищення тепловізорів противника вимагає використання мультиспектрального диму.

Штурм цілі

5-94. Вплив переважаючого і одночасного застосування вогню, переміщення і ударні дії характеризують фінальний штурм. Цей насильний штурм знищує або витісняє ворога з району цілі. Невеликі підрозділи проводять останній штурм, проводячи операцію під контролем відповідного командної пункту. Важкі сили мають можливість проведення цього фінального штурму на транспортних засобах або у пішому порядку.

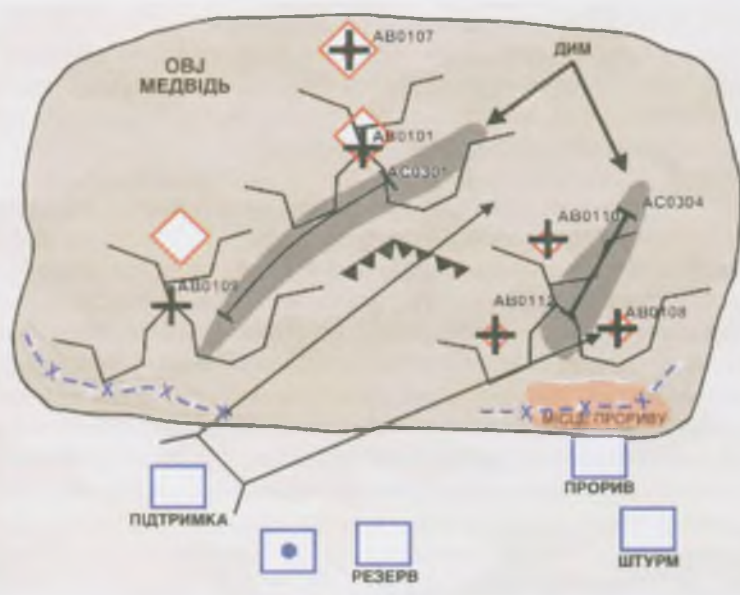
5-95. Командир використовує усі засоби вогневої підтримки, щоб знищити і придушити противника і зберегти інтенсивність та темп атаки. Шляхом

ретьельної синхронізації бойового потенціалу систем непрямого вогню і доступної **CAS** (*close air support*—близької повітряної підтримки), командир підвищує ймовірність успіху. Він планує вогонь серіями або групами для підтримки маневру дружніх сил проти противника на території або поблизу географічної цілі. Оскільки командир коректує артилерійський вогонь і затінення від цілі на інші цілі, штурмовий елемент швидко рухається до цілі. Елемент підтримки не повинен допустити припинення подавляючого вогню. Цей вогонь ізолює ціль і не дає противнику можливості підсилюватися або контратакувати. Він також знищує ворожі сили і системи, що відступають. Командир використовує наступальні інформаційні операції, такі як радіоелектронна боротьба, щоб атакувати **C²** вузли противника в рамках цих зусиль.

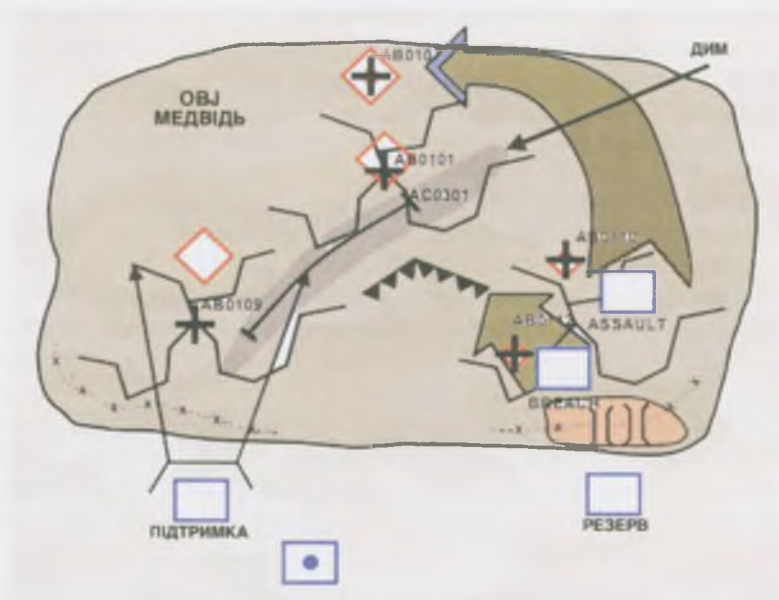
5-96. Підтримуючій артилерії, можливо, доведеться перемістити вперед під час штурму, щоб забезпечити максимальну підтримку, доступну для атаки. Проте, зміни позиції зводяться до мінімуму, так як вони зменшують обсяг доступного вогню. Командир врівноважує необхідність забезпечити таку кількість вогневої підтримки проти контрбатареїних можливостей противника з необхідністю забезпечити безперервне прикриття, оскільки атакуючий підрозділ продовжує просуватися вперед. Активи вогневої підтримки, які підтримують підрозділ, переміщуються на нові позиції один підлеглий підрозділ за одним, в ешелоні, для забезпечення вогневої підтримки атаки. Командир може використовувати **CAS** з метою забезпечення підтримуючого вогню, в той час як артилерійські батареї переміщуються.

5-97. Малі ворожі підрозділи, які рухаються у напрямку до району проникнення, можуть підірвати синхронізованість цього фінального штурму. Якщо залучаються невеликі підрозділи і екіпажі систем озброєння, вони мають тенденцію зосереджуватися на безпосередньому противнику, а не на загальній тактичній обстановці. Втрата ситуативного розуміння обстановки, у поєднанні з більш детальним знанням противником місцевості дозволяє, щоб невеликі підрозділи противника завдали великої шкоди атакуючим силам. Командири атакуючих підрозділів повинні зрозуміти хід бою і зберегти здатність щодо знищення цих сил противника поки ворог не матиме можливості вплинути на результат операції. Командир може залучити резерв для підтримки інтенсивності штурму і здійснення невпинного тиску на противника. Ця дія також перешкоджає ворожим спробам стабілізувати ситуацію.

5-98. Проти добре підготовленої, інтегрованої оборони противника, командир повинен ізолювати і знищити ділянки оборони противника в послідовності. (Див.: Малююки 5-4 і 5-5.) Його сили повинні ізолювати, придушити, приховати і обійти обрані позиції противника. Наприклад, дим, встановлений польовою артилерією і мінометами перед ціллю— між дружніми силами і ворогом— захищає дружній рух і затемнює системи озброєння противника. Вогонь, встановлений на фланги цілі і поза ними, служать для ізоляції позиції противника. Цей вогонь включає: дим, вибухові речовини, касетні боеприпаси, а також високоточні боеприпаси, що доставляються польовою артилерією, літаками, а також бойовими вертольотами. Крім того, командир може використовувати дистанційні короткочасові міни відповідно до правил бойового зіткнення (rules of engagement) у поєднанні з дистанційно керованими боеприпасами, щоб допомогти ізолювати і послабити здатність противника до контратаки. (Їх використання не повинно заважати проведенню командиром операцій експлуатації та переслідування.) Радіоелектронне подавлення може бути використаним, щоб перервати С² зв'язки між маневруючою силою противника та артилерією, яка цю силу підтримує. Командир може також використовувати доступну CAS для досягнення бажаного ефекту.

Малюнок 5-4. Атака цілі: Прорив.

Малюнок 5-5. Атака цілі: Штурм.

5-99. Командир формує переважаючу бойову потужність послідовно проти ізольованих центрів опору. Штурмовий елемент може доручити самоорганізуватися для штурму однієї частини цілі одночасно. Наприклад, у штурмовій роті атаки оперативно-тактичної групи, два взводи можуть придушувати, в той час як один взвод захоплює частину цілі ворожої роти. Цей основний взвод, захоплює плацдарм, потім придушує, щоб дозволити другому взводу продовжити наступ. Третій взвод може мати третю частину визначеної йому цілі—захопити в свою чергу. Противник може спробувати зміцнити свої сили оборони або контратакувати під час атаки дружніх сил. Після того, як атакуюча сила досягає дальньої сторони цілі, вибрані елементи зачищають осередки опору в той час як більша частина штурмових сил готується до можливої контратаки противника. Після того, як штурмові сили досягають цілі, сили підтримки залишають позиції підтримки-вогнем і возз'єднуються з штурмовими силами або переміщуються на позицію блокування, щоб протистояти можливим контратакам противника.

5-100. Штурм на транспортних засобах. При визначенні того, варто проводити штурм на транспортних засобах або у пішому порядку, командир враховує основні фактори місцевості, перешкоди, а також силу протитан-

кової оборони противника. Штурми на транспортних засобах прискорюють виконання операції, дозволяючи розвинути найбільшу швидкість і провести шокуючу ударну дію, забезпечуючи найкращий захист від стрілецької зброї і систем непрямого вогню, зберігаючи чисельність солдат піхоти, яка проводить штурм.

5-101. Під час зіткнення зі слабким, поспішно підготовленим, неорганізованим опором або під час атаки з переважною щодо сил противника які розташовані біля цілі, командир важких сил може виконати штурм проти сил противника на транспортних засобах. Командир, який проводить штурм на транспортних засобах, концентрує увесь підтримуючий вогонь, щоб знищити і нейтралізувати противника і заблокувати місцеві резерви. Танки і бойові машини піхоти використовують гармати та кулемети для ураження цілей якомога довше, користуючись своєю точністю, ступенем руйнівної сили і малим радіусом розривної дії боєприпасів. Оскільки вогонь одного виду зброї коректується, інша зброя збільшує швидкість стрільби. Штурмова сила просувається близько до цілі під прикриттям цього підтримуючого вогню.

5-102. Штурмові сили атакують з використанням ударної дії, за допомогою вогневої потужності штатних систем, щоб швидко розгромити ворожі позиції, як тільки командир коректує підтримуючий вогонь за межі цілі. Механізовані елементи просуваються якомога ближче до цілі, залишаючись при цьому у своїх піхотних бойових машинах. Коли небезпека елементам піхоти на транспортних засобах стає більшою, ніж рівень захисту, які ці машини забезпечують, командир віддає піхотним елементам наказ вийти з машин.

5-103. Наступний метод відноситься до важкої сили, якій поставлено завдання швидко зачистити ціль від ворога, який не має надійну бронетанкову здатність. Важкі сили захоплюють ціль. Додані піхотинці виходять із своїх транспортних засобів на дальній стороні цілі і змітають ціль з далекої сторони назад до ближньої сторони, щоб очистити всі осередки опору. Здатність важких сил близько слідувати за дружнім мінометним та артилерійським вогнем, коли вони зміщуються вздовж цілі, є важливою перевагою. Будь-яка затримка до перезапуску штурму після того, як командир коректує підтримуючий вогонь, надає ворогові час перейти від оборонних позицій до вогневих позицій.

5-104. Штурм у пішому порядку. Командир важких сил, як правило, проводить штурм у пішому порядку, коли наявні будь-які з наступних умов:

- ▶ Місцевість сприяє пішим операціям.
- ▶ Ворог зайняв заздалегідь підготовлені позиції.
- ▶ Противник має сильну бронетанкову потужність.
- ▶ Немає танків, які могли б провести штурм, навіть якщо **МЕТТ-ТС** фактори виправдовують їх використання.
- ▶ Перешкоди не дають можливості маневру до цілі.
- ▶ Потрібна скритність, щоб наблизитися до цілі.
- ▶ Штурм на транспортних засобах призупиниться або не дійде до цілі.

Ґрунтуючись на аналізі **МЕТТ-ТС** чинників і ступеню ризику, який він (командир) готовий прийняти, командир визначає, чи будуть, коли будуть і де будуть сили механізованої піхоти як штурмові сили виходити із своїх бойових машин піхоти.

5-105. **Закріплення**—це процес організації і зміцнення новозахопленої позиції таким чином, щоб вона могла бути захищеною. Як правило, атакуючий підрозділ намагається розвинути успіх незалежно від типу штурму. Проте у деяких ситуаціях підрозділу, можливо, доведеться закріплювати досягнутий успіх. Закріплення змінюватися—від перегрупування сил і елементів безпеки на цілі до реорганізації атакуючої сили, організації та детального поліпшення позицій оборони. Діяльність, яка здійснюється для закріплення досягнутого успіху включають—

- ▶ Ведення **Recon**.
- ▶ Забезпечення безпеки.
- ▶ Усунення ворожих осередків опору.
- ▶ Розміщення сил, які допоможуть провести поспішний захист, блокуючи можливі контратаки противника.
- ▶ Коректування планування вогню.
- ▶ Підготовку до потенційних додаткових завдань.

5-106. Відразу ж після штурму командир повинен вступити в бій з тими силами противника, які покинули ціль. Якщо він знищив усі ворожі сили на цілі, він приймає рішення, необхідне, щоб відновити бій з противником. Командир посилає патрулі в будь-якому напрямку, необхідному для підтримки або відновлення контакту з ворогом в його **АО**. Вищі ешелони

переміщують свої **ISR** активи і коригують поставлені завдання по мірі необхідності для підтримання цього контакту.

5-107. Командир також відправляє патрулі, щоб забезпечити контакт з будь-якими сусідніми дружніми підрозділами. Підрозділ зазвичай несе відповідальність за встановлення контакту з підрозділами вперед і вправо, що визначається напрямом до противника. Якщо командир не знає, що підрозділи зліва і у тилу готуються вступити в контакт, він вживає заходів, щоб встановити такий контакт. В іншому випадку може статися небезпечний розрив, який противник може використати під час контратаки.

5-108. Задача щодо встановлення безпеки виконана, як тільки сила захоплює ціль. Кожен підпорядкований елемент встановлює спостережні пости, які відстежують можливі ворожі шляхи підходу, а також—проводить інші безпекові операції. Підрозділи повинні усвідомлювати, що противник нанесе загороджувальний вогонь, запланований на своїх колишніх позиціях, в тому числі проти штабних бункрів і скритих арсеналів.

5-109. Після того, як підлеглі підрозділи захоплюють ціль, вони зачищають її від ворожих сил. Потім вони займають вогневі позиції, щоб підготуватися до ворожої контратаки. Як правило, атакуючий підрозділ не займає звільнені позиції противника, тому що ворог знайомий з ними і зазвичай веде по ним вогонь. Таким чином, атакуючий підрозділ повинен зайняти позиції далеко від встановлених позицій противника, як правило, на наступній захищеній ділянці місцевості. Це позиціонування також має важливе значення, тому що підрозділ повинен орієнтуватися на різні шляхи підходу і на інший напрям. Командир розставляє свої танкові і протитанкові системи, щоб охопити вірогідні шляхи підходу противника на транспортних засобах. Мотопіхотні сили (механізована піхота) зазвичай виходить з машин і орієнтуються уздовж вірогідних шляхів підходу на транспортних засобах і у пішому порядку. Сили прикриття, такі як протитанкові системи, ймовірно, орієнтуються на шляхи підходу на транспортних засобах. Міномети, командні пункти та **CSS** активи просуваються вперед, щоб допомогти в закріпленні.

5-110. Командир повинен попередньо спланувати розміщення та майбутні завдання для кожного підрозділу. Артилерія та інші системи вогневої підтримки наносять масований вогонь по ворожим ділянкам збору і місцям формування підрозділів для проведення контратаки. Командир приводить в бойову готовність свої резерви для захисту флангів атакуючих підрозділів на території зайнятої своїми силами чи проведення кон-

трдій щодо контратаки противника. Командир може використовувати протитанкові мінні поля чи інші перешкоди встановлені на шляхах просування противника. Якщо підрозділ має достатньо часу та ресурсів від встановлює перешкоди і оборонні позиції.

5-111. Командир зазвичай позначає **TRP** (*target reference points*—визначені цільові пункти), остаточний загороджувальний вогонь (*protective fires*), райони зіткнення (*engagement area*), а також інші засоби управління прямим і непрямим вогнем. Після того, як позиції зайняті, підлеглі елементи корегують сплановані засоби і поліпшують свої захисні спроможності за необхідності. Оскільки створюється локальна безпека, командир скеровує підлеглі елементи проводити патрулі на транспортних засобах або у пішому порядку вздовж вірогідних шляхів підходу (*avenue of approach*) противника. Розвідувальний або моторизований підрозділ розгортається за межами цих місцевих безпекових патрулів з метою провести призначену рекогносцировку або безпекове завдання.

5-112. Перегрупування включає всі заходи, вжиті командиром для підтримки боєздатності свого підрозділу або повернення його до певного рівня боєздатності. Командири всіх типів підрозділів у кожному ешелоні проводять перегрупування. Жодні дії з перегрупування, не завершені під час проведення атаки, здійснюються в процесі закріплення. Ці дії включають:

- ▶ Перерозподіл запасів, боєприпасів, оснащення та обладнання за необхідності.
- ▶ Парування операційних систем озброєння з відповідними екіпажами.
- ▶ Формування змішаних (зведених) підрозділів шляхом об'єднання двох або більше підрозділів, які понесли значні втрати, щоб сформувати єдиний, боєздатний підрозділ.
- ▶ Заміна ключового особового складу (кулеметники, снайпери, водії та ін.), втраченого до або під час бою.
- ▶ Відзвітування безпосередньому командиру про місцезнаходження і стан підрозділу; підрозділи, які оснащені системою цифрового спостереження можуть робити це автоматично.
- ▶ Відновлення, лікування та евакуацію поранених, військовополонених та пошкодженого обладнання відповідно до **SOP**.

- ▶ Поповнення основних запасів боєприпасів, палива і запасних частин, якщо дозволяє час.
- ▶ Інтеграція свіжих солдат і систем у підрозділ.
- ▶ Поновлення плану зв'язку за необхідності. Підрозділ розміщує свої **C²** об'єкти на позиції для проведення подальших операцій і для забезпечення управління закріпленням.
- ▶ Відновлення цілісності підрозділу.
- ▶ Проведення основного вишколу, як напр., вишкіл новоприбулих солдатів, згідно з **SOP** підрозділу.

ПРОДОВЖЕННЯ (РОЗВИТОК УСПІХУ)

5-113. Після захоплення цілі, командир має дві альтернативи: розвинути успіх і продовжити атаку або припинити наступальну операцію. На рівні бригади і нижче підрозділ продовжує бій і пробує розвинути успіх. Як правило, командир дивізії або корпусу приймає рішення про те, щоб ініціювати загальну, на відміну від локальної, експлуатацію або переслідування або припинити наступальні дії.

5-114. Після захоплення цілі, швидше за все, завдання за наказом полягає в тому, щоб продовжити атаку. Під час закріплення, командир і його штаб продовжують процедури підготовки військ для будь-яких завдань за наказом, виданим вищим штабом. Вони використовують доступну бойову інформацію і розвіддані, щоб коригувати плани на випадок непередбачених обставин. Командир перенацілює свої **ISR** заходи, щоб підтримати наступне завдання.

5-115. Активи вогневої підтримки переміщуються швидко, щоб скористатися перевагами природного зниження вимог щодо підтримки, які відбуваються, коли займається позиція і коли противник може організувати контратаку в глибину оборони. Підрозділи польової артилерії переміщуються туди, де вони можуть підтримати відновлення атаки, якщо можливо постачати боєприпаси і якщо дії противника таке дозволяють. Атаки вертольотів і літаків можуть забезпечити підтримку, в той час як артилерійські системи переміщуються. Стан доріг, такі як зруйновані мости або переміщенні цивільні особи, а також існуючі здібності мобільності підрозділу по пересіченій місцевості з урахуванням наявних умов навколишнього середовища також вплинуть на точний час прийняття рішення про зміну позицій.

5-116. Командир намагається використовувати погіршення позиції противника шляхом нанесення швидких і потужних ударів, перш ніж противник може відновити свій захист. Використання масової кількості високоточних боєприпасів у поєднанні з дією великих важких (бронетанкових) формувань і авіаційної підтримки може виявитися вирішальним.

5-117. Як правило, противник намагається утримати свою позицію до приходу ночі і завершити свій відступ під покриттям темряви. Атакуючий підрозділ підтримує невпинний тиск, продовжуючи наступ у нічний час. За допомогою цих атак, підрозділ веде бій з противником, вибиває його з рівноваги і ускладнює його відступ. Якщо противник намагається затриматися, підрозділ продовжує атаку, зосередивши свої зусилля на охопленні або оточенні відступаючих сил противника, якщо ворог занадто сильний, щоб його захопити. Атака стрімко прориває ворожий фронт і може відділити основні елементи та змусити противника евакуювати усю оборонну позицію, перш ніж він може побудувати життєздатну запасну позицію.

5-118. Під час проведення успішного проникнення, атакуючі частини проникають глибше у ворожі позиції для атаки ворожих резервів, артилерії, С² центрів і ліній зв'язку. Штурмовий підрозділ або підрозділ підтримки атакує знову відкриті фланги противника, щоб збільшити розрив. Через розрив командир скеровує сили, які мають високий ступінь тактичної мобільності, щоб використати отримані переваги, атакувати противника з тилу і запобігти його втечі. В цей час збільшення бойових спроможностей командира—наприклад авіація—зосереджуються на підтримці наземних військ, які розвивають успіх проникнення.

5-119. Як частина розвитку умпіху з переходом до атаки, командир планує логічні послідовності дій для атаки. Атакуючі сили планують експлуатацію. Війська експлуатації планують переслідування переможеного ворога. Крім того, командир повинен використовувати свої сили таким чином, щоб не перевантажувати його логістичні спроможності. Командир повинен спланувати, щоб свіжі підрозділи пройшли навколо або через передові частини, щоб зберегти інтенсивність атаки. Він може призначити цим новим підрозділам задачі слідування й підтримування (follow and support) або слідування й отримування (follow and assume), щоб зберегти темпу атаки. Командир, який проводить той чи інший вид наступальної операції, передбачає як, за яких умов, де і коли йому потрібно буде перейти до оборони на основі можливих контрзаходів і інших дій противника.

5-120. Якщо атакуючий підрозділ переходить до переслідування чи експлуатації, йому, можливо, доведеться обійти противника, щоб зберегти операційний темп. Підрозділи, що обходять противника діють відповідно до раніше встановлених критеріїв обходу. Як мінімум обійдені сили залишаються під наглядом, або—вони фіксуються іншими підрозділами.

5-121. Якщо противник зумів вивести свої основні сили з бою, командир підсилює **Recon**, щоб отримати інформацію, необхідну для прийняття рішення щодо **COA**. Наполегливі дії можуть перешкодити противнику відновити оборону в тилкових позиціях. Командиру, можливо, доведеться відкласти відновлення атаки до завершення додаткового **Recon**, щоб бути взмозі сформулювати тактично правильний план, якщо противник зумів зайняти нові оборонні позиції.

АТАКИ СПЕЦІАЛЬНОГО ПРИЗНАЧЕННЯ

5-122. Командир може почати атаку для досягнення різних результатів або—з розрахунку на спеціальне призначення такої атаки. Ці підлеглі види атаки є—

- ▶ Засада.
- ▶ Контратака.
- ▶ Демонстраційний удар.
- ▶ Удаваний удар.
- ▶ Рейд.
- ▶ Збавляюча атака.

Задум командира і **МЕТТ-ТС** фактори визначають конкретний вид атаки. Як види атаки, вони вміщують в собі багато із тих самих ознак планування, підготовки та виконання, які властиві наступу.

ЗАСІДКА

5-123. *Засідка (ambush)* є видом атаки з використанням вогню або інших руйнівних засобів із прихованих позицій проти рухомого або тимчасово зупиненого противника (див.: ВП 3.0; *FM 3-0*). Вона може включати штурм, щоб зблизитися і знищити задіяні сили противника. У засідці, наземні цілі не обов'язково мають захоплюватися та утримуватися.

5-124. Існує два типи засідки: точкова засідка (*point ambush*) і простірна засідка (*area ambush*). У точковій засідці підрозділ розгортається атакувати одну “вбивчу зону” (*kill zone*). В простірній засідці підрозділ розгортається на два або більше пов'язані точкові засідки. Підрозділ, менший ніж взвод, зазвичай не проводить простірної засідки.

5-125. Засідки класифікуються як поспішні або сплановані, але відбуваються вздовж неперервного діапазону (континууму). Поспішна засідка—це негайна реакція на несподівану можливість, і вона проводиться згідно SOP і бойових тренувань. Спланована засідка планується як конкретна дія щодо конкретної мети. Для проведення простірної засідки потрібно більш детальної інформація про: ціль (напр., її розмір, склад сил, а також наявна зброя); маршрут і напрямок руху; час, коли ціль досягне або пройде певні точки на маршруті. Важкі або легкі сили можуть провести засідку. (Малюнок 5-6 показує графічне зображення тактичного завдання для засідки.) Військова доктрина класифікує засідки як близькі чи далекі засідки на основі близькості від дружньої сили до противника.

БАЗА СТРИЛИ—ЦЕ ЦЕНТР ТЯЖИННЯ ПІДРОЗДІЛУ, ЯКИЙ ПРОВІДИТЬ ЗАСІДКУ. СТРИЛА ВКАЗУЄ НА НАПРЯМ ВОГНЮ.

Малюнок 5-6. Графічне позначення для тактичного завдання засідки.

5-126. Типова мета сил засідки—знищення або захоплення усього особового складу противника, розташованого в межах вбивчої зони. Іншою метою може бути—знищення певних визначені транспортних засобів, такі, як всі підйомно пускові установки для перевозки ракет. В ідеалі сили засідки можуть знищити ворога так швидко, що він не зможе повідомити про бойове зіткнення, поки сили засідки не виконають своє завдання.

Організація сил

5-127. Типова засідка складається з трьох елементів: штурм, підтримка і безпека. Штурмовий елемент наносить вогонь на вбивчу зону. Його мета полягає в тому, щоб знищити противника. У деяких випадках штурмова сила атакує і зачищає вбивчу зону, а їй можуть бути призначені додаткові задачі, включно з пошуком елементів розвідувальної цінності, захоплен-

ня полонених і завершення знищення ворожої техніки для запобігання її негайного повторного використання. Елемент підтримки підтримує елемент штурму, наносячи вогонь у, і навколо вбивчої зони, і забезпечує основну уражаючу силу засідки. Елемент підтримки намагається знищити більшість бойової потужності противника до того, як елемент нападу переходить на ціль або у вбивчу зону. Елемент безпеки ізолює вбивчу зону, забезпечує раннє попередження про прибуття будь-якої допомоги силам противника, а також забезпечує прикриття решті сил засідки. Він забезпечує надійну охорону і оборону пункту збору (*rally point*) і блокує ворожі підступи так, щоб ворожі сили не мали можливості входження в місце засідки, ані виходу з цього місця.

Планування засідки

5-128. Питання планування засідки включає:

- ▶ “Час Ч”, щоб встановити засідку.
- ▶ Попереднє розташування сил, які виконуватимуть засідку або—у випадку простірної засідки—розташування елементів.
- ▶ Маршрути входження та виходу (*insertion and exit routes*).
- ▶ Передове проходження ліній (*forward passge of lines*) і рух до місця засідки в тактичному порядку.
- ▶ Місцезнаходження пункту збору (*rally point*), де сили засідки можуть перегрупуватися за потреби.
- ▶ Дії, якщо засідку передчасно виявлено.
- ▶ Схема маневру, яка максимізує участь флангів або тилу противника, забезпечує раннє попередження при цільовому підході, включає дії елементів штурму у вбивчій зоні, а також—подробіці стосовно того, як елемент засідки покидає місце засідки.
- ▶ Дії на ціль.
- ▶ Перешкоди для посилення ефектів дружнього вогню.
- ▶ План вогневої підтримки, який інтегрує прямий вогонь і плани перешкод, що призводять до ізоляції противника, завдає максимальної шкоди, а також—підтримує сили у пункті збору.
- ▶ Критерії для ініціювання засідки; наприклад, тільки вступати в бій з ворожими формуваннями такого ж або меншого розміру і утримувати вогонь, поки ціль не переміститься у вбивчу зону.

- ▶ Будь-які необхідні зміни до **SOP** підрозділу засідки, які стосуються розподілу вогню, виходячи з **МЕТТ-ТС** факторів.
- ▶ Заходи тилової безпеки.

5-129. Точкова засідка зазвичай використовує лінійний або **L**-подібний бойовий порядок. Назви цих бойових порядків описують розгортання елемента безпеки навколо вбивчої зони. **Вбивча зона**—це та частина місця засідки, де зосереджений вогонь з метою ізолювати, зафіксувати і знищити ворога. Бойовий порядок засідки має важливе значення, оскільки він визначає, чи може точкова засідка доставити великий обсяг вогню, необхідного для того, щоб ізолювати і знищити ціль. Командир визначає бойовий порядок, ґрунтуючись на перевагах і недоліках кожного бойового порядку відносно **МЕТТ-ТС** факторів.

5-130. Штурмові елементи та елементи підтримки, як правило, розгортаються паралельно маршруту пересування цілі—довгої вісі вбивчої зони—яка піддає ціль фланговому вогню при лінійному бойовому порядку. (Див.: Малюнок 5-7.) Розмір цілі, яку можуть захопити у

Малюнок 5-7. Лінійна засідка.

вбивчій зоні, обмежена розміром зони, яка може бути покрита зброєю елементом підтримки. Природні, штучні та військові перешкоди, підсилені тактичними перешкодами, сполучені з прямим та непрямим вогнем, заманюють у пастку ціль у вбивчій зоні. Недоліком лінійного бойового порядку є те, що ціль може бути більш розосереджена, ніж вбивча зона.

5-131. Лінійний бойовий порядок ефективний в закритій місцевості, яка обмежує пересування противника, а також на відкритій місцевості, де один фланг заблокований існуючими або підсиленими перешкодами. Командир може розміщувати подібні перешкоди між елементами

гові пройти через вбивчу зону до того, поки командир не розпочинає центральної засідки. Після того, як центральна засадка зідіяна, віддалені засідки не дозволяють ворожим військам утекти або увійти в зону. (Див.: Малюнок 5-9.)

Малюнок 5-9. Простірна засідка.

5-134. Командир підрозділу засідки зазвичай вказує сигнали, необхідні для управління засідкою. Він часто змінює значення звукових і візуальних сигналів, щоб уникнути створення шаблонів, які противник може вивчити й розпізнати. В іншому випадку противник може розпізнати сигнал і вчасно відреагувати, щоб уникнути повного ефекту засідки. Наприклад, якщо група білих зірок завжди використовується для сигналізації відступу під час нічної засідки, приведений у бойову готовність противник може нанести вогонь і змусити сили засідки передчасно відступити. Підлеглі елементи підрозділу засідки повинні отримувати зв'язок—у вигляді сигналів, які передають наступну інформацію:

- ▶ Об'єкт наближається, як правило, подається членом команди безпеки, щоб попередити командира засідки і елементи засідки про просування об'єкту атаки.
- ▶ Початок засідки, подається командиром підрозділу засідки. (Цей сигнал повинен бути сигналом масового знищення, наприклад як основний постріл танка, кулеметів, детонації мін або вибухових речовин або інших систем прямого вогню, які наносяться вогневою командою.)
- ▶ Корегування вогню, подається, коли потрібно атакувати об'єкт; увесь вогонь має бути зразу припинений або відкорегований, щоб штурмовий елемент зміг атакувати, поки об'єкт зможе реагувати.
- ▶ Штурм, подається, коли штурмова сила повинна переміститися у

вбивчу зону і завершає свою дію.

- ▶ Припинити вогонь, подається для припинення всього вогню.
- ▶ Відступити із вбивчої зони або місця засідки, подається, коли засідка завершується або підсилені сили ворога наближаються.

5-135. Командир використовує різні сигнали для передачі інформації, такі як: радіо передачі, голосові команди, гудки транспортних засобів, свистки або піротехніку. Усі сигнали повинні мати принаймні одну резервну копію. Наприклад, якщо сигнал коректувати вогонь зазнає невдачі, то елемент нападу не повинен атакувати ціль, поки не прийме резервний сигнал. Сигнали, що відправляються перед початком засідки не повинні піддавати засідку виявленню противником. Командир перевіряє **SOP** в частині сигналів, щоб встановити, чи потрібно їх переглянути або доповнити відповідно до конкретних ситуативних вимог.

Підготовка до засідки

5-136. Несподівана, раптова атака, скоординований вогонь і контроль є основними принципами для успішної засідки. Несподівана атака дозволяє силам засідки захопити контроль над ситуацією. Якщо повна несподівана атака не можлива, вона повинна бути настільки близькою до цього, щоб об'єкт не очікувала засідки, поки не буде занадто пізно, щоб ефективно відреагувати. Ретельне планування, підготовка і виконання допоможе досягти несподіваної атаки.

5-137. Командир веде **Recon** керівництва з основним персоналом, щоб підтвердити або змінити свій план. Це **Recon** повинно бути непоміченим противником, щоб запобігти попередженню противника. При необхідності командир змінює план засідки і негайно передає ці зміни до підлеглих командирів і іншим елементам. Командир повинен підтримувати тісний контроль під час пересування до місця засідки, займання цього місця та відступу від місця засідки. Контроль є найбільш важливим, коли підрозділ засідки наближається до місця засідки. Командири наполягають на дотриманні правил маскування, шуму та легкої дисципліни.

5-138. Елемент безпеки підрозділу засідки залишається в повній бойовій готовності і використовує всі доступні засоби спостереження для виявлення підходу противника до вузла засідки. Обов'язки кожного солдата всередині кожного елемента змінюються за необхідності для підтримки пильності.

5-139. Усі елементи сил засідки рекогносцировку своїх маршрути відступу до вибраного пункту збору. Коли можливо, солдати або команди проводять рекогносцировку маршруту, який вони будуть використовувати.

5-140. Командир розміщує усю зброю, в тому числі міни та засоби руйнування, дозволена правилами ведення бойових дій (*rules of engagement*), щоб отримати максимальну ефективність проти об'єкту у вбивчій зоні. Він координує весь вогонь, в тому числі артилерійської підтримки і мінометів. Задачі елемента підтримки: ізолювати вбивчу зону, запобігти втечі або підкріплення об'єкту і доставити великий обсяг висококонцентрованого раптового вогню у вбивчу зону. Цей вогонь повинен завдати максимальної шкоди, так щоб штурмовий елемент зміг швидко напасти і знищити об'єкт.

Виконання засідки

5-141. Вогнева підготовка є ключовою частиною будь-якої засідки. Вогонь не наносять, поки командир засідки не дасть сигнал про початок засідки. Цей сигнал повинен бути здійснений з найбільш міцного вогневого засобу в засідці. Після початку засідки підрозділ веде вогонь з максимально можливим темпом стрільби з огляду на потребу в точності. В протилежному випадку, засідка може бути затримана, що, у свою чергу, дасть можливість об'єкту відреагувати і в результаті сили засідки можуть потрапити під дружній вогонь. Точний вогонь допомагає досягти несподіваної атаки, а також знищити об'єкт. Коли потрібно штурмувати об'єкт, корегування вогню повинно бути точним. Штурмуючий підрозділ не проводить свого штурму, поки вогонь або опір противника не будуть усуненим.

5-142. Якщо засідка зазнає невдачі і ворог переслідує сили засідки, їм, можливо, доведеться відступати проривами. Вони повинні використати дим, щоб допомогти приховати свій відступ. Активація мінних полів обмеженої тривалості уздовж шляхів відходу після проходження відступаючих сил засідки може допомогти зупинити або затримати вороже переслідування. Командир розміщує елемент підтримки для надання допомоги у відступі штурмового елемента.

5-143. За наказом командира, сили засідки відходять до пункту збору, перегруповуються та починають зворотний марш. У раніше встановленому місці, вони зупиняються і передають будь-яку бойову інформацію, отриману в результаті засідки, усім елементам сил засідки. Проте майбутні

інформаційні системи можуть поширювати цю інформацію без необхідності зупиняти важку силу.

5-144. Командир або його представник інформує сили засідки, щоб допомогти пізнавати шаблонні зразки відповіді противника, його дії та процедури, як всередині, так і за межами зони засідки, коли сили засідки вже повернулися. Ці зразки повинні бути проаналізовані, а результати аналізу повинні бути передані усім відповідним організаціям по каналам розвідки. Командир регулює свою тактику, методи та процедури у відповідності до цих зразків.

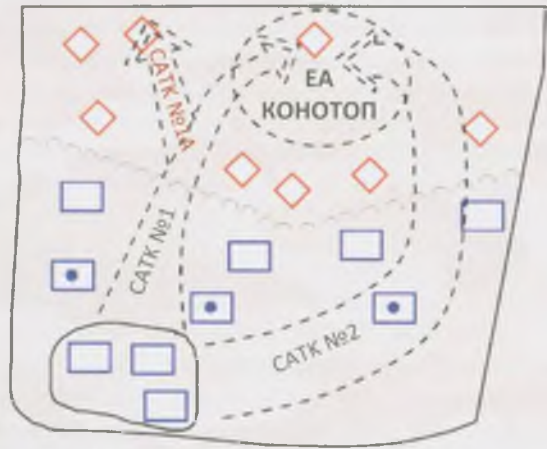
КОНТРАТАКА

5-145. Контратака (*counterattack*) є видом атаки частиною або всіма силами оборони на ворожі атакуючі сили із загальною метою не дати можливості противнику досягти своєї мети в наступі (Див.: ВП 3.0; FM 3-0). Командир направляє контратаку—яка, зазвичай, проводиться з оборонних позицій—щоб перемогти або знищити сили противника, використовувати слабкі сторони противника, наприклад, відкритий фланг, або відновити контроль над місцевістю і об'єктами після ворожого успіху. Підрозділ проводить контратаку з метою перехопити ініціативу у противника за допомогою наступальних дій. А контратакуючі сили маневрують з метою ізолювати і знищити вказані сили противника. Вони можуть нанести вогневе ураження по ділянці бойового зіткнення (*engagement area*), щоб перемогти або знищити сили противника, відновити початкову позицію або блокувати проникнення ворога. Після початку контратака зазвичай стає вирішальною операцією командира, який проводить контратаку.

5-146. Командир планує і проводить контратаку, щоб атакувати противника, коли і де він є найбільш вразливим, коли противник намагається перемогти дружні оборонні позиції. Як правило, командир намагається зберегти резерв або ударну силу для проведення вирішальної контратаки, як тільки противник введе в дію для атаки свої головні сили. Командир призначає цілі контратакуючим силам, коли має намір штурмувати ворога. Зазвичай він піддає обстрілу противника, коли він має намір контратакувати, використовуючи в першу чергу прямий та непрямий вогонь.

5-147. Існує два рівні контратак—основні і місцеві контратаки. В обох випадках, очікування того, щоб ворог діяв першим, може виявити основні напрям дій противника і створити вразливий фланг. Підрозділ, який захищається, проводить основну контратаку, щоб перехопити ініціативу

у противника шляхом наступальних дій після того, як противник починає свою атаку. Командир також проводить основні контратаки, щоб перемогти або блокувати проникнення ворога, який ставить під загрозу цілісність всієї оборони, або вимотувати ворога або знищувати ізольовані частини атакуючого противника. (Дивіться малюнок 5-10.)

Малюнок 5-10. Основна контратака.

Організація сил

5-148. Командир основних контратакуючих сил, як правило, розподіляє свої активи комбінованої зброї на безпеку, **Recon**, основні сили й резерв. Він використовує ці сили оборони в контакт з противником, щоб блокувати або витіснити такі ж сили противника. Командир може використовувати сили, задіяні у контратаці, такі як ударна сила в мобільній обороні, його резерв, резерв іншого ешелону або призначити будь-які інші сили, які він вважатиме за потрібне, щоб були силами контратаки. Будь-які зміни в організації завдань повинні бути завершені в строк, щоб дозволити підрозділам провести репетиції з приєднаним або підтримуючим підрозділом.

5-149. Командир проводить місцеву контратаку тими силами, які доступні, щоб повернути позиції, які були втрачені через дії противника або— щоб розпочати експлуатацію сил наявних сил противника. Сили, які проводять місцеву контратаку, часто складаються з резервів підлеглих і сил оборони, які виживають після завершення відступу із втрачених позицій. Хоча командир рідко мінятиме розподіл задач своїх сил, які проводять місцеву контратаку, він розподіляє ці сили на сили прикриття і основні сили. Він може призначити елемент для ведення **Recon**.

5-150. Сили контратаки— це незворотно задіяні сили з початку оборонної операції, якщо оборонна схема командира залежить від контратаки як механізм ураження, напр., такі як ударна сила в мобільній оборони. У цьому випадку командир повинен призначити іншу силу як свій резерв.

Планування контратаки

5-151. Командир планує контратаку, щоб вдарити по противнику, коли сили противника уразливі. У міру того як сили противника просуваються вперед, захист може створити зазори між ворожими частинами, оголивши фланги і елементи тилу атакуючій силі. Відразу ж після того, як сили противника займають захищену позицію, вони часто дезорганізовані і погано підготовлені до раптової й несподіваної контратаки. Можливості ефективних контратак, як правило, мають короткостроковий характер; командир повинен оцінювати ситуацію швидко і його сили повинні провести контратаку швидко. Командир призначає силам контратаки цілі або позиції атаки-вогнем залежно від того, чи має він намір, щоб сили контратаки зблизились і штурмували противника.

5-152. Основні плани контратаки зазвичай розробляються як розгалуження або продовження основного плану оборони. Головна контратака може досягти ступеня несподіваності, коли вражає противника з непередбаченого напрямку. З цієї причини силам, спрямованим на проведення головної контратаки, так само, як ударна сила в мобільній обороні, варто брати участь у розробці цих планів, а також будь-яких інших планів, щоб можна було розвинути потенційний успіх. Місцеві контратаки можуть або не можуть бути результатом попереднього планування.

Підготовка контратаки

5-153. Несподівана атака, скоординований вогонь і контроль (управління) є ключовими передумовами успішної контратаки. Несподівана атака дозволяє контратакувати сили, щоб захопити контроль над ситуацією. Якщо повна несподівана атака не можлива, вона повинна бути настільки близькою до цього, щоб основні сили противника не очікували атаки, поки не буде занадто пізно, щоб вони могли ефективно відреагувати. Ретельне планування і підготовка допоможуть досягти рівня несподіваності. Командир регулює розміщення своїх **ISR** активів, як також—задачі, які він призначає цим силам, таким чином, щоб він міг визначати місце та об'єкти для своєї контратаки.

5-154. Командир проводить керівну рекогносцировку з основним особовим складом, щоб підтвердити або змінити свій план контратаки. При необхідності командир змінює план і передає ці зміни серед підлеглих йому керівників та інших відповідних організацій. Кожен елемент сил контратаки проводить рекогносцировку своєї запланованої осі просування (*axis of advance*) і намічених маршрутів, якими слідуватиме, якщо це буде можливо. Командир особисто здійснює управління під час пересування до і під час зайняття прихованих позицій та контролює процес рекогносцировки, щоб ворог не виявив сили контратаки до його початку. Командири всіх задіяних підрозділів застосовують правила маскування, безшумності та використання світла.

5-155. Командир регулює заплановані позиції систем озброєння, щоб отримати максимальну ефективність проти цілей в запланованій ділянці бойового зіткнення (*engagement area*). Він координує весь вогонь, у тому числі вогонь артилерійської підтримки і мінометний. Він хоче вогнем ізолювати визначені сили противника у визначеній ділянці бойового зіткнення, при тому запобігаючи втечі або підкріплення противника. Цей вогонь мусить завдати максимальної шкоди швидко, перш ніж противник зможе відповісти на контратаку.

Проведення контратаки

5-156. Командир не повинен контратакувати, якщо він не має реального шансу на успіх. Командир намагається зберегти резерв для вирішальної операції, яка проводиться після того, як противник показує основний бойовий потенціал, використовуючи велику частину своєї бойової потужності. Якщо командир наказує резерву провести заплановану контратаку, резерв стає основою силою і командир повинен вжити заходів, щоб призначити або відтворити новий резерв.

5-157. Командир проводить контратаку в тому ж порядку, в якому він проводить будь-яку іншу атаку. Він корегує підтримку і пріоритети вогню, визначає об'єкти, які потрібно вразити наступальними інформаційними операціями. Сили контратаки також виконують заходи, які описані в абзацах 5-61 до 5-122.

5-158. Підлегли командири розпочинають місцеву контратаку наявними силами, якщо це вписується в рамки задуму вищого командування. Проведення місцевої контратаки має бути швидким і жорстоким. Вона повинна використати будь-яку дезорганізацію у противника, таку

як плутанина, яка тимчасово існує серед атакуючих сил після того, як вони зайняли захищену позицію. Швидко проведена місцева контратака може дати кращі результати, ніж більш сплановані контратаки, які проводяться вищим ешелonom, через швидкість, з якою така операція може розпочатися.

5-159. В умовах сильного проникнення противника, командир може проводити місцеві контратаки, щоб зберегти або захопити позиції по бокам району проникнення противника. Це перешкоджає противнику розширити проникнення в той час, як сили інших підрозділів, які тримають оборону, ведуть бій з проникаючими силами противника. Утримання таких бокових позицій також може запобігти принесенню жертви позиційної глибини, оскільки обмежений розрив в оборонній позиції не дозволяє атакуючому противнику повністю розвинути успіх.

ДЕМОНСТРАЦІЙНІ ДІЇ ТА УДАВАНІ УДАРИ

5-160. Демонстраційні дії (*demonstration*) є однією з вид атаки, призначені ввести противника в оману щодо місця або часу вирішальної операції показом сил. Сили, які проводять демонстраційні дії, не шукають зіткнення з ворогом (див.: ВП 3.0; FM 3-0). Удавані удари (*feint*) є видом атаки, які призначені ввести противника в оману щодо місця або часу фактичної вирішальної операції. Сили, які проводять удавані удари, шукають прямого вогневого контакту з ворогом, але уникають вирішального бойового зіткнення (див.: ВП 3.0; FM 3-0). Командир використовує їх у поєднанні з іншими видами обманливих дій. Як правило, вони намагаються ввести противника в оману і змусити його перемістити свої резерви та відкоректувати свою вогневу підтримку, із націленням на такі місця, в яких ворожий вогонь вже не буде безпосередньо впливати на дружню вирішальну операцію, або—спонукати противника до інших дій, які не сприятимуть його інтересам під час оборони. Обидва види завжди є формуючими операціями. Командир повинен синхронізувати проведення цих видів атак з планами та операціями вищих та нижчих ешелонів, щоб не поставити під загрозу інший підрозділ.

5-161. Основна відмінність між цими видами атаки є те, що під час удаваних ударів командир призначає ціль, обмежену за розміром, обсягом або іншим показником. Сили, які наносять удавані удари, вступають у безпосередній вогневий контакт з ворогом, але уникають вирішального бою. Сили, які проводять демонстраційні дії, не шукають контакту з противником. Питання планування, підготовки і проведення демонстрацій-

них дій та удаваних ударів такі ж, як і для інших форм атаки.

РЕЙД

5-162. Рейд (*raid*) є видом атаки, як правило, невеликого масштабу, включаючи швидкий вступ на ворожу територію, з метою отримання інформації, введення ворога в оману або згищення якоїсь установки. Він закінчується запланованим виходом із району цілі після завершення завдання (див.: ВП 3.0; FM 3-0). Рейд також можуть проводити для підтримки операцій, спрямованих на порятунок і евакуацію окремих людей і устаткування від небезпеки захоплення.

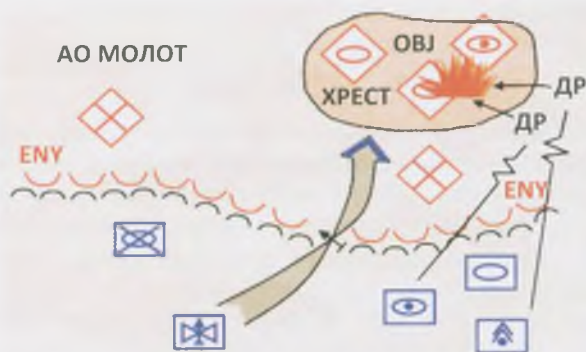
5-163. Спрощений ланцюг підпорядкування є однією з найважливіших організаційних вимог. Рейд зазвичай вимагає сили, ретельно підготовлених для нейтралізації конкретних сил противника, які діють в безпосередній близькості від цілі, і виконання будь-яких додаткових функцій, необхідних для досягнення мети рейду. Ці додаткові функції можуть складатися з знесення мостів через великі водні перешкоди або евакуація пілота штурмового вертольота, збитого на передовій лінії власних військ. Командир залучає усіх необхідних фахівців служб технічної підтримки на початковому етапі планування операції.

5-164. Коли командир і його штаб планують рейд, вони розробляють **COA**, який відповідає етичним, правовим, політичним та технічним критеріям доцільності. Особи, які задіяні в процесі планування потребують точних, найсвіжішої, всеохоплюючих розвідданих. Процес планування визначає, яким чином буде відбуватися **C²**, тилове забезпечення, визначення об'єктів під час рейду. Також розробляються—методи і процедури проведення операцій по всій передовій лінії власних військ (*forward line of own troops*—**FLOT**), із врахуванням **METT-TC** факторів, які можуть виникнути під час проведення рейду. Командир і його штаб розробляють стільки альтернативних **COA**, скільки дозволяє час і тактична обстановка. Вони ретельно зважують кожну альтернативу. В додатку до тих самих питань планування, пов'язаних з іншими наступальними операціями, вони повинні визначити ризики, пов'язані з проведенням завдання, і можливі наслідки.

5-165. Якщо дозволяє час, усі елементи, які беруть участь в рейді, повинні повністю відпрацювати (за правилами репетиції) свої функції. Важливими елементами у визначенні рівня деталізації і можливості для підготовки перед виконанням завдання є вимоги часу, прихованість дій і потреба секретності та обману.

ЗБАВЛЯЮЧА АТАКА

5-166. Збавляюча атака (*spoiling attack*) є видом атаки, яка витісняє або серйозно погіршує атаку противника, в той час як противник знаходиться в процесі планування або підготовки до атаки (див.: ВП 3.0; FM 3-0). Призначення сковуючої

Малюнок 5-11. Збавляюча атака.

атаки є зрівнати наступальні можливості і часові рамки противника, знищуючи його особовий склад та обладнання, а не для захисту місцевості та інших фізичних цілей. (Див.: Малюнок 5-11.) Командир проводить збавляючу атаку щоразу, коли це можливо, під час дружніх оборонних операцій, щоб нанести удар по противнику, поки він знаходиться у своїх ділянках збору (*assembly area*) або позиціях атаки і готується до своєї наступальної операції або тимчасово зупинився. Як правило, використовуються важкі штурмові гелікоптери або елементи вогневої підтримки, щоб атакувати позиції збору противника в передній частині головної лінії опору дружнього командира або на бойових позиціях.

5-168. Командир може залучити резерв до проведення збавляючої атаки, щоб збити ворожу підготовку наступу. Він бере на себе ризик залишитися без резерву або призначає інші сили як резерву в цьому випадку. Наступні основні міркування впливають на збавляючу атаку:

- ▶ Командир може захотіти обмежити чисельність сил, які використовуються для проведення збавляючої атаки.
- ▶ Збавляючі атаки не проводяться, якщо втрата або пошкодження дружніх атакуючих сил може поставити під загрозу здатність командира виконувати завдання оборони.
- ▶ Мобільність сил, доступних для збавляючої атаки, повинна дорівнювати або бути більшою, ніж у визначеної сили противника.

- ▶ Операції артилерійських або авіаційних систем щодо запобігання ворожих елементів, які не задіяні, від втручання в збавлюючу атаку, є необхідними для забезпечення успіху операції.

5-169. Є дві умови, які повинні бути виконані, щоб провести успішну і живучу збавлюючу атаку:

- ▶ Ціль збавлюючої атаки потрібно отримати раніше, ніж противник зможе відповісти на атаку в синхронізований та скоординований спосіб.
- ▶ Командир не повинен допустити, щоб надто розтягнулися сили, які проводять збавлюючу атаку.

Якщо збавлююча атака не відповідає обом умовам, то, швидше за все, вона зазнає невдачі, з серйозними наслідками для оборони.

Розділ 6

Експлуатація

Найважливішою метою наших дій є знищення противника до останньої межі можливості.

Фельдмаршал князь Михайло Іванович Кутузов

Експлуатація (exploitation)—це вид наступальної операції, яка, як правило, слідує після успішного завершення атаки; вона призначена дезорганізувати противника в глибині (див.: ВП 3.0; FM 3-0). Командири всіх ешелонів використовують результати успішних наступальних дій. Атаки, які завершуються успіхом в знищенні противника, який обороняється, досить рідкісні. Нездатність рішуче розвинути успіх на кожному етапі може дати противнику час для відновлення ефективного захисту, шляхом переміщення його сил або шляхом повернення ініціативи за рахунок контратаки. Тому за кожною наступальною операцією, не обмеженою вищим органом або відсутністю ресурсів, без затримок повинен слідувати смілива експлуатація. Командир планує свою експлуатацію, щоб продовжувати здійснювати тиск на противника, загострити та скористатися його дезорганізацією, зламати його волю до опору, і захопити вирішальну або ключову ділянку місцевості (терену).

6-1. Розвиток успіху є основним засобом перетворення тактичного успіху в операційну перевагу. Така операція посилює дезорганізацію сил противника і дезорієнтацію в його системі командування і управління (С²) внаслідок тактичної поразки.

ЗМІСТ

Організація сил.....	6-3
Ресон і безпека	6-5
Бойова підтримка і підтримка бойового обслуговування.....	6-6
Засоби управління.....	6-7
Планування експлуатації.....	6-8
Виконання експлуатації.....	6-14
Отримання і підтримування контакту з противником.....	6-17
Підрив противника.....	6-18
Фіксування противника.....	6-18
Маневр.....	6-19
Продовження (Розвиток успіху)....	6-21

Вона є невід'ємною частиною концепції наступу. Психологічний ефект тактичної поразки спричиняє дезорієнтацію і занепокоєння по всій **C²** структурі противника і знижує здатність противника реагувати. Експлуатація здійснюється за рахунок використання цього звуження спроможностей противника, щоб зробити постійними те, що було б лише тимчасовим тактичним ефектом, якщо б експлуатації не було здійснено. Експлуатація може бути вирішальною.

б-2. Принципи планування, підготовки і виконання, представлені раніше, продовжують застосовуватися під час експлуатації. Принципи оцінки, описані в *FM 6-0* і *FM 6-22*, також застосовуються. Командир змінює ці принципи в міру необхідності, з метою відображення конкретних наявних чинників **МЕТТ-ТС**.

б-3. Локальна експлуатація, яка виконується задіяними в бойовому зіткненні силами, слідує за успішним завершенням атаки. Підрозділ здійснює локальну експлуатацію, коли він може скористатися будь-якими тактичними можливостями, які виникають в процесі виконання ним наступального завдання. У будь-якому випадку, коли це можливо, ведучий атакуючий підрозділ переходить безпосередньо до експлуатації після виконання свого завдання. Якщо це не представляється можливим, командир може перемістити нові сили (супроводу та перехоплення—*follow and assume*), розташувавши їх на провідні позиції. Командир діє швидко, з метою використання локальних успіхів. Хоча такі дії по локальній експлуатації можуть виявитися незначними, їх кумулятивний ефект може мати вирішальне значення. Підлеглі командири, що діють в межах задуму вищого командира, можуть використовувати свою ініціативу для початку експлуатації. Коли командир ініціює локальну експлуатацію, він інформує свій вищий штаб, щоб тримати його командира проінформованим про свої наміри. Це запобігає випадковій дезорганізації битви або кампанії вищого ешелону і дозволяє вищому штабу оцінити ризики загального розпаду і спрямувати початок операцій переслідування.

б-4. Проведення головної експлуатації є специфічним завданням в особливих умовах, що призначається великому підрозділу за умови передбачуваного успіху наступу іншого еквівалентного за розміром підрозділу. Дивізії і бригади є ешелонами, які здійснюють головну експлуатацію, хоча корпус може здійснювати головну експлуатацію в рамках операції, в якій задіяні декілька корпусів.

ОРГАНІЗАЦІЯ СИЛ

6-5. Сили, які проводять атаку є також силами, які розвивають успіх цієї атаки на перших етапах. Як правило, командир не призначає підпорядкованому підрозділу завдання з експлуатації, перш ніж почати рух до контакту (МТС) або атаку. Командир перегруповує свій підрозділ зсередини, щоб відобразити існуючі чинники **METT-TC**, коли виникає можливість розвинути успіх. Він видає коригуючі накази (*fragmentary order—FRAGO*) для проведення дій при контакті. (Див.: розділ 4 для ознайомлення з діями при контакті). Якщо командир потребує додаткових ресурсів для підтримки експлуатації, він витребує їх у відповідному штабі. Додаткові ресурси можуть включати засоби збору інформації, спостереження і розвідки (*intelligence, surveillance, reconnaissance—ISR*), для сприяння в ідентифікації об'єктів для атаки, а також бойові вертольоти і керовані боєприпаси, для атаки виявлених об'єктів. Кожний підрозділ, що здійснює експлуатацію, повинен бути досить великим, щоб захистити себе від тих сил противника, з якими він може зіткнутися. Він також повинен бути досить самодостатньою загальновійськовою силою здатною до проведення операцій за межами опорної дальності головних сил.

6-6. Від підрозділів, які створюють можливість експлуатації, не очікується експлуатації в глибину. Якщо командир планує здійснювати експлуатацію з конкретним підлеглим підрозділом, він повинен вказати ступінь пошкодження або ризику для цієї сили, яку він готовий прийняти в ході поточної операції. Якщо атакуючі підрозділи спочатку зазнають значних втрат бойової потужності, командир повинен замінити їх якомога швидше. Коли бойова міць сил, що здійснюють експлуатацію, слабшає через втому, дезорганізацію або виснаження, або коли вони повинні утримувати позиції чи поповнити запас, командир повинен продовжувати експлуатацію свіжими силами. В обох випадках сили, що стають на заміну, повинні мати високий ступінь тактичної мобільності для здійснення експлуатації.

6-7. Експлуатація може бути більш ефективною, якщо командир може виділити додаткові сили і призначити їм завдання для “супроводу й підтримки” (*follow and support*), або—“супроводу та перехоплення” (*follow and assume*). Командир призначає завдання супроводу й підтримки підрозділам, призначеним для надання допомоги силам, що здійснюють експлуатацію, звільнивши їх від завдань, які б уповільнили їх просування. Ведучий підрозділ і будь-які підрозділи супроводу й підтримки або

супроводу та перехоплення обмінюються групами зв'язку для сприяння передачі обов'язків. Підрозділи призначені для супроводу та перехоплення здійснюють переднє проходження через бойові порядки і заміняють початкові сили експлуатації, коли вони наближаються до своєї кульмінаційної точки. Як правило, наступний вищий командир зберігає контроль над силами, які виконують завдання супроводу й підтримки або супроводу та перехоплення. Коли це можливо, підрозділи, призначені для цих завдань, повинні мати мобільність нарівні з підрозділом, що здійснює експлуатацію, або отримати додаткові інженерні і транспортні засоби, щоб забезпечити необхідну мобільність. Будучи організованими, вони стають силами, які введеними в бій, і, відповідно, повинні отримувати відповідні сили артилерії, ППО, інженерних військ й іншої бойової підтримки (*combat support—CS*) та підтримки бойового обслуговування (*combat service support—CSS*) відповідно до факторів **МЕТТ-ТС**. В операції експлуатації, запланованої для перетину значної відстані, командир може прикріпити елементи підрозділу супроводу і підтримки до сил, що здійснюють експлуатацію, щоб забезпечити єдність командування і зусиль.

6-8. Оскільки операція експлуатації, як правило, охоплює ширший фронт, ніж атакуючі сили, може виникнути ситуація, коли підтримані елементи активів вогневої підтримки будуть діяти за межами звичайної опорної дальності. Вони повинні зміститися вперед, щоб забезпечити безперервне ведення вогню по і за межі ворожих формувань, що, у свою чергу, може викликати деякі труднощі в підтримці флангових елементів сил, що здійснюють експлуатацію. Для того, щоб забезпечити необхідну підтримку, ці підрозділи вогневої підтримки, а також незалежно діючі активи, можуть бути прикріплені до підлеглих елементів сил, що здійснюють експлуатацію. В іншому випадку, командир може перемістити додаткові підкріплюючі підрозділи і системи вогневої підтримки вперед, щоб заповнити прогалини.

6-9. Оперативне охоплення системами ППО забезпечує швидкий перехід до експлуатації без втрати темпу. Командир планує розміщення його активів оборонної артилерії та ППО для забезпечення цієї оперативності. Адекватні мобільні підрозділи ППО можуть супроводжувати сили, що здійснюють експлуатацію. Засоби повітряного захисту початкової атаки необхідні для підтримання ефективності експлуатації. Проте, коли командир розширює свій бойовий порядок, щоб покрити більшу площу, охоплення засобами ППО стає менш ефективним. Командир повинен

враховувати ризики, пов'язані з виходом з-під зони ураження його засобів ППО. В якості альтернативи, він може скерувати запит до вищого ешелону, витребувавши коригування протиповітряної оборони. Протиповітряні операції, що проводяться іншими службами можуть забезпечити необхідний ступінь захисту протиповітряної оборони. Командир може використовувати наявну ізоляцію зони бойових дій з повітря і безпосередню авіаційну підтримку літаками, щоб збільшити або замінити засоби вогневої підтримки під час виконання експлуатації.

6-10. Завдання на виконання експлуатації вимагає сил зі значною перевагою у мобільності над противником. Ударні вертольоти і штурмові літальні засоби можуть становити частину бойової потужності сил, що здійснюють експлуатацію. Вони надзвичайно корисні для захоплення вузьких проходів, перетину перешкод, а в іншому випадку, використовуючи свою мобільність, для того, щоб атакувати і відрізати дезорганізовані елементи противника. Вони також можуть захопити або контролювати ключові ділянки місцевості, такі як, важливі ділянки перетину річок або життєво важливі транспортні вузли противника вздовж маршруту просування сил експлуатації всередину і через тил противника. Командир включає саперні війська в силу, що здійснює експлуатацію, щоб допомогти у проходженні перешкод, а також—для підтримки маневру наземних сил і забезпечення контрмобільного захисту флангів. Типовими проблемами, які погіршують мобільність сил, що здійснюють експлуатацію, є мінні поля та інші перешкоди. Командир також використовує інженерні війська для збереження своїх шляхів доставки запасів відкритими.

6-11. Командир зберігає тільки ті резерви, які необхідні для забезпечення його гнучкості дій, продовження наступального пориву у просуванні, і ймовірного реагування противника на експлуатацію. (Розділ 5 розглядає міркування, з яких задіюється резерв.)

RECON І БЕЗПЕКА

6-12. Коли командир ініціює операцію експлуатації, точне становище противника може бути не чітко відомим або зрозумілим. Командир встановлює **Recon** силу для отримання та підтримування контакту з противником (*gain and maintain enemy contact*). Він доповнює свої **Recon** зусилля датчиками, засобами спостереження і розвідувальними даними, наданими суміжними, вищими і нижчими ешелонами для підтримки його розуміння ситуації щодо чисельності, диспозицій, можливостей і намірів всіх значних елементів противника в межах його області інтересів.

При виконанні експлуатації, командир зазвичай більше зосереджується на **Recon**, ніж на безпекових операціях. Проте, оскільки сили, що здійснюють експлуатацію, рухаються незалежно, він вирішує потреби безпеки цих сил.

6-13. Командир визначає відповідні завдання із забезпечення безпеки призначеним для цього силам таким самим чином, як у **МТС**. (Див.: Розділ 4.) Командир корпусу або дивізії, який виконує експлуатацію, як правило, перегрупує найпередовіший безпековий елемент в силу прикриття, щоб захистити рух головних сил і розвинути ситуацію, перш ніж він задіє свої головні сили. Ці елементи діють безпосередньо за його рішенням.

6-14. Якщо сили, які виконують експлуатацію, не можуть забезпечити сили прикриття для самостійної операції, вони можуть використовувати авангард замість сил прикриття. Це характерно для бригади, яка самостійно виконує експлуатацію. У деяких випадках, коли вищий ешелон (корпус або дивізія) створює сили прикриття, бригада все ще може просувати авангард за силами прикриття. Це зазвичай відбувається, коли підлеглі підрозділи в ході виконання експлуатації просуваються в декількох паралельних колонах.

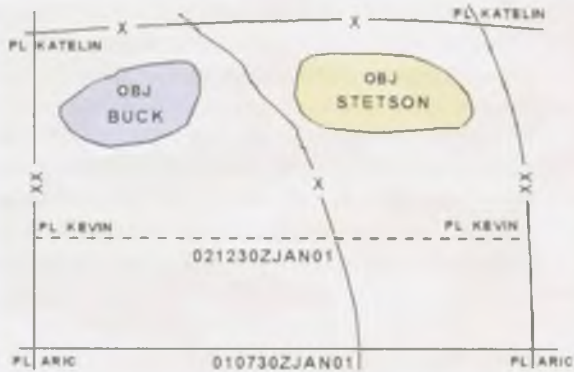
БОЙОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ТА ОБСЛУГОВУВАННЯ БОЙОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

6-15. Бойове забезпечення (*combat support—CS*) та обслуговування бойового забезпечення (*combat service support—CSS*) повинні бути надзвичайно гнучкими в ході операцій експлуатації. При проведенні операцій експлуатації, спрямованих проти незадіяних сил противника або операцій експлуатації, спрямованих уздовж меж просування, що розходяться, командир зазвичай прикріплює **CS** і **CSS** підрозділи до маневруючих сил, що здійснюють експлуатацію. Як альтернатива, ці засоби можуть слідувати за силами, що здійснюють експлуатацію, у ешелонований спосіб уздовж головних маршрутів постачання (*main supply route—MSR*). Транспортування та постачання для забезпечення сил стають все більш важливими в ході того, як прогресує експлуатація. Із поступовим розтягуванням маршрутів постачання, виникатимуть проблеми з станом лінії зв'язку; забезпечення безпеки цих маршрутів та конвоїв також буде складнішим. Найбільш можливі запаси палива, запасних частин, а також боєприпасів повинні супроводжувати сили, щоб вони не втрачали наступальний порив через відсутність підтримки. Сама операція може бути обмеженою скоріше несправністю транспортних засобів, а також потребою у паливі,

ніж бойовими втратами або відсутністю боєприпасів. Таким чином, групи підтримки безпосереднього технічного обслуговування супроводжують сили, що здійснюють експлуатацію, для оцінки проблем і ремонту пошкоджених транспортних засобів протягом обмеженого періоду часу або евакуації їх до пунктів збору пошкоджених машин для ремонту відповідними ремонтними підрозділами. Командир повинен розглядати питання про використання його вантажних вертольотів і вертольотів допоміжного призначення для переміщення вперед важливого матеріального забезпечення під час здійснення експлуатації.

ЗАСОБИ УПРАВЛІННЯ

6-16. Для здійснення експлуатації використовується менше засобів управління, ніж при проведенні багатьох інших операцій через невизначеність щодо противника і необхідність у забезпеченні підлеглих командирів макси-

Малюнок 6-1. Експлуатація: засоби управління із суміжними АО.

мально можливою гнучкістю для використання швидкоплинних можливостей. (Див.: Малюнок 6-1.) Особи, які виробляють план операції, також розробляють графічні засоби управління в рамках процесу планування. Командир видає ці засоби управління в рамках наказу про наступ для полегшення C^2 , коли сили переходять до експлуатації.

6-17. Підрозділ, що здійснює експлуатацію, зазвичай діє в тому ж АО, що був призначений йому для атаки. Підрозділ, що здійснює експлуатацію, призначає підлеглим підрозділам їхні власні АО. Межі між підлеглими підрозділами можуть часто змінюватися, з метою використання нововиявлених можливостей. Оскільки підрозділ, що здійснює експлуатацію, розгортає як Recon сили, так і сили безпеки, командир повинен швидко коригувати свої межі в ході того, як сили, що здійснюють експлуатацію, просуваються. Командир визначає зони з обмеженим використанням

перешкод для запобігання перешкоджанню руху сил, що здійснюють експлуатацію, дружніми перешкодами. Він визначає зони перешкод на флангах коридорів руху сил, що здійснюють експлуатацію, щоб підвищити рівень своєї безпеки. Він використовує етапні лінії і наступні цілі для управління експлуатацією. Командир використовує цілі для орієнтування руху сил, що здійснюють експлуатацію. Хоча експлуатація може призвести до захоплення територіальної цілі (*terrain objective*), основний акцент повинен бути зроблений на знищенні противника. Командир може встановити межу просування, якщо він може передбачити кульмінаційну точку або деякі інші обмеження, такі як політичні міркування щодо міжнародного кордону, які вимагають її встановлення.

6-18. Командир зазвичай використовує дозвільні засоби управління вогневою підтримкою під час здійснення експлуатації. Скоординована лінія вогню (*coordinated fire line—CFL*) забезпечує швидке реагування. Переміщення **CFL** особливо важливе для забезпечення адекватної підтримки в ході того, як сили продовжують рухатися вперед. Навіть якщо кульмінація експлуатації не очікується, встановлення передньої межі (*forward line*) має важливе значення для полегшення проведення операцій за цією межею вищим штабом. Командир може використовувати додаткові засоби управління, такі як об'єкти і контрольно-пропускні пункти, у міру необхідності.

ПЛАНУВАННЯ ЕКСПЛУАТАЦІЇ

6-19. Здатність командира позбавляти противника вибору, шляхом активного використання своїх систем управління бойовими діями, має вирішальне значення для успішного виконання експлуатації. Він робить це за рахунок розміщення своїх систем управління бойовими діями в рамках часових і просторових відносин свого противника відповідно до факторів **МЕТТ-ТС**.

6-20. Командир повинен планувати децентралізоване здійснення експлуатації. Його задум командира (*commander's intent*) особливо важливий тому, що підлеглі повинні мати можливість проявляти ініціативу в умовах мінливої, швидкозмінної ситуації. Командир повинен вказати мету експлуатації, її призначення, яке може полягати в тому, щоб змусити сили до ретрограду від певної ділянки, оточити сили противника, так щоб вони не могли відступити, або знищити артилерійські системи й інші системи вогневої підтримки противника. Задум повинен відображати бажаний кінцевий стан. Цей задум також буде визначати його

вирішальні та формуючі операції і спрямовувати його головний удар в будь-яку задану точку.

6-21. Чіткий задум командира вказує підлеглим на те, як інтегрувати їхні операції в загальну операцію вищого штабу. Тільки підлегли, які можуть діяти швидко, можуть використати всі можливості для завдання шкоди противнику або прискорення темпу операцій. Командир повинен встановлювати мінімальні обмеження для своїх підлеглих. Вони можуть включати чіткі інструкції щодо захоплення ключової місцевості, чи дані про розмір сил противника, які можуть бути обійдені. Надійний, безпечний зв'язок між силами, що здійснюють експлуатацію, силами супроводу і підтримки, а також командиром сприяє координації, яка може максимізувати ефект експлуатації. Проте, всі підлегли повинні мати чітку картину бажаного кінцевого стану проведення операцій та підтримувати досягнення цього стану, навіть за умови втрати зв'язку.

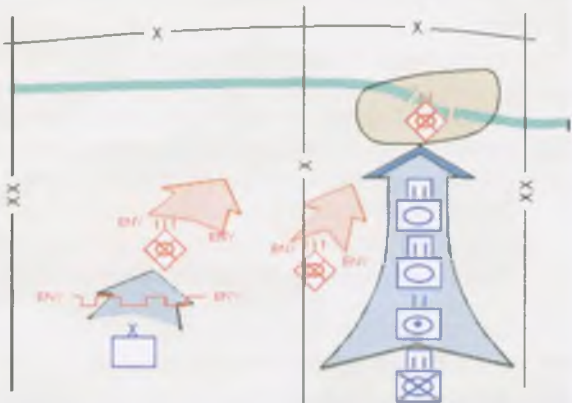
6-22. Планування експлуатації починається на етапі підготовки всіх наступальних операцій. Щоб уникнути втрати критичного часу при переході від МТС або атаки до виконання експлуатації, командир попередньо визначає сили, цілі і АО для підпорядкованих підрозділів до початку наступальної операції. Коли виникає можливість виконати експлуатацію, командири бригад і вищих ешелонів повинні ініціювати експлуатацію, або як відгалуження, або як продовження існуючої операції. Командир повинен планувати операцію таким чином, щоб не гнати противника назад в напрямку їхньої бази забезпечення.

6-23. При плануванні експлуатації та її виконанні, командир врівноважує потребу у швидкості і наступальному пориві сил, що виконують експлуатацію, з їхньою безпекою, коли вони починають виходити за межі опорної дальності решти його сил. Командир повинен бути обережним, щоб не дозволити силам, що виконують експлуатацію, переміститися за межі опорної відстані його головних сил. Для того, щоб командир міг визначити цю межу опорної відстані, він повинен володіти мінімальним знанням про залишок бойових спроможностей у противника. Як правило, командир повинен підходити до планування експлуатації з почуттям обережного оптимізму. Це відмінна можливість зруйнувати згуртованість противника і отримати переважаючу позицію над противником. Проте, командир не може дозволити силам, що виконують експлуатацію, потрапити в пастку противника, в результаті чого вони можуть опинитися у безвихідному положенні та бути знищеними по частинам.

6-24. Експлуатація може відбуватися як рух до контакту із низкою атак з ходу. Командир зазвичай видає низку **FRAGO**, що визначають:

- ▶ порядок руху;
- ▶ положення кожного з основних елементів сил, що виконують експлуатацію, всередині цього порядку;
- ▶ будь-які необхідні зміни в організації задач;
- ▶ критерії обходу;
- ▶ доопрацьовані або нові засоби управління, які допомагають у проведенні маневру, такі як цілі, зміни меж, межа просування (*limit of advance—LOA*) і координаційні заходи вогневої підтримки (*fire support coordinating measures—FSCM*).

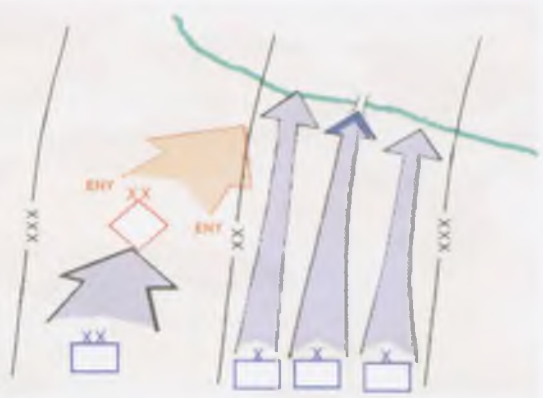
6-25. Сили, що виконують експлуатацію, зазвичай маневрують по широкому фронті і щонайменше по двом осям. Сили на кожній вісі здатні до самостійних дій, в залежності від мобільності сили, дорожньої мережі, а також інших аспектів місцевості. У деяких випадках замість призначення підлеглим їхніх власних

Малюнок 6-2. Експлуатація бригадою: батальйонні колони.

АО, командир може призначити порядок руху для всього його підрозділу, щоб він міг зосередити всю свою бойову міць проти конкретного елемента противника. У цьому випадку командир зазвичай застосовує варіант колони, лінії або клину. (У розділі 3 розглядаються бойові порядки). (Малюнок 6-2 показує як бригада виконує експлуатацію зі своїми батальйонними колонами). Рух паралельними маршрутами є кращим; однак, рельєф місцевості і положення противника можуть змусити сили, що здійснюють розвиток успіху, просуватися в колонах. Як правило, використання колон при здійсненні розвитку успіху надає особливого значення гнучкості за рахунок розміщення максимальної вогневої потужності попереду.

6-26. У виняткових випадках, коли противник явно не здатний ефективно чинити опір, командир може обрати тимчасово не стримувати резерв, а задіяти всі свої сили для експлуатації. Він може використовувати лінійний порядок для двох або більше елементів в один ешелон без резерву,

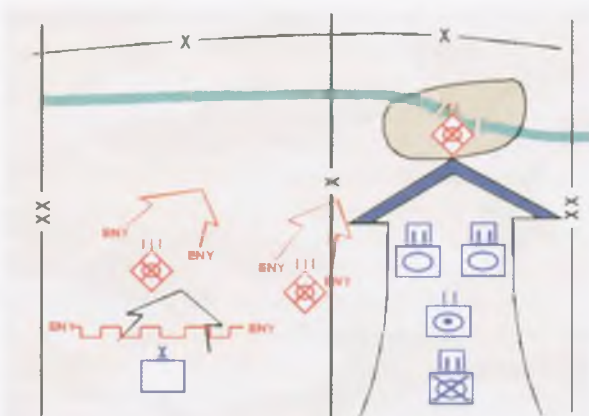
Малюнок 6-3. Експлуатація дивізією: Бригади в один ешелон, без резерву.

коли підхід до цілі повинен бути зроблений по максимально широкому фронту. Наприклад, командир може використовувати цей порядок намагаючись забезпечити безпеку ділянок перетину основних річок. (Див.: Малюнок 6-3). Він може також використовувати цей порядок проти спорадичного і ослабленого опору, коли противник не має можливості для значної контратаки, або коли контратака може бути заблокована у інший спосіб, замість використання резерву. Незважаючи на відсутність резерву, інші дії, такі, як ефективне використання масованого непрямого вогню, може забезпечити командиру гнучкість, яку зазвичай забезпечує резерв, для здійснення впливу на дії під час експлуатації.

6-27. Порядок “клин” двох або більше елементів в один ешелон і резерв дозволяють підрозділу просуватися по досить широкому фронту з основною частиною потужності прямого вогню підрозділу, орієнтованою вперед. Ця конфігурація допомагає при створенні розривів лінії оборони противника. У той час як основна частина підрозділу є задіяною, резерв є доступним, щоб скористатися з успіху атакуючих елементів та перебрати завдання атакуючих елементів, або—він може протидіяти ворожим загрозам в ході того, як вони з’являються. (Див. Малюнок 6-4).

6-28. Через необхідність швидкого переходу від атаки до експлуатації, планування вогневої підтримки для здійснення експлуатації повинно проводитися в рамках планування атаки. Командир встановлює зв’язок між його військовою розвідкою, Recon, штурмовою авіацією, польовою артилерією, наступальними інформаційними операціями і підтримую-

чими літаками, щоб прискорити виявлення і нанесення ударів по ситуційно залежним першочерговим об'єктам. Він вибирає ці об'єкти, незалежно від їх місця розташування, в межах зони оборони противника для підтримки виконання експлуатації. Під час експлуатації мало часу для

Малюнок 6-4. Експлуатація бригадою:
Два батальйони попереду, один в резерві.

перегляду списку цих об'єктів. Критерії визначення цих об'єктів аналогічні до тих, які застосовуються в операції руху до контакту. Крім того, експлуатація вимагає гнучкої, оперативної і розгалуженої мережі управління вогнем, яка повинна бути спланована заздалегідь. Координація з офіцером розвідки ешелону має вирішальне значення, коли ситуація переходить в експлуатацію. Сили, що здійснюють експлуатацію, позначають відомі місця розташування противника в межах свого АО, як небезпечні зони і націлюються на них.

6-29. План вогневої підтримки включає розподіл підтримки зіткнень з противником або атак з ходу, які відбуваються під час експлуатації. Координатор вогневої підтримки планує цілі, що виходять за рамки прогнозованих місць розташування маневруючих сил, що здійснюють експлуатацію, щоб захистити ці сили від ворожих контратак. Потім він звертає увагу на те, як забезпечити вогневу підтримку сил в ході їхнього руху до LOA і наводить на цілі за LOA для пошкодження ліній зв'язку (*lines of communication—LOC*) противника.

6-30. Командир планує переміщення артилерії, як складову частину експлуатації. Активи артилерії повинні перегруповуватися швидше, ніж зазвичай при проведенні наступальних операцій, зберігаючи при цьому можливість забезпечити точність і летальність вогню. Командир зазвичай може розраховувати, що його сили будуть використовувати меншу кількість боєприпасів під час експлуатації, ніж при проведенні атаки, тому що відступаючі ворожі сили, як правило, не знаходяться на заздалегідь

підготовлених позиціях, і, отже, є більш уразливими. Командир повинен також розглядати питання про використання безпосередньої авіаційної підтримки при виконанні експлуатації, особливо для підтримки тих підрозділів, що рухаються за межами опорної дальності головних сил. Офіцери передового повітряного поста наведення авіації можуть допомогти ідентифікувати і відстежувати критично важливі об'єкти попереду сил, що здійснюють експлуатацію.

6-31. Командир планує ситуаційні перешкоди для кожного етапу операції. Наприклад, він планує, відповідно до його правил бойового зіткнення (*rules of engagement*), встановлення мінних полів, засобами дистанційного мінування, в тих областях, які можуть бути використані силами противника, які контратакують в ході того, як його сили рухаються вперед.

6-32. Противник може задіяти свої літальні апарати проти дружніх сил, які виконують експлуатацію, що, у свою чергу, ставить під загрозу життєздатність його захисту, забезпечуючи собі час для підготовки до захисту при одночасному ослабленні дружніх сил. Командир планує переміщення своїх засобів ППО, маючи пріоритетом захист вирішальної операції. Крім того, він використовує їх, щоб захистити свої лінії зв'язку від повітряного нападу противника, дозволяючи тим самим своїм **CS** та **CSS** елементам не відставати від ходу операції. Планування має містити швидкість поповнення запасів ракет ППО по мірі того, як вони використовуються. Воно також повинно враховувати коригування в пріоритетності захисту призначеного різним елементам в процесі експлуатації.

6-33. Командир повинен передбачати експлуатацію і слідкувати за тим, щоб його план матеріально-технічного забезпечення гарантував підтримку сил на всьому шляху до **LOA**. Планування **CSS** під час експлуатації включає призначення майбутніх головних шляхів підвозу (предметів постачання/ боєприпасів тощо), пунктів видачі матеріальних засобів, пайовими пункти збору технічного обслуговування, пунктів збору техніки, що потребує ремонту, пунктів збору поранених, медичних лікувальних установ, пунктів пересадки поранених і розміщення військовополонених. У підтримці експлуатації споживання пально-мастильних матеріалів і технічне обслуговування транспортних засобів є першочерговими завданнями тих, хто планують **CSS**. Істотним фактором є те, що сили, які виконують експлуатацію, в основному пересуваються по широкому фронту, що може вимагати призначення одного або декількох бічних головних шляхів підвозу (предметів постачання/ боєприпасів

тощо) для вирішення проблем, пов'язаних з розпорощенням. Операції з матеріально-технічного забезпечення повинні бути підготовлені таким чином, щоб швидко пересувати свої **CSS** активи далі вперед і переміщати їх більш часто, ніж в атаці.

6-34. Вибір гнучкого головного шляху підвозу (предметів постачання/боєприпасів тощо) має вирішальне значення, так як він повинен бути в змозі реагувати на зміни в напрямку експлуатації. За підтримку цього шляху несе відповідальність начальних інженерних військ цих сил. Під час планування командир повинен конкретно приділяти увагу управлінню підрозділами і конвоями матеріально-технічного забезпечення. Він викликає їх вперед і перенаправляє їх у міру необхідності. Йому може бути необхідно запланувати орієнтири для сприяння руху цих підрозділів і конвоїв навколо ворожих позицій і перешкод, які обходяться. Він може призначити деяким бойовим елементам з резерву задачу "за наказом" по забезпеченню безпеки задніх зон, щоб допомогти захистити **CSS** елементи або охорони головного шляху підвозу (предметів постачання/боєприпасів тощо). Командир повинен також забезпечити наявність адекватних планів для контролю за переміщеними цивільними особами на полі бою, щоб вони не ставали на заваді подальшому маневруванню, **CS** і **CSS** активів. Це є критичною функцією цивільно-військових операцій.

ВИКОНАННЯ ЕКСПЛУАТАЦІЇ

6-35. Виконання експлуатації вимагає фізичного і психічного напруження для подолання проблем, пов'язаних з обмеженою видимістю, втомою, поганими погодними умовами, небезпекою ураження і тривалих бойових дій. Це вимагає сміливої і рішучої **Recon**, оперативного використання вогневої потужності і швидкого залучення раніше незадіяних підрозділів. Сили, що виконують експлуатацію, стрімко маневрують у напрямку до своїх цілей, відрізають шляхи відходу, і наносять удар по командним пунктам противника, вузлах зв'язку, резервах, артилерії і підрозділам бойової підтримки, щоб не дати противнику реорганізувати ефективний захист. Добре підтримувані тактичною авіаційною підтримкою, аеромобільними військами і ударними вертольотами, сили, які виконують експлуатацію, повинні бути в змозі змінювати напрямок за першої вимоги.

6-36. Для підтримки наявних сил для виконання експлуатації, командир повинен забезпечити зосередженість своїх підлеглих на його задумі. Вони не повинні розсіювати його бойову міць, прагнучи незначних тактичних успіхів або зменшення несуттєвих сил противника. Його мета

полягає в тому, щоб досягти кінцевої мети з максимально можливою потужністю настільки швидко, наскільки це можливо. Командир повинен забезпечити свої сили, які виконують експлуатацію, мобільною підтримкою, в тому числі поповненням запасів з повітря для термінового транспортування пально-мастильних матеріалів і боєприпасів.

6-37. Перехід від атаки до експлуатації може бути настільки поступовим, що його важко розрізнити; він може також бути і різким. Різкий перехід може відбуватися, коли сили використовують масовану кількість високоточних боєприпасів, досягають ефекту раптовості, або переважають над набагато слабшими силами противника. Як правило, експлуатація відбувається після того, як сили забезпечують безпеку своєї цілі. При відповідній підтримці, командир може почати експлуатацію з висадки першого ешелону десанту (першого удару) або в будь-який час після цього, в залежності від наслідків нанесення ударів і його намірів.

6-38. Оскільки експлуатація використовує переваги попереднього успіху, сили, раніше спрямовані на атакуючі сили противника, зазвичай продовжують свої поточні дії. Ці дії включають:

- ▶ Виснаження або поразка резервів противника до моменту їх використання.
- ▶ Знищення засобів противника для забезпечення контрмобільності до моменту їх використання на шляхах просування сил, які виконують експлуатацію.
- ▶ Знищення ворожих підрозділів, які намагаються відновити цілісний захист.
- ▶ Знищення операцій забезпечення противника.

Це передбачає, що командир має точні дані розвідки для націлювання на ці дії противника.

6-39. Взагалі, коли одна частина атакуючої сили закінчує усунення перешкод на об'єкті наступу, командир наказує іншим елементам здійснювати експлуатацію цього успіху. Для досягнення цієї мети з мінімальною неузгодженістю, командир повинен знати, де кожен з його елементів знаходиться і в якому вони бойовому порядку. Якщо командир попередньо провів тренування і репетиції зі своїми силами по швидкому переходу від одного бойового порядку до іншого, по зміні задач і напрямку просування, він може призначити час виконання таких змін, щоб зберег-

ти ініціативу над ворогом.

6-40. Командир також може ініціювати експлуатацію, коли він розуміє, що сили противника зазнають труднощів з підтримкою своєї позиції або цілісності. Оновлення розвідувальних даних має вирішальне значення для командира, оскільки важко точно передбачити умови, необхідні для переходу від атаки до експлуатації. Таким чином, командир і його підлеглі слідкують за обороною противника щодо ознак дезінтеграції, що може свідчити про можливість переходу до експлуатації. До таких ознак належать:

- ▶ Загроза або застосування зброї масового ураження силами противника, не дивлячись на ймовірні дії у відповідь, що може свідчити про наближення розпаду сил противника.
- ▶ Посилення **Recon** дій противника.
- ▶ Інтенсифікація руху в зворотному напрямку, особливо з боку сил вогневої підтримки і резервію
- ▶ Підготовка противника до знесення або знищення своїх об'єктів, споруд, складів обладнання та поставок.
- ▶ Змішування різними підрозділами своїх транспортних засобів та особового складу в бойові порядки або похідні колони.
- ▶ Значне збільшення кількості захоплених полонених.
- ▶ Зменшення інтенсивності та ефективності вогню противника.
- ▶ Посилення вогню в одній або декількох окремих ділянках фронту, що не здається синхронізованим з ситуацією, що розвивається, і при видимому зменшенні інтенсивності оборонного вогню.
- ▶ Значне ослаблення опору противника або відсутність будь-якого виду його організованої оборони.
- ▶ Значне збільшення кількості покинутої противником військової техніки.
- ▶ Підтвердження у звітах фактів захоплення або про відсутність командирів противника.
- ▶ Захоплення об'єктів командування й управління і пунктів постачання противника.

Дезінтеграція ворожих підрозділів, і можливість отримання перемоги дружніми ротами і батальйонами над підрозділами противника розмі-

ром батальйону і бригади відповідно. В будь-якому випадку, командир рішуче розвиває успіх щодо вразливих сил противника після оцінювання і прийняття ризиків.

ОТРИМАННЯ І ПІДТРИМУВАННЯ КОНТАКТУ З ПРОТИВНИКОМ

6-41. Сили, які виконують експлуатацію, повинні отримувати і підтримувати контакт (*gain and maintain contact*) з противником. Це дуже важливий аспект експлуатації, оскільки противник може намагатися розірвати контакт і дистанціюватися від дружніх сил, щоб отримати час для відновлення. Після успішної атаки сили, які виконують експлуатацію, повинні провести активну розвідку як свого переднього краю (фронту), так і флангів. Задача і намір експлуатації визначають, скільки контактів з противником необхідно для підтримки тиску на нього, спричинення його дезорганізації, зламу його волі і захоплення ключових або вирішальних ділянок місцевості. Як вже зазначалося в розділі 5, ці **Recon** дії повинні початися майже відразу після того, як атакуючий підрозділ забезпечує безпеку своєї цілі. Якщо у командира є інтегровані **Recon** активи, він використовує їх для підтримування контакту з противником, спостереження за пересуваннями противника і пошуку слабо захищених позицій противника. Якщо ці активи відсутні, інші маневруючі підрозділи виконувати ці задачі рекогносцировки. При підтримуванні контакту з противником **Recon** сили намагаються знайти резерви противника, незадіяні сили і блокуючі позиції. Це зусилля допомагають силам, які виконують експлуатацію, уникнути загрози потрапляння в засідку в той час, коли противник прагне відновити ініціативу за рахунок проведення контратак.

6-42. Коли раніше призначена наступальне завдання виконане, підрозділи у всіх ешелонах спрямовують свою **Recon** і сили безпеки, з метою з'ясування, чи існує можливість ініціювати експлуатацію. В ешелонах рівня бригади і батальйони, ці **Recon** сили і сили безпеки повинні встановлювати і підтримувати контакт з противником, залишаючись в межах опорної дальності своєї бригади або батальйону.

6-43. Командир використовує повітряну рекогносцировку для підсилення своєї наземної рекогносцировки. Він може використовувати датчики літальних апаратів, засоби аеромобільної рекогносцировки і безпілотні літальні апарати перед проведенням рекогносцировки наземного маневру. Це дозволяє повітряне спостереження цільових ділянок зацікавлення (*targeted areas of interest—TAI*), що полегшує рух підрозділу і спрямування атаки на критично важливі цілі. Розвідувальні й ударні вертольоти

можуть виявляти ворожі позиції і вступити в бій з противником, з метою припинення його руху та підготовки. Авіаційні засоби для підтримки швидко розгортаються для підтримки постійного контакту з противником і продовження тиску на нього.

ПІДРИВ ПРОТИВНИКА

6-44. Експлуатація передбачає, що противника вже було якимось чином підірвано. Експлуатація має на меті підтримання або посилення цього підірвання, за рахунок запобігання ефективному відтворенню оборони противника. На рівні дивізії і корпусу, командир поєднує результати своїх операцій проти ворожих резервів і незадіяних сил з швидким маневром своїх сил близького бою для підтримання цього підірвання. Ударні вертольоти можуть маневрувати попереду наземних маневруючих сил, які виконують експлуатацію, з метою знищення критично важливих об'єктів. Командир інтегрує наявні літаки в свій план наступу на ці об'єкти. Швидке просування сил, які виконують експлуатацію, позбавляє сили противника рівноваги і погіршують його можливості ведення **Recon** і спостереження, забезпечуючи тим самим певну безпеку від нападу. Командир використовує всі наявні ресурси для підтримки тиску на противника, використовуючи як переважаючу бойову міць, так і асиметричні системи зброї. Командир ніколи не дає противнику можливості відновитися після початкового удару. Система вогневої підтримки сил, які виконують експлуатацію, повинна вести масований вогонь для того, щоб швидко реагувати на будь-які непередбачені обставини, які виникають в процесі виконання експлуатації.

ФІКСУВАННЯ ПРОТИВНИКА

6-45. Сили, які виконують експлуатацію, мають три мети при фіксуванні сил противника. По-перше, вони намагаються зруйнувати організацію загальновійськового з'єднання противника шляхом фіксування ворожих підрозділів на позиціях за межами опорної відстані один від одного. Це дозволяє силам, які виконують експлуатацію, перемогти ворога по частинам. По-друге, командир атакує сили противника, з якими ще не було встановлено контакту, перш ніж вони зможуть негативно вплинути на експлуатацію. Атакуючи ці сили противника, командир прагне зафіксувати їх на їхніх поточних позиціях або змусити їх рухатися в ті місця, де вони зможуть триматися без загрози з їх боку до того часу, як сили, які виконують експлуатацію, або сили супроводу і підтримки зможуть вступити з ними в бій і перемогти їх. По-третє, завдяки цьому досягається

конкретний результат націлювання, (такий як спричинення 15 відсотків втрат), що руйнує плани командира сил противника.

МАНЕВР

6-46. Під час експлуатації, сили, які її виконують, маневрують для продовження тиску на противника. Командир може використовувати будь-які важкі і легкі мобільні сили, такі, як повітрянодесантні і десантно-штурмові елементи, щоб захопити об'єкти місцевості або вузькі проходи, які є критичними для просування вперед і контроль над якими відрізає противника від його шляхів втечі. Командир користується перевагою наявних можливостей вертикального охоплення (vertical envelopment). Сили, виконують експлуатацію, очищають від перешкод тільки частину свого АО достатню для свого просування. Вони прориваються через підрозділи матеріально-технічного забезпечення противника і лінії зв'язку, з метою захоплення життєво важливих для оборони противника об'єктів. Вони атакують з ходу, щоб захопити слабкі ворожі формування. Відповідно до критеріїв обходу сил противника, сили, які виконують експлуатацію, можуть містити і обходити ті осередки опору противника, які є занадто малими, щоб поставити під загрозу виконання завдання, в той час як їх командир передає відповідальність за ці сили противника сусіднім підрозділам, підрозділам другого ешелону і вищому штабу.

6-47. Якщо ворожий підрозділ занадто сильний для того, щоб провідні елементи сил, які виконують експлуатацію, могли захопити і знищити його, наступні елементи сил проводять атаку з ходу, базуючись на бойовій інформації, наданій їх провідними елементами. Проти таких ворожих сил рідко можна проводити фронтальну атаку. Майже у всіх випадках, командир використовує інший вид маневру для досягнення більш швидких і кращих результатів з меншими втратами. У той час як сили, які виконують експлуатацію, шукають один або більше уразливих флангів, доступні системи вогневої підтримки продовжують наносити удари по противнику, щоб відвернути увагу максимально можливої бойової потужності противника від спроб його охоплення і знищення.

6-48. Сили, які виконують експлуатацію, можуть зіткнутися з половою підготовлених оборонних позицій у глибині, коли вони намагаються використати початковий успіх атаки. Таким чином, сили, які виконують експлуатацію, повинні швидко рухатися, щоб атакувати і знищити противника, перш ніж він зможе розташуватися на його наступних або додаткових позиціях. Чим швидше це буде зроблено, тим менша віро-

гідність того, що наступні лінії оборони будуть повністю підготовлені, і тим менше зусиль потрібно, щоб проникнути в кожну наступну оборонну позицію. Сили, які виконують експлуатацію, повторюють цей процес стільки разів, скільки необхідно, поки вони повністю не прорвуться через лінії оборони противника.

6-49. Основний фактор, що викликає занепокоєння командира під час ініціювання експлуатації в результаті успішної атаки полягає в переведенні своїх сил у відповідний бойовий порядок і постановці їм задач з додатковими спроможностями й ресурсами, з метою використання переваг короткого вікна можливостей. Припускаючи, що сили виконують цю задачу з відносною легкістю, він повинен контролювати рух цього формування і запобігати його перенапруженню. Командир повинен передбачити реакцію противника на його дії. Реальна небезпека для сил, які виконують експлуатацію, полягає не в силах противника, з якими вони безпосередньо ведуть бій, а у незадіяних силах противника. Перенапруження є ризиком, властивим експлуатації. У той час як командир повинен мати це на увазі, він повинен також остерігатися бути занадто обережним.

6-50. Заклики до здачі й ультиматуми особливо ефективні, коли вони скеровані на підрозділів противника, які були оточені, ізольовані, або обійдені. (*JP 3-53* і *FM 3-05.30* детально описують методи спілкування з противником.)

6-51. У той час як сили, які виконують експлуатацію, проводять свої операції, сили супроводу і підтримка, якщо вони є в наявності—

- ▶ Розширюють або охороняють бокові позиції проникнення
- ▶ Знищують обійдені підрозділи противника.
- ▶ Звільняють підтримувані підрозділи, які були зупинені для стримування сил противника.
- ▶ Блокують рух засобів підкріплення сил противника.
- ▶ Відкривають і забезпечують захист ліній зв'язку.
- ▶ Охороняють ув'язнених, ключові ділянки, установки і лінії зв'язку.
- ▶ Управляють дислокованими цивільними особами.

ПРОДОВЖЕННЯ (РОЗВИТОК УСПІХУ)

6-52. Коли вже розпочато експлуатацію, сили рухаються, щоб атакувати сили противника без будь-яких пауз у проведенні операції. Розвиток успіху триває цілодобово, щоб противник не зміг уникнути безперервного наступального тиску. Сили, які виконють експлуатацію, утримують ділянку місцевості тільки в міру необхідності для виконання свого завдання. Командир повинен бути обережним, щоб не розсіяти свою бойову потужність, переслідуючи незначних тактичних успіхів або зменшення незначних сил противника. Після досягнення LOA, командир швидко переміщує свою увагу на забезпечення здатності дружніх сил витримати удар чи протистояти контрмобільності через можливість ворожої контратаки.

6-53. У якийсь момент підрозділ, який виконує експлуатацію, досягає кульмінаційної точки або переходу до переслідування противника. Кульмінація може відбутися з цілого ряду причин, таких, як дружні втрати або задіювання противником його резерву. Коли командир приходить до висновку, що його сили наближаються до кульмінації, він повинен перейти до іншого виду операції. З іншого боку, переслідування противника дозволяє командиру завершити знищення противника.

Розділ 7

Переслідування

У переслідуванні ви завжди повинні розтягувати можливості до межі. Війська, після перемоги над противником, захочуть відпочити. В якості завдання вони повинні отримати не те, чого, на вашу думку, вони можуть досягти, а більше того, чого вони могли б досягти.

Фельдмаршал Алленбі, віконт Меріддо, Наказ XXI корпусу, 1917р.

Переслідування (pursuit)—це наступальна операція призначена для того, щоб наздогнати або відрізати сили противника при спробі втечі, з метою їх подальшого знищення (див.: *JP 1-02*). Операції по переслідуванню починаються, коли сили противника намагаються проводити операції по відступу. У цей момент вони стають найбільш вразливими до втрати внутрішньої цільності і повного знищення. У наслідок проведення активного переслідування противник опиняється в пастці, являється не готовим і не в змозі захищатися, і стає перед вибором здатися або бути повністю знищеним. Швидке переміщення підрозділів, безперервний рух в денний і нічний час, проведення атак з ходу, стримування ворожих сил, що обходять, велика кількість полонених і готовність відмовитися від певної синхронізації для підтримання контакту з противником, що тікає, і тиску на нього—характеризують цей вид наступальної операції. Переслідування вимагає якнайшвидшого маневру і проведення стрімких атак з боку своїх підрозділів, з метою ураження найбільш вразливі місця противника. Успішне переслідування вимагає гнучких сил, ініціативи командирів на всіх рівнях, а також—підтримання високого операційного темпу під час його виконання.

ЗМІСТ

Організація сил.....	7-3
Фронтальне переслідування.....	7-4
Комбіноване переслідування.....	7-4
Засоби управління.....	7-7
Планування переслідування.....	7-8
Виконання переслідування.....	7-11
Отримання і підтримування контакту з противником.....	7-12
Підрив противника.....	7-13
Фіксування противника.....	7-14
Маневр.....	7-14
Продовження (Розвиток успіху).....	7-16

7-1. Противник може здійснити ретроград після того, як успішні наступальні операції дружніх сил розгромили його оборону. Крім того, противник може навмисно здійснити ретроград, коли—

- ▶ Він реагує на загрозу охоплення.
- ▶ Він регулює свої позиції на полі бою відповідно до ситуації, що змінюється.
- ▶ Він намагається спрямувати дружні сили до вогневих мішків, вбивчих зон, або ділянок бойового зіткнення (*engagement area*).
- ▶ Він планує використати зброю масового ураження.

Тому, дружні сили повинні враховувати дії противника щоразу, коли вони бачать можливість здійснити переслідування.

7-2. Дивізія є найнижчою структурою, яка оснащена активами розвідки для з'ясування, чи здійснює противник ретроград. Зіткнувшись зі спробами противника уникнути бойового контакту, підрозділи нижчого рівня виконують дії по підтриманню контакту, поки командир дивізії або корпусу не спрямує їх розпочати операцію з переслідування.

7-3. На відміну від дій при здійсненні експлуатації, які можуть бути зосередженими на захопленні ключових або вирішальних ділянок місцевості занятих противником, дії при здійсненні переслідування завжди зосереджуються на знищенні противника, що відступає. Це рідко здійснюється за рахунок безпосереднього відтиснення ворожих сил на їхні лінії зв'язку (*lines of communication—LOC*). Командир в ході переслідування намагається поєднати прямий тиск на відступаючі сили з охопленням або маневром на оточення, для розміщення своїх підрозділів на шляхах відступу противника. Це фіксує противника на позиціях, де він може бути переможений по частинам (*defeated in detail*). Якщо стає очевидним, що опір противника зламано повністю, і ворог біжить з поля бою, будь-який вид наступальної операції може перейти в переслідування.

7-4. Виконання переслідування є прорахованим ризиком. Після того, як починається переслідування, командир підтримує контакт з противником і переслідує відступаючі сили противника без подальших наказів. Командир підтримує переслідування поки противник є дезорганізованим і дружні сили продовжують рухатися вперед. Як і в експлуатації, переслідування перевіряє відвагу і витривалість солдатів і командирів. В даному випадку обидві сторони ризикують стати дезорганізованими. Для під-

тримання переслідування, переходу до інших операцій, а також переведення тактичного успіху в операційну або стратегічну перемогу необхідні надзвичайні фізичні і розумові зусилля.

7-5. Командир повинен знати про наближення будь-якої кульмінаційної точки. Противник, як правило, відступає назад до його баз постачання і до районів розміщення нових підрозділів, в той час, як дружні сили стають менш ефективними, оскільки витрачають свої ресурси швидше, ніж ці ресурси можуть бути поповнені. Причини припинення переслідування включають наявність нових сил противника, значне посилення опору, втома, зменшення постачання, відлив дружніх підрозділів для виконання задач по забезпеченню безпеки, а також необхідність утримувати підрозділи противника, які оточені.

7-6. Принципи планування, підготовки і виконання, які введені раніше, продовжуються застосовуватись також під час переслідування. Принципи оцінки, описані в *FM 6-0* і *FM 6-22*, також застосовуються. Командир змінює їх у міру необхідності для врахування конкретних існуючих факторів **МЕТТ-ТС**.

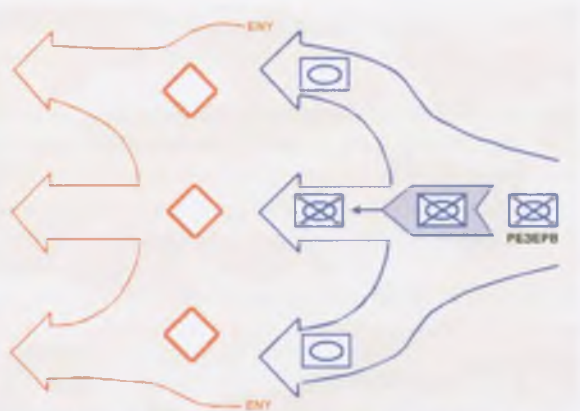
ОРГАНІЗАЦІЯ СИЛ

7-7. Як правило, командир не організує сили спеціально для переслідування заздалегідь, хоча він може планувати переслідування як частина або продовження його наступальної операції. Тому він повинен проявляти гнучкість для реагування на дану ситуацію, якщо вона з'являється. Бойові підрозділи і підрозділи забезпечення продовжують свої поточні дії в той час, як командир корегує їх пріоритети, з метою кращого виконання завдань щодо переслідування противника. Він отримує додаткову підтримку з боку його вищого штабу відповідно до факторів **МЕТТ-ТС**. Для більшості переслідувань, командир визначає бойовий порядок в складі сил безпеки, сил фронтального переслідування, сил, що здійснюють оточення, сил супроводу і підтримки, а також — резервні сили. Командир може використовувати наявні повітрянодесантні і десантно-штурмові підрозділи як частину його сил, що здійснюють оточення, через їх здатність проводити десантування. При наявності достатніх ресурсів, може бути декілька підрозділів, що здійснюють оточення. Сили супроводу і підтримки діють на полі бою, щоб запобігти розпорошенню бойової спроможності сил фронтального переслідування. Резерв дозволяє командиру застосовувати їх під час непередбачених ситуацій або реагувати на контратаки противника.

7-8. Існують два основні варіанти організації для здійснення переслідування; і кожен включає використання сил прямого тиску. Першим з них є фронтальне переслідування, під час якого використовуються тільки сили прямого тиску (*direct pressure force*). Другий являє собою комбінований варіант, під час якого використовуються сили прямого тиску і сили, що здійснюють оточення. Комбіноване переслідування, як правило, є більш ефективним. Або сили прямого тиску або оточуючі сили можуть виконати вирішальну операцію у комбінованому переслідуванні.

ФРОНТАЛЬНЕ ПЕРЕСЛІДУВАННЯ

7-9. При фронтальному переслідуванні, командир використовує тільки сили прямого тиску для проведення операцій по тим маршрутам відступу, що використовує противник. (Див.: Малюнок 7-1.) Командир вибирає цей варіант в двох ситуаціях. По-перше, коли він не

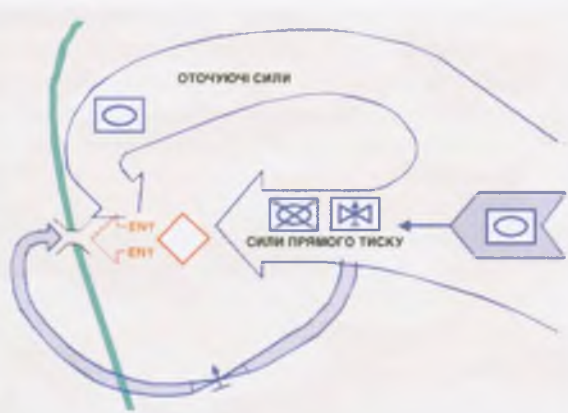
Малюнок 7-1. Фронтальне переслідування.

може утворити оточуючу силу з достатнім ступенем мобільності, щоб обійти з-заду сили противника. По-друге, коли він не може утворити оточуючу силу, яка спроможна сама себе забезпечувати поки вона не об'єднається з силами прямого тиску. Обидві ситуації можуть виникнути через обмеження місцевості або коли противник відступає у дисциплінованих, згуртованих бойових порядках і все ще має значну наявну бойову міць.

КОМБІНОВАНЕ ПЕРЕСЛІДУВАННЯ

7-10. В переслідуванні найбільш вирішальні ефекти виникають при поєднанні фронтального переслідування з оточенням. (Див.: Малюнок 7-2.) В комбінованому переслідуванні сили прямого тиску ініціюють фронтальне переслідування відразу після виявлення розпочатої противником операції ретрограду. Це уповільнює темп відступу противника (або фіксує його на його дотеперішній позиції, якщо це можливо), і може

знищити його сили задньої безпеки. Дії сил прямого тиску допомагають створити умови, необхідні для успіху операції підрозділів, що здійснюють оточення, шляхом підтримки постійного тиску на ворога. Оточуючі сили проводять охоплення (*envelopment*) або розвертаючий рух (*turning movement*), щоб опинитися на позиції, де вони можуть блокувати втечу противника і затягнути його в капкан між двома силами, що призведе до його повного знищення.

Малюнок 7-2. Комбіноване переслідування.

7-11. Сили прямого тиску атакують з ходу для підтримання постійного бойового контакту і чинять шалений тиск, поки не знищать сили противника. Сили прямого тиску повинні запобігати виходу противника з контакту та подальшому відновленню ним оборони і завдати максимальних втрат. Це змушує противника часто розгортатися, з метою затримування сил прямого тиску, і обмежує його здатність своєчасно вийти з контакту і швидко відступити. Сили прямого тиску повинні бути принаймні такими ж мобільними, як і сили противника. Підрозділи, які озброєнні бронетанковою технікою, ідеально підходять для цієї ролі, але командир може переслідувати у пішому порядку, якщо противник також пересувається у пішому порядку. Сили прямого тиску організуються для руху до контакту і повинні бути в змозі провести серію атак з ходу. Вони повинні бути досить потужним, щоб перемогти противника у ар'єргардному бою та підтримувати тиск на головні сили противника.

7-12. Мобільність оточуючих сил повинна бути рівною (бажано вищою) мобільності відступаючого противника. Якщо відсутня перевага в мобільності, командир повинен створити її. Ця перевага може бути також результатом примушення противника силами прямого тиску до розгортання. Командир може посилити, а іноді створити, цю перевагу у мобільності шляхом проведення проти противника операцій з контрмобільнос-

ті, зокрема націлюючись на захоплення таких місць, як вузькі проходи місцевості або мости, які будуть перешкоджати відходу відступаючого противника. Важкі повітрянодесантні і десантно-штурмові підрозділи добре підходять для цього. Ударні вертольоти також ефективні при їхньому використанні як частини оточуючих сил. Оточуючі сили повинні бути достатньо сильними, щоб захистити себе від головних сил противника і уповільнити або зупинити їх до моменту, коли дружні сили прямого тиску зможуть з'єднатися з оточуючими силами для повного знищення противника. Вони повинні бути здатними до поспішного переходу до оборони з ходу, уникаючи ризику свого винищення. Оточуючі сили повинні бути самодостатніми, оскільки вони зазвичай діють за межами дальності підтримки дружніх систем непрямого вогню. Тому вони часто мають свою підтримуючу артилерію. Основна задача оточуючих сил полягає в тому, щоб запобігти втечі противника, затримавши його в капкані між оточуючими силами і силами прямого тиску. Командир може призначити інші задачі оточуючим силам такі як—

- ▶ Знищення ворожої зброї масового ураження та засобів її доставки.
- ▶ З'єднання з повітрянодесантними і десантно-штурмовими силами на їх плацдармах десантування.
- ▶ Передача даних про умови місцевості, району ведення бойових дій й іншої бойової інформації, що зазвичай виходить за межі тієї інформації, що надається відповідно до встановлених оперативних процедур (**SOP**).

Командир може призначити завдання оточення, повністю або частково, приданим повітрянодесантним або десантно-штурмовим підрозділам, тому що їх можливості десантування дозволяють дружнім силам бути розміщеними глибше на контрольованій противником території, ніж це було б можливо в ході тільки наземних операціях. Час, необхідний для планування повітрянодесантних операцій і обладнання посадочних майданчиків впливають на практичну користь застосування повітрянодесантних військ в мало масштабних операціях з переслідування.

7-13. Сили прямого тиску та оточуючі сили вимагають підтримки інженерних військ для створення проходів через перешкоди, що дозволяє їм рухатися швидко і безперервно. Командир повинен розмішувати його інженерні підрозділи досить далеко попереду його похідних порядків, щоб швидко прориватися через будь-які перешкоди, які не можуть бути

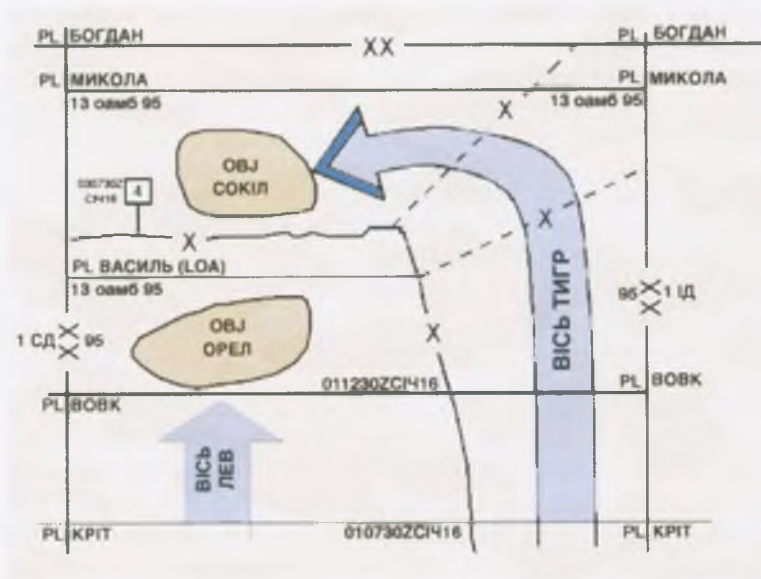
обійдені. Інженерні підрозділи, які супроводжують оточуючу сили також повинні бути готові виконувати задачі з контрмобільності і витримувати удари противника.

ЗАСОБИ УПРАВЛІННЯ

7-14. Командир використовує засоби управління, щоб зберегти свої тактичні опції, які полягають у сходженні до найважливішої вісі або перенаправленні зусиль з переслідування по новій вісі. Ці засоби управління повинні бути гнучкими і здатними до швидкого коректування з урахуванням зміни умов. Така гнучкість також необхідна при вступі у бій з наступаючими резервами або контратакуючими силами противника.

7-15. Переслідування характеризується централізованим плануванням і децентралізованим виконанням. Командир врівноважує необхідність у запобіганні ураженню вогнем дружніх сил з необхідністю дозволити підлеглим швидкоплинно здійснювати переслідування противника, скориставшись ситуацією, яка швидко змінюється. Командир призначає операційний простір (АО) для кожного маневруючого підрозділу, який бере участь в переслідуванні. Він встановлює кілька засобів управління для сил прямого тиску, крім етапних ліній і контрольо-пропускних пунктів, що відповідає природі переслідування. Він використовує етапні лінії для позначення передньої і задньої меж для сил прямого тиску. Передня межа знімає з сил прямого тиску будь-яку відповідальність за ділянки, що знаходяться за її межами. Це також дає гнучкість вищим штабам, щоб вирішувати питання, пов'язані з оточуючими силами і елементами противника, розташованими за межами цієї передньої межі. Задня межа стає межею між силами прямого тиску і силами супроводу й підтримки.

7-16. Якщо оточуючі сили є наземним елементом, то заходи управління практично ідентичні тим, що застосовуються при здійсненні охоплення. Командир повинен призначити маршрут, напрямок просування або АО, що примикає до АО сил прямого тиску, щоб дозволити оточуючим силам рухатися паралельно з силами противника і в кінцевому підсумку—випередити їх. Він призначає цілі на місцевості (*terrain objective*) як орієнтири для оточуючих сил. (Див. об'єкт СОКІЛ на Малюнку 7-3.) Проте, він може швидко і часто змінювати ці цілі, враховуючи пересування оточуючої сили та сил противника. Ціль повинна бути ділянкою, яка забезпечує оточуючі сили тереном, що можна захистити і який противник не зможе обійти. Командир часто вибирає вузькі проходи місцевості, такі як ущелини і мости, як цілі для його оточуючих сил.

Малюнок 7-3. Переслідування: засоби управління.

7-17. Командир встановлює межу або лінію обмеженого ведення вогню (restricted fire line) між оточуючими силами і силами прямого тиску, до того моменту поки оточуючі сили досягнуть своєї цілі. Він встановлює координаційні засоби вогневої підтримки (**fire support coordinating measures—FSCM**) навколо ділянки, що в той момент є зайнятою оточуючими силами для того, щоб позбавити їх від непотрібних додаткових функцій по координації вогневої підтримки. Він спрямовує безпекові операції за межі дій оточуючих сил, дозволяючи цим силам вступати в бій з відступаючими силами противника, не витрачаючи ресурси на забезпечення безпеки флангів і задньої (тилової) ділянки. Командир встановлює додаткові засоби управління для контролю за точками сходження обох елементів дружніх сил, такі як етапні лінії і точки контакту.

ПЛАНУВАННЯ ПЕРЕСЛІДУВАННЯ

7-18. Командир передбачає операцію ретрограду противника як розгалуження (branch) або як продовження (sequel) плану. План повинен визначити можливі сили прямого тиску, оточуючі сили, сили супроводу й підтримки, а також резервні сили. Всім цим елементам він визначає завдання “по наказу” (*on-order*) або “до готовності” (*be-prepared*). Командир повинен використовувати максимальну кількість доступних підроз-

ділів для здійснення переслідування. Він виробляє деталі свого плану виходячи з вірогідних дій противника, бойового порядку атакуючих сил, та доступних часових параметрів. Командир також враховує—

- ▶ Вірогідні шляхи, які противник може використовувати для виконання своєї операції ретрограду.
- ▶ Наявність активів розвідки, спостереження та рекогносцировки для виявлення сил противника і отримання даних про об'єкти в глибині.
- ▶ Схема маневру.
- ▶ Наявність і стан маршрутів переслідування;
- ▶ Наявність сил для підтримання тиску на противника до завершення його знищення.
- ▶ ритично важливі об'єкти місцевості.
- ▶ Використання **Recon** сил і сил безпеки.
- ▶ Розподіл високоточних боєприпасів і авіаційної підтримки.
- ▶ Наявність **CS** і **CSS** ресурсів.

Планування переслідування повинно відповідати можливості тимчасового захисту під час операційних пауз під час приготувань до продовження переслідування або закріплення успіху. Тим не менше, використання операційної паузи зазвичай призводить до відмови від переслідування, тому що противник може використовувати цей час для організації послідовної оборони.

7-19. Командир повинен конкретно розглядати способи виявлення дій противника по проведення ретроградних операцій; в іншому випадку, противник може успішно вийти з контакту. Командир спирається на активну рекогносцировку, розуміння тактики противника, і знання поточної тактичної ситуації. Він повинен стежити за ознаками, які вказують на те, що противник готується до проведення ретрограду, наприклад, коли противник—

- ▶ Не має можливостей зберегти свою позицію або згуртованість його сил.
- ▶ Проводить обмежені локальні контратаки.
- ▶ Підсилює свої зусилля з проведення рекогносцировки та здобуття розвідувальної інформації.

- ▶ Збільшує рух в зворотному напрямку і змінює види елементів, які виконують такі рухи, зокрема, підрозділи вогневої підтримки та резерву.
- ▶ Готує свої об'єкти, споруди, обладнання та запаси до знесення і знищення.
- ▶ Зменшує інтенсивність та ефективність ведення вогню в **АО**.
- ▶ Посилює ведення вогню в одній або декількох окремих ділянках фронту при видимому зменшенні інтенсивності оборонного вогню, що не узгоджується з ситуацією, що розвивається.

Наявність або відсутність будь-якої з вищевказаних ознак, не обов'язково вказують на початок ретроградної операції. Противник може намагатися спрямувати дружні сили в засідку або здійснити контратаку в рамках ведення своєї оборони. Прийняття рішення про час початку переслідування є частиною мистецтва тактики.

7-20. Коли командир ініціює переслідування противника, він часто створює оточуючий елемент з незадіяних або резервних підрозділів. Як правило, ці сили не мають засобів вогневої підтримки, які їм призначені. Командир повинен спланувати, як перерозподілити свої активи вогневої підтримки, щоб належним чином підтримувати оточуючі сили. Ударні вертольоти і безпосередня авіаційна підтримка добре підходять для підтримки оточуючих сил.

7-21. Активи інженерного мобільності і контрмобільності відіграють важливу роль у підтримці темпів наступу та у створенні перепон відступу противника. Інженерні підрозділи готують маршрут просування (*route of advance*) і підтримують фланги підрозділів, які переходять до переслідування, та he[резерву. Під час переслідування командир повинен планувати для його інженерних підрозділів завдання з забезпечення наведення мостів і аварійного ремонту доріг, з метою підтримання темпу руху. Командир також планує використовувати свої інженерні активи для блокування будь-яких шляхів відступу сил противника, коли ці сили вже об'єднані, за допомогою протитанкових і дистанційно-керованих мін, руйнування споруд і перешкод.

7-22. Логістичні підрозділи повинні враховувати у своїх планах попит на паливо і технічне обслуговування, коли темп операцій збільшується. У ході виконання переслідування пріоритет логістики зазвичай припадає на підрозділи, які мають найбільший успіх. Офіцери з планування логістики

повинні передбачати це, оскільки глибина переслідування залежить від здатності активів логістики підтримувати операції. Елементи логістики, які підтримують сили переслідування, повинні бути максимально мобільними наскільки це можливо. Необхідно звертають особливу увагу на підтримку оточуючих сил, наприклад, евакуацію поранених над по вірогідності незахищеними **LOC**. Командир може поповнити запасів для забезпечення дій підрозділів повітрям або конвоями, що надійно охороняються. Безпека логістичних конвоїв і **LOC** є основними питаннями планування.

7-23. Командир використовує всі наявні активи логістики для надання необхідної підтримки силам, які переслідують противника. Його план переслідування повинен призвести до організації сил, готових до проведення широкого діапазону операцій, з використанням всіх доступних засобів маневрування по всій його **AO** й для остаточного знищення і зламу бойового духу сил противника.

ВИКОНАННЯ ПЕРЕСЛІДУВАННЯ

7-24. Вирішальна операція в переслідуванні має за мету знищення відступаючих сил противника. Як правило, це відбувається в результаті оточення противника силами прямого тиску і оточуючими силами, або географічною перешкодою, (такою як непрохідна річка) і його знищення по частинам (*defeat in detail*). Своєчасне і правильне рішення щодо початку переслідування має вирішальне значення для досягнення мети. Якщо противник починає ретроград, який не виявляють дружні сили, він уникає постійного тиску і це призведе до розпорошення цієї операції. Командир очікує, що сили противника будуть проводити операції ретрограду у час вигідний для них (як правило, вночі або за поганих погодних умов).

7-25. Переслідування часто виконується у вигляді серії оточень, в яких послідовні частини сил противника, що відходять, перехоплюються, відрізаються від підтримки ззовні і захоплюються або знищуються. Сили прямого тиску проводять серію атак з ходу, щоб знищити сили безпеки задньої ділянки противника, здійснюють постійний тиск на головні сили противника і сповільняють відхід противника. За кожної нагоди сили прямого тиску фіксують, сповільнюють і знищують елементи противника за умови, якщо такі дії не заважають виконанню їх основного завдання з підтримання постійного тиску на головні сили противника. Сили прямого тиску можуть обійти великі сили противника, якщо вони можуть передати їх підрозділам супроводу й підтримки, або, якщо вони не становлять небезпеки для сил прямого тиску.

7-26. Як тільки командир призначає підрозділ як оточуючі сили, він спрямовує їх дії на те, щоб вони рухалися якнайшвидше по найбільш вигідним маршрутам, щоб відрізати відступ противника. Якщо оточуючі сили не можуть рухатися далі і швидше, ніж противник, вони атакують головні сили противника з флангу. Коли це відбувається, командир повинен визначитись з іншим підрозділом на виконання функції оточуючих сил та відправити його якомога швидше.

ОТРИМАННЯ ІА ПІДТРИМУВАННЯ КОНТАКТУ З ПРОТИВНИКОМ

7-27. При перших ознаках ретрограду противника, командир бригади або підрозділу нижчого рівня, який виявляє рух противника в зворотному напрямку, виконує дії по підтриманню бойового контакту з противником по широкій ділянці не чекаючи наказів від вищого штабу. Це гарантує, що противник не зможе перервати контакт і не здійснить впорядкований відступ. Сили, які задіяні в контакт, складають ядро сил прямого тиску. Коли це дозволяє ситуація, вони перешиковуються в похідну колону з елементами **Recon** і безпеки попереду і, при необхідності, на флангах.

7-28. Під час переслідування інтенсивно проводиться рекогносцировка. **Recon** елементи концентруються на всіх маршрутах, які противник може використовувати при проведенні ретроградних операції. Ці елементи надають інформацію про розташування відступаючих підрозділів противника і про рух вперед його резервів по мірі того, як розвивається переслідування. Тактична ситуація під час переслідування може стати незрозумілою через його потенційну глибину. Велика частина бойової інформації, необхідної під час переслідування, знаходиться за бойовими порядками противника, які відступають. Таким чином, повітряна **Recon**, за підтримки систем технічної **Recon**, має життєво важливе значення для ведення загальної рекогносцировки. Вона може визначити—

- ▶ Початок переміщення в зворотному напрямку сил забезпечення противника.
- ▶ Склад відступаючих сил і напрямок їх руху.
- ▶ Склад і напрямок резервних сил противника, що рухаються вперед.
- ▶ Характер перешкод і проміжних оборонних позицій.

Інформація про нові резерви противника і підготовлені позиції має життєво важливе значення на етапі, коли сили переслідування можливо на-

ближаються до вирішальної точки; це може бути підставою для припинення переслідування.

7-29. Основне завдання Recon активів оточуючих сил полягає в тому, щоб знайти маршрути, які дозволять цим силам рухатися позаду відступаючих підрозділів противника і встановити позиції блокування. Це завдання може заставити ці **Recon** активи діяти за межами глибини дій головних сил, коли вони намагаються маневрувати за силами противника, які відходять. Оточуючі сили уникають бойових дій, коли це можливо, поки не досягнуть призначеної ділянки цілі. Проте, на шляху до своєї цілі, вони займають будь-які невеликі позиції противника, обходячи його великі підрозділи. Передові підрозділи безпеки оточуючих сил виконують дії для запобігання перешкоджанню противником просуванню вперед головних сил оточуючого елемента. Ці підрозділи безпеки швидко переміщуються по всім доступним дорогам або маршрутам і захоплюють або обходять невеликі осередки опору противника. Якщо вони стикаються з міцно утримуваними позиціями противника, то вони намагаються знайти маршрути в обхід або через ці позиції. Оточуючі сили можуть уникнути виходу на ці позиції противника і зайняти позиції блокування до того моменту, поки сили противника зможуть досягти їх. У разі необхідності, оточуючі сили організують поспішну оборону позаду сил противника, щоб блокувати їхній відступ.

ПІДРИВ ПРОТИВНИКА

7-30. Не дозволити противнику відновити ефективну оборону має вирішальне значення для досягнення успіху. Постійний тиск з боку сил прямого тиску і підрозділів вогневої підтримки підриває і послаблює противника. Командир використовує летальний і нелетальний прямий і непрямий вогонь для підтримання тиску на противника. Противник повинен бути не в змозі спокійно регулювати розміщення своїх підрозділів та позицій, щоб протистояти діям дружніх сил. Вогонь артилерії та повітряні удари виснажують і підривають спроби противника перемістити задіяні сили до тилової ділянки в тил або ввести раніше незадіяні сили (резерви) в бій. У переслідуванні вирішальні операції можуть включати в себе наземний маневр сил прямого тиску або оточуючих сил. У переслідуванні об'єкти вогневої підтримки включають вогонь, який наноситься на ворожі колони і згущення військ та транспортних засобів на перехрестях, вузьких проходах, мостах і переходах через річки. Дружній вогонь також повинен бути спрямований на те, щоб відбити ворожі контратаки,

на знищення або затримання резерву противника, і на знищення засобів вогневої підтримки противника. Командир проводить наступальні інформаційні операції проти ворожих систем командування й управління (С²), як інтегральна частина цього процесу підриву, з акцентом на потребу знищити або завдати значної шкоди спроможностям противника перегрупуватися та синхронізувати ефективну оборону.

ФІКСУВАННЯ ПРОТИВНИКА

7-31. Використовуючи результати пересування і вогневого ураження або вогневого потенціалу командир фіксує відступаючого противника. Якщо сили прямого тиску зможуть розпорошити ворожу систему С², спроможність противника відбити намагання дружніх сил суттєво скорочується, а мета фіксування противника значно легше досягається.

7-32. Противник намагається використовувати свої резерви, щоб відновити цілісність оборони або запобігти захопленню своїх відступаючих сил. Фіксування резервів противника має важливе значення для успіху переслідування і, як правило, є центром уваги формуючої операції. Сили прямого тиску фіксують на місці або уповільнюють резерви противника, залишаючи їх поза межами зон підтримки до повного знищення сил противника.

МАНЕВР

7-33. Для виконання переслідування, командир, зазвичай, поєднує фронтальне переслідування з оточенням. Сили прямого тиску, які виконують фронтальне переслідування, просуваються у колонях якомога швидше. Після проникнення, існуючі розриви між різними підрозділами сил прямого тиску напевно збільшуватимуться. Усвідомлюючи вразливість своїх відкритих флангів в цій ситуації, командир повинен розгорнути (ввести) свої резерви, щоб вони змогли реагувати на небезпеки на його флангах. Він не очікує єдиного темпу просування по всіх напрямках. Деякі колони можуть рухатися швидко, а інші продовжувати брати участь в проникненні на оборонні позиції ар'єргарду противника або відбивати контратаки противника.

7-34. Дії сил прямого тиску повинні сприяти діям вже задіяних оточуючих сил, які рухаються паралельно силам противника, що відступають. Глибина переслідування залежить від складу сил, що задіяні. Рішення щодо ініціювання переслідування приймає командир підрозділу рівня дивізії

або вищого з причин наявності ресурсів, які необхідні для здійснення переслідування. Командир, який ініціює переслідування, інформує свого вищого командира про свої наміри. Це забезпечує використання ще більших ресурсів для здійснення переслідування і уникнення десинхронізації основних операцій або кампаній вищого штабу.

7-35. Сили прямого тиску, зазвичай, використовують авангард, щоб запобігти організації противником засідок проти головних сил прямого тиску і захопити або— для того, щоб розгромити чи обійти менші сили противника. Елемент безпеки переміщуються по кількох шляхах просування. Якщо вони стикаються з підрозділами противника якій переважає, вони—не зважаючи на це—виконують дії з постійного контакту, щоб розвинути ситуацію. Командир використовує бойову інформацію, отриману в результаті цих дій для спрямування головних сил прямого тиску для знищення відступаючих сил противника. Ці дії сил прямого тиску можуть виконуватися в поєднанні або без поєднання з діями будь-яких оточуючих сил.

7-36. Командир робить все можливе, щоб розташувати свої оточуючі сили за силами відступаючого противника і взяти більшу частину відступаючих сил противника в капкан між оточуючими силами та силами прямого тиску. Сили прямого тиску підтримують достатній тиск на відступаючі сили противника для того, щоб оточуючі сили змогли здійснити їх охоплення. Для виконання цього завдання, сили прямого тиску повинні бути достатньо сильними, щоб подолати будь-який ар'єргард противника, перш ніж головні сили противника зможуть успішно здійснити відступ. Після виходу на визначенні позиції, оточуючі сили організують оборону або атакують в міру необхідності, у відповідь на дії противника і намагання сил прямого тиску завершити оточення противника.

7-37. Переслідуючі сили не повинні давати противнику час на реорганізацію для зайняття кругової оборони після його оточення. Якщо противник утримує периметр, командир, який виконує переслідування, повинен нанести йому ураження та розбити його на більш дрібні елементи, а згодом—продовжувати знищення всієї оточеної сили противника. Якщо час на це дозволяє, постійно тримаючи щільно закритим кільце оточення, командир може перемогти противника під час його спроб прориву та послабляти сили противника самим постійним веденням вогню. Він може значно прискорити розбиття великих оточених сил противника за допомогою психологічних операцій, високоточної зброї, а також модифікованих звичайних боєприпасів у великій кількості.

Якщо в результаті оточення сили противника, що відходять, не знищені, командир проводить додаткові операції з переслідування, поки ворог не буде знищений.

ПРОДОВЖЕННЯ (РОЗВИТОК УСПІХУ)

7-38. Після того, як командир ініціює переслідування, він продовжує переслідувати противника поки старший командир не надасть команди припинити операцію. Умови, при яких вищий командир може припинити переслідування, включають—

- ▶ Переслідуючі сили знищили або захопили сили противника і опір припинений;
- ▶ Переслідуючі сили зафіксували противника для введення дружніх сил продовження (*follow-on*).
- ▶ Вищий командир приходить до висновку, що переслідуючі сили невдовзі досягнуть кульмінаційної точки (*culminating point*).

7-39. Переслідування часто переходить в інші види наступальних і оборонних операцій. Якщо противник намагається перенерпуватися, переслідуючі сили проводять атаки з ходу. Скориставшись успіхом цих атак сили продовжують розвивати успіх, щоб потім перейти назад до переслідування. Переслідуючі сили можуть також перейти до проведення оборонних операцій, якщо ці сили досягають кульмінації. Зазвичай це відбувається, коли противник вводить сильне підкріплення для підготовки до контрнаступу.

ЧАСТИНА ТРЕТЯ

Оборонні операції

Розділ 8

Основи оборони

Насправді, оборонна форма війни не є захистом у звичайному розумінні, але є захистом, що маскує добре скеровані удари.

Карл фон Клаузевіц, **Про війну**, 1832

Оборонні операції проводяться для відбиття атак противника, виграшу час, економії сил та створення умов, сприятливих для наступальних операцій. Однак тільки оборонними операціями, як правило, не можна досягти перемоги. Їх мета полягає в тому, щоби створити умови для переходу в контрнаступ, що дозволяє силам Сухопутних військ перехопити ініціативу (FM 3-0). Інші міркування для проведення оборонних операцій включають:

- ▶ утримання вирішальних ділянок місцевості або запобігання захопленню вирішальної місцевості противником;
- ▶ виснаження або сковування противника, перед проведенням власних наступальних операцій;

ЗМІСТ

Типи оборонних операцій.....	8-2	Вогнева підтримка.....	8-22
Позиційна оборона.....	8-3	ППО.....	8-26
Мобільна оборона.....	8-3	Мобільність/контр-мобільність	
Ретроградні операції	8-4	живучість.....	8-31
Загальні засоби управління в обороні.....	8-4	Тилове та технічне забезпечення....	8-37
Рубіж передачі позицій.....	8-4	Командування й управління.....	8-40
Основний район бойових дій.....	8-5	Загальні оборонні сценарії.....	8-42
Передовий рубіж району оборони....	8-6	Оборона проти повітряно-	
Бойові позиції.....	8-6	десантних та десантно-	
Засоби координації вогневої		штурмових атак.....	8-42
підтримки.....	8-11	Оборона лінійних перешкод.....	8-43
Засоби управління прямого вогню...	8-12	Оборона периметру.....	8-45
Рубіж виходу з бою.....	8-13	Оборона зворотнього схилу.....	8-53
Загальні міркування оборонного		Перехід.....	8-58
планування.....	8-13	Перехід до наступу.....	8-59
Розвідка.....	8-15	Перехід до ретрограду.....	8-63
Маневр.....	8-16		

- ▶ нанесення несподіваних ударів;
- ▶ підвищення уразливості противника, примушуючи його концентрувати свої сили.

8-1. Не зважаючи на те, що напад є найбільш нищівним видом бойових дій, оборона є більш сильним видом. Притаманною сильною стороною оборони є можливість зайняти свої позиції перед наступом та використати наявний час для підготовки системи оборони. Підготовка оборони закінчується тільки тоді, коли той, хто обороняється здійснює відхід, або починає битву. Ті, хто обороняються вивчають місцевість та обирають позиції, що посилюють ефективність зосередження вогню на ймовірних підступах. Оборонець використовує природні та штучні перешкоди, щоби змусити тих, хто атакує увійти до підготовленої зони ураження. Він організовує взаємодію та відпрацьовує (тренує) дії за планом оборони, використовуючи свою обізнаність із місцевістю. Війська, що обороняються не чекають наступу противника пасивно. Вони наполегливо шукають шляхи для виснаження і ослаблення атакуючих сил противника до початку ближнього бою. Вони маневрують, щоби поставити противника в невідгідне положення та атакують його за будь-якої сприятливої можливості, застосовуючи прямий і непрямий вогонь. Вогонь засновується на результатах наступальних інформаційних операцій та включає всі наявні міжвидові сили та засоби, такі, як, наприклад, безпосередня авіаційна підтримка. Підрозділи оборони, рухомі та нерухомі, об'єднують свої зусилля для того, щоби позбавити противника ініціативи. Вони стримують противника та шукають будь-яку можливість для переходу до наступу.

8-2 *(Пропускається)*

ТИПИ ОБОРОННИХ ОПЕРАЦІЙ

8-3. Існують три основні типи оборонних операцій: позиційна, мобільна оборона та відступ. Ці три типи значно відрізняються в понятті та створюють істотно різні проблеми. Таким чином, кожен тип оборонних операцій повинен вирішуватися по-різному при плануванні і здійсненні захисту. Хоча назви цих типів оборонних операцій передають спільну мету обраної оборонної операції, кожна по суті містить елементи іншого і поєднує в собі статичні та мобільні елементи.

8-4. Знаходячись в обороні, командир залишається готовим атакувати противника, якщо дозволяють ресурси. В позиційній обороні, командир може

провести удавану атаку або контратаку, якщо цьому сприяють фактори **МЕТТ-ТС**. (У розділі 5 обговорюються ці дві форми атаки.)

ПОЗИЦІЙНА ОБОРОНА

8-5. *Позиційна оборона* є тип оборонної операції, яка концентрується на запобіганні доступу силам противника до визначеної місцевості протягом певного часу, замість знищити ворога начисто (FM 3-0). У фокусі оборони знаходяться позиції (район) що утримуються, завчасно підготовлені та такі, що підтримують одна одну. Підрозділи зберігають свої позиції і контролюють місцевість між цими позиціями. Основні зусилля зосереджуються на веденні вогню в зоні ураження, доповнених контратаками. З цією метою можна застосовувати резерв. Він використовується для посилення вогню; розвитку дій у глибині, блокування, або відновлення позицій за допомогою контратаки; перехоплення ініціативи та знищення противника. Підрозділи на всіх ешелонах можуть проводити позиційну оборону. (У розділі 9 розглядається район оборони.)

МОБІЛЬНА ОБОРОНА

8-6. *Мобільна оборона* є типом оборонної операції, яка зосереджується на знищенні або ураженні противника через рішучу атаку (FM 3-0). Мобільна оборона спрямована на ураження або знищення ворога, коли противнику дозволяється досягти точки, де він піддається впливу вирішальної контратаки. Контратака проводиться ударними силами. Ударною силою є визначені для проведення контратаки війська, що становлять основну частину наявних бойових можливостей. Сили скоювання забезпечують дії ударних сил. Командир використовує сили скоювання для спрямовування сил противника в потрібному напрямку, де можуть бути задіяні засідки, а також для утримання районі (рубіжів), з яких плануються дії ударних сил.

8-7. Мобільна оборона вимагає значної глибини зони проведення операції. Командир повинен бути в змозі формувати поле бою, змушуючи ворога перенапружувати свої лінії комунікації та шляхи сполучення, відкривати свої фланги та розсіювати свої бойові спроможності. Крім того, командир повинен бути в змозі пересуватися і в тилу ворожих сил, де він має намір їх відрізати і знищити. Дивізії та більші угруповання сил, зазвичай, ведуть мобільну оборону. Проте, підлеглі ешелони можуть брати участь в якості частини сил скоювання або ударної сили. (Глава 10 описує мобільну оборону.)

ВІДХІД (РЕТРОГРАД)

8-8. *Відхід (ретроград)* є типом оборонної операції, який включає організований рух у напрямку від противника (FM 3-0). Причиною цих дій може бути противник, або командир виконує їх на власний розсуд. В будь-якому випадку командир (командувач) рангом вище, повинен затвердити відхід до його початку. Відхід є перехідною операцією; він не ведеться в ізоляції. Він є частиною більш великої схеми маневру створеною, щоб повернути собі ініціативу та перемогти ворога. (Глава 11 далі розглядає відступ.)

ЗАГАЛЬНІ ЗАСОБИ УПРАВЛІННЯ ОБОРОНОЮ

8-9. Командир керує обороною за допомогою заходів управління, з необхідною гнучкістю, що дозволяє своєчасно реагувати на зміни в обстановці та зосереджувати бойові спроможності на вирішальних позиціях (районах). Заходи управління обороною в межах району проведення операції включають призначення смуги забезпечення, рубіжів передачі захисних позицій (**BHL**), району оборони (**MBA**), з пов'язаним и з ним передні краєм (**FEBA**). (Глава 12 обговорює дії щодо бойової охорони.) (Пункт 8-13 визначає передній край району оборони—**FEBA**.) Командир може використовувати бойові позиції та заходи безпосереднього управління вогнем, а також заходи координації вогневої підтримки на додаток до тих заходів управління, що наведені у розділі 2 для подальшої синхронізації бойової потужності. Він може призначити лінії роз'єднання (зупинки вогню), щоби здійснити заміну сил на місцях.

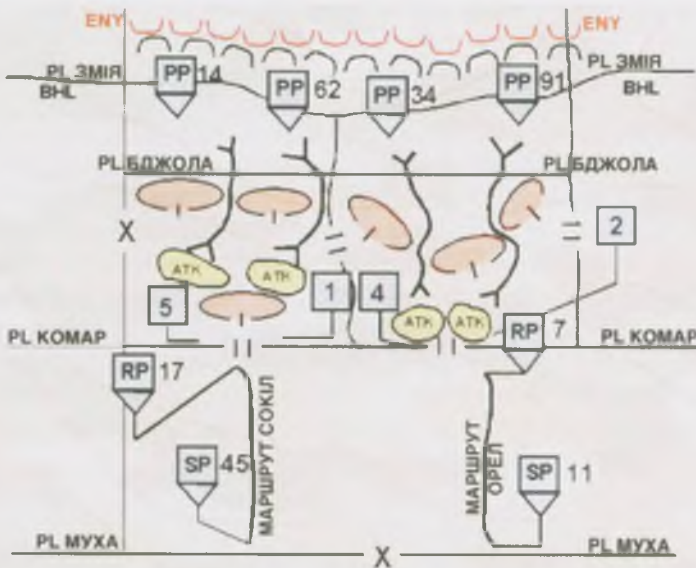
РУБІЖ ПЕРЕДАЧІ БОЙОВИХ ПОЗИЦІЙ (BHL)

8-10. Рубіжем передачі захисних позицій є лінія регулювання на землі, де відповідальність переходить від нерухомих підрозділів таким, що рухаються і навпаки. Спільний вищий командир двох сил визначає рубіж передачі повноважень після її узгодження з обома командирами. Командир нерухомих військ визначає місце розташування рубіжу. Рубіж передачі бойових позицій (**BHL**) встановлюється попереду переднього краю району оборони (**FEBA**) при діях в обороні та попереду передньої лінії своїх військ (**FLOT**) у наступі. Командир накреслює їх там, де підрозділи військ, що перетинають район, можуть бути ефективно підтримані вогнем прямою наводкою передових бойових підрозділів нерухомих сил, аж доки сили що рухаються не перетнуть всі встановлені рубіжі. Область між рубіжем передачі бойових позицій та нерухомими силами належить командирі нерухомої сили. При цьому застосовуються сили бойової охо-

рони, перешкоди та ведення вогню в районі. (Малюнок 8-2, сторінка. 8-6, зображує рубіж передачі бойових позицій поряд з іншими заходами управління у зворотному від противника напрямку.)

ОСНОВНИЙ РАЙОН БОЙОВИХ ДІЙ

8-11. Основний район бойових дій є ділянкою місцевості, де командир має намір розгорнути основну частину своєї бойової потужності і провести вирішальну операцію, щоб перемогти наступаючого противника. В обороні, головна перевага командира полягає в тому, що він, як правило, має змогу обрати район введення бою. Він розташовує свої сили на взаємно підтримуючих позиціях на глибину, щоби нанести ураження противнику, що атакує або спрямувати його до районів вогневого ураження (ЕА) та відбити його наступ, зосередженням на ньому ефектів всіх сил та засобів. Природні захисні властивості мають вплив на розподіл сил по фронту і в глибину. Крім того, ті, хто захищаються, зазвичай, створюють польові укріплення і перешкоди для підвищення природних захисних властивостей місцевості. Основний район бойових дій (район оборони) також включає ділянки, де війська, що захищаються створюють сприятливі можливість для проведення рішучих контратак з метою здобуття перемоги або знищення противника.

Малюнок 8-2. Використання BHL у зворотньому переході ліній.

8-12. Основний район бойових дій простягається від переднього краю оборони до тилового рубіжу підрозділу. Командир розміщує лінії розмежування між підлеглими підрозділами вздовж визначеної ділянки, використовуючи характерні ознаки місцевості (орієнтири) та продовжує їх за межі переднього краю оборони. Розмежувальні лінії не повинні пересікати підступи та важливі ділянки місцевості. Командир обирає основний район бойових дій, на основі висновків з аналізу розвідувальних даних та свого власного аналізу місії (бойового завдання), даних про противника, аналізу місцевості та погодних умов, даних за свої війська, наявного часу та цивільних факторів. Процес розвідувального забезпечення тактичних дій (ІРВ) надає уявлення, яким чином противник, найбільш ймовірно, буде використовувати наявні підступи (шляхи наближення).

ПЕРЕДНІЙ КРАЙ РАЙОНУ БОЙОВИХ ДІЙ

8-13. Передній край району бойових дій (FEBA) є передовим рубіжем декількох ділянок місцевості, на яких розгорнуто бойові підрозділи, за винятком ділянок (районів), де діють підрозділи бойового забезпечення, охорони та прикриття, та призначений для координації вогневої підтримки, розміщення військ, або проведення маневрування (JP 1-02). СВ США використовують передній край району бойових дій тільки в оборонних операціях. Передній край району бойових дій не є кордоном, але передає намір командира. Він позначає межі ділянок, на яких розгорнута переважна більшість наземних бойових частин, за винятком смуг, на яких діють сили забезпечення безпеки та охорони. Частини та підрозділи, що займають основний район бойових дій можуть тимчасово рухатись вперед, пересікати передній край району бойових дій, з метою полегшення відходу сил бойової охорони. Командир призначає передній край району бойових дій з метою координації вогневої підтримки та здійснення маневру своїми силами. Лінія, що об'єднує передові точки утворює передній край району бойових дій. Передній край району бойових дій показує визначену старшим командиром межу для впливу прямого вогню з боку військ, що обороняються. Ті, хто обороняється повинні зважати на ці райони в схемі маневру та обмінюватись інформацією щодо тактичних планів в точках координації. 📍

БОЙОВІ ПОЗИЦІЇ

8-14. Бойова позиція є розташуванням підрозділів для ведення оборони, що орієнтована на ймовірні напрямки підходів противника. Бойова позиція є графічним зображенням, яке відображує розташування і загальну

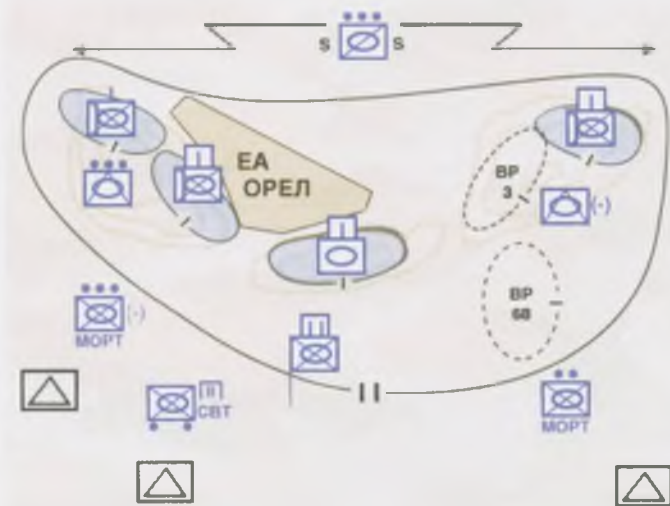

Малюнок 8-3. FEBA—Передній край району бойоаих дій.

орієнтацію більшості військ, що обороняються. Командир не керує всіма позиціями підпорядкованих підрозділів (частин), в межах визначених їм рубіжів (районів), оскільки вони не є Районом Проведення Операції (AOR). (Дивіться малюнок 8-4.) Підрозділи, від батальйону до відділення (секції) використовують бойові позиції. Вони можуть займати топографічний гребінь пагорбів, передні схили, зворотні схили, або комбінацію цих ділянок. Командир обирає свої позиції, засновуючись на характеристиках місцевості, потенціалі противника та своїх сил. Він може призначати, в межах району ведення операції, бойові позиції всім або деяким підпорядкованим підрозділам. (Дивись малюнок 8-5.)

8-15. Командир призначає бойові позиції підпорядкованим підрозділам у ситуації, коли необхідно зберегти більшу ступінь управління маневром підрозділами, ніж тільки те, що він має в районі проведення операції, коли необхідно управляти їх маневром поза загальним розташуванням бойових позицій. Він може призначити декілька бойових позицій одному підрозділу, що дозволяє йому (підрозділу) маневрувати між позиціями. Командир призначає бойові завдання та визначає умови відкриття та ведення вогню підрозділами на бойових позиціях. Бойова охорона, бойове забезпечення (CS) та тилowe і технічне забезпечення (CSS) можуть діяти поза бойовими позиціями підрозділів.

8-16. Бойові позиції не утримуються, як правило, за будь-якої ціни. Командир, який призначає підрозділам бойові позиції, повинен визначити, коли і за яких умов підрозділи можуть залишати їх та переміститись. Якщо підрозділу дане завдання утримувати бойову позицію, командир визначаються конкретні умови, за яких він може її покинути.

Малюнок 8-4. Бойові позиції тактичної групи.

8-17. Існують п'ять видів бойових позицій: основна, альтернативна (запасна), допоміжна, подальша і опорний пункт. (Дивіться малюнок 8-6.) При призначенні бойової позиції, командир завжди визначає первинну основну бойову позицію. Він також призначає та готує альтернативні (запасні), допоміжні та подальші позиції, якщо дозволяє час та інші ресурси, і якщо ситуація, особливо місцевість, вимагає їх.

8-18. **Основна позиція**—це позиція, яка призначається на найбільш ймовірному підступі протинника в зону проведення операції. Це найкраща позиція, для виконання призначеного завдання, наприклад, охоплення всієї району вогневого ураження.

8-19. **Альтернативна (запасна) позиція**—це оборонна позиція, яку командир призначає для зайняття підрозділом або зброєю, коли основна позиція стає невідгідною або вже не підходить для виконання поставленого завдання. Вона прикриває ті самі підступи, що і основна позиція.

Малюнок 8-5. АО та засоби контролю бойових позицій, використані в комбінації.

Малюнок 8-6. П'ять видів бойових позицій.

Альтернативна позиція призначається так, щоби після її зайняття, підрозділ міг виконувати те саме завдання з тією ж зоною ураження, що і з основної позиції. Ці позиції збільшують можливість вижити, дозволяючи тому, хто захищається, вступати в бій з декількох позицій. Наприклад, підрозділ переміщується на альтернативні позиції, коли противник веде сильний вогонь на ураження по основній позиції.

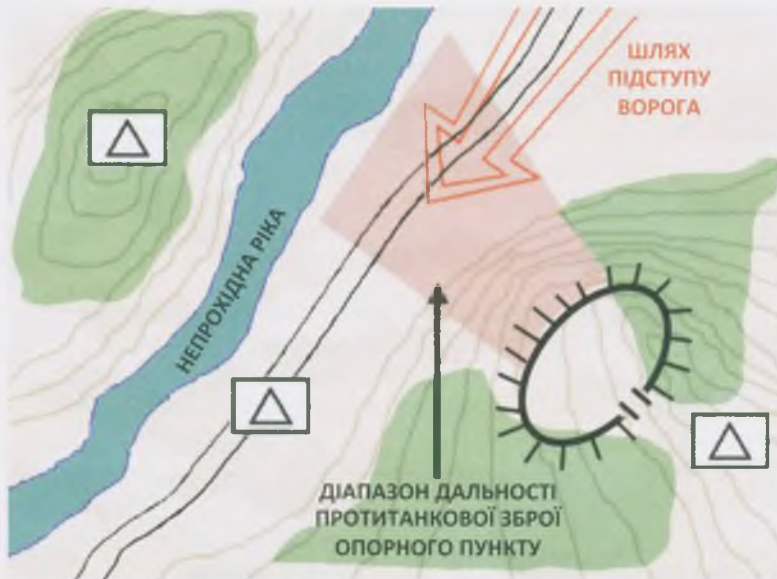
8-20. Допоміжна позиція—це позиція, що призначається в межах району проведення операції, має захисні властивості місцевості, забезпечує найкращі сектори вогню, та дозволяє вести вогонь по противнику на другорядних підступах. Наприклад, в умовах можливого проникнення противника в район ведення операції вздовж одного з флангів, зазвичай вимагається створення допоміжної позиції, яка дозволяє підрозділу або системі зброї вести вогонь по противнику, який проходить уздовж цього підступу.

8-21. Подальша позиція є положенням куди очікується, що підрозділ буде пересуватися в ході бою. Підрозділ, що обороняється, може мати декілька подальших позицій. Подальші позиції можуть також мати основні, альтернативні та додаткові позиції, пов'язані з ними.

8-22. Опорний пункт являє собою сильно укріплену, в інженерному відношенні, бойову позицію, з природними або штучними перешкодами, що утворюється для створення міцної оборони, захисту та позбавлення противника доступу до вирішальної або ключової місцевості. Командир готує опорний пункт для кругової оборони. (Дивіться малюнок 8-7.) Він розташовує опорний пункт на ключових або вирішальних ділянках місцевості, за необхідністю. Підрозділ займає опорний пункт, готує позиції для своїх систем озброєння, транспортних засобів, солдат і припасів. Командир також встановлює опорний пункт, коли він очікує, що противник може ізолювати війська, що обороняються, що утримують місцевість, яка має вирішальне значення.

8-23. Перед призначенням бойового завдання підрозділу в опорному пункті, командир повинен впевнитись, що сили опорного пункту мають достатньо часу і ресурсів, щоб побудувати позиції, що вимагають значної підтримки інженерних військ. Мініміально ефективний опорний пункт, як правило, вимагає одноденних зусиль з боку інженерного підрозділу такого ж розміру, як підрозділ, що захищає опорний пункт. Як правило, роти і батальйони займають опорний пункт, в той час, як бригади можуть його будувати. Командир зазвичай не встановлює опорні пункти

для підрозділів менших, ніж рота. Це відбувається тому, що взвод або відділення не можуть захистити досить великий периметр, що вимагає використання великої кількості сил та засобів та припасів.

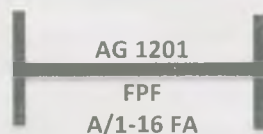
Малюнок 8-7. Оборона опорного пункту.

ЗАСОБИ КООРДИНАЦІЇ ВОГНЕВОЇ ПІДТРИМКИ

8-24. Командир намагатиметься відкривати вогонь по противнику на самих дальніх підступах та виснажити його по мірі просування атаки. Для управління непрямым вогнем в обороні, командир використовує ті загальні засоби управління вогневою підтримкою (FSCM), представлені в розділі 2. Він також застосовує суцільний загороджувальний вогонь.

8-25. **Суцільний загороджувальний вогонь (FPF)**—це спланований бар'єр безпосереднього суцільного вогню, що застосовується для перешкоджання проникненню противника через рубіж оборони або район (JP 3-09). Зброя для ведення прямого та непрямого вогню можуть створювати суцільний загороджувальний вогонь. Для кожної вогневої батареї або взводу призначається тільки один суцільний загороджувальний бар'єр. Суцільний загороджувальний вогонь є пріоритетною задачею для підрозділу або системи, а також інших залучених вогневих підрозділів, коли вони не беруть участі в інших вогневих завданнях.

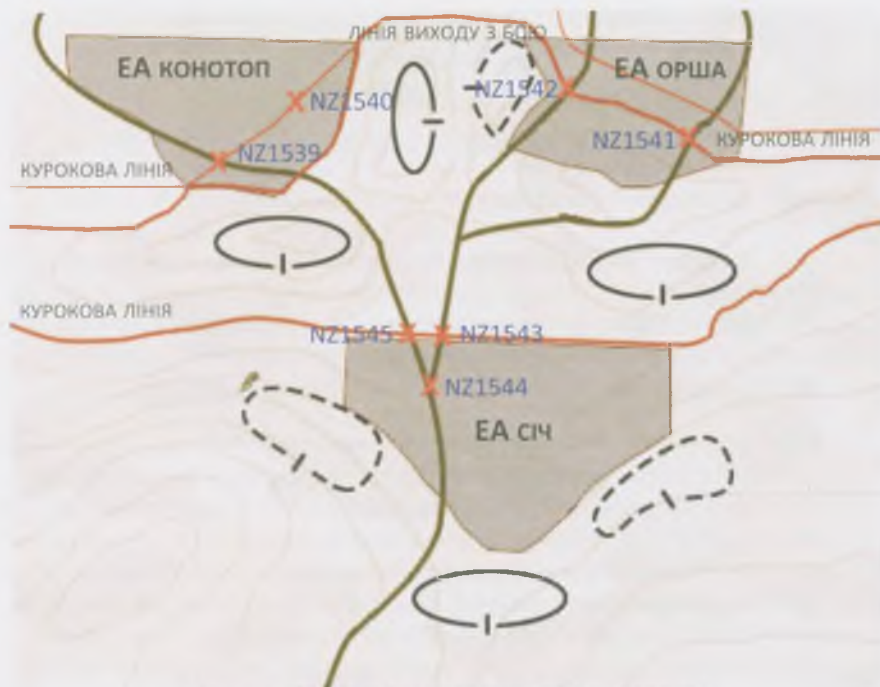
Коли противник організовує свій останній штурм оборонної позиції, підрозділ, що обороняється, організовує суцільний загороджувальний вогонь з метою знищення живої сили противника та його броньованої техніки. Призначені розрахунки ведуть вогонь по заздалегідь визначеному рубіжю суцільного загороджувального вогню, щоб розбити піхотні атаки. (Малюнок 8-8 зображує рубіжі суцільного загороджувального вогню.)

Малюнок 8-8. Суцільний загороджувальний вогонь.

ЗАСОБИ УПРАВЛІННЯ ПРЯМИМ ВОГНЕМ

8-26. Командир відкриває та веде вогонь по противнику всіма доступними засобами, коли він входить в зону вогню підрозділу, що обороняється. Глава 2 визначає заходи управління прямим вогнем, такі, як орієнтири та райони (ділянки) вогневого ураження (ЕАs). (Дивись малюнок 8-9.)

Малюнок 8-9. Засоби управління прямим вогнем.

РУБІЖ ВИХОДУ З БОЮ

8-27. Рубіж виходу з бою є лінією, що ідентифікована на місцевості, при проходженні якої противником, дається сигнал підрозділу, що захищається, що настав час перейти до їх наступних позицій. Командир використовує ці рубіжі під час стримування та оборони, коли він не має наміру застосовувати підрозділ для вирішальної битви. Він встановлює умови (критерії) виходу, такі як кількість ворожих транспортних засобів за видами, власні втрати, або вихід противника во фланг. Може існувати декілька рубіжів виходу з бою, по одній для кожної системи озброєння, або підрозділу.

ЗАГАЛЬНІ МІРКУВАННЯ ЩОДО ПЛАНУВАННЯ ОБОРОНИ

8-28. На самому початку атаки, командир оборони уступає ініціативу ворогові. Проте, він використовує завчасно підготовлені, взаємо-підтримуючі, організовані для кругової оборони позиції і використовує своє знання місцевості, щоб сповільнити рух противника. Війська, що обороняються зберігають свою безпеку і руйнують атаки противника при кожній нагоді. Командир оборони ускладнює (створює перешкоди) підготовку ворога до наступу, використовуючи вогонь на дальніх дистанціях та глибокий маневр, щоби зменшити силу початкових ударів противника і почати процес перехоплення ініціативи у супротивника. Він втягує ворога в зону вогневого ураження, де він може вести бій на своїх власних умовах. Командир шокує противника концентрованим і інтегрованим вогнем, що бурхливо вивергається з закритих і захищених позицій. Потім він проводить контратаку на противника, повторюючи удари. Широке застосування високоефективної точної і смертоносної зброї, високого ступеню тактичної мобільності, динамічні ситуативні зміни і розширений просторовий розмах зони проведення операції підрозділом, все це характеризує сучасну об'єднану загальновійськову війну. Командир використовує невеликий тактичний успіх і можливості для організації швидкої протидії. Командир повинен бачити поле бою, розуміти загальну оперативну картину та вживати ефективних заходів для здобуття перемоги над противником, руйнувати його єдність, зменшувати його сили та здатність до концентрації уваги та нанести йому ураження.

8-29. Війська, що обороняються не мають знищувати всіх солдат противника, всі відділення, або зброю для здобуття перемоги. Вони повинні тільки знищити здатність противника синхронізувати свого загальновійськового угруповання та його волю до боротьби. Ці дії означають пере-

хідний період, який надає командир, що обороняється, можливість перехопити ініціативу і повернутися до наступу.

8-30. Оборона стає більш ефективною, коли є достатньо часу, щоби ретельно спланувати її та підготувати оборонні позиції. Брак часу для підготовки може привести до того, що командир може використати більше резервних сил ніж потрібно або йти на більший ризик, ніж зазвичай. Всі підрозділи повинні бути здатні проводити дії по захисту з мінімальною підготовкою, але сильний захист займає багато часу, щоб організувати його та підготувати. Якщо атака противника не відбувається в назначений час, командир повинен використовувати додатковий час, щоб поліпшити оборонні позиції свого підрозділу. Він може підвищити ефективність смуги забезпечення безпеки, встановити додаткові альтернативні і додаткові позиції, уточнити план оборони включивши до нього ймовірні зміни у діях при зміні обстановки та подальші дії, провести оборонні репетицій (тренування), а також провести огляд, ремонт та обслуговування транспортних засобів та особового складу. Для того, щоби виграти час для організації оборони, командир може наказати його силам бойової охорони стримати противника, в той час як основна частина від'єднається та переміститься на більш вигідні позиції. Сили бойової охорони повинні знати, як довго вони повинні стримувати противника, щоби основні сили могли підготувати свій захист та бути відповідно організованими для здійснення стримування. (Глава 11 обговорює стримування.)

8-31. Загальні міркування щодо планування оборони, що розглядаються в наступних параграфах, застосовуються до всіх видів оборонних операцій. В обороні, синхронізація ефектів його бойових та допоміжних систем, дозволяє командир застосувати переважаючу бойову міць проти окремих наступаючих ворожих підрозділів, розстроїти плани противника та знешкодити його загальновійськову тактичну групу. Синхронізація оборони зазвичай є результатом детального планування та підготовки підрозділів, що беруть участь в операції. У той час як ці дії можуть бути розділені в часі і просторі, вони синхронізовані, якщо їх сукупні наслідки відчуваються в вирішальний час і визначеному місці. Всі оборонні операції являють собою поєднання статичних і динамічних дій. У міру розвитку операції, командир знає, що йому, ймовірно, буде потрібно змінити вирішальні та формуючі операції, для розбалансування противника. Синхронізація попереднього планування і підготовки зміцнює бойову міць, підвищуючи ефективність оборони. Командир повинен залишатися інформованим про можливі пересування і місця знаходження цивільних

в межах його позиції, які намагаються уникнути наближення сили противника в ході оборони.

ОПЕРАТИВНА ІНФОРМАЦІЯ (РОЗВІДКА)

8-32. В ході процесу планування, командир використовує оперативну інформацію для виявлення ймовірних цілей противника і різні підходи. Він вивчає шаблони ворожих операцій і вразливість противника до контра-так, протидії, радіоелектронної боротьби, повітряних атак та можливості щодо штучного створення проходів за допомогою перешкод. Командир повинен також вивчити можливості противника проводити повітряні атаки, висаджувати десант в районах поза своїми військами та застосовувати ядерну, біологічну та хімічну зброю. Він повинен визначити, як скоро може бути надана підтримка з боку сил, що підходять та коли вони можуть прийняти участь у боротьбі проти атакуючого противника.

8-33. Командир використовує оперативну інформацію, спостереження та розвідку (**ISR**) та інженерні сили та засоби для вивчення місцевості. Вивчаючи місцевість, командир намагається визначити основні ворожі і дружні шляхи підступів на важкій техніці, спішеним порядком на повітряні. Він визначає найбільш вигідну ділянку для основного удару противника, а також інші фактори, такі, як спостереження та району вогневого ураження, підступи, ключову місцевість, перешкоди, покриття та маскування (**ОАКОС**). (Див FM 6-0 для детального обговорення факторів **ОАКОС**.)

8-34. Командир схвалює комплексний план збору оперативної інформації, спостереження та розвідки, який забезпечує раннє і найповніше виявлення таких потреб, як:

- ▶ Місце перебування, склад, обладнання, сильні і слабкі сторони передових сил противника.
- ▶ Мету та цілі розвідки противника.
- ▶ Місце розташування ймовірних районів збору сил противника.
- ▶ Розташування засобів вогневого ураження та підрозділів непрямої дії.
- ▶ Місця знаходження проміжків між загородженнями, уразливих флангів, та інших слабких місць противника.
- ▶ Розташування ділянок придатних для посадки вертольотів та десантних нападів противника.

- ▶ Місце розташування артилерії та зброї ППО, ракетних частин.
- ▶ Розташування ворожих підрозділів радіоелектронної боротьби.
- ▶ Розташування, чисельність, і наміри цивільного населення.
- ▶ Вплив погодних умов та місцевості на поточні і заплановані операції.
- ▶ Можливі шляхи відступу ворожих сил.
- ▶ Чисельність, маршрути і напрямки руху дислокованих цивільних осіб.
- ▶ Часовий розклад найбільш ймовірного курсу дій противника.
- ▶ Місця розташування командних пунктів противника, центрів управління вогнем, сил та засобів радіоелектронної боротьби, датчиків визначення цілі і частоти, які вони використовують.

Навряд чи командир матиме всю інформацію щодо намірів противника; тому, він повинен планувати продовжувати збір оперативної інформації під час битви. (FM 2-0 представлений огляд процесу збору та аналізу оперативної інформації і можливостей систем технічного спостереження. FM 3-55 обговорює наявні сили та засоби розвідки на кожному ешелону. FM 3-11.9 та 3-34.170 обговорюють спеціалізовані завдання, пов'язані з РХБ та інженерною розвідкою.)

8-35. Здатність командира бачити ворога має вирішальне значення для проведення всіх оборонних операцій. Оборонні плани повинні бути направлені на спроможність до ведення тривалих бойових дій, заміну та відновлення сил та засобів збору оперативної інформації, спостереження та розвідки під час підготовки і забезпечення оборони.

МАНЕВР

8-36. Намір командира полягає у тому, щоби зірвати атаки ворожих сил шляхом придушення його повторюваними, несподіваними ударами, перш ніж він здійснить свою завершальну атаку на дружні оборонні позиції. Коли наступ противника зазнає невдачі, він намагатиметься відвести свої війська, або перейти до оборони перед очевидністю контра-так. Якщо противник зумів обійти ключові оборонні позиції, війська, що обороняються контратакують для придушення противника, перш ніж він зможе або організувати свої позиції для оборони або використати свій успіх.

Використання переваг місцевості

8-37. Командир оборони використовує переваги місцевості при зайнятті оборонними військами ділянки (району), де відбуватиметься бій. Війська, що обороняються вступають в бій з тими, хто атакує з місць, які дають переваги оборонним силам над атакуючими. Ці місця включають ущелини, річки, густий ліс, болота, скелі, канали, забудовані ділянки, а також зворотні схили. Оборонні позиції в основному районі бойових дій повинні використовувати існуючі та штучно посилені перешкоди. Командир може формувати поле бою, захищаючи один район від проникнення до нього противника в той час, як у іншому районі вести стримуючі дії з метою введення противника в оману, вважаючи, що він досяг успіху.

8-38. Командир оборони планує, як використовувати ключову місцевість, щоби перешкодити рух противника. Він шукає такі ділянки, які дозволять йому сконцентрувати ефекти свого вогню таким чином, щоби змусити противника втягнутись в сплановані райони вогневого ураження. Це викриє частину сил противника та дозволить знищити його, не відмовляючись від переваг боротьби з ним з захищених позицій. Приклади важливих ділянок місцевості включають місцевість, яка дозволяє оборонним силам покрити вогнем основні системи перешкод, важливі дорожні розв'язки, вузькі проходи, що впливають на пересування військ, такі як рух резервів і шляхів комунікації.

8-39. Командир визначає можливе співвідношення сил, з якими він зіткнеться і, відповідно, вишикує свої війська. Місцевість впливає на швидкість наближення противника до позицій і час, який потрібен для задіяння сил та засобів посилення бойових спроможностей, таких, як непрямий вогонь. Після того, як командир визначає прийнятне співвідношення сил—отримання чіткого розуміння рівню ризику - він розподіляє наявні сили і починає планувати райони вогневого ураження.

8-40. На кожній зоні зосередження противника, командир визначає, де він хоче знищити ворога. Він формує бойовий порядок сил, що призначені для оточення зони зосередження, щоби встановити район вогневого ураження. Він використовує перешкоди і вогонь, щоби скерувати сили противника в цю зону. Командир вживає заходів, щоби збільшити вбивчу здатність різних систем зброї на різній відстані. Це включає встановлення маркерів дальності для стрільби зброєю прямою наводкою, підтверджуючи вивірку прицілів своєї зброї, або розчищає місцевість

від перешкод, що можуть завадити використовувати керовані боєприпаси, наприклад **TOW**.

8-41. Як правило, війська, що обороняються мають перевагу підготовки місцевості шляхом зміцнення природних перешкод, інженерного обладнання позицій та проведення тренувань у веденні оборони. По-перше, вони готують місце, щоб змусити ворога вводити свої сили у бій частинами з метою їх подальшого знешкодження в деталях. По-друге, вони готують місце, щоб змусити противника битися там, де він не хоче битися, наприклад, на відкритих ділянках, на відміну від території, що надає відповідне укриття та маскування для дружніх сил, що займають там позиції. Війська, що обороняються намагаються направляти або спонукати противника рухатись до підготовленого району вогневого ураження. Підрозділи використовують і постійно зміцнюють перешкоди і укріплення, щоби поліпшити природні захисні властивості позицій, що мають безпосереднє відношення на розподіл сил, ширину та глибину полоси оборони.

8-42. Особливості місцевості, що сприяють оборонним операціям включають:

- ▶ Ряд паралельних хребтів, що пролягають впоперек напрямку просування противника.
- ▶ Непрохідні водні перешкоди, болота, озера та інші перешкоди перед фронтом і на флангах.
- ▶ Височина з хорошим спостереження і дальнім радіусом ведення вогню.
- ▶ Приховані маршрути руху відразу позаду оборонних позицій.
- ▶ Обмежена мережа доріг перед фронтом лінії зіткнення, що обмежує противника та спонукає використовувати передбачувані шляхи підходу.
- ▶ Хороша дорожня мережа перед лінією зіткнення, що дозволяє командирів передислокувати свої сили по мірі розвитку бою.

Протилежністю до умов місцевості, перерахованих вище, є погіршення здатності сил провести оборонні операції. Наприклад, місцевість з обмеженою дорожньою мережею, що ускладнює переміщення військ, що обороняються дозволяє противнику спрогнозувати його рух і вжити заходів щодо його припинення.

Підтримка бойової охорони

8-43. Дії щодо бойової охорони мають на меті заплутати ворога відносно розташування основних бойових позицій, запобігти веденню противником спостереження за підготовкою та позицією та утримувати противника від ведення корегувального вогню по позиціях. Ці дії також змушують атакуючого противника розгорнути свої сили передчасно. Бойова охорона також може компенсувати перевагу атакуючого в ініціативі за часом, місцем, планом, напрямом, силою і складом його атаки, змушуючи його атакувати на підготовлену оборону. Командир не повинен допускати розвідку, сили та засоби спостереження противника, щоб визначити точне місце розташування та міцність оборонних позицій, перешкод, району вогневого ураження і резервів. По-перше, війська, що обороняються ведуть розвідку, щоби своєчасно увійти та підтримувати контакт з противником. По-друге, кожен ешелон, зазвичай, встановлює полосу безпеки перед фронтом своїх захисних позицій. Підрозділи, що здійснюють бойову охорону, повинні діяти енергійно в межах району проведення операції, в тому числі і в глибині, щоби запобігти, виштовхнути, або знищити розвідку противника і інші його сили. Вони здійснюють заходи забезпечення безпеки (охорони) та інші оборонні інформаційні операції щоби позбавити противника інформації про розташування своїх сил. (Див главу 12 для отримання додаткової інформації про операції безпеки (бойової охорони).)

Руйнування атак противника при кожній нагоді

8-44. Війська, що обороняються проводять операції на всю глибину сил противника за часом та простором, з метою знищення його ключових підрозділів, сил та засобів, а особливо його артилерії та резервів та завадити їх своєчасній участі в бою в зоні зіткнення. Це дозволяє силам оборони повернути собі ініціативу. Проводяться удавані атаки, щоби не допустити концентрацію військ противника та їх підготовку для атаки. Війська, що обороняються контратакують противника, що вклинився швидко своїми резервами, силами, що є в наявності, або ударними силами з метою запобігання розвитку противником успіху. Вони ведуть наступальні інформаційні операції, щоби допомогти цьому процесу.

Концентрація бойових можливостей

8-45. Війська, що обороняються повинні концентрувати свої бойові потужності щоби придушити ворога та повернути собі ініціативу. Ко-

мандир вживає заходів щодо економії сил на ділянках, які не пов'язані з його вирішальною операцією та зосереджує їх на вирішальних напрямках. Вирішальним пунктом може бути географічний об'єкт, або сили противника. В районі оборони, підрозділи, що обороняються використовують райони вогневого ураження для концентрації впливів на противника з позицій, підтримуються взаємно. В ході мобільної оборони, командир використовує штурмові загони для створення переважаючих бойових потужностей у вирішальному пункті. Інший спосіб, яким він може концентрувати ефекти впливу на противника—використання своїх резервів.

Забезпечення взаємної підтримки

8-46. Взаємна підтримка існує тоді, коли позиції та підрозділи мають можливість підтримувати один одного прямим, непрямим, летальним і нелетальним вогнем, тим самим перешкоджаючи противнику атакувати одну позицію і не бути обстріляним з одного або декількох сусідніх положень. Взаємна підтримка підвищує міцність всіх оборонних позицій, запобігає ураженню по частинах та допомагає запобігти проникненню противника між позиціями. Тактичні позиції досягають максимального рівню взаємної підтримки, коли вони мають змогу спостерігати або контролювати район між ними або патрулювати, щоб запобігти проникненню противника. У нічний час або в періоди обмеженої видимості, командир може розташувати невеликі тактичні одиниці ближче один до одного, щоби зберегти переваги взаємної підтримки. Командири підрозділів повинні координувати характер і рівень їх взаємної підтримки.

Броньовані сили

8-47. Коли більшість сил оборони складається з механізованих або бронетанкових підрозділів, командир може організовувати і вести оборону використовуючи переваги тактичної мобільності і захисту, що надає бронетанкова техніка. Броньовані сили можуть маневрувати, щоби затримати просування сильних ворожих сил, а потім відразу ж перейти від мобільної до статичної форми оборони або контратакувати противника. Такі сили добре підходять для бойової охорони та основного району бойових дій. Вони також підходять для ведення бойових дій в умовах РХБ забрудненого навколишнього середовища, ніж легкі сили, за рахунок вбудованого захисту.

Легкі сили

8-48. При зіткненні з ворожими легкими силами, командир розгортає і використовує оборонні легкі сили таким же чином, як і броньовані сили використовуються проти броньованих сил противника. Легкі сили, які зіткнулися з броньованими силами противника, в основному використовуються статично в межах основного району бойових дій або в ролі сил бойової охорони в тилівій зоні (в глибині). При зіткненні з броньованими ворожими військами, сили легкої піхоти найбільш ефективні при боротьбі з підготовлених оборонних позицій або на закритих ділянках, таких як болота, ліси, горбистій і гірській місцевості, а також в забудованих районах, де вони можуть скористатися своєю мобільністю і зброєю з короткою дальністю стрільби та протитанковою зброєю.

8-49. Командир використовує підрозділи повітряного нападу таким же чином, як і інші легкі сили, як тільки вони розгорнуться в зоні десантування. (Додаток С для обговорення штурмових операцій з повітря.) Проте, може виникнути більше проблем у використанні такої сили, особливо якщо вона знаходиться в безпосередньому контакті з ворогом. Через свою мобільність і швидкість реакції, атака з повітря часто добре підходить у ролі резерву в ході оборонних операцій. Її завдання включає:

- ▶ Швидке посилення позицій, які знаходяться під загрозою.
- ▶ Зайняття блокуючих позицій, можливо, в поєднанні з існуючими оборонними позиціями.
- ▶ Дії щодо операцій безпеки в глибині, наприклад, стримування десантного нападу та нападу противника з вертольотів.
- ▶ Посилення оточених дружніх сил.
- ▶ Захист флангів.

Змішані повітряні сили

8-50. Сили та засоби авіації є особливо цінними в обороні через їх швидкість, мобільність і універсальність. Їх завдання можуть включати:

- ▶ Проведення розвідки і операцій безпеки (бойової охорони).
- ▶ Проведення формуючих операцій для створення необхідних умов для вирішальних операцій іншими силами через виснаження, руйнування та затримання противника.
- ▶ Проведення контратак і удаваних атак.

- ▶ Контроль місцевості, обмежений періодом часу, коли командир не в змозі використовувати наземні сили; наприклад, ділянки перед перешкодою, коли війська долають її.
- ▶ Блокування проникнень противника.
- ▶ Закриття прогалин в плані оборони до підходу наземних маневрених сил.
- ▶ Полегшення виходу з бою наземних військ.
- ▶ Протидія діям противника в тилу (глибині), зокрема протидія повітрянодесантним та десантно-штурмовим силам.
- ▶ Використання доступних допоміжних та вантажних вертольотів в їх звичайних функціях для підтримки оборонних зусиль, таких як поповнення запасів сил оборони IV класом матеріалу для створення перешкод або евакуація поранених.
- ▶ Надання допомоги в зусиллях контр-мобільності.
- ▶ Забезпечення біологічного спостереження дальнього радіусу дії.

ВОГНЕВА ПІДТРИМКА

8-51. В обороні, командир застосовує системи вогневої підтримки для нейтралізації, придушення або знищення сил противника; затримання або зниження здатності противника виконувати даний курс операцій і збільшити вплив масованого прямого вогню. Таким чином, системи вогневої підтримки забезпечують обидві вирішальну й формувальну операції командира.

8-52. Сили оброни є більш ефективними, якщо вони мають можливість виявляти та атакувати ворожі сили, в той час як противник знаходиться в нерухомому стані, сконцентрований в районі зосередження або просувається вздовж ліній комунікації, на противагу тому, коли він знаходиться в бойовому порядку в межах поля бою. Для здійснення цього, війська, що обороняються повинні застосовувати систему вогневої підтримки протягом всієї операції. Вона (система) повинна бути тісно пов'язана із засобами виявлення цілей, в тому числі силами та засобами збору оперативної інформації, спостереження та розвідки.

8-53. По мірі розробки командиром власного плану оборони, він повинен чітко уявляти як зосередити, координувати та розподілити ефекти непрямого і прямого вогню у вирішальному місці та у визначений час. Він

встановлює дозвільні орієнтири в рамках заходів управління вогневою підтримкою якомога ближче до дружніх позицій для полегшення їх використання під час наступу сил противника. Попередня організація взаємодії сприяє збільшенню впливу вогню до того, як противник, що скупчився на перешкодах та інших вузьких проходах, може розійтися. Правильний розподіл вогневого впливу забезпечує збільшення ефекту застосування вогневої підтримки у вирішальному пункті. Також він гарантує знищення особливо важливих цілей без втрати сил та засобів, через повторювані вогневі удари багатocільовими системами вогню.

8-54. Непрямий вогонь має найбільший вплив на противника, якщо він синхронізований з прямим вогнем та використанням перешкод, оборонних позицій та планами проведення контратак. З самого початку, командир повинен пов'язати вогонь з системою загороджень. Непрямий вогонь доповнює систему загороджень і може порушити ворожі спроби прорватися або обійти перешкоди. Для виконання планів, всі елементи ланцюга вогневої підтримки від передових спостерігачів до координатора вогневої підтримки, включаючи управління тактичною повітряною підтримкою, повинні розуміти наміри командира, схему маневру, а також систему загороджень.

8-55. Існують різні міркування щодо вогневої підтримки для кожної фази бою. В рамках формуючої операції під час підготовки оборони, командир намагається зірвати підготовку атаки противника за допомогою:

- ▶ Ведення виснажливого вогню по вузьких місцях та ймовірних районах зосередження противника.
- ▶ Використання повітряної підтримки на відомих, підозрюваних і ймовірних ворожих локаціях.
- ▶ Вимотування ворожих ресурсів за рахунок постійних дій у напрямку високо важливих цілей.
- ▶ Проведення наступальних інформаційних операцій для зниження здатності противника управляти своїми силами.
- ▶ Застосовувати вогонь у відповідь з метою знищення артилерії та мінометних систем противника, які намагаються вести вогонь на пригнічення.
- ▶ Ведення вогню для підтримки підрозділів, що діють у бойовій охороні та таких, що протидіють тактичній розвідці противника.

У деяких ситуаціях може бути кращим зачекати на ведення контр-артилерійського вогню, аж доки не почнуться бойові дії в основному районі ведення бойових дій. Однак, коли війська, що обороняються мають значну перевагу вогневої підтримки, переваги, що отримуються від контр-артилерійського вогню, зазвичай переважають ризики для маневрених сил оборони. Здатність тих, хто обороняється до швидкого зосередження вогню, а потім до швидкого переміщення свої сил, є головним чинником на заваді противника та створення необхідних умов для ведення успішних вирішальних операцій.

8-56. Командир застосовує вогонь для підтримки власних сил бойової охорони, використовуючи високо-точні та інші боеприпаси для знищення розвідки противника і інших цілей високої цінності. Це також допомагає ввести противника в оману відносно місцезнаходження основного району бойових дій. Він підтримує сили охорони, плануючи вогневе ураження у прийнятний час і по ділянці місцевості (рубіжу) в межах свого району впливу, щоби уповільнити рух противника та відповідно намірам спрямувати його при наближенні до полоси забезпечення безпеки. Це дозволяє силам бойової охорони втягнути противника у більш вигідні для власних сил умови. Щоб уникнути братовбивство, командир не встановлює ніяких зон вогню в районі розміщення своїх сил бойової охорони. Нарешті, він використовує вогонь, щоби підтримати відхід сил бойової охорони коли їх місія формування завершена, і оборонний підрозділ готовий проводити операції в основному районі ведення бойових дій.

8-57. Повітряна підтримка може зіграти важливу роль у затримці сил противника, що переслідують або намагаються обійти війська, що відходять. Повітряні дії сприяють подоланню початкової переваги противника в свободі дій. Часто тільки літаки можуть перешкоджати просуванню противника, поки наземні сили здійснюють розгортання для зайняття оборонних позицій. Безпосередня авіаційна підтримка може зіграти важливу роль у зриві просування противника вперед. Армійська авіація та засоби артилерії використовуються щоби сформувати об'єднану групу повітряного нападу. Командир також поєднує артилерійський вогонь з радіоелектронною боротьбою та міжвидовими системами з метою придушення засобів ППО противника в той час як безпосередня повітряна підтримка працює по цілях. Вогонь по противнику з повітря може його затримати, знищити або нейтралізувати і тим самим забезпечити командира додатковим часом, щоби якісніше підготувати свої оборонні позиції.

8-58. Після того, як боротьба переходить на основне поле бою (МВА), сили та засоби вогневої підтримки продовжують вести вогонь по підрозділам противника примушуючи їх розгорнутися. У той же час, сили та засоби вогневої підтримки наносять ураження живій силі противника, порушують його єдність та перешкоджають його здатності зосереджувати бойові спроможності. Сили та засоби вогневої підтримки продовжують наносити удари по противнику що розгортається, аж до його входження до основного району бойових дій. Далі вогонь ведеться для ізоляції сил противника, що атакують. Вогнева підтримка спрямовується на пункти управління, райони розміщення підрозділів тилового та технічного забезпечення в глибині, щоби сприяти ізоляції атакуючого противника. Командир, користуючись перевагами дальності дії та гнучкості своїх сил та засобів вогневої підтримки, зосереджує вогонь на важливих пунктах, таких як, система загороджень та райони вогневого ураження, щоб уповільнити та «так як треба спрямувати» противника з метою забезпечення цілей для систем прямого вогню. Вогнева підтримка «накриває» систему загороджень, прогалини та відкриті зони в межах основного району ведення бойових дій. Завдання цим системам вогневої підтримки включають в себе закриття проходів в системі загороджень, відбудова раніше знищеної перешкоди відповідно до правил ведення бойових дій.

Інші завдання включають:

- ▶ Зосередження вогню для придушення ворожих прямих і непрямих вогневих систем з метою полегшення проведення захисного маневру, особливо контратаки та виходу з бою.
- ▶ Нейтралізація або ізолювання сил противника, які проникли в глибину оборони, перешкоджання руху резервів противника.
- ▶ Вогневе ураження артилерії противника та його передових елементів ППО.
- ▶ Постановка радіо-перешкод для запобігання або знищення здатності противника передавати дані та інформацію.
- ▶ Перерозподіл сил та засобів вогневої підтримки, після встановлення напрямку прикладання основних зусиль противником, для посилення вогню в найбільш уразливих районах.
- ▶ Відокремлення бойових машин атакуючого противника від легкої піхоти, дезорганізації загальновійськових груп противника.

8-59. У відповідь на неглибоке проникнення противника, командири ар-

тилерії, як правило, переміщують свої системи подальше від цієї точки. Це дозволяє артилерійським системам наносити вогневе ураження по всій площі проникнення.

ПРОТИПОВІТРЯНА ОБОРОНА

8-60. Свобода пересування має важливе значення для ведення успішних оборонних операцій. В ворожому повітряному середовищі, війська, що обороняються повинні встановити повітряну оборону в глибину навколо критичних пунктів, районів, частин та активності. Виділені ресурси артилерії протиповітряної оборони, скоріш за все, не можуть забезпечити адекватного повного покриття по всій зоні проведення операції та захисту від всіх можливих загроз; тому, командир повинен встановити пріоритети для покриття з урахуванням відповідних ризиків.

Активна протиповітряна оборона

8-61. Зазвичай, пріоритети командира для захисту ППО в обороні починаються з його пунктів управління. Оскільки вони, як правило, стаціонарні та напів-стаціонарні з високими електронними сигнатурами, вони є чутливими до атак літаками противника. Координатори ППО вивчають повітряні шляхи підходів по відношенню до об'єктів управління та розміщують зброю і ракети з метою запобігання прицілювання ворожими літаками у досягненні їх цілей.

8-62. Райони матеріально-технічного забезпечення, основні маршрути постачання, а також інші логістичні об'єкти також є відносно стаціонарними і легко ідентифікуються з повітря. Пасивні повітряні заходи допомагають запобігти їх виявленню. Однак, як тільки противник виявить їх, він спробує їх атакувати. Таким чином, маршрути та пункти місії безпеки потребують розміщення підрозділів ППО вздовж основних маршрутів постачання та на позиціях для захисту стаціонарних об'єктів. Командир розподіляє свої засоби ППО для захисту цих районів відповідно таким факторам, як бойове завдання, дані про противника, дані про місцевість та погодні умови, наявні свої війська, час та цивільний фактор.

8-63. Оскільки відповідальність сил ППО може бути найбільш критичною в передових районах, командир визначає завдання артилерійським системам ППО по прикриттю підрозділів, що розташовані на передньому краї оборони від безпосередніх повітряних атак, а також запобігти проникненню літаків та вертольотів в глибину оборони з ме-

тою нанесення ударів по цілях в тилкових районах. Засоби ППО, що захищають війська на передовому рубіжі та критичних місцях, в більшій мірі схильні до знищення ворожими прямими і непрямими системами в порівнянні з системами ППО, розташованими в іншому місці поля бою. Командир повинен вжити заходів щодо збереження боєздатності, таких як розміщення стрільців-зенітників з переносними зенітними ракетами всередині бойових машин, коли вони не залучені активно в стрільбі по літаках противника.

8-64. Резерви або штурмові сили спочатку є нерухомими та прихованими. Однак, їх легко спостерігати з повітря під час руху на виконання своєї місії. Вони особливо вразливі якщо їх виявили. Таким чином, командир розташовує сили та засоби ППО для захисту резерву або штурмових сил, не зважаючи на те, стоять вони на місці чи рухаються.

8-65. Системи ППО, що захищають резерви, або ударні сили, повинні бути також мобільні і захищені, як і сили що вони захищають. Менш мобільне устаткування, як правило, тримається в більш статичній ролі. Командир постійно координує дії своїх ППО з його повітряними і артилерійськими операціями, щоб уникнути ураження дружніми силами. Підрозділи ППО та допоміжні засоби переміщуються з метою підтримки дій в обороні. Якщо противник зможе порушити цю підтримку з повітря, це вплине на захист. Правильна оцінка ворожих повітряних коридорів і тактики має важливе значення, щоб гарантувати захист і управління цими ресурсами.

8-66. Руйнування ключових мостів або закриття вузьких місць перешкоджає свободі пересування підрозділів, що здійснюють оборону. Війська повинні захищати ці позиції, щоби підтримувати оборону і дозволити проведення контратак. Командир розміщує засоби ППО таким чином, щоби захистити ці важливі об'єкти.

Пасивна протиповітряна оборона

8-67. Командир використовує пасивні заходи протиповітряної оборони, щоби захистити свої сили. Пасивні заходи протиповітряної оборони – це всі заходи, крім тих, що відносяться до активної оборони, які проводяться для мінімізації наслідків повітряних нападів сил противника (FM 3-01.8). Пасивні заходи оборони бувають двох типів: заходи уникнення атаки та обмеження пошкоджень. Обидва типи включають використання укриття, приховування і маскування та дезінформації.

8-68. Уникнення атаки. Уникнення атаки означає проведення заходів з метою залишитися непоміченим противником. Якщо війська не викриті, то ймовірність нанесення удару по ним зменшується практично до нуля. Командир використовує ті ж методи, процедури і матеріали для приховування від спостереження з повітря, як і для приховування від спостереження з землі. Він використовує три принципи для покращення приховування—

- ▶ **Вибір місця розташування.** Вибір місця розташування означає вибір найбільш вигідного для приховування людей, об'єктів або діяльності положення. Часто це укриття у лісі, сухому руслі річки або у будівлях.
- ▶ **Дотримання правил.** Успіх заходів будь-якого маскування залежить від суворого дотримання правил маскування підрозділами та окремими солдатами. Підрозділ повинен уникати дій, які можуть призвести до зміни вигляду місцевості або виявлення присутності військової техніки. Нехтування цими правилами і неуважність, безсумнівно, призведуть до викриття позицій. Сліди від гусениць, перерита земля та сміття є найбільш поширеними ознаками військової діяльності, що вказують на приховані об'єкти. Розхлябаність та безпечність, безсумнівно, приведуть до викриття позицій. Вантажівки, свіжий ґрунт, залишки будь-чого є найбільш поширеними ознаками військової діяльності, що вказують на приховані об'єкти. Переконайтеся в тому, що нові вантажівки йдуть вже існуючим шляхом, дорогам, парканам або природним об'єктам, що притаманні даній місцевості. Не залишайте слідів техніки, що раптово закінчуються на позиціях, а продовжуйте їх до їх логічного завершення у іншому місті. Якщо можливо, підрозділ повинен вичистити, замаскувати або прикрити свої сліди. Необхідно приховати або перемістити перериту землю та сміття, щоб вони злилися з навколишнім середовищем. Підрозділ може зробити штучне маскування, якщо місцевість і природна рослинність не підходять для цього.
- ▶ **Спорудження.** Додавання природніх матеріалів для того, щоб злитися з навколишньою місцевістю, теж є методом маскування.

8-69. Існують три основні методи приховування об'єктів і дій— приховування, злиття (маскування) і введення в оману.

- ▶ **Приховування.** Приховування – це метод повного приховування

об'єкта за допомогою будь-якого фізичного екрану (ширми). Наприклад, земля, яка кладеться на міни на мінному полі, приховує міни; накладний захисний навіс з дерев приховує об'єкти від спостереження з повітря; сітка приховує об'єкти, розміщені під нею; закрите укриття приховує об'єкти від спостереження з землі. У деяких випадках, маскування може бути невидимим. В інших випадках, екран може бути видимим, але він приховує діяльність за ним.

- ▶ **Злиття.** Злиття—це розміщення або застосування камуфляжних матеріалів на, над і навколо об'єкта таким чином, щоб він здавався частиною фону. Прикладами злиття є нанесення спеціальної фарби на відкриті ділянки шкіри обличчя та застосування мішковиної, фарби і живої рослинності на шоломах і одязі, які сильно подібні або зливаються з фоном. Підрозділи також застосовують цей метод для маскування обладнання та техніки.
- ▶ **Введення в оману.** Вміла зміна зовнішнього вигляду об'єктів часто може ввести противника в оману щодо виявлення дружніх сил, їх кількості і намірів, і може змусити противника почати вести вогонь, не приховуючи свої справжні сили і засоби. Таким чином, моделювання об'єктів, елементів обладнання або діяльності може мати військове значення. Несправжні танки, намети і будівлі можуть виглядати як реальні об'єкти для спостерігача з повітря.

8-70. Додатково до приховування обладнання, підрозділи можуть уникнути виявлення за допомогою нанесення бруду на глянцевої поверхні та застосування незаповнених мішків з піском над вітровим склом. Камуфляж - це один з основних знарядь війни. Солдати повинні розуміти важливість, принципи і методи маскування. Весь особовий склад повинен забезпечити ефективність усіх маскувальних заходів і суворо дотримуватись правил маскування.

8-71. **Заходи щодо обмеження пошкоджень та збитків.** Іншим типом пасивного ППО, що застосовується є обмеження пошкоджень та збитків. Ці заходи спрямовані на обмеження пошкоджень та збитків, коли противник викриє позиції. Якщо ворог планує знищити певні об'єкти, ці заходи повинні запобігти знищенню ним їх всіх за одну спробу. Противник не повинні мати змогу вивести з ладу весь підрозділ за допомогою тільки однієї атаки. Командир використовує одні й ті ж заходи, прийняті по обмеженню пошкоджень, від атаки легкої артилерії—розосередження, за-

хисні спорудження та укриття.

- ▶ **Розосередження.** Розосереджені війська і транспортні засоби змусять атакуючого противника сконцентруватися на одній невеликій цілі, якою він, ймовірно, не знехтує. Чим ширше розосередження, тим більше можливість для обмеження пошкоджень.
- ▶ **Захисні спорудження.** Використання укриття, природного або штучного, спрямоване на зменшення пошкоджень та людських втрат. Складки земної поверхні, природні лощини, дерева, будівлі та стіни використовуються як укриття для обмеження пошкоджень; солдати та підрозділи повинні завжди шукати їх і використовувати. Якщо розгортання підрозділів відбувається на рівнинній місцевості, на якій відсутні укриття, слід зробити окопи або покласти декілька шарів мішків з землею для захисту. Підрозділ також використовує дим, якщо він рухається і не може використовувати природні укриття або будувати укріплення. Димова завіса сильно ускладнює для атакуючого виявлення цілі.
- ▶ **Укриття.** Укриття підкреслює важливість пасивного захисту від повітряної атаки. Підрозділ повинен зробити в першу чергу все можливе, щоб уникнути атаки, але якщо вона відбулася, то підрозділ використовує укриття і розосередження, щоб обмежити кількість пошкоджень.

Роль ППО в розвідці та спостереженні

8-72. Командир може скерувати системи протиповітряної оборони для розгортання попереду, поряд з розвідниками уздовж потенційних повітряних коридорів на основі інформації повітряної розвідки, опрацьованої офіцерами розвідки та протиповітряної оборони. Це забезпечить своєчасне раннє попередження про повітряне проникнення противника та дозволить вступити в бій з ворожими повітряними засобами, які намагатимуться здійснити висадку десанту пішої розвідки, піхотних і протитанкових груп. Системи ППО можуть повідомляти про стаціонарне розміщення літаків противника, чим допомагають підтвердити місця розміщення площадок приземлення. В свою чергу, це дає змогу підрозділам оперативно реагувати на потенційні наземні загрози за допомогою ведення вогню з закритих вогневих позицій або застосування сили швидкого реагування з метою придушення цієї загрози. Командир визначає чітке завдання цим системам, щоб гарантувати, що вони не ставлять під загрозу комплексний план ISR передчасним вступом в бій з ворожи-

ми повітряними розвідувальними платформами. Він встановлює чітко визначений план дій, щоб запобігти цьому. Крім того, він забезпечує інтеграцію спеціального озброєння ППО в план тилового та технічного забезпечення підрозділів підтримки (CSS) на основі запланованого часу, коли ці сили та засоби будуть скеровані вперед.

МОБІЛЬНІСТЬ / КОНТРОМБІЛЬНІСТЬ / ЖИВУЧІСТЬ

8-73. Атакуючий противник має ініціативу з точки зору того, де і коли він буде атакувати. Командир підрозділів, що обороняються повинен вжити широке коло заходів щодо захисту мобільності своїх сил, в той самий час погіршуючи мобільність супротивника. Він виконує ці завдання одночасно, щоб захистити свої сили від втрат через дії противника.

Мобільність

8-74. Під час оборони, завдання мобільності включають підтримання маршрутів, координація проходів в існуючих перешкодах, а також підтримка контратак. Інженери також забезпечують зони посадки гелікоптерів і тактичні злітно-посадочні смуги для літаків. Забезпечення і поліпшення маршрутів і створення обходів або альтернативних маршрутів в важливих точках є основними завданнями інженерів, оскільки маршрути пересувань підрозділів піддаються вогневим атакам від ворожої артилерії і систем авіаційної підтримки. Ці атаки можуть спричинити розгортання інженерного обладнання, наприклад, штурмових мостів і бульдозерів на передовій. Командир може також евакуювати цивільних осіб або обмежити їх переміщення лише маршрутами, непотрібними для його сил. Він може зробити це за умови узгодження своїх дій з країною-господарем або відповідним цивільним відомством військових операцій, він виконує свої обов'язки щодо переміщення цивільних осіб відповідно до міжнародного права.

8-75. Першочерговими задачами забезпечення мобільності є маршрути, які використовують для проведення контратак, потім ідуть маршрути, що використовують основні сили, щоб переміститися на інші позиції. Ці заходи включають організацію проходів в перешкодах та покращення бойових доріг та стежок, які б дозволили переміщення тактичних допоміжних транспортних засобів для супроводу бойових машин. Ретельна координація забезпечує необхідні смуги або проходи в перешкодах для переміщення основних і контратакуючих сил під час оборони. Системи хімічної розвідки також сприяють мобільності цих сил в забрудненому середовищі.

Контр-мобільність

8-76. Під час ведення оборони, командир зазвичай зосереджує заходи інженерних підрозділів на протидії мобільності противника. Підрозділи, що обороняються, як правило, потребують великої кількості матеріалів класу IV і V та спеціалізованого обладнання для створення бойових і невразливих позиції і перешкод. В умовах нестачі цих об'єктів, командир повинен визначити пріоритетні заходи щодо контр-мобільності, мобільності і живучості. Він повинен впевнитись, що його підлеглі узгодили зазначені заходи з планом матеріально-технічного забезпечення.

8-77. Командир може планувати спрямувати сили противника на ділянку прориву. У цьому випадку він використовує перевагу прямої орієнтації сил противника шляхом сковування та ударів у фланг або тил противника. В той час, як атакуючі сили противника приймає захисну позицію, командир підрозділів, що обороняються швидко координує і концентрує всю вогневу міць проти непідготовлених і непідтримуваних сегментів ворожих сил у швидкій послідовності. Підрозділи можуть вести вогонь одночасно або послідовно.

8-78. При плануванні перешкод, командири і штаби повинні враховувати не тільки поточні операції, але і майбутні операції. Командир повинен розробляти перешкоди для поточних операцій таким чином, щоби вони не перешкоджали майбутнім операціям. Будь-який командир, уповноважений встановлювати перешкоди, може створювати певні перешкоди, які мають важливе значення для формування поля бою у якості резервних перешкод. Він несе відповідальність за підготовку підлеглого підрозділу, але зберігає за собою повноваження віддавати накази на їх виконання або остаточне завершення завдання. Прикладом резервних перешкод є автодорожній міст через велику річку. Такі перешкоди отримують найвищий пріоритет в підготовці і, якщо буде наказ, виконуються призначеним підлеглим підрозділом.

8-79. Командир поєднує інженерні перешкоди з існуючими природними перешкодами для посилення обмежувальних властивостей природних об'єктів місцевості, щоб зупинити або уповільнити рух противника, спрямувати переміщення противника в район вогневого ураження, і захистити позиції та маневри дружніх сил. Він може використовувати мінування відповідно до правил ведення бойових дій. Для ефективності вогню прямою наводкою та з закритих вогневих позицій слід прикривати перешкоди. Для цього необхідне вміння вести ефективний вогонь далеко від

місця розташування перешкод. Коли це можливо, підрозділи приховують перешкоди від ворожих спостережень. Вони узгоджують плани перешкод із суміжними підрозділами та підлаштовуються під зони та смуги перешкод вищих ешелонів.

8-80. Вміле розташування перешкод змушує противника робити спроби пробити їх, якщо він хоче зберегти темп наступу і втримати ініціативу. У той час, як війська, що обороняються усвідомлюють, що противник збирається пробивати перешкоди, противник намагається приховати де і коли він буде намагатися це зробити. План оборонних військ містить заходи протидії можливому пробиттю перешкод ворожими силами, які включають відновлення перешкод, мінування і інші методи.

8-81. В залежності від часу та ресурсів, війська, що обороняються створюють додаткові системи перешкод з флангів і тилу. Ці системи можуть забезпечити додатковий захист від ударів противника, змушуючи його витратити час і ресурси, щоб порушити або обійти перешкоди. Це, в свою чергу, дає більше часу оборонним силам для обстрілу сил противника, які намагаються виконати операції пробиття перешкод або обійти ці перешкоди.

8-82. Командир призначає підрозділ, який відповідає за створення та забезпечення захисту кожної перешкоди. Він може залишити виконання деяких перешкод або обмежити використання деяких типів перешкод, щоб мати можливість здійснити інші види діяльності на полі бою. Він надає право своїм підлеглим командирам у виборі точного розміщення перешкод. Проте, всі підрозділи повинні знати, які ділянки – в перешкодах і місцях переправ – повинні залишатися відкритими для використання підрозділами, а також для ведення вогню і розміщення мін з годинниковим механізмом для запобігання затримок в русі. Командир повинен бути точним і зрозумілим, віддаючи накази щодо запуску підіривних систем, розміщення перешкод і закриття проходів. При закритті проходів, замикаючий підрозділ повідомляє про закриття проходів вищі, підлеглі і суміжні органи управління, щоб виключити потрапляння підрозділів в райони з немаркованими або кинутими перешкодами.

8-83. Тактичні та захисні перешкоди будуються в першу чергу ротами і меншими підрозділами. Командири невеликих підрозділів повинні впевнитись, що сектори спостереження і вогню охоплюють всі перешкоди, щоб завадити або ускладнити противнику їх подолання. Завчасно сплановані захисні перешкоди зазвичай встановлюють навколо стаціонарних

об'єктів. Захисні перешкоди є ключовим компонентом комплексу заходів щодо зміцнення позицій. Вони пов'язані з веденням загороджувального вогню і забезпечують дружню силу безпосереднім прикриттям. Командири всіх ешелонів відстежують проведення захисних заходів, таких як створення пунктів постачання класу IV і V та початок або час завершення встановлення смуг і груп перешкод. Командир планує заходи відновлення перешкод у разі їх пробиття противником. Він використовує артилерію, повітряні або наземні системи для переустановлення мінних полів.

8-84. FM 3-34.1 надає додаткову інформацію про перешкоди і інтеграцію перешкод, наприклад, фактори планування, пов'язані з розміщенням перешкод і функції перешкод щодо летальності. Він також описує методи і основні принципи планування захисних перешкод.

Живучість

8-85. Оскільки наступальні сили противника, зазвичай, мають ініціативу з точки зору того, де і коли вони будуть наступати, командир сил оборони повинен виконати багато різноманітних заходів, щоби захистити свої війська від втрат через дії противника. Ці заходи включають забезпечення кругової оборони, захист від зброї масового ураження і використання димової завіси.

8-86. Заходи живучості в обороні повинні створювати можливості підрозділам концентрувати вогневу міць з стаціонарних позицій. Для того, щоб уникнути виявлення і знищення противником, підрозділи часто переміщаються і швидко встановлюють позиції, для зміцнення живучості. Для забезпечення гнучкості, підрозділам необхідно мати основні, запасні і додаткові позиції. Це особливо важливо для підрозділів, що захищають ключові або вирішальні ділянки місцевості. Підрозділи зміцнюють позиції шляхом приховування, маскуванню, розосередження і польових захисних споруд.

8-87. Завдання щодо забезпечення живучості включають використання інженерного обладнання для надання допомоги в підготовці та будівництві траншей, командно-штабних пунктів, вогневих позицій артилерії, розміщення радарів та бойових машин. Командир дає вказівки щодо рівня захисту, такі як природне приховування корпусу бойових машин або захист від вогневого ураження зверху, системи пріоритетів і завчасного використання спеціалізованих інженерних систем, які можуть зміцнити позиції. Він повинен вжити заходів для захисту запасів від вибухів, улам-

ків від них, від запальних засобів і зараження радіаційними, хімічними і біологічними речовинами. Переміщення вантажів тактичними транспортними засобами захищає їх майже від будь-яких загроз; від прямого ураження необхідно робити велике обваловування, щоби вмістити в них транспортний засіб, і глибоке, щоби тримати запаси нижче рівня землі. Офіцер-інженер надає поради логістичним офіцерам, яку ділянку вибрати для зберігання, яка б відповідала інженерним вимогам живучості без зниження ступеня захисту. Глави FM 3-34.1 і 3-34.112 надають додаткову інформацію, що стосується будівництва та зміцнення позицій.

8-88. Командир повинен уникати передбачуваних противником заходів підготовки оборони, тому що він (противник) буде намагатися атакувати слабо захищені райони. Основні позиції, об'єкти та операційні логістичні ділянки потребують спеціального маскуванню. Заходи маскуванню, що забезпечують цей захист, включають будівництво фіктивних позицій і несправжніх цілей. Командир ретельно планує застосування таких заходів в рамках реальних позицій поточних і майбутніх операцій. Програма заходів оперативного маскуванню ешелону і будь-які засоби оперативного маскуванню, що проводяться відповідно до керівництва вищих ешелонів, повинні приховати від противника або ввести його в оману про місцезнаходження ЗБМ і розташування дружніх сил.

8-89. **Ведення кругової оборони.** Підрозділи безперервно здійснюють кругову бойову охорону, хоча більша частина їх бойової потужності спрямована проти можливих шляхів підходу противника. Це необхідно тому, що поле бою має багато можливостей для невеликих елементів противника рухатися непоміченими.

8-90. **Захист від зброї масового ураження (ЗМУ).** Оскільки підрозділи, що обороняються, часто знаходяться на нерухомих позиціях, тому ймовірність бути враженими зброєю масового знищення дуже велика. Командир визначає ступінь ризику, яку він готовий прийняти, і встановлює пріоритети для своїх підрозділів щодо захисту від зброї масового ураження. Він розміщує сили і техніку таким чином, щоби уникнути заторів, але він не повинен розосереджувати їх таким чином, щоби противник мав можливість знешкоджувати їх частинами, використовуючи звичайну зброю.

8-91. Командир визначає рівень захисту від зброї масового ураження (ЗЗМУ) з урахуванням характеру поставленого завдання, якщо рівень ЗЗМУ не був встановлений вищим штабом. Характерні риси навколиш-

нього середовища враховуються при визначенні місця розташування пристроїв виявлення ЗМУ (РХБ розвідки). Командир повинен забезпечити можливість його підрозділам здійснити швидке і завчасне знезараження особового складу та обладнання. Він повинен проводити тренування з підрозділами щодо заходів, які слід вживати у відповідь на застосування противником ЗМУ.

8-92. Командир повинен використовувати сили та засоби розвідки ЗМУ на маршрутах руху і на місцях потенційних вузьких проходів. Правильне використання цих засобів і відповідних заходів дозволяє командирі зменшити втрати і успішно завершити свою місію. (FMS 3-11 і 3-12 детально описує операції захисту від ЗМУ.)

8-93. **Димові завіси і задимлення.** Командир використовує дим, щоб зірвати атаки або переміщення ворожих формувань і не дати їм можливості використовувати системи оптичного розпізнавання цілей, візуальних навігаційних засобів, повітряних шляхів підходу, зон висадки повітряного десанту і вантажів. Дим створює сліпі зони в ворожих формуваннях, відокремлюючи або ізолюючи наступальні підрозділи, і перешкоджаючи їх запланованому переміщенню. Біспектральне задимлення не дає можливості противнику, який не має тепловізійних засобів нічного бачення або інших оптичних систем, добре бачити обстановку. Воно також не дає можливості ворожим частинам спостерігати чи вступати в бій з оборонними підрозділами, в той час, як війська, що обороняються, які мають оптичні системи, можуть спостерігати і вступати в бій з ворожими силами під час димового маскуванню. Командир може використовувати дим для покращення роботи систем розпізнавання цілей дружніх сил, виділяючи ворожі системи на світлому фоні, в той самий час обмежуючи видимість противника. Дим використовується для маскуванню перешкод, розташованих в коридорах, для здійснення польотів на малій висоті і зонах висадки повітряного десанту і вантажів, з метою перешкоджання використувати їх противником або значно збільшити ризик їх використання.

8-94. Командир використовує можливості димових завіс, щоб відмітити цілі, приховати та замаскувати позиції дружніх сил. Сучасні засоби біспектрального задимлення забезпечують захист від теплових, а також від візуальних пристроїв спостереження. Ці нові системи повинні розташовуватися з урахуванням ворожих систем та характеристик власних сил. Неправильне використання може надати перевагу противнику. Ефективність димових завіс залежить від погодних умов і кількості диму, що

використовується. Командир координує використання димових машин, артилерійського/мінометного задимлення і димових шашок. Можливості кожної з цих систем створення диму доповнюють один одного і найбільш ефективні при використанні разом для досягнення синергетичного ефекту. Використання диму може також посилити ефект відволікаючих операцій і забезпечити прикриття переміщенням дружніх сил, включати переправи через річки. (FM 3-11.50 містить докладну інформацію про планування, підготовку та проведення операцій задимлення.)

МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВІЙСЬК

8-95. Командир вирішує декілька питань МТЗ стосовно плану дій в обороні. Першочерговими задачами поповнення, як правило, є боєприпаси і матеріали для створення перешкод і оборонних позицій. Потреба в ПММ зазвичай невелика. Проте є значні потреби в засобах знезараження та хімічного захисту. В обороні слід зважати на накопичення та зберігання боєприпасів і на обмежену кількість нафтопродуктів в центральних розташованих позиціях в основному районі ведення бойових дій. Командир повинен також мати план щодо знищення цих запасів у разі потреби під час дій по запобіганню їх втрати. Постачання матеріалів для перешкод у обороні може бути серйозною проблемою, яка вимагає детальної координації і тривалих термінів реалізації. Командиру не слід випускати з уваги транспортування і кількість особового складу, необхідного для отримання, переміщення і розпакування захисного матеріалу і відповідних боєприпасів, таких як підривні заряди та міни, для створення перешкод.

8-96. Логістичний офіцер (**G4** або **S4**) і командири логістичних підрозділів, що підтримують війська, що обороняються, повинні розуміти тактичний задум командира. Тоді вони можуть встановлювати послідовність МТЗ відповідно до намірів і планів командира, щоб забезпечити підтримку операцій. Логістичний план повинен містити пункти про надання МТЗ під час переходів і продовжень оборони згідно плану, таких як вступ у фланг суміжного підрозділу для контрнаступу.

8-97. Бойовим частинам надається вищий пріоритет у поновленні тилового і технічного забезпечення в разі прориву оборони противником, що завадив постачанню запасів. На рівні батальйону і бригади командир гарантує, що оператори МТЗ забезпечать постачання бойових припасів для підпорядкованих йому підрозділів згідно плану. Бойові припаси включають питну і непитну воду, захисні засоби від зброї масового ураження, бар'єрні матеріали, боєприпаси, паливно-мастильні матеріали, предме-

ти медичного призначення, а також запасні частини, адаптовані до конкретної одиниці підрозділу. Це позбавляє від необхідності запитувати матеріали і зменшує ймовірність того, що відсутність зв'язку призведе до переривання потоку поставок, що в свою чергу може поставити під загрозу цілісність оборони. Кожен бойовий підрозділ дотримується цієї системи, поки не виникне потреби переглянути ці інструкції. Командир може використовувати вантажні гелікоптери та гелікоптери загального призначення для доставки вантажів безпосередньо з тилового району до району розміщення підрозділів, що обороняються. Досягнення в області інформаційних систем забезпечують точність призначених поставок запасів до вимог забезпечених бойових підрозділів.

8-98. Як метод, війська, що обороняються використовують для поповнення запасів період обмеженої видимості, якщо командир впевнений, що противник не буде проводити наступ в таких умовах. Це зменшує шанси противника втрутитися в процес поповнення запасів та збільшує час, необхідний для його завершення. Якщо командир очікує, що противник буде проводити наступ в умовах обмеженої видимості, то процес постачання запасів повинен відбуватися в денний час. Командиру може знадобитися використання транспортних засобів для поповнення запасів, щоб зменшити ймовірність їх виявлення, коли противник має значні повітряні та супутникові можливості або безпілотні літальні апарати. Командир може також використовувати димові зависи з метою приховати проведення логістичних операцій.

8-99. Командир МТЗ залишається відповідальним за оборону свого підрозділу. Прихованість є важливим фактором у зниженні ризику для цих підрозділів. Командир повинен планувати відновлення можливостей МТЗ, втрачених через дії противника.

8-100. Управління місцевістю є важливим фактором в тиловому районі. Командир намагається розмістити кожен підрозділ МТЗ таким чином, де він буде найкраще виконувати свої завдання підтримки, використовуючи мінімальні ресурси для забезпечення безпеки в поєднанні з іншими підрозділами, розташованими в тиловому районі. У суміжних операціях, командир розміщує об'єкти МТЗ далі в тил оборони, ніж в наступі, щоб не заважати пересуванню підрозділів на бойові позиції або пересуванню вперед контратакуючих сил. Крім того, вони повинні бути розташовані далеко позаду дружніх ліній, які противник не помітить у разі переміщення МТЗ в невідповідний час. У той же час МТЗ повинно бути досить

близько, щоб забезпечити активну підтримку. У несуміжних операціях, командир розміщує об'єкти МТЗ в межах периметрів своїх бойових частин, щоб забезпечити безпеку і уникнути переривання служби підтримки. Командир розподіляє схожі функціональні підрозділи МТЗ по всьому районі оборони в обох середовищах. Такий розподіл дозволяє йому призначити один опорний вузол, який приймає на себе певний обсяг робіт другого опорного вузла доти, доки він може функціонувати.

8-101. Командир, що веде оборону проводить технічне обслуговування та ремонт, настільки вперед, наскільки це можливо, щоб зменшити потребу в евакуації обладнання. Спрямованість заходів технічного обслуговування і ремонту полягає в розміщенні відповідних систем так далеко вперед, наскільки це можливо, щоб мати можливість їх швидко повернути до підрозділів в стані бойової готовності. Командир повинен забезпечити відповідним обладнанням весь особовий склад багатофункціональних логістичних передових частин, наприклад, наборами для ремонту, комплектами одягу та обладнання, а також спорядженням для забезпечення швидкого ремонту систем озброєння.

8-102. Командир повинен планувати, як збільшити доступність машин швидкої допомоги у разі масових поранень. Підрозділи повинні завжди планувати свої дії у разі масових поранень і мати план евакуації, в тому числі повітряної, що потребує використання нестандартних повітряних і наземних платформ.

8-103. Проведення пересувань військ і конвоїв, поповнення матеріальних запасів має вирішальне значення для успішної оборони. Штаби збалансовують послідовність управління місцевістю, планування переміщень і управління маршрутами. Вони планують кілька маршрутів по всьому районі ведення операції і ретельно контролюють їх використання. Командир може розподіляти ресурси для забезпечення мобільності головних доріг в функціональному стані для підтримки підрозділів та устаткування, що рухаються вперед, або евакуації персоналу та устаткування в тилі райони. Військова поліція полегшує ці пересування, запобігає перевантаженню і реагує на зміни плану маневрування. Цивільні і урядові відомства країни-господаря беруть участь у міру необхідності, щоб мінімізувати вплив переміщених цивільних осіб на пересування підрозділів і конвоїв. Командир координує повітряні і наземні переміщення, щоб підтримати схему тактичного командира з будь-якими іншими послугами. Командири також координують ці пересування з будь-якими

призначеними авіаційними частинами і зовнішньою військовою авіацією, вогневою підтримкою, підрозділами протиповітряної оборони і сухопутними тактичними частинами.

8-104. В ході підготовчого етапу оборони, офіцери планування логістики, зазвичай, попередньо розміщують запаси, особливо боєприпаси та бар'єрні матеріали, в бойових позиціях оборонних військ. Вони також встановлюють пункти збору техніки та особового складу, для надання медичної допомоги. Офіцери планування логістики повинні вирішувати ці та інші логістичні питання в процесі планування, щоб не скомпрометувати операцію. Логістичне планування також може бути включено в план військового оперативного маскування.

КОМАНДУВАННЯ Й УПРАВЛІННЯ

8-105. Оборонна місія в цілому накладає деякі обмеження на командира підрозділу, що обороняється. Це сприяє свободі маневрування в межах призначених кордонів, але вимагає від нього не допустити проникнення противника в глибину. Оборона району операції (РО) є типовим завданням для батальйону і великих формувань. Це завдання дозволяє командир розподілити сили, з урахуванням місцевості та планувати бій, використовуючи вогонь прямою наводкою та із закритих вогневих позицій. Командир повинен впевнитись, що план оборони підлеглого підрозділу є узгодженим і, що такі заходи управління, як райони встановлення зіткнення з противником і рубіжі регулювання під час наступу, відповідають координації флангів при призначенні РО. План оборони повинен містити пункти щодо умов успішного завершення оборонних операцій та за яких умов буде можливість переходу від оборони до наступу.

8-106. Оборонні операції часто важко здійснювати, тому що вони можуть відбуватися проти ворога, який має ініціативу і, як правило, високі бойові спроможності. Командир повинен мати чітке уявлення про ситуацію на полі бою, щоби відповідно зосереджувати свої сили та засоби, здійснювати відвід введених в бій частин і підрозділів. Він користується перевагою розіграшу бойових дій в ході процесу прийняття рішень, для формування своїх рішень. Він формує своє рішення, враховуючи дії ворожих і дружніх сил, таких як переміщення вогню, пересування між бойовими позиціями і переозброєння частини або всіх оборонних сил. Йому може знадобитись додаткова підтримка військ зв'язку для забезпечення зв'язку між широкими районами, характерними для багатьох оборонних операцій.

8-107. Якщо противник має ініціативу, командир доведеться часто змінювати операції по формуванню необхідних умов для стримування його атак, доки він не зможе перехопити ініціативу. Йому також доведеться скоординувати РО до підлеглого підрозділу, багаторазово вводити і відновлювати свої резерви і змінювати початковий план.

8-108. Командир, що веде оборону може змінювати розподіл сил і засобів для виконання завдання, щоб відповідати реальній або умовній ситуації, наприклад, сформуванню підрозділу прикриття відходу, що знаходиться в зіткненні з противником, до відведення військ. Командир завжди впевнюється, що зміни у розподілі сил і засобів відбуваються між підрозділами, які раніше разом тренувалися або проводили операції, щоб скористатися перевагами встановлених міжособистісних відносин. Командири таких реорганізованих підрозділів особливу увагу звертають на забезпечення того, щоб кожен елемент спрямовував свої зусилля на виконання завдань всього підрозділу, тим самим отримуючи максимальну бойову здатність загальновійськових сил. Це потребує від них забезпечення узгоджених завдань, заходів контролю, маршрутів пересувань, оборонних позицій та конкретно поставлених завдань. Також кожен елемент організованого підрозділу повинен слідувати встановленому порядку дій. Невміла синхронізація дій організованих елементів часто призводить до провалу завдань під час навчань і реальних операцій.

8-109. Для того, щоб прорватися через основний район бойових дій, противник часто наступає уздовж кордонів оборонних частин, коли він може їх ідентифікувати. Тому вкрай важливо для командирів кожного рівня впевнитись, що план їх оборонних частин належним чином узгоджується не тільки між своїми підрозділами, а й з фланговими і підтримуючими підрозділами. Ця узгодженість досягається за рахунок особистих відвідувань підлеглих командирів на місцях. Особовий склад повинен негайно передати рішення, досягнуті в ході узгодження, всім сторонам. В процесі узгодження слід звернути увагу на наступні фактори:

- ▶ Розуміння намірів вищого командування і концепції операції.
- ▶ Розуміння тактики, яку повинні застосовувати флангові і підтримуючі підрозділи.
- ▶ Визначення ліній розмежування, які б сприяли узгодженості.
- ▶ Планування взаємної підтримки.
- ▶ Плани спостережень і виявлення та захоплення цілей.

- ▶ Розташування і склад сил бойової охорони.
- ▶ Плани перешкод і підривів.
- ▶ Плани вогневого ураження, включаючи застосування протитанкових систем, освітлення і диму.
- ▶ Зони покриття протиповітряної оборони.
- ▶ Використання резерву в поєднанні з інформаційними операціями і системами вогневої підтримки, таких як артилерія і авіація.
- ▶ Розмежувальні лінії та інші заходи управління.
- ▶ Зв'язок.

8-110. Оскільки об'єкти управління **С2** зазвичай стаціонарні в обороні, командир повинен розмістити їх в укріплених або захисних районах та зменшити їх радіоелектронну сигнатуру. Вони повинні залишатися здатними швидко змінювати місце розташування, щоб реагувати на події на полі бою.

ЗАГАЛЬНІ СЦЕНАРІЇ ДІЙ В ОБОРОНІ

8-111. Деякі загальні сценарії дій в обороні мають власні особливі фактори планування. У наступному розділі розглядаються ці плани і пов'язані з ними особливі фактори:

- ▶ Захист від повітряно-десантних і повітряно-штурмових атак.
- ▶ Оборона лінійних перешкод.
- ▶ Оборона периметра.
- ▶ Оборона зворотного схилу.

ЗАХИСТ ВІД ПОВІТРЯНО-ДЕСАНТНИХ І ПОВІТРЯНО-ШТУРМОВИХ АТАК

8-112. Перемога противника під час повітряно-десантних і повітряно-штурмових атак починається з ретельної обробки розвідданих поля бою з метою визначити можливості противника здійснити повітряний десант і ідентифікувати ворожі злітно-посадочні смуги, зони посадки та висадки десанту. Володіючи інформацією щодо можливостей супротивника здійснити повітряний десант, командир приймає заходи, щоб протистояти загрозі, перш ніж він почне повітряний десант, під час його руху до зони посадки або зони висадки. Після визначення пріоритетних

зон посадки та висадки десанту, командир встановлює систематичний контроль цих районів з метою попередження висадки ворожих сил. Підрозділи також спрямовують свою зброю в найбільш ймовірні райони висадки десанту. План вогневої підтримки включає ці зони в список цілей для звичайних боєприпасів і мінування і відповідає поточним правилам застосування сили і обмеженням країни-господаря. Підрозділи та інженери встановлюють перешкоди в цих місцях і блокують шляхи підходу від них до важливих установок дружніх сил в рамках проведення заходів контр-мобільності і живучості тилових районів.

8-113. У випадку, коли силам противника вдалося здійснити висадку десанту, ключовим фактором для успішної оборони є швидкість стримування дій і контратак, щоб не дати йому можливість для розосередження і укріплення. Польова артилерія і гелікоптери вогневої підтримки повинні скористатися перевагою і швидко зосередитись на цілях в районі висадки. Війська, що обороняються і доступні сили реагування спостерігають весь час за ворожими силами, викликаючи і призначаючи цілі для доступних систем вогневої підтримки. Командир швидко збирає і фіксує наявні важкі елементи і бойові системи, щоб скористатися вразливістю противника, щоб атакувати бронетехнікою в той час, як вони зосереджені в районі висадки. Якщо іншим частинам противника вдалося здійснити висадку і приєднатися до своїх сил, то війська, що обороняються і сили реагування намагаються притиснути сили противника в певному місці, щоб залучити тактичну бойову групу (ТБГ) для контрнаступу. Якщо сили противник занадто великі для ТБГ, командир може залучити резервні сили.

ОБОРОНА ЛІНІЙНИХ ПЕРЕШКОД

8-114. Командир може проводити позиційну або мобільну оборону уздовж або позаду лінійних перешкод. Як правило, перевага надається позиційній обороні, оскільки вона менш ризикована і не дозволяє противнику перетнути перешкоди. Лінійні перешкоди, такі як гірські хребти або річкові русла зазвичай використовують під час оборони переднього краю. Підрозділи, що обороняються намагаються запобігти будь-які спроби противника зайняти плацдарм, подолавши їх. Місцеві підрозділи, що обороняються відразу агресивно контратакують ворожі встановлені плацдарми з метою знищення сил противника, розміщених в їх межах, в той час як більші формування намагаються їх ізолювати. Якщо противник вдало обороняє плацдарм і швидко наносить удар,

він може швидко проникнути в район оборонних сил. У такому випадку командир повинен здійснити ретроградну операцію, або стримування або відхід.

8-115. Надзвичайно важко розгорнути сили по всій довжині лінійних перешкод. Командир повинен економити сили та засоби в деяких районах. В межах позиційної оборони, командир застосовує глибоку оборону, враховуючи можливість ворога форсувати перехід через певну ділянку перешкод. Глибина оборони повинна завадити противнику швидко розвинути успіх. Вона також зменшує бойову міць противника, змушуючи його утримувати захоплені оборонні позиції, продовжуючи атакувати позиції в глибину. Якщо сили противника обороняють кілька плацдармів, війська, що обороняються рухаються, щоб захопити їх. Командир оборонних сил може свідомо не контратакувати з метою накопичення бойової потужності. В цьому випадку він може спланувати поступе захоплення плацдармів. Проте, він ризикує, що за цей час ворожі сили можуть встановити і зміцнити ділянки плацдармів, щоб запобігти контратакам.

8-116. Мобільна оборона дає противнику можливість перетнути перешкоду з частиною своїх сил. Командир здійснює мобільну оборону уздовж лінійних перешкод, використовуючи зазвичай мінімальні сили, які фіксує вздовж перешкод. Це дозволяє противнику перетнути перешкоду принаймні в одному місці. Якщо противнику частково вдалося пройти перешкоду, яка розділила їх на дві частини, командир проводить операції формування необхідних умов, щоб ізолювати плацдарм противника. Після того, як плацдарм буде ізолювано, командир підрозділів, що обороняються починає рішучий наступ ударної сили, щоб знищити відокремлений плацдарм противника. Цей метод також застосовується командирами, коли є ймовірність використання зброї масового знищення ворожими силами.

8-117. І навпаки, під час мобільної оборони командир може використати переваги місцевості або задимлення, щоб приховати ударну силу, поки передні частини противника її не перетнуть. До тих пір поки не буде наказано, ударна сила тримає оборону периметра. Цей метод дуже схожий на метод, коли залишають підрозділ на позиції після відводу основних сил. Крім того, командир може наказати підрозділу, який ненавмисно пробили ворожі війська, не починати прорив відразу, щоб мати можливість скористатися перевагами своєї позиції для того, щоб знищити ворога.

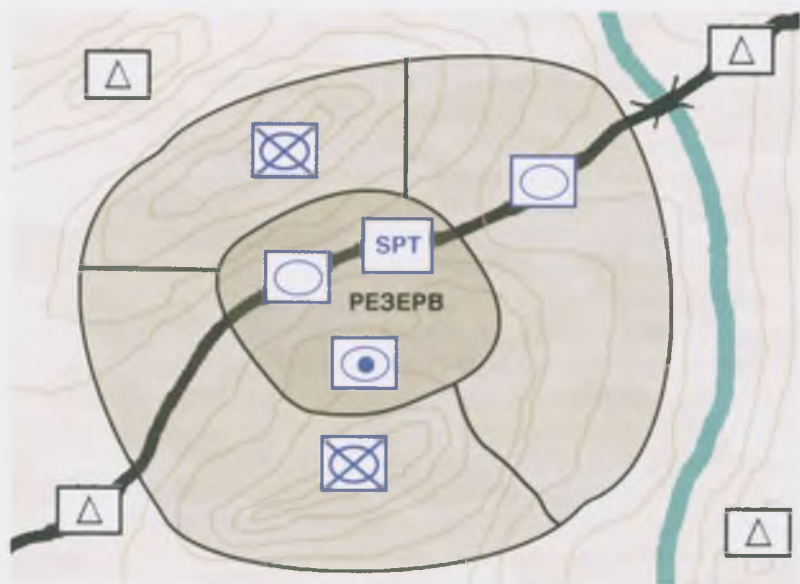
ОБОРОНА ПЕРИМЕТРУ

8-118. Командир здійснює оборону периметра при проведенні територіальної або мобільної оборони. Він здійснює її в багатьох інших випадках, наприклад, коли противник обійшов його підрозділ або під час оборони бази або декількох баз в тиловому районі.

8-119. Оборона периметра здійснюється в усіх напрямках. Енергійне патрулювання і операції бойової охорони за межами периметра є необхідними умовами для успішної оборони периметра. Ці заходи можуть проводитись підрозділом в межах периметра або іншими силами, наприклад, силами територіальної оборони приймаючої сторони. Підрозділ може організувати оборону периметра для виконання конкретного завдання, наприклад, захист бази вогневої підтримки, або забезпечення негайного самозахисту, наприклад, під час операцій поповнення запасів, коли необхідно здійснювати кругову оборону. Командир визначає периметр, коли підрозділ повинен утримати важливу місцевість, наприклад, опорний пункт, або коли він повинен вести оборону в тих районах, де він відокремлений від сусідніх підрозділів. Це відбувається, коли підрозділ проводить операцію в тилу противника або коли він обороняє ізольовані об'єкти, такі як міст, гірський перевал або злітно-посадкову смугу. Підрозділ може також встановити периметр оборони, коли противник його обійшов або ізолював, і він повинен оборонятися на місці, або він знаходиться в своєму тиловому районі в межах кордонів бази або декількох баз. (Див. малюнок 8-10.) Проте, дивізії і корпуси також можуть організувати оборону периметра, коли це необхідно.

8-120. Основною характерною особливістю оборони периметра є безпечний внутрішній район, в якому розміщена більша частина бойової потужності. Іншою характерною особливістю є легкість доступу для проведення операцій поповнення запасів. Командир узгоджує плани вогневої підтримки прямою наводкою та з закритих вогневих позицій для запобігання випадкового втручання сусідніх дружніх підрозділів і не комбатантів. Як правило, резерв розміщується централізовано для того, щоб мати змогу реагувати на проникнення по периметру в будь-якій його точці.

8-121. Периметри розрізняються за формою в залежності від рельєфу місцевості і ситуації. Якщо командир визначає найбільш ймовірний напрямок наступу противника, він може навантажити необхідну частину периметра для того, щоб покрити цей підхід. Форма периметра відповідає особливостям рельєфу, які найкращим чином використовуються

Малюнок 8-10. Оборона периметру

власними силами для спостереження і сектору обстрілу. Командир може підвищити ефективність периметра, поєднуючи його з природними перешкодами, наприклад, як річка, що дозволить йому зосередити бойову міць в більш загрозливих напрямках.

Організація сил

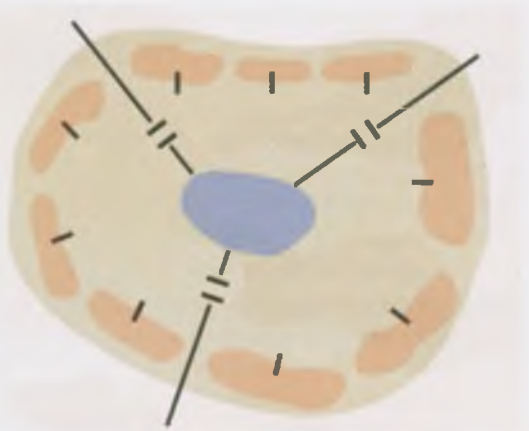
8-122. Командир може розмістити всі свої сили вздовж передньої лінії периметру або здійснювати оборону в глибину в межах периметра. Він здійснює патрулювання, рейди, засідки, нальоти і допоміжний вогонь, щоб переслідувати і знищити сили противника, перш ніж він наблизиться до периметру, тим самим забезпечуючи оборону в глибину, використовуючи обидва методи.

8-123. Використовуючи перший метод, він розміщує всі підлеглі підрозділи на позиції вздовж периметра. Командир ділить периметр на РО підпорядкованих підрозділів лініями розмежування та координаційними точками. (Див. малюнок 8-11.) Це зменшує можливість ураження дружніх сил в межах периметра і забезпечує максимальну бойову міць вздовж периметра.

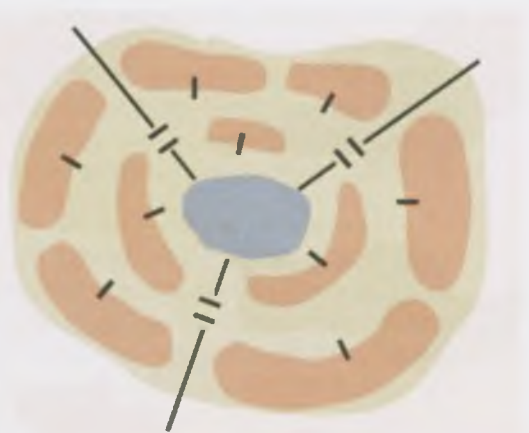
8-124. Формування зовнішнього і внутрішнього периметрів створює глибину в обороні, якщо застосовувати другий метод. Використовуючи район формування бригади в якості прикладу, командир розміщує дві роти в кожному батальйоні цільової групи по зовнішньому периметру і одну роту в резерві по внутрішньому периметру. (Див. малюнок 8-12.) Така організаційна структура дає глибину позиціям батальйону цільової групи і полегшує управління. Вона також направляє одну роту від кожної цільової групи батальйону для підтримки передових взводів. Вона дає змогу командироту роти розмістити будь-які вогневі системи непрямого націлювання, такі як міномети, біля резервного взводу, посилюючи контроль і безпеку. І на-

впаки, командир може призначити двом батальйонам завдання вздовж зовнішнього периметра і третьому батальйону вздовж внутрішнього периметра, зберігаючи великий, більш згуртований центральний резерв. (Див. малюнок 8-13.)

8-125. Командир розміщує свої сили в межах периметру, щоб зменшити можливість противника одночасно знищити внутрішні і зовнішні сили незалежно від застосованого методу. Свої сили в межах периметру повинні

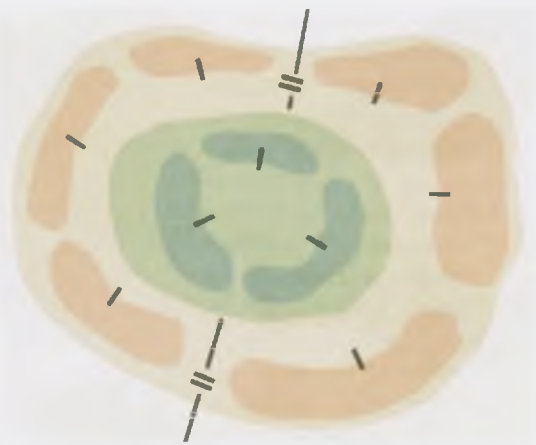

Малюнок 8-11. Всі ротні групи вздовж периметра.

Малюнок 8-12. Три БТГ по периметру, РТГ розміщена по центру.

бути здатні забезпечити взаємну підтримку. Командир охоплює ділянки вздовж зовнішнього периметра між частинами на відкритій місцевості з вогнем. Він не повинен допускати ніяких проходів між оборонними позиціями, коли його підрозділ знаходиться на обмеженій місцевості з обмеженими кутами обстрілів і оглядів. Це може означати, що підрозділ захищається уздовж вузької ширини периметра, ніж на відкритій місцевості. Командир може також залучати всі підлеглі підрозділи на лінії вздовж периметра. Він забезпечує оборону зовнішніх позицій периметру з тилу від зброї внутрішнього периметра, як тільки він встановлює його.

Малюнок 8-13 Тактична група з двох батальйонів вздовж периметру, один резервний.

8-126. Командир, зазвичай, призначає бойові машини для підтримки вогневих позицій вздовж периметру, щоб охопити ймовірні шляхи підходу на бойових машинах. Він повинен вибрати і підготувати альтернативні та додаткові вогневі позиції і маршрути до і від них. Якщо периметр має кілька шляхів підходу на бойових машинах, що веде до нього, командир може прийняти рішення розмістити свої бойові машини на прихованих позиціях, доки ворог не наблизиться. Підрозділи заздалегідь готують маршрути, вогневі позиції і карти стрільб для всіх позицій. Командири невеликих підрозділів повинні впевнитись, що транспортні засоби не зруйнують лінії зв'язку, під час зміни позицій.

8-127. Необхідність утримувати або обороняти об'єкти, такі, як мости, злітно-посадочні смуги, або райони висадки десанту від спостереження і обстрілів противника, можуть обмежити розташування підрозділів у межах периметра. Ці фактори, а також нездатність досягти глибини, роблять оборону периметру вразливою для проникнення важких сил противника. Командир зменшує вразливість шляхом:

- ▶ Розробки планів розвідки і спостереження, які забезпечують за-

вчасне попередження.

- ▶ Розміщення протитанкової зброї на місцевості, поза межами танків, щоб сконцентрувати вогонь на танко-небезпечних напрямках.
- ▶ Забезпечення глибини наскільки дозволяє діаметр периметра для того, щоб правильно розмістити елементи безпеки і резерву і призначення вторинних секторів обстрілу для протитанкової зброї.
- ▶ Створення перешкод з метою утримання або блокування ворожих сил таким чином, щоб дружні підрозділи могли ефективно вести бій з ними.
- ▶ Застосування диму та оперативного маскування.

8-128. Якщо ізоляція від інших підрозділів змушує командира сформувавши периметр, наприклад, під час операцій в тиловому районі, то елементи бойового і тилового забезпечення з інших підрозділів можуть просити захисту периметра. Цим елементам призначають оборонні завдання, враховуючи їх можливості. Командир координує і інтегрує будь-яку вогневу підтримку, яка надається ззовні периметра, в загальний план оборони. Ця додаткова вогнева підтримка економить боеприпаси підрозділів в межах периметра.

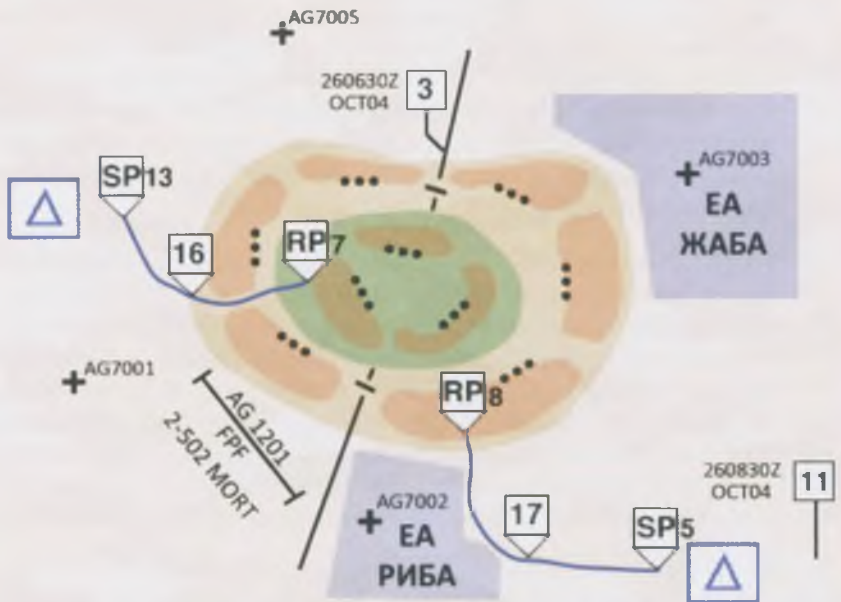
8-129. Командир, зазвичай, використовує будь-які розвідувальні елементи, наприклад, розвідувальний взвод, ззовні периметру, щоб забезпечити своєчасне попередження. Він може посилити безпеку, створивши спостережні пости з відділень або менших частин, які контролюються підрозділами периметра. Він розміщує ці елементи безпеки, щоб спостерігати за шляхами підходу. Патрулі охоплюють райони, які не доступні стаціонарними елементами. Будь-які сили бойової охорони, що діють за межами периметра, повинні координувати проходи через бойові порядки своїх військ всередині і зовні периметру з відповідними підрозділами периметра.

8-130. Резервом може бути призначений підрозділ або тимчасова тактична група, організована з наявного особового складу та оснащення. Резерв утворює другу лінію оборони позаду головних сил периметра. В ідеалі, резерв – це група мобільно реагування на дії противника вздовж будь-якої частині периметра. Командир розміщує резерв для блокування найнебезпечніших районів зосередження і призначає згідно наказу на

позиції інших важливих напрямків. Командир може призначити завдання наявним бойовим машинам, що займають вогневі позиції по периметру, підсилити резервні частини.

Заходи управління

8-131. Командир в периметрі оборони повинен відстежувати периметр, бойові позиції, пункти регулювання, а також бокові і передові рубіжі. Він може використовувати району вогневого ураження, орієнтири для застосування засобів ураження, вогневі завіси і головні напрямки вогню як заходи управління вогнем. Командир призначає контрольні пункти, пункти контакту, пункти проходів і маршрути проходів для їх використання місцевою розвідкою, спостереження та елементів бойової охорони, які діють за межами кордонів периметра. (Див. малюнок 8-14.)

Малюнок 8-14. Заходи управління оборони периметра.

Планування оборони периметра

8-132. Командир підрозділів, що обороняються розміщає свої сили і планує обстріли і пересування таким чином, щоб мати можливість відреагувати на якомога ширше коло дій противника. Він розробляє плани, включаючи плани контрнаступів. Він відпрацьовує, оцінює і коригує їх в міру необхідності. Наявність захищених від спостереження і вогню супротивника районів висадки десанту є одним з основних чинників при виборі і організації оборони периметра. Командир повинен надавати особливого значення економії і захисту існуючих запасів, оскільки повітряні поповнення запасів залежать від погодних умов і ворожих вогневих атак. Під час планування оборони периметра командир враховує наступні основні принципи.

8-133. **Використання місцевості.** Правильна оцінка та організація місцевості мають важливе значення для досягнення максимальної ефективності оборони периметра. Слід враховувати такі фактори -

- ▶ Природні захисні властивості місцевості.
- ▶ Використання штучних перешкод для підвищення природних захисних характеристик місцевості.
- ▶ Існуючі дороги, залізниці і водні шляхи, які використовуються як військові лінії зв'язку і для невійськових комерційних перевезень.
- ▶ Контроль земельних ділянок, що оточують периметр, до відстані, які не покривають ворожі міномети і ракети, а також контроль водних підходів.

8-134. **Бойова охорона.** Своєчасне попередження потенційних дій противника надає час командирі, щоб відреагувати на будь-яку загрозу. Бойові застави, патрулі, датчики, РЛС виявлення цілей, а також повітряне спостереження забезпечують раннє попередження. Цивільні інформатори і особовий склад поблизу позиції – це чудові ідентифікатори потенційних дій противника. Заходи бойової охорони залежать від ворожої загрози, наявних сил, а також інших факторів (МЕТТ-ТС) - бойових завдань, відомостей про противника, рельєфу місцевості і погодних умов, наявних сил і засобів підтримки, часу і цивільного фактору; проте, важливе значення має кругова охорона.

8-135. **Взаємна підтримка.** Командир розміщує свої оборонні сили, щоб забезпечити взаємне залучення оборонних ресурсів, таких як колектив-

на стрілецька зброя, спостереження і маневрування елементів. Взаємна підтримка між оборонними елементами вимагає ретельного планування, розміщення і координації завдяки круговим аспектам оборони периметра. Командир використовує спостереження, перешкоди, заздалегідь підготовлені позиції ведення вогню непрямым націлюванням, а також можливості для маневрування елементів для того, щоб розвинути або посилити обстріли з метою контролювати будь-які проходи в периметрі. Плани оборони передбачають залучення всієї наявної підтримки, в тому числі систем польової артилерії для стрільби в безпосередній близькості від ворожих військ, вертольотів вогневої підтримки, а також безпосередню авіаційну підтримку.

8-136. Кругова оборона. Під час планування оборони, командир повинен бути готовий оборонятися від наступу противника з будь-якого напрямку. Його плани є досить гнучкими, він розміщує резервні частини, щоб мати можливість відреагувати на будь-яку загрозу. Командир здійснює маневрування елементів і використовує доступну допоміжну зброю для виявлення, зіткнення і знищення наступальних ворожих сил. Він залучає весь особовий склад на позиції і сектори вогню вздовж периметра.

8-137. Оборона в глибину. Альтернативні і додаткові позиції, бойові застави і сильні позиції взаємної підтримки на передовій периметра дають можливість розширити глибину. Командир планує обстріли по всьому району оборони до максимальної відстані доступного діапазону зброї. Він може поставити переносні перешкоди навколо важливих ділянок в межах периметра на періоди поганої видимості, щоб зірвати задум противника на основі візуальної розвідки і додати глибини обороні.

8-138. Реагування. Атаки на периметр можуть включати широкий діапазон застосованої сили та зброї, від снайперських гвинтівок дальньої дії, мінометів та артилерійських або ракетних обстрілів до штурмової групи або великих сил. Ворог має перевагу коли, де і з якою силою він буде атакувати. Командир розробляє плани, включаючи контрнаступи, і відпрацьовує, оцінює і переглядає їх у міру необхідності. План оборони містить заходи для своєчасного реагування команди вогневої підтримки і маневрених сил.

8-139. Максимальне використання наступальних дій. Оскільки метою оборони периметра є забезпечення захисту позицій, командир використовує наступальні дії, щоб вступити в бій з противником за межами бази. Під час початкового закріплення периметра, дружні сили ведуть на-

ступальні дії, щоб знищити сили противника в безпосередній близькості від нього. Після того, як периметр буде безпечним, менша сила може обороняти периметр, тим самим звільняючи інші сили для виконання основних операцій. Командир використовує патрулі, рейди, засідки, повітряні атаки і вогневу підтримку, щоб виявити і знищити сили противника з метою не допустити загроз периметру. Командир підтримує постійний зв'язок зі своїми підлеглими в межах периметра і надає їм інформацію, необхідну для усвідомлення загальної оперативної картини серед всіх підрозділів, розташованих в межах периметра. Він наказує їм проводити відповідні дії щодо усунення загрози, у підпорядкованих районах та секторах вогню.

Виконання оборони периметра

8-140. Атаки на периметр можуть включати широкий діапазон застосованої сили та зброї, від снайперських гвинтівок дальньої дії, мінометів та артилерійських або ракетних обстрілів; до атак штурмових груп; або атак основних наземних і повітряних сил. Міномети, артилерія, танки і протитанкові ракетні комплекси в межах периметра протидіють противнику на далекій відстані. Якщо противник наступає з стрілецькою зброєю, інші видів зброї в периметрі атакують його. Якщо атака продовжується, війська використовують доступний загороджувальний вогонь. Якщо ворог проникає в периметр, резервні частини блокують його просування або контратакують, щоб відновити периметр. Після залучення основного резерву, командир повинен призначити ще один резерв для відбиття інших загроз. Ця сила, як правило, залучається від незадіяного підрозділу на іншій частині периметра. Якщо командир використовує незадіяну силу, щоб сформувати новий резерв, він повинен зберегти достатньо сил, щоб захистити сектор, якщо він не хоче ризикувати.

8-141. Елементи тилової та технічної підтримки можуть забезпечити підтримку з середини периметру або з іншого району, в залежності від завдання і стану підрозділу, що здійснює оборону периметра, доступного транспорту, погодних умов і місцевості. Підрозділи в районах бойових дій без безпечних наземних ліній зв'язку часто поповнюють запаси по повітряю.

ОБОРОНА ЗВОРОТНОГО СХИЛУ

8-142. Командир організовує на ділянці місцевості або схилі з топографічним гребнем, який маскує основні оборонні позиції від спостереження

і вогню прямого націлювання противником. Це метод оборони можуть використовувати всі або частина оборонних сил. Як правило, це батальйон і менші формування.

8-143. Командир засновує успішну оборону на зворотному схилі, не даючи противнику захопити топографічний гребінь. Незважаючи на те, що оборонні частини не можуть зайняти гребінь великими силами, важливе значення для успіху має контроль гребня, застосовуючи вогонь. Такий метод оборони знижує ефект масивного вогню непрямого націлювання (мінометів, артилерії і безпосередньої авіаційної підтримки) і переводить бій з застосуванням стрілецької зброї піхоти. Використання оборони заднім схилом забезпечує захист оборонній силі з можливістю досягти раптовості. Його мета полягає в тому, щоб змусити противника здійснити наступ на оборону переднім схилом, щоб їх дії були не скоординованими завдяки відкритому топографічному гребню. Ведення вогню з закритих і прихованих позицій по всьому району бою надає значну перевагу оборонній силі над відкритими силами противника і скеровує їх по незначній місцевості в зони ураження. (Малюнок 8-15 показує термінологію, що відноситься до оборони на зворотному схилі.)

8-144. Командир обирає оборону на зворотному схилі, якщо—

- ▶ Гребінь і передній схил непридатні, тому що ворог скористується якісною або кількісною перевагою під час обстрілу в цій точці.
- ▶ Його зброя не може опуститися достатньо, щоб вступити в бій.
- ▶ Гребінь і передній схил мають мало або не мають взагалі об'єктів для укриття і маскування.
- ▶ Передній схил був втрачений або ще не захоплений.
- ▶ Частини на флангах в достатній мірі охоплюють передній схил.
- ▶ Є тактична неспроможність ввести в оману або раптово атакувати ворога.
- ▶ Командир змушений діяти в умовах швидкого переходу до оборони при зближенні з противником або в безпосередній близькості від нього.

8-145. Оборона на зворотному схилі може ввести противника в оману щодо справжнього місця розташування і організації основних оборонних позицій. Такий метод оборони захищає основні оборонні позиції від вогневої підготовки атаки і змушує противника заздалегідь розгор-

нути штурмові групи. Передній гребінь основних оборонних позицій обмежує спостереження противником. Це знижує ефективність непрямого вогню і безпосередньої авіаційної підтримки ворожих сил і робить обстріли прямою наводкою неефективними. Оборонна сила може застосовувати раптові вогневі атаки на противника, маючи вищі позиції на схилі. Частини на задньому схилі мають більшу свободу пересувань, поки вони його утримують.

Малюнок 8-15. Пагорб в розрізі

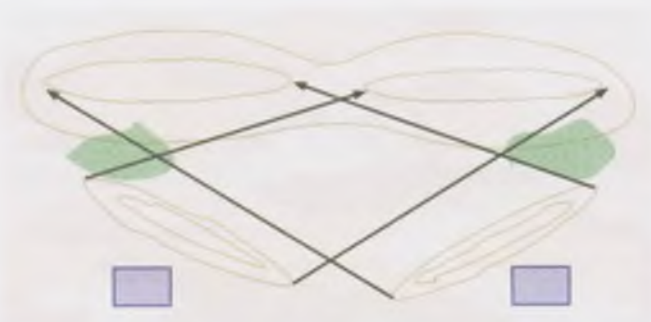
8-146. Використання оборони на зворотному схилі має ряд недоліків:

- ▶ Обмежене застосування вогню прямою наводкою.
- ▶ Якщо елементи безпеки відступатимуть, противник матиме можливість безперешкодно просуватися в основному напрямку, поки він не підніметься на висоту передніх основних оборонних позицій.
- ▶ Ворог має перевагу атакувати схил.
- ▶ Важко проводити спостереження за противником.
- ▶ У деяких випадках місця для перешкод можуть знаходитись тільки на передньому схилі.

Організація сил (бойовий порядок)

8-147. Командир розміщує елементи прикриття попереду топографіч-

ного гребня і на флангових позиціях в долині або впадині. Інший варіант доступний командирю—це організувати вогневу систему оборони зворотного

Малюнок 8-16. Закриті позиції схилу

схилу з закритих позицій, кожна з яких охоплює іншу. Командир використовує закриті позиції схилу для оборони своїх систем, що захищають від передніх і флангових ворожих обстрілів і від обстрілів, що надходять зверху. Наприклад, на малюнку 8-16, два підрозділи, що захищаються на задньому схилі не можуть використовувати половину пагорба в напрямку передньої лінії через обмеження видимості, викликані невеликими лісами, але вони можуть прикривати один одного, використовуючи закриті позиції схилу.

8-148. Оборонна сила розміщує розвідувальні елементи та елементи бойової охорони, де вони можуть спостерігати передній схил, місцевість попереду нього та інші підходи до оборонних позицій. Елементи захисту знищують розвідувальні засоби противника, затримують противника, дезорганізують його атаку і вводять в оману щодо точного розташування головної сили. Командир повинен розміщати розвідувальні засоби і засоби спостереження в спостережних пунктах (СП), розташованих поблизу або попереду топографічного гребня, щоб забезпечити спостереження за флангами та передніми ворожими позиціями на великій відстані. Комплектування СП, яке може надати командир з резерву, можуть варіюватися за розміром від групи з двох осіб до стрілецької команди або відділення з бойовими машинами в кожному пункті. Командир повинен використовувати достатньо сил, щоб забезпечити спостереження і захист для ЗБМ на позиціях, які слід утримувати. Вночі та в періоди зниженої видимості, він повинен посилювати ці підрозділи в розмірах і кількості, щоб забезпечити захист від проникнення або раптового наступу. Енергійні нічні бойові патрулі і засідки є невід'ємною частиною процесу забезпечення безпеки.

8-149. Для того, щоб досягти раптовості і обмежити можливості противника маневрувати, командир організовує основні оборонні позиції з метою масувати вплив концентрованих обстрілів на ворога, як він перетинає топографічний гребінь. У обороні зворотного схилу, ключові позиції стримують проникнення ворога і підтримують передні елементи вогнем. Оборонна сила забезпечує спостереження і обстріли по всьому передньому схилу якомога довше, щоб знищити сили противника, тим самим перешкоджаючи противнику масувати сили для вирішального штурму. З оборонних позицій на задньому схилі, ближній бій будується на інтенсивності. Оборонна сила не веде вогонь прямого націлювання, які розташовані по всій ЗБМ (суміжні позиції схилу, позиції протилежного схилу або позиції зворотного схилу), поки не з'являться відповідні цілі. У той же час, сила переносить вогонь непрямою наводкою в передні райони гребня і перед військового схилу.

8-150. Якщо можливо, інші частини на додаткових ділянках місцевості повинні підтримувати підрозділи, що утримують оборону заднім схилом. Це особливо бажано, коли допоміжні частини можуть спостерігати і розміщати вогонь на гребні і на передньому схилі. В обороні протилежним схилом (протилежний передній схил), вогонь повинен покривати площу перед позиціями протилежного схилу до топографічного гребня. Командир організовує оборонні позиції, щоб обстріли могли охопити наближення ворога навколо і над гребнем і на передніх схилах прилеглих ділянок, які можна застосувати. Ключовими факторами, які впливають на організацію цих областей є покриті і приховані позиції, що взаємно доповнюють одна одну, численні існуючі та створені перешкоди, здатність вести смертельний вогонь з усіх наявних на схилі видів зброї і залучення контратакуючих сил. Залежно від рельєфу місцевості, найбільш бажаним місцем для розміщення резерву може бути протилежний схил або протилежний військовий гребінь протилежного схилу.

Заходи контролю

8-151. Оборонні заходи контролю, наведені в попередніх розділах застосовуються в рівній мірі до захисту зворотного нахилу. Командир розміщує зони своєї дислокації і перешкоди на зворотному схилі. Топографічна вершина зазвичай позначає дальній край зони своєї дислокації. Він повинен мати вогневу перевагу, щоб не дати противнику успішно ввійти у бойове зіткнення з обороняючою силою.

Здійснення захисту заднім схилом

8-152. При виконанні захисту заднім схилом, командир приділяє особливу увагу—

- ▶ Плану вогневої підтримки для запобігання окупації ворогом і використання топографічної вершини.
- ▶ Правильну організацію переднього схилу , щоб забезпечити спостереження по всьому фронту і тримати в безпеці основні бойові позиції.
- ▶ План контратаки, який визначає необхідні заходи, щоб очистити вершину від ворога.
- ▶ Вогневу підтримку, щоб знищити, зруйнувати, і виснажити сили противника на передньому схилі.

8-153 . Командир зазвичай розміщує свої останні захисні вогневі позиції вздовж топографічної вершини і використовує їх коли противник досягає першого ряду прихованих перешкод. Він використовує свої резерви для контратаки і вигнання ворога від топографічної вершини, якщо масований непрямий вогонь не придушить атаку. Як завжди, в захисті зворотного нахилу, командир може використовувати свій цільовий резерв для проведення операцій по забезпеченню безпеки тилу, підготувати маршрути відведення військ, забезпечити флангову безпеку, а також проводити інші дії з розуміння того , що це збільшує час, необхідний для складання резерву і підготувати його для підтримки оборони.

8-154. Захист заднім схилом використовує наступальні можливості через несподіванку і обманні дії. Він однозначно підходить для піхоти в гірській місцевості. При проведенні захисту заднім схилом несподіванка залежить від способу оборони, до якого не готовий супротивник. Після першого успішного застосування такого захисту для зупинки атаки противника, наступне використання буде обмеженим, так як ефект несподіванки буде важко досягти.

ПЕРЕХІД

8-155. Якщо захист пройшов успішно, командир очікує і шукає можливість для переходу до наступу. Якщо захист не вдався, командирі необхідно перейти від оборонної позиції в відступальних операцій. Перехід від одного типу операції до другої потребує психічної, а також фізичної

спритності з боку командирів, штабів і підрозділів, що беруть участь, а також точної оцінки можливостей ситуації.

8-156. Завчасне планування на випадок процесу переходу дозволяє командирі встановити умови, необхідні для успішного переходу. Таке планування усуває необхідність контролювати темп операцій, підтримувати контакти як із противником, так і дружніми силами, і збиває супротивника з рівноваги. Він встановлює порядок і пріоритети за допомогою якого підрозділ відтворює себе для наступної місії. У відповідності з факторами операційних змінних і змінних завдань він встановлює необхідну організацію сил і засоби контролю, необхідні для досягнення успіху.

8-157. Таке ситуативне планування скорочує час, необхідний для налаштування темпу бойових дій, коли підрозділ переходить від оборонних до наступальних операцій. Він робить це, дозволяючи підпорядковувати підрозділи одночасно з плануванням і підготовкою до подальших операцій. Підготовка зазвичай передбачає поповнення запасів підрозділів і репозиціонування або перерозподіл систем підтримки.

8-158. Планування на випадок надзвичайних ситуацій також зменшує кількість часу і властивої плутанини, коли підрозділ невдало забезпечує оборонні можливості і повинен перейти до відступу. Це здійснюється за допомогою спецпідрозділів для проведення операцій по відводу військ і екстренної евакуації поранених і пошкодженого обладнання. Метою операцій з відступу є збереження сил в боєздатному стані до тих пір, поки командир зможе встановити умови, необхідні для успішного захисту.

ПЕРЕХІД ДО НАСТУПУ

8-159. Командир по захисту, що здійснює перехід до наступу, передбачає, коли і де сили противника досягнуть точки кульмінаційної або потребуватимуть зупинки операції, перш ніж зможуть продовжувати. У такі моменти, бойова сила найбільше сприяє військам, які захищаються. Ворожі сили зробить все можливе, щоб дружні сили не дізналися, коли таке трапиться. До показників, що ворог наближається до цієї точки, належать—

- ▶ Ворожі сили починають переходити до оборони, цей захист може бути силами всередині або поза контактом з дружніми силами.
- ▶ Сили противника понесли великі втрати.
- ▶ Ворожі сили починають розгортатися перед дружніми силами.

- ▶ Ворожі сили зазнали поразки в більшості битв.
- ▶ Ворожі сили відбиваються частинами протягом атак противника.
- ▶ Резервні сили ворога помічено серед наступаючих.
- ▶ Дослідження захоплених або вбитих ворожих солдатів і захопленого або знищеного ворожого обладнання та приладдя показує, що сили противника не в змозі адекватно підтримувати себе.
- ▶ Помітне зниження темпу дій противника.
- ▶ Локальні контратаки зустрічають несподіваним успіхом.

8-160. Командир повинен бути обережним, що він не є об'єктом інформації противника, щоб не спровокувати його відмовитися від переваг боротьби з підготовлених оборонних позицій. Він гарантує, що його сила має активи, необхідні для виконання своєї місії, призначеного наступальну.

8-161. У мобільній оборони, перехід до наступу в цілому слідує за атакою. В області оборони, командир призначає частину його сили для проведення атаки, вибираючи підрозділи на основі його концепції досягнення своєї місії. Проте, він розподіляє наявні резерви для цього зусилля.

8-162. У міру того як командир переводить свої сили від оборони до наступу, він вживає таких заходів—

- ▶ Встановлює лінію відходу для своєї наступальної операції. Це може вимагати від нього проводити локальні, невеликі атаки, щоб забезпечити необхідний рельєф місцевості для проведення наступальної операції або знищити сили противника, які могли б поставити під загрозу більшу наступальну операцію.
- ▶ Підтримує контакт з противником, використовуючи комбінації доступних для нього розвідувальних даних для розробки необхідної інформації для планування майбутніх операцій і уникає обману від інформаційних операцій противника.
- ▶ Повторно розгортає об'єднані сили на основі ймовірного майбутнього залучення кожного елемента цієї команди. Наприклад, сили вогневої підтримки буде намагатися рухатися вперед так, що додаткові сили противника і місцевості будуть охоплені своїми силами.
- ▶ Зберігає або відновлює контакт з сусідніми органами в межах області операції і гарантує, що його підрозділи залишаються здатни-

ми до взаємної підтримки в несуміжній області операції.

- ▶ Переведення інженерних зусиль, зміщуючи акцент з контрмобільності і виживання до мобільності.
- ▶ Передає свій намір для переходу від оборони до наступу своїм командирам і солдатам.

8-163. Командувач повторно розгортає свої засоби ППО, щоб забезпечити прикриття бойових та інших сил, необхідних для проведення наступальних операцій. Це може зажадати від нього змінити або скоригувати власні пріоритети протиповітряної оборони. Наприклад, його головним пріоритетом в обороні, можливо, були датчики далекого радіусу дії і зброя. Це може перейти до забезпечення пріоритету прикриття протиповітряної оборони його бойових сухопутних військ та інженерних.

8-164. Командувач проводить будь-яку необхідну реорганізацію і поповнення запасів одночасно з вищевказаної діяльності. Це вимагає перерозподілу зусиль в логистиці, зі зміщенням акценту з забезпечення можливості для захисту обраного місця розташування, зважаючи на забезпечення здатності Сил до просування і маневрування. Наприклад, в обороні, підтримка зусиль може бути зосереджена на попередньому зберіганні одиниць класу IV і V і швидкої евакуації бойових пошкоджених систем. У наступі забезпечення зусиль може потребувати зосередитися на наданні паливно-горючих матеріалів і ремонті і технічного обслуговування бойових втрат. Переходом є часто час на затримане виконання технічного обслуговування обладнання. Додаткові кошти можуть бути також доступні тимчасово для евакуації поранених і медичного лікування через скорочення в темпі операцій.

8-165. Командир не повинен чекати надто довго, щоб перейти від оборони до наступу коли сили противника наближаються до своєї кульмінаційної точки. Ворожі сили будуть розосереджені, витягнуті в глибину, і ослаблені в стані. У цей час підготовка ворога до оборони буде поспішною і ворожі сили не будуть належним чином використовувати оборону. Командиру вигідна така позиція ворога, коли він переходить до наступу. Він не хоче давати час силам противника підготуватися до захисту. Крім того, психологічний шок від солдатів противника буде більшим, якщо вони раптом з'являться під час захисту від нових і часто несприятливих умов в той час як солдати командира будуть насолоджуватися психологічною перевагою, йдучи в наступ.

8-166. Командир може використовувати два основні прийоми, коли він переходить до наступу. Перший з них, і, як правило кращий, метод—атакувати за допомогою сил, які раніше не залучалися до оборони. Ці атакуючі сили можуть надходити з його резерв або складатися з підкріплення. Так як ці сили останнім часом не залучалися до бойових дій, вони з більшою ймовірністю будуть—

- ▶ На санкціонованих рівнях міцності.
- ▶ Користуватися вищою бойовою системою операційної готовності.
- ▶ У лідерів і солдатів, які, швидше за все, завдяки наполегливості і, таким чином, здатні до пролонгованих, безперервних операцій.
- ▶ Мати краще оснащені основні бойові запаси.
- ▶ Мати час і енергію, щоб планувати і готуватися до наступальних дій.
- ▶ В змозі маневрувати у фізичному контакті з противником.

8-167. Недоліком використання цього методу є вимога, щоб провести прямий прохід ліній. Крім того, ворожі розвідувальні системи, швидше за все, виявлять прибуття значних підкріплень.

8-168. Ще одне міркування використання неконтактних підрозділів відбувається, коли вони працюють в несуміжних областях. Командир швидко має ефекти переважної бойової потужності в його вирішальній операції. Це може вимагати від нього вжити заходів економії сил в деяких областях при тимчасовій відмові від інших, щоб генерувати достатню бойову міць.

8-169. Другий метод полягає в проведенні наступальних дій з використанням поточної оборони військ. Цей метод в загальному випадку має перевагу в тому, щобільш швидко виконується і, отже, з більшою ймовірністю застє супротивника зненацька. Швидкість виконання такої техніки впливає із відсутності вести підхід або тактичний дорожній марш з резерву областей збору або, в разі підкріплення, перейти в інших областях операції до прийому, постановки, організації і інтеграції дислокацій. Швидкість також є результатом проходження ліній і забезпечення зв'язку, необхідного для створення загальної оперативної картина, яка включає в себе знання сил противника в операції. Основним недоліком цього методу є те, що нападаюча сила, як правило, не вистачає витривалості і повинні бути швидко замінені, якщо дружні наступальні операції не за-

кінчуються швидко.

8-170. Якщо одиниці в контакті беруть участь в атаці, командир повинен зберегти достатні сили в контакті, щоб зафіксувати противника. Він концентрує напад шляхом посилення виберить підлеглих підрозділів, щоб вони могли виконати атаку і, якщо необхідно, зберегти існуючу захист. Крім того, він може регулювати оборонні межі підлеглих підрозділів, так цілі блоки можуть вийти і зосередитися для атаки.

ПЕРЕХІД ДО РЕТРОГРАДУ

8-171. Той, що захищається командир переходить від оборони до відступу з причин, викладених в пункті 11-1. Відступ зазвичай включає в себе поєднання затримки, скасування і відставки. ці операції можуть відбуватися одночасно або послідовно. Як і в інших операціях, концепція командира операцій і намір планування є приводом для відступальної операції. Кожна форма відступальної операції має свій унікальний хід планування, хоча й загальний для всіх відступальних операцій через ризик, необхідність в синхронізації, і тиліві операції.

8-172. Для досягнення вищевказаних цілей, перехід до відступальної операції повинні супроводжуватися зусиллями, спрямованих на—

- ▶ Зменшення сили і бойову міць противника.
- ▶ Забезпечення дружніх підкріплень.
- ▶ Сконцентрування сили в іншому місці для атаки.
- ▶ Підготовка сильного заперечення в іншому місці в межах області операції.
- ▶ Приманка або сила частина або всі сили противника в контактних районах.

8-173. Складність і плинність відступальних операцій і абсолютна необхідність синхронізувати всю операцію диктує необхідність детального, централізованого планування і децентралізоване виконання. Планування відступальних операцій починається з підготовки планів для наступної місії і концепції командира операції і його наміри.

8-174. Характер ретроградних операцій включає в себе властивий ризик погіршення бойового духу захисників військ. Таким чином, підтримка наступального духу має важливе значення серед підлеглих лідерів і сол-

датів. рух в зворотньому напрямку може розглядатися як поразка, або як дія, яке може привести до ізоляції сил. Командир повинен бути добре видно і вперед. Він повинен забезпечити, щоб лідери і солдати розуміли мету і ціль операції і їх роль у виконанні місії. Ретельне планування, ефективний контроль, і агресивне керівництво дозволить звести до мінімуму ризик під час відступу або підвищити ймовірність успіху.

8-175. Вимоги командира до розвідданих різко зростають в міру того як сили починають свій рух в інших місцях і бойові можливості підрозділів значно знижуються. Вкрай важливо, щоб інтегрований план збору розвідданих бути на місці ідентифікувати і знайти спроби противника переслідувати, перехитрити, і ізолювати захисні сили, коли він переходить до відступу.

8-176. Коли командир переходить до відступу, він докладає всіх зусиль, щоб зберегти свою бойову міць. Він вважає, що необхідним є—

- ▶ Баланс ризику збереження бойової потужності, залишаючись при цьому розташованим у місці відведеному для оборони місії.
- ▶ Звільнити і зняти сили з найменшою тактичної мобільності і несуттєві елементи до початку відступу основних сил.
- ▶ Використовуйте мобільні сили, щоб покрити відступ менш рухливих сил.
- ▶ Використовуйте мінімально необхідну бойову міць, необхідну для забезпечення безпеки для відступу основних сил.

Розділ 9

Простірна оборона

Незалежно від міркувань, продиктованих прийняттям оборонних настанов, тактика оборонного бою, по суті, розвиває максимальну вогневу міць проти наступаючого противника, щоб зменшити власні втрати шляхом кращої обізнаності і використання місцевості, і, таким чином, щоб зупинити наступ противника або кинути його контратаку назад.

FM 100-5, Польові правила надання послуг: Операції,
травень 1941 року, пункт 652

Простірна оборона є типом оборонної операції, яка концентрується на запереченні силам противника доступу до визначеної місцевості протягом певного часу а не на знищення ворога (FM 3-0). Простірна оборона наращує бойову міць, яка властива тісно інтегрованої оборонної організації сил на землі. Командир може призначити військам, дивізіям, і окремим загонам завдання проведення простірної оборони в рамках їх завдань. Підлеглі ешелони захищаються в межах покладених на них **АО** в рамках операції більшого ешелону.

9-1. Командир повинен проводити простірну оборону при виникненні наступних умов:

ЗМІСТ

Організація сил.....	9-2	Збавляючі атаки і контратаки.....	9-16
Розвідка, спостереження і Recon.....	9-2	Підготовка простірної оборони.....	9-17
Безпечні операції.....	9-3	Виконання простірної оборони.....	9-21
Основна бойова зона операції.....	9-4	Отримання і підтримка контакту з ворогом.....	9-22
Резервні Операції.....	9-4	Розгром ворога.....	9-25
Засоби управління.....	9-6	Фіксування ворога.....	9-26
Планування простірної оборони.....	9-7	Маневр.....	9-27
Вибір позиції.....	9-10	Продовження.....	9-30
Розміщення резерву.....	9-14		

- ▶ Коли йому вказано захистити або зберегти визначену місцевість.
- ▶ Коли він не має наявних ресурсів для утворення ударної сили.
- ▶ Доступні сили мають меної мобільності, ніж сили противника.
- ▶ Рельєф дає природні лінії опору і обмежує противника до кількох чітко визначених напрямків підходу, обмежуючи тим самим маневри ворога.
- ▶ Існує достатньо часу, щоб зорганізувати свою позицію.
- ▶ Обмеження місцевості і відсутність дружньої переваги в повітрі обмежують можливості ударної сили у мобільній обороні до кількох опцій.

9-2. Командир, що проводить район оборони поєднує в собі статичні та мобільні дії для виконання своєї поставленого завдання. Статичні дії, як правило, складаються з вогневих підготовлених позицій. Мобільні дії включають в себе використання вогню підрозділами передбаченого одиницями в заздалегідь підготовлені позиції в якості основи для контратак і репозиціонування підрозділів між оборонними позиціями. Командир може використовувати свій резерв і непідтверджені сили для проведення контратак і псуючи напади, щоб десинхронізувати ворога та попередити його масовість.

ОРГАНІЗАЦІЯ СИЛ

9-3. Командир організовує свої сили для досягнення розвідки, безпеки, основного району битви (*main battle area—MBA*), резерву, і забезпечення операцій. Він має можливість захистити передову або захист в глибину. Коли командир захищає передову в рамках зони операції, він організовує свою силу, так що він робить найбільш його бойової потужності на початку оборонних зусиль. Для досягнення цієї мети він може розгорнути сили вперед або планувати контрнаступ далеко вперед в основній зони бою або навіть за її межами. Якщо командир має можливість проведення оборони в глибині, він використовує свої сили безпеки і вперед, щоб визначити, визначити, і контролювати глибину головного удару супротивника, утримуючи від вторинного упорів. Це дозволяє йому зберегти свою бойову міць, зміцнити резерв, і краще забезпечити свої ресурси для контратаки.

РОЗВІДКА, СПОСТЕРЕЖЕННЯ, І RECON

9-4. Командир направляє свою розвідку, спостереження і рекогносциру-

вання (**ISR**), щоб визначити місця, сильні і ймовірні наміри атакуючих сил противника по всій оборонній операції. Командир надає першочергового значення на раннє виявлення основних сил супротивника. Він, можливо, має доповнити спостереження бойовими дії, які перевіряють ворожі наміри. Боротьба за інформацію, може мати дві переваги—може змусити противника розкрити свої наміри і зірвати його підготовку.

9-5. В обороні, **ISR** операції перекривають планування особового складу і фази підготовки. Лідери, які виконують завдання розвідки повинні зрозуміти, що вони часто направляють розвідку до того, як командир повністю розробить свій план, і вони повинні реагувати на зміни в орієнтації і завдання. Командир переконаний, що його співробітники повністю планують, готують і виконують завдання **Recon**.

БЕЗПЕКОВІ ОПЕРАЦІЇ

9-6. Командир врівноважує необхідність створення сильної сили безпеки, щоб формувати бій з результатом витоку бойової потужності від його головної вирішальної операції. Командир зазвичай розподіляє сили безпеки забезпеченням раннього попередження і захисту тих сил, систем і розташування необхідних щоб провести свою вирішальну операцію від несподіваного контакту із супротивником. На полі бою, де сили контактують один з одним, сили безпеки розташовуються, як правило, в передній частині основних оборонних позицій. На несуміжному полі бою вони розташовані на шляху підходу між силами, що захищається і знають або припускають де розташовується супротивник.

9-7. Батальйонні і бригадні сили безпеки зазвичай проводять завдання з прикриття або оборони. На рівні дивізії і вище, командир може використовувати заслін. Командир дивізії може обрати, щоб його сили безпеки диригувати завдання охорони, якщо війська прикриття наявні. Оскільки завдання безпеки району як правило, проводиться в тісній співпраці з фланговими підрозділами, сили безпеки необхідні, якщо є прогалини на флангах, які трапляються під час несуміжних операцій, або якщо відкриваються розриви в процесі експлуатації. Прикриття або охорона має вирішальне значення якщо ворог підступає до області захисту з флангів, що може бути виявлено під час оборони. Командир зазвичай не призначає сили завдання для прикриття чи охорони тилу під час суміжних операцій, так як мало ймовірно, що тил стане непокритим під час оборони.

ОПЕРАЦІЇ РАЙОНУ ГОЛОВНОЇ БИВТИ

9-8. Командир будує свої вирішальної операції навколо визначених вирішальних точок, такі як ключові місцевості або цілі великого значення. Робота командира є вирішальним в області оборони і зосереджена на збереженні місцевості, використовуючи вогонь із взаємодоповнюючих, підготовлених позицій, доповнені одним або декількома контратаками і репозиціонуванням сил з одного місця в інше. Вирішальним в операції командира зазвичай включає ближній бій, так як область захисту підкреслює збереження місцевості.

9-9. Командир зазвичай позиціонує його головні сили де він хоче провести свою вирішальну операцію. Командир організовує їх, щоб зупинити поразку, і в кінцевому підсумку знищити атакуючих сил противника. Велика частина основного корпусу розгортає в підготовлені оборонні позиції в рамках основної області битви. Проте, мобільні елементи готові до розгортання, де і коли це необхідно.

РЕЗЕРВНІ ОПЕРАЦІЇ

9-10. Оборонний план командира повинен бути в змозі досягти успіху без використання резервів. Проте, швидше за все, завдання полягає в проведенні контратаки відповідно до заздалегідь підготовлених планів. Командир нижчого ешелону використовує свій резерв в першу чергу для проведення місцевих контратак, щоб відновити цілісність свого захисту. Старший командир використовує свій запас, щоб перехопити ініціативу у супротивника, коли назріває така можливість. Наприклад, командир війська може націлити наслідки свого резерву проти вогневої підтримки ворога і наступних сил для досягнення такого ефекту.

9-11. Резерв—це незадіяні сили. Командир може присвоїти йому широкий спектр завдань на свій розсуд, і він повинен бути готовий виконати інші завдання. У деяких ситуаціях може виникнути необхідність в направлення резерву для відновлення цілісності захисту, блокуючи проникнення ворога або—для посилення вогню в зоні бойового зіткнення (**EA**). Ці вторинні завдання включають—

- ▶ Зміцнення обороноздатності задіяних сил.
- ▶ Блокування або обмеження ворожих сил, які проникають дружні оборонні позиції.
- ▶ Заміна виснажених підрозділів і забезпечення безперервних

операцій.

- ▶ Відповідати на загрози, які спрямовані проти дружніх сил забезпечення.
- ▶ Розширення флангів обороняючого підрозділу, щоб не допустити його оточення.
- ▶ Прикриття ретроградного руху.

9-12. Командири в обороні, як правило, змушені докладати надмірні зусилля, щоб встановити та забезпечити резервні сили, оскільки вони намагаються стримати ворога, який має потужнішу бойову силу. Проте, командири кожного ешелону аж до батальйон бойової групи зберігають резерви як засіб забезпечення виконання завдання, а також для використання можливостей за рахунок наступальних дій. (Командири рот можуть зберігати резерв на основі факторів **МЕТТ-ТС**.) Командири не тримають артилерійські й інші допоміжні противогневні системи в резерві. (Такі системи, задіяні в операціях із забезпечення безпеки тилу не перебувають в резерві.) Кожен резерв підрозділу повинен мати мобільність і ударну силу, необхідні для того, щоб швидко ізолювати і перемогти прориви і флангові спроби. Резерв повинен могти швидко пізнавати та потужно використати будь-які можливості, які назрівають, щоб збити загальний наступ ворога. Командир повинен надати належний ресурс своєму резерву для проведення численних атак, для перегруповування, руху, та відновлення атаки.

9-13. Розмір резерву залежить від ступеня невизначеності командира про можливості і наміри противника. Чим більша невизначеність, тим більший повинен бути резерв. Якщо командир знає розмір, диспозицію, можливості і наміри противника, він потребує лише порівняно невеликого резерву.

9-14. У деяких ситуаціях, командир не може бути в змозі користуватися ресурсами окремих резервів. Таким чином, ресурс може являти собою весь або частину свого резерву зі своїх сил безпеки після проведення в зворотньому напрямку проходження ліній через основну область бою. Якщо сили безпеки є резервом для захисту в області, командир повинен відмовитися від нього, тому що він має достатньо часу, щоб зайняти свої резервні позиції, виконати необхідний ступінь відновлення, а також підготувати плани свого резерву. Проте, це не є кращим варіантом. Перед тим як передавати битву, старший командир повинен вка-

зати на прийнятний ризик для сил безпеки або критерії розмежування в кількісному вираженні, такі як дружні рівні міцності, час, або подія. У цьому випадку, після завершення проходу в задньому напрямку, сили безпеки переміщуються в ділянку збору для підготовки своїх подальших операцій.

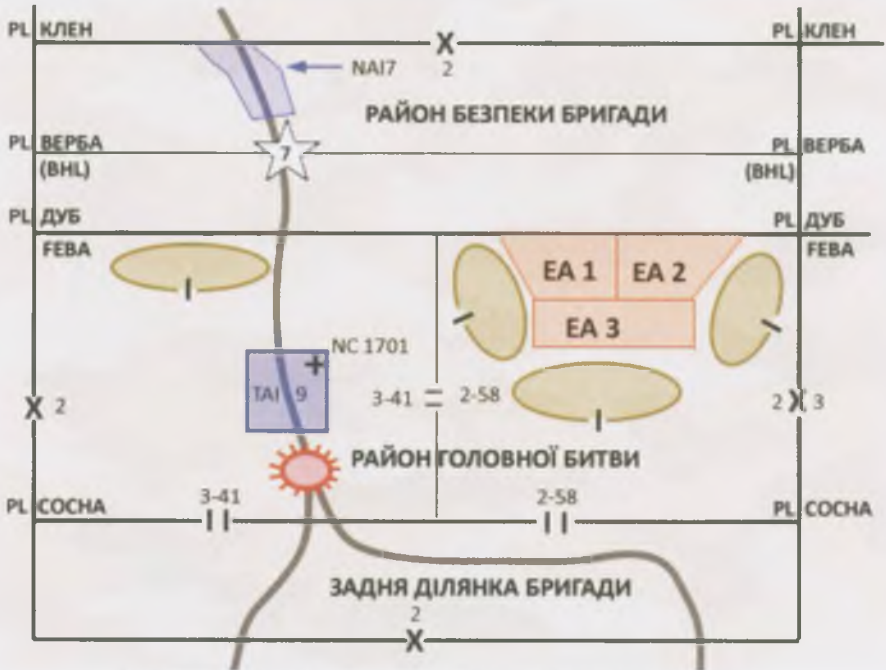
9-15. Операції резерву, як правило, стають вирішальними операціями ешелону, раз вони задіяні. Проте, командир може задіяти свій резерв в операціях формування для забезпечення поточної вирішальної операції, щоб домогтися успіху. З моменту їх задіяння, такі сили вже не є резервними, а тому командир повинен визначити іншу незадіяну силу своїм резервом. Якщо він не має такої гнучкості, він повинен ризикнути й тримати його резерв для його задіяння у вирішальний момент.

ЗАСОБИ УПРАВЛІННЯ

9-16. Командир організовує простірну оборону, визначивши свій район гловної бивти (**MBA**) та призначивши **АО**, бойові позиції (**BP**), або одне й друге своїм підлеглим підрозділам, які розміщені в **MBA**. Він створює зону безпеки перед **MBA**. Коли це можливо, кордони підлеглих елементів сил безпеки збігаються з тими основними, що захищають підрозділи в **MBA**. Ділянка безпеки має бути досить глибокою, щоб змусити ворога розкинути свої підтримуючі сили якомога ширше, зокрема, його артилерію, сенсори, та системи ППО, перед тим як він проникне в **MBA**. Командир також повинен визначити свою задню ділянку (*rear area*).

9-17. Графічні засоби контролю руху для простірної оборони також включають **EA**, передній рубіж бойового району (*forward edge of the battle area—FEBA*), лінію передачі бивти (*battle handover line—BHL*), сильні пункти (*strong point*), цільові орієнтири (*target reference points—TRP*), визначені ділянки інтересу (*named area of interest—NAI*), та різні інші засоби управління вогнем та контрмобільністю. (На малюнку 9-1 зображені найбільш поширені засоби управління. Розділи 2 і 8, а також Додаток Б визначають ці оборонні засоби управління.)

9-18. Якщо командир визначає **BP** і **АО** для підлеглих, підлеглий командир має конкретні вказівки щодо початкового розташування своїх сил. Командир забезпечує синхронізацію оборонних планів кожного із своїх підлеглих підрозділів. Він також повинен переконатися в тому, що його засоби управління, такі як, контактні пункти та етапні лінії, є достатні для забезпечення управління своїми підлеглими. Він відповідає за вогонь і

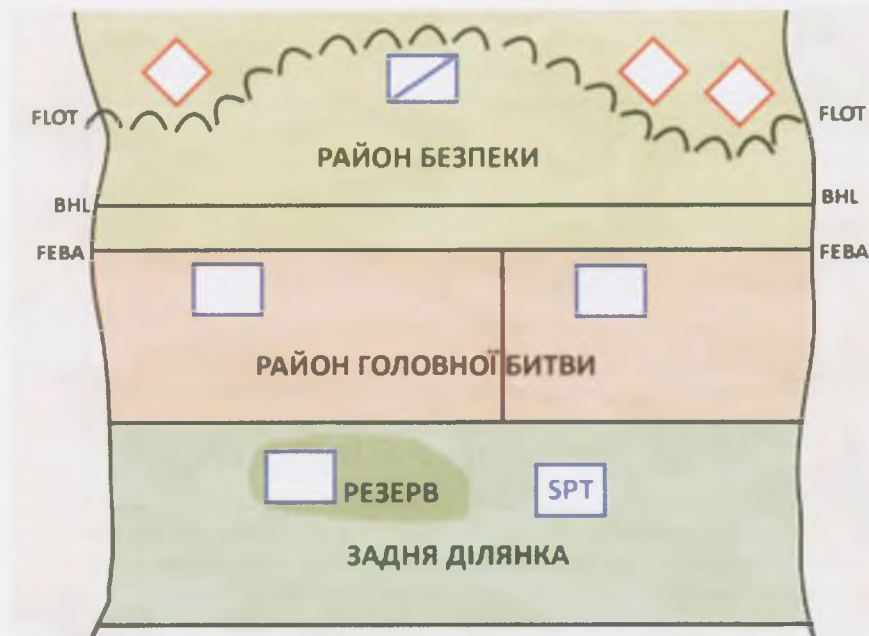
Малюнок 9-1. Типові засоби управління простірної оборони.

планування руху між позиціями своїх підлеглих підрозділів. Якщо підлеглі командири готують свої оборонні плани в ізоляції, один або більше уразливий фланги між підлеглими частинами може легко відкритися.

ПЛАНУВАННЯ ПРОСТІРНОЇ ОБОРОНИ

9-19. Ключ до успішної простірної оборони є інтеграція і синхронізація всіх наявних активів. Командир досягає цього, коли він може використувати ресурси всього свого озброєння у вирішальний момент і місце. (Загальні міркування оборонного планування розглянуті в главі 8 також застосовуються в простірній обороні.) Командир призначає завдання, розподіляє сили і бойове забезпечення і ресурси підтримки бойових служб під час організації вирішальних операцій та формуючих та забезпечуючих операцій. Він вирішує, де зосередити свої зусилля і які ризики взяти до уваги. Командир може швидко перенаправити напад авіації та артилерійські системи, які першочергово були призначені для формуючих операцій для підтримки вирішальних операцій на відповідному про-

міжку часу. (Дивіться малюнок 9-2 для графічного зображення організації сил для виконання простірної оборони в суміжних АО. Дивіться малюнок 9-3 для графічне зображення організації сил для виконання простірної оборони в несуміжних АО.)

Малюнок 9-2. Організація сил для простірної оборони— суміжні АО.

9-20. Командир описує свою концепцію операції досить докладно так, щоб його штаб і підлеглі командири розуміли, як саме він має намір провести битву. Він забезпечує координацію маневру і підтримки дії серед своїх підлеглих.

9-21. Ключовими моментами командира для успішної простірної оборони є—

- ▶ Здатність концентрувати сили.
- ▶ Глибина захисної зони.
- ▶ Безпека.
- ▶ Можливість скористатися всіма перевагами місцевості, таких як

Малюнок 9-3. Організація сил для простірної оборони—
несуміжні АО.

взаємовидимість лінії.

- ▶ Гнучкість оборонних операцій.
- ▶ Своєчасне відновлення наступальних дій.

Виклики перед командиром при проведенні простірної оборони зводяться до того, щоб виграти час для забезпечення синхронізованої, ефективною оборони. Командир організовує його оборонні зусилля на основі аналізу **МЕТТ-ТС** факторів, із врахуванням операційної концепції вищого командира. Він вирішує, де зосередити свої зусилля і як економити свої сили. Він змушує сили противника увійти в свої **ЕА**. Для досягнення успіху у виконанні завдання простірної оборони, його підрозділ повинен також протидіяти ініціативі противника. Командир повинен скористатися наявними можливостями на проведення наступальних дій, які не ставлять під загрозу зриву інтегральність оборони.

9-22. У плануванні простірної оборони, командир може вибирати між двома формами оборонного маневру. Він може організувати або оборо-

ну в глибину або на передову оборони. Вищий командир може диктувати форму маневру або накладати обмеження, які виключають для підлеглого командира певні форми маневру. Ці обмеження можуть включати час, питання безпеки, і директиви про утримання визначеного терену. Ці два варіанти розгортання не є взаємовиключаючими. Частина сил командир може проводити передову оборону в той час, як інша частина веде оборону в глибину.

9-23. При визначенні форми маневру, командир вирішує, де знаходиться найкраще положення для оборони в його призначеному **АО**, враховуючи характеристики місцевості та його оцінки щодо вірогідного **СОА** противника. Ці характеристики місцевості включають моделі рельєфу місцевості, шляхи підходу до і з **АО**, місце розташування будь-якої ключової або вирішальної точки місцевості, існуючі перешкоди та пропускні пункти, що включає річки і вброд сайти. Інші фактори **МЕТТ-ТС** також впливають на рішення командира.

ВИБІР ПОЗИЦІЇ

9-24. Спроба захистити все не захищає нічого. Тому командир ретельно розробляє свій план оборони, щоб бути певним, що його сили захисту спроможні зупинити напад противника і розвинути можливість перехопити ініціативу і проводити наступальні операції. Згуртованість обороняючої сили має суттєве значення для вироблення ефективної оборони. Командир повинен бути готовий відкоригувати оборонні розташування, щоб могли відповісти на зміни у ворожому становищі. Його пріоритет— зберегти цілісність оборони.

9-25. Концепція простірної оборони вимагає, щоб оборонні позиції виконували їхні завдання незалежно один від одного або в комбінації, перемігши противника вогнем, поглинаючи силу атаки в положенні, або руйнуючи ворог з місцевим контратаком. Командир поєднує переваги боротьби з підготовлених позицій, перешкоди, плановий вогонь та місцеві контратаки, щоб ізолювати і придушити визначені ворожі формування. Він повинен бути готовий швидко перенести характер і місце його основного зусилля через весь його **АО**. Командиру, можливо, доведеться перепозиціонувати обороняючі підрозділи в їхніх оборонних позиціях, або— перепозиціонувати їх між окремими особливостями терену й місцевості, коли він масує переважаючі ефекти проти наступаючого ворога. План оборони повинен визначати осі наступу та маршрути для задіяння або руху резерву, або— для переднього чи заднього переходу одного під-

розділу через іншого. Цей план повинен також визначати повітряні осі для авіаційних маневрів бойовими вертольотами, повітряно-демантними силами, або літаками. Мпроможність перепозиціонуватися залежить від ступеня переважаючої тактичної мобільності обороняючої сили. Без тактичної мобільності, обороняючі сили залишаються в їхніх наперед підготовлених позиціях та повинні бути готовими до вирішального зіткнення з ворожими силами.

9-26. Командир, який призначає оборонне завдання, визначає ділянку, яка підлягає обороні. Командир, який обороняє широкий фронт, повинен розуміти, що в його лінії будуть прогалини і тому він повинен бути готовий проводити несуміжні операції. Його передня лінія дружній сил (*forward line of own troops—FLOT*) бєдн розривною. Оболрооняючи неглибокі **АО** зменшує тактичну гнучкість та вимагає вести боротьбу значо впереді. Вузькі фронтальні ділянки та глибокі **АО** збільшують тактичну гнучкість простірної оборони, помножуючи можливості маневру.

9-27. Ідеальний захист області той, де ефективна взаємна підтримка існує по всій ширині і глибині тактичних позицій захисника. Командир організовує і займає ці позиції на основі їх природної оборонної міцності; їх утримання забезпечує цілісність його захисту незалежно від того, чи командир застосовує оборону в **АО**, чи він захищається із використанням **ВР**, або—комбіновано. Він підтримує тактичну інтегральність в кожній оборонній ділянці. Підрозділ, який виконує простірну оборону, запєпечує безпекові вимоги кожного флангу, визначивши відповідальність підлеглому елементу, або—зорганізувавши окрему безпекову силу для виконання такого завдання.

Оборона в глибині

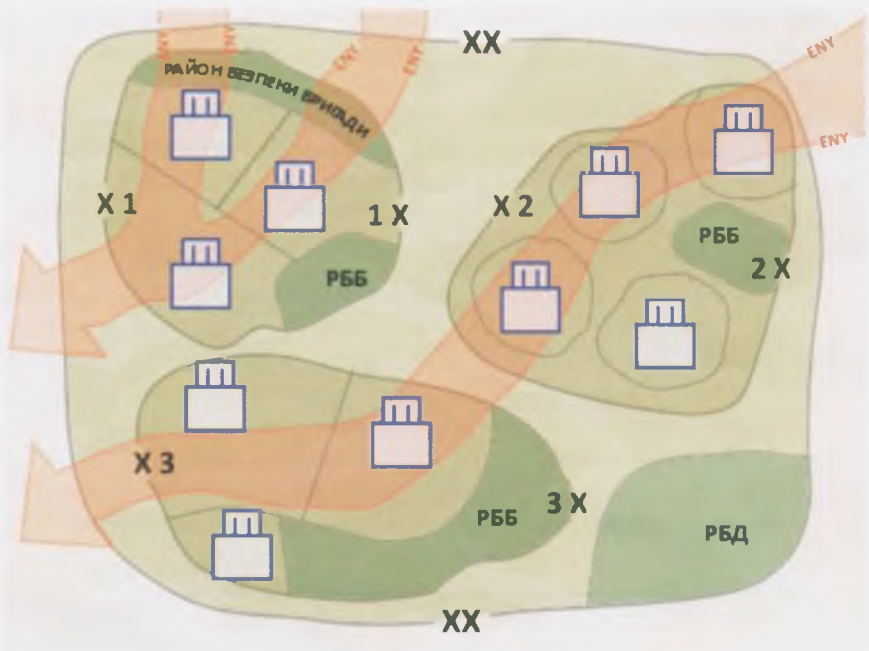
9-28. Як правило, оборона в глибині є кращим варіантом для командира. Сили, які захищаються в глибині, поглинають імпульс атаки противника, змушуючи його атакувати кілька разів через взаємо-підтримуючі позиції в глибині. Глибина дає командирю активам вогневої підтримки більше часу для генерування руйнівних ефектів та надає йому численні можливості сконцентрувати ефекти переважаючої бойової потужності проти наступаючого ворога. Це також відкриває ширші часові параметри для реакції обороняючої сили проти наступаючого ворога. Командир зможе зібрати більше інформації про задуми атакуючого ворога, перед тим, як обирати певний **СОА**. Це зменшує ризик швидкого проникнення ворожих сил через головну лінію оборони.

9-29. Командир також застосовує оборону в глибині, коли ворог має спроможність застосовувати велику кількість високоточних боєприпасів або зброї масового знищення. При застосування оборони в глибину, дружні підрозділи та об'єкти будуть розкинені через весь оборонний **АО**. Командир застосовує заходи зменшення ураження, щоб зменшити ефекти зброї масового винищування на дружні сили та відмовляє ворогові вигідних об'єктів. Ступень такого розосередження, яке застосовується обороняючими силами, залежить від ворожих спроможностей та спроможностей дружніх сил швидко націлювати переважаючу бойову потужність у вирішальних точках.

9-30. Командир позиціонує свої підрозділи в послідовних шарах бойових позицій а також—через вірогідних шляхах підходу ворога, коли він проводить захист в глибині. (Дивіться малюнок 9-4.) Командир, як правило, вирішує провести захист в глибині коли—

- ▶ Завдання не є обмежувальним і дозволяє командиру боротися по всій глибині поля бою.
- ▶ Рельєф місцевості не підтримує оборони впереді, а існують кращі оборонні позиції в глибині.
- ▶ **АО** є глибоким в порівнянні з його шириною, і значна глибина є доступна.
- ▶ Покриття і приховування на території або поблизу **FEBA** обмежена.
- ▶ Противник має значно більше бойової потужності, ніж обороняючі сили.

9-31. Дивізії та корпуси, які застосовують оборону в глибину можуть проводити простірну оборону на ширшому фронті, ніж у випадку, коли вони застосовують передню оборону, оскільки при застосуванні передньої оборони немає достатньо часу та простору, щоб перепозиціонувати свої сили. Оборона в глибину надає командиру можливість використовувати свої безпекові та передові **МВА** сили, щоб ідентифікувати ворожу вирішальну операцію та щоб контролювати глибину ворожого проникнення в **МВА**. Своїми оборонними діями, ці сили відкривають для командира ширші часові рамки для реакції на ворожі дії та дозволяють йому застосовувати наступальну тактику, яка звужує опції ворога, напр., провівши контратаку проти флангу ворожої сили.

Малюнок 9-4. Дивізія проводить оборону в глибину; бригади розташовані в несуміжні АО із визначенням ворожих шляхів підходу.

Передова оборона

9-32. У передовій обороні, командир проводить свою вирішальну операцію від передових оборонних позицій близько **FEBA**. (Дивіться малюнок 9-5.) Він концентрує значну частину своєї доступної бойової потужності в окремі **EA** вздовж **FEBA**. Його задум зводиться до того, щоб не дозволити значне вороже проникнення в оборонній ділянці. Командир, який проводить передову оборону, утримує ці позиції вздовж **FEBA** та насильно контратакує будь-яке вороже проникнення. Однак, у випадку проникнення головних оборонних позицій, відсутність оборонної глибини може дозволити ворогові швидко скористатися успіхом.

9-33. Загалом, командир застосовує передню оборону, коли вище командування вказує йому на необхідність утримати передню місцевість з політичних, військових, економічних, або інших причин. Відповідно, командир може вирішити застосувати передову оборону, коли місцевість в тій частині **АО**—в т.ч., природні перегорода—посилують обороняючу

силу, оскільки—

- ▶ Найкращі оборонні позиції знаходяться вздовж **FEBA**.
- ▶ Біля **FEBA** знаходяться сильні природні перегороди.
- ▶ Прикриття та приховування в задній частині **АО** є обмеженими.

ПОЗИЦІОНУВАННЯ РЕЗЕРВУ

9-34. Незалежно від вибору командира—оборона в глибину або передова оборона—раз ворог задіяв свої сили, обороняючий командир має можливість перехопити ініціативу, контратакуючи на знайомій території, щоб знищити зупиненого та незорганізованого противника, в той сам час—захищаючи дружні позиції поверхнім вогнем. Коли це можливо, командир повинен скеровувати такі контратаки проти тил чи фланги противника. Резерв командира є ключовим компонентом таких контратак.

Малюнок 9-5. Бригада проводить передню оборону в суміжніх АО.

9-35. Коли командир вирішуватиме, де розмістити свій резерв, він вирішує, чи буде орієнтувати резерв на виконання найбільш вирогідного завдання, або—на найважливіше завдання. Він віддає значну частину свого часу для належного клопіткого планування, щоб упевнитися, що зможе використати свій резерв ефективно, коли виникне така потреба. Він може розмістити свій резерв в межах **AO** у відповідь на декілька можливостей або непередбачуваних обставин. При вирішенні точного розташування свого резерву, командир повинен враховувати терен та місцевість, головні шляхи поставок запасів передових підрозділів, ворожі шляхи рідходу, та вірогідні ворожі проникнення. Він може вирішити спочатку позиціонувати свій резерв на передньому роцташуванні, щоб обманути ворога та прикрити межі підлеглого підрозділу, зокрема межі неподібних підрозділів, таких як, броньовані частини та легка піхота.

9-36. В обмежувані місцевості, де немає маршрутів для руху, командир може організувати задачі свого резерву на малі елементи та позиціонувати їх там, де вони можуть швидко реагувати на розгортання бойових зіткнень у тій місцевості. Така розосередження сил поліпшує захист, але погіршує можливості резерву масувати вогонь. Прикриті латеральні та передні маршрути для швидкого ангажування ворога повинні бути доступними. Резерву належить пріоритет руху по цих маршрутах. Командир має забезпечити безперервний зв'язок між розосередженими елементами. На відкритій місцевості, командир зберігає центрально розташований резерв, який він позиціонує дещо далше від **FLOT**. Він розглядає потенціал ворога застосовувати зброю масового винищування та наносити авіа-удари, куди він обирає позицію для свого резерву.

9-37. Коли це можливо, командир позиціонує свій резерв за радіусом дальності ворожого прямого вогню. Це легше досягнути у вищих ешелонах, ніж у нижчих. Резерв застосовує оборонні заходи, щоб не виявити свої позиції ворогу та опинитися під його непрямым вогнем.

9-38. Командир також планує як перестановити свій резерв, після того, як він задіяв свій первинний резерв. Найлегше для цього можна призначити резерви підлеглих підрозділів. Якщо його вище командування не задіяло їхній резерв, командир має більше гнучкості та може більше ризикувати при застосуванні свого резерву.

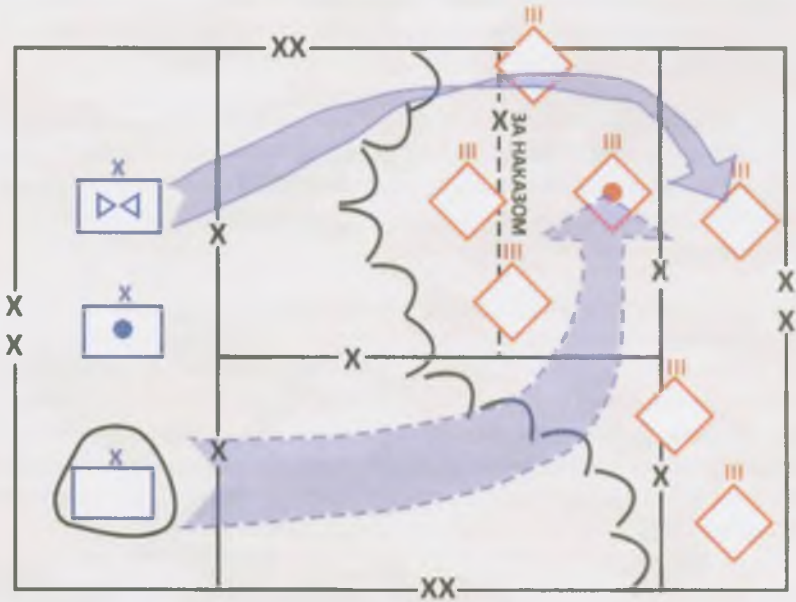
ЗБАВЛЯЮЧІ АТАКИ ТА КОНТРАТАКИ

9-39. Збавляюча атака (*spoiling attack*) унеможлиблює або серйозно пошкоджує спроможність ворога розпочати атаку; контратака, натомість, не дозволяє ворогові скористатися з свого успіху. Сили, які проводять такі види атаки, повинні бути достатньо великими, щоб розвинути ситуацію, захистити себе, а змусити ворога реагувати, поставивши його плани під ризиком.

9-40. При плануванні або збавляючої атаки, або контратаки свого резерву та інших сил, командир оцінює тактичну ситуацію ворога та оцінює фактори часу та дистанції для проведення продовжувальних дій ворожих сил. Тоді він визначає підрозділ, який буде атакувати, де вони опиняться після атаки, та яке втручання потрібне, щоб ізолювати націлений ворожий елемент. (Дивись малюнок 9-6.) Його контратакуючі сили планують уникнути ворожої міцї, коли це можливо. Найефективніші атаки захоплюють сильні позиції, що дозволяє контратакуючій силі застосувати вогонь на ворожі фланги та тил. Якщо контратакуюча сила удачена обов'язком захищатися проти ворожих сил продовження, вони мають встановити міцну оборонну позицію до того, поки ворожі сили увійдуть з ними в контакт.

9-41. Плани контратаки включають припущення щодо розміру та форми перебачуваного проникнення або ворожого формування; потужність та склад ворожих сил; статус його резерву та сил у МВА. Серед інших факторів, які впливають на контратаку є: спроможність утримати ворога, формуючі операції, щоб підтримати атаку, потужність та швидкість реакції резерву на час проведення контратаки.

9-42. Штаб командира готує плани контратаки та надає підлеглим штабам достатньо часу для розробки їхніх планів. Засоби управління для контратаки є тій самі, які застосовуються для атаки (Див.: Розділ 5). Коли це можливо, командир розповсюджує свої плани контратаки разом з основним планом загальної оборони. Командири резервних підрозділів проводять детальне планування контратаки, що включає: Recon, обрання численних маршрутів, визначення факторів часу та простору, репетиції, координація з відповідними елементами передньої обороняючої сили, та планування вогню. Командир коригує свої плани контратаки виходячи з уроків, отриманих під час репетицій.

Малюнок 9-6. Контратака дивізії.

ПІДГОТОВКА ПРОСТІРНОЇ ОБОРОНИ

9-44. Підготовка зосереджується на тих додаткових **ISR** операцій, необхідних по відношенню до вимог критичної інформації командира (*commander's critical information requirements—CCIR*), відпрацювання плану, покращення координації та синхронізації, та проведення формуючих дій в межах спроможностей підрозділу та операційних безпекових вказівок. Якщо командир вирішує, що він мусить проводити цілеспрямовану оборону, але він знає, що ворог буде атакувати до того, поки він підготується, він, можливо, буде мусити задіяти гнаних сил для проведення безпекової операції або для виконання збавлюючої атаки. Цим самим він здобуває час та простору для підготовки цілеспрямованої оборони.

9-45. Підрозділ, зазвичай, переходить до оборони після того, як завершив процес розташування проекції сили, завершив наступальні операції, або знаходиться в райні збору (*assembly area*). Командир видає сигнальний наказ (*warning order—WARNO*), в якому він визначає завдання та будь-які інші спостереження. Його штаб проводить детальне планування, коли решту підрозділу завершує своє поточне завдання. Штаб

координує для позиціонування боєприпасів та матеріалу для перегордження в безпековій зоні близько до оборонних позицій підрозділу перед початком операції.

9-46. Перед тим, як займати будь-яку позицію, командири всіх ешелонів проводять якусь вид Recon. Ці **Recon** дії повинні бути настільки детальними, настільки це вимагають фактори **МЕТТ-ТС**. Це може бути проста рекогносцировка карти, або більш детальна рекогносцировка та перше розташування нової позиції.

9-47. Обороняючий підрозділ займає свої оборонні позиції, як тільки це буде практично можливо зробити після того, як він отримав своє завдання. Він проводить Recon оборонної ділянки та встановлює передову безпекову зону перед тим, як займати позиції. Підрозділ може наперед позиціонувати деякі запаси, такі, як боєприпаси та матеріал для перепон, але лише після того, як встановлена безпека. Підрозділ може одночасно виконати декілька оборонних задач; фактори **МЕТТ-ТС** визначатимуть пріоритетність робіт. Ці пріоритети можуть бути—

- ▶ Встановлення локальної безпеки та роз'ясування безпекової сили.
- ▶ Визначення кількох **ЕА**, де командир хоче ввійти в бойове зіткнення та знищити ворога.
- ▶ Планування засобів вогневої підтримки, такі як—**TRP**, куракові лінії, та остаточний захисний вогонь для підтримки **ЕА**.
- ▶ Позиціонування ключових систем зброї для націлення вогню в **ЕА** та **TRP** та вироблення карт дальності та секторальні ескізи.
- ▶ Позиціонування спостерігачів, які можуть бачити об'єкти та куракові лінії.
- ▶ Встановлення груп перешкод для підтримки систем зброї.
- ▶ Визначення та вичищення вогневих поля.
- ▶ Підготовка первинних бойових позицій, виходячи з передбачених бойових умов, таких як, вірогідний час зіткнення та погодні умови.
- ▶ Встановлення перешкод та вимірювання об'єктів непрямого вогню для підтримки цих перешкод.
- ▶ Забезпечення прикриття та камуфляжу для бойових позицій та позицій життєздатності.

- ▶ Позиціонування будь-яких критичних дружніх зон над дружніми позиціями шляхом встановлення сенсорного покриття та датчиків швидкого вогню між сенсором та стрільцем.
- ▶ Встановлення пристойів нічного та обмеженого бачення.
- ▶ Відкоригування карт дальності та секторальних ескізів, якщо це потрібно.
- ▶ Підготовка альтернативних бойових позицій.
- ▶ Визначення та підготовка другорядних позицій.
- ▶ Визначення позицій скриття та репетиції руху до і від бойових позицій.
- ▶ Позиціонування резерву.
- ▶ Встановлення контактних пунктів з будь-яким сусіднім підрозділом, щоб оборонні дії цих підрозділів були пов'язаними.
- ▶ Встановлення каблю для зв'язку.
- ▶ Покращення мобільності на маршрутах контратак.
- ▶ Розташування запасних боєприпасів в траншеях чи бункерах, де вони можуть залишитися непошкодженими від ворожого вогню.
- ▶ Проведення перетицій руху в день та в умовах обмеженого бачення.
- ▶ Постійне посилення оборони.

9-48. Позиції життєздатності (*survivability*) повинні помножувати потужність оборони позиції, надаючи солдатам та системам зброї певний ступінь прикриття від ворожого вогню. Підрозділи ініціюють побудову таких позицій у відповідності з їхніми пріоритетами роботи та продовжують їх будувати та підсилювати до останнього можливого моменту. Прикриття, яке надається міняється з розташування військ та спроможностей ворога. Як це дозволяють час та ресурси, обороняючий підрозділ покращує свої маршрути зв'язку через всі свої оборонні позиції, щоб полегшити рух запасів та війських сил, зокрема резерву. Також підрозділ швидко встановлює кабельний зв'язок між його різними підлеглими елементами, щоб зменшити свої електромагнітні імпульси.

9-49. Частина, що обороняється проводить репетицію, як перейти від своїх прихованих позицій до своїх основних позицій і як вона буде займати альтернативні та додаткові позиції, щоб продовжувати ведення вогню по

противнику, якщо він продовжує просування в глибину позицій. Ці тренування встановлюють час, необхідний для проведення цих пересувань при різних умовах навколишнього середовища. Це змінює існуючі плани, засновані на результатах тренування і змін в факторах **МЕТТ-ТС**. Командир вживає заходів для забезпечення того, щоб маршрути, зроблені під час цих тренування не показували явні ознаки їх інтенсивного використання. Ці заходи можуть включати в себе проведення тільки тренувань у пішому порядку, тільки переміщення одного автомобіля на кожен взвод, і вживання заходів щодо усунення ознак руху, таких як відкидання снігу назад по слідах, зроблених під час тренувань.

9-50. Командир забезпечує тісну координацію між своїми підлеглими. Під час підготовчого етапу, він може взяти своїх підлеглих командирів до тактично важливого пункту в головний район бойових дій для тренування бою і координації плану між їх підрозділами, якщо така ділянка доступна. Це допомагає командиру в передачі свого наміру і у встановленні загальних заходів управління для підпорядкованих підрозділів.

9-51. Розташування, склад і рух резерву є найважливішими елементами інформації про власні війська. Зусилля розвідки противника зосереджуються на пошуку резерву і звітності, коли і де він був задіяний. Уникнення виявлення противником має суттєве значення для успіху резерву.

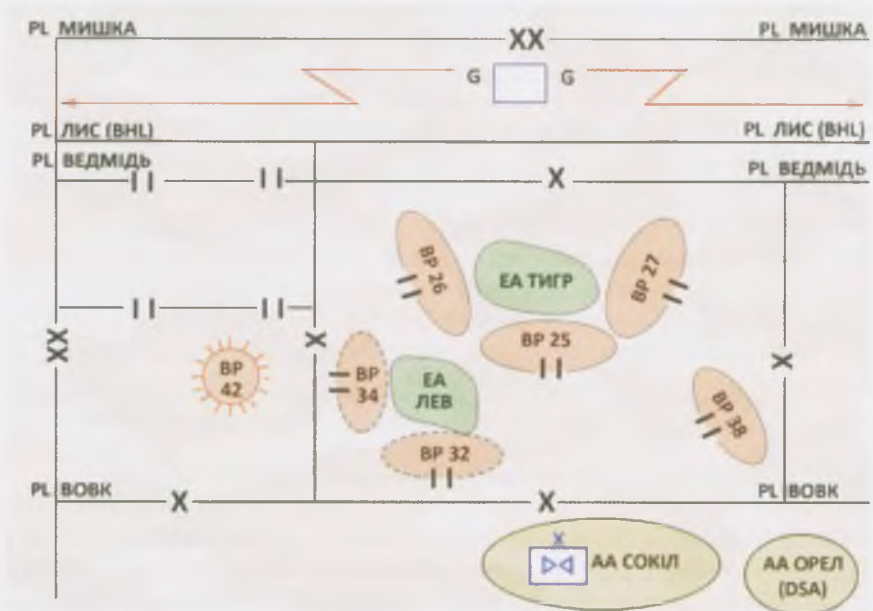
9-52. **CSS** тренування повинно бути поєднане в маневрене тренування, щоб переконатися, що маршрути для підтримки не перетинаються та немає конфлікту з маршрутами, які використовуються резервними силами або іншими маневреними підрозділами. Командир повинен врівноважити використання складів боєприпасів проти здатності частин, що обороняються, захистити їх. Командир повинен також забезпечити, щоб головні маршрути постачання—**MSRs** були достатніми для розміщення планів непередбачувані обставини, і щоб зміна **MSRs** могла бути ефективно виконана.

9-53. Командир слідкує, щоб його бойові засоби підвищення ефективності були повністю поєднані з його заздалегідь продуманим маневром. Це включає в себе використання маскування, обману, і диму, щоб заплутати ворожі засоби розвідки. Мати ключових представників від кожного з цих засобів одночасно тренувати план зі своєю підпорядкованою маневреною частиною є ефективним методом для забезпечення взаємодії. Після видачі наказів та отримання доповідей від своїх підлеглих командирів і інших керівників, командир перевіряє, чи є у них спільне розуміння плану і можуть виконати його самостійно.

ВИКОНАННЯ ПРОСТІРНОЇ ОБОРОНИ

9-54. Підрозділ, що обороняється в межах головного району бойових дій—(МВА), використовує різні тактики, методи і процедури (ТТР) для виконання місії. З одного боку оборонного діапазону ми маємо повністю статичний захист, орієнтований на утримання місцевості. Цей захист залежить від використання військової потужності з опорних пунктів, щоб позбавляти противника місцевості. З протилежного боку це динамічний захист спрямований на супротивника. Цей захист залежить від маневру, щоб розбити і знищити противника.

9-55. Командир поєднує в собі статичний елемент для управління, затримання, або обмеження просування атакуючого противника і динамічний елемент, щоб вдарити і перемогти його. Успішна позиційна оборона використовує свої сили у відносно фіксованих положеннях, щоб створити можливість для резерву вдарити по ворогу з непередбаченого напрямку і силою. (Дивіться малюнок 9-7). Війська, що обороняються, неодноразово заманюють противника в район ураження (ЕА), де наноситься ураження противнику по частинам.

Малюнок 9-7. Район оборони з використанням статичних і динамічних елементів.

9-56. В позиційній обороні, війська, що захищаються, відкривають вогонь в основному з готових, захищених позицій, щоб сконцентрувати бойовий вплив сили проти спроб противника прорвати оборону, або обійти її. Командир використовує мобільні сили для покриття розриву між оборонними позиціями, зміцнити ці позиції в міру необхідності, і контратакувати для запобігання проникнення або блокувати противника в обході.

9-57. Проведення операцій щодо формування необхідних умов в області оборони аналогічне операціям наступу. Фактори МЕТТ-ТС визначають наскільки командир синхронізує свої операції щодо формування необхідних умов з його кінцевими операціями. Командир проводить операції щодо формування необхідних умов, спрямованих для повернення ініціативи, шляхом обмеження можливості нападника і розгромом задуму противника. Він проводить формуючі операції для запобігання зосередженню ворожих військ та створює можливості для рішучих наступальних операцій, дозволяючи своїм силам перемогти противника по частинах. Командир також застосовує операції формування, щоб зірвати ворожі операції, шляхом атаки командних постів на критичних етапах в бою або при ударі і усуненні ключових елементів, таких як обладнання переходу через річки та матеріалів в регіоні, який містить численні непрохідні річки. Розвідувальні операції і операції з бойового забезпечення, як правило, компоненти ешелонних операцій формуванні.

9-58. Цей статут розділяє виконання на п'ять етапів:

- ▶ Здійснення та підтримка контакту з противником.
- ▶ Розгром противника.
- ▶ Стимування противника.
- ▶ Маневр.
- ▶ Доведення до кінця.

Це не означає, що ці кроки відбуваються послідовно; вони можуть відбуватися одночасно.

ЗДІЙСНЕННЯ ТА ПІДТРИМКА КОНТАКТУ З ПРОТИВНИКОМ

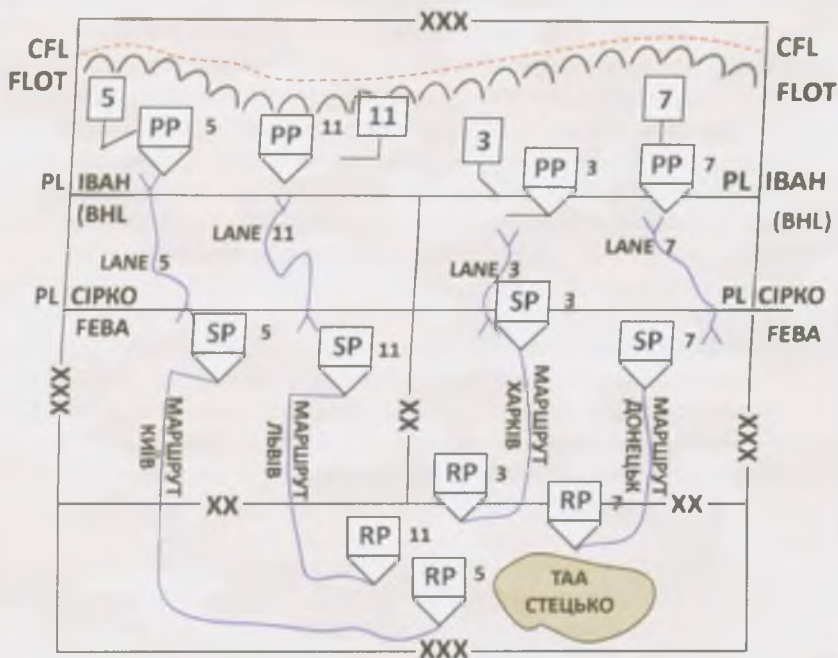
9-59. Здійснення та підтримання контакту з противником в умовах його намагання рішучими діями знищення сил та засобів розвідки, має життєво важливе значення для успіху оборонних операцій. Як тільки починається атака противника, першими задачами частини, що обо-

роняється є: визначення позицій задіяних ворожих частин і можливостей, визначення ворожих намірів і напрямку атаки, і виграти час, щоб зреагувати. Спочатку, командир виконує ці завдання в районі бойової охорони. Джерела цього типу розвідки включають сили розвідки і сили бойової охорони, розвідувальні підрозділи, сили спеціального призначення і авіаційні елементи. Командир забезпечує розподіл загальної оперативної картини всіх сил під час бою в якості основи для дій підлеглих командирів. (Див FM 6-0.) Командир застосовує наявну інформацію, у зв'язку з його військовим розсудом, щоб визначити точку, в якій противник залучений до **COA**.

9-60. Сили бойової охорони прагнуть викрити сили розвідки противника і приховати позиції своїх сил оборони, можливості і наміри в той же час, як власні сили та засоби розвідки та спостереження допомагають визначити вибраний противником курс дій (**COA**). В ідеалі, боротьба в районі бойової охорони повинна змусити противника вести рух, щоб вийти на контакт проти підготовленої оборони.

9-61. Бойова охорона є єдиною силою в районі, яка може виконувати як функції розвідки, так і охорони. Сили бойової охорони використовують всі можливості для обмежених наступальних дій, щоб затримати і переслідувати ворога, і отримати інформацію. Як тільки підрозділ, що обороняється переміщується, командир робить підготовку, щоб пройти через або навколо сили **MBA** якомога швидше за допомогою декількох пунктів проходу або смуги уздовж передового рубіжу (**FEBA**). Зазвичай, це відбувається в одному місці, в той час, поки сили бойової охорони повністю не відводяться. Проте, сили бойової охорони можуть проходити послідовно на підставі тиску противника. Передача відповідальності відбувається вперед від **FEBA** на **BHL**. (Дивіться малюнок 9-8.) Скориставшись перевагою попередніх зв'язку взаємодії та планів, сили бойової охорони здійснюють необхідну координацію у будь-яку останню хвилину з силами **MBA** в точках контакту, щоб забезпечити його швидке проходження через сили в основному районі бойових дій (**MBA**).

9-62. Сили бойової охорони не повинні вийти всі автоматично, як тільки перші ворожі одиниці досягають передового краю оборони (**FEBA**). Командир може залишити на місці елементи оборони, розташовані в районах, де супротивник не висунувся. Сили бойової охорони налаштовуються на наступ противника і продовжують проводити дії щодо бойової охорони, якомога далі вперед. Вони продовжують чинити опір фор-

Малюнок 9-8. Рубіж передачі повноважень.

мувальним операціям противника, таким як розвідці супротивника, тим самим порушуючи його координацію і дозволяючи командир **МВА** вступати в бій. Виконання цього підвищує шанси на успіх, навіть, якщо атака противника проникає в **МВА** в деяких областях. У деяких випадках сили бойової охорони можуть атакувати противника силою від свого тилу, застосовувати критично важливі цілі, або проїхати між ешелонами для ізоляції провідних підрозділів противника.

9-63. По мірі того як сили противника наближається до **МВА**, командир може наказати розвідці і засобам спостереження в районі його полоси забезпечення витіснити з однієї або обох сторін проникнення противника і продовжувати підтримувати спостереження. Спостерігаючи і забезпечуючи доступ до флангів противника, частини розвідки і спостереження можуть сприяти проведенню союзних контратак. Проте, щоб запобігти оточення цих частин, командир може планувати контролювати ті області, де супротивник не висунувся в **МВА** виключно технічними засобами.

9-64. Перетин рубіжу передачі повноважень між силами бойової охорони та силами **МВА** вимагає тісної координації і відбувається максимально швидко і ефективно, наскільки це можливо, щоб мінімізувати їх вразливість до ворожого вогню. Командир сил бойової охорони повинен зберегти свободу маневру, поки він не ініціює проходження ліній. Засоби вогневої підтримки допомагають прикрити відхід сил бойової охорони. Бойове, тилове та технічне забезпечення бойової охорони повинні рухатися в тил якомога раніше, щоб уникнути створення перешкод руху бойових сил. Як правило, частина рівня батальйону сил бойової охорони передає ведення бою до бригад, через які вони проходять.

9-65. Командир повинен обміркувати наступну місію сил бойової охорони до бойової передачі повноважень між силами бойової охорони і силами **МВА**. Фактори, які можуть вплинути на його рішення є стан сил бойової охорони, його подальші вимоги до підготовки місії, а також розмір і характер резерву, потрібного в даній ситуації. Він може прийняти рішення використовувати їх відразу, як власний резерв, який дозволить вивільнити свій первісний резерв для виконання інших завдань. З іншого боку, командир може прийняти рішення щодо використання сил бойової охорони для проведення додаткових операцій по забезпеченню безпеки на флангах сил **МВА**, якщо бій прогресує. Проте, це може бути деякий час до того, як сили бойової охорони готові до застосування. Тому командир, швидше за все, чекає, поки сили бойової охорони не будуть відновлені і початковий резерв, застосований до призначення попередніх сил бойової охорони в якості його резерву.

9-66. Командир повинен визначити район збору сил бойової охорони на наступній місії. Командир хоче, щоб ті райони збору, що розташовані до поточних операцій швидкої підтримки ще утримували виведені підрозділи оборони від роти дії поточних вирішальних і формувальних операцій. Після проходження, сили бойової охорони, зазвичай, переміщуються в ці місця, щоб підготуватися для подальших операцій. Як мінімум він повинен поповнити боєприпаси та ПММ сил бойової охорони. Додаткові **CSS** проблеми включають в себе евакуацію поранених, вимоги до технічного обслуговування, а також поповнення запасів з інших класів поставок.

РОЗГРОМ ВОРОГА

9-67. Командир проводить формувальні операції для того, щоб розбити противника незалежно від його розташування в **АО**. Після встановлення контакту з противником, командир намагається зірвати його плани, здат-

ність управляти своїми силами та групою загальновійськових підрозділів. В ідеалі, результати операцій формування повинні змусити неорганізованого ворога, чия можливість синхронізувати свої елементи деградує, провести рух, щоб зв'язатися з підготовленою обороною. Після того, як процес руйнування противника починається, він триває протягом всієї оборонної операції.

9-68. Командир одночасно ініціює власні операції формоутворення з підготовкою його позицій **МВА**. Ці формувальні операції, як правило, зосереджені на критично важливих цілях, командуванні і контрольних вузлах, інженерній, вогневій підтримці, а також засобах ППО для знищення або розгрому. Вони також можуть змусити противника використовувати шляхи підходу, що охоплюються власними **ЕА**. Ці формувальні операції руйнують єдність противника і порушують темп його підходу до **МВА**. Це, в свою чергу, призводить до порушення своєчасного введення противником наступальних сил в бойові дії. Наприклад, наступальні інформаційні операції, спрямовані проти вузлів **С2** противника, сил та засобів ППО, підсилюють вразливість противника до інших формувальних операцій, одночасно уповільнюючи реакцію противника до цих формувальних операцій. Наступні бойові дії зосереджують увагу на погіршенні вогневої підтримки і інженерних споруд противника, тим самим порушуючи рух його одиниць, що наближаються.

9-69. Інші цілі для формування операцій включають в себе розвідку противника та засобів його розвідки. Знищення цих цілей дозволяє командирі повторно змусити ворожі підрозділи розгортатись в бойові порядки на землі за своїм вибором, тим самим сприяючи руйнуванню і де-синхронізації плану противника. Час проведення цих формувальних операцій має важливе значення. Ворогу не можна дозволити оговтатися від їх наслідків до початку вирішальної операції. Командир може також виконувати наступальні операції для подальшого розгрому противника, як контратака з виходом на передній край, рейди, засідки, удавані дії, або демонстрації.

ФІКСУВАННЯ ПРОТИВНИКА

9-70. Командир має робити все, що в його силах, щоб обмежити опції, доступні противнику при веденні позиційної оборони. На додачу до розгрому противника, командир проводить операції формування для стримування противника в конкретний **СОА**, контроль його пересування, або сковування його в заданому місці. Ці дії обмежують можливості про-

тивника. При виконанні цих операцій, командир продовжує знаходити, і затримувати або виснажувати ворожі наступні і резервні сили, щоб утримати їх від входу в **МВА**.

9-71. Командир має кілька варіантів, які допоможуть йому стримати атакуючу силу. Командир може розробити свої формувальні операції, такі як охорону флангів і точок проникнення, щоб стримати противника і дозволити союзницьким силам виконати вирішальний маневр в іншому місці. Як обговорювалося раніше в розділі 8, бойові застави і вогневі спорудження можуть також заважати руху противника. Правильно виконана обманна військова операція може стримувати ворога до даного **СОА**.

9-72. Командир використовує перешкоди, їх вогневе прикриття з метою стримати, повернути, блокувати, або розгромити для обмеження доступних ворогові варіантів. Правильно виконані дії щодо перешкод є результатом синтезу їх планування «зверху вниз» і «знизу вгору» та їх створення. Блокуючі сили можуть також впливати на рух противника. Блокуюча сила може виконувати свою місію з різних позицій залежно від факторів **МЕТТ-ТС**.

МАНЕВР

9-73. При веденні позиційної оборони, вирішальна операція відбувається в **МВА**. Це там, де впливи формувальних операцій разом з операціями з матеріальної підтримки, в поєднанні з вирішальними операціями сил **МВА**, з метою перемогти ворога. Мета командира полягає у тому, щоб запобігти подальшому просуванню противника за рахунок поєднання вогню з підготовлених позицій, перешкод і мобільних резервів.

9-74. Створення масованих ефектів є особливо важливим для командира, який здійснює захист великої площі проти ворога зі значною перевагою в бойовій потужності. Нападник має можливість вибрати місце і час атаки. Отже, атакуючий противник може зосередити його сили в конкретній точці, таким чином, істотно впливати на співвідношення сил в точці атаки. Ворог з перевагою в три до одного в загальній бойовій потужності може легко перетворитися на місцевому співвідношенні шість до одного або вище. Командир, що обороняється повинен швидко визначити намір командира противника і вплив рельєфу місцевості. Це дозволяє його частинам і їх системам озброєння використовувати спритність і гнучкість для створення ефектів бойової потужності проти ворога в тих точках, і відновити більш сприятливе співвідношення сил.

9-75. Сили, що діють в **MBA** беруть на себе відповідальність за бій на **VHL**. У міру того як сили бойової охорони наближається до **FEBA**, може бути необхідно збільшити інтенсивність вогневої підтримки від **MBA**, щоб сили бойової охорони розірвали контакт. Вогневі засоби ведення вогню прямою та непрямою наводкою, забезпечують підтримку виводу військ для сил бойової охорони і закривають лінію проходження через комплекси перешкод. Командир може також використовувати дим, щоб сприяти розриву контакту сил бойової охорони з ворогом. Вивід сил бойової охорони через прямі позиції **MBA** повинен бути ретельно спланованим і скоординованим. Командир повинен охороняти прогалини в перешкодах, залишених для виведення сил бойової охорони і організувати їх закриття після проходження сил бойової охорони.

9-76. Після того, як противник досягне **MBA**, він намагатиметься знайти слабкі місця і вклинитись, можливо, серією розвідувальних атак. У міру розвитку атаки, підрозділи, що обороняються вступають в бій із передовими силами противника. Просування противника може уповільнитись через проходження і підвищену щільність сил в результаті обмеженого простору для маневру, що представляє хороші цілі для оборонного вогню і повітряної підтримки. Максимальні ефекти одночасного і послідовного вогню задіяні на даному етапі битви.

9-77. Підлеглі підрозділи маневрують за допомогою зосередженого прямого і непрямого вогню та пересуванню для отримання позиційної переваги над атакуючими силами противника. Командир також направляє зусилля забезпечення інженерних перешкод. Він повинен розосередити свої сили, щоб зустріти ворога, де він скоріш за все знаходиться, а не де командир хотів би, щоб ворог був. Командир направляє операції і підтримує свої підлеглі елементи, надаючи необхідну **CS** і **CSS**. Він контролює застосування резерву і, на рівні дивізії і вище, вступає в бій з силами противника, що атакує. Якщо атакуючі сили противника можуть бути затримані, атака противника може бути розгромлена по частинах, один ешелон за один раз. Якщо ті, хто обороняються можуть змусити противника задіяти наступні сили раніше, ніж планувалося, це може порушити часовий графік противника, що може привести до створення придатних для використання прогалин між задіяними і наступними ешелонами.

9-78. Проміжки між оборонними позиціями можуть бути необхідні, але їх не можна допускати там, де командир очікує ймовірного головного удару супротивника. Вони знаходяться під наглядом, під прикриттям

вогню або, де це можливо, перекритий бар'єрами або переміщеними власними силами. Командир чітко визначає відповідальність за контакт з кожним проникненням противника. Він використовує перевалочні пункти і перешкоди для запобігання проникнення противника. Якщо противник зумів проникнути в **МВА**, командир блокує проникнення негайно і руйнує цю силу противника якомога швидше; в результаті, потреба в мобільному резерві. Він може розширити свої дії в межах глибини його **АО**, щоб протистояти ворожим проникненням, які не можуть бути зупинені.

9-79. Командир ніколи не дозволяє наступаючому противнику закріплюватись, якщо це не відповідає його схемі маневру. Він проводить локальну контратаку з усіма наявними місцевими ресурсами, щоб не дати противнику закріпитись на його захоплених позиціях. Найнижчий можливий ешелон веде цю локальну контратаку; проте, командир повинен знати про проблеми введення в бій по частинам. Частина не відходить від позиції, якщо вона не вписується в наміри вищого командира або він дає на це дозвіл. Якщо оборонна сила не в змозі дати відсіч ворогу, вона намагається стримати проникнення ворога, поки вона не зможе атакувати разом з основними контр атакуючими силами. Командир координує свої контрудари з зусиллями його системи вогневої підтримки.

9-80. Хоча командир планує контрнаступ в своєму плануванні оборони, він усвідомлює, що його план не може точно відповідати з існуючою ситуацією, коли він починає контратаку. У міру розвитку ситуації, командир переоцінює свій план на основі його переглянутого ситуаційного розуміння, що є результатом оновленої загальної оперативної картини, що нова розвідувальна і бойова інформація в змозі відповісти на такі основні питання:

- ▶ Чи контратака можлива, або чи повинен він використовувати резерв, щоб стримувати ворожі просування?
- ▶ Коли і де повинні війська, що обороняються контратакувати?
- ▶ У разі ворожого проникнення, що мають війська, що обороняються контратакувати і що вони повинні блокувати або стримувати?
- ▶ Чи достатньо часу, щоб завершити контратаку до приходу наступних сил ворога?
- ▶ Чи може він провести контратаку, використовуючи свої системи вогневої підтримки?

9-81. Під час контратаки командир використовує всі наявні ресурси, необхідні для досягнення успіху. Резерв, зазвичай, стає вирішальною операцією ешелону, так що він уникає його дострокового або фрагментарного застосування. Одним з найбільш важливих рішень командира є застосування резерву. Він може посилити свої резервні сили, перш ніж задіяти його, щоб надати йому велику здатність протистояти діям супротивника. Командир не здійснює контратаку в якості автоматичної реакції на проникнення противника, а ні як застосування резерву одиночно тільки тому, що противник досяг певної лінії переміщення або іншої місцевості. Вогневої засоби підтримки і місцеві контрудари силами, що вже обороняють можуть знищити, зруйнувати або виснажити ворожі проникнення, тим самим звільнивши командира від необхідності застосувати резерв. Коли це можливо, командир запускає контратаку, коли противник представляє свій фланг або тил, розосереджується, або його темп наступу зменшується. Після того, як командир визначає фланги головного удару супротивника, він може націлити контратаки, щоб ізолювати і знищити сили противника в рамках **МВА**.

9-82. Іноді командир може визначити, що він не може дозволити собі використовувати свій резерв для контратаки. Таким чином, він повинен використовувати свої ресурси, щоб блокувати, стримувати, або затримувати ворога, щоб виграти час для задіяння резервів вищого ешелону. У цих випадках, командир і його особовий склад повинні планувати, як задіяти роти і батальйони з підсилення в оборонній схемі, коригувати кордони, а також місце **BP**s. Він планує маршрути, що будуть використовуватись цими підрозділами, і які коригування будуть необхідні в існуючих механізмах **C2**. Він може прискорити процес позиціонування і рухомого підкріплення або резерву шляхом призначення маршрутів і надання персоналу управління трафіком і керує в точках контакту для керування і поінформування їх за обставинами. Розвідники, військова поліція, і дивізійні підрозділи розвідки можуть забезпечити контроль руху.

ПРОДОВЖЕННЯ

9-83. Метою оборонних операцій є утримати місцевість та створити умови для контрнаступу, що повертає ініціативу. Позиційна оборона робить це, змушуючи ворога витримати неприйнятні втрати коротких його вирішальних цілей. Успішна позиційна оборона дозволяє командиру здійснити перехід до атаки. Позиційна оборона також може привести до безвихідної ситуації обидві сили, залишених в контакті один з одним. I,

нарешті, це може привести на те, що той, хто обороняється був переможений атакою противника і потребував переходу відступальних операцій. Будь-яке рішення про відкликання має враховувати поточну ситуацію в сусідніх оборонних районах. Тільки командир, який назначив оборону може призначити новий **FEBA** або дозволити відступальну операцію.

9-84. Протягом цього подальшого періоду, час має вирішальне значення. Окрім того, що командир має великий, вільний від зобов'язань резерв, підготовлений для швидкого залучення, він повинен скинути свою оборону так само як, підтримувати контакт з противником. Час також має важливе значення для противника, тому що він буде використовувати його, щоб реорганізувати, створити зону безпеки, а також зміцнити свої позиції.

9-85. Існує різниця між локальними контратаками, спрямованими на відновлення оборони і вирішальною операцією, призначеної вирвати ініціативу з рук противника, а потім перемогти його. Для того, щоб провести рішучий контрнаступ, сили оборони мають довести атакуючого противника до його кульмінаційного пункту, перш ніж його дії призведуть до неприпустимого рівня деградації сил оборони. Щоб зробити це, оборонна сила повинна порушити здатність противника зосередитись, змушуючи його розігнати свою бойову міць на невеликі групи або виснажити його сили, щоб отримати сприятливе співвідношення бойової потужності. Оборонна сила повинна продовжувати порушувати здатність противника вводити наступну силу і зруйнувати його систему самозабезпечення. В обороні, командир повинен підготуватися до швидкого використання швидкоплинними можливостями, перехопити ініціативу і взяти на себе наступ. В ідеалі, у нього вже є план контратаки, що підходить до існуючої ситуації. Він повинен швидко реорганізувати і встановити вибрані одиниці, переміщати їх, щоб атакувати позиції. З іншого боку, він повинен проводити атаки з використанням цих частин, що вже знаходиться в контакті з противником, що зазвичай є найменш сприятливим **COA**.

9-86. Для ворога дуже важко вести оборонний бій у відповідь на контратаку після того, як він досягне кульмінаційної точки з наступних причин:

- ▶ Його оборонні приготування непередбачені.
- ▶ Його сили належним чином не організовані для оборони.
- ▶ Реорганізація для оборони вимагає більше часу, ніж союзний командир повинен дозволити.

- ▶ Ворожі сили розосереджені, витягнуті в глибину і ослаблені.
- ▶ Атаки рідко доходять до своєї кульмінації на землі, так як цього би хотілося тим, хто переходить до оборони.
- ▶ Фізична втома.

9-87. Перехід до оборони вимагає від особового складу противника психологічно адаптуватися. Солдати, які вже звикли до просування, і, таким чином, до перемоги, повинні тепер зупинитися глибоко на території протидіючих сил і боротися захищаючись, іноді відчайдушно, за нових і часто несприятливих умовах. Якщо командир супротивника вирішує провести відступальні операції до більш вигідної позиції, для його солдат це ще важче пристосуватися психологічно.

9-88. Якщо оборонний бій призводить до безвихідної ситуації у обох сил, залишених в контакт з одним, сила, що обороняється повинна прагнути зберегти ініціативу і створити умови для наступної зустрічі. Командир повинен підготувати оборонні частини для швидкого переходу до наступної оборонної позиції під час затишшя в бою, тому що це ризиковано, щоб захиститися від тієї ж позиції двічі. Ворог буде знати місце розташування позиції оборонних військ і накривати їх вогнем своєї підтримки, якщо тільки війська, що обороняються рухаються. Проте, підрозділ, що обороняється повинна зазвичай залишатися на місці і продовжувати вести вогонь, доки вона не зможе придушити сили противника, що наближаються або вживати інших заходів, щоб відвернути противника. Це відбувається через ризик для частини, коли вона виходить зі своїх підготовлених позицій в той час як все ще під тиском противника.

9-89. Якщо підрозділ, що обороняється не в змозі підтримувати цілісність своєї оборони, він повинен перейти до ретроградної операції або він ризикує бути знищеним. Командир повинен проаналізувати, як виконати цей перехід і підготувати плани на випадок непередбачених обставин. Якщо ситуація вимагає відступального руху, командир проводить операцію щодо відступу і принципів, що розглядаються в Розділі 11. У відступі, якщо оборонна сила може змінити місце для часу без підтримки неприйнятних збитків, командир зазвичай може відновити умови необхідні для успішного захисту.

Розділ 10
Мобільна оборона

*Швидкий і енергійний перехід до атаки—полум'я меча помсти—
є найбільш блискучим засобом оборони.*

Карл фон Клаузевіц, **Про війну**, 1832 рік

Мобільна оборона це тип оборонної операції, яка концентрується на знищенні або ураженні противника через вирішальну атаку ударної сили (FM 3-0). Вона фокусується на знищенні атакуючих сил, не дозволяючи супротивнику просунутися в положення, яке дозволяє йому контратакувати. Командир утримує більшу частину своєї наявної бойової потужності в ударних силах для своєї вирішальної операції, великої контратаки. Він залишає мінімально можливу бойову міць до його сил сковування, яка проводить формуючі операції, щоб контролювати глибину і широту противника. Група сковування також зберігає місцевість, необхідну для проведення вирішальної контр-атаки ударною силою. Позиційна оборона, з іншого боку, фокусується на збереженні місцевості, поглинаючи противника в серії з блокуванням позиції, де він може бути в значній мірі знищений вогнем.

10-1. Фактори **МЕТТ-ТС** можуть диктувати, що підрозділ проводить мобільну оборону при захисті проти сил противника з більшою бойовою

ЗМІСТ	
Організація сил.....	10-2
Засоби управління.....	10-5
Планування мобільної оборони.....	10-7
Маневр.....	10-7
Вогнева підтримка.....	10-7
ППО.....	10-8
Мобільність/Контр-мобільність/ Живучість.....	10-8
Тилове та технічне забезпечення.....	10-8
Підготовка мобільної оборони.....	10-9
Виконання мобільної оборони.....	10-10
Зіткнення та підтримування контакту з ворогом.....	10-10
Зрив ворожої атаки.....	10-10
Фіксування ворога.....	10-11
Маневр.....	10-12
Продовження.....	10-14

силою, але меншою рухливістю. Командир також може використовувати мобільну оборону при захисті великої площі (**АТ**) без чітко визначених напрямків підходу, наприклад на рівнинній, відкритій місцевості. Мобільна оборона найбільш прийнятна в умовах, коли противник може застосовувати зброю масового знищення, так як цей тип захисту знижує уразливість сили атакувати і зберігає свою свободу дій. Майбутні технології, пов'язані з командуванням та управлінням (**С2**) мають поліпшити здатність дружніх сил оформлювати та підтримувати загальну оперативну картину, що знижує ризик, пов'язаний з цим типом захисту. Серед цих ризиків—

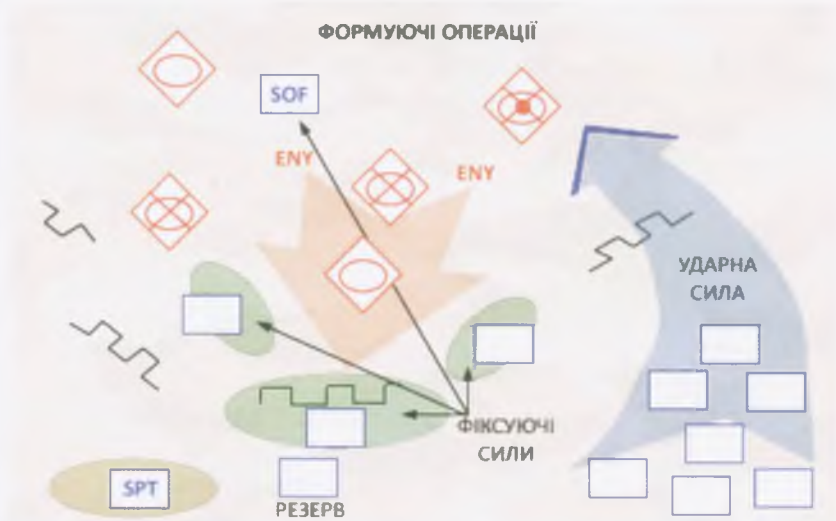
- ▶ Сили сковування можуть бути ізольовані та знищені частинами через брак ресурсів.
- ▶ Операції в несуміжних районах ведення бойових дій, пов'язаних з проведенням мобільного оборони може призвести до ураження частинами.
- ▶ Дії противника можуть погіршити здатність ударної сили реагувати в критичних точках.
- ▶ Ворог може не рухатися в зону, яку для цього передбачав командир підрозділу, що обороняється.
- ▶ Атакуючий ворог зберігає принаймні якийсь імпульс, по мірі наближення до районів ураження (**ЕА**).
- ▶ Сили, що обороняються, не мають точного уявлення про місця і диспозиції, необхідних ударним силам, щоб почати рішучі дії в часі, щоб зреагувати на противника.
- ▶ Децентралізовані операції, чого вимагає мобільна оборона, збільшити потенціал для братовбивства.

10-2. *Пропускається.*

ОРГАНІЗАЦІЯ СИЛ

10-3. Об'єднання менші за розміром, ніж корпус, зазвичай, не проводять мобільну оборону через їх нездатність боротися на кількох напрямках по всій ширині, глибини і висоті району операцій, з одночасним постачанням ресурсів для ударних сил, сил сковування та резерву. Як правило, ударні сили в мобільній оборони можуть складатися з від половини до двох третин всіх бойових потужностей. (Дивіться малюнок 10-2.) Дивізії та менші частини (з'єднання), як правило, ведуть позицій-

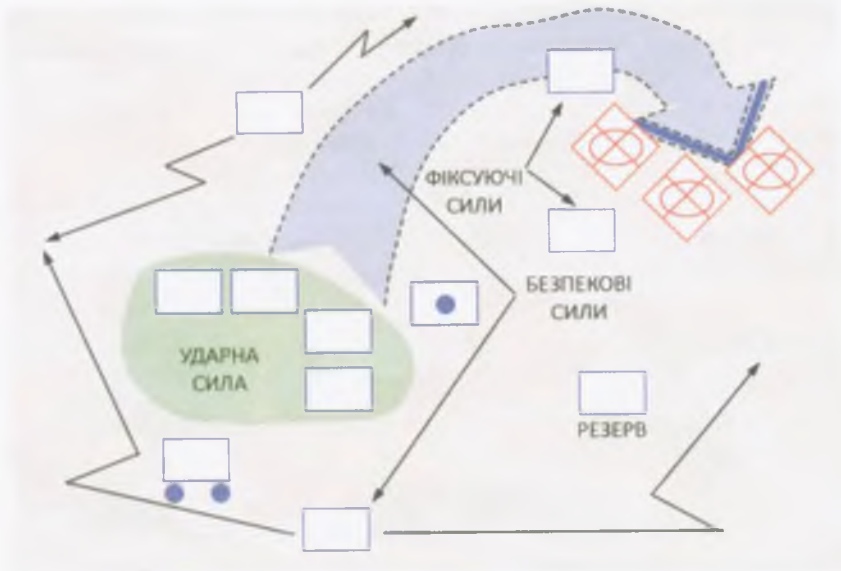
ну оборону або стримування, як частина сил стримування, або атакують, як частина ударних сил. В якості альтернативи, вони можуть являти собою частину резерву.

Малюнок 10-2. Мобільна оборона.

10-4. Командир організовує свої основні сили у дві основні групи—сили скокування та ударні сили. В мобільній обороні, розвідка та бойова охорона, резерви та сили забезпечення виконують ті ж завдання, що і під час позиційної оборони. (Дивіться малюнок 10-3.) Командир завершує всі необхідні корегування в організаційній структурі, перш ніж послати свої підрозділи у бій.

10-5. Організований командиром, з мінімальними бойовими потужностями, необхідними для виконання місії, сили скокування розвертають, блокують та затримують атакуючого противника. Вони намагаються надати проникненню ворога певної форми, або придушити його просування. Як правило, вони мають більшу частин сил та засобів перешкоджання мобільності ворога. Сили скокування можуть вести оборону на значній глибині в межах основного району бойових дій (МВА). Тим не менш, вони повинні бути готовими, щоб зупинити і утримувати місцевість на короткий термін, щоб допомогти ударним силам виконати їх роль. Сили скокування створюють умови для рішучого удару з боку ударною сили у вигідному тактичному місці. Вони виконують свою

Малюнок 10-3. Організація сил для мобільної оборони.

частину битви поєднанням позиційної оборони та стримуванням. Вони виконують формуючі операції.

10-6. Ударні сил рішуче вступають у бій з ворогом, коли він видає себе в своїх спробах подолати силу сковування. Термін «ударна сила» використовується не як резерв, оскільки термін «резерв» вказує на силу, що ще отримала завдання. Ударна сила є виконавчою силою, що має ресурси для проведення вирішальної контратаки, як складової мобільного оборони. Це і є вирішальною операцією командира.

10-7. Ударна сила представляє собою максимальну бойову міць, що необхідна для проведення контратаки. Вона є загальновійськовим формуванням, яке має велику бойову міць і мобільність та прагне перемогти або знищити ворога. Командир обмірковує вплив несподіванки. Ударна сила, як правило, повністю організована для виконання завдання, з усіма елементами бойового забезпечення (CS) та тилового та технічного забезпечення (CSS). Командир розміщає інженерні сили та засоби посилення мобільності з головними елементами ударних сил.

10-8. Ударна сила є ключем до успішної мобільної оборони. Всі її дії зво-

дяться до проведення атаки. Якщо можливості застосувати рішучу ударну силу не має, то той, хто обороняється перегрупує свої сили, щоб створити умови для досягнення успіху. Ударна сила повинна мати рухливість, що дорівнює або перевищує цільової одиниці супротивника. Він може отримати цю рухливість через відповідну організацію завдання, операції контр-мобільності, які уповільнюють та зривають рухливість ворога та операції забезпечення власної мобільності для сприяння швидкій зміні своїх сил. Ударна сила потребує доступу до декількох маршрутів, так як атакуючий противник зазвичай йде широким фронтом, що перешкоджає свободі дій тих, хто обороняється.

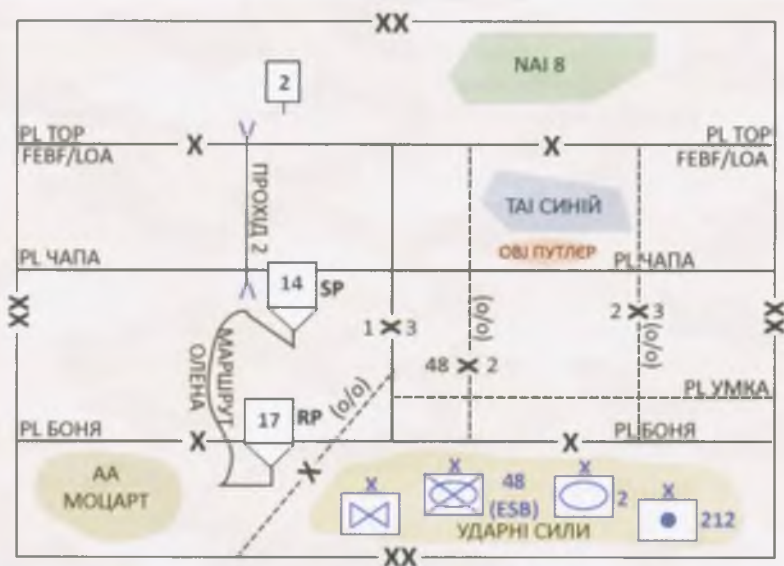
10-9. Командир, що відповідає за організацію загальної мобільної оборони, повинен зберегти контроль над ударною силою, якщо труднощі в спілкуванні не роблять це неможливим. Зазвичай, це є командувач всіма силами оборони. Найбільш важливі рішення командира є, КОЛИ, ДЕ і за ЯКИХ умов він повинен створити ударну силу. Командир, зазвичай, особисто супроводжує ударну силу.

10-10. Забезпечення резерву ресурсами в маневреній обороні є складною справою, що вимагає від командира ризикувати. Як правило, він використовує свій резерв для підтримки сила скокування. Проте, якщо резерв є доступний для ударних сил, він розвиває успіх ударної сили. Якщо резерв складається в основному з авіаційних сил та систем вогневої підтримки дальнього радіусу дії, він може мати можливості підтримати як сили скокування, так і ударні сили.

ЗАСОБИ УПРАВЛІННЯ

10-11. Командир веде мобільну оборону, використовуючи заходи управління для синхронізації проведення операції. Ці заходи управління включають визначення районів введення операцій, сили скокування та ударні сили з пов'язаними з ними лініями розмежування, бойовими позиціями та ліній, розділу фаз. Він призначає рубіжі атаки або рубіж зіткнення, в рамках графічних заходів управління ударною силою. Він може призначити напрямок дій для ударної сили. Він може призначити позиції для вогневого нальоту або опорні вогневі позиції. Командир використовує зони ураження (EA), орієнтири, області розташування цілей, що представляють інтерес, а також рубіж загороджувального вогню, в міру необхідності. Він встановлює назви районів інтересу де зосереджуються зусилля сил та засобів його розвідки та спостереження (ISR). Це дозволяє йому визначити курс дій противника (COA). Він призначає контрольно-пропус-

кні пункти, контактні точки, точки проходу, маршрути проходження та смуги для використання силами та засобами розвідки і спостереження, підрозділів бойової охорони та ударних сил. (Дивіться малюнок 10-4).

Малюнок 10-4. Засоби управління мобільної оборони.

10-12. Командир повинен встановити командиру ударних сил заходи управління, щоб зосередити свої сили у вирішальному місці і часі та залагодити всі питання ведення вогню з силами сковування. Як мінімум, командир ударних сил має знати точки прийняття рішень, які могли б привести до застосування його сил, граничний рубіж просування, і межі його районів ведення операцій. Якщо старший командир призначає якусь вісь атаки або напрямок атаки в якості заходу управління, він обмежує свободу маневру командира ударною силою. Проте, такі обмеження можуть бути необхідні, щоб уникнути контакту з силами противника, які могли б відвернути ударну силу від виконання свого основного завдання. Ці заходи управління можуть повинні бути розроблені "на льоту", з одночасним просуванням командира, його штабу та підлеглих, з метою скористатися можливістю застосувати ударну силу в рішучому контраступі. Вони повинні також допомогти командиру відновити цілісність свого захисту, якщо дії ударної сили зазнають невдачі. (Розділи 2, 5 і 8 пояснюють ці заходи управління.)

ПЛАНУВАННЯ МОБІЛЬНОЇ ОБОРОНИ

10-13. Ключем до успішної мобільної оборонної операції є інтеграція і синхронізація всіх наявних сил та засобів, щоб максимізувати бойову міць тих, хто обороняється, зокрема ударної сили. Командир досягають інтеграції і синхронізації, коли він може використовувати свої комбіновані ефекти в вирішальні часи і місцях. (Загальні міркування планування оборони, розглянуті в главі 8, застосовуються до мобільної оборони.)

МАНЕВР

10-14. Здатність командира зберігати перевагу в мобільності його сил є важливим аспектом мобільної оборони. Ця перевага у мобільності може бути результатом або бути підвищена за рахунок контр-мобільних дій, спрямованих проти сил противника. У своєму плані мобільної оборони, командувач гарантує, що його сили, в тому числі резерви та ударні сили, можуть вільно переміщатися по полю бою, в той час як рухливість противника обмежується, знижуючи його рушійну силу, спрямовуючи або змушуючи його увійти в ті райони, які сприяють своїм силам.

ВОГНЕВА ПІДТРИМКА

10-15. Ефективність мобільної оборони ґрунтується на ретельно спланованому вогні із всіх видів зброї. В мобільній обороні ударні сили виконують вирішальну операцію командира. Це вимагає безперервної та концентрованої вогневої підтримки. Командир надає ваги вирішальній операції, зокрема, шляхом виділення польової артилерії і інших систем зброї вогневої підтримки. Він повинен швидко переносити вогонь непрямою наводкою від сил сковування до ударних сил. Ці системи вогневої підтримки не повинні рухатися разом з ударними силами, якщо він залишається в межах діапазону підтримки.

10-16. Якщо місце проведення маневру ударною силою заплановані поза межами діапазону систем вогневої підтримки, командир повинен або планувати рух вогневої підтримки сил та засобів в тих місцях, де вони можуть підтримати ударну силу або включити їх до ударних сил. Сили та засоби вогневої підтримки можуть частково компенсувати недолік маневру сил в ударних силах. Командир вживає заходів обережності, щоб запобігти братовбивству по мірі наближення ударних сил до зон ураження (ЕА) сила сковування, в той час як повітряна і артилерійські засоби намагаються перешкоджати руху противника.

ПРОТИ-ПОВІТРЯНА ОБОРОНА

10-17. У мобільній оборони, ППО, як правило, спочатку використовується для прикриття—

- ▶ Сил бойової охорони та сил сковування в полосі забезпечення.
- ▶ Командних пунктів.
- ▶ Важливих сил та засобів, в тому числі систем вогневої підтримки, резерву та ударних сил.
- ▶ Ресурсів тилового та технічного забезпечення.
- ▶ Пропускні пункти вздовж коридорів руху, запланованих для використання резервами або ударними силами.

Після того, як командир задіє ударну силу, вона отримує пріоритет підтримки як вирішальної операції. Якщо ударна сила атакує на розширеній глибини, командир гарантує, що він та інші критично важливі сили та засоби залишаються в межах зони обслуговування наявних систем ППО. Це може зажадати від нього, щоб змінити становище РЛС ППО і систем для забезпечення роботи ППО військ, що обороняються.

МОБІЛЬНІСТЬ / КОНТРОМБІЛЬНІСТЬ / ЖИВУЧІСТЬ

10-18. Більшість сил та засобів контр-мобільності і живучості підтримують функціонування сил сковування. Більша частина сил та засобів посилення мобільності підтримують операції ударних сил. Ситуаційні перешкоди надати йому величезну перевагу в мобільній оборони. Ці перешкоди бойової посилюють бойові можливості, оскільки вони дозволяють командиру застосовувати економію сил. Він використовує ситуаційні перешкоди для використання вразливості противника, розвинути успіх, відокремити сили противника від сил, що слідують за ними, а також забезпечити захист флангів.

ТИЛОВЕ ТА ТЕХНІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

10-19. При плануванні операцій матеріально-технічного забезпечення з метою забезпечення стійкості мобільної оборони необхідно дивитись за рамки формуючих операцій сил сковування, щоб підтримати рішучу контратаку ударну силу. Чим більшу відстань ударні сили повинні покривати при переході від районів збору (АА) до кінцевої мети, тим більше кількість матеріалів, необхідно для підтримки цього руху. Після призначення задач ударним силам, їм необхідно надати перший пріоритет у забезпе-

ченні паливом, боєприпасами, а також підтримкою технічним обслуговуванням в порівнянні з елементами сил сковування. Евакуація загиблих та поранених буде непростим завданням, так як сили сковування, швидше за все, матимуть вищий відсоток втрат, але лінії комунікації до ударних сил також повинні лікувати поранених і травмованих, та проводити їх евакуацію. Коли ударна сила повинна рухатися на значну відстань від її бази, командир повинен обмірковувати питання про створення проміжної бази підтримки (ПБП). Перед тим, як створити ПБП, він повинен врахувати всі вигоди від створення бази щодо вартості з точки зору бойової потужності або зусиль відходили від своєї підтримки місії для забезпечення ІМК.

ПІДГОТОВКА МАНЕВРНОЇ ОБОРОНИ

10-20. Підготовка до проведення мобільної оборони включає розробку оборонних позицій і зон ураження, сили сковування, як обговорювалося в розділі 8. Командир активно використовує свої розвідувальні засоби для відстеження ворожих підрозділів, як вони наближаються. Інженери беруть участь в проведенні розвідки маршруту та території, щоб знайти і класифікувати існуючі маршрути. Вони покращують існуючі маршрути і відкривають нові шляхи для використання під час бою.

10-21. Ударна сила зосереджується в одній або декількох районах, в залежності від ширини району операцій, рельєфу місцевості, можливостей противника, і бойових порядках для застосування. Перед початком атаки, ударні сили можуть направляти до основного району бойових дій деяк свої елементи, з метою -

- ▶ Введення противника в оману щодо мети застосування сил;
- ▶ Зайняття фальшивих бойових позицій;
- ▶ Створення фальшивого враження стосовно ліній розмежування, що важливо, коли здійснюються операції змішаними (важкими та легкими) силами, або багатонаціональними силами;
- ▶ Проведення розвідки маршрутів між районами зосередження та потенційними зонами ураження.

10-22. Противник намагатиметься викрити чисельність, склад та структуру, дислокацію підрозділів, що утворюють сили сковування та ударних сил. Командир, використовує бойову охорону, проводить інформаційні операції, щоб запобігти отримання противником такої інформації та погірше її збір.

ВИКОНАННЯ МОБІЛЬНОЇ ОБОРОНИ

10-23. Цей посібник розділяє ведення мобільної оборони на п'ять фаз, з метою їх обговорення. Тривалість та природа кожної фази, якщо це взагалі відбувається, міняється від ситуації до ситуації, згідно факторів МЕТТ-ТС. Цими фазами є: здійснення контакту з противником та його підтримання, зрив атаки противника, сковування противника, здійснення маневру, подальші дії.

10-24. Командир повинен мати гнучкість для того, щоб своїми діями формувати проникнення ворога. Він може навіть спокушати ворога, з'являючись перед ним відкрито з метою викриття його цілей, що мають оперативну та стратегічну цінність.

ЗДІЙСНЕННЯ КОНТАКТУ З ВОРОГОМ ТА ЙОГО ПІДТРИМАННЯ

10-25. Командир, що проводить мобільну оборону, зосереджується на викритті реальних місць розташування сил противника, його чисельності з метою полегшення ефективності застосування ударних сил. Сили бойової охорони (захисту та прикриття), або сили сковування підтверджують курс дій противника та його головні напрямки підходів. Командир, як правило, ставить задачі силам та засобам спостереження і розвідки щодо виявлення місць розташування резервів противника та сил, що слідують за ними. Своєчасне викриття ворожих вирішальних дій, надає командирі час на реагування, уточнення позицій сил сковування та формування проникнення ворога, що в свою чергу, надає необхідний час для застосування ударних сил. Командир ударних сил потребує чітких своєчасних уточнень, щодо обстановки за противника, з метою гарантування, що його атака на противника відбудеться у правильному місці і у визначений час.

10-26. Під час ведення бойових дій, сили бойової охорони визначають які маршрути використовують сили противника, у якому місті ворог сильний, а де він слабкий, де знаходяться прогалини у побудові його бойових порядків. Ця інформація допомагає командирі у його спробах захопити ініціативу. Вона також посилює здатність ударних сил виявляти сприятливі можливості.

ЗРИВ АТАКИ ВОРОГА

10-27. У мобільній оборони, командир проводить формуючі операції,

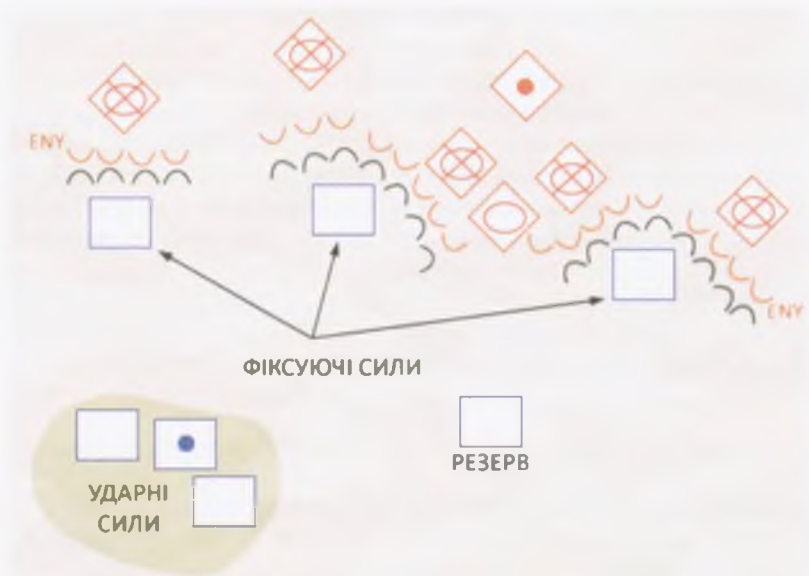
призначені для формування проникнення противника в основний район бойових дій та зірвати введення противником у бій свіжих сил. Ці формуючі операції допомагають встановити передумови для задіяння ударних сил шляхом ізоляції об'єкту ударної сили і знищення ключових вузлів С2 противника, підрозділів логістики, постачання, а також резервів. Всякий раз, коли це можливо командир встановлює послідовність цих операцій, що включає наступальні інформаційні операції, так щоб їх вплив збігався з застосуванням ударних сил. Щоб створити темп, який тимчасово паралізує системи управління противника, інтенсивність операцій, які формують може різко збільшитися в інтересах ударної сили. Командир продовжує проводити операції, що формують після того, як ударна сила бере на себе зобов'язання не допустити сили противника з-за меж району цілей і від втручання виконання вирішальну контратаку.

ФІКСУВАННЯ ВОРОГА

10-28. Фіксування противника є другою частиною формуючої операцій, а її результатом є створення умов, необхідних для рішучих дій ударних сил. Як правило, командир тих, хто захищається дозволяє силам противника проникнути в оборонний район операцій до того, як їх атакуватимуть ударні сили. (Дивіться малюнок 10-5.) Сили сковування можуть використовувати комбінацію позиційної оборони, операцій стримування та техніку оборони опорного пункту для формування проникнення противника. Мета сил сковування не обов'язково перемогти ворога, але сформуванню його проникнення для полегшення його ураження з боку ударної сили. Командир гарантує, що місії і організації завдання підлеглих підрозділів сил сковування узгоджуються з його концепцією формування проникнення противника. Оборонні позиції всередині сил сковування не можуть бути суміжними, так як сили сковування містять тільки мінімально-необхідну бойову міць, щоб виконати свою місію.

10-29. Широке застосування силами сковування перешкод підтримує ці зусилля та допомагає отримати загальну перевагу в мобільності над ворогом. Командиру може знадобитися, щоб уступити територію швидко, щоб противник думав, що він був успішним або, щоб спонукати його до вирішального пункту, де ударна сила зможе його атакувати. Як правило, в мобільній оборони, командир зберігає територію тільки для того, щоб полегшити застосування ударних сил.

10-30. При веденні мобільної оборони, командиру, можливо, буде потрібно застосувати свій резерв для посилення сковування та допомоги

Малюнок 10-5. Мобільний захист перед застосуванням ударних сил.

сформувати поле бою. Він розміщує свої запаси, так щоб ефективно реагувати на найбільш ймовірну надзвичайну обстановку, що може скластися та найнебезпечніший ймовірний курс дій противника. Без резерву, командир бере на себе значний ризик у спробі сформувати проникнення ворога. Обставини можуть також змусити командира використовувати елементи ударної сили, щоб допомогти силам сковування. Якщо це станеться, командир вважає за краще використовувати свої вільні кошти вогневої підтримки дальньої дії і ударних вертольотів. Вони є кращим вибором через їх здатність швидко вийти з бою та перекинути зусилля для підтримки решти ударної сили у виконанні своєї місії.

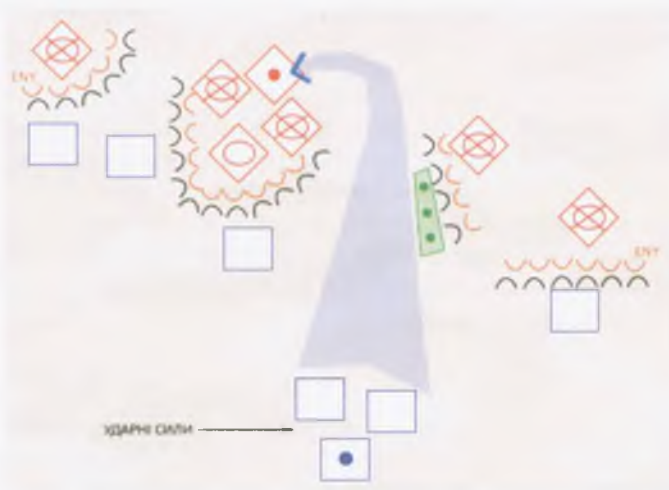
МАНЕВР

10-31. Розуміння командиром ситуації має вирішальне значення у створенні умов, які ініціюють рух ударної сили і при визначенні загальної зони, яка служить в якості фокусу для контратаки. Розуміння ситуації включає в себе ідентифікацію тих точок у часі і просторі, в яких контратака виявляється вирішальною. Ціль, на яку орієнтована сила, або ділянка бойового зіткнення зазвичай вказують на вирішальну точку. Особовий склад синхронізує дії підрозділу в часі і просторі, щоб істотно масувати

ефекти дій ударної сили в потрібний час і місці.

10-32. Дії ударної сили є вирішальною операцією ешелону при її задіянні. Системи командира для збору інформації, спостереження і розвідки повністю зосереджуються на відстеженні просування противника. Командир ударної сили безперервно отримує оновлену розвідувальну і бойову інформацію, яка дозволяє йому корегувати свою контратаку по мірі необхідності, щоб перемогти противника. Після того, як противник починає свою атаку, будь-які розгорнуті попереду елементи ударної сили відступають до ділянки збору або позиції атаки і готуються до їх задіяння в контр-атаці.

10-33. Командир, який обороняється, спрямовує свою ударну силу в контратаку, коли його наступальна потужність є найбільшою по відношенню до наступальної потужності елемента атакуючих сил противника, які є ціллю. (Див. малюнок 10-6.) Поетапне задіяння ударної сили на підтримку досягнення локальних цілей ставить під загрозу успіх усієї операції. Ударна сила повинна проводити контратаку швидко і рішуче, використовуючи всю бойову міць, необхідну для забезпечення успіху. Ударна сила може бути задіяна в інший час, ніж очікувалося, і в зовсім іншій зоні, ніж передбачалося в попередніх планах дій в непередбачених ситуаціях. Таким чином, ця сила повинна бути в змозі реагувати на несподівані події швидко і рішуче.

Малюнок 10-6. Мобільна оборона після задіяння ударної сили.

10-34. Оскільки ударна сила, зазвичай, атакує рухомі сили противника, вона, як правило, приймає бойовий порядок з силами прикриття, авангардом, головними силами, а або силою супроводу і підтримки або силами супроводу і вживання заходів. Ударна сила намагається скористатися перешкодами, такими як річки або зонами перешкод, які блокують рух противника. Командир призначає обов'язки по флангам і може навіть виділити призначену силу проти особливо вразливого флангу. Проте, ударна сила рухається швидко і приймає на себе ризик на своїх флангах, використовуючи свою швидкість пересування і відмінне розуміння ситуації для забезпечення безпеки.

10-35. Ударна сила атакує у порядку, який забезпечує максимальну бойову потужність попереду, щоб спустошити цільові сили противника і домогтися вирішальних результатів. Ударна сила використовує свою мобільність і вогневу потужність, щоб перехопити ініціативу, за рахунок отримання переваги над силами противника швидкими, сильними ударами, які руйнують систему командування і управління, дезорганізують формування і знищують бойові системи противника. Командир вживає заходи, щоб його вогнева підтримка і сили сковування захопили увагу противника і поставили його на позицію для атаки ударною силою. Під час контратаки, він може мати один елемент ударної сили для займання позицій вогневої підтримки, щоб придушувати противника, в той час як інший елемент ударної сили готується атакувати ціль. Як важкі, так і легкі сили можуть здійснити цю атаку. (У розділі 5 розглядається фактичне проведення атаки на ціль.)

10-36. Інженерні війська повинні знаходитися достатньо попереду для підвищення мобільності ударної сили. Ці провідні інженерні війська шукають існуючі перешкоди та очищують маршрут в максимально можливій мірі в рамках своїх можливостей. Інженерні війська, що рухаються другим ешелонам, розширюють проломи, поліпшують маршрути, а також замінюють штурмові мости більш постійними конструкціями. Інженерні війська з флангових підрозділів зосереджуються на контр-мобільності, щоб захистити фланги.

ПРОДОВЖЕННЯ

10-37. Всі оборонні операції мають на меті створити можливість переходу до наступу. У мобільній оборони можливість такого переходу зазвичай є результатом успіху атаки ударною силою. Командир використовує свій успіх і намагається створити умови для переслідування, якщо його

оцінка атаки ударною силою свідчить про те, що існує можливість для майбутніх наступальних операцій. (У розділах 6 і 7 розглядаються особливості здійснення розвитку успіху і переслідування.) Якщо проведення мобільної оборони була невдалим і противник зберігає ініціативу, командир повинен або відновити ефективну оборону або проводити операції з відходу.

Розділ 11

Ретроград

Відхід слід розглядати в якості наступального інструменту, а також вправи для навчання тому, як можна заманити противника в пастку, закрити контрударом або руйнівним вогневим кільцем.

Б.Н. Ліддел Харт, 1944

Ретроград (відхід) є типом оборонної операції, яка включає в себе організований рух від противника (FM 3-0). До проведення цих дій може змусити противник або командир може проводити їх добровільно. У будь-якому випадку, старший командир сил, які виконують операцію, повинен ухвалити відхід. Операції з відходу є операціями перехідного періоду; вони не розглядаються ізольовано.

11-1. Командир проводить ретроград для того, щоб—

- ▶ Вийти з операцій.
- ▶ Отримати час без участі у вирішальному бою.
- ▶ Чинити опір противнику, виснажувати і вражати його сили в си-

ЗМІСТ

Стримування ворога.....	11-3	Планування відступу.....	11-28
Організація сил.....	11-4	Підготовка відступу.....	11-30
Засоби управління.....	11-5	Виконання відступу.....	11-30
Планування.....	11-7	Припинення відходу.....	11-32
Мобільність/контрмобільність/ Життєздатність.....	11-17	Вихід з бою.....	11-32
Підготовка стримування.....	11-18	Організація сил.....	11-33
Виконання стримування.....	11-18	Засоби управління.....	11-34
Припинення стримування.....	11-23	ССS—тилове забезпечення.....	11-34
Відступ.....	11-24	Унікальні ретроградні ситуації.....	11-36
Організація сил.....	11-25	Операції заперечення.....	11-36
Заходи управління.....	11-27	Операції після-виходу.....	11-39

туаціях, які не сприяють обороні.

- ▶ Спрямувати противника на невідгідні для нього позиції або розширити свої лінії зв'язку.
- ▶ Зберегти сили або уникнути бою в небажаних умовах, наприклад, продовження операції, яка більше не обіцяє успіху.
- ▶ Перемістити позиції сил на більш сприятливі місця розташування або узгоджувати свої дії з пересуванням інших дружніх військ.
- ▶ Розташувати силу для задіяння її в іншому місці для виконання інших завдань.
- ▶ Спростити тилове забезпечення сил за рахунок скорочення ліній зв'язку.
- ▶ Розташувати сили на позиції, де вони зможуть безпечно відновити боєздатність.
- ▶ Узгодити схему оборони, таких як безпека більш сприятливої місцевості.
- ▶ Вести противника в оману.

11-2. Існує три форми ретроградних дій: стримування, відступ і відхід. У кожній формі, сила переміщається в тил, використовуючи комбінацію бойових порядків і маршів. Командир може використовувати всі три форми окремо або в поєднанні з іншими видами і формами наступальних або оборонних операцій.

11-3. Ретроградні дії можуть негативно вплинути на ставлення солдатів більше, ніж будь-який інший тип операцій, тому що вони можуть сприймати ці дії як поразку. Командир не повинен дозволити відступальним операціям зменшити або зруйнувати бойовий дух підрозділу. Лідери повинні підтримувати рішучість підрозділу. За рахунок планування та ефективного здійснення ретроградних дій і забезпечення розуміння солдатами мети і тривалості операції, командир може протистояти будь-яким негативним наслідкам операції на бойовий дух підрозділу. Після завершення відступальної операції, командир може відновити сили. FM 4-100.9 визначає основні принципи відновлення боєздатності.

11-4. *Пропускається.*

СТРИМУВАННЯ ПРОТИВНИКА

11-5. Стимування є формою ретроградних дій [JP 1-02 використовує операцію], в якій сили під тиском поступаються територією з метою виграти час, сповільнюючи наступальний порив противника і завдаючи максимальної шкоди противнику без того, щоб, в принципі, вступати у вирішальний бій (JP 1 -02, див. операція по стимуванню). Стимування є однією з найскладніших з усіх наземних бойових операцій. Стимування виснажує противника так, щоб дружні сили могли повернути собі ініціативу за допомогою наступальних дій, виграти час для забезпечення ефективного захисту, або визначити наміри противника в рамках дії щодо бойової охорони. Як правило, у стимуванні, задача завдати втрат противнику є другорядною по відношенню до задачі виграти час. Наприклад, сили забезпечення безпеки флангів проводять операцію по стимуванню противника, щоб забезпечити час для сил, які вони захищають, створити ефективну оборону уздовж флангу, який знаходиться під загрозою. За винятком випадків, коли вони спрямовуються, щоб запобігти проникненню противника через етапні лінії протягом певного інтервалу часу, сили, що здійснюють стимування, зазвичай не вступають у вирішальний бій.

11-6. Операція по стимуванню може бути здійснена, коли командир не має достатньої кількості дружніх сил для атаки або оборони. Вона може також здійснюватися, базуючись на завданні підрозділу, в поєднанні з наміром вищого командира. Рішення про проведення стимування засновується не на бойовій потужності підрозділу, а на інших факторах **МЕТТ-ТС**. Наприклад, під час операції із забезпечення безпеки, командир може здійснювати стимування в якості формуючої операції, з метою спрямувати сили противника в район, де вони будуть уразливими до контратаки. Іншим прикладом може бути стимування, організоване для економії зусиль сил, щоб дозволити командиру провести наступальну операцію в іншому місці.

11-7. Здатність сил поступатися територією з метою виграти час вимагає глибини в межах зони бойових дій, призначеної силам, що здійснюють стимування. Необхідна глибина залежить від декількох факторів, у тому числі—

- ▶ Кількість часу, яку можна отримати.
- ▶ Співвідносна бойова міць дружніх військ і військ противника.
- ▶ Співвідносна мобільність сил.

- ▶ Характер місцевості.
- ▶ Можливість формувати зону бойових дій з перешкодами і вогнем.
- ▶ Ступінь допустимого ризику.

Зазвичай, чим більше доступна глибина, тим менше ризик для сил, що здійснюють стримування, і тим більше шансів на успіх.

11-8. Стимування стає успішним, коли змушує противника багаторазово концентрувати свої сили, щоб вести бій з ряду оборонних позицій. Сили, що здійснюють стримування, повинні забезпечувати тривалу загрозу серйозного опору, змушуючи противника багаторазово розгортатися і маневрувати. Стримуючі сили переміщуються на наступні позиції до того, як противник зможе сконцентрувати достатні ресурси, щоб вступити у вирішальний бій і перемогти стримуючі сили на їх поточній позиції. Тривалість часу, протягом якого сили можуть залишатися на позиції, не стикаючись з небезпекою вступити у вирішальний бій, в першу чергу залежить від чинників **МЕТТ-ТС**, таких як співвідносна бойова потужність, рельєф місцевості і погодні умови.

ОРГАНІЗАЦІЯ СИЛ

11-9. Командир зазвичай організовує стримувальні сили в головні сили, сили забезпечення безпеки, а також резерв. Сили забезпечення безпеки, як правило, здійснюють охорону попереду початкових позицій стримування. Для розвідувального батальйону дивізії або розвідувального полку корпусу, що здійснюють стримування, сили забезпечення безпеки, що виконують задачу з охорони можуть складатися з розвідників або аеромобільних розвідувальних формувань. Для бригади або батальйону, які здійснюють стримування, сили забезпечення безпеки можуть складатися з розвідувального загону бригади, розвідників батальйону або інших елементів, яким доручено проводити дії щодо бойової охорони.

11-10. Головні сили, які містять велику частину бойової потужності стримувальних сил, можуть використовувати запасні або наступні позиції для здійснення стримування. Командир зазвичай розгортає свої головні сили, як єдине ціле, на передових позиціях, здійснюючи стримування з наступних позицій. Він ділить свої головні сили на дві частини, приблизно рівні по бойовій потужності, щоб займати всі позиції при здійсненні стримування із запасних позицій.

11-11. Командир зазвичай зберігає резерв, щоб утримувати проникнення

противника між позиціями, щоб посилити вогонь по зоні зіткнення, або допомогти підрозділу від'їхати від ворога. Всі ці задачі вимагають від резерву мобільності і чисельності для нанесення удару з такою силою, щоб ворог не мав ніякого вибору, окрім як опинитися під безпосередньою загрозою.

11-12. Збільшена ширина фронту і відстані, характерні для відступальних операцій, ускладнюють забезпечення вогневої підтримки і обмежують здатність командира масувати вогонь. Тому, відступаючі сили, особливо стримувальні сили, часто мають більший ніж зазвичай розподіл засобів вогневої підтримки. Ризик для командира втрати артилерійських систем і боєприпаси до них також збільшується, коли він підтримує відступальні операції. з цієї причини, він врівноважує своє рішення задіяти системи вогневої підтримки попереду проти передбачуваних потреб на наступних етапах бою. Зокрема, він захищає свої буксировані артилерійські системи від ураження мобільними силами противника. Він може використовувати наявні роторні літальні апарати і літаки, з нерухомим крилом для збільшення або заміни своїх артилерійських систем.

11-13. Засоби бойової підтримки та тилового та технічного забезпечення широко розкидані і часто придані до підрозділів, які вони підтримують, через ширину зон бойових дій, відведені для стримування. Пріоритетом інженерних військ зазвичай є контр-мобільність, а потім мобільність. Проте, обмежувальний рельєф місцевості, що перешкоджає пересуванню дружніх сил може вимагати від командира повної зміни пріоритетів. Тісна координація необхідна, щоб перешкоди інженерних військ були вкриті вогнем і не перешкождали планованим маршрутам відступу стримувальних сил або задіяння резервних сил для контратаки. Стимувальні сили повинні мати більший, ніж зазвичай, розподіл систем вогневої підтримки.

11-14. Вимога забезпечувати постійну підтримку під час стримування вимагає наявності організації тилового та технічного забезпечення для ешелонування своїх засобів. Це ешелонування, в поєднанні з широкою дисперсією бойових сил, яка властива стримуванню, ускладнює здійснення стримування.

ЗАСОБИ УПРАВЛІННЯ

11-15. Стимування складається з ряду незалежних дій невеликих підрозділів, які виконуються одночасно по всьому фронту. Підлеглі командири повинні мати свободу дій. Графічне зображення тактичної задачі

по стримуванню подано на малюнку 11-2. Це не є заходом управління. Заходи управління, що використовуються при здійсненні стримування такі ж, як ті, які представлені в розділі 8. Загальні графічні зображення, які використовуються при здійсненні стримування включають зони бойових

Малюнок 11-2. Графічне зображення тактичної задачі по стримуванню.

дій, етапні лінії, бойові позиції, координаційні пункти, контрольні точки, зони зіткнення, тригерні лінії (рубіжі відкриття вогню), орієнтири для застосування засобів ураження цілі (репер), і лінії відриву від противника. (Дивіться малюнок 11-3.) Командир призначає контактні точки перед, між і за підрозділами, з метою сприяння координації, забезпечення без-

Малюнок 11-3. Заходи управління для здійснення стримування затримки.

перервності стримування, і звернення уваги на шляху підходу противника до флангів підрозділів. (У Розділі 16 розглядаються пункти проходу з проходженням через бойові порядки.)

11-16. При плануванні дій для здійсненні стримування, командир призначає зону бойових дій кожному задіяному підрозділу нижче рівня роти. Командир призначає кожний ймовірний шлях підступу противника тільки одному підлеглому підрозділу, коли він визначає зони бойових дій підпорядкованих підрозділів. Коли командир окреслює межі цих підлеглих зон бойових дій, він включає в рельєф місцевості, який управляє вогнем і спостереженням в цих зонах.

11-17. Командир призначає додаткові етапні лінії крім тих, що були встановлені його вищим командиром, в міру необхідності для управління рухом під час стримування. **Лінія стримування—це етапна лінія, для якої дата і час, до яких противник не може перетнути етапну лінію зображується як частина графічного заходу управління.** Позначення ліній стримування є рішенням командування, яке накладає високу ступінь ризику на стримуючий підрозділ. Стримуючий підрозділ повинен зробити все можливе (в тому числі прийняти вирішальний бій), щоб не дати противнику перетнути цю лінію до зазначеного часу. Лінія стримування може також бути керована подіями. Наприклад, командир може наказати стримуючому підрозділу запобігти проникненню противника через лінії стримування, поки його інженерні війська не завершать встановлення поясу задніх перешкод.

ПЛАНУВАННЯ

11-18. Командири і солдати підрозділу повинні розуміти і виконувати основи оборонних операцій, викладені у розділі 8, щоб провести успішне стримування. Проте, ці основи оборони мають унікальні міркування, і значення цих міркувань варіюється в залежності від факторів **МЕТТ-ТС**. При стримуванні, підрозділи діють на широкому фронті, під великим ризиком з боку наступаючих військ противника. Тактична ситуація постійно змінюється, при цьому маневрені можливості існують тільки протягом надзвичайно коротких термінів. Підлегли командири повинні володіти гнучкістю, щоб негайно вжити заходів для збереження цілісності своїх сил. Це допомагає зберегти їх свободу маневру і спричинити максимальні руйнування сил противника.

11-19. Командир визначає наземні і повітряні шляхи для атак противника і

дружніх контратак. Коли шляхи підступу розходяться або переходять з однієї зони бойових дій до іншої, суміжні підрозділи повинні координувати дії один з одним. Використовуючи розвідувальну підготовку поля бою, командир призначає початкові і наступні позиції стримування за ключових ділянках місцевості, які охоплюють можливі шляхи підступу противника по всій глибині зони бойових дій, що виділяються для місії стримування.

11-20. Підтримка переваги у мобільності над атакуючим противником стримуючими силами є ключовим фактором для успішного здійснення стримування. Надійна інженерна та вогнева підтримка мають вирішальне значення для цих зусиль. Командир планує зберегти цю перевагу, скориставшись усіма перевагами мобільності, властиві бойовим і тактичним системам, доступним стримуючим силам. Крім того, він вживає інших заходів щодо підвищення мобільності дружніх сил і зниження мобільності противника, наприклад, створення бойових маршрутів між позиціями стримування і підготовки до знесення мостів через основні річки. Стримуючі сили повинні бути здатні побудувати велику кількість перешкод і ведення вогню дальнього радіусу дії. Наприклад, в той час як противник прагне пересуватися у похідних порядках, які дозволяють йому проводити атаку на максимальній швидкості, метою стримуючих сил є ураження противника якомога раніше і якомога частіше. Це змушує противника вийти з цих порядків через велику кількість розгортань у бойовий порядок для наступу, що віднімає багато часу.

11-21. Частина плану, що стосується протиповітряної оборони складається з трьох основних міркувань - захист сил, поки вони знаходяться на позиції, захист будь-яких сил, що залишились в контакті, а також захист сил, коли вони рухаються до тилової ділянки. Пріоритетом захисту повинна бути підтримка мобільності сил. Засоби ППО залишаються мобільними, здатними до ураження повітряних цілей з незначним раннім попередженням. Ці засоби повинні працювати в командах, здатних пересуватися до тилової ділянки кидками. Це гарантує, що виділені засоби ППО завжди будуть знаходитися на позиції, з гнучкістю для того, щоб встигати за темпом операцій. Ці вогневі точки не є очевидними позиціями, на які противник, ймовірно, буде націлюватися, як на частину його пристрілювання або підтримки вогню. Раннє попередження повітряного нападу противника забезпечується через бойову радіомережу за допомогою мережі командування на рівні бригади і нижче.

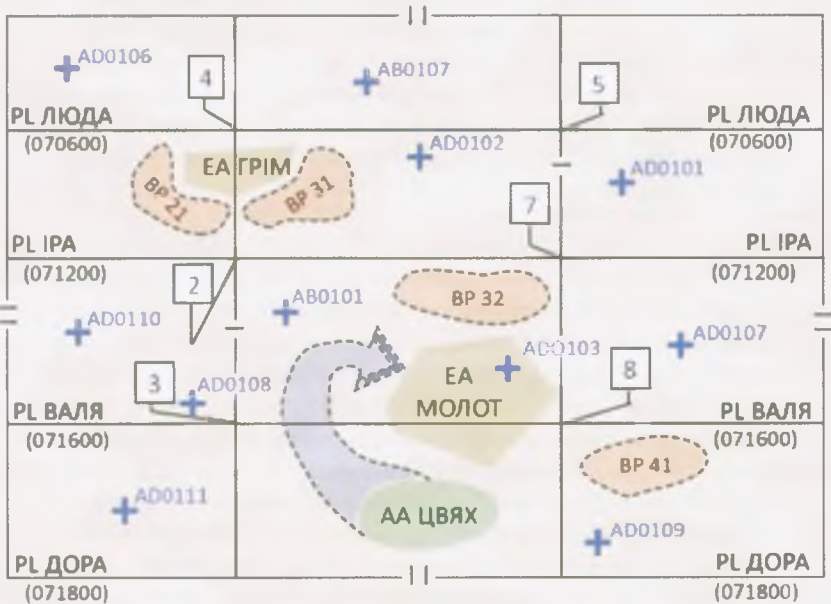
11-22. Фланги та розриви ліній між підрозділами завжди є ділянками

особливої уваги для командира. У лінійному розгортанні, противник може обійти або зайти з флангу стримуючих сил, якщо координація між суміжними дружніми підрозділами є слабкою, або якщо один підрозділ створює розрив лінії шляхом переміщення назад занадто швидко. Тому командир зазвичай визначає бойові позиції для охорони підходи до його зони бойових дій. Суміжні підрозділи з різним командуванням повинні обмінюватися зв'язком.

11-23. Критерії зміни позиції повинні вказувати, в якій точці (обумовленій подією або часом) стримуючі сили повинні почати свою зміну позицій. Командир повинен розрахувати швидкість зближення противника на місцевості і порівняти її зі швидкістю переміщення між позиціями дружніх сил. Шляхом порівняння факторів часу і відстані, він може розрахувати час свого вікна пересування. Застосовуючи ймовірні показники швидкості просування противника і його порядки на шляхах підступу, командир може вирішити, які перешкоди використовувати, і де їх встановлювати (покриті вогнем). Це також допомагає командирю визначити ймовірність і місце вирішального бою, або ціль необхідну для стримування. Уважний розгляд факторів **МЕТТ-ТС**, особливо аналіз місцевості, є невід'ємною частиною планування стримування.

Параметри наказу про стримування

11-24. Наказ про задачу по стримуванню повинен містити певні параметри. По-перше, він повинен вказувати на одну з двох альтернатив: здійснювати стримування в межах зони бойових дій або здійснювати стримування попереду заданої лінії або об'єкту місцевості протягом певного часу. Цей час, як правило, визначається базуючись на завершенні дій іншим підрозділом, таких як встановлення оборонних позицій у напрямку тилу. Задача стримування в зоні бойових дій передбачає, що цілісність сил є пріоритетним міркуванням. У цьому випадку, сили стримують противника якомога довше, уникаючи при цьому участі у вирішальному бою. Як правило, ці сили змінюють позиції, коли зустрічаються задані критерії, наприклад, коли сили противника досягають лінії виходу з контакту. Заходи управління однакові для обох варіантів, за винятком того, що під час стримування попереду від зазначеної лінії протягом певного часу, командир анує етапні лінії конкретним часом. (Дивіться малюнок 11-4.) Якщо командир встановлює лінію стримування, виконання задачі переважає над міркуванням щодо збереження цілісності цих сил. Це може вимагати утримання силами заданої позиції до наказу про її зміну.

Малюнок 11-4. Стимування попереду заданої лінії протягом заданого часу.

11-25. Другим параметром є те, що наказ повинен визначати прийнятний ризик. Прийнятний ризик варіюється від участі у вирішальному бою при намаганні утримати місцевість протягом заданого часу до підтримки цілісності стримуючих сил. Глибина зони бойових дій для стримування, час, потрібний вищому штабу, і наступні задачі стримуючих сил визначають ступінь прийнятного ризику. Задача по стримуванню, що не містить час, контроль ключових ділянок місцевості або інші інструкції і заходи управління, передбачає нижчий ступінь ризику.

11-26. По-третє, наказ повинен визначати, чи можуть стримуючі сили використовувати всю зону бойових дій, чи повинні здійснювати стримування з конкретних бойових позицій. Стимування з використанням всієї зони бойових дій є кращим варіантом, але стимування з певних позицій може знадобитися для координації двох або більше підрозділів у стримуванні. Для поліпшення командування та управління, а також координації бою на широкому фронті, командир призначає підрозділам рівня взводу і нижче конкретні бойові позиції. Проте, він може призначити їм задачі по стримуванню в їх зонах бойових дій, якщо це найкраще підтри-

мує схему маневру.

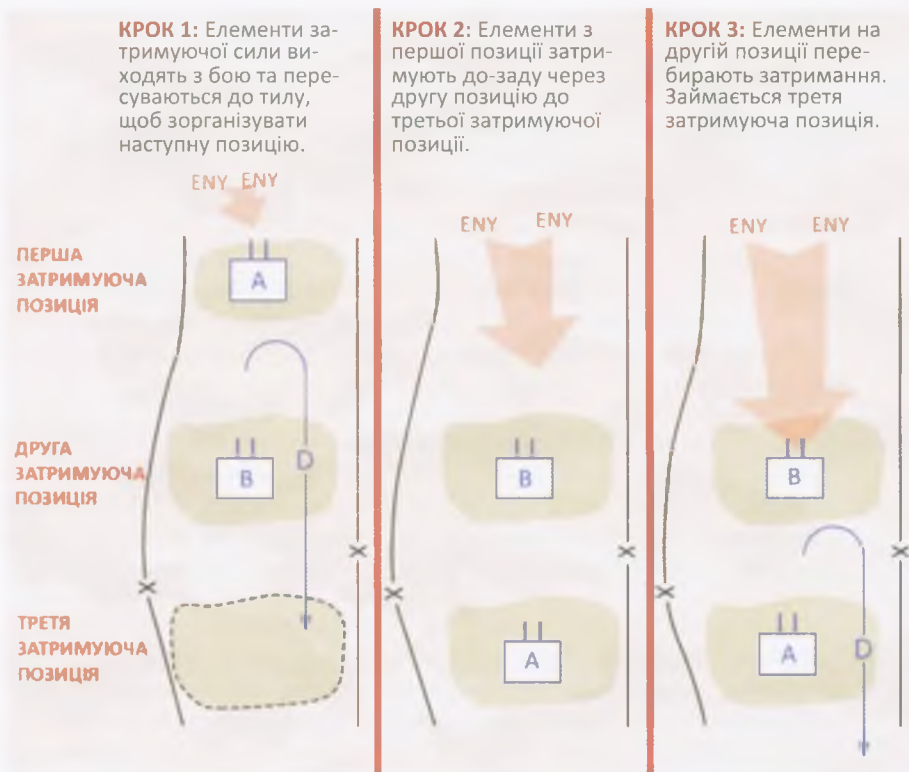
Запасні і послідовні позиції

11-27. Командир зазвичай призначає своїм підлеглим підрозділам суміжні зони бойових дій, які глибше, ніж ширші. Він використовує перешкоди, вогонь і пересування по всій глибині кожної призначеної зони бойових дій. Він може бути змушений вести бій з одного ряду позицій, якщо стримування планується тільки на короткий час або глибина зони бойових дій є обмеженою. Якщо очікується, що стримування триватиме протягом більш тривалого періоду часу, або якщо доступна достатня глибина, він може здійснювати стримування як з запасних, так із послідовних позицій.

11-28. В обох методах, стримуючі сили зазвичай розвідують позиції, що займаються послідовно, перш ніж займати їх і, якщо це можливо, направляють вказівки щодо однієї або двох послідовних позицій. Крім того, при використанні обох методів, дуже важливо, щоб стримуючі сили підтримували контакт з противником між позиціями стримування.

11-29. Командир зазвичай надає перевагу використанню запасних позицій, коли у нього є достатньо сил і його зона бойових дій має достатню глибину. У стримування із запасних позицій, два або більше підрозділи в одній зоні бойових дій займають позиції стримування в глибину. (Дивіться малюнок 11-5.) Коли перший підрозділ вступає в бій з противником, другий займає наступну позицію в глибину і готується взяти на себе відповідальність за операцію. Перша сила виходить з бою і проходить навколо або через другу силу. Потім вона переходить до наступної позиції і готується до повторного зіткнення з противником, поки друга сила веде бій. Запасні позиції зазвичай використовуються, коли стримуюча сила діє на вузькому фронті. Стимування із запасних позицій особливо ефективне на найбільш небезпечних підступах, оскільки воно забезпечує більшу безпеку, ніж стримування з послідовних позицій. Тим не менш, воно вимагає більше сил і постійної координації маневру. Крім того, стримуючі сили ризикують втрати контакт з противником між позиціями стримування.

11-30. Командир використовує стримування з послідовних позицій, коли призначена зона бойових дій настільки широка, що наявні сили не можуть займати більше одного ряду позицій. (Дивіться малюнок 11-6.) У стримуванні з послідовних позицій, всі стримуючі підрозділи задіюються

Малюнок 11-5. Стимування із запасних позицій.

у кожній серії бойових позицій або у зоні бойових дій по одній етапній лінії. Більша частина стримуючих сил розташовується далеко попереду. Задача диктує стимування від однієї бойової позиції або етапної лінії до наступної. Командир розподіляє рух стримуючих елементів таким чином, щоб не всі елементи рухалися одночасно.

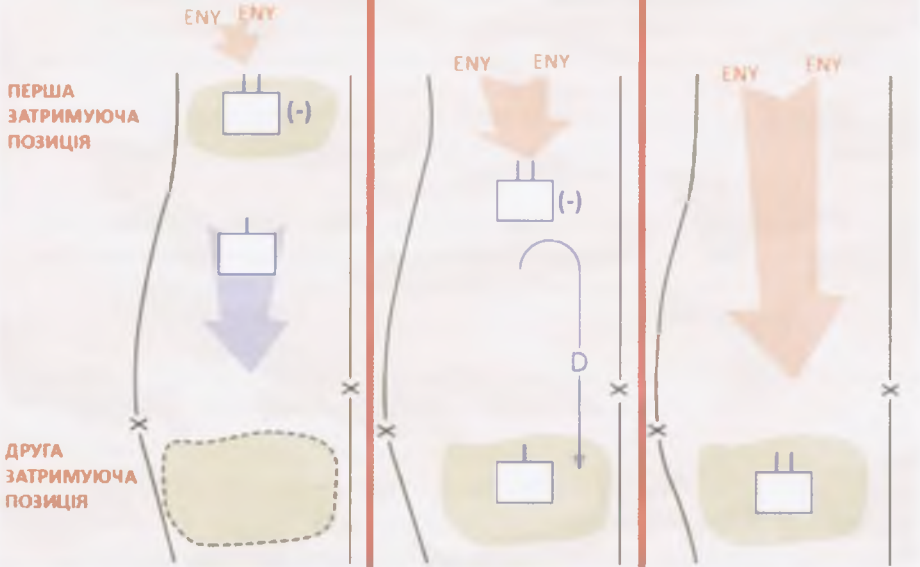
Вплив характеру місцевості

11-31. Командир завжди використовує переваги місцевості при плануванні позиціонування своїх сил і проведення операції. Він прагне, щоб місцевість сприяла його діям, а не була нейтральним фактором. Характер місцевості диктує, де стримуюча сила може орієнтуватися на сили противника, що пересувається, і влаштовувати засідки на цього противника. Під час стимування, роз'єднаний рельєф місцевості сприяє більш ко-

КРОК 1: Елементи затримуючої сили виходять з бою та пересяваються до тилу, щоб зорганізувати наступну позицію.

КРОК 2: Елементи, які залишаються в контакті з противником, борються дозаду, лишаючись в постійному контакті.

КРОК 3: Затримуючі елементи поєднуються з своїми рідинними організаціями та продовжують затримку.

Малюнок 11-6. Стимування в послідовних позицій.

ротким переміщенням, ініційованим на більш близькій відстані від противника. Командир, який проводить операції в такій місцевості, шукає місця, які обмежують рух противника і перешкоджають йому повністю використовувати свою бойову перевагу. З іншого боку, рівнинна або відкрита місцевість вимагає більш раннього переміщення на великі відстані, щоб залишитися перед наступаючим противником. На відкритій місцевості найбільш важливим фактором при виборі позиції є гарний сектор обстрілу далекої дії. Сектор обстрілу—це ділянка, яку зброя або група зброї може ефективно покрити з даного позиції.

11-32. На обмеженій місцевості, де легкі сили проводять основні дії, позиції можуть бути розташовані близько одна від одної, за винятком випадків, коли стримування здійснюється з використанням методів повітряного нападу. На відкритій місцевості, позиції стримування часто розташовані далеко одна від одної. При виборі позицій, командир враховує

природні і штучні перешкоди, особливо коли противник має чисельні броньовані бойові системи.

11-33. Командир визначає маршрути, які підкріплення, артилерійські підрозділи, командні пости, і елементи тилового та технічного забезпечення будуть використовувати, і тримає їх під своїм контролем і вільними від перешкод. Запасні маршрути повинні бути доступні, щоб дружні сили могли обійти вузькі проходи, якщо вони закриті або забруднені.

11-34. Вихід з бою з противником при переміщенні з однієї позиції на іншу є складним процесом. Плани виходу підрозділів з бою включають в себе наступне:

- ▶ Маневрений принцип дій для тактичних елементів після виходу з бою, який включає в себе маршрути руху для кожного невеликого підрозділу.
- ▶ Вогонь для придушення противника і прикриття руху підрозділу.
- ▶ Наступальні інформаційні операції, спрямовані на дезорганізацію командування й управління противника в критичні моменти.
- ▶ Димову завісу для приховування руху підрозділу, проведення операцій з введення противника в оману або прикриття точок проходу.
- ▶ Точки контакту і проходження при переміщенні через дружні лінії.
- ▶ Час початку виходу з бою.
- ▶ Самий ранній час для переміщення елементів бойового забезпечення і тилового та технічного забезпечення.
- ▶ Призначені підрозділи, відповідальні за закриття смуг руху через перешкоди і виконання резервних перешкод.

Розвідка

11-35. При проведенні операції по стримуванню, командир може не отримати найбільш ефективного застосування своїх розвідувальних засобів. Командир ешелонує його штатні і підтримуючі системи збору інформації, спостереження і розвідки у зворотному напрямку для підтримки принаймні часткового покриття зони бойових дій під час стримування. Це збільшує його потребу у забезпеченні ефективного управління засобами збору розвідувальної інформації. Тим не менш, він повинен покладатися на спадний потік розвідувальної та бойової інформації, таку як

дані безпілотних літальних апаратів і об'єднаної радіолокаційної системи виявлення і управління вогнем, від вищих ешелонів, щоб компенсувати погіршення можливостей збору інформації, що відбувається при переміщенні систем.

11-36. Спочатку засоби розвідки намагаються визначити, чи противник розуміє, що здійснюється стримування його сил. Надалі основна увага приділяється тому, як противник реагує на це стримування. Системи збору інформації, спостереження і розвідки проводять моніторинг і прогнозують спроби противника здійснити охоплення флангів або вдарити по тиловій частині дружніх сил, що рухаються назад. Вони також фокусуються на діях всіх повітрянодесантних і десантно-штурмових підрозділах і підрозділах штурмової авіації противника, які можуть спробувати завадити руху дружніх сил. Командир, який здійснює стримування, повинен виявити наступ противника на ранньому етапі, щоб скоригувати свою схему маневру і зосередити достатню бойову міць для ефективного стримування противника.

Маневр

11-37. Стимування є однією з найскладніших форм оборонних операцій для виконання. Основна причина полягає в тому, що стримуючі сили повинні нанести достатній удар по силам противника, щоб уповільнити його рух, при цьому не вступаючи у вирішальний бій. Крім того, стримуючий підрозділ повинен підтримувати безперервну координацію з будь-якими фланговими підрозділів при переміщенні назад.

11-38. Існує багато спільного в тактиці і методах мобільної оборони і стримування. Проте, стримуючі підрозділи зазвичай не вступають у вирішальний бій, крім тих випадків, коли потрібно запобігти передчасному перетину противником лінії стримування або ризикнути частиною сил, щоб запобігти виникненню загрози для всіх стримуючих сил.

11-39. Важкі сили (бронетанкові, бронекавалерійські елементи і елементи механізованої піхоти, підтримувані непрямим вогнем) найбільше підходять для операцій по стримуванню на більшості типів місцевості. Штатна вогнева потужність дозволяє їм ефективно взаємодіяти з противником на дальніх дистанціях, а їх мобільність дозволяє їм швидко переміщатися між послідовними позиціями або до флангу. Їх транспортні засоби забезпечують захист, що спрощує пересування на полі бою. Ці ж характеристики дозволяють також важким резервним силам швидко починати кон-

траitati для вилучення стримуючих сил з неприйнятних ситуацій.

11-40. Легкі сили особливо підходять для здійснення стримування на нерівній, закритій і забудованій місцевості. Вони користуються такою місцевістю, підкріплені широким використанням ситуаційних перешкод, щоб завадити мобільності бойових систем і допоміжних тактичних транспортних засобів противника. Вони також можуть брати участь в операціях на позиціях після відводу основних сил. (Див пункти 11-118 до 11-122.) Цей тип місцевості надає прикриття для руху легких сил і сприяє влаштуванню засідок проти противника. Через обмеження у використанні штатних моторизованих транспортних засобів і обмеженою захисту, наявного у розпорядженні легких піхотних підрозділів, командир повинен конкретно планувати їх переміщення. У той час як всі легкі сили можуть швидко переміщатися по повітрю, здійснення стримування дає мало можливостей для повітрянодесантних сил використати їх унікальні можливості.

11-41. Командир може використовувати десантно-штурмові сили аналогічно тому, як й інші підрозділи легкої піхоти в ході стримування. Проте, вони мають додаткові корисні можливості при проведенні операції по стримуванню. Вони можуть швидко розгортатися, перерозподілятися і розсіюватися на відкритій місцевості за сприятливих погодних умов, і якщо існують необхідні райони висадки і посадки. Поєднання легкої піхоти, ударних вертольотів і систем вогневої підтримки десантно-штурмових підрозділів дозволяє командирю, який здійснює стримування, швидко зосередити бойову міць в ключових місцях, щоб виснажувати противника за допомогою повторюваних засідок. Загальновійськова природа десантно-штурмових підрозділів також робить їх надзвичайно корисними для проведення операцій по забезпеченню безпеки і резервних операцій у великих географічних районах проти важких і легких сил противника. Проте, їх виведення становить високий ризик при тискові з боку важких сил противника або за наявності значної загрози ППО.

11-42. Мобільність, летальність і велика дальність вогневої потужності ударної авіації робить її дуже цінною для стримуючих сил. Командир може також використовувати їх для проведення контратак і атак на випередження як частину своєї загальновійськового з'єднання. Інше застосування армійської авіації при здійсненні стримування включає в себе швидкий рух назад засобів тилового та технічного забезпечення, розгортання легких сил і розвідки.

Командування та управління

11-43. Централізоване планування і децентралізоване виконання характеризують командування та управління в операції по стримуванню. Зв'язок має важливе значення для успіху такого роду операції, а командир забезпечує наявність запасних можливостей в його структурі комунікацій. Цифрові системи командування та управління допомагають забезпечити наявність таких додаткових можливостей шляхом розповсюдження загальної операційної картини і розподіленої бази даних. Це дозволяє одному командному пункту тимчасово прийняти на себе обов'язки іншого командного пункту, якщо останній буде знищений.

11-44. Тиловий командний пункт ешелону зазвичай стає першим командним пунктом ешелону, який повинен бути заміщений під час стримування. Він заміщається ешелонам з іншими засобами тилового та технічного забезпечення. Головний командний пункт ешелону управляє рухом сил, що не знаходяться в контакті. Вони заміщаються ешелонам з головними силами. Тактичний командний пункт ешелону зазвичай залишається попереду, щоб управляти та підтримувати сили в контакті.

МОБІЛЬНІСТЬ / КОНТРОМБІЛЬНІСТЬ / ЖИТТЕХДАТНІСТЬ

11-45. Зазвичай контр-мобільність є найбільш важливим завданням інженерних військ, якщо тільки стримуюча сила не повинна перетинати одну або кілька основних перешкод, у випадку чого основним завданням інженерних військ є мобільність, а саме операції з прориву. Командир повинен ставити реальні і конкретні пріоритети для дій інженерних військ. Він стежить за їх прогресом, щоб запобігти їх розсіюванню по всій зоні. Командир використовує його інженерні війська в глибину. Це дуже важливо, коли командир проводить несуміжні операції або коли противник атакує глибоко в тилу ділянку сил, що проводять несуміжні операції, або коли противник має можливість застосовувати зброю масового ураження. Маневрений елемент забезпечує безпеку інженерних військ, щоб вони могли зосередити свої зусилля на своїх завданнях.

11-46. Через важливість завдань з забезпечення мобільності і контр-мобільності, підрозділ, здійснюючі стримування, ймовірно, має кілька інженерних засобів для виконання функції забезпечення здатності витримати удар. Підрозділи повинні максимально використовувати дим в той час і в тому місці, де погодні умови дозволяють забезпечити маскування для пересування і збору. Вертикальні та горизонтальні димові завіси і обме-

жена видимість можуть захистити відступаючі колони, критичні точки і маршрути. Командир вживає заходів для забезпечення того, щоб дим не закривав завісою просування противника. (Див FM 3-11.50.)

ПІДГОТОВКА СТРИМУВАННЯ

11-47. Підготовка оборони, описана в розділі 8, також застосовуються при здійсненні стримування. Як завжди, ресурси (в тому числі доступний час) визначають ступінь підготовки. Командир призначає високий пріоритет розвідці. Крім того, підготовка послідовних позицій отримує більш високий пріоритет, ніж це відбувається в мобільній або зональній обороні. Не завжди можливо завершити всі підготовчі дії перед початком здійснювання стримування. Отже, стримуючі підрозділи продовжують готувати і адаптувати плани по мірі розвитку ситуації.

11-48. У ході стримування, командир використовує бойові позиції у спосіб подібний до оборони. Проте, при організації його бойових зон, він приділяє більше уваги ширині, ніж глибині, а також розвідці і підготовці маршрутів для переміщення. На кожній бойовій позиції, більшість наявної вогневої потужності орієнтовано на передбачуваних шляхах підступу противника. Проте, командир повинен забезпечити адекватну безпеку флангів і тилу, оскільки стримуючий підрозділ повинен сам забезпечувати свою власну безпеку. Кожен екіпаж і команда повинні бути ознайомлені з маршрутами з їх основних позицій до запасних, додаткових і послідовних позицій. При підготовці бойової позиції, командир, що здійснює стримування, надає меншого значення встановленню захисних перешкод, веденню загороджувального вогню, а також накопиченню запасів боєприпасів, ніж він робив би це в зональній районі або мобільній обороні. При стримуванні бойові позиції іноді називають позиціями стримування.

ВИКОНАННЯ СТРИМУВАННЯ

11-49. Складний характер процесу стримування вимагає підлеглих елементів стримуючих сил для виконання різних, але взаємодоповнюючих дій. В одній операції по стримуванню атаки, дії по зональній та мобільній обороні, а також інші дії можуть відбуватися в будь-якій послідовності або одночасно. Наприклад, командир може прийняти рішення призначити одному стримуючому елементу завдання утримувати ключовий перетин доріг протягом періоду часу, щоб сили резерву могли вдарити по флангу противника. У зв'язку з цим, противник повинен розгорнути

поспішну оборону, яка затримає його атаку.

11-50. Командир розгортає свої сили забезпечення безпеки значно попереду своєї початкової позиції для стримування, щоб дати раннє попередження про будь-який підхід противника. Коли сили забезпечення безпеки виявляють і повідомляють про підхід, командир узгоджує ці повідомлення з його еталонними схемами оптимальних дій для конкретного варіанту операції та підтримки прийняття рішення, щоб підтвердити ймовірний курс дій противника. На основі його інтерпретації того, як розгортатиметься бій, командир може направити один підлеглий елемент маневрувати таким чином, щоб спрямувати наступаючого противника на невігідну для нього позицію.

11-51. Сили забезпечення безпеки сковують, наносять удар і знищують елементи розвідки і безпеки противника, не ризикуючи вступити у вирішальний бій. Вони спрямовують вогонь на сили противника, що наближаються, на настільки далеку відстань попереду позицій стримування, наскільки це можливо. Нанесення ударів по противнику, що пересувається, на дальніх дистанціях, як правило, завдає йому набагато більше втрат, ніж він може нанести по стримуючим силам; це також уповільнює темп його операцій. Чим більше стримуюча сила може засліпити противника і ліквідувати його розвідувальні засоби, тим більше ймовірно, що противник почне сумніватися і рухатися з обережністю.

11-52. Після того, як сили забезпечення безпеки вступають в контакт з противником, вони підтримують цей контакт. У міру наближення противника, вони рухаються перебіжками назад до флангів підрозділів, що їх обороняють, тримаючи противника під постійним спостереженням. Це допомагає запобігти виявленню противником розривів ліній між стримуючими підрозділами і нападу противника на відкриті фланги стримуючих підрозділів. Сили забезпечення безпеки використовують прикриті, приховані і координовані маршрути, щоб уникнути противника і ураження дружнім вогнем.

11-53. Відновлення засобів забезпечення безпеки може бути більш складним, якщо сили забезпечення безпеки повинні проходити на відстані дальності стрільби (у формі віяла) дружніх танків і іншої зброї для ведення вогню прямою наводкою у процесі свого пересування. Відновлення повинно відбуватися по флангах позицій стримування, а не через райони зіткнення і орієнтири для застосування засобів ураження цілі (репер) без необхідності. Сили забезпечення безпеки повинні рухатися так,

щоб не розкривати місця розташування інших дружніх елементів.

11-54. Головні сили використовують різні тактики для здійснення стримування. Вони включають в себе засідки, контратаки, атак на випередження, артилерійські нальоти, радіоперешкоди і безпосередню авіаційну підтримку. Командир стримуючих сил зберігає свою свободу маневру шляхом нанесення удару по противнику з достатніми силами, щоб тимчасово зупинити його просування. Стримуючі сили використовують перешкоди і оборонні позиції в глибину, щоб уповільнити та каналізувати противника, і використовують мобільність своїх бойових систем, щоб дезорієнтувати і перемогти противника. Після того, як починається стримування, підрозділи швидко переміщуються між позиціями. За кожної нагоди командир використовує будь-яку найменшу можливість перехопити ініціативу, навіть якщо тільки тимчасово. За рахунок рішучого протистояння ініціативі противника шляхом наступальних дій, стримуючі сили уникають пасивних моделей, які сприяють наступаючому противнику. Стримуючі сили можуть проводити сильні контрудари з несподіваних напрямків, щоб тимчасово дезорієнтувати командира сил противника. Атака на противника уповільнює їх просування, дезорганізує його сили, плутає картину бою і допомагає продовжити його стримування. У свою чергу, ця дезорієнтація може вплинути на темп і наступальний порив противника. Це також впливає на рух ворожих резервів та інших сил, що слідують другим ешелонам. Однак стримуючі сили прагнуть уникнути вирішального бою.

11-55. У стримування, командир використовує свої засоби вогневої підтримки, щоб стримувати сили противника, завдавати йому втрат і надавати допомогу дружнім силам, щоб отримати перевагу в мобільності. Ведення вогню непрямою наводкою триває протягом усього часу стримування. Вплив засобів вогневої підтримки командира може дезорганізувати сили противника другого ешелону і завадити необхідності ведення безпосереднього бою для своїх задіяних сил. Безпосередня авіаційна підтримка і ударні вертольоти можуть наносити удари по силам противника, перш ніж вони потраплять на опорну дальність підтримуючих систем польової артилерії. Однак командир повинен зважити необхідні наслідки, оскільки атаки авіації є обмеженим ресурсом, а літальні апарати безпосередньої авіаційної підтримки є нетривалим ресурсом. Залучення масованого вогню до вражаючої сили підрозділу в контакт повинно бути метою. Проте, це не повинно затримувати інтеграцію літальних апаратів безпосередньої авіаційної підтримки, з огляду на обмежений

час перебування ЛА в зоні очікуваного виклику.

11-56. Артилерійські і мінометні системи підтримують бій з веденням вогню прямою наводкою, щоб запобігти проведенню противником атаки загальновійськовим з'єднанням на позиції стримування. У міру того як противник стикається з кожною ситуаційною перешкодою, він потрапляє під вогонь цих систем вогневої підтримки. Цей вогонь повинен змусити бронетанкові війська противника закрити люки і уповільнитися. Артилерійські і мінометні системи можуть використовувати вогонь для роз'єднання ворожих формувань, наносячи удари по противнику, коли він концентрується поблизу перевалочних пунктів (вузьких проходів) і в районі зіткнення. Інтеграція вогню та перешкод ускладнює проходження противником районів зіткнення. Стримуючі сили позбавляють противника наступального пориву, змушуючи його розгорнутися і завдаючи втрат. Ведення вогню допомагає стримуючим силам за рахунок—

- ▶ Допомоги у виході маневрених сил з бою.
- ▶ Придушення противника.
- ▶ Зменшення здатності противника рухатися і здійснювати комунікацію.
- ▶ Погіршення вогневими позиціями видимості для ворожих елементів підтримки спостереженням і погіршення ворожих засобів збору інформації, спостереження та розвідки і систем виявлення цілей.
- ▶ Підкріплення або закриття проривів або смуг пересування через перешкоди.
- ▶ Ведення загороджувального вогню.
- ▶ Приховування дружніх переміщень і виходу сил з бою за допомогою диму. (Це також погіршує кінцеве наведення противником його високоточних керованих боєприпасів.)
- ▶ Знищення критично важливих цілей.
- ▶ Підтримки обмежених контрактат.

11-57. По мірі того, як противник наближається до позиції стримування, він перетинає одну або кілька ліній відкриття вогню і переходить в зону зіткнення в діапазоні дальності протитанкових ракет стримуючих сил, танкових гармат і стрілецької зброї. Командир продовжує ведення вогню прямою наводкою, поки противника не буде розташовано у місці, де їх

використання вимагають порядок вогневого ураження і схема маневру. Він управляє вогнем стримуючих сил таким же чином, як і в будь-якій іншій оборонній операції. Чим більше втрат завдають стримуючі сили противнику, тим довше вони можуть залишатися на позиції.

11-58. По мірі того як противник проводить свою атаку і намагається маневрувати проти стримуючих сил, командир постійно оцінює дії для скерування переміщення стримуючих сил, щоб передбачити можливість початку вирішального бою під час виконання задачі по стримуванню. Коли противник починає думати, що він успішно маневрує проти дружньої позиції, він потрапляє під вогонь непрямою наводкою в той час, як стримуючі сили зникають за хмарою диму, пилу і боєприпасів, що вибухають. Інтенсивні ведення загороджувального вогню і вогонь, спрямований на і за позиції, з яких нещодавно були евакуйовані дружні стримуючі сили для виходу з під ударів атакуючого противника.

11-59. Командири дивізії і бригади, як правило, передають відповідальність за здійснення стримування підрозділам рівня батальйону і нижче. Ці старші командири повинні покладатися на своїх підлеглих, щоб виконати завдання і звернутися за допомогою в разі потреби. Командир встановлює прийнятний ризик і критерії переміщення. Підлегли переміщаються, як тільки вони стикаються з раніше встановленим критерієм стримування. Це переміщення може бути запланованою подією або залежати від часу. Старший командир контролює стримування і втручається, коли переміщення одного підрозділу загрожує здатності витримати удар іншим підрозділом.

11-60. Стримуючі сили в значній мірі залежать від артилерійського вогню та авіаційної підтримки у придушенні противника, щоб сили могли вийти з бою, пересуватися і займати нові позиції. Якщо підлеглий елемент не може підтримувати відрив від противника, командир може перевести додаткові фактори підтримки боєздатності і інші ресурси в цю конкретну зону бойових дій, щоб протистояти незапланованому успіху противника. Після того як один підлеглий елемент переміщається, командир стримуючих сил може наказати іншим підлеглим елементам змінити свій напрямок, щоб прикривати рух цього підрозділу. Кожен елемент переміщується уздовж призначеного маршруту, використовуючи у міру необхідності результати руйнування резервом об'єктів і викликаючи додаткову вогневу підтримку, якщо противник здатний підтримувати контакт.

11-61. Проходження через полоси перешкод під час переміщення між

позиціями створює значні ризики для стримуючих сил. Підрозділ, проходячи через лінійну перешкоду, стає більш вразливим до нападу противника через небезпеку того, що стримуючі сили стануть перевантаженими на протилежному боці перешкоди. Полоси перешкод також збільшують кількість часу, необхідного для проходження підрозділом через задану зону. Командир повинен намагатися запобігти нанесення ударів противником по підрозділу, що проходить, до тих пір, поки він не зможе повторно розгорнутися в тактичне формування.

11-62. Командир зберігає свій резерв для вирішального моменту. Як і у випадку з авіацією, резерв не повинен бути задіяним на початку стримування, якщо його цілісність не перебуває під загрозою. Як правило, командир задіє свій резерв, щоб допомогти підрозділу вийти з бою і відновити свою здатність маневрувати або запобігти використанню противником переваги. Резерв зазвичай використовує вогневі позиції для здійснення вогневої підтримки прямою наводкою для виконання цього завдання. Якщо резерв задіється рано, здатність командира впливати на бій значно знижується, якщо він не може повторно сформувати новий резерв. Можливо задіяти резерв кілька разів протягом бою, але тільки тоді, коли він може бути вилучений, повторно націлений, а в іншому випадку швидко переорганізований.

11-63. У стримування, елементи тилового та технічного забезпечення сил повинні бути розташовані поза дальністю стрільби артилерії противника, але бути в змозі забезпечити адекватну підтримку. Запаси артилерійських боєприпасів повинні бути здатні підтримувати вогневу підтримку, необхідну для стримування. Операції з технічного обслуговування зосереджуються більше на евакуації, а не на поверненні пошкоджених транспортних засобів в бій. Якщо транспортні засоби не можуть бути швидко відремонтовані на місці, підрозділу слід евакуювати їх у тил, бо транспортні засоби, залишені позаду, повинні бути знищені, щоб запобігти їх захопленню.

ПРИПИНЕННЯ СТРИМУВАННЯ

11-64. Затримуюча операція закінчується, коли затримуючі сили проводять тильний прохід лінії через сили, які обороняються, затримуючі сили досягають захищеної місцевості та переходу до оборони, наступаючі сили противника досягають кульмінаційної точки або затримуючі сили ідуть у наступ після підсилення. Якщо наступаючі сили противника досягають кульмінаційної точки, затримуючі сили можуть вступати в бій на поточ-

них позиціях, відступати для виконання іншого завдання або переходити у наступ. У всіх випадках старший командир повинен планувати очікуваний результат стримування ворога, проведеного підлеглими. Якщо він очікує дружню контратаку, він планує передовий прохід сил контратаки, ресурси чоловіків для забезпечення відносно бойової переваги і забезпечує гладку естафету передачі відповідних зон бойових дій.

ВІДСТУП

11-65. *Відступ*, вид ретрограду—спланована операція, в якій сила, яка веде бій, від'єднується від ворожої сили (FM 3-0). Командир може або не може проводити відступ під тиском противника. Підлеглі підрозділи можуть відступити без відступу усіх сил. Підрозділ відступає через цілу низку причин, які перераховані на початку цієї глави. Крім того, відступ може передувати операції виходу.

11-66. Хоча командир уникає відступу з району дій під тиском противника, це не завжди можливо. Він може відступити, коли обстановка вимагає швидких дій, щоб врятувати частину від катастрофи. Як правило, це відбувається після тактичного відходу або після того, як підрозділ досягає кульмінаційної точки. Коли агресивний противник усвідомлює відступ дружніх сил або намір відступати, він намагається провести відступ, використовуючи всі свої можливості, щоб спробувати перетворити відступ на обхід. Він може мати наземну і повітряну перевагу і постійно намагатися переслідувати, оточити і знищити відступаючі сили. Він буде намагатися використовувати поєднання прямого тиску і сил оточення тавогню, щоб ізолювати відступаючі дружні сили для подальшого знищення.

11-67. Відступ за своєю природою небезпечний, тому що він припускає переміщення підрозділів в тил і від сильніших сил противника. Чим важче попередня боротьба і чим ближчий контакт з противником, тим важчий відступ. Дії щодо бойової охорони (прикриття) (OPSEC) надзвичайно важливі. Підрозділ, як правило, обмежує пересування у зворотному напрямку до часу та умов, коли противник не може спостерігати активність, так що він не може легко виявити операцію. Для того, щоб допомогти зберегти таємницю і свободу дій, наприклад, командир повинен враховувати умови видимості і час, коли розвідувальні супутники можуть спостерігати дружні пересування. Безпека операцій особливо важлива на початкових етапах затримки, коли більшість елементів бойової підтримки і тилового забезпечення відходять.

11-68. Підрозділ відступає до району збору або нової оборонної позиції. Як альтернатива, він може відступити до будь-якого району через одну або кілька проміжних позицій. При підготовці нової позиції, командир врівноважує необхідність забезпечення безпеки з необхідністю отримати ранній старт на оборонні зусилля.

ОРГАНІЗАЦІЯ СИЛ

11-69. Командир, як правило, утворює підрозділ відступу із сил бойової охорони (прикриття), основних сил і резерву. Він також залишає загін, який продовжує бій (DLIC) і сили, які очікують, якщо цього вимагає схема маневру. Він уникає змін організації завдань, якщо його підлеглі не мають достатньо часу для планування. Однак обставини можуть диктувати швидкі зміни організації завдань безпосередньо перед відступом, наприклад, коли підрозділ повинен провести негайний відступ для запобігання оточення.

11-70. Сили прикриття підтримують бій з противником, поки не отримають наказ припинити бій або поки переможе інша сила. Вони імітують постійну присутність основних сил, що вимагає додаткового розподілу бойових мнoжників, крім тих, які зазвичай виділяються силам його розміру. Чим більша мобільність і діапазон переваг у порівнянні з противником, тим легше силам прикриття успішно прикрити відступ основних сил. Командир організовує велику частину наявної бойової потужності для сил прикриття як ар'єргард або сили прикриття тилу; найбільш ймовірною загрозою для відступаючих сил є ворог, що переслідує. Проте командир повинен підтримувати всезагальне прикриття відступаючих сил. Коли противник може проникнути або вставити сили попереду відступаючих сил, командир може створити авангард для зачистки маршруту або зони бойових дій. Він призначає охорону флангу охоронця або екран, якщо це необхідно.

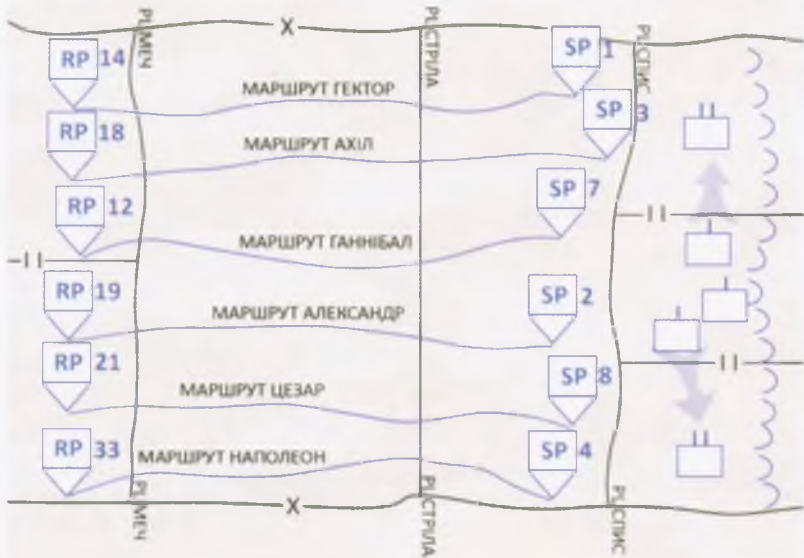
11-71. Коли зона безпеки існує між двома основними протиборчими силами, існуючі сили прикриття можуть переходити за наказом до ар'єргарду або сил прикриття тилу. Потім вони проводять операції затримки, поки не наказано припинити бій і розірвати контакт з противником. Коли відступаючі сили знаходяться в тісному контакті з противником, зона безпеки зазвичай не існує. Відступ у цих умовах вимагає, щоб сили прикриття застосували різні методи. Один метод є створення загону, який продовжує бій, щоб забезпечити можливість послідовно розірвати контакт з противником.

11-72. **Загін, який продовжує бій**—це елемент, який продовжує бій як частина раніше призначених (зазвичай тилу) сили прикриття в той час як головні сили проводять відступ. Його основна мета полягає в тому, щоб залишитися позаду, щоб ввести противника в оману, вважаючи, що основний підрозділ все ще на позиції, в той час як більша частина підрозділу відступає. Він імітує-наскільки це можливо-постійну присутність основних сил доти, поки не стане занадто пізно противнику відреагувати шляхом проведення заходів, таких як електронні передачі або атаки. Загін, який продовжує бій, повинен мати конкретні інструкції про те, що робити, коли противник атакує, коли і за яких обставин затриматись або відступити. Якщо загін, який продовжує бій, повинен абстрагуватися від ворога, він використовує ті ж методи, що і в затримці. При необхідності цей загін отримує додаткові сили і засоби відновлення, евакуації і транспортування для використання після припинення бою, щоб прискорити свій рух у напрямку назад.

11-73. Два методи ресурсу існування загону, який продовжує бій. Перший—кожному з основних підлеглих елементів відступаючих сил залишити під елементна місці. Наприклад, у відступі бригади кожна оперативно-тактична група залишає команду роти у контакті. Як правило, ці команди придані у керівництво старшому командирі загону, який продовжує бій, призначений командиром бригади. Як альтернатива один головний підлеглий командир відступаючих сил може залишитися як старший загону, який продовжує бій. Наприклад, бригада може залишити одну оперативно-тактичну групу батальйону як загін, який продовжує бій, який потім розширює свої функції щодо забезпечення безпеки, щоб покрити ширину зони бойових дій. (Дивіться малюнок 11-7).

11-74. Часто при використанні загону, який продовжує бій, командир створює додаткові сили прикриття існуючих основних оборонних позицій, щоб допомогти в процесі відступу. Командир може створити додаткову силу з відступаючого підрозділу або підрозділу допомоги. Загін, який продовжує бій, може затриматися з цими додатковими силами прикриття і приєднатися до них або затриматися назад, провести бойову передачу, а потім провести проходження ліній у зворотному напрямку. У будь-якому випадку додаткові сили прикриття стають ар'єргардом.

11-75. Основні сили відступаючих сил складаються з усіх елементів, які залишилися після того, як командир створив ресурс сил прикриття і резерв. Він взагалі вважає, що важко створити ресурс резерву, але він ро-

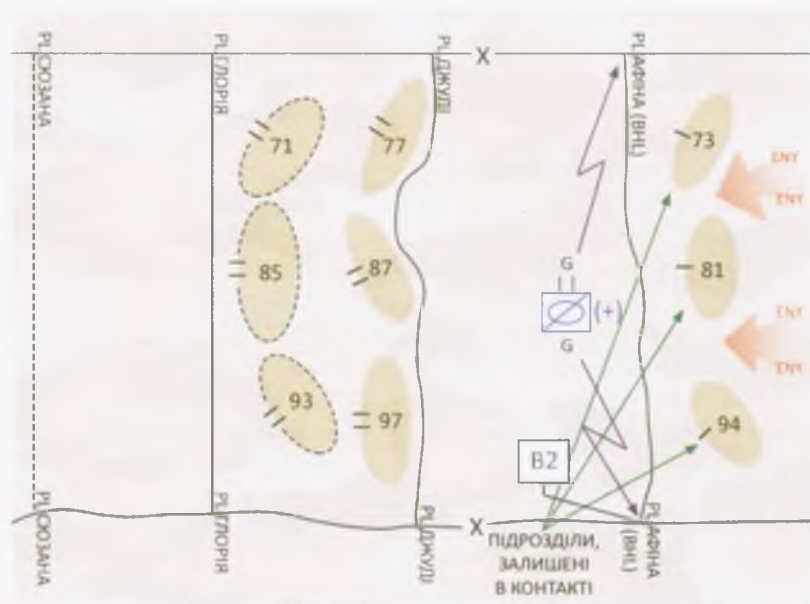

Малюнок 11-7. Загін, який продовжує бій.

бать все можливе, щоб зробити це. Коли усе формування відступає під тиском, резерв може провести обмежені наступальні дії, такі як сковуючі атаки, з метою дезорганізувати, зірвати наступ і затримати противника. Він може протистояти проникненню на позиції, зміцнити райони, які перебувають під загрозою, а також захистити маршрути відступу. Резерв може також вивільнити оточені або воюючі сили.

ЗАСОБИ УПРАВЛІННЯ

11-76. Відступаючі сили повинні застосовувати бойову потужність, щоб захистити себе, водночас переміщаючи бойову потужність подалі від ворога. Це вимагає ретельної координації між усіма силами. Протягом усієї операції командир повинен жорстко контролювати пересування у зворотному напрямку і підтримувати здатність генерувати вирішальну бойову потужність в ключові моменти і місця. Як показано на малюнку 11-8, заходи управління, які використовуються під час відступу, такі ж, як і під час стримування ворога або оборони. Маршрути, які використовуються кожним підрозділом під час відступу, і час пересування підрозділу—це також заходи управління відступу.

Малюнок 11-8. Відступ—засоби управління.

ПЛАНУВАННЯ ВІДСТУПУ

11-77. Командир планує і координує відступ так само, як і стримування ворога. Деякі фактори матеріально-технічної оцінки ситуації застосовуються по-різному через різницю між стримуванням ворога і відступом. Відступ починається завжди під загрозою втручання противника. Оскільки сили є найбільш вразливими, якщо противник атакує, командир завжди планує відступ під тиском. Потім він розробляє непередбачені обставини для відступу без тиску. В обох випадках основні міркування командира є -

- ▶ Планувати навмисний прорив ворога.
- ▶ Змістити основні сили швидко, без втручання противника.
- ▶ Захистити маршрути відступу.
- ▶ Зберегти достатньо бойових можливостей та можливостей бойової підтримки та тилового забезпечення протягом усієї операції, щоб підтримувати сили в контакт з противником.

11-78. Відступ може бути з наданням допомоги або без сторонньої допомоги. Він може або не може проводитися під тиском противника. Ці два

фактори в поєднанні виробляють чотири варіанти. Ця цифра також зображує графік тактичного завдання відступу і відступу під тиском противника. План відступу відображає, з яким варіантом в даний час стикаються сили. Кожна зміна вимагає іншого поєднання трьох ретроградних варіантів.

11-79. Командир воліє здійснити відступ поки не перебуває під тиском і без сторонньої допомоги. Дії противника, а також додаткова координація необхідна через наявність підрозділу допомоги, ускладнить роботу.

11-80. Відступаючі сили можуть отримувати допомогу від інших сил у вигляді—

- ▶ Додаткових заходів безпеки для області, через яку пройдуть відступаючі сили.
- ▶ Інформації про маршрути відступу.
- ▶ Сил, які забезпечать пропускні пункти або ключову місцевість вздовж шляхів відступу.
- ▶ Елементів для надання допомоги в управлінні пересування, такі як пункти управління пересуванням.
- ▶ Обов'язкових сил бойових, бойової підтримки і тилового забезпечення, які можуть включати в себе проведення контратаки для надання допомоги відступаючому підрозділу, який виходить з бою з ворогом.

11-81. Під час відступу під тиском противника всі підрозділи відступають одночасно, коли наявні маршрути дозволяють, використовуючи тактику зволікань, щоб пробитися в тил. У звичайному випадку, коли одночасний відступ не є практичним, командир визначає порядок відступу. Декілька факторів впливають на його рішення:

- ▶ Послідовні завдання.
- ▶ Наявність транспортних засобів і маршрутів.
- ▶ Диспозиції дружніх і ворожих сил.
- ▶ Рівень і характер тиску противника.
- ▶ Ступінь терміновості, пов'язаної з відступом.

Командир повинен прийняти три взаємопов'язані ключові рішення: коли починати переміщення окремих елементів бойової підтримки та тилового забезпечення, коли передові елементи повинні почати проріджування, а

коли сили прикриття повинні почати свої операції роз'єднання. Командир уникає передчасних дій, які примушують противника вважати, що відступ в даний час розглядається. Командири повинні передбачити ворожі засоби втручання і план застосування сили бойової охорони, бойових вертольотів і безпосередньої авіаційної підтримки.

11-82. Командир, який проводить відступ без тиску противника, може планувати, коли почати відступ. У нього є можливість приймати розрахункові ризики для збільшення можливості переміщення його сил. Наприклад, він може наказати основним силам провести тактичний дорожній марш замість пересування тактичними бойовими порядками. Командир може планувати операції забезпечення виходу з оточення як частину операції забезпечення виходу з оточення.

ПІДГОТОВКА ВІДСТУПУ

11-83. Перед відступом основні сили розквартирують сторони, щоб допомогти зайняти нову позицію.

11-84. Під час відступу без сторонньої допомоги, відступаючий підрозділ встановлює свої власні сили прикриття і резерв. Він розвідує і забезпечує надійну оборону і охорону маршрутів, якими рухатиметься назад, одночасно підтримуючи себе під час відступу. Відступаючий підрозділ повинен абстрагуватися від ворога.

11-85. Приховуючи поставки за маршрутами руху, оператори тилового забезпечення можуть спростити вимоги до підтримки і знизити здатність противника втручатися в операції логістики. Це дозволяє підрозділам тилового забезпечення піти раніше, ніж вони в іншому випадку могли. Командир уважно розглядає, чи розміщувати свої запаси у сховищах. Після того, як потрапляють у сховища, запаси важко відновити, якщо операція іде не за планом. Крім запасів медичного призначення, підрозділ евакуює або знищує всі запаси, щоб запобігти їх захоплення. Командир встановлює критерії знищення, що вимагає великих витрат часу або подій для кожного класу запасів.

ВИКОНАННЯ ВІДСТУПУ

11-86. Як правило, під тиском противника, менш задіяні елементи відступаючих сил відступають в першу чергу. Більшою мірою зайняті підрозділи, як правило, відступають під прикриттям сил прикриття

за допомогою підтримки, що надається наявними силами і засобами вогневої підтримки і засобами радіоелектронної боротьби. Вони використовують перешкоди для надання допомоги в подоланні контакту з ворогом. Командир проводить нічні пересування і використовує дим затемнення, щоб екранувати дружнє пересування, одночасно знижуючи точність ворожих систем вогню з прямою наводкою і його здатність візуально спостерігати дружнє пересування. Сили прикриття продовжують використовувати альтернативні і послідовні позиції, поки всі сили порвуть контакт з противником.

11-87. Сили прикриття можуть залишатися на місці і підтримувати оману. Основні сили переміщуються назад до проміжної або кінцевої позиції якомога швидше. Після того, як основні сили відступають на безпечну відстань, сили прикриття починають свій рух у напрямку назад. Після того, як сили прикриття починають рухатися, вони беруть на себе обов'язки ар'єргарду. Навіть якщо противник не переслідує відступаючі сили, сили прикриття продовжують діяти як ар'єргард, якщо командир не привласнює цю місію іншому елементу. Проте, якщо їх не переслідує противник, сили прикриття можуть залишитися в колоні на марші. (Глава 14 містить визначення колони на марші.)

11-88. За наказом основні сили швидко переміщуються декількома маршрутами до розвіданих позицій. Вони можуть зайняти ряд проміжних позицій перед завершенням відступу. Зазвичай підрозділи бойової підтримки і тилового забезпечення, у супроводі конвою, рухаються першими і передують бойовим підрозділам у бойовому порядку відступу. Командир повинен підтримувати дисципліноване використання маршрутів під час відступу. Незважаючи на плутанину і тиск противника, підпорядковані підрозділи повинні дотримуватися встановлених маршрутів і часу пересування.

11-89. Коли основні сили відступають, резерв залишається далеко попереду, щоб допомогти силам прикриття та іншим підрозділам вогнем і контратакою. Резерв може почати сковуючу атаку, щоб дезорганізувати і затримати противника та вивільнити оточені сили або ті, які ведуть активний бій.

11-90. Якщо сили прикриття і резерв не можуть запобігти зближенню противника з основними силами, командир повинен залучити деякі або всі основні сили, щоб не дати ворогу далі втручатися у відступ. Основні сили затримуються або обороняються, якщо сили прикриття не в змозі спо-

вільнити противника. У цьому випадку відступ поновлюється в найкоротші терміни. Якщо ворог блокує просувається в тил, командир переходить на альтернативні маршрути в обхід затриманої області. Як альтернатива, він може атакувати ворога з метою прориву.

ПРИПИНЕННЯ ВІДСТУПУ

11-91. Після того, як відступаючі сили успішно від'єдналися від ворога, у них є два варіанти. Вони можуть повернутися до загальної оборони за більш сприятливих умов або перейти до відходу і продовжити свій рух далі від противника і до своєї наступної місії.

ВИХІД З БОЮ

11-92. *Вихід з бою (retirement)* є формою відводу військ, коли сили, які не ведуть бій з з противником, віддаляються від ворога (JP 1-02). Малюнок 11-10, стор 11-24 показує графіки тактичних завдань для виходу. Підрозділ відводу організований для бою, але не передбачає втручання з боку наземних військ противника. Як правило, інші сили прикриття підрозділу прикривають пересування однієї формації, коли підрозділ проводить відхід. Проте мобільні сили противника, нетрадиційні сили, повітряні удари, повітряні штурми або вогонь далекої дальності можуть спробувати перешкодити відходу підрозділу. Командир повинен планувати дії противника і організувати підрозділ по боротьбі в порядку самооборони. Командир, як правило, проводить операції відходу, щоб змінити становище своїх сил для майбутніх операцій або для розміщення поточної концепції операції.

11-93. Коли відступ від дій передує відходу, фактичний відхід починається після того, як підрозділ розриває контакт і перегруповується у бойовий марш. (У той час як відступаючі сили без тиску противника можуть також використовувати марш колоною, різниця між цими двома ситуаціями—ймовірність ворожого вторгнення.) Підрозділи здійснюють відхід як тактичні дорожні марші, де безпека і швидкість є найбільш важливими факторами.

11-94. Підрозділ, який відходить, в цілому рухається до району збору, який повинен підтримувати підготовку до наступного завдання підрозділу. Під час визначення маршрутів сили, які відходять, займають район збору, а командир розглядає здатність підрозділу підтримати оборонні дії, якщо бій відбудеться під час відходу.

11-95. Перша дія під час відходу—перемістити підрозділи тилового забезпечення і поставки в тил. У призначений час, підрозділ, який відходить, проводить відступ від дій і переходить у бойовий порядок маршу. Підрозділ може спочатку перейти в район збору, якщо цей крок необхідний, перш ніж перейти в похідний порядок, щоб відновити командування і контроль або поповнити запаси. Після того, як він утворює похідного, сила готова ініціювати відставку. На початковому етапі сили відходять кількома невеликими колонами. У міру віддалення від противника, більш дрібні колони можуть консолідуватися в більші для простоти управління рухом. Дорожні мережі і потенціал ворожого впливу впливають на те, як і коли ця консолідація (переобладнання) відбудеться.

ОРГАНІЗАЦІЯ СИЛ

11-96. Командир зазвичай визначає елементи прикриття і основні сили відступу. Формування і кількість колон, що використовуються під час відходу, залежить від кількості доступних маршрутів і потенціалу втручання противника. Командир, як правило, хоче перемістити основні елементи в тил одночасно. Проте обмежена дорожня мережа або загроза флангу може вимагати ешелонування руху з точки зору часу і наземних місць.

11-97. Місцевість і загроза противника диктують, чи є сили, які відходять, єдиними силами прикриття тилу, як правило, ар'єргардом, чи утворює кожна колона окремі сили прикриття тилу. Ці сили прикриття захищають колони, які рухаються позаду, від несподіваної атаки, переслідування і атаки з боку будь-яких переслідуючих сил противника. Їх розмір і склад залежать від сили і невідворотності ворожої загрози. Ці елементи прикриття зазвичай залишаються маршем колоною, поки не з'явиться потенціал ворожого втручання. Якщо противник вступає в бій, задній елемент прикриття проводить затримку.

11-98. Колона на марші, яка відходить, зазвичай вимагає авангард, підсилений інженерами. Командир призначає елемент прикриття флангів для запобігання потенційного втручання противника у розширенні колони сил, які відходять. Командир може призначити обов'язки прикриття флангів підпорядкованим підрозділам на марші.

11-99. Основні сили організовані в порядку, протилежному маршу відходу. Пересування підрозділів бойової підтримки і тилового забезпечення має передувати рухові бойових сил. При необхідності, елементи основних сил можуть підсилити ар'єргард або будь-який інший елемент

прикриття. Оскільки елементи вогневої підтримки і штурмових гелікоптерів основних сил можуть реагувати найбільш швидко, вони, як правило, перші елементи, яким доручено виконання цього завдання.

ЗАСОБИ УПРАВЛІННЯ

11-100. Заходи управління, що використовуються під час відходу, такі ж, як і під час стримування та відступу. Як і під час відступу, ретельне планування і суворе дотримання маршрутів і часу руху полегшують впорядкований відхід. Як правило, командир керує пересуванням, використовуючи час пересування, маршрути і контрольні пункти.

CSS—ТИЛОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

11-101. Під час ретроградних операцій, підрозділи тилового забезпечення ешелонують пересування, щоб підтримувати адекватну підтримку основних сил. Вони підтримують максимальне розосередження відповідно до контролю і локальної безпеки. Їх мета полягає в тому, щоб забезпечити безперервну підтримку і максимальний захист протягом усього часу, необхідного для проведення ретроградної операції. Завдяки ешелонуванню підтримки, командир зменшує кількість часу, протягом якого кожен підрозділ тилового забезпечення проводить переміщення, не відволікаючи від виконання своїх основних завдань підтримки. Першочергові сили і засоби можуть вимагати додаткового захисту для запобігання їх втрати або захоплення. Для зменшення перевантаження і перешкод функціонування бойових і допоміжних підрозділів, командир повинен перемістити сили і засоби тилового забезпечення якомога раніше, як правило, в середовище, яке забезпечує обмежену видимість противника. Раннє переміщення підрозділів тилового забезпечення може також запобігти виявленню ворогом дружніх майбутніх операцій.

11-102. Командир передбачає вплив ретроградних переміщень на матеріально-технічну підтримку, щоб забезпечити належну підтримку операції і якнайшвидшу евакуацію поранених. Ретроградні пересування в цілому призводять до збільшення відстані між тилловим забезпеченням і бойовими підрозділами, що ускладнює надання такої підтримки. Проведення ретроградної операцій зазвичай вимагає більше витратних матеріалів класу III, і, можливо, більше класу V, ніж інші типи оборонних операцій. Ці запаси повинні бути доступні для екстреного випуску. Ці два чинники об'єднуються, щоб збільшити попит на транспортні активи і розподіл простору на основні маршрути поставок. Це, в свою чергу, збіль-

шує потребу в управлінні рухом і попереднього розміщення служб і запасів. Підрозділи тилового забезпечення перевозять і зберігають необхідну кількість пального і боєприпасів відповідно до вимог конкретної ситуації.

11-103. Надана логістична підтримка повинна бути мобільною, щоб впоратися з вимогами текучої тактичної ситуації, яка зазвичай відбувається під час ретроградної операції. Командир не допускає накопичення зайвих запасів в районах, які будуть залишені. Тільки необхідна медична допомога та матеріально-технічне забезпечення повинні бути розташовані в районі, де проводиться ретроградна операція.

11-104. Командир встановлює пріоритети технічного обслуговування, відновлення і евакуації та критерії знищення непрацюючого обладнання в абзаці 4 порядку операцій. Вимоги до технічного обслуговування в цілому перебільшують органічні можливості передових частин під час ретроградної операції. Передові підрозділи розміщують стільки сил і засобів технічного обслуговування, відновлення і евакуації попереду, скільки можливо, щоб збільшити або полегшити бойовим елементам тягар ремонту обладнання, яке вийшло з ладу. Транспортні засоби відновлення та евакуації розміщуються в критичних місцях, щоб тримати непридатні транспортні засоби від блокування маршрутів руху. Передові підрозділи систем евакуації, які не можна полагодити в установлені терміни, використовуючи всі доступні засоби, такі як переносники обладнання та броньованих автомобілів з непрацюючими системами озброєння. Коли відновлення і евакуація неможлива, підрозділи знищують непрацездатне обладнання, щоб запобігти захопленню. Коли можливо, підрозділи знищують одні і ті ж життєво важливі компоненти кожного типу системи, щоб не дозволити ворогу швидко використати захоплені дружні системи на полі бою.

11-105. Командир призначає транспортні пріоритети пересування бойових частин і запасів, пересування матеріалів перешкод з метою перешкоджання просування противника та евакуації поранених і відновлюваного обладнання. Він зберігає свої основні шляхи постачання відкритими і незараженими в міру необхідності. Підрозділи управляють зворотнім транзитом транспортних засобів до початку ретрограду, зменшуючи кількість транспорту, необхідних для підтримки операції.

11-106. Як правило, командир вважає за краще використовувати багато окремих маршрутів поставок, ніж тільки кілька основних маршрутів поставок. Деякі маршрути залишаються відкритими для руху транспорту

на фронт в той час як основна маса підрозділів бойової підтримки та тилового забезпечення переміщуються далі назад. Маршрути, зарезервовані для евакуації переміщених цивільних осіб, уникають перетину або навпаки впливають на основні маршрути поставок підрозділу в максимально можливій мірі.

11-107. Командувач основує медичні пріоритети евакуації на наявність транспортних засобів і результатів розподілу постраждалих медичним персоналом. Медичні елементи, які підтримують ретроградні сили, повинні забезпечувати швидку евакуацію постраждалих до медичних закладів. Медичні вимоги евакуації є особливо суворі у великих районах бойових дій, загальні для ретроградних операцій. Командир повинен розглянути питання збільшення можливостей наземної швидкої допомоги своїх передових медичних підрозділів.

11-108. Елементи військової поліції ретроградних сил беруть участь головним чином у контролі циркуляції на поле бою для забезпечення безперешкодного потоку трафіку. Командир може посилити військову поліцію, щоб встановити пропускні пункти управління рухом, а також шляхи і безпеку конвою. Вони також допомагають контролювати дислокованих цивільних осіб і ворожих військовополонених.

УНІКАЛЬНІ РЕТРОГРАДНІ СИТУАЦІЇ

11-109. Умови, які вимагають заходів недопущення захоплення ворогом воєнної техніки та запасів та операцій забезпечення виходу військ з оточення, можуть виникнути під час ретроградних операцій. Ці дві операції мають свої власні унікальні міркування щодо планування та виконання.

ОПЕРАЦІЇ ЗАПЕРЕЧЕННЯ

11-110. **Операції заперечення (*denial operations*) є дії, які перешкоджають або позбавляють противника використання простору, особового складу, обладнання і споруд.** Вони можуть включати в себе знищення, видалення або забруднення запасів та споруд або зведення перешкод. При нагоді ворог неминуче скористається можливістю захопити дружнє обладнання та запаси. Така ситуація часто виникає під час ретроградних або оборонних операцій. В результаті, командиру, який обороняється, може знадобитися проведення заходів недопущення захоплення ворогом техніки і запасів. Принципи недопущення захоплення ворогом техніки і запасів:

- ▶ Командир повинен не дати можливості ворогу використати військову техніку та запаси.
- ▶ Заходи, вжиті для недопущення використання військової техніки та запасів противником, повинні, якщо можливо, не виключати можливості їх подальшого використання дружніми силами.
- ▶ Командир наказує знищити військову техніку та запаси тільки тоді, коли дружні сили не можуть запобігти їх потраплення в руки ворога.
- ▶ Користувач несе відповідальність за те, щоб не дати можливості противнику використання військової техніки та запасів шляхом їх знищення, вилучення або забруднення.
- ▶ Умисне знищення медичного обладнання та запасів і отруєння (зараження) харчових продуктів і води є незаконним відповідно до положень Женевських конвенцій.

В операціях заперечення, визначення військової техніки і запасів підрозділу могло б розширитися, щоб включити військові об'єкти і будь-яке цивільне обладнання та запаси, які використовують дружні сили. Згідно із законом війни знищення цивільного майна допускається тільки в разі негайної військової необхідності. Визначення того, чи достатня необхідність виправдати руйнування, є складним аналізом, який вимагає розгляду моральних, політичних і юридичних міркувань.

11-111. Командиру, який наказує провести операцію заперечення, слід врахувати потенційну цінність військового обладнання та запасів противника, визначаючи пріоритети і масштаби заходів недопущення захоплення ворогом військової техніки і запасів. Приклади високих пріоритетів для недопущення захоплення ворогом військової техніки і запасів включають:

- ▶ Секретне обладнання, матеріали та документи.
- ▶ Паливно-мастильні матеріали.
- ▶ Складні системи озброєння або електронне обладнання.
- ▶ Важку зброю і пов'язані з нею боєприпаси.
- ▶ Устаткування зв'язку.
- ▶ Обладнання для переправ та мостів.
- ▶ Повітряні, морські та наземні транспортні системи.

Меншим пріоритетом для недопущення захоплення ворогом військової техніки і запасів буде будь-яке інше військове приладдя, обладнання або об'єкти, які можуть бути корисними для ворога.

11-112. Командир повинен видавати докладні інструкції щодо заходів недопущення захоплення ворогом військової техніки і запасів, щоб не дати противнику змоги безпосередньо використати такі сили і засоби. Заперечення також повинне запобігти ворога від відновлення системи через поєднання декількох систем. Підрозділ повинен знищити ті ж частини в кожному типі системи.

11-113. Заперечення відрізняється від операцій контрмобільності противника, оскільки командир розробляє операції заперечення, щоб позбавити противника деяких або усіх короткострокових вигід від захоплення географічного регіону. Вплив операцій заперечення на мирних мешканців і навколишнє середовища регіону виступають як моральна та правова стриманість щодо їх використання та обсягу американськими військами. Командир повинен залучати особовий склад суддів-адвокатів і співробітника цивільно-військових операцій під час планування операцій заперечення.

11-114. Командир гарантує, що виконання плану Заперечення не впливає негативно на його майбутні операції. Це включає ретельне вивчення політики руйнування сил відносно мети зворотного руху і передбачення наступних дій сил. Широко поширені руйнування під час ретрограду можуть стати великою перешкодою для дружньої сили, яка рухається назад в зону, ніж супротивнику під час дружнього ретрограду. Наприклад, знищення транспортної інфраструктури збільшує дружні труднощі логістики, як тільки район звільнено. Видалення або знищення важливих у військовому відношенні запасів і устаткування, таких як паливо, матеріали перешкод залізничних вагонів, з області вимагає, щоб дружні сили принести аналогічні активи з ними, коли вони займають район знову.

11-115. Командир може розширити операцію заперечення, щоб не дозволити противнику використати ресурси, такі як паливо, мінерали і корінне населення; шляхи сполучення, такі як річкові замки, залізничні вузли, дорожні розв'язки і мости; і засоби, такі як телефонні станції, радіо- і телевізійні станції, а також промислові підприємства регіону. Сили, які обороняються, можуть надати допомогу цивільній владі у зв'язку з евакуацією цивільного населення. Сили, які обороняються, або вивозять ресурси, матеріали та засоби із географічного району, залишеного воро-

гові, або знищують їх на місці. Такі операції заперечення можуть бути загальними або мати обмежений характер.

11-116. Загальні операції Заперечення можуть мати довгостроковий політичний, економічний, військовий вплив, а також вплив на навколишнє середовище. Загальні операції заперечення мають вплив на оперативному і, можливо, на стратегічному рівні. Загальні операції заперечення споживають велику кількість транспортних і інженерних ресурсів і вимагають значного часу для планування і виконання.

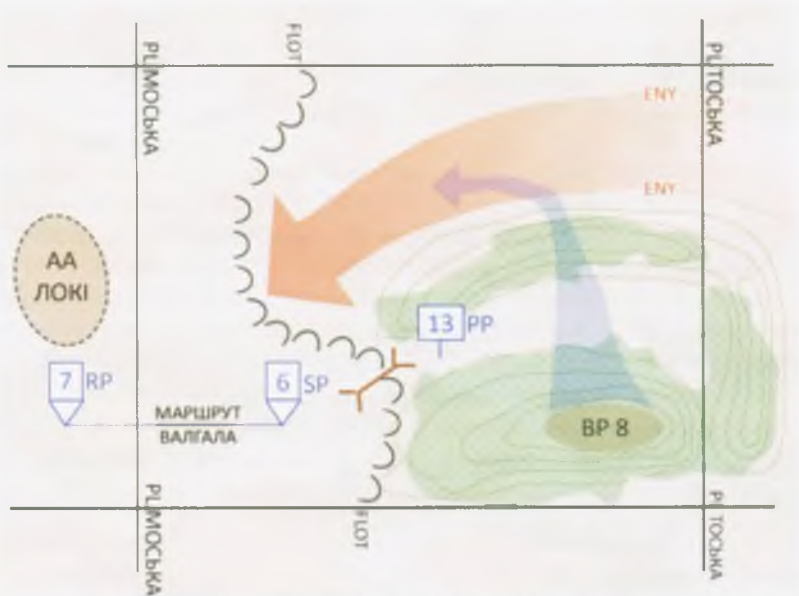
11-117. Обмежені або часткові операції заперечення є особливо доречними, якщо сили, які обороняються, розраховують повернути собі контроль над географічною областю протягом короткого проміжку часу. Вивезення або знищення тільки кількох ключових компонентів може зменшити об'єкти для обмеженої користі, але вона дозволяє швидко відновити всі функції виробничого об'єкта, як тільки він повертається під дружній контроль. Обмежені операції заперечення, як правило, не впливають на просування належним чином підтриманих бойових формувань противника, що володіють мобільністю по пересіченій місцевості. Проте вони можуть серйозно перешкоджати дорожньому і рейковому матеріально-технічному забезпеченню противника, якщо проведені з умінням і увагою відповідно до загального плану.

ОПЕРАЦІЇ ПІСЛЯ-ВІДХОДУ

11-118. **Операція після-відходу (stay-behind operations)**—це операція, в якій командир залишає підрозділ на позиції виконувати певне завдання, в той час як інша частина його сил відступатиме або відходитиме із зони. Сила повинна складатися з достатніх бойових військ, елементів бойової підтримки і тилового забезпечення для захисту і підтримки їх боєздатності протягом виконання завдання. Сили після-відходу можуть також виникнути в результаті дій противника, які обходять дружні сили.

11-119. Основна мета сил після-відходу—знищити, розгромити і ввести в оману противника. Ці сили мають завдання високого ризику через небезпеку того, що їх оточить і знищить ворог. Постачання та евакуація поранених також надзвичайно складні. Командир розглядає призначення цього завдання тільки після ретельного **МЕТТ-ТС** аналізу. Сили після відходу атакують бойові сили і елементи **C2**, бойової підтримки і тилового забезпечення противника з несподіваних напрямків. (Дивись малюнок 11-12). Ці атаки можуть спричинити, щоб наступні сили противника були

більш обережними і сповільнилися, щоб з'ясувати можливі атаки і вузли засідки. Сили після-відходу можуть знадобитися для проведення прориву із оточення і операцій стикування після того, як вони завершать своє завдання.

Малюнок 11-12. Сили після-відходу.

11-120. Легка піхота, яка стала силою після-відходу, дивуює противника, провівши серію рейдів і засідок. Сили легкої піхоти можуть бути вставлені за допомогою проникнення, повітряного штурму, або парашутами; вони також можуть бути обійденими силами. Атаки в тилу противника важкими силами може покрити більшу площу, ніж атаки з боку сил легкої піхоти.

11-121. Операції після-відходу в кінцевому рахунку вимагають, щоб сили возз'єдналися з дружніми лініями або зв'язалися з іншими елементами, часто в більш ніж одному місці. Командир повинен ретельно координувати це возз'єднання, щоб запобігти братовбивству. Зворотні маршрути сил після-відходу повинні бути краще покритими і прихованими маршрутами. Перешкоди на цих маршрутах, які не можуть бути обійдені, повинні мати проходи, які охороняються, або прогалени.

11-122. Операція після-відходу—це не самогубство. Командир проводить цю операцію тільки тоді, коли у нього є впевненість в тому, що сили після-відходу возз'єднаються з основними силами, вийдуть з оточення альтернативними способами або основні сили зможуть пробитися вперед, щоб зв'язатися із силами після-відходу.